PHARMACOPOEA WIRTENBERGICA

IN

DUAS PARTES

DIVISA

QUARUM PRIOR

MATERIAM MEDICAM

HISTORICO-PHYSICO-MEDICE

DESCRIPTAM

POSTERIOR

COMPOSITA ET PRÆPARATA

MODUM PRÆPARANDI ET ENCHEIRESES

EXHIBET.

JUSSU

SERENISSIMI

DOMINI DUCIS

ADORNATA

ET

PHARMACOPOEIS WIRTENBERGICIS

IN NORMAM PRÆSCRIPTA.

ACCEDUNT

INDICES NECESSARII.

EDITIO DENUO-REVISA AUCTA ET EMENDATA.

Cum Privilegio Seren. Elect. Saxon. & Seren. Ducis Wirtenberg.

STUTGARDIÆ

IMPENSIS HÆREDUM JOANNIS CHRISTOPHORI ERHARDI.

MDCCLXXXVI.

PRIVILEGIA.

I.

Der Durchlauchtigste Fürst und Herr, Herr Friedrich August, des heiligen Römischen Reichs Erz-Marschall und Churfürst zu Sachsen ꝛc. auch Burggraf zu Magdeburg ꝛc. haben auf Johann Christoph Erhards, gewesenen Buchhändlers in Stuttgard nachgelassener Erben beschehenes unterthänigstes Ansuchen gnädigst bewilliget, daß dieselben folgenden bereits von ihrem Erblasser unter Chur-Sächsischem Privilegio geführten Verlags-Artickel:

Pharmacopœa Würtenbergica,

unter Höchstgedachter Sr. Churfürstl. Durchl. Privilegio drucken, und führen lassen mögen, dergestalt, daß in dem Churfürstenthum Sachsen, desselben incorporirten Landen und Stiftern kein Buchhändler noch Drucker oberwehntes Buch, in den nechsten von unten gesezten dato an, zehen Jahren, bey Verlust aller nachgedruckten Exemplarien und Dreißig Rheinischen Gold-Gülden Strafe, die denn zur Hälfte der Churfürstlich-Sächsischen Rent-Cammer, der andere halbe Theil aber ihnen Erhards in Stuttgard nachgelassenen Erben verfallen, weder nachdrucken, noch auch, da dasselbe an andern Orten gedruckt wäre, darinnen verkaufen und verhandeln, worgegen sie mehrgedachtes Buch, fleissig corrigiren, aufs zierlichste drucken und gut weiß Papier darzu nehmen zu lassen, auch so oft es aufgeleget wird, von jedem Druck und Format zwanzig vollständige Exemplaria in Sr. Churfürstl. Durchl. Ober-Consistorium ehe es verkaufet wird, auf ihre Kosten einzuschicken schuldig, und dieß Privilegium niemanden, ohne höchstgedachter Sr. Churfürstl. Durchl. Vorwissen und Einwilligung zu cediren befugt seyn sollen. Gestalt sie bey solchem Privilegio auf die bewilligten zehen Jahre geschüzet und gehandhabet, auch, da diesem Jemand zuwider handeln, und sie um Execution desselben ansuchen würden, solche ins Werk gerichtet, und die gesezte Strafe eingebracht werden soll. Jedoch daß sie, und zwar bey Verlust des Privilegii, die oben bestimmten Exemplaria, sowohl von iziger noch nicht vergriffenen Auflage als auch von jeder neuen Ausgabe dieses Buchs, zu der gesezten Zeit wirklich und vollständig liefern. Inmittelst und zu Urkund dessen ist dieser Schein, bis das Original-Privilegium ausgefertiget werden kann, und statt desselben in Sr. Churfürstl. Durchl. Kirchen-Rath und Ober-Consistorio unterschrieben und besiegelt ausgestellet worden, welchen sie durch den bestalten Bücher-Inspectorn, Simon Gottlieb Mechau, denen Buchhändlern zu insinuiren, widrigenfalls die Insinuation vor null und nichtig erkannt werden soll. So geschehen zu Dreßden, am 10. Januarii 1785.

(L. S.)

Friedrich Gottlob von Berlepsch.

Carl Gottlieb Kühn Secretarius.

II.

Von GOttes Gnaden, Wir Karl Friderich, Herzog zu Würtemberg und Teck, auch in Schlesien zu Oels, und Bernstatt, Graf zu Mömpelgardt, Herr zu Heydenheim, Sternberg, Medzibohr, und des freyen Königlichen Burg-Lehen Auras, Ritter des Königl. Pohlnischen weissen Adler-Ordens, Administrator und Ober-Vormunder ꝛc. Fügen hiemit zu wissen, was massen Wir unserem Vormundschaftlichen Rath und Leib-Medico Dr. GESNER, auf sein beschehenes unterthänigstes Ansuchen, den Verlag des neuen *Dispensatorii*, ingleichem des neuen revidirten Apothecker-Taxes und Ordnung, in Compensationem seiner damit gehabten Bemühung gnädigst überlassen, und ein Privilegium darüber dergestalten gnädigst ertheilt haben, daß sothanes Werk nirgends im Land nachgedruckt, oder heimlich ohne dessen Vorwissen verkauft werden solle; da hingegen Er Leib-Medicus Dr. GESNER das *Dispensatorium*, und die Ordnung zwar in einerley Format, jedoch ein jedes separatim drucken, und so dann zum Behuf des Publici in einem leidentlichen Preiß debitiren zu lassen; wie Wir dann hiemit gnädigst verordnet haben wollen, daß bemeldtes *Dispensatorium*, Apothecker-Tax und Ordnung, von niemand in dem Land, wer der auch seyn mag, nachgedruckt und verkauft, vielweniger unter dessen Nahmen falsche Exemplaria ausgegeben, oder distrahirt werden sollen; befehlen auch hiemit allen und jeden in unserem Vormundschaftlichen Herzogthum und Landen wohnenden Buchdruckern, Buchführern, Buchbindern, und Buchverkäufern, bey Vermeidung ohnausbleiblicher Strafe, daß weder Sie selbst, noch sonsten jemand von Unsern Vormundschaftlichen Unterthanen vorgemeldtes *Dispensatorium*, Apothecker-Tax, und Ordnung nachdrucken, oder also nachgedruckt distrahiren, fail haben, und verkaufen, sondern solches Jhme Leib-Medico Dr. GESNER allein gnädigst gestattet, und verwilliget seyn solle. In Urkund dessen haben wir Uns eigenhändig unterschrieben, und Unser Fürstlich Secret-Insiegel hievor drucken lassen. So geschehen Stuttgardt, den 25. Nov. Anno 1740.

Carl Friderich, H. z. W. O.

(L. S.)

Vt. Hochstetter.

Cessio.

Extract aus dem Verlags-Accord, so den 1. Octobris 1741. zwischen dem Herzogl. Würtemberg. Rath und Leib-Med. D. Gesner und dem seel. Buchhändler Christoph Erhard, geschlossen worden:

Art. 2. Dieses Werk übergeben Dieselbe (der *Autor*) in Verlag dem hiesigen Buchhändler Christoph Erhard, mit allem Recht und Gerechtigkeiten, und mit Uebergebung des darauf erhaltenen Hochfürstl. gnädigsten *Privilegii*, dem Verleger als eigen.

Rath und Leib-Med. D. Geßner.

T. Christoph Erhard.

PRÆ-



PRÆFATIO.

Post plures & heic legitime & alibi ſubreptitie nunc verbotenus nunc cum paucis aliquot immutationibus recuſas hujus diſpenſatorii editiones defectus exemplarium novam Editionem iterum excudi juſſit. Non eſt, cur de libro dudum cognito & in Germania, immo & extra eam, uſitatiſſimo multa præfemur, attamen quædam omnino præmittenda & monenda ſunt. Ante omnia notamus, nos non novum Diſpenſatorium conſcribere, ſed tantummodo dudum receptæ Pharmacopoeæ Wirtembergicæ novam Editionem, ſuadentibus ſic variis rationibus, adornare voluiſſe & debuiſſe, hinc interior totius libri ſtructura medicamentorumque & ſimplicium & compoſitorum ordo ſine immutatione permanſit. Nihilominus cum inde a priore editione nunc tria luſtra, intra quæ res medicamentaria diverſimode aucta & emendata fuit, effluxerunt, varia addenda, rejicienda, immutatanda, monenda fuerunt. Hinc factum eſt, ut *in Parte prima* ſic dicta ſimplicia continente omnia, quæ priores editiones continent retinuerimus, & inſuper plura adjecerimus, inter quæ, quod non diffitemur, non pauca invenias, quæ inter pharmaca ægre ſibi vendicant locum. Sed apud nos Pharmacopolæ præter medicamenta multa vendunt, quæ ſolummodo mechanicis uſibus inſerviunt, & quæ, niſi in Pharmacopolio invenias, fruſtra quæſiveris alibicunque. Ea quoque ex materia medica exeſſe non juſſimus, quæ ſuam virtutem medicamentoſam, neque guſtui neque olfactui probant; non ſine ratione ſuſpicantes, poſſe & in ejusmodi ſimplicibus ineſſe virtutem nonniſi obſervationibus detegendam, quas ſubinde caſus ſubminiſtrat.

Pars altera compoſita & præparata eorumque modum præparandi continens haud minus revidenda & emendanda fuit. Inſerebamus itaque medicamenta compoſita, ſuo quævis loco, recentius a variis auctoribus laudata & hactenus nondum in diſpenſatorio exſtantia, quorſum

v. g. ſpectant, *Æthiops vegetabilis; Balſamus ophthalmicus, Balſamus ſaponis; Cauterium potentiale mitius ad inſtar Sutoriani; Electuarium Thebaicum, Lenitivum; Eſſentia Aſæ fœtidæ, calami aromatici; Extractum Belladonnæ, Corticis Peruviani gummoſum, Lactucæ ſylveſtris: Mercurius alcaliſatus; Oleum Aſphalti; Pilulæ majores Hofmanni; Pulvis Doweri; Sal eſſentiale Tartari; Spiritus ſalis Ammoniaci lacteus; Trochiſci anthelmintici martiales, Trochiſci temperantes &c.* Poſſent deſiderari adhuc plura, ſed modus ſervandus erat, noluimus diſpenſatorium univerſale dare, quin & ſtudio quædam recentiora magnis laudibus excepta omiſimus, v. g. Tincturam antimonii Thedenii, eſt enim, cur vehementer vereamur, ne pretioſum medicamentum ad præcepta Thedenii exacte paratum partibus antimonialibus careat & ſic magnam iſtam ſpem fallat.

In multis præſcriptionibus vel methodum præparandi ex doctrina & experientia recentiorum egregiorum chemicorum emendavimus, vel receptæ & hactenus uſitatæ methodo aliam exquiſitiorem addidimus. Exempla præbent *Butyrum Antimonii; flores Benzoes, ſalis Ammoniaci martiales, Zinci; Lac Sulphuris; Limatura Martis; Magneſia cum ejus calcinatione; Mercurius dulcis via humida præparatus; ſal Cornu Cervi volatile; Sulphur Antimonii auratum; Sulphur Antimonii auratum liquidum; Tartarus emeticus &c.*

In nonnullis formulis, maxime uſitatioribus, quasdam mutationes nobis facile permiſimus, ſic v. g. loco pretioſioris ſalis tartari & mercurii e cinnabari reſuſcitati ſine detrimento efficaciæ cineres clavellatos depuratos & mercurium deſtillatione depuratum, loco tincturæ cantharidum valde compoſitæ multo magis ſimplicem &c. poſuimus. Expectaſſent forſitan rerum pharmaceuticarum cenſores, qui noſtris temporibus haud pauci in reprehendendis & rejiciendis formulis receptis ſtrenui & non ſine ſingularis ſapientiæ affectatione rigoroſi dantur, ut multas alias formulas, quæ inefficacia, inconcinna, incongrua, abſurda, nociva continent, emendaſſemus vel rejeciſſemus. Cogitavimus ipſi omnino de hac re & adeo non numeroſas in hoc diſpenſatorio relictas formulas approbamus, ut potius in nos injurioſum exiſtimemus, ſi forſitan quis nos his formulis in noſtra praxi uti, earumve uſui favere ſibi perſuadeat vel fingat. Certe longe alia cauſſa ſubeſt; inſerviit nempe dudum hoc Diſpenſatorium Lexici ad inſtar & medicis & pharmacopœis, qui plura & olim & nunc exſtan-

ſtantia diſpenſatoria ſibi comparare nec volunt nec valent; Hi itaque formulas olim uſitatas quin ſubinde multis encomiis ad cœlum elatas facile deprehendunt & auctores intelligunt, qui ad ejusmodi formulas diverſis titulis inſignitas provocant. Hæc vera cauſa eſt, cur non mutavimus, cur non omnia incongrua rejecimus, attamen ipſis typis minoribus, quibus ſtudio hujus furfuris præſcriptiones diſtinximus, & notulis adjectis, vel & ſæpe unico tantum verbulo addito, (v. g. ubi de pulvere epileptico ad Guttetam Riverii, de ſpeciebus cordialibus temperatis & ſpeciebus de gemmis, de auro fulminante, de ungula Alcis præparata, de aqua typhorum & è corde cervi & de aliis multis hujusmodi quisquiliis præſcriptio exſtat,) ſignificavimus, quid de talibus compoſitis judicemus, & quod officinæ pharmaceuticæ egregie iis carere poſſint, hinc a Noſtratis Ducatus pharmocœpis nequaquam, ut omnia & ſingula, quorum præſcriptiones in Wirtenbergico diſpenſatorio exſtant, medicamenta præparent, præparatave in officinis reponant, poſtulatur; ſatis ſuperque eſt, ut compoſita majoribus typis excuſa, maxime in minoribus urbibus proſtent, quin & in his ſelectus Phyſico huic illive officinæ præpoſito liberaliter relinquitur, facile tempore ſolemnioris pharmacopoliorum viſitationis conceditur atque a Viſitatoribus efficacia & genuina medicamenta non eorum numerum reſpicientibus probatur. Accedit & hæc ratio, cur non omnes, cæterum nequaquam laudandas, compoſitiones e diſpenſatorio abeſſe juſſimus, quod in frequenti urbe & in amplo Ducatus vel & aliarum regionum tractu non omnes medicinam facientes eandem de efficacia vel Vilitate hujus illiusve medicamenti ſententiam foveant, hinc non evitabis, quin hic vel ille ſecundum antiquiorem formulam compoſitum pharmacum deſideret, quod ſi vel non exſtat vel aliter compoſitum eſt, & alium effectum producit, variis confuſionibus, variis litibus vix extricandis, in ipſum forum, uti experientia docuit, influentibus variisque fraudibus anſam dat, ut omnino inſigne diſcrimen ſit utrum pro noſodochio vel inſtituto clinico, intra cujus anguſtos parietes medici, qui unicus præeſt, praxis reſtricta eſt, an pro amplioribus plures medicos, e diverſis ſcholis egreſſos, alentibus regionibus diſpenſatorium adornetur, in quibus plura capita ergo plures ſenſus ſunt, in quibus quædam variandi & eligendi libertas & requiritur & permittenda eſt, inde v. g. ſyrupi, pulveres, eſſentiæ, pilulæ, emplaſtra præter neceſſitatem plura exſtant.

Cæterum eo ipſo, quod inconcinnas formulas ſæpiſſime reprehendimus & atro carbone notavimus, fore ſperamus, ut ſucceſſive magis magisque inepta & ſuperflua pharmaca e noſtris pharmacopoliis exulent. Fugavimus ipſi hac nova editione haud pauca, v. g. aquas ultra triginta e plantis mere viſcoſis non aromaticis deſtillatas, aquam caponis, ſpermatis ranarum &c. quippe non tantummodo inefficaces, ſed & corruptioni obnoxias adeoque aqua pura fontana quidem pretioſiores ſed nequaquam meliores, longaque aſſervatione ſæpiſſime deteriores. Quod plura fugari potuiſſent, forſitan & debuiſſent, maxime in parte priore, concedimus facile, aſt cogitandum, non materiam medicam ſelectam ſed enumerationem corporum naturalium, quæ hinc inde in re medica adhibentur aut ſaltim allegantur, exhibendi animum fuiſſe, perpendendum & hoc eſt, utile eſſe tironi & Pharmacopœo & Medico plura talia corpora in promtu habere & cognoſcere, atque tandem eſſe medicamentorum quasdam viciſſitudines, ut ea, quæ dudum cecidere, renaſcantur & in honore ſint, ſive ut ea, quæ ex ipſa fere memoria delebantur & nauci æſtimabantur, nunc iterum laudibus extollantur & ſic encomiaſtas obtineant, uti antea obtrectatoribus vexata fuerunt, qualia exempla revera Viola tricolor, Viſcus, Uva urſi, Meloe proſcarabeus, olim ſcarabeus unctuoſus dictus, Antihecticum Poterii præbent.

Dabamus Stuttgardiæ die XXXI. Martii MDCCLXXXVI.

SERENISSIMI DOMINI DUCIS WIRTENBERGIÆ REGNANTIS

Conſiliarii & Archiatri

Johannes Georgius Hopfengärtner.
Dr. Chriſtianus Fridericus Jæger.

De





DE NONNULLIS LECTORIBUS & PHARMACOPOEIS, SCITU NECESSARIIS.

Quantum interſit, ut in medicamentorum præſcriptione omnia ad pondus & menſuram ſumantur, etiam hoſpiti in medicina notum eſt. Sunt enim pondera & menſuræ quaſi regulæ & canones, ſecundum quas in medicamentorum compoſitione & medicina facienda, omnia ad æquitatem & pro intentione Medici ponderantur, ne vel exceſſu noceant, vel defectu peccent.

Neceſſu igitur eſſe putavimus, pondera & menſuras, quibus in Diſpenſatorio hoc noſtro uſi ſumus, & quibus Medici in præſcribendis formulis uti ſolent, adponere.

Libræ, ubi mentionem fecimus, libram medicam, quæ uncias pendet duodecim, intelligi voluimus. Libra vero civilis noſtra uncias habet ſedecim.

Uncia una octo habet drachmas.

Drachma una tres habet ſcrupulos.

Scrupulus unus viginti habet grana.

Menſura noſtra ordinaria Wirtenbergica pendet aquæ libras quatuor medicas, vel uncias quadraginta octo.

Menſuræ quadrans (ein Schoppen) libram unam facit medicam, vel uncias duodecim.

 Mani-

Manipulum, quando ſcribimus, quod plerumque in herbis & floribus præſcribendis fieri ſolet, illam intelligi volumus quantitatem, quam manus modica capere poteſt.

Sub Pugillo tertiam partem manipuli, vel quod tribus digitis capitur, intelligimus.

Præſtat tamen, herbas & flores etiam pondere determinare, & pro manipulo drachmas tres, pro pugillo drachmam unam ſumere, ut, ſi forſan repetitione, opus habeat præſcriptio quædam, illa eo accuratior parari poſſit, & tam quoad ſaporem, quam odorem, in omnibus cum priori conveniat, atque ægrotis omnis ſcrupulus, mancæ ac minus accuratæ præparationis dematur.

Plura etiam nonnunquam ſimplicia uno nomine præſcribi ſolent: exempli gratia cum Medicus præſcribit:

Radices quinque aperientes majores, ſumantur	Apii Aſparagi Fœniculi Petroſelini & Ruſci.
Radices quinque aparientes minores.	Capparis Eryngii Graminis Ononidis Rubiæ tinctorum.
Herbæ quinque emollientes.	Altheæ Malvæ Mercurialis Parietariæ Violariæ vel Malvæ Brancæ urſinæ Betæ Parietariæ Mercurialis.

Herbæ

Herbæ quinque capillares.	Adianti aurei
	Capilli Veneris
	Ceterach
	Rutæ murariæ
	Scolopendrii.
Flores quatuor cordiales.	Borraginis
	Buglossæ
	Rosarum
	Violarum.
Semina quatuor calida majora.	Anisi
	Carvi
	Cumini
	Fœniculi.
Semina quatuor calida minora.	Ammeos
	Amomi
	Apii
	Dauci.
Semina quatuor frigida majora.	Citrulli
	Cucumeris
	Cucurbitæ
	Melonum.
Semina quatuor frigida minora.	Cichorii
	Endiviæ sive Scariolæ
	Lactucæ
	Portulacæ.
Quinque Genera Myrobalanorum.	Belliricæ
	Chebulæ
	Citrinæ
	Emblicæ
	Indæ.

Fragmenta Lapidum quinque pretioſorum.	Granati Hyacinthi Sapphiri Sardæ ſive Carneoli Smaragdi.
Quatuor Aquæ cordiales.	Bugloſſæ Borraginis Roſarum Violarum.
Quatuor Aquæ pleuriticæ.	Cardui benedicti Cardui Mariæ Scabioſæ Taraxaci.
Aquæ quatuor catarrhales.	Farfaræ Scabioſæ Taraxaci Veronicæ.
Quatuor Unguenta calida.	Aggrippæ Altheæ Martiatum Nervinum.
Quatuor Unguenta frigida.	Album camphoratum Infrigidans Galeni Populeum Roſatum Meſues.
Tria Olea Stomachica.	Abſinthii Cydoniorum Maſtiches

PHAR-

PHARMACOPOEÆ WIRTENBERGICÆ

PARS PRIMA

MATERIAM MEDICAM

EXHIBENS.

CONSPECTUS.



CLASSIS PRIMA.

REGNUM MINERALE.



CAPUT I.

DE TERRIS.

Bolus alba, *Bol blanc*, **weisser Bolus**. Quicquid apud scriptores materiæ medicæ sub nomine boli occurrit, est argilla pinguis, quæ in aqua aliquo modo solvitur, & in igne in lapideam substantiam indurescit. Colore distinguimus diversas species. *Bolus alba virtutis est adstringentis & siccantis; nunquam interne, sæpius vero externe in usum vocatur.*

Bolus Armena, Armeniaca, *Bol d'Armenie*, **Armenischer Bolus**. Laudatur illa, quæ promte linguæ adhæret; coloris pallido rubri, lubrica & impalpabilis, non arenosa est. Olim ex Oriente advehebatur, nunc etiam in Galliæ & Germaniæ nonnullis provinciis reperitur. *Adscribitur ei vis bezoardica, & notorie adstringit.*

Bolus rubra vulgaris, *Bol rouge vulgaire*, **gemeiner rother Bolus**. Advehitur ex Bohœmia & Episcopatu Salisburgensi. *Raro a Medicis præscribitur; veterinariis vero, & ad Spiritus Nitri & Salis destillationem inservit. Hanc & præcedentem colorem a Marte habere, experimenta loquuntur.*

Creta alba, *Craye blanche*, **weisse Kreide**. Est terra alcalina, calx fossilis & nativa fere. Prostant præcipue Coloniensis, Campaniensis & Bologena. Laudatur, quæ alba, levis & non arenosa est. Cum Tartaro, qui vix, & in aqua ebulliente tantum, solubilis, cocta, illi salium alcalinorum solubilitatem conciliat. Ope cretæ aquam marinam potabilem reddere docuit in *Comment. Societ. Scient. Harlemens.* P. II. Cl. *Allemand*, quatuor pintis aquæ marinæ cretæ unciam unam addendo. *Acidum absorbet; usus tamen internus vix laudabilis.*

Lac Lunæ, Agaricus mineralis, *Lait de Lune*, *Agaric mineral*, Monmilch. Eſt creta friabiliſſima, leviſſima, quam aqua poros ſaxorum tranſiens ſolvit, atque intra rimas & cavernas montium deponit. Maximus ejus eſt proventus in Helvetia, in cavernis montis pileati ſive fracti, & montis Wallenſtock; reperitur etiam in caverna illa celeberrima Ducatus Wirtenbergici, quæ Nebelloch vocatur. *Virtutem habet abſorbentem, & ad lactis augmentationem nutricibus* (annon incongrue?) *præſcribitur.*

Lithomarga, Medulla ſaxorum, *Moëlle de pierre*, Steinmark. Subſtantia ſolida, coloris utplurimum griſei, pinguis, lubrica; ex montibus Bohemiæ nobis advehitur. *Adſtringentis ſaporis & virtutis eſt.*

Ochra, *Ochre*, *Ocre*, Ockergelb. Eſt terra martialis, coloris ſubflavi. *Pictoribus inſervit.*

Rubrica fabrilis, Sinopis veterum, *Craye rouge*, Röthel-Stein. Eſt Ochræ ſive potius Margæ martialis ſpecies, Bolo durior, valde adſtringens. Ex Epiſcopatu Salisburgenſi & Ducatu Lotharingiæ magna in copia advehitur. *Raro tamen in uſum medicum venit; cum melle roſato mixta ad Aphthas commendatur.*

Terra Japonica. Vide Succi condenſati.

Terra Lemnia, *Terre Lemnienne*, *ou de Lemnos*, Lemniſche Erde, Erde aus der Inſel Lemnus. Coloris diverſi, vel pallidi, vel flavofuſci, vel ruſeſcentis; nobis ex Turcia advehitur. Eligatur, quæ ſaponis inſtar, pinguis eſt, modice adſtringit, nec digitos colore inficit. Nonnihil ſalis volatilis, urinoſi, olei bituminoſi & ſalis marini largiri Geofroy adſerit. *Virtute gaudet adſtrictiva. Pulveres varios, Bezoardicos dictos, ingreditur, hodie vix amplius probatos.*

Terra ſigillata alba Turcica, *Terre ſigillée blanche de Turquie*, weiſſe Türckiſche Siegel-Erde.

Terra ſigillata alba Goldbergenſis, Axungia ſ. medulla lunæ, *Terre ſigillée blanche de Sileſie*, *ou de Goldberg*, weiſſe Schleſiſche Siegel-Erde.

Terra ſigillata Melitenſis, ſive de Maltha, Terra St. Pauli, *Terre ſigillée de Malthe*, Malthesiſche Siegel-Erde. Coloris albi, & plerumque effigie S. Pauli ſignata eſt. Uti reliquæ terræ ſigillatæ, impalpabilis & pinguis eſſe debet. *Terræ ſigillatæ albæ omnes viribus conveniunt, nec adeo, ſicut rubræ, adſtringunt.*

Terra ſigillata rubra Turcica, *Terre ſigillée rouge de Turquie*, rothe Türckiſche Siegel-Erde. *Hæc, & aliæ hujus coloris, cum Bolo Armena conveniunt.*

Terra ſigillata Sileſiaca griſea, vel lutea Strigonienſis, Axungia ſ. medulla Solis, *Terre ſigillée griſe de Sileſie*, graue Schleſiſche geſiegelte Erde. Pinguis, minus friabilis, atque ſabuli omnis expers, eligenda. *Viribus cum terra Lemnia convenit.*

Terra Tripolitana, Tripela offic. *Tripoli*, Tripel-Erde. Eſt terra argilloſo-arenoſa, martialis indolis. Coloris vel cinerei, vel lutei, vel albi. *Uſus potius eſt mechanicus, (maxime luteæ, quæ levis aut impalpabilis eſſe debet,) quam medicus.*

Terra viridis, Viride montanum, Chryſocolla veterum, *Terre verde*, *Verd de montagne*, *Chryſocolle*, grüne Erde, Berggrün. Eſt ochra venerea.

Eſt

Ex Hungaria nunc & Comitatu Tyrolienſi, olim ex Armenia adferebatur; eligenda, quæ ſaturitate viret. *Pictoribus inſervit potiſſimum; Chirurgi vero etiam ad purganda & exſiccanda ulcera maligna ea uti poſſent.*

CAPUT II.

DE SALIBUS NATIVIS ET ARTE FACTIS.

Alumen crudum vulgare, album, glaciale, *Alum ou Alun blanc, vulgaire*, **gemeiner, weiſſer Alaun.** Eſt ſal minerale, quod in Anglia, Suecia & Germania ex propria minera educitur. Paſſim invenitur etiam alumen nativum. Acidum Aluminis, cum Vitrioli acido, convenit; terra Aluminis, ſpecificæ, alcalinæ, argillaceæ indolis eſt. *Uſus ejus eſt multifarius medicus, valide adſtringens, coagulans &, præcipue ſi Alumen uſtum adhibetur, exedens.*

Alumen Romanum, rupeum, rubrum, *Alum ou Alun Romain, de roche*, **rother Römiſcher Alaun.** Ex Italia advehitur, & prope *Tulſam*, ex ſaxo calcinato, certis encheireſibus, extrahitur. Coloris roſei pallidi, & in cryſtallis eſſe debet; *cum præcedente convenit. Hodie Brunswigii alumen roſeum a fratribus Gravenhorſt paratur.*

Alumen ſaccharinum, ad præparata pertinet, & in parte poſteriori quærendum eſt.

Borax, Borax Veneta, Chryſocolla, *Borax de Veniſe*, **Borras, Borax.** Eſt ſal, quod ex peculiari mixto ſalino, quod ex Orientalibus Indiis ſub nomine *Tinkal* advehitur, & noviter etiam in Helvetia inventum fuit, Venetiis & in Hollandia paratur. Eligenda eſt alba, cryſtallina, levis, in igne facile fluens, atque vitreſcens. Curioſum eſt, Boracem, ad cujus ſolutionem viginti aquæ partes requiruntur, addito cremoris tartari duplo, pauca aqua ita ſolvi, ut ne formam quidem ſolidam amplius induat. *Incidit, attenuat, abſtergit, ſtimulat; urinam & menſtrua promovet, atque hoc ſcopo aliis calidis, ſanguinem commoventibus medicamentis præferri meretur. Doſis ſcrupulus unus vel drachma ſemis. Aurifabri borace ad aurum fragile, ductile reddendum, utuntur.*

Cineres clavellati, Sal alkali vulgare, *Potaſſe, Vedaſſe, Cendre gravelée*, **Potaſche.** Sunt ſal fixum lixivioſum, ex cineribus lignorum, præſertim duriorum, e. g. querni & fagini extractum & calcinatum, quod in magna quantitate e Moſcovia, Curlandia & Haſſia advehitur, atque etiam apud nos in ſylva martia paratur. Non purum eſt alkali, ſed ſal continet neutrum ſive medium, cum Tartaro vitriolato conveniens, quodque facile ſolutione & cryſtalliſatione ſeparari poteſt. *Uſus cinerum clavellatorum eſt varius, & plurimus in arte tinctoria & vitriaria. In Medicina, ſi a terra & ſale neutro depurantur, loco ſalis tartari inſervire poſſunt. Salium alcalinorum fixorum omnium vis eſt acidum domans, glutinoſa dividens, exæſtuans, diuretica, externe, ſi ſoluta in forma fomenti applicentur, tumores lymphaticos & lacteos potenter reſolvens.*

Nitrum, Sal petræ, *Nitre, Salpetre*, **Saliter, Salniter, Salpeter.** Tam regno animali, quam vegetabili & minerali, originem debet. Magna ejus copia ex India Orientali quotannis advehitur. Elicitur apud nos, mediante aqua, ex terra

nitrosa, quæ in hypocaustis & stabulis effoditur, atque urina, vel aliis excrementis animalium, a longo tempore impraegnata fuit. Solutio sive extractio, ob pinguitudinem nunquam in crystallos abit; hinc per lixivium, ex vegetabilium cineribus & calce viva paratum, depuratur, atque evaporata superflua aquositate, ad crystallisandum reponitur. Constat ex acido peculiari & alcali vegetabili. Eligendum album, purum, quod crystallos exhibet longas, sexangulares, prismaticas; carbonibus ignitis inspersum, absque crepitatione promte deflagrat, atque in aqua facile dissolvitur. *Est medicamentum polychrestum, refrigerans, orgasmum sanguinis & bilis acrimoniam temperans, antispasmodicum, ischæmum & diureticum. Datur a granis quinque ad scrupulum unum & ultra. Usu nimio debilitatem, inprimis ventriculi, induxisse, experientia docuit.*

Sal Anglicum laxativum, Ebshamense, Natrum fontanum L. *Sel d'Epsom, Sel purgatif amer*, **Englisches Laxier-Salz.** Olim ex fonte medicato Ebshamensi in Anglia solum, aquam evaporando, parabatur; nunc etiam ex salis culinaris lixivio residuo, etiam apud nos Sulzæ ad Nicrum, certa encheiresi conficiunt. Advehitur nobis ex Anglia, ubi prope urbem Lemmington, quæ ad comitatum Southampton vel Hant-Shiere pertinet, magna ejus quantitas ex residuo lixivio a salis marini depuratione, paratur. Constat ex acido vitriolico & proprio terrarum alcalinarum genere, quod Magnesiam dicunt albam. Eligitur album, siccum, purum, in aqua facillime solubile. *Medicamentum est, alvum ciens, incomparabile, & secure etiam in febribus ab uncia ad unam semis in aqua solutum dari potest.*

Sal armoniacum, ammoniacum, *Sel ammoniac ou armoniac*, **Salmiac.** Sal est artificiale, ex stercorum animalium & straminis fuligine in placentas sublimata, paratum. Advehitur ex Ægypto, ubi magna quantitas hujus salis in provincia, quæ Delta vocatur, non procul ab urbe *Mensoura*, in pagis *Damire* paratur. Hodie in Anglia, Gallia & Germania copiose paratur, quin & nativum montes ignivomi & Calmucorum regio largiuntur. Constat ex acido salis & alcali volatili. Eligatur candidum & purum, quod addito sale alcalico statim odorem salis volatilis spargit. Datur & nativum, quod inter rariora numerandum. Vulgare hoc sal continet acidum salis communis, & alcali volatile urinosum. *Usus illius est varius, tam medicus, quam mechanicus. Incidit, attenuat humores pituitosos, diaphoresin auget; a nonnullis pro specifico habetur antifebrili, & a scrupulo uno ad duos exhiberi solet.*

Sal Egranum, *Sel purgatif d'Eger*, **Eger-Sauerbronnen-Salz.** Paratur ex acidulis evaporatis. Seligitur album in crystallis. *Alvum leniter & absque torminibus laxat. Dosis drachmæ duæ ad sex. Datur aquas minerales bibentibus.*

Sal gemmæ, *Sel gemme, mineral, fossile, de roche*, **Stein-Salz.** Sal est fossile seu nativum, quod ex Polonia adfertur. Eligendum pellucidum, album. *Usus est tam culinaris, quam medicus.*

Sal marinum, *Sel marin*, **Meer-Salz.** Eligendum purum, crystallisatum, cubicam figuram exhibens. *Sal culinare nostrum, fontanum, gemmæ, & marinum ejusdem sunt indolis, & non nisi puritate differunt; hinc etiam culinare illis substitui potest. Sal est condimentum ciborum universale, & vim habet incidentem, discutientem & diureticam.*

Sal Sedlizense, *Sel purgatif de Sedliz*, **Sedlizer Salz.** Ex aquis mineralibus amaris Sedlizensibus in Bohemia conficitur. Eligendum album, crystallisatum. *Cum Sale Anglico virtute laxativa convenit; in eo autem differt, quod illud acidum quoque Salis communis, hoc purius vitriolicum contineat. Siquidem affuso oleo vitrioli ex Sale Anglico Spiritus acidus fumans expellitur, ex Sale vero Sedlizensi non ita.*

Soda

Soda Hiſpanica, Alumen Catinum, *Soude d'Eſpagne, Soude en pierre,* **Spaniſches Aſchen-Salz.** In glebis diverſæ magnitudinis, coloris cinerei, ex Hiſpania advehitur. Paratur per incinerationem plantæ, quam *Kali geniculatum*, vel *Salicorniam* vocant. Planta nimirum exſiccata, in faſciculos collecta, in ferrea crate ſuper foveam poſita, comburitur, cineres inde orti, in fovea collecti, cooperiuntur, qui, ſucceſſu temporis, in maſſam, duritie lapidem æmulantem, coëunt. Quæ maſſa diffracta, ubicunque divehitur. Præfertur Soda, quæ *Soude d'Alicante* vocatur, & ex portu Valenciæ *Alicanta* advehitur, quæ ex cœruleo cinerea, ſicca & tinniens, intrinſecus & extrinſecus ſpongiæ inſtar poroſa eſt. In aëre humeſcens, ſoluta fœtens, cruſta viridi obducta reprobatur. *Uſus Sodæ in medicina nullus, niſi ad Sal Seignette; in arte vitriaria & tinctoria plurimus.*

Vitriolum album, *Vitriol blanc*, **weiſſer Vitriol, Galitzen-Stein, Augen-Stein.** Apud Goslarienſes, ex minera plumbi argentifera montis Ramelsberg elicitur. Modum parandi, *Schlüterus*, in elegantiſſimo opere de arte fuſoria, **Schmeltz- und Hüttenwerk**, deſcribit, ferrum, cuprum & copioſam terram zinci habet. Sit, ſacchari inſtar, album, & non nimis durum. *In collyriis adhibetur; mundificat, ſiccat & adſtringit. Ob particulas cupreas interne ſumtum vomitum ciet, & caute hoc ſcopo exhibendum.*

Vitriolum cœruleum, de Cypro dictum, *Vitriol bleu de Chypre*, **blauer Vitriol, blauer Galitzen-Stein.** Artificiale, cupreæ vel venereæ indolis eſt. Eligendum Sapphiri inſtar cœruleum, cryſtalliſatum. *Virtutem habet ſepticam & adſtringentem; raro vero in uſum venit medicum, niſi externe, & ad pulverem ſympatheticum.*

Vitriolum viride, Romanum, Hungaricum, Anglicum, *Vitriol verd, Romain, d'Hongrie, d'Angleterre*, **Römiſcher, Ungriſcher, Engliſcher, grüner Vitriol.** Ferri dives eſt. Sit herbacei coloris & cryſtalliſatum. Ex Hungaria & Anglia, nec non Epiſcopatu Salisburgenſi, ubi tam e minera propria, quam ex pyrite calcinato conficitur, advehitur. Datur etiam nativum, quod in metallothecis adſervatur. *Uſus eſt mechanicus & medicus. Tartarus vitriolatus Tachenianus optime ex hoc Vitriolo paratur.*

Vitriolum vulgare, *Vitriol d'Allemagne, vulgaire*, **gemeiner Vitriol, Kupferwaſſer.** Coloris dilute vireſcentis, ſiccum & cryſtallinum eſſe debet, pariter cupri & ferri particeps eſt, & apud Goslarienſes magna in copia paratur. *Tinctoribus uſus eſt maximus; cum gallarum infuſione mixtum, atramentum præbet ſcriptorium, & ad decoctum requiritur nigrum.*

CAPUT III.

DE LAPIDIBUS VULGARIBUS ET MINUS PRETIOSIS.

Aëtites, Aquilæ lapis, *Pierre d'Aigle*, **Adlerſtein.** Lapis quaſi prægnans, alio, qui Callimus vocatur, in utero ſonante. Differt a Geode, qui non ſonat, & intus marga plenus eſt. Præfertur Orientalis, qui plerumque ovalis figuræ eſt & magnitudinis. *Uſus ad partum promovendum ridiculus; cum vero martialis indolis eſt, vis adſtringens omnibus innoteſcit.*

Alabaſtrum, Alabaſtrites, *Albâtre*, **Alabaſter.** Eſt Gypſi purioris ſpecies, polituram admittens, plerumque albi coloris. *Vim habet refrigerantem, & ad unguentum alabaſtrinum requiritur.*

Alumen plumoſum, plumeum, Trichites, *Alum ou Alun de Plume*, **Federweiß.** Asbeſti eſt ſpecies, quæ ex Inſulis Rhodo & Creta advehitur. *Propter fibras acutas pungentes, & per affrictionem cutem rubefacientes, unguentis ad membra tabida, admiſceri a nonnullis ſolet.*

Alumen ſciſſile, Lapis ſpecularis, *Talc transparent, Pierre ſpéculaire, Miroir d'Ane*, **Frauen-Glaß, Frauen-Eiß.** Eſt Spatum ſeleniticum, lamellatum, vitri inſtar pellucidum. *Uſus plurimus eſt mechanicus; ad pulverem Viennenſem album etiam requiritur.* Non confundendum eſt cum hoc lapide ſpeculari **Vitrum Moſcoviticum,** *Verre de Moſcovie*, **Moſcowitiſches Frauen-Glaß,** quod in Gypſum per ignem non mutatur; ſed pellucidiſſimum, lamellatum, igni reſiſtit, & ad *Micarum* claſſem pertinet.

Amiantus, vide **Asbeſtus.**

Armenius lapis, *Pierre Armenienne, Azur*, **Armenier-Stein, Bergblau.** Opacus eſt, cœruleus, maculis nonnunquam argenteis, viridibus & nigris, intermixtus. Minera eſt Veneris; inde etiam eſt virtus ejus purgans. *Melius & ſecurius ad pigmenta, quam in Medicina adhibetur. Probatur ſaturate cœruleus.*

Asbeſtus, *Asbeſte, Amiante*, **Stein-Flachs.** Lapis eſt ſciſſilis, & filamentoſus, igni reſiſtens. Veteres, induſia, aliaque ex hoc lapide præparare ſciebant; quæ, ubi ſordida igni tradebantur, pura evadebant. Fibras Alumine plumoſo habet molliores, & optima ex Japonia & China advehitur. Amiantus & Asbeſtus paſſim ut ſynonyma occurrunt. Lapidis hujus varietates nonnullis impoſuerunt, ut diverſas ſtatuerint ſpecies.

Bufonites, Bufonius lapis, Batrachites, Brontias, Chelonites, *Crapaudine, Batrachite*, **Krötenſtein.** Lentem vitream ſimulat, una parte convexam, altera concavam. Coloris eſt ex fuſco pallentis, aliquando fuſci, interdum nigri, viridis, verſicoloris. Sunt, qui diſtinctionem inter Bufonitam & Batrachitam faciunt, atque priorem a bufone, poſteriorem vero foſſilem & mineralem eſſe credunt. De utroque nullum eſt dubium, illos ad petrefacta, vel lapides ſic dictos figuratos, pertinere. Haud raro in Daniæ regno reperitur. *Alexipharmaca, antepileptica & lithontriptica vendidatur virtus.*

Calaminaris lapis, *Pierre Calaminaire, Calamine, Cadmie*, **Gallmey.** Vocatur etiam *Cadmia foſſilis.* Eſt minera terra ſive Ochra Zinci coloris ſubflavi, ruſeſcentis, nonnunquam griſei; eruitur ex fodinis propriis & metallicis, inprimis circa Aquisgranum magnus ejus eſt proventus. *Metallicæ indolis eſt; cum cupro enim fuſus, non ſolum colorem ejus rufum in aureum mutat, ſed & pondus auget & in orichalcum transmutat. In Medicina, ad collyria, emplaſtra & unguenta exſiccantia adhibetur.*

Calx, Lapis calcarius, *Chaux, Pierre à chaux*, **Kalchſtein.** Calcinatus lapis, calx viva dicitur. Marmoris ſpecies eſt, ſiquidem ex quovis marmore, forti igne calcinato, calx viva producitur. *Varius ejus eſt uſus in medicina. Cum ſalibus alcalinis, vel etiam cineribus mixta, dat lixivium forte, ex quo* Lapis Cauſticus, *vel* Cauterium potentiale, *paratur; item ad ſaponis confectionem, nec non ad aquæ calcis vivæ*

væ præparationem, requiritur. Aqua multa lota atque edulcorata, Emplastrum defensivum *ingreditur.*

Crystallus montana, *Cristal, Cristal de roche*, Crystall, Berg-Crystall. Vitri instar transparens, dura, atque sexangularis esse debet; duritie a fluoribus, qui sæpius in metallifodinis reperiuntur, distinguitur. Variis in locis reperitur, inprimis ex Helvetia nobis adfertur. *Vis absorbens & specifica ad diarrhœas biliosas infantum a lacte coagulato ortas, merito in dubium vocatur.*

Glacies Mariæ vulgaris, *Pierre speculaire, Miroir d'Ane*, gemein Frauen-Eiß, Federweiß Glacies Mariæ, specularis Lapis & Selenites, multum inter se conveniunt, ut vix discerni possint. Multis in locis, etiam in Ducatu Wirtenbergico, reperitur; Coloris albicantis, figuræ rhomboideæ, scissilis. Præfertur clara & pellucida. *Calcinata, a veterinariis pecudibus ad calorem febrilem temperandum, exhibetur. Argentifabris ad polienda vasa inservit.*

Hæmatites, *Pierre Hematite, Pierre sanguine, Ferret d'Espagne*, Blutstein. Minera est Martis, colore obscure rubentis, saporis terrei adstringentis. Diversæ reperitur speciei, *fibris longioribus*, qui in usum medicum vocatur; *fibris brevioribus*, figura convexa, sicut granium humanum, qui germanis metallicolis Glaskopf audit; tertia species *Schistus* est, qui loco fibrarum lamellas, sicut Alumen scissile, habet. *Omnes virtute adstringente martiali pollent.*

Judaicus lapis, Phœnicites, Tecolithus, *Pierre judaique*, Judenstein. Lapis est variæ figuræ, ut plurimum olivaris, cum & sine petiolo. Colore est cinereo; duritie vix silici cedit, facile tamen in pulverem redigitur. Reperitur in Judæa, unde forsan nomen accepit: tamen haud raro etiam in aliis obvius est provinciis. Ad petrefacta pertinet, & secundum modernorum sententiam, sunt radioli Echini marini petrefacti. *Adscribuntur huic & aliis ejusmodi petrefactis vis diuretica & absorbens.*

Lazuli lapis, *Pierre d'Azur, Azur, Outre mer*, Lasurstein. Coloris debet esse cyanei, punctulis & flammulis, ac venis aureis, ornatus. Durior est armenio lapide. Eligitur pulchre, Sapphiri & Cyani florum instar, cœruleus; ex Oriente allatus, & in igne colorem non mutans; in usum trahitur medicum. Duplo vel triplo, salis alcali, igne forti fusus, in vitrum abit nigerrimi coloris. Quod phænomenon, uti reliqua recentiorum experimenta satis demonstrant, cœruleum lapidis hujus colorem non a cupro, sed a ferro suam originem ducere. Circumferuntur etiam nonnunquam a metallicolis vagabundis, lapides, coloris dilute violacei, striis aureis ornati, quos pro vero Lapide Lazuli vendere conantur. Sunt vero arsenicalis & martialis indolis; hinc pharmacopœi caveant, illos vero Lapidi Lazuli substituere. Quamvis non negandum, etiam vero eleganter carere officinas nostras posse. *Ingrediens est* Confectionis Alkermes; *& ad melancholicos humores educendos commendatur. Pictoribus largitur colorem elegantissimum cœruleum*, Ultramarinum *dictum.*

Lyncis lapis, Belemnites, Ceraunius, Dactylus Idæus, *Pierre de Lynx, ou Belemnite*, Katzenstein, Luchsstein, Donnerstein, Drud[illegible]nstein, Alpschoß. Figuræ & magnitudinis diversæ reperitur. Succini instar est diaphanus, & fere ejusdem coloris flavescentis, figuræ teretis, & dum corporibus duris affricatur, urinosum graveolet. Ille, qui pyramidalis vel coni figura, coloris griseo-nigricantis & non pellucidus est, Belemnites stricte dicitur; ambos ex concharum & quidem Holothuriorum familia, & inter petrefacta esse, certum est. *Virtute, cum lapide judaico convenit. A plebe ad incubum & febres intermittentes commendatur.*

Magnes lapis, *Pierre d'Aimant ou Aimant*, **Magnetſtein.** In ferrifodinis reperitur. Ferri colorem habet, & ferrum continet. Virtutes ad polos directivæ, ferrique ac arenæ martialis attractivæ, omnibus notæ. Quo validius ferrum attrahit, eo melior. *Uſus in Medicina eſt rarus; emplaſtris ſiccantibus nonnunquam additur.*

Nephriticus lapis, *Pierre Nephretique*, **Grieſſtein.** Coloris obſcure viridis, variis coloribus permixtus; ſemper quaſi oleo inunctus videtur. Falſo Jaſpidum familiæ adnumeratur. Gypſum potius eſſe, inſtituta experimenta demonſtrant. Affertur ex Hiſpania & Bohœmia. *Virtus quam veteres ei affinxerunt, ex nomine patet; interne dederunt a drachma dimidia ad integram, externe vel carpo, vel regioni renum, alligare juſſerunt.*

Oſteocolla, *Oſtéocolle*, **Beinbruch, Bruchſtein.** Tophus calcareus, cylindricus, perforatus. Ob figuram, oſſa æmulantem fiſtuloſam, ita vocatur, oſſiumque fractorum coalitum promovere creditur. A nonnullis pro radice populi nigræ petrificata habetur. Coloris eſt albicantis & Coralli inſtar. In locis arenoſis in Palatinatu, Sileſia &c. reperitur. *Emplaſtris additur ſiccantibus & catagmaticis.*

Pumex, *Pierre ponce*, **Bimſenſtein.** Eligendus eſt levis, albicans, & tritu facilis. Ab ignivomis montibus Ætna & Veſuvio ejicitur; reperitur etiam haud procul a Thermis Embſenſibus. *Virtutem habet ſiccantem, adſtringentem & mundificantem. Uſus plurimus eſt ad dentifricia.*

Selenites, *Selénite*, **Selenit.** Lapis eſt figuræ & coloris varii. Igne calcinatus, gypſeam indolem oſtendit; nam cum acidis non uti calcareæ terræ effervescit. Multis in locis reperitur, & varias ſub ſe comprehendit ſpecies.

Silex, *Caillou*, **Kieſelſtein.** Omnibus notiſſimus. Laudatur e fluviis collectus. *Ad liquorem ſilicum requiritur.*

Smiris, Smyris, *Emeri*, *Emeril*, **Schmergel, Schmirgel.** Lapis eſt ponderoſus, ferruginei coloris, ad nigredinem tendentis. Ex Hiſpania adfertur, & in ferrifodinis reperitur. *Uſus eſt mechanicus, & raro vel nunquam in Medicina adhibetur.*

Spongiarum lapis, *Pierre d'éponge*, **Schwammſtein.** In ſpongiis marinis reperitur. Eſt concretum tophaceum ſalſum, ordinario coloris griſeo-albicantis & ſubſtantiæ friabilis. *Strumis opponitur, atque virtute gaudet diuretica & abſorbente.*

Talcum, Stella terræ, *Talc*, **Talch, Talck.** Varii eſt coloris, lamellis molliuſculis, tenuioribus, ad tactum quaſi pinguibus, igni reſiſtentibus, conſtans. Præfertur illud, quod Venetiis nobis advehitur, pingue & coloris viridefcentis. *Uſus eſt cosmeticus. Non niſi in mortario probe calefacto in pulverem teri poteſt.*

Vitrum Moſcoviticum, vide Alumen ſciſſile.

CAPUT IV.

DE LAPIDIBUS PRETIOSIS.

Amethyſtus, *Ametiſte*, **Amethiſt.** Gemma, violacei coloris, pellucida. Eſt Orientalis & Occidentalis. *Viribus conveniunt, & ebrietatem geſtati arcere antiquitus credebantur.*

Car-

Carneolus, Sarda, Sardius lapis, *Sardoine*, *Sardienne*, *Cornaline*, **Carniol, Carneol.** Gemma eſt ſemidiaphana, carnis loturæ, ſive carni ſanguinolentæ ſimilis, unde nomen. Vero nomine eſt Achates rufeſcens. Nam reliquæ gemmæ figura polyhedra cryſtallina diſtinguuntur. Optimus ex Sardinia inſula adfertur; in Bohemia, Sileſia, aliisque regionibus, etiam reperitur. *Sanguinis profluvia, tam interne ſumtum, quam externe geſtatum, ſiſtere prætendunt.*

Chryſolithus, Topaſius, Chryſopaſius, *Chryſolith*, *Topaſe ou Topaze*, **Chryſolith.** Diaphana eſt gemma, luteo-virideſcentis coloris, lævigatus aureo fulgore ſplendens. Advehitur ex Indiis; reperitur etiam in Bohemia. *Ad Epilepſiam & Phrenitidem laudatur.*

Granatus, *Grenat*, **Granat.** Gemma pellucida, ſaturate violaceo-rubri coloris. Ex Oriente advehitur; reperitur etiam in Bohemia, Hiſpania & Sileſia. Apud nos Granati orientales minoris ſunt pretii, quam Boji & Hiſpani. *Commendatur ad cordis palpitationes, melancholiam & ſanguinis ſputum.*

Hyacinthus, *Hyacinthe*, **Hyacinth.** Gemma pellucida, ex flavo aut croceo colore rubens. Orientalis & Occidentalis habetur; præferenda tamen Orientalis. Vitro Saturni adulterata, facile diſtinguitur mollitie & pondere. *Adſcribuntur vires antiſpasmodicæ & roborantes.*

Rubinus, Carbunculus, *Rubis*, **Rubin.** Gemma diaphana, pulchre rubens, duritie ab adamante ſecunda. Optimus ex Inſula Ceylon adfertur. *Geſtatus & intus hauſtus, venenis reſiſtere, atque a peſte præſervare traditur.*

Sapphirus, *Saphir*, **Sapphyr.** Gemma pellucida, colore cœruleo, duritie ab adamante tertia. *Cordialis, alexipharmica & ophthalmica creditur.*

Smaragdus, *Emeraude*, **Smaragd.** Ad pellucidas pertinet gemmas; coloris eſt viridis, omnium gemmarum fragiliſſima. Orientalis eſt & Occidentalis; Occidentalis e Peru advehitur. *Alvi & ſanguinis fluxum ſiſtere, & in febribus peſtilentialibus conferre perhibetur.*

Gemmis quidem eleganter officinas pharmacevticas carere poſſe, ſiquidem omnes, tanquam lapides pyromachi, vix alium effectum, quam ſilex, in corpore humano præſtent, plurimi contendunt; vitra enim quaſi ſunt indiſſolubilia, quæ vix aquis ſtygiis obediunt, unde facile etiam hoſpes in medicina perſpicere poteſt, quid ab earum uſu expectari queat. Verum cum a longo tempore in republica medica receptæ ſint, eas quidem exulare noluimus; monemus tamen pharmacopœos, ut ſibi proſpiciant, ne pro genuinarum gemmarum fragmentis, fluores ſive vitra, & gemmas artificiales, Saturno infectas, emant, quod quidem facile ex duritie, quam genuinæ ſibi propriam habent, & qua falſæ diſtinguuntur, cognoſcitur. Operam porro dent, ut gemmæ, non in mortariis æneis, ſed ferreis, in pollinem ſubtiliſſimum terantur, antequam ſuper porphyritem lævigentur. Præſtat etiam, ante ſic dictam præparationem, integras leviter calcinare, atque ignitas in aquam frigidam effundere, quam abſque prævia hac calcinatione crudas terere.

CAPUT V.

DE METALLIS, MINERALIBUS ET PIGMENTIS.

Antimonii Minera, *Mine d'Antimoine*, **Spießglas-Erz.** Eligenda ponderosa, striata, obscure cœrulei ac plumbei coloris. Adfertur ex Hungaria, quæ optima censetur; reperitur vero etiam multis in locis Germaniæ. *Pro Antimonii diaphoretici præparatione expetitur, quod hinc albidius conficitur, si modo ab adhærente silice vel spato prius purgetur.*

Antimonium crudum, Stibium, *Antimoine*, **Spießglas.** Probatur, quod strias longas splendentes habet, & ex Hungaria advehitur. *Olim pro veneno habebatur; a Kunckelio vero ab hac suspicione vindicatum, & in usum medicum vocatum est. Commendatur ab illo in morsulis ad scabiem, & dolores rhevmaticos pertinaces. Usus in decoctis, nisi alcali fixum adjiciatur, vix probandus. A veterinariis, in equorum & pecudum morbis, frequentius in usum trahitur, nec non ad varios labores chemicos expetitur.*

Argentum foliatum, *Argent fin en feuilles*, **geschlagen Silber, Silber-Blättlein.** Fit laminas argenti, sæpius calefaciendo, & inter membranas interiores intestini recti bubuli, singulari methodo præparatas, mallei ope extendendo. *Folia ad pilulas obducendas requiruntur, & admiscentur pulveribus, splendoris gratia.*

Argentum vivum, Mercurius vivus, *Argent-vif, Mercure*, **Quecksilber.** Est Semimetallum fluidum. Reperitur nativum, quod Mercurius virgineus vocatur; maxima vero pars ex minera destillatur. Largissimus mineræ & ipsius Mercurii virginei proventus est in Istria. Reperitur vero etiam in Hungaria, Transylvania & Germania. Optimus Mercurius vivus habetur virgineus, a nullo alio metallo vel semimetallo inquinatus. Fraus facile detegitur, si drachma una aut altera in cochleari ferreo carbonibus superimponitur; sic Mercurius in auras abit, atque metallum vel semimetallum, quo inquinatus fuit, relinquit. *Variis usibus tam chemicis, quam medicis, & mechanicis inservit.*

Arsenicum album, *Arsenic blanc*, **weisser Arsenic, Maus- oder Ratten-Gift.** Est concretum minerale, ex multa terra metallica & sale constans. Acidum in eo peculiaris indolis invenerunt recentiores. Non solum ex minera arsenicali, (**Gift-Kiesen**) sed etiam ex mineris stanni, & cobalto pro cœruleo, in ustulatione harum minerarum, sub forma fumi albi, allium redolentis, expellitur, atque in camino, peculiari modo in hunc finem constructo, **dem Giftfang**, capitur, & substantia pulverulenta, coloris albi & cinerei, colligitur: qui pulvis a metallicolis, **Hüttenrauch** & **Giftmehl**, appellatur, & addita portione salis alcali sublimatur. Præsentissimum est venenum; hinc caute cum illo versandum, & omnia ex illo præparata medicamenta pro suspectis habenda, donec evidentius ostensum sit, posse salutarem reddi internum arsenici usum. Odore allii, carbonibus inspersum, se prodit.

Arsenicum citrinum, sive flavum, *Arsenic jaune*, **gelber Arsenic.** Artificiale est concretum, & ex Arsenico albo, addita decima sulphuris parte, sublimatione paratur. *Causticum venenum est, paulo tamen, ob additum sulphur, mitius albo.*

Arsenicum rubrum, *Arsenic ou Orpiment rouge, Réalgar*, **rother Arsenic, Rauschgelb.** Pariter ex Arsenico albo & pyrite sulphureo sublimatur.

Picto-

Pictoribus inservit. Datur etiam nativum, quod Risigallum *seu* Sandaracha Realgar *vocatur.*

Auripigmentum, Sandaracha Græcorum, *Orpin*, *Orpiment*, Operment, Auripigment, Goldgelb. Est minerale nativum & fossile. Optimum censetur, quod ex Turcia advehitur, punctulis sive micis, velut aureis, nitet, & coloris citrini est. *Venenatum est, & ex arsenicalibus particulis, cum sulphureis mixtis, constat. A pictoribus expetitur, & iis, qui cuticulam depilandam curant. Cum calce viva Liquorem constituit illum probatorium vini Lythargyrio infecti, & atramentum sympatheticum. Auripigmentum ad rubedinem calcinatum, a veteribus* Sandaracha vocabatur.

Aurum foliatum, *Or fin en feuilles*, *Or battu*, geschlagen Gold, Goldblättlein. Eodem modo, quo Argentum foliatum, paratur, *iisdemque usibus inservit.*

Cadmia nativa, fossilis, metallica, Cobaltum, *Cadmie metallique*, *Cobalt*, Kobalt, Mücken- oder Fliegen-Stein, Arsenic-Stein. Minera est arsenicalis, & ab illa, quæ ad Smaltæ præparationem adhibetur, & non raro Argenti dives est, differt. Metallicolæ, hoc, vulgo Giftkiese; Cobaltum vero, ex quo, additis silicibus, & sale alcali, smaltum conficitur, Farben-Cobalt appellant, prius copiose in Misnia effoditur; posterius etiam in diversis Wirtenbergicis argentifodinis reperitur. *Ambo inter venena reponenda. Septicæ est virtutis cobaltum, & ad enecandas muscas in usum trahitur.*

Cerussa alba Norica, sive potius Hollandica, *Ceruse blanche*, *Blanc de plomb*, weiß Bleyweiß. Factitium est, & calcinatione vaporosa mediante aceto, ex plumbo conficitur, & plus minus creta alba permiscetur. Eligenda alba & ponderosa. *Siccat, adstringit & refrigerat; ad emplastra & unguenta requiritur, & pictoribus inservit.*

Cerussa citrina, *Ceruse jaune*, Bleygelb. Est calx plumbi, ad flavedinem calcinata. Citrini coloris esse debet. *A pictoribus expetitur.*

Cerussa Veneta, *Ceruse de Venise*, Venedisches Bleyweiß. In minoribus conis, quam cerussa alba advehitur, & olim Venetiis parabatur. Alba, & quæ gustu dulcis est, eligi debet. *A pictoribus, quia color ejus albus constantior, quam vulgaris illius Noricæ est, requiritur; præfertur tamen omnibus illa cerussæ species, quæ ex laminis plumbi paratur, & quam* Schieferweiß *appellant. Sicut reliqua producta ex plumbo, adstringit, reprimit & siccat. Usus est in emplastris, unguentis & collyriis.*

Chalybis limatura, *Limaille d'acier*, Stahlfeil, Martis limatura, *Limaille de Mars*, *ou de Fer*, gefeiltes Eisen, Eisenfeil. Eligatur limatura chalybis, seu ferri puri, Venere non inquinati. Irritum est tentamen, limati ferri separationem, a Venere, ope magnetis suscipere; nam quamvis limatura Veneris & Martis singula seorsim limata & commixta, tali modo secerni possint; tamen id non succedit cum limatura fabrorum, multis miculis intersperfa, quæ ex altera parte vel latere, ferreæ, ex altera autem cupreæ existunt, & sub una eademque portione lima abrasæ fuerunt. Quales propterea ex latere ferreo arripere solet magnes, licet ex altera parte vel latere, particula cupri illiquata adhæreat. Imo duplum Veneris, cum ferro fusum, magnetem sequi, *Henckelius* observavit. *Ad varios usus medicos & chemicos expetitur.*

Chryſocolla, Viride montanum, **Berggrün.** Vide Terra viridis.

Chryſocolla cryſtalliſata, factitia, eſt Borax. Vide Salia nativa.

Cinnabaris factitia, *Cinabre ou Vermillon artificiel*, **Zinnober.** Eſt compoſitum ex Mercurio & Sulphure. Videatur Pars poſterior Pharmacopœæ Wirtenberg. ubi & *Cinnabariis Antimonii* fit mentio.

Cinnabaris nativa, *Cinabre ou Vermillon mineral*, **Berg-Zinnober.** Eſt minera Mercurii, nonnunquam Auri particeps, ſeptem plerumque partes Mercurii & unam Sulphuris continet. Optima ex Tranſylvania, Hungaria & Japonia advehitur. Sit pura ab adhærentibus lapillis, ſpato & ſabulo liberata, nec Riſigallo inquinata. *Uſus ejus eſt in Medicina, uti factitiæ; præſtat vero, eam, antequam interne exhibeatur, ſublimare.*

Cobaltum. Vide Cadmia nativa, foſſilis, metallica.

Fel vitri, Recrementum vitri, Sal vitri, Anatron, *Sel ou Fiel de verre*, **Glasgalle.** Eſt ſpuma, aut materia recrementitia, in vitri fuſione & præparatione, ſupernatans. Alcalicæ eſt proſapiæ, & ad neutrorum ſalium naturam proxime accedit. Sit album, leve, ſpongioſum. *Uſus eſt ad dentifricia; vim habet diureticam.*

Ferri flores, *Fleurs de Mars*, **Eiſenblüthe.** Sunt concretum album, ex fodinarum & cuniculorum martialium parietibus exſudans, quod ramoſas, Coralliorum inſtar, ſtirias oſtendit, & ad ſtalactitas pertinet. Ex Styria afferuntur, nonnunquam etiam ejusmodi ſubſtantia in ferrifodina Wirtenbergica, prope civitatem Imp. *Aalen*, reperitur. *Adſtringunt, parum vero martialis continent.*

Indigo, Indicus color, *Inde*, *Indigo*, **Indig.** Eſt præparatum artificiale, quod ex planta Anil & aliis plantis indigoferis in India tam Orientali, quam Occidentali, paratur. Optimæ notæ, coloris cœrulei parum diluti eſt, & præfertur obſcuriori. Bonus porro cenſetur, qui aquæ ſupernatat. *Tinctoribus & pictoribus inſervit; in Medicina rarus illius eſt uſus; valde adſtringit, & fluxiones alvi & lochiorum nimias ſiſtit. In Ictero profuiſſe, fama eſt.*

Lacca Florentina, *Lacque ou Laque fine de Florence*, **Florentiner Lack.** Pigmentum eſt rubrum, ad purpureum colorem accedens, & ex Coccinella, vel etiam non raro ex ligno Braſilienſi, in lixivio cocto & alumine præcipitato, conficitur. *Adſtringens eſt, & pictoribus inſervit; in Medicina pro tingendis trochiſcis Alkermes & ad pulveres dentifricios atque electuaria gengivalia, adhibetur. Eligatur colore pulchre rubens & levis.*

Lacca in globulis, *Lacque colombine*, *Laque en boules*, **Kugellack.** Uti modo dictum, ex ligno Braſilienſi, lixivio, alumine & creta paratur. Ad colorem dilute purpureum vergit. *Adſtringit, & præter pictorios uſus etiam ad dentifricios pulveres adhibetur.*

Lacca cœrulea, *Tourneſol en pâte, en pain, en pierre, Orſeille*, **Lackmuß, blauer Lack.** Sunt glebæ cubicæ ſiccæ, ex ſucco Heliotropii Tricocci, ſive Ricinoidis *Tournefortii*, plantæ in calidioribus Europæ regionibus ſponte naſcentis, calce & urina paratæ. Adfertur ex Gallia & Batavia; laudatur illa, quæ colore pulchre cœruleo & levitate ſe commendat. *Tinctoribus & condita parantibus inſervit.*

Lythar-

Lithargyrium auri, Lythargyrus, *Litharge d'or*, Goldglette. Est productum ex plumbo, & in purgatione argenti per plumbum acquiritur. Coloris est paulo rubicundioris, quam, quod sequitur, Lithargyrium Argenti; nimirum magis coctum seu calcinatum est, unde color saturatior.

Lithargyrium argenti, Lythargyrius, *Litharge d'argent*, Silberglette. Cum praecedente convenit, nisi quod coloris pallidioris. Facile plumbum ex ambobus restitui potest. Plumbum in cupellatione, im Abtreiben, cuprum, quo argentum infectum est, absorbet, & cum illo, in hanc semivitream substantiam abit, unde Saccharum Saturni ex lithargyrio, a particulis cupreis inquinato, ad usus medicos, praesertim internos, non probatur. Praestat, quod ex puro plumbo acquiritur. Solutio lithargyrii, cupro inquinati, viridescit, quod cum illo, ex puro plumbo, non contingit. *Amborum usus est in Medicina, ad emplastra & unguenta conficienda; siccant & refrigerant.*

Marcasita, Marcasita argentea, sive Bismuthum, *Etain de glace*, *Bismuth*, *Marcassite*, Bismuth, Wismuth. Est substantia metallica, quae ex sua propria minera extrahitur, facile in pulverem teritur, & prae omnibus reliquis corporibus metallicis minori ignis calore funditur. Invenitur in argenti venis, & prope illas; in Misnia inprimis, nec non Ducatu Wirtenbergico. Eligenda est alba, argentei coloris. A Zinco differt colore, pondere & fragilitate. *Usus est ad cosmetica & varia mechanica; Internus vero suspectus, quia Bismuthum arsenicalis indolis est, & plerumque, vel semper, cum cobalto pro caeruleo mixtum reperitur.*

Minera Martis solaris, *Mine martial d'Hesse*, Heßischer Eisen-Vitriol-Kieß. Est minera martialis, ab omni venereo inquinamento libera, & ad classem pyritarum, quos vulgo Wasserkiese metallicolae vocant, refertur. Ex obscuro glauca est, nitidis frustulis, instar minerae Antimonii resplendet; saporis est vitriolacei. Latet plerumque in luto seu argilla, in frustis figurae ovalis. In Hassiae variis locis, praecipue vero juxta *Almerodam* pagum, invenitur. *Verum Vitriolum Martis exinde parari potest, & in substantia etiam, ubi alia martialia adhiberi solent, dari. Dosis grana decem ad viginti.*

Minium rubrum, *Minium*, *Plomb rouge*, Mennig, rother Meng, Mini. Est calx plumbi, ad rubrum hunc colorem reverberata. A minio vix differt *Sandix*, quae nihil aliud est, quam Cerussa ad rubedinem calcinata. *Siccat & refrigerat; in Medicina ad emplastra & unguenta, in arte pictoria ad pigmenta Turcicum, praestantius ipso Norico, nostratibus usuali, usurpatur.* Minium veterum nostra est Cinnabaris.

Nihilum album, Pompholyx, *Calamine blanche*, *Pompholyx*, weisses Nichts. Est quasi flos plumbi, qui inter fusionem minerarum, & in reductione Lithargyrii & cineritiorum, ad latera camini sublimatur. Eligendum, quod album, leve, & impalpabile, atque acrimoniae expers. *Ad collyria, emplastra & unguenta requiritur. Refrigerante & siccante gaudet virtute.*

Oleum Petrae album, Petroleum album, *Pétrole blanc*, *ou Huile de pétrole claire*, weiß Stein-Oel. Id, quod pelluciditate aquam aemulatur, & minus nauseosum odorem spirat, ex Oriente nobis adportatur; hujus vero in locum officinae utplurimum dilutius rubrum usurpare solent.

Oleum Petræ nigrum, Petroleum nigrum, *Pétrole noir*, *Huile de Gabian*, *ou de pétrole noire*, schwarz Stein-Oel.

Oleum Petræ rubrum, Petroleum rubrum, *Pétrole rouge*, *ou Huile de pétrole rouge*, roth Stein-Oel. Ad regnum minerale referuntur; Petroleum enim eſt Naphta ſive Bitumen liquidum, quod ex rimis rupium & terræ exſtillat, & in fontibus aquæ innatans colligitur.

I. Album, ex Sumatra inſula, Perſia, & Modenenſi Italiæ Ducatu.

II. Nigrum, ex Languedocia, ubi prope pagum *Gabian* reperitur, advehitur.

III. Rubrum, quod ex Sicilia & Italia venit, uſitatiſſimum eſt. Deſtillatur etiam ex carbonibus foſſilibus oleum, Petroleo ſimillimum, ubi primo album, poſtea rubrum, & ultimo ignis gradu, nigrum emprevmaticum fœtidum prodit; quæ olea vix a nativo Petroleo diſtingui poſſunt, viribus etiam cum illo conveniunt. Eligatur Petroleum fluidum, ſpirituoſum, odoris non ingrati, quod in ſpiritu vini non ſolvitur: hac enim nota ab illo diſtinguitur, quod in Hollandia ex oleo templino paratur, & pro Petroleo venditur. *Album & rubrum Petroleum calefaciunt, digerunt & reſolvunt, atque nervoſo generi conferunt; interne nunquam vel raro, quia ſanguinem valde commovent, adhibentur; a quibusdam tanquam probatiſſimum anthelminticum commendatur Petroleum nigrum nativum, ad guttas tres vel ſex interne exhibitum.* Cum Petroleo convenit.

Oleum terræ, *Huile de terre*, Erd-Oel, quod ante paucos annos ex India Orientali advehi cœpit. Colore eſt rubrum, diaphanum, & odoris Petrolei, atque *in nervorum affectibus externe adhiberi ſolet.*

Orleana, Orlean, *Achiote*, *Orléan*, *Rocou*, *Roucou*, Orlean. Eſt fæcula granorum Bixæ, ſive Mitellæ Americanæ maximæ tinctoriæ *Tournefort.* Ex America adfertur. *Refrigerat & adſtringit; raro tamen in Medicina, ſæpius vero a tinctoribus, ad pannos & lintea, colore aurantio inficiendos, expetitur.* Eligenda levis, quæ neque nimium madida, neque tota exſiccata eſt.

Sandaracha Græcorum, Riſigallum, Rauſchgelb. Vide Arſenicum rubrum.

Sandix, vide Minium.

Sulphur caballinum, *Souffre groſſier*, Roß-Schwefel. Sunt feces, quæ in rectificatione & purificatione ſulphuris citrini remanent. *Pulverem equorum ingreditur.*

Sulphur citrinum, *Soufre jaune*, *commun*, gelber Schwefel. E pyrite, magno igne, expellitur. Largus ejus eſt proventus in Suecia, Germania, & ejus provinciis. Ducatus etiam Wirtenbergicus non caret eo. Eligitur purum, citrinum. Reperitur etiam nativum, pellucidum & opacum. Conſtat acido vitriolico & parva portione principii inflammabilis. *Uſus eſt varius, tam medicus, quam mechanicus. Interne ſumto adſcribuntur vires aperientes, balſamicæ & alexipharmacæ; externe adhibitum ſiccat & repellit.*

Sulphur vivum griſeum, *Soufre vif gris*, lebendiger grauer Schwefel. Reperitur in Islandia & Italia, inter Puteolos & Neapolin. Eligitur, quod purum, & arena non permixtum eſt. *Viribus cum antecedente convenit.*

Torna Solis rubra, Bezetta, *Tournesol en drapeau*, Farb = oder Schmink = Flecklein, Spanischer Flor. Sunt lintea, coccinella tincta. Eligenda pulchre rubra, & saturate tincta, quæ ex Turcia advehuntur. *Usus est in culinis, ad gelatinas, condita & liquores tingendos, & abusus ad fucos notissimus.*

Torna Solis cœrulea, Bezetta cœrulea, *Tournesol bleu*, blaue Farb= Flecklein. Sunt lintea, mixtura illa, ex qua Lacca cœrulea paratur, tincta. *Ejusdem sunt usus in culinis, & apud conditores.*

Tutia, Thutia, Nihilum griseum, Cadmia, Botrytis, Tutia Alexandrina, *Tutie*, Tutia. Productum est metallicæ prosapiæ, & in fornacibus, ubi æs caldarium funditur, reperitur. Eligenda est densa, modice gravis, quæ fracta cinerea est. *Siccat, detergit; usus est in collyriis. Ad unguenta ophthalmica & emplastra siccantia adsumitur. Cuprum colore tingit aureo.*

Viride æris, Ærugo, Æs viride, *Verdet*, *Verd de gris*, Grünspan, Spangrün, Spanisch Grün. Est factitium ex cupro, mediantibus vinaceis, corroso. Paratur in Gallia & Hispania. Eligendum, quod colore ad cœruleum vergit, & quod creta non adulteratum. *Septicum est, & ad* Unguentum Ægyptiacum *& alia requiritur. Internus usus semper noxius. Etiam a pictoribus, & aliis mechanicis, expetitur.*

Vitrum Venetum, *Verre de Venise*, Venedisches Glas. Artificiale est, ex arena vel silicibus, cum sale quodam alcalino, ex vegetabili regno, conflatum, omnibus notum. *Creditur anthelminthicum, cum melle umbilico superimpositum, sed falso. Si quis enim experimentum sequitur effectus, melli potius adscribendum erit, quam vitro.*

CAPUT VI.
DE MARINIS.

Ambra grisea, Ambarum, *Ambre gris*, Ambra, Amber, graue Amber. Bituminis est species, ex venis alveisque terræ, in mare deposita, ubi quandoque a balænis deglutitur; ex earum enim intestinis non raro, sed nigricantis coloris & deterioris qualitatis, eximitur. Frusta nonnunquam monstrosa, & vix credibilis magnitudinis, passim in Indiis reperiuntur; *Kæmpferus* mentionem facit massæ Ambræ, in litore Japonico inventæ, libras Belgicas centum & triginta pendentis. Eligatur Ambra levis, odorata parum, & quæ, si candenti laminæ imponitur, gratum edit odorem, & parum, vel plane nihil, relinquit; quæ facile liquescit, & bene cohæret. Veteribus plane ignota fuit, & demum ab Arabibus in usum vocata est. Adulteratur glumis orizæ, in pollinem redactis, mastiche & ladano; fraus facile detegitur masticatione, solutione, combustione super lamina ignita. *Calefacit & resolvit, atque analeptica, cephalica, cordialis, & ad longævitatem facere censetur; nec non ad varia composita in pharmacia adhibetur.*

Asphaltum, Bitumen Judaicum, *Asphalte*, *Bitume de Judée*, Juden=Pech. Bitumen est solidum, nigrum, fragile, resplendens; odoris, dum accenditur, ingrati. Reperitur magna ejus copia in mari mortuo, & in Chinæ lacubus nonnullis. Conficitur ex hoc, cum pice mixto, Pisasphaltum. Geofroy describit Pisasphaltum nativum, & loca indicat, ubi invenitur. *Mundificat ulcera sordida; usus est in emplastris*

& unguentis digestivis, & ad Balsama tingenda adhibetur. Ingreditur etiam Theriacam; veteres eo ad condienda cadavera uti solebant.

Corallina, Muscus corallinus, marinus, *Coraline*, *Mousse marine*, Corallen-Mooß, Meer-Mooß. Est planta, sub aqua rupibus marinis, conchis, & nonnunquam etiam coralliis adnascens, coloris albicantis, viridiusculi, grisei, saporis subsalsi, odoris ingrati pisculenti. Præfertur integra, & quæ sabulo & conchis variis non commixta est. Ex mediterraneo mari colligitur. *Anthelminthicis, a nonnullis quoque emenagogis adnumeratur, & a dimidia ad integram drachmam præscribitur.*

Corallium sive Corallum album, *Corail blanc*, weisse Corallen. Est productum marinum, quod cum corallio rubro, præter colorem, per omnia convenit, nisi quod rarius est. *Corallium album officinale.* J. B. quod pro vero plerumque venditur, *Madreporæ* vel *Coralliodis* est species, quæ in mediterraneo mari copiose reperitur, & cum Corallio vero albo viribus convenit. Crudum nunquam, præparatum autem sæpius in usum medicum vocatur.

Corallium seu Corallum rubrum, *Corail rouge*, rothe Corallen, Corallen-Zinken. Est productum marinum, quod rupibus, & nonnunquam conchis adnata reperitur. Variis in locis, præprimis vero in mediterraneo mari ad littora provinciæ, Cataloniæ & Siliciæ oras, & non tam in fundo maris, quam in cavernis rupium, provenit, atque, non sicut plantæ sursum, sed ex superiore parte cavernarum deorsum, crescit. Eligitur pulchre rubens, & a sordibus liberum. *Usus & virtutes inter præparata occurrunt.*

Corallium nigrum, *Corail noir*, schwarze Corallen. Rarum est, & ex India, ubi in Oceano Orientali circa Bantam reperitur, advehitur. *Usus in Medicina nullus.*

Pila marina, Sphæra marina, Sphæra Thalasia Galeni, Halcyonium rotundum, *Pelote de mer*, Meer-Ballen. Nondum constat, quæ earum origo sit; probabile videtur, concrementum esse, perpetuo fluxu maris & magnorum lacuum, e junco, pilis animalium marinorum, & non raro conchulis, cum spuma maris ita compactum. Ex dissolutis & agitatione maris conglomeratis tuberibus radicum Zosteræ marinæ L. formari Spielmannus asserit. Non eandem figuram habent; sunt enim aliæ prorsus rotundæ, aliæ depressæ vel oblongæ. Eligendæ sunt leves & siccæ, quæ odorem marinum spirant, recentes. *Exsiccandi & calefaciendi vis adscribitur; tostæ pulverem strumalem ingrediuntur, & a nonnullis pro anthelminticis habentur.*

Spongia marina, *Eponge*, Badschwamm. Dicitur etiam *fungus marinus.* Est productum maris molle, foraminibus pervium. In mari saxis, conchis, & aliis concretis adnascens. Eligantur Spongiæ albæ, foraminibus exiguis perviæ, leves. Per destillationem ex retorta, magnam quantitatem spiritus urinosi, & salis volatilis elargiuntur, quod illis, qui spongias Zoophyta esse credunt, pro argumento inservit. Magnus earum proventus est in mari mediterraneo. *Spongiarum usus est varius, tam chirurgicus, quam œconomicus; in medicina, tostæ ad pulverem strumalem requiruntur.*

Succinum, Electrum, Carabe, Ambarum, Glessum, *Ambre jaune*, *Succin*, Agtstein, Bernstein. Succino, omnibus cognito, solum fere Borussiæ regnum dives est. Colligitur enim ibi, non solum in littore maris Baltici, aut & ex ipso mari, piscando quasi hauritur, & vocatur *haustile;* sed effoditur etiam ex terræ visce-

visceribus, montibus & cavernis, littori illi propinquis, & in aliis regionibus, in Suecia, Sicilia, Gallia, & dicitur *fossile*. Licet de singulari ejus natura nondum satis clare constet; a vero tamen non multum aberrare videntur, qui putant, in eo componendo concurrere oleum bituminosum, petroleo non dissimile, ceu basin, & salem acidum vitriolicum sive sulphureum, una cum subtilissima terra & aquæ portione, & pro diversa horum ingredientium combinatione, succinum non solum generari solidum, sed & varie coloratum, album, quod reliquis præstare credunt, citrinum, nigrum, rubrum, plus minus opacum, transparens &c. Succinum in prima sua origine liquidum esse, testantur varia animalcula, quæ involuta in eo reperiuntur, uti muscæ, araneæ, culices &c. Characteres, quibus dignoscitur, sunt, quod igni impositum fumet, fluat, ardeat, quod ita tractatum odorem Succino specificum spargat, quod neque ab aqua sola, neque Alkohole solo, neque facile ab alio quocunque menstruo, si oleum Vitrioli excipias, perfecte solvatur, & quod electricitate sive vi attractiva gaudeat & emineat, quibus notis etiam a *factitio* illo & *spurio* Americano, *Gummi de Loock* alias vocato, quod vero etiam in destillatione Sal volatile non exhibet, discerni potest. *Laudatur tanquam resolvens, roborans, balsamicum, nervinum, diureticum medicamentum, & hinc multiplici usu inservit, tam interno in lymphœ vitiis, catarrhis, rhevmaticis fluxionibus, pectoris atque capitis morbis, affectibus soporosis, convulsivis, nephriticis, urinariis, uterinis; quam externo in læsionibus maxime capitis & partium nervosarum atque tendinearum, uti & in suffitibus ad serosas congestiones resolvendas; unde etiam quam plurimas compositiones ingreditur.*

Adnumerantur a quibusdam marinis, quæ tamen ad regnum animale pertinent, ex. gr.

Blatta Byzantina, **Unguis odoratus**, *Blatte Byzantine*, **Indianische wohlriechende Muschel-Schaalen.** Sunt opercula muricis ramosi inodora. Odor enim, quem spirat conchylium cum vivo incola recenter extractum, aliquot dierum spatio perit. *Ad suffitus, hystericis præsertim adhibetur, alvum laxare & lienis vitiis mederi, interne sumpta censetur.*

Dentalia, Syringites, *Dentales*, **Zahn-Purpur-Schnecken.** Canaliculi sunt striati, parum inflexi, in utraque parte obtusi, pollices duos vel tres longi, coloris pallido-grisei. Veteres credebant, esse dentes piscium, & hanc ob causam dentalii nomen imposuerunt. Hodie inter conchilia numerantur. A Rumphio *Solenes univalves*, ab aliis *Buccina* vocantur.

Entalia, *Entalies*, **Zahn-Schnecken.** A præcedentibus, non nisi magnitudine, differre, atque minora & acutiora esse, nonnulli perhibent. *Aldrovandus*, concharum marinarum, quas *Tellinas* cum *Entalibus* vocant, esse partes, scribit. Alii conchas Veneris parvas, quæ Porcellanæ appellantur, substituunt.

Margaritæ, **Uniones**, **Perlæ** officinis, *Perles*, **Perlen.** Sunt lapilli in conchis, quas Rumphius *Ostrea* vocat, ex eadem materia, qua testæ generantur, producti, qui etiam nonnunquam in ipsis animalculis, quæ conchas inhabitant, inveniuntur. Species Ostrearum, in quibus reperiuntur, enumerat laudatus Rumphius: *Ostreum crassum, Ostreum saxatile, Ostreum placentiforme* sive *Ephippium*. Sunt vel Orientales vel Occidentales; priores sunt splendidiores, & ceteris præferuntur, ac circa insulam Ceylon, & in Sinu Persico, maximæ & optimæ habentur; posteriores sive Occidentales, quæ lactei quasi sunt coloris, & minus splendent, ex America advehuntur, & in multis Europæ locis, in Scotia, Silesia, Bohemia, etiam reperiuntur.

riuntur. Nonnisi minimæ *Textiles*, **Saat**= vel **Lothperlen**, *Perles à l'once*, *Semence des Perles* nominatæ in Pharmacopolia recipiuntur. *Sæpius in usum medicum vocantur, & fere ad omnes pulveres pretiosos requiruntur. Virtutes cordiales, absorbentes acidum & præcipitantes, censentur.*

Mater perlarum, Nacra perlarum sive margaritarum, *Nacre de Perle*, **Perlen=Mutter.** Sunt conchæ, Ostrei placentiformis sive Ephippii, quæ in mediterraneo mari & alibi inveniuntur, nec unquam veras margaritas includunt. *De præparatione & viribus videatur pars posterior Pharm. Wirtenb.*

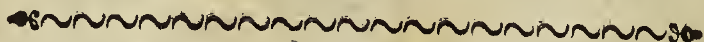
Umbilicus marinus, Belliculus marinus, Faba marina, *Nombril marin*, **Meer=Bohnen, Nabel=Stein.** Sunt opercula cochleæ lunaris, *Rumphii*, sive cochleæ celatæ *Rondeleti*. Reperiuntur ad littora maris Adriatici. Habentur majores & minores, rubri & Cati oculum referentes. *Creduntur, umbilico impositi, colicos dolores sedare. Interne raro in usum venit; absorbet & adstringit. Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.*

Hoc caput de marinis plurimis forsan superfluum atque inconcinnum videbitur: cum omnia, quæ in illo continentur, vel ad regnum minerale, uti Ambra, Asphaltum, Succinum; paucissima, si ulla, ad regnum vegetabile; reliqua vero ad animale regnum referri potuissent ac debuissent; Maluimus tamen peculiarem classem illis assignare, & ordinem, in plurimis officinis a longinquo tempore introductum, servare, quam illum, unumquodque ad suum regnum relegando, præter necessitatem turbare.



CLASSIS SECUNDA.

REGNUM VEGETABILE.



CAPUT I.

DE RADICIBUS.

Rad. Acetosæ, Oxalidis, Acetosæ pratensis, C. B. Rumicis floribus dioicis, foliis oblongis sagittatis, Linn. *Racine d'Ozeille, d'Oseille, d'Aceteuse*, **Sauerampfer=Wurzel.** Nascuntur in pratis, & verno tempore colliguntur. *Linguæ gratum acorem imprimunt, & decoctæ rubrum aquæ colorem ab affusis acidis destructibilem conciliant. Datur decoctum ad æstum febrilem temperandum.*

Acori veri, Calami aromatici officinarum, *Racine de Calamus aromatique, ou d'Acorus véritable*, **Calmus, rechter Ackermann.** Indigenæ sunt; nascuntur ut plurimum in aquis stagnantibus. Colligendæ primo vere vel adulto auctumno. Vocatur etiam *Radix nautica*, ob eximium usum, quem navigantibus præstant. Utuntur ea, ut sibi vel nauseam arceant, vel præcaveant, ne aquidæ putridæ exitio sint. De Tartaris, extremæ Lithuaniæ incolis, Clusius refert: quod radices Calami sive Acori veri plerumque secum ferant,

ferant, nec aquam ex paludibus prius bibant, quam in illa radix hæc infusa fuerit. Hinc Simon Pauli, viris castra sequentibus, Tartaros imitari, suadet. *Vires sunt alexipharmacæ, stomachicæ, carminativæ, balsamicæ, attenuantes & resolventes. Datur hæc radix sicca in pulvere a granis quinque ad decem, in infuso ad unciam dimidiam. Decoqui non debet. Acori Indici radicibus; quamvis sint odore fortiores facile carere possumus.*

Rad. Acori vulgaris, Pseudacori, Gladioli lutei. Ireos corollis imberbibus, petalis inferioribus stigmate minoribus, foliis ensiformibus, *Racine de faux Acorus, d'Acore bâtard, de Glayeul, Flambe batarde,* **Ackermann, gelbe Schwertelwurz, falsche Acorus-Wurz.** Ad aquaticas plantas pertinent. *Adstringunt, & in decoctis pro collutione oris, scorbuticis præscribuntur; alvum & urinas ducere a nonnullis perhibentur; recentes ad* Electuarium diacori *expetuntur. Datur in infuso vinoso ab uncia dimidia ad unciam unam.*

Alcannæ veræ, Ligustri Ægyptiaci, Lawsoniæ racemis inermibus, Linn. *Orcanette du Levant,* **rothes Aegyptisches Färberkraut, roth Mundholz.** Ex Syria & Ægypto nobis adportatur. Saporem habet austerum, adstringentem. Colorem rubrum suppeditat. *Decoctum laudatur in aphtis fungosis infantum. Rarissime in pharmacopoliis occurrit.*

Alceæ vulgaris, majoris, Malvæ silvestris folio cannabino, *Racine d'Alcée, de Mauve sauvage,* **Fellriß-Wurzel, Sigmars-Kraut, Sigmunds-Wurzel.** *Cum radicibus Malvæ conveniunt; commendantur etiam ad oculorum morbos, & veterinariis inserviunt.*

Allii sativi, vulgaris, Allii caule planifolio bulbifero, radice composita, staminibus tricuspidatis, Linn. *Ail,* **Knoblauch.** Coluntur in hortis. *Vires sunt alexipharmacæ, diureticæ, anthelminticæ & carminativæ. Calculosis etiam prodest. Destillata oleum largitur in aqua subsidens, & penetrante odore suo omnia reliqua olea odorata superans.*

Altheæ, Bismalvæ, Ibisci, Malvavisci, Altheæ foliis simplicibus tomentosis, Linn. *Racine de Guimauve, d'Althé,* **Eibisch-Wurzel, Althea-Wurzel.** Planta colitur in hortis, ad Tanaim fluvium sponte crescit, floret Julio. Radices colliguntur auctumno. Pharmacopoei Russici radicem Lavateræ Thuringicæ loco hujus radicis in officinis asservant. *Interne & externe adhibentur; vires sunt anodynæ & emollientes, & præcipue interne, ad pectoris & viarum urinariarum affectus in usum vocantur. Externe, cataplasmatibus emollientibus & maturantibus adduntur.*

Amaræ dulcis, Dulc-amaræ, Solani scandentis, Solani caule perenni flexuoso, foliis superioribus hastatis, Linn. *Racine de douce-amere, ou de Morelle rampante,* **Hinschkraut-Wurzel, Je länger, je lieber.** *Tussientibus, asthmaticis, ictericis, & ab alto lapsis, in decocto commendantur. Viribus Pareiram pravam superare novissimis experimentis contendunt.*

Anchusæ, Anchusæ floribus puniceis, Buglossi arvensis annui, Anchusæ tinctoriæ, Linn. *Racine d'Alkanna, de Buglose, ou d'Orchanette,* **rothe Ochsenzungen-Wurzel.** Ex Galliæ provinciis affertur, unde

unde etiam Monspeliaca vocatur. Eligendæ ſunt radices parvæ fibroſæ, quæ colorem purpureum, in tota ſubſtantia magis diffuſum, habent; majores intus albicant. *Requiruntur ad Unguentum rubrum potabile, & alia colore rubro tingenda. Spiritum ſalis armoniaci colore inficiunt amethyſtino.*

Rad. Angelicæ ſativæ, Angelica foliorum impari lobato, Linn. *Racine d'Angelique, ou du ſaint Eſprit*, **Angelick-Wurzel, Heilig Geist-Wurz, Engel-Wurz, Brust-Wurz.** Colitur in hortis. Eligantur recentes, non carioſæ, & in loco ſicco aſſerventur. *Vis alexipharmaca, ſtomachica, carminativa & uterina omnibus nota.*

Angelicæ ſilveſtris, Angelica foliolis æqualibus, ovato lanceolatis ſerratis, Linn. *Racine d'Angelique ſauvage*, **wilde Angelick.** Raro in uſum veniunt; *virtutes antecedentibus haud inferiores prædicantur.*

Anthoræ, ſive Antithoræ flore luteo, Aconiti ſalutiferi, Anthoræ foliorum laciniis linearibus, ubique ejusdem latitudinis, Linn. *Racine d'Anthore*, **Giftheil-Wurzel, Herz-Wurz.** E bulbis, olivæ magnitudinis, conſtant, foris fuſci, intus albi coloris; guſtu ſunt amaræ, & ſapore acres. Eligendæ recentes, vermibus non exeſæ, vel carioſæ. Proveniunt in Alpibus, & aliis Tirolis & Helvetiæ montibus. *Non tantum adverſus Napelli, ſed & cætera quæcunque venena laudantur. Ob vim alexipharmacam, nonnulli* Contrayervam germanicam *appellant, & in morbis malignis exanthematicis, ad vermes & dolores colicos commendant. Sed cum ſit aconitum, pro remedio ſuſpecto haberi & circumſpecte in uſum vocari debet.*

Apii paluſtris, Paludapii, Hydroſelini, *Racine d'Ache, d'Api*, **gemeiner Eppich, Waſſer-Eppich.** *Inter quinque radices aperientes majores referuntur.* Alia etiam *Apii paluſtris* ſpecies, quæ *Sium alterum* a Dodoneo & *Cicuta aquatica* a Gesnero vocatur, reperitur, quæ vero venenata eſt, & non niſi foliis anguſtioribus ab officinali differt; ſecurius igitur radices Apii hortenſis, *Racine de Celeri*, **Garten-Eppich, Seleri,** quæ fere eandem vim habent, ſubſtituuntur.

Aquilegiæ, Aquilegia nectariis incurvis, Linn. *Racine d'Ancolie*, **Ageley-Wurzel.** Coluntur in hortis. Verno tempore effodiuntur. *Vim habent diureticam, alexipharmacam & aperitivam.*

Ari, Barbæ Aronis, Serpentariæ minoris, Dracontiæ minoris, Laphæ, Ari maculati, L. *Racine de pied de veau*, **Aron, Aron-Wurzel, Pfaffen-Pint, Teutſcher Ingber, Zehrwurz.** Promiſcue diverſæ ſpecies Ari in uſum vocantur, quia eandem habent virtutem. Sunt vero *Arum vulgare non maculatum, maculatum maculis albis, maculatum nigrum.* Colligenda radix verno tempore. Recens valde acris eſt; majori doſi noxia, imo lethalis; exſiccata mitior, vix periculoſa. Recens coctione in aqua multum, in aceto in integrum miteſcit, ut etiam edulis ſit. *Vires Ari ſunt aperientes, incidentes, reſolventes, attenuantes, abſtergentes, diureticæ, & alvum laxantes. Ad membra paralytica & arthritide vexata externe in uſum vocatur.*

Ariſtolochiæ Clematitidis rectæ, C. B. Saracenicæ, Ariſtolochiæ foliis cordatis, caule erecto, floribus axillaribus confertis, Linn.

Racine

Racine d'Aristoloche clématite des vignes, de Rattelou, d'Ostroloche, de Sarrasine ou Sarazene, **kleine Osterlucey-Wurzel.** Tenuis est radix, & multis fibris dotata, saporis amari, acris, subadstringentis, odoris haud ingrati. Ex Hispania & Italia advehitur; nascitur etiam in vineis Alsatiæ, & nonnunquam in nostris. *Præfertur a nonnullis reliquis Aristolochiæ speciebus, & essentia inde parata remedium creditur esse antipodagricum. Diuturnum vero ejus usum tunicam villosam ventriculi destruere atque nocere, languore appetitus & totius corporis illato b. Boerhave, monente Ill. Hallero, observavit.*

Rad. Aristolochiæ fabaceæ, Fumariæ radice bulbosa, rotunda, non cava, C. B. Pseudofumariæ, *Racine d'Aristoloche petite ronde,* **kleine runde Hohlwurzel, Osterluceywurz.** *Remissior & debilior est cava, majorem tamen vim habet exsiccantem & absorbentem; a Chirurgis pulverisata denudatis ossibus inspergitur; interne vinis medicatis additur; cachecticis, hydropicis & ictericis convenit.*

Aristolochiæ longæ veræ C.B. *Racine d'Aristoloche longue veritable,* **lange Osterluceywurzel, lange Hohlwurzel** Specie, secundum Linnæum, a sequenti differt. Eligantur radices crassiores, non cariosæ, sed ponderosæ. Ex Hispania, ubi in vinetis & dumetis provenit, advehitur. *Odore, virtute & sapore amaro, cum reliquis Aristolochiæ radicibus conveniunt.*

Aristolochiæ rotundæ veræ, Aristolochiæ fœminæ Lugd. Aristolochiæ caule infirmo ramoso, foliis cordatis integerrimis, floribus solitariis erectis, Linn. *Racine d'Aristoloche ronde veritable,* **rechte runde Osterluceywurzel.** Laudantur radices ponderosæ non cariosæ; advehuntur ex Gallia & Hispania. *Virtutibus conveniunt cum Aristolochia longa & rotunda vera, ac ob vires alexipharmacas, Theriacæ ingredientia sunt; laudantur etiam uterinæ & vulnerariæ.*

Aristolochiæ rotundæ vulgaris, Fumariæ bulbosæ, radice cava majore, Fumariæ caule simplici diphyllo, floribus subnudis, Linn. *Racine d'Aristoloche ronde commune,* **Hohlwurzel, gemeine runde Hohlwurz, Herzwurz.** Indigena est planta, & largus ejus proventus. *Viribus cum præcedentibus Aristolochiæ speciebus conveniunt, atque in ciendis mensibus, lochiis & fœtum mortuum pellentibus commendantur.*

Armoracia, vide Rhaphanus rusticanus.

Arnicæ, Ptarmicæ montanæ, Calthæ vel Calendulæ alpinæ, Nardæ Celticæ alterius, Doronici Plantaginis folio, Doronici foliis caulinis oppositis, Linn. *Racine de Betoine de montagne,* **Arnick, Mutterwurz, Wolverley, Lucians-Kraut, Engels-Tranck-Wurzel, Fall-kraut-Wurzel.** In pratis & locis humidioribus alpinis & montanis provenit; in Ducatu Wirtenbergico, non procul ab urbe Calwa, & aliis locis nascitur. *Ob virtutem resolventem sanguinem grumosum merito panacea lapsorum vocatur. Non solum radix, sed plerumque tota planta in decocto exhiberi solet; quod decoctum in largiori dosi propinatum nonnunquam anxietates & vomitus creasse observatum est; hinc delicatioribus cum circumspectione præscribendum. Virtutem specificam radicis*

folius in Dysenteria, Diarrhœa colliquativa, febribus putridis, gangræna multis allegatis observationibus recentiores concelebrant.

Rad. Artemisiæ, Parthenii, *Racine d'Armoise*, Beyfuß, St. Johannis-Gürtel-Wurz. *Radix in usum medicum raro vocatur; carbonibus vero Artemisiæ, qui nihil aliud, quam radices annosæ, demortuæ, a multis etiam celeberrimis practicis adscribuntur vires antepilepticæ. Colligendos esse hos carbones circa festum Johannis Baptistæ, perhibent.*

Asari, Nardi rusticæ sive silvestris, Vulgaginis, Asari foliis petiolatis subcordatis, floribus trifidis, Linn. *Racine de cabaret, d'Asarum, ou Oreille d'homme*, Haselwurz, wilder Nardus. Est planta indigena, ac in silvis & dumetis, plerumque sub corylis invenitur, unde etiam nomen germanicum accepit; nam corylus Haselstaude audit. *Vomitus excitare solent in substantia exhibitæ, in infuso, præprimis aquoso, rarius. Menses cient, vehementer purgant, & urinam movent; suspectis igitur non temere dari debent. A nonnullis ad quartanam commendantur, ante paroxismum exhibendæ. Fortiori decoctione, vim emeticam & purgantem deponunt, atque diureticam & uterinam acquirunt. Hydropicis & phlegmaticis præ aliis conducunt; Melancholicis vero pessima symptomata excitasse, Hermannus tradit.*

Asparagi sativi, hortensis, Asparagi altilis, Asparagi caule herbaceo erecto, foliis setaceis, Linn. *Racine d'Asperge*, Spargel-Wurzel. Coluntur in hortis, & radicibus quinque aperientibus majoribus, adscribuntur. Eligendæ carnosæ, primo vere collectæ. *Aquæ cui incoquuntur nonnihil acrimoniæ affricant.*

Asphodeli, Hastulæ regis, Asphodeli caule nudo, foliis ensiformibus carinatis lævibus, Linn. *Racine d'Asphodele*, Goldwurzel, Affodilwurz. Quæ in officinis occurrunt radices Asphodeli, non sunt veri Asphodeli, sed *Lilii floribus reflexis*, aliis *Martagon* dicti, radices seu bulbi. Nascuntur in montosis silvis, & indigenæ sunt. *Menstrua & urinam pellunt, interne sumtæ; externe emolliunt & maturant.*

Barbæ caprinæ, Barbulæ caprinæ, Ulmariæ, Reginæ pratorum, Filipendulæ foliolo impare majore trifido, Linn. *Racine de barbe de chevre, de la Reine des prés*, Geißbartwurzel. *Adstringunt & ad emplastrum contra rupturas requiruntur. Habentur a nonnullis alexipharmacæ, vulnerariæ, & decoctum in dysenteria & ad injectiones in ulceribus fistulosis commendantur.*

Bardanæ, Lappæ majoris, Personatæ, Arctii, Linn. *Racine de Bardane, ou de Glouteron*, grosse Klettenwurzel, Butzen-Klettenwurzel. Eligantur radices juniores, non lignosæ. Ubique occurrunt. *Habentur alexipharmacæ & sudoriferæ, atque in arthritide, lue venerea & mercurii in corpore delitescentis ægritudinibus commendari solent. S. Pauli decoctum radicis Bardanæ, lignorum decocto præfert, præsertim in emaciatis, & raræ texturæ ægris.*

Been albi, sive Behen, Centaureæ calyicbus squamatis, foliis radicalibus lyratis, pinnulis oppositis, caulinis alexipharmacis, Linn. *Racine de Been blanc*, weisser Behen, Wiederstoß, Gliedweich-Wurzel.

Secun-

Secundum *Rajum*, radices ſunt *Jaceæ Orientalis Carthami* facie, flore luteo magno. Optimæ cenſentur radices majores, non carioſæ, amarore haud ingrato. *Adſcribitur vis cordialis & alexipharmaca. Raro præſcribuntur.*

Rad. Been rubri, Statices caule nudo ramoſo, L. *Racine de Been rouge*, rothe Behenwurzel. Sunt *Limonii maritimi majoris* C. B. Optimæ cenſentur, quæ ſunt colore ſaturato rubro, recentes, ſapore adſtringente, & ſubaromatico præditæ. *Exoticæ ſunt, & easdem cum præcedentibus vires habent.*

Betæ rubræ, Rapi rubri, *Bêterave*, rothe Rüben. Coluntur in hortis, & ſiccatæ raro in uſum vocantur; recentium etiam uſus magis culinaris, quam medicus eſt. *Succus vero præbet errhinum egregium; mucum prolicit absque ſternutatione: hinc illis, qui obſtructione narium vel coryza ſicca laborant, imo ubi metus eſt ozænæ, bonam opem præſtent. Radix ano, ſuppoſitorii loco immiſſa, alvum ſtimulat.*

Bismalvæ, vide Rad. Altheæ.

Biſtortæ, Serpentariæ vulgaris rubræ, Colubrinæ, Polygoni caule ſimpliciſſimo monoſtachyo, foliis ovatis in petiolum decurrentibus, Linn. *Racine de Biſtorte*, Schlangen- oder Natterwurz, Wurmwurzel. Naſcuntur in locis humentibus. Indigenæ ſunt. *Manifeſte adſtringunt; vulnerariis & alexipharmacis adnumerantur.*

Borraginis, Bugloſſi latifolii, veri, urbani, *Racine de Bourrage ou Bourrache*, Borragen, Borretſchwurzel Colitur in hortis. *Adſcribuntur vires antimelancholicæ; rarus tamen earum eſt uſus.*

Brittanica, Rumex aquaticus L. *Patience d'eau*, wilde Rhabarber. Radix fibroſa, magna, extus fuſca, intus crocea, proprii ſed hebetis odoris, ſaporis contra acris, amari adſtringentis. Paſſim in aquis Europæ provenit. *Reſolvit, roborat, leniter alvum ducit, obſtructiones reſerat, ſanguinem purificat. Datur ad drachmas duas in aqua decocta. Ejus decocto etiam ulcera cacoëthica lavant.*

Bruſci, Ruſci myrtifolii aculeati, Myrtacanthæ, Ruſci foliis ſupine floriferis nudis mucronatis, Linn. *Racine de petit Houx, de Ruſc, ou de Frêlon*, Bruſchwurz, Mausdornwurz. Sunt albicantes, ſaporis ab initio ſubdulcis, poſtea amari. Copioſe in Italia proveniunt. Radices Phalangii ramoſi flore parvo nonnunquam in officinis pro his venduntur. *Diureticæ ſunt, & radicibus quinque aperientibus majoribus adnumerantur.*

Bryoniæ, Vitis albæ, Vitis ſilveſtris, Uvæ anginæ, Bryoniæ foliis palmatis utrinque calloſo ſcabris, Linn. *Racine de Bryone, de Couleuvrée, ou de Vigne blanche*, Zaunrüben, Zaunrebenwurzel, Stickwurz, Hundskürbſenwurzel, a nonnullis etiam weiſſer Enzian vocantur. Radix prægrandis, rapæ inſtar, omnibus nota. Saporis eſt acris, amari, & nauſeabundi. *Interne ſumta, valide purgat, & ſerum educit; Anthelminticis nec non emmenagogis, adſcribitur. Doſis in infuſo ſcrupuli quatuor vel drachmæ duæ, in ſubſtantia ſcrupulus unus ad drachmam ſemis. Externe diſcutit & reſolvit.*

Rad. Buglossi, Linguæ bovis, Buglossi angustifolii, *Racine de Buglose*, Ochsenzungenwurz. *Cum radicibus Borraginis conveniunt, & raro in usum vocantur.*

Caa-apia, Caapeba, Cissampelos Caapeba L. Est radix pennam anserinam crassa, verrucosa, filamentis ad latera & inferius prædita; exterius e griseo flavescens, interius alba. Gustu est acris & vere ejusdem virtutis quæ Ipecacuannæ. Mitius tamen agit, & majori dosi, si vomitus excitare debet, exhibenda. *Indigenæ plantam contundunt integram & succum expressum hauriunt, nec non vulneribus a colubris vel sagittis venenatis inflictis instillant.*

Calami aromatici, Calmus. Vide Rad. Acori veri.

Calcitrapæ, Centaureæ calcitrapæ, calycibus subduplicato-spinosis sessilibus, foliis pinnatifidis linearibus dentalis, caule piloso, *Chausse Trappe.* Est radix cylindroidea, digitum crassa, sub cortice griseo substantiam albam includit, odoris vacuam, saporis levissimi. In Germania, Helvetia & Anglia ad vias crescit. *Corticis drachmam vino infusam & per plures menses assumtam Nephriticis opitulari asserunt, etiam contra febres intermittentes laudant.*

Capparis, vel Capparidis spinosæ fructu rotundo minori, Capparis aculeatæ, Linn. *Racine de Caprier*, Cappernwurzel. Nascuntur copiose in Apulia. Eligendæ albæ, non cariosæ. *Cortices saltim hujus radicis in usum veniunt, & inter radices quinque aperientes minores numerantur. Spleneticis, hypochondriacis & arthriticis commendantur; usus est in infusis.*

Cardopatii, Cardopatiæ, Carlinæ humilis, Chamæleonis albi, Karlinæ, Carlinæ caule unifloro, Linn. *Racine de Carline, de Chardousse, ou de Chardonnerette*, Eberwurz. Amant montosa & aprica; copiose in Ducatu Wirtenbergico reperiuntur. Saporis & odoris aromatici grati; *virtutis alexipharmacæ, carminativæ & stomachicæ sunt.*

Cardui benedicti, Cardui sancti, *Racine de Chardon benit*, Chardobenedicten-Wurzel, Spinnendistel-Wurz. Hortensis est planta. *Usus radicis rarus in officinis; frequentior herbæ.*

Caroli Sancti, *Racine de St. Charles*, St. Carls-Wurzel, ob insignes facultates ita dicta. *Garcias ab Horto* sequentibus verbis plantam describit: nostro lupulo similis est, & perticis se convolvit illius more, quibus si careat, humi spargitur & diffunditur. Folia etiam lupulo similia colore viridi sed obscuriore, odore gravi. Neque florem, neque fructum fert. Radix crasso capite est, ex quo aliæ oriuntur digiti majoris crassitudine, colore candicantes. Cortex radicum, qui pro optima & medicinali parte plantæ habetur, facile abscedit, & odoris est aromatici, gustus amari, cum quadam acrimonia. Nascitur temperatissimis provinciæ Mechoacan locis, solo neque nimium sicco, neque nimium humido. *Cortex hujus radicis matutino tempore commanducatus multam pituitam, aliosque humores ex capite elicit, eamque ob causam rhevmatismos, capitis dolores & defluxiones curat. Gingivis abscendentibus auxilio est, dentes stabilit, eosque a corruptione defendit ac liberat. In nonnullis etiam vomitu multam bilem & pituitam e stomacho expellit. Menses movet, & ad Epilepsiam commendatur.*

Ex-

Exhibetur tam in pulveris forma, quam in decocto. Dosis in substantia non definitur; parvam tamen esse debere, Auctor monet. Drachmas duas in tribus aquæ sextariis, ad dimidias coqui suadet, additis sub fine coctionis citri & cinnamomi corticibus. Decocti hujus sex uncias singulis diebus mane, addito saccharo sumere jubet.

Non semper tamen emeticum habere effectum, sed & per sudorem operari hoc decoctum, Monardes auctor est.

Rad. Caryophillatæ vulgaris, Sanamundæ, Lagophthalmi, Geum urbanum L. *Racine de Benoite, de Récise, de Galliot,* Benedictwurzel, Weinwurzel, Nägelein-Benedictwurz. Proveniunt in incultis, ad dumeta & juxta sepes. *Odorem spirant, & saporem aromaticum, caryophyllaceum; colorem intus habent carmesinum, & virtutem roborantem; cerevisiam ab acore præservant. Aphrodisiacæ, vulnerariæ, pectorales & uterinæ habentur. Recentiores contra febres cortici substituunt.*

Cassummuniar, Risagon, M. Lond. R. Bringalle Indorum, Zedoaria, radice lutea Breyn. Prodr. an Zerum beth, seu Zingiber rubrum sylvestre Ternatense, Camell. Syllab. Stirp. Insul. Luzon. *Racine de Cassummuniar,* Cassummuniar, Cassamoniar, falscher runder Zittwer, Blockzittwer. Radix est tuberosa, ad digitum & amplius crassa. In taleolas transversim secta ad nos venit. Superficie laterali, circulis quasi geniculatis, uti Galanga, notatur. Foris est cinerea, intus flavescens, sapore subacri, amaricante, aromatico, odore fragrante. Ex India adfertur Orientali. Plantæ characterem Botanici hucusdum ignorant. *Vires prædicantur nervinæ & confortantes; hinc in affectibus hystericis, colica, vertigine, apoplexia & motibus convulsivis commendatur. Dosis in substantia scrupulus semis ad drachmam semis.*

Cavæ, vide Rad. Aristolochiæ rotundæ cavæ.

Chelidonii vulgaris majoris, Chelidoniæ majoris, Chelidonii pedunculis multifloris, Linn. *Racine de grande Chelidoine,* groß Schellkraut-Wurzel. Scatet tota planta succo acri luteo. *Ictericis & hydropicis commendantur.*

Chelidonii, sive Chelidoniæ minoris, Ficariæ minoris, Chelidonii rotundifolii, Ranunculi foliis cordatis angulatis petiolatis, Linn. *Racine de petite Chelidoine,* Feigwarzenwurzel, klein Schellkrautwurzel, Scharbocksfrautwurzel. Colligendæ primo vere. *Spleneticæ & antiscorbuticæ habentur; recentes contusæ, cum pulpa pomorum & croco mixtæ, ad tumores & dolores hæmorrhoidum laudantur.*

Chinæ, Chinnæ, Cinnæ, Smilacis caule angulato aculeato foliis dilatato-cordatis inermibus, Linn. *Racine de Quinquina, d'Esquine, ou de Squine,* Chinawurzel, Pockenwurzel. Planta a plerisque pro *Smilacis* specie habetur. *Kæmpferus* sub nomine *Smilacis minus spinosæ, bacca sive fructu rubicundo,* Japonensibus *Sankira,* officinis China dictæ, describit, atque in incultis locis, inter filices & vepres, luxuriari perhibet. Et hæc est *China orientalis vera.* Ex America aliam asportant, cujus planta sub eodem genere militat,

G

litat. Olcacatzan pahuatanica. *Hernand.* Jupicanga Brasiliensibus. *Pison. Hist. Bras.* Smilax aspera, fructu nigro, radice nodosa, magna, farinacea, *Sloane Catal. Pl. Jam.* Orientalis in Malabaria, Cuncan, China, aliisque regionibus; Occidentalis in Hispania nova, Peru & Brasilia nascitur. Eligantur recentes, non cariosæ, ponderosæ, foris fusci, intus ex albo rubescentis coloris. *Commendari solent Chinæ radices in morbis serosis, lue venerea, podagra & cæteris. Usus est in decoctis. Hodie non tanti æstimantur harum radicum virtutes.*

Rad. Cichorei hortensis, sativi, Seris sativæ, *Racine de Chicorée*, **Wegwarten, Garten-Wegwarten, Hindläuften-Wurzel.** Coluntur in hortis, atque primo vere, vel adulto autumno effodiuntur. Eligendæ sunt carnosæ, non lignosæ. *Ad hepatis & bilis vitia commendari solent, atque etiam in usum culinarium cedunt.*

Cichorei, Cichoreæ agrestis seu silvestris, Cichorii caule simplici, foliis dentato sinuatis, Linn. *Racine de Chicorée sauvage*, **wilde Wegwarten, Wegweiß, Hindläuf-Wurzel.** Crescunt juxta vias in campestribus. *Decoctis colorem reddunt, vario gradu coctionis, vel flavum, vel smaragdinum, & saporem amarum. Vires habent hortensis.*

Cipo de Cameras. Hujus radicis Acta phys. Med. N. C. Vol. I. mentionem faciunt, & cum Hypecacuanha easdem vires adscribunt, mitiores tamen, & quod sine molestia operetur: addunt, quod coloris sanguinei, majoris etiam pretii. Forsan hæc radix est Hypecacuanha flava & species Caa-apiæ.

Colchici communis, autumnalis, Colchici foliis planis lanceolatis erectis, Linn. *Mort aux Chiens, Tue-Chien, Chiennée, Colchique*, **Zeitlosen, Spinnblumen-Wurzel.** In pratis copiose provenit; floret versus autumnum. Ab antiquissimis temporibus hæc radix pro venenatissima habita; seculo elapso a Cl. *Wedelio* ut amuletum contra pestem & alios morbos contagiosos corpori humano adplicata; novissime ad debellandos pertinacissimos diversi generis morbos interne propinata est. *Stærkius & alii Mel colchicum asthmaticis & hydropicis summopere commendant.*

Colombo. Taleolæ pollicares, irregulariter rotundæ sive longitudinaliter sectæ, sub cortice rugoso bruneo medullam flavicantem, levissime striatam, laxiusculam concludunt, odore fere expertes, gustu amaro. Ex urbe Colombo Insulæ Ceylon advehitur. *Laudatur a viantiseptica, & roborandi ergo in cholera, vomitu, diarrhœa, dysenteria ad drachmam unam singulo trihorio, exhibetur.*

Colubrinæ. Vide Rad. Bistortæ.

Consolidæ majoris, Symphyti majoris, Symphyti foliis ovato lanceolatis decurrentibus, Linn. *Racine de grande Consoude, d'Oreille d'Ane*, **Wallwurzel, Schwarzwurzel, Schmeerwurzel, Beinwelle.** Sponte proveniunt in locis humidis, coluntur etiam in hortis. *Sunt admodum mucilaginosæ & adstrictivæ. Adduntur decoctis vulnerariis, & emplastris catagmaticis. Ad contusiones & suffusiones cataplasma ex radicibus multum laudatur.*

Contrayervæ, Drackenæ Cyperi odoris, Dorsteniæ scapis radicatis, Linn. *Racine de Contrayerve*, **Peruvianische Giftwurzel.**

Sunt

Sunt radices nodoſæ & fibroſæ, coloris foris rufi, intus pallidi. Locus natalis eſt Peru, Mexico, nova Hiſpania, Vera Crux, Tabago & Inſula St. Vincentii. Optimæ cenſentur radices recentes, ponderoſæ, ſapore ſubadſtringente aromatico præditæ. Tam aqua pluviali, quam ſpiritu vini extractæ, tincturam exhibent rubram. *Contrayerva*, vocabulum Hiſpanicum, ſignificat *contra venena. Sunt alexipharmacæ, roborantes, ſudorem movent, & ſpecifice ad dyſenteriam malignam commendantur.*

Rad. Contrayervæ novæ, albæ, majoris, Mexicanæ; Pſoraleæ, foliis quaternis & quinis; Pſoralea foliis digitato quinatis: foliolis inæqualibus, Linn. *Racine de Contrayerve blanche de Mexique*, weiſſe, groſſe, Mexicaniſche Giftwürzel. Radix eſt digitorum vel pollicum duorum craſſitiei. Cortex eſt inæqualis, nodoſus fuſci coloris. Subſtantia radicis alba cum medulla lignoſa guſtu deprehenditur aromatica ſubdulcis. Naſcitur in Americæ meridionalis Provincia Gujana, & easdem habere perhibetur virtutes, quas *Contrayerva officinalis.*

Coſti amari, officinalis, Comagenii, iridem redolentis, *Racine de Coſtus amer*, bittere Coſtuswurz. *Coſtus Indicus, violæ marticæ odore.* Muſ. Zeil. *Tſiana-Kua*, Hort. Malab. Part. II. tab. 8. *Chianſou*, Sinenſium. Radices ſunt ſolidæ, craſſæ, oblongæ, interdum per medium diſſectæ, foris cinerei vel pallidi, intus albicantis coloris, ſaporis aromatici, amaricantis, odoris ad Iridem Florentinam accedentis. Coſtus, olim ex Arabia & Syria advectus, Arabicus & Syriacus dicebatur; creſcit vero etiam in nemoribus Malabariæ, Braſiliæ & Surinamæ. Planta eſt graminifolia, quæ florem in caulis folioſi vertice profert. Terminatur vero hic caulis capitulo piriformi imbricato; ſquamis ovatis, obtuſis, concavis, e quibus exeunt flores candidi ſinguli. Perianthium parvum, tridentatum germini inſidet. Petala ſunt tria lanceolata, concava, erecta, æqualia. Nectarium monophyllum, magnum, oblongum, tubuloſo-inflatum, ore ringens, bifidum in duo labia, e medio reflexum. Antheræ duæ parallelæ. Capſula ſeminalis ſubrotunda, trilocularis; ſemina plana triangularia.

Coſti dulcis, *Racine de Coſtus doux*, ſüſſe Coſtuswurzel. Ejusdem plantæ radicem eſſe, cujus deſcriptionem ex *Horto Cliffortiano Linnæi* modo dedimus, plurimi perhibent, & non niſi loco natali, & vetuſtate radicis, differre; per vetuſtatem enim, non ſolum obſcuriorem colorem, ſed amaritudinem quandam contrahere, & tunc ſub *Coſti amari* nomine venire; recentes vero radices albicantes, *Coſtum dulcem* exhibere ſolent. *Tam Coſti amari, quam dulcis vires ſunt ſtomachicæ, uterinæ, carminativæ & alexipharmacæ. Ad Theriacæ compoſitionem requiruntur; violaceo odore urinam inficiunt.*

Cucumeris ſilveſtris, Cucumeris aſinini, Elaterii, Momordicæ absque cirrhis, Linn. *Racine de Concombre ſauvage*, Eſelskürbiswurzel, Springkürbiswurz. Sunt radices rapi inſtar magnæ; coluntur in hortis; planta eſt annua. Ex fructu paratur Elaterium. *Vehementer alvum movent, & raro interne, niſi hydropicis, præſcribi ſolent; recentes ad Unguentum de Arthanita expetuntur.*

Curcumæ, Curcuma foliis lanceolatis utrinque acuminatis, nervis lateralibus numeroſiſſimis, Linn. *Racine de Curcuma, Safran*

d'Indes,

d'Indes, Gilbwurz, Gelbsuchtwurz, gelber Ingwer. *Mangella-Kua*, H. M. Arabibus *Curcum*, aliis *Terra merita*. Radix Zingiberis facie, intus flava; celeberrimo Boerhavio est *Cannacori radix crocea*. Ex India Orientali advehitur. Eligitur recens, ponderosa, non cariosa, saporis aromatici. *Incidit & resolvit, atque hydropicis & ictericis commendatur. Præter medicos usus etiam tinctoribus inservit. Indi, loco croci, ad cibos colore flavo inficiendos, Curcuma utuntur.*

Rad. Cyclaminis, Arthanitæ, Panis porcini, Cyclaminis orbiculato folio interne purpurascente, Cyclamen foliis cordatis corolla reflexa, Linn. *Racine de pain de pourceau*, Schweinsbrod, Erdäpfel, Waldrüben, Erdscheibwurz. Radix colligenda autumno. Saporem primo linguæ mucilaginosum, dein acrem fervidum, imprimit. *Potenter resolvit, & ob vim menses & fœtum pellentem, cum circumspectione dari debet; recens ad Unguentum de Arthanita adhibetur.*

Cynoglossæ majoris vulgaris, Cynoglossi sive Linguæ caninæ, Cynoglossum foliis lanceolato ovatis tomentosis, corollis calicem æquantibus, Linn. *Racine de langue de chien*, Hundszungenwurzel. Sponte proveniunt in locis aridis, & circa sæpes. *Refrigerant & adstringunt, vulnerariis adscribuntur, & ad pilulas de Cynoglosso in officinis expetuntur. Sunt anodynæ, humorum acrimoniam mitigantes, & ad alvi fluxus, hæmoptysin &c. commendabiles. Pediculos pellere perhibentur.*

Cyperi longi odorati, Cyperi odorati, Panicula sparsa speciosa, Cyperus culmo triquetro folioso, Panicula foliosa supradecomposita, pedunculis nudis, spiculis alternis, Linn. *Racine de Souchet long*, lange Cyperwurz. *Vires sunt sequentis.*

Cyperi rotundi, Orientalis majoris, C. B. Cyperi Syriaci & Cretici, Cyperus culmo triquetro subnudo, umbella decomposita, spiculis alternis linearibus, Linn. *Racine de Souchet rond*, runde Cyperwurz. Longus Cyperus in Gallia, præsertim in Provincia & Italia reperitur; rotundus vero ex Ægypto, & Orientalibus regionibus advehitur. Ab Ægyptiis *Hodweg* vocatur, & in lacubus, aliisque locis palustribus provenit. *Alpin.* Eligendæ sunt radices odoratæ, graves, non cariosæ. *Utplurimum ad odoramenta Cyperi est usus; interne vero adhibitus, vim habet stomachicam, discutientem, & urinam moventem. Dosis in pulvere drachma semis.*

Dentariæ majoris, Squamatæ, Squamariæ, Anblati, Plumbaginis foliis amplexicaulibus, Linn. *Racine de Dentaire grande*, Schuppenwurzel, Streubelwurz, Creuzwurz. Locos amant umbrosos, & primo vere colliguntur. *Raro in usum vocantur. Aqua, inde destillata, antiepileptica habetur.*

Dentariæ minoris, Dentariæ pentaphyllæ, Violæ dentariæ, Saniculæ albæ, Symphyti dentarii, *Racine de Dentaire petite*, Zahnwurzel, weisse Steinbrechwurzel. Ex Helvetia adferuntur. *Adstringunt & siccant; Herniosis & vulneratis commendantur.*

Dentis Leonis, vide Rad. Taraxaci.

Dicta-

Rad. Dictamni albi, Diptamni officinalis, Fraxinellæ, Fraxini pumilæ, *Racine de Fraxinelle*, weisser Diptam, gemeiner Diptam, Aschwurzel. Nascuntur in montosis Galliæ, Italiæ & Germaniæ locis. Eligantur radices albicantes, ab interiore parte lignosa liberæ, non cariosæ. *Alexipharmacæ potissimum & anthelminticæ habentur; ad Epilepsiam, menses & lochia pellenda commendantur.*

Dipsaci, Dipsaci fullonum, L. *Chardon à foullons*, Kartendistel, Bubendistel. Radix alba, fibrosa, valde amara. Crescit in Europa temperata. *Nonnulli eam contra obstructiones abdominales decoctis admiscent.*

Doronici, Doronici latifolii, scorpii radice, Romani, Doronici foliis cordatis obtusis, radicalibus petiolatis, caulinis amplexicaulibus, Linn. *Racine de Doronic*, Gemsenwurzel, Schwindelwurz. Proveniunt in montibus Helvetiæ, Tirolis, Styriæ & Austriæ. Eligantur, quæ sunt albicantes, saporis subdulcis, aromatici, acris, non cariosæ. *Specificum contra vertiginem habentur, & ad nonnullas compositiones pharmaceuticas expetuntur.*

Ebuli, Sambuci humilis, Sambuci agrestis, Chameactes, Sambuci caule herbaceo simplicissimo, Linn. *Racine d'Ieble*, *d'Hieble*, Attich, Acker-Holunderwurz. Cortices radicis in usum vocantur, abjecta lignosa parte. *Vehementer purgant, & inter hydragoga numerantur.*

Ellebori albi, Veratri flore subviridi, Veratri caule ramoso, Linn. *Racine d'Ellebore blanc*, weisse Nießwurzel, Schampanierwurzel. Nascuntur in montosis & asperis locis Helvetiæ, Silesiæ, Austriæ & aliis Germaniæ provinciis. *Tournefortius* distinctionem facit inter *Elleborum* & *Veratrum:* album potius Veratrum appellari debere censet, quod & *Rajus* monet. Differt enim ab *Helleboro*, quod corniculis careat, & semen habeat marginatum; ideo etiam, diversis nominibus hæc duo genera distinguenda esse, perhibent. *Vehementer per superiora & inferiora purgant, etiam in parva dosi exhibitæ, & nonnunquam convulsiones excitasse, exempla prostant; proinde in substantia, nonnisi robustissimis, maniacis vel melancholicis, dari debent: sufficit grana sex vel octo pro una dosi præscribere; securius vino maceratæ, & vehementia orbatæ, ubi ad scrupulum unum ascendere licet, dantur. Usus frequentissimus vero Ellebori est in pulveribus sternutatoriis, sed & hic caute instituendus. Suibus etiam egregia est medicina. Succus Ellebori albi, vulneribus inditus, lethalis. Tela sive sagittæ, succo intincta, vulnera faciunt insanabilia, modo non lethalia. Hac radice fœtum ex utero ejicere apud Kosacos mos est.*

Ellebori nigri, Hellebori nigri angustioribus foliis, flore roseo, Melampodii, Veratri, Hellebori scapo subnudo bifloro, foliis pedatis, Linn. *Racine d'Ellebore noire*, schwarze Nießwurzel, Christwurzel. Nascitur optimus Helleborus in Stiria. Eligendus radicibus fibrosis, longis, nigris, carnosis. Caveant Pharmacopoei, ne Helleborastrum, qui Hellebori albi est species, pro nigro vero emant. Folia Hellebori nigri veri sunt glabra, serrata, & separatim spectata, foliis lauri fere similia. Pharmacopoei substituunt nonnunquam, parvo, ut putant, vel nullo errore, radicem *Ranunculi fœniculaceis foliis*, *Hellebori nigri radice.* Linnæo vocatur hæc planta: *Adonis flore dodecapetalo, fructu ovato. Raro solus, nisi illis, qui absque febre delirant, in substantia,*

ſed plerumque in infuſis & vinis medicatis, ad educendos humores melancholicos, præſcribitur. Datur in ſubſtantia robuſtioribus, a granis quindecim ad drachmam dimidiam, in infuſo ad drachmam integram, imo unam ſemis, exhibere licet. Sicut autem, quid veterum Elleborus, non certo conſtat; ita nec ſatis certa videtur laus a veteribus adſcripta. Inprimis caveant Pharmacopœi a radice apud Materialiſtas & Rhizotomos paſſim obvia, quæ fibras habet tenuiſſimas, nigerrimas, guſtantis linguam primum ſapore non adeo ingrato, ſed poſtmodum acri-nauſeoſo inficiente, & caput per aliquot horas imo integrum diem tentante.

Rad. Enulæ campanæ, Helenii, Elenii, *Racine d'Aunée*, *d'Aune*, *d'Enule campane*, **Alantwurzel.** Vocatur etiam ab aliis *Panax Chironium. Linnæo, Aſter foliis ovatis, rugoſis, ſubtus tomentoſis amplexicaulibus. Aſter omnium maximus Raji.* Coluntur in hortis, effodiantur primo vere. *Incidunt & reſolvunt; alexipharmacæ, ſtomachicæ & pectorales ſunt: Cum aqua, per veſicam deſtillatæ, oleum præbent butyraceum, & ſpermatis ceti inſtar foliaceum.*

Eryngii, Lyringii, Acus veneris, Capituli Martis, Aſteris inguinalis, Cardui volutantis aculeati, Eryngii foliis radicalibus pinnato tripartitis dentatis, Linn. *Racine de Panicaut*, *ou de Chardon Roland*, **Mannstreu, Radendiſtel, Brackendiſtel.** Vocantur in uſum Eryngii vulgaris, campeſtris radices. Eligantur carnoſæ. *Radicibus quinque aperientibus minoribus adnumerantur; urinam cient, & venerem languidam ſtimulare creduntur.*

Eſulæ minoris, Tithymali Cypariſſiæ, Cupreſſini officinalis Linariæ admodum ſimilis, Euphorbiæ foliis lanceolatis, umbella univerſali polyphylla: partialibus trifidis triphyllis: propriis dichotomis, Linn. *Racine de Tithymale*, *d'Eſule*, **Wolffsmilchwurzel.** Proveniunt copioſe in locis ſterilibus, incultis, aridis, circa vias. Succo ſcatent lacteſcente, acri, cauſtico. Eligantur cortices radicum. *Hydragogis adnumerantur; vehementer purgant, hinc per acida carriguntur atque mitigantur. Doſis a ſcrupulo uno ad duos, raro ad drachmam, in ſubſtantia; in infuſo vero, ad drachmam unam aſcendere licet, hac tamen præcautione, ut acido antea corrigantur, aceto vel ſucco citri.*

Farfaræ, Tuſſilaginis, Bechii, Ungulæ caballinæ, Tuſſilaginis ſcapo imbricato unifloro, foliis ſubcordatis angulatis, denticulatis, Linn. *Racine de Pas d'Ane*, *de Tuſſilage*, **Brand-Lattich, Huf-Lattichwurzel.** Creſcunt in locis humidis, circa rivos. Primo vere, dum floreſcere incipiunt, colligi debent. *Pectorales ſunt, & phthiſicis conveniunt; ex recentibus paratur* Looch de Farfara.

Filicis, *Racine de Fougére femelle*, **Farnkrautwurzel.** In uſum vocari ſolet illa ſpecies, quam *Filicem majorem ramoſam*, ſive *fœminam radice repente* vocant. Linnæus in ſua Materia medica *Filicem non ramoſam dentatam* ſive *Filicem marem* ſubſtituit. Colligi debent autumnali tempore. Ubique proveniunt, præcipue vero apud nos in ſilva martia largiſſimus earum eſt proventus. *Latis tæniis & lumbricis expellendis vel ſolæ, vel cum Æthiope minerali, & quovis laxante mixtæ, ad ſcrupulum unum vel drachmam dimidiam exhibitæ, inſerviunt: commendantur in decocto etiam lienoſis, calculoſis & podagricis.*

Rad.

Rad. Filipendulæ, Oenanthes, Saxifragiæ rubræ, Filipendulæ foliis pennatis: foliolis uniformibus, Linn. An Molon Plinii? *Racine de Filipendule, de Saxifrage rouge, de Fougére aquatique,* rothe Steinbrechwurz. Proveniunt in pratis & pascuis montosis. Vocatur etiam planta, *Filix florida, Osmunda,* Wasserfarn. Præter vires aliarum filicis specierum, huic præprimis virtus vulneraria attribuitur, atque ex alto lapsis, læsis & ruptis commendatur; sanguinem enim coagulatum dissolvere creditur. Boecler. Sic etiam ad fluorem album, & a *Sylvatico* ad epilepsiam laudatur. *Rajus* pro specifico ad rachitidem vel in decocto, vel in forma pulveris exhibitam, habet. *Hist. Plant.*

Fœniculi, Fœniculi vulgaris, Anethi fructu ovato, Linn. *Racine de Fenouil,* Fenchel-Wurzel. Seruntur in hortis, & altero post sationem anno effodiuntur. Pars radicis corticosa in usum vocatur. *Radicibus quinque aperientibus majoribus adscribuntur.*

Fragariæ, Fragulæ, Fragariæ vulgaris, Fragariæ flagellis reptantis, Linn. *Racine de Fraisier,* Erdbeer-Kraut-Wurzel. Sponte in silvis proveniunt. Auctumnali tempore colligendæ sunt. *Vim habent subadstringentem; adduntur decoctis vulnerariis. Aquam decoctæ rubedine inficiunt.*

Fraxinellæ vide Rad. Dictamni albi.

Galangæ, ad Aromata referuntur.

Gentianæ albæ, Cervariæ albæ, Laserpitii latifolii, Linn. große weisse Hirschwurz. Radix magna, crassa, fibrosa, albicans, intus alba, rugis circularibus distincta, ramosa, odorifera, aromatica, amaricans. Altiorum montium progenies, passim per Europam occurrit. *Stomachico & alexipharmaco scopo a rusticis ad infusa recipitur. Veterinariis maxime in usu est.*

Gentianæ cruciatæ, Gentianæ minoris, *Racine de Gentiane Croisette,* Modelgeer, Creuzwurz. Indigenæ sunt. *Incidunt, abstergunt, aperiunt, menses provocant, febribus medentur, lumbricos enecant, atque vulnerariæ sunt.*

Gentianæ majoris, luteæ, Gentianæ veterum, Gentianæ corollis rotatis, verticillatis, Linn. *Racine de Gentiane,* Enzian, Genzian, Bitterwurzel. Copiose in Helvetia proveniunt, etiam in Ducatu Wirtenbergico, in silva nigra, & alpibus nostris, largus earum est proventus. Eligendæ sunt ponderosæ, carnosæ, non cariosæ. *Alexipharmacæ, roborantes & stomachicæ sunt.* Gentiana rubra nisi colore magis pallido nihil differt.

Gentianæ Indicæ, *Racine de Gentian d'Indes,* Indianischer Enzian. Sub hoc nomine a Lusitanis radix quædam geniculata, pallide flavescens, variis nodulis ac circulis instar Hypecacuannhæ calamistrata, ante aliquot annos ex America allata fuit. Tantæ & tam penetrantis aromaticæ, neutiquam tamen ingratæ, amaritudinis deprehenditur, ut gentiana nostra, centaureum minus, colocynthis, aliaque amara cum hac collata, (sed nostro palato nunquam est oblata,) insipida ac inertia vocari mereantur.

De charactere botanico nihil nobis constat. *Laudatur adversus omnium malæ moratarum febrium indolem, atque unicum hujus radicis scrupulum, ad febrile fermen-*

 tum

tum ex visceribus excutiendum, plus efficere, quam plures corticis Chinæ drachmæ. Quin imo plurimos ex sola hujus radicis Gentianæ Indicæ masticatione, & saliva deglutita, tanquam incantamento restitutos fuisse, Excell. D. Schendo, Russorum Exercituum medicus, *perhibet.*

Rad. Gentianæ nigræ, Cervariæ nigræ, Athamanthæ cervariæ, Linn. *Persil des montagnes.* Radix crassa, prælonga, extus fusca, intus alba, resinosa, odoris grati & fortis, saporis acris aromatici. Passim in montibus Europæ crescit. *A quibusdam adversus febres intermittentes, Podagram &c. commendatur. Veterinariorum usibus etiam inservit.*

Graminis, Graminis arvensis, loliacei, radice repente, Graminis canini, Tritici radice repente, foliis viridibus, Linn. *Racine de Chien-dent*, Graßwurzel, Queckenwurzel, Hundsgraß. *Adnumerantur radicibus quinque aperientibus minoribus; censentur etiam diureticæ & anthelminticæ.*

Helenæ S. Cyperus Hernand. *Racine de la Ste. Heléne*, St. Helenen-Wurzel. Nodosa est, crassitudine pollicari, foris nigra, intus alba, saporis aromatici, Galangæ instar. Plantam tradunt ramos per terram diffundere, & folia ampla viridia habere. A Botanicis pro specie Cyperi habetur. Ex radicum nodis perforatis faciunt Sphærulas, recitandis ad numerum precibus idoneas, quibus de collo suspensis, tam Hispani, quam Indi, multas tribuunt virtutes. Indi radices recentes lapidibus conterunt, totique corpori sibi balneaturis inducunt, persuasi, cutim constringere & membra roborare. *Interne pulvis radicis; ex vino haustus, ad ventriculi dolores & urinæ difficultatem commendatur.* Hæc Monardes.

Hellebori albi & nigri. Videantur Rad. Ellebori.

Hermodactyli, Colchici alba radice, C. B. J. B. *Racine d'Hermodattes, d'Hermès*, Hermodattel, oder fremde Zeitlosen-Wurzel. Sunt radices oblongæ rotundæ, latæ, & quasi compressæ, cordis figuram referentes, foris albicantes, intus prorsus albæ, saporis dulcescentis & acris, odoris nullius. Nonnulli Botanicorum putant esse Radices Colchici, radice alba siccatas, C. Bauh. Ex Syria, Smyrna & Aleppo advehuntur. Eligantur albæ & solidæ. *Leniter laxant; decoctis adduntur antarthriticis, antivenereis, ac a Wedelio inter leniora & mitiora purgantia recensentur; specifice laudantur ad guttam serenam in collyriis.*

Hirundinariæ, Asclepiadis, multis floribus albicantibus, Vincetoxici, Asclepiadis caule erecto simplici herbaceo, foliis cordato lanceolatis, racemis conglomeratis alternis, Linn. *Racine de Dompte venin, ou d'Asclepias*, Schwalbenwurzel. Amant montosa. *Vires habentur alexipharmacæ, incidentes, resolventes, & urinam pellentes; Hydropicis præcipue commendantur. Sunt tamen, qui propter affinitatem & similitudinem, quam planta cum Apocynis habet, non sine suspicione admittere volunt. Certum est, recentes radices vomitum provocare.* Dosis in decocto uncia semis, in pulvere scrupulus unus vel etiam duo.

Rad.

Rad. Hyoſcyami, Jusquiami, Fabæ ſuillæ vel porcinæ, Hyoſciami albi majoris, Hyoſciami foliis petiolatis, floribus ſeſſilibus, Linn. *Racine de Jusquiame blanche, d'Hannebane*, Bilſenkraut-Wurzel, Toll- oder Schlaffkraut-Wurzel. Diſtinguuntur albus & niger, ratione florum & ſeminis: albus præfertur nigro, qui virulentior creditur. Diſtinguitur ab albo foliis amplexicaulibus. *Raro in uſum veniunt; interdum ad ſomnum conciliandum in pediluviis adhibentur.*

Hypecacuanhæ, Ipecacuanhæ, Hyppoacannæ, dyſentericæ radices, Loniceræ caule procumbente repente foliis obverſe ovatis acutis ſcabris, Linn. *Racine d'Ipecacuanha*, Indianiſche Ruhr-Speywurz. Tres apud autores recenſentur ſpecies, nigra, alba & flava. Ex his prima, ſcilicet nigra, apud nos in uſum vocatur; alba, a Portugallis *blanca* vocata, rarior eſt, & flava, quæ tamen optima cenſetur, rariſſima. Secundum alios: alia Hypecacuanha Guianenſium eſt, *Bœrhavia diandra;* alia Inſularum Caribæarum, *Aſclepias Curaſſavica;* alia Virginianorum, Spiræa *trifoliata.* Ex America, & præſertim ex Braſilia advehitur. Planta in *Horto Cliff.* vocatur *Ouragoga*, a *Pluckenetio, Periclimenum parvum Braſilianum, alexipharmacum*, a *Rajo, Herba Paris Braſiliana polycoccos.* Eligantur a fibris mundatæ, aſperæ, multis annulis notatæ, tenaces, compactæ, pulpoſæ & reſinoſæ, quæ craſſiori cortice ſunt cinctæ. *Ipecacuanha lene & ſecurum præbet emeticum, quod etiam infantibus dari poteſt, non raro per inferiora quoque purgat. Præſcribitur utplurimum in ſubſtantia, adultis, a ſcrupulo uno ad drachmam ſemis, infantibus, pro ratione ætatis, a granis duobus vel tribus ad decem, addito ſtimulo ſalino. A minimis doſibus infra granum dimidium deſcendentibus, quovis bihorio vel trihorio repetitis multum ſibi promittunt recentiores in uteri hæmorrhagiis. Celebratur etiam alexipharmaca & antidyſenterica, in quo morbo tamen cum circumſpectione adhibendam eſſe cenſemus. Non magna ejus quantitas inſimul in pulverem teri debet, ſed tempore uſus tantum recenter teratur; aër enim, qui minimas particulas ſubit, vim emeticam auſert.*

Jalappæ, Gialappæ, Chelapæ, Mechoacannæ nigræ, Gelapii, Rhabarbari nigri, Jalappa officinarum fructu rugoſo Tournefortii, & Convolvulus Americanus, Jalappium dictus, Convolvulus Jalappa, Linn. *Racine de Jalap*, Jalappen-Wurzel. *B. Bœrhave, Mirabilem Peruvianam*, pro Jalappa habet, ea tamen diſtinctione, quod ſub Nro. 5. Jalappam fructu rugoſo officinarum ponit. *Ind. pl. T.* I. *Gleditſchius* ſaltim mirabilem longifloram pro vera Jalappa agnoſcit. Radices ſunt craſſæ, oblongæ, raparum inſtar, & orbiculatim inciſæ nobis adferuntur. Patriam agnoſcunt *Americam*, ubi in inſula *Madera* largus & ſpontaneus earum eſt proventus. Eligendæ ſunt nigricantes, reſinoſæ, ponderoſæ, quæ candelæ admotæ mox accenduntur. *Uſus & virtutes radicis hujus ſunt purgantes, omnibus notæ, anodynæ vero & ſomniferæ incertæ. Doſis reſinoſæ in ſubſtantia ſcrupulus unus ad drachmam dimidiam.*

Ikan. Radices ſunt mole parvæ, oblongæ, teretes tenuem in caudam exporrectæ; intus reſinoſæ, flavæ inſtar curcumæ, quam & aliis dotibus æmulantur, ſapore tamen magis aromatico excellunt. Creſcunt in Chinenſi provincia Suchuan. *Virtutes adſcribuntur ſanguinem purificantes, emmenagogæ, ſtomachicæ, carminativæ & ſudoriferæ. Doſis ſcrupuli duo ad drachmam unam ex vino vel cereviſia.*

Rad. Imperatoriæ, vide Rad. Oſtrutii.

Ipecacuanhæ, vide Rad. Hypecacuanhæ.

Iridis Florentinæ, Iridis albæ Florentinæ C. B. Iridis corollis barbatis, caule foliis longiore multifloro, Linn. *Racine d'Iris de Florence*, **Florentiniſche Veil- oder Violen-Wurzel.** Ex Italia, Rhodo inſula, Cypro & Dalmatia advehuntur. Eligantur radices albæ, longiores, craſſæ, odore Violas martias æmulantes. *Tam ad odoramenta, quam in Medicina, multus earum eſt uſus. Reſolvunt, alvum & urinam movent, & præſertim hoc ſcopo infantibus, bono cum effectu, præſcribuntur. Doſis grana tria ad ſcrupulum unum. Pulvis adſpergitur oſſibus denudatis, & ad cariem præſervandam, vel præſentem auferendam, laudatur.*

Iridis noſtratis, Iridis vulgaris Germanicæ, ſive ſilveſtris C. B. *Racine d'Iris bleue, ou de Glayeul*, **gemeine Veilwurz, blaue Schwertel- blaue Lilienwurzel.** Linnæus hanc radicem pro varietate præcedentis habet. Nonnunquam ſponte proveniunt, coluntur etiam in hortis. Radix colligenda auctumnali tempore. *Commendatur hydropicis & œdematoſis; alvum laxat & ſerum educit. Datur uncia dimidia in ſero lactis decocta.*

Lapathi acuti, folio acuto, C. B. Oxylapathi J. B. Rumicis ſilveſtris, Rumicis floribus hermaphroditis, valvulis crenatis grano incumbente, Linn. *Racine de Patience ſauvage, de Parelle*, **Grind- wurzel, wilder Ampfer, Mangelwurz, Lendenwurz.** Ubique occurrunt. *Adſtringunt & vulnerariæ cenſentur; ad ſcabiem & cutaneos morbos externe commendantur.*

Leviſtici, Lybiſtici, Liguſtici, Laſerpitii Germanici, Liguſtici foliis multiplicibus, foliolis ſuperne inciſis, Linn. *Racine de Leveche ou Liveche*, **Liebſtöckel, Badkraut, Saukraut-Wurzel.** Coluntur in hortis. Verno tempore effodiendæ ſunt. *Vires habent alexipharmacas, carminativas, uterinas & diureticas.*

Liliorum alborum, Liliorum candidorum, Liliorum foliolis ſparſis, corollis campanulatis intus glabris, Linn. *Racine des Lis blancs*, **weiſſe Lilienwurzel.** Sunt radices bulboſæ, ex pluribus ſquamis carnoſis conſtantes. Coluntur in hortis; auctumnali tempore colligendæ. *Uſus internus eſt rarus; in clyſteribus & cataplaſmatibus emollientibus frequens.*

Liquiritiæ, Glycyrrhizæ, Glycirrhizæ leguminibus glabris, Linn. *Racine de Régliſſe*, **Süßholz, Süßholzwurzel.** Præfertur Liquiritia, quæ in Germania & præcipue circa Bambergam colitur, Hiſpanicæ & Italicæ, quæ raro ſatis recens, & ſitu non corrupta, advehitur. Diu in aqua cocta amareſcit; hinc decoctis in fine addi debet, remoto cortice exteriore. *Acrimoniam humorum demulcet, dolores nephriticos mitigat, atque expectorationem promovet. Datur in pulvere & in decoctis. Sed adhibenda cautio eſt, ne paulum ulterius, quam oportet, coctione continuata amareſcat.*

Lopez. Radix, cujus variæ craſſitiei fruſtra in Europam ex Goa mittuntur, nec odora nec ſapida; Cortex tenuiter amareſcit. Gaubius denuo in uſum traxit

xit, & eam *five in decocto*, *five fub forma pulveris ad drachmam femis aliquoties de die datam in vario alvi fluxus genere, diarrhœa maxime colliquativa egregie conducere confirmavit.*

Rad. Malvæ, Malvæ vulgaris, flore minore, folio rotundo, Malvæ caule procumbente, foliis cordato orbicularibus obfoleto-quinquelobis, Linn. *Racine de Mauve*, Pappelwurzel. *Cum radicibus Altheæ conveniunt; raro tamen in ufum vocantur, nifi ad dentes affrictione extergendos.*

Mandragoræ, Mandragoræ fructu rotundo, vel Maris, *Racine de Mandragore*, Alraunnwurzel. Nafcuntur in calidis regionibus, Italia & Hifpania; coluntur apud nos nonnunquam in hortis. *Ufus in Medicina eft rarus, quia ob vim ftupefacientem inter infida medicamenta locari merentur. In pediluviis, contra dolorem capitis & ad fomnum conciliandum, nonnunquam adhibentur.*

Mechoacannæ albæ, Bryonniæ Mechoacannæ albæ C. B. *Racine de Méchoacan*, weiffe Jalappa, weiffe Rhabarbara. Pertinet ad convolvulorum claffem, & *Rajo* pariter ac *Linnæo*, *Convolvulus Americanus*, *Mechoacanna* dictus, audit. Ex America advehitur, & in regione Mexicana, quæ vocatur *Mechoacanna*, a qua nomen habet, provenit. Saporis & odoris fere omnis expers eft. Eligenda ponderofa, alba, infipida, quæ non radicibus *Mandragoræ* vel *Bryoniæ* adulterata vel permixta, nec cariofa fit. *Ad infantes laxandos commode adhibetur, quia infipida eft. Dofis grana quinque, ad drachmam femis.* *Sunt, qui varia funefta fymptomata ufum Mechoacannæ fecuta, obfervaffe, fcribunt; quæ vero fymptomata nunquam a Mechoacanna vera, fed a Mandragoræ radicibus, quæ faciem externam Mechoacannæ habent, & a falfariis his fubftitui folent, excitantur.*

Mechoacannæ nigræ. Vide Rad. Jalappæ.

Metaliftæ, Mataliftæ, *Racine de Metallifte*, Mechoacannæ fpecies effe videtur. A mercatoribus Batavis ex India Orientali ad nos advehitur. Cujus plantæ fit radix, nondum fatis conftat. *Leniter alvum ciet., & ferum educit. Dofis drachma una.*

Mei, Mei Athamantici, Anethi urfini, Fœniculi urfini, Athamantæ, Athamantæ foliolis capillaribus feminibus glabris ftriatis, Linn. *Racine de Meum*, Bärwurz, Mutterwurz, Bärenfenchel, Herzwurzel. Sunt radices oblongæ, digiti vel pollicis craffitie, foris fufcæ, intus albicantes. Nafcuntur in montofis Galliæ, Italiæ & Germaniæ, inprimis in filva Hercynia proveniunt. Eligantur recentes, non cariofæ. *Vires funt alexipharmacæ, carminativæ & Theriacam ingrediuntur.*

Moringa. Eft radix arboris Lentifci foliis, fructu magno angulofo, in quo femina Ervi *Joh. Bauhin.* a *Chriftophoro Acofta Libr. Aromat.* defcribitur: Frutex Lentifci magnitudine, cui folia perfimilia, paucis prædita ramis. Multis fcatet nodis, adeoque fragilis eft, ut facillime cum ipfe frutex tum rami confringantur. Fructum fert pedalem, octangulis infignitum, femina rotunda, Ervo fimilia. Radices paftinaceas hortenfes luteas referre, nifi quod annulis pluribus numero, calamiftratæ celebris inftar *Ginfeng* confpiciantur. *Odoris funt aromatici, & fubftantia videntur refinofæ, Zingiberis inftar, adverfus omnis generis venenatorum animalium*

malium morsus, & puncturas insectorum tam interne quam externe adhibetur. In cholerica passione singularis efficaciæ est, atque anthelmintica celebratur; præcipue ad Elephantiasin commendatur. Radice hac Hystrices perdite delectari ajunt, & ab illa vim bezoardicam lapidis illius celebris *Piedra del Porco* originem habere. Abunde provenit in Indiæ Orientalis provinciis, præsertim vero apud Malabaros.

Rad. Morsus diaboli, Succisæ hirsutæ C. B. Præmorsæ, Jaceæ nigræ, Scabiosæ corollulis quadrifidis, caule simplici ramis approximatis, foliis lanceato-ovatis, Linn. *Racine de Succise*, **Teufels-Abbis-Wurzel.** Indigena planta, provenit in pratis. Radix colligenda primo vere. *Alexipharmaca & vulneraria habetur.*

Mungos, Ophiorhizæ, Linn. *Racine de Mungos*, **Indianische Giftwurz.** Radix est plantæ, Malaicæ *Hampaddu Tanah*, i. e. *fel terræ* dictæ, a sapore amarissimo omnium fere partium, præsertim radicis, quæ intensam bilis amaritiem exhibet. Lusitanis *Mungo*, Batavis *Muncus* appellata, a Mustela quadam seu Viverra, quæ radicem monstrasse, & usum ejus pro alexipharmaco prima mortalibus prodidisse creditur. Est mustelæ huic is genius, ut serpentem naturali odio prosequatur; tradunt igitur, si contingat, morderi Muncum, pro alexipharmaco hanc radicem quærere, & ejus esu illico restitutum, certamen redintegrare. Indi, præcipue, qui *Sumatram* & *Javam* incolunt, radicem pro explorato habent antidoto, sive venenum extrinsecus vulneri illatum, sive intrinsecus assumtum fuerit. Maximam autem celebritatem radicis hujus enatam esse ab eximia illa virtute, quam adversus exitiale illud & vix alio remedio vincibile Macassariense toxicum præstat, *Kæmpferus*, qui nobis descriptionem dedit, perhibet. Patriam agnoscit *Javam*, *Ceylanam* & *Sumatram* insulas. Crescit, altitudine pedali & longiori, faciem eminus conspecta exhibet Centaurii minoris. Radix illi una est & simplex, spithamam longa, digiti crassitie, crebro vagoque deflexu intorta; cortice firmiter adnata fungosa, rufa, rugosa, substantia lignosa, dura, fibrarum exorte & fragili, coloris albidi, saporis amarissimi, instar Gentianæ, sed subtilioris & haud æque ingrati. Caule assurgit recto, tenui, æquali, ramulis raris, alterne adversis, quos folia ornant pari ordine disposita, rariora, angusta, longitudinis uncialis, figuræ lanceatæ; stylis singulis, ex surculorum axillis in duorum vel trium digitorum transversorum longitudinem exsurgentibus, tenuibus, deciduis, insistunt flosculi circiter quinquaginta, parvi, in plures fasciculos digesti, & in umbellam tantillam, quam ungue obumbres, conglobati, pulchre rubentes; qui per microscopium cognoscuntur nudi, tubulati, extremitate in quinas & senas lacinias divisi. Arescente flosculo, ex umbilico ejus semen minutissimo pediculo protruditur, in aliis geminum, vel ex duobus seminibus ad bases concretum, fastigiis divaricatis, in aliis simplex & unum, inæqualis rotunditatis, & ex quadantenus compresso utrinque turbinatum, osseum, seminis Coriandri magnitudine, cute vestitum carnosa adnata, per siccitatem rugosa, coloris promiscue vel nigricantis, vel ex viridi pallentis.

Dosis est drachma integra, vel etiam dimidia, cum haustu aquæ. Externe radicem sputo vel aqua in pultis formam tritam vulneribus venenatis imponere solent. Non solum autem contra venena, sed & in febribus putridis & malignis, & adversus morsum canis rapidi infallibilem habere virtutem, perhibet, quem laudavimus, Kæmpferus.

Ninzin, Nindsin, Dsin, Gin-sem, Gensing, Ginseng, Nisii, Sium Ninsi, Linn. *Racine de Ninzin, ou Gin-seng*, **Indianische, Japa-**

Indianische Kraftwurz. Vocatur planta a *Kæmpfero, Sisarum montanum Corvense*, radice non tuberosa. Sunt radices oblongæ, vix digiti minimi craffitie, utplurimum bifidæ, albicantes, nonnunquam flavescentes, saporis subdulcis & amaricantis simul, suavis, aromatici. Nascuntur in Japonia, China & regno Siam. Colliguntur ineunte hyeme, &, ad usum ut fiant idoneæ, ita præparantur: recens effossæ triduum macerantur in aqua dulci frigida, vel Oryzæ, maceratæ in aheno operculato suspenduntur in vapore super igne; tum exsiccatæ ab ima parte, usque ad mediam, duram, rufam, resinosam ac quasi pellucidam acquirunt faciem. Eligendæ bifidæ, flavescentes, & quæ quasi diaphanæ apparent. *Virtutes harum radicum a Japonensibus & Sinensibus prædicantur variæ, ex quibus præcipuæ sunt, quod roborent, pinguefaciant, renibus conducant, analepticæ & aphrodisiacæ sint. Earum usu Sinæ homines veluti immortalitatem consequi perperam sibi persuadent. Kircheri China monument. illustr. p.* 178. (*Utuntur veluti Thea in India. Dantur ex infuso aquæ ferventis, vel etiam in pulvere, a scrupulo uno ad duos. Magno in pretio etiam in India sunt, & unica uncia olim quinquaginta florenis Hollandicis & ultra vendita est, quæ nunc decem modo constat.* Sub nomine Ninzin alia quandoque venditur radix, quæ in Asiæ parte boreali & America septentrionali provenit. Hæc est radix *Panacis foliis ternis quinatis. Gronov. Flor. Virg.* Colore magis fusco, amaritie majori & odore fortiori a præcedenti distinguitur. Cæterum iisdem laudibus evehitur.

Rad. Nymphææ albæ majoris, C. B. Nenupharis, Nenufaris, Nymphææ foliis integerrimis cordatis, calyce tetraphyllo, corolla multiplici, Linn. *Racine de Nenufar*, weisse Seeblumen-Wasser-Lilienwurzel. Nascuntur in stagnantibus aquis & fluminibus pigro cursu labentibus. *Adstringentis sunt virtutis, a nonnullis ad fluorem album commendantur.*

Olsnitii, Apii lacteo succo turgentis, Apii silvestris, Thysselini Plinii, Mei palustris Silesiaci, Selini sylvestris, Linn. *Racine d'Olsnitium*, Elsenich, Oelnitz. Radices sunt digiti minimi craffitie, candidæ, saporis amari, acris. *Calefaciunt, incidunt & resolvunt; asthmaticis & ictericis conveniunt; alexipharmacæ sunt virtutis, urinam & menses movent.*

Ononidis, Restæ bovis, Remoræ aratri, Ononidis floribus subsessilibus solitariis, lateralibus, caule spinoso, Linn. *Racine d'Arrête Boeuf, de Bugrane, de Bugrade*, Hauhechel-Stallkraut-Ochsenbrech-Wurzel. Vocatur etiam *Urinaria*, ob effectum. Adnumerantur radicibus quinque aperientibus minoribus. Ubique ad vias occurrunt. Primo vere colligendæ sunt. *Vim habent diureticam, abstergentem & attenuantem. Specifice ad sarcocelen a Tournefortio, ad drachmæ unius pondus pro dosi exhibitæ, commendantur.*

Ostrutii, Imperatoriæ, Magistrantiæ, Astrantiæ, Imperatoria Ostrutium, Linn. *Racine d'Imperatoire, ou d'Otruche*, Meisterwurz, Kayserswurz. Intelligitur *Imperatoria major* C. B. Proveniunt in locis montosis, nostris Alpibus, etiam in Styria. *Sunt nervinæ, alexipharmacæ, carminativæ & diureticæ. Præferuntur a C. Hoffmanno, Angelicæ & Zedoariæ, præsertim in colicis doloribus; ad quartanam, hydropem & febres diuturnas, non habere sibi parem, & divinum esse remedium, perhibet. Ad urinam pellendam, infusum theiforme, & in clystere, ad partum facilitandum, laudantur. Veterinariis quam maxime in usum venit.*

K Rad.

Rad. Oxylapathi. Vide Rad. Lapathi acuti.

Palmæ Chrifti, Orchidis palmatæ, Satyrii Bafilici, *Racine de Palme de Chrift*, Creutzblumen-Wurzel. Nafcitur in humidis pratis. *Cum Satyrio vel Orchide rotunda conveniunt; alii ad febrem quartanam & maniam commendant.*

Pareiræ bravæ, Ambutua, Butua, Ciffampelos foliis peltatis cordatis emarginatis, Linn. *Racine de Pareira brave*, Americanifche Grießwurzel. A Brafilianis hæc planta *Caapeba*, a Lufitanis *Pareira brava*, quod vitem fylveftrem notat, vocatur. Planta in America, & præfertim in Brafilia nafcens, juvencula exiftit farmentofa & tortuofa, arbores vicinas fcandit, vel fuper terram repit, annofa vero craffitie rudentes navium adæquat. Radices juniores & minores foris coloris e cinereo funt nigricantis; annofiores & majores, quæ fæpius ad craffitiem brachii perveniunt, extrinfecus plane nigricant, intrinfecus vero colorem habent ex fufco luteum, & faporem dulcamarum. Eligendæ funt radices craffiores, non cariofæ. *Vim habent demulcentem & diureticam; hinc in doloribus fpafticis, renum, pulmonum & articulorum affectibus, nec non Hydrope & Ictero bonam præftant opem. Exhibentur tam in forma pulveris, quam in decoctis; funt etiam, qui fpiritu vini effentiam extrahunt. Incolæ Brafiliæ unciam unam hujus radicis, cum falis armoniaci drachma, in menfura aquæ coquunt, & de hoc decocto fingulis quatuor horis ægro hauftum præbent. Dofis in fubftantia a fcrupulo ad drachmam femis, in infufo drachmæ duæ.*

Paftinacæ, Paftinacæ fativæ, Linn. *Panais*, Peftnagel. Radices fufiformes, albæ rugis transverfalibus rugofæ, carne laxiori, fapore dulci nonnihil aromatico perfufæ. Crefcit paffim per Europam. *Viribus ad Daucum accedit.*

Pefaulina. Ex provincia Chinenfi Junnan adferri tradunt, & propter colorem lacteum, quem recens habet radix, a Malayis *Lac tigrinum* appellari. Subftantia eft fpongiofa, Agarici inftar, cortice obducitur nigro. In medio lignofa fubftantia prædita eft. Nunquam ante tertium ætatis annum effodiunt. Ex viribus & denominatione judicare licet, plantam hanc non ficut aliæ lactefcentes, fuccum vehere acrem, fed potius dulcem uti Tragopogon, Scorzonera &c. *Sicca in pollinem trita albedine farinam tritici æmulatur; atque fingulari gaudet virtute confortante: hanc ob caufam hecticis, tabe confumptis & hæmoptoicis commendari folet. Acrimoniam fanguinis & humorum temperat, & tam junioribus quam fenibus proficua æftimatur. Præcipue vero gravidis, quod deliquia & naufeam abolet, datur. Confert etiam nephriticis, & illis, qui catarrhis ex acri materia cum febricula vexantur. Exhibetur in decocto, & quotidie quantum V. vel VI. vafcula porcellana, theæ forbillationi infervientia, capiunt, fumere fuadent.*

Pentaphylli, Quinquefolii majoris repentis C. B. Potentillæ foliis digitatis, caule repente pedunculis unifloris, Linn. *Racine de Quintefeuille, de Pempedula*, Fünffingerkraut-Wurz. Proveniunt in locis arenofis. Colligantur verno tempore. *Alexipharmacæ, vulnerariæ & adftringentis funt virtutis. A* Tabernæmontano *radicibus Chinæ æquiparantur; Theriacam ingrediuntur.*

Petafitidis majoris, vulgaris rubentis, rotundiori folio, Tuffilaginis fcapo imbricato thyrfifero, flofculis omnibus hermaphroditis, Linn.

Linn. *Racine de Pétasite, de grand Pas d'Ane*, Pestilenz-Wurzel, Schweiß-Wurz, neue Kraft-Wurz. Crescunt in locis humidis, pratis uliginosis & irriguis. Colligantur primo vere. Flores Petasitidis & Farfaræ ante folia proveniunt; hinc Farfara *filius ante patrem* apud nonnullos audit. *Vis attribuitur alexipharmaca, cardiaca & anthelmintica; externe ad bubones & maligna ulcera laudantur.*

Rad. Petroselini vulgaris, Apii hortensis, Apii foliis caulinis linearibus, Linn. *Racine de Persil*, Petersilien-Wurzel. Seruntur in hortis. In Sardinia sponte crescunt. *Sunt diureticæ, & radicibus quinque aperientibus majoribus adnumerantur.* Tabernæmontanus *Petroselini usum gravidis, puerperis & lactantibus prohibet, ne infantes epilepsia, vel motibus convulsivis corripiantur.*

Peucedani, Fœniculi porcini, Pinastellæ, Peucedani foliis quintuplicato-tripartitis lineari-subulatis integerrimis, Linn. *Racine de Queue de Pourceau*, Haarstrang-Sau-Fenchel-Schwefelwurz. Sponte proveniunt in nostris Alpibus. *Resolvunt & attenuant; carminativæ, alexipharmacæ & diureticæ celebrantur. Etiam externe decoctum, ad ulcera inveterata sordida curanda commendatur.*

Phu Pontici, Valerianæ hortensis, Phu folio Olusatri Dioscorid. C. B. Phu magni, veri, Valerianæ floribus triandris, foliis caulinis pinnatis, radicalibus indivisis, Linn. *Racine de grande Valeriane*, grosser Baldrian, Garten-Baldrian. Sunt radices oblongæ, rugosæ, superficie geniculatæ, digitum crassæ, multis fibris dotatæ, foris cinerei, intus albicantis coloris, saporis acris, odoris aromatici. Effodiendæ verno tempore. Coluntur in hortis, nonnunquam in silvis occurrunt. *Habentur alexiteriæ, & ad Theriacæ compositionem requiruntur.*

Pimpinellæ sanguisorbæ, Sanguisorbæ spicis ovatis, Linn. *Racine de Pimprenelle*, Pimpernell-Wurzel, Blutkraut-Kölbleinkraut-Wurzel. Inveniuntur in incultis, & circa limites agrorum aridiorum; amant aprica & petrosa. *Virtutem habent adstringentem & vulnerariam; a Palmario contra Hydrophobiam laudantur: Equis, teste Tabernæmontano, anthelminticum præbent.*

Pimpinellæ albæ, umbelliferæ, hircinæ, Saxifragæ, Tragoselini, Pimpinellæ foliolis subrotundis, Linn. *Racine de Pimprenelle blanche, de Boucage, de Bouquetine*, Bibernell, Steinpeterlein, Pfefferwurz. Nascuntur in locis arenosis & incultis. Effodiendæ vel verno vel auctumnali tempore. Saporis sunt acris, & odorem quasi hircinum spirant. *Virtute gaudent alexipharmaca, lithontriptica, uterina, vulneraria & anticatarrhali.*

Pimpinellæ nigræ, Tragoselini minoris, *Racine de Pimprenelle noire*, schwarze Bibernelle, Blau-Wurzel. Pro varietate præcedentis habetur; gustui se minus acrem offert; recens succum fundit cœruleum, qui color cum spiritu vini per alembicum ascendit.

Plantaginis latifoliæ, Plantaginis majoris, Plantaginis foliis ovatis glabris, Linn. *Racine de Plantain*, breite Wegerich-Wurzel.

 Ubi-

Ubique occurrunt. Colligendæ auctumnali tempore. *Decoctum commendatur in febribus intermittentibus; vulnerariis potionibus & gargarismis adduntur.*

Rad. Pœoniæ, Rosæ benedictæ, regiæ, Pœoniæ officinalis, Linn. *Racine de Pivoine*, Päonien-Wurzel, Pfingstrosen-Gichtrosen-Wurzel. Præfertur illa species, quæ mas dicitur, folio splendido, nigricante. Coluntur in hortis, & primo vere effodi debent. *Sunt anodynæ, antispasmodicæ, & inprimis antepilepticæ censentur, atque plerisque pulveribus antepilepticis adduntur. Dosis a granis decem ad triginta, in decocto a drachmis duabus ad unciam semis.*

Polygalæ, Polygalæ amaræ, Linn. Kreuzblume. Radices fibrosæ, graciles, ex capite crassiusculo sensim filiformes, colore extus pallide luteo, intus albissimo, exsiccatæ admodum duræ sunt, nullum odorem, saporem habent levissimum. *In phtisi commendatur hodie vel sub forma pulveris ad drachmam dimidiam bis de die, vel in decocto.*

Polygonati majoris, latifolii, vulgaris, Sigilli Salomonis, Geniculatæ, Genicellæ, Convallariæ foliis alternis, pedunculis axillaribus unifloris, L. *Racine de sceau de Salomon*, Weiß-Wurz, Schminkwurzel. In silvis & umbrosis locis proveniunt. Verno tempore effodiendæ sunt. *Ad sugillationes in forma cataplasmatis applicatæ pro specifico habentur, atque cosmetico usui inserviunt.*

Polypodii vulgaris, Filiculæ dulcis, *Racine de Polypode*, Engelsüß, Baumfarn, Eichfarn, Kropfwurz, Corallenwurz. In silvis ad radices caudicesque arborum Fagi, Quercus & Coryli nasci solent. Eligendæ sunt quercinæ, vel quæ ad caudices Quercuum reperiuntur. Coloris intus viridescentis, saporis dulcis. *Aperiunt, incidunt, ad pectoris & renum vitia, febre quartana laborantibus, & melancholicis, ex decocto, commendantur; in podagra & arthritide efficacissimæ habentur. Veteres etiam melanagogis adscribebant. Usus est in infusis; longa coctione amara reddunt decocta. Dosis est uncia semis ad integram purgandi & drachma una reserandi scopo.*

Pseudacori. Vide Rad. Acori vulgaris.

Pulsatillæ cœruleæ, Herbæ venti, Pulsatillæ foliis decompositis pinnatis, flore nutante: limbo erecto, Linn. *Racine de Coquelourde*, Küchen-Schell-Osterblumen-Wurzel. Sunt crassæ, longæ, Cardopatii modo exesæ, saporis subdulcis, acris. *Vi pollent alexipharmaca, & contra pestilentiæ contagia, virulentorum animalium ictus, cum vino potæ commendantur. Aliis earum usus internus est suspectus.*

Pyrethri officinalis, Salivalis, Dentariæ, Anthemis Pyrethrum, Linn. *Racine Salivaire, ou de Pyrethre*, Bertram-Zahnwurz, Speichelwurz, St. Johanniswurz. Sunt Pyrethri, flore Bellidis, radices, ex calidioribus regionibus allatæ. *Incidunt & attenuant; raro interne adhibentur. Piperis instar acres sunt; ad linguæ Paralysin, & ad dentium dolores masticatæ præcipue commendantur.* Ettmüllerus *singularem virtutem, externe cum pinguetudine coturnicis, membro, generationi dicato, adhibitis adscribit stimulantem.* Raro in officinis

ficinis noſtris vera Pyrethri radix invenitur. Plerumque pro ea *Radix Ptarmicæ*, quæ viribus multo eſt inferior, ſubſtituitur.

Rad. Quinquefolii. Vid. Rad. Pentaphylli.

Rapæ, *Rave*, *Navet*, *Navau*, Rübe. Radices alias rotundæ, alias cylindroideæ, varii tam coloris, quam magnitudinis, odoris proprii, ſaporis in junioribus amari, in adultis dulciſſimi. Braſſica rapa L. Planta Anglica & Belgica. Plures ejus varietates in hortis coluntur. *Reſolvendi fine intus dantur ex jure coctæ. Extus gelu conſtrictæ Perniones ſanant.*

Raphani, *Radis*, Rettich. Radices figura, magnitudine, colore, ſaporis acumine multum variantes, odore proprio, ſapore acri perfuſæ. Raphanus ſativus. L. In China ſponte naſci dicuntur, apud nos plurimæ ejus varietates coluntur. *Reſolvendi, urinam ducendi, ſcorbutum ſanandi gratia ſuccus expreſſus exhibetur.*

Raphani ruſticani, Raphani ruſtici, Raphani marini, Armoraciæ, Cochleariæ folio cubitali, Tournefort. Cochleariæ foliis radicalibus lanceolatis crenatis, caulinis inciſis, Linn. *Racine de grand Raifort*, Meer-Rettich. *Coluntur in hortis, & plantis antiſcorbuticis adnumerantur. Calculoſis, hydropicis, ſcorbuticis, arthriticis, verminoſis & menſium vitiis laborantibus, commendari ſolent. Comeſtæ ſpiritum alliaceo odore contuminant, raſura epiſpaſtico ſcopo cuti imponitur.*

Rhabarbari Monachorum, Lapathi latifolii hortenſis, Rumicis ſativi, Rumicis Alpini, Linn. *Racine de Rhubarbe des Moines*, Münchs-Rhabarbara. Coluntur in hortis. *Multum cum Rhabarbaro vero conveniunt, magis vero adſtringunt.*

Rhabarbari veri, Rhabarbari lanuginoſi, ſive Lapathi Chinenſis longifolii, *Racine de Rhubarbe*, edle Rhabarbara, wahre Rhabarbara. Lapathum præſtantiſſimum, Rhabarbarum officinale Munting. Ob florem monopetalum, campaniformem, multifidum, proprium genus conſtituit *Bœrhave Ind. pl.* part. II. p. 84. A *Tournefortio* ad plantas flore monopetalo, campaniformi, multifido, refertur. *Linnæus Rhabarbarum Sinenſe, folio criſpo, flagellis rarioribus & minoribus Ammanni* pro vero habet Rhabarbaro & in ſua materia medica *Rheum foliis ſubvilloſis* adpellat. Sed *Gleditſchius* hanc ad viliores ſpecies amandat, & in ſuo Verzeichnuß der gewöhnlichſten Arzneygewächſe, p. 305. genuinam Rhabarbari ſpeciem fuſius, ſed non ſatis botanice, deſcribit. Patriam agnoſcit Chinam, unde per reliquas Aſiæ regiones ad nos pervenit. Eligendum eſt Rhabarbarum, quod rarum exiſtit, & minorem ſtipticitatem habet, quod inter mandendum glutinoſum eſt, cum levi adſtrictione, & croceæ tincturæ; varii coloris, dilute ex carneo colore rubens. Fruſta nodoſa minora præferuntur majoribus, quæ ſæpius intus putreſcunt & nigreſcunt. Hodie etiam radices in taleolos diſſectæ advehuntur, quæ reliquis præferri merentur. Rhabarbarum Moſcoviticum præſtantiſſimum eſt. Aliud enim, niſi ad id negotium conſtituto delegato, Jæchtæ habitante, delectum & comprobatum, per totam Ruſſiam divendere non licet. Ex hoc delectu non exſulent fruſta lactei coloris, ſaporis ſubdulcis, ſed virtute non inferiora. Sit mediocriter ponderoſum & non carioſum. *Vires vere habet polychreſtas, quas recenſere nimis longum eſſet.* Tilingius *integrum ſcripſit*

ſcripſit tractatum, ſub titulo Rhabarbarologiæ. *Unicum monemus: Rhabarbarum aſſumtum urinam tingere flavo colore, quod juvenes practici, ne in urinarum examine hallucinentur, notent.*

Rad. Rhapontici officinalis, Lapathi Alpini folio ſubrotundo J. C. Lapathi hortenſis rotundifolii C. B. Rumicis floribus hermaphroditis, valvulis integerrimis unica granifera, foliis cordatis, Linn. *Racine de Patience grande, de Rhapontic vulgaire,* **gemeine Rhapontic.** Sunt unius vel duorum pollicum craſſitie, extus flavæ, intus ſicut Rhabarbarum verum variegatæ, ſaporis amaricantis adſtringentis. Reperiuntur nonnunquam craſſæ proxime ad formam & magnitudinem Rhabarbari veri accedentes; diſtinguuntur vero odore, qui non ita gravis, ſapore magis adſtringente & glutinoſo, atque, quod maſticatæ, ſalivam colore non ita intenſe flavo, ſicut Rhabarbarum, inficiant. Coluntur in hortis, & ſponte in Styriæ & Auſtriæ alpibus proveniunt. *Alvum, ad drachmam unam usque vel duas exhibitæ, ſolvunt. Commendantur vulneratis, ictericis & ab alto lapſis.*

Rhapontici veri, Rhei foliis glabris, Linn. *Racine de Rhapontic veritable,* **wahrhafte, gerechte Rhapontic.** Sunt oblongæ, pollicis craſſitie, coloris foris fuſci, intus crocei, ſubſtantiæ raræ & laxæ, ſaporis amaricantis ſubadſtringentis, parum glutinoſi, odoris haud ingrati. Planta inter *Lapatha* a nonnullis ponitur; *Tournefortius* vero, ob florem monopetalum, campaniformem, multifidum, proprium inde genus conſtituit: hinc inde, eandem cum Rhabarbaro vero plantam eſſe, multi, quibus etiam *Linnæus* annuit, autumant, & non niſi loco natali & radicibus minoribus diſtinctam produnt. Raro in officinis reperiuntur, & loco Rhapontici veri, plerumque radices *Centaurii majoris,* quod *Rha capitatum,* ſive *Rhaponticum Helenii folio* appellant, proſtant. *Optime igitur, ſi Rhaponticum verum præſcribitur, Rhabarbarum verum orientale ſubſtituitur, cum quo etiam ratione virium convenit.*

Rhodiæ, Roſariæ, Rhodiolæ roſeæ, Linn. *Racine de Rhodus, Racine ſentant les Roſes,* **Roſenwurz.** Planta ſub nomine *Anacampſeros, radice roſam ſpirante, majoris, a Tournefort.* deſcribitur. A *Bœrhavio, Thelephium, radice roſam ſpirante majus, foliis cæſis, minus ſerratis,* vocatur. Naſcuntur in alpibus. *Vim habent ſubadſtringentem, & tam interne ſumtæ, quam externe, fronti cum aceto applicatæ, ad Cephalalgiam laudantur.*

Rubiæ tinctorum, ſativæ majoris, Erythrodani Raji, Rubiæ foliis ſenis, Linn. *Racine de Garance,* **Färber-Röthe-Wurzel.** Coluntur copioſe fere per totam Germaniam & Galliam. *Vulnerariæ ſunt & radicibus quinque aperientibus minoribus adſociantur. Propter travmaticas vires a Turcis per excellentiam* Baya, i. e. Balſamum, *vocantur. Uſus maximus in arte tinctoria. Decoctum animalibus junioribus propinatum oſſa infecit rubedine.*

Ruſci, vide Rad. Bruſci.

Salab. Sunt radices *Orchidis Perſicæ* unifoliæ bulboſæ, ſubſtantia quaſi cornea, ſaporis glutinoſi. *Linnæus* plantam adpellat: *Orchidem bulbis indiviſis, nectarii labio quadrifido crenulato, cornu obtuſo.* Sinenſes & Perſæ magni pendunt has radices & illis vim adſcribunt aphrodiſiacam, atque fere easdem virtutes, quas Japonenſes de ſua *Ginſeng* prædicant. Drachma una hujus radicis in pulverem

verem trita, atque aquæ fontanæ unciis octo macerata, leni calore, fere tota in gelatinam vel mucilaginem solvitur, quæ acrimoniam biliosam in intestinis hærentem mitigat & dolores demulcet; hinc inde non solum dysentericis, sed etiam ad colicos dolores & convulsiones infantum commendantur. B. *Geofroy* docuit etiam nostratis orchidis radices ad modum radicum Salab præparare, atque ablato cortice, in aqua fontana frigida, per aliquot horas macerare, postea parum coqui, & filo, mediante acu trajecto, appensas in aëre calido siccare jubet: sic quasi corneam & semi diaphanam acquirunt faciem, atque in pulverem tritæ & aqua fervida dilutæ, pariter, sicut persicæ, in mucilaginem abeunt. *Pro una dosi sufficiunt grana XXIV.*

Rad. Saniculæ, Saniculæ officinarum, vulgaris, Diapensiæ, Saniculæ foliis radicalibus simplicibus, flosculis omnibus sessilibus, Linn. *Racine de Sanicle*, **Sanickelwurzel, Bruchkrautwurz.** Indigena est planta, & in silvis nascitur. *Folia & radices leniter adstringunt, & decoctis adduntur vulnerariis; commendantur etiam herniosis.*

Sanley. Sunt radices *Acori veri palustris.* Crescunt in regno Chinensi circa urbem *Canton* in provincia *Suchuan*, ubi recentes in tenues taleolos scissæ, siccatæ, in plumbeis receptaculis, uti herba Thee, ne virium jacturam faciant, aut ab aëre marino corrumpantur, asservantur. *Apud Chinenses magno habentur pretio, ob plurimas, quibus pollent, virtutes medicas. Præcipue laudatur vis earum in febribus malignis & morbis contagiosis. Dari solet in pulvere a granis XX. ad XL. bis vel ter de die cum vehiculo idoneo. Serviunt etiam hæ radices usui externo ad morsus animalium venenatorum, atque pulvis vino subactus, parti affectæ adplicatur.* Plura *Acta Physico-Medica Vol. IV.* habent.

Saponariæ majoris lævis, C. B. Lychnidis Saponariæ dictæ, Saponariæ calycibus monophyllis cylindraceis, foliis ovato-lanceolatis, Linn. *Racine de Saponnaire, ou de Savonniere*, **Seiffenkrautwurzel.** Juxta rivulos & fossarum margines crescunt. Radices primo vere effodiendæ. *Vires sunt sudoriferæ, attenuantes, aperientes & diureticæ, ac in morbis serosis, pectoris, lue venerea & mensibus ciendis commendari merentur.* Stahlius *radices Saponariæ, Sarsaparillæ radicibus longe præferendas esse,* *autumat.*

Sarsaparillæ, Salsaparillæ, Zarzaparillæ, Smilacis caule angulato aculeato, foliis dilatato-cordatis inermibus, Linn. *Racine de Sarcepareille, de Salsepareille*, **Sarsaparill.** Sunt *Smilacis viticulis asperis Peruvianæ, folio hederaceo lævi. Smilax caule angulato aculeato, foliis ovatis, acutis, inermibus;* vel *Smilax viticulis asperis Virginiana, folio hederaceo lævi. Zarza nobilissima. Hort. Lugd. Royen.* Ex multis Americæ provinciis, Peru, Mexico, Virginia & Brasilia advehuntur. Eligendæ sunt radices recentes, coloris foris obscurioris, intus albicantis, quæ non facile franguntur, nec cariosæ sunt; præferuntur, quæ calami scriptorii crassitiem habent. *Temparatissima est radix, & in morbis lymphæ bonam præstat opem, longam vero exposcit coctionem, vel macerationem. Virtutem antisiphiliticam etiam recentiora experimenta confirmant.*

Satyrii, Cynosorchidis latifoliæ C. B. Orchidis bulbis indivisis, nectarii labio integerrimo lanceolato, cornu longissimo, petalis patentibus, Linn. *Racine de Satyrion*, **Stengelwurz, Knabenkrautwurz.**

 Radices

Radices *Orchidis* & *Satyrii* hodie confunduntur, atque ſæpius una pro altera ſumitur. A veteribus vero diſtinguebantur, ita ut ſpeciem, quæ radicem bulboſam, eamque geminam obtinerent, *Orchides*, quæ vero tantum unicam, *Satyria*, appellarentur. Differunt etiam ab illa ſpecie, quæ *Palma Chriſti* vocatur, & radices multifidas habet. Naſcuntur in pratis humidis, colliguntur ineunte vere. *Radices Satyrii, virtute multum cum illa Perſica radice*, Salab *dicta, convenire*, Degnerus *in Diſſertatione* de Dyſenteria contagioſa bilioſa, *perhibet; quæ & celeberr. & illuſtr.* Hallerus *confirmat.* Muntingius *ad ſpasmos & convulſiones nervorum, fluorem album, & hæmorrhagias uteri commendat. Vulgo pro aphrodiſiacis habentur, & ad* Electuarium Diaſatyrium *expetuntur.*

Rad. Saxifragiæ albæ, Saxifragiæ rotundifoliæ C. B. radice tuberoſa, Saxifragæ foliis reniformibus lobatis, caule ramoſo, radice granuloſa, Linn. *Racine de Saxifrage*, weiſſe Steinbrechwurz. Proveniunt in pratis & collibus humidis. Ordinario in officinis ſub nomine ſeminum Saxifragiæ veniunt, magnitudine ſemen Coriandri æquantes. *Reſolvunt, & humores viſcidos attenuant; hinc ad pectoris, renum & veſicæ vitia commendantur.*

Scillæ, Squillæ, Scillæ rubræ, ſive Pancratii veri, Scillæ radice tunicata, Linn. *Racine de Scille*, *Oignon marin*, Meerzwiebel, Mauszwiebel. Sunt ſpecies *Ornithogali maritimi*, radice rubra *Tournef.* magnitudinis variæ, aliquando duorum pugnorum & ultra, e plurimis ſquamis, lamellatim, ceparum inſtar, ſibi incumbentibus compactæ, inferius multis fibris donatæ, extus ruſæ, quæ ordinarii ſunt uſus, albæ rarioris. Utræque ſaporis amari & acris, odoris nullius. Naſcuntur in locis maritimis arenoſis Luſitaniæ, Hiſpaniæ, Siciliæ. Flores, hyacyntho ſtellari ſimiles, in ſpica creſcentes, antequam folia apparent, emergunt. Crudæ raro, præparatæ vero ſæpius in uſum vocantur. Vide *Scilla præparata, Parte II. Pharm. Wirt. Scilla alba mitior habetur rubra. Dari ſquillam eſculentam nonnulli adſtruunt.*

Scorzoneræ, Latifoliæ, Sinuatæ, Serpentariæ, Scorzoneræ caule ſubnudo unifloro, Linn. *Racine de Scorzonere*, Scorzonerawurzel, Schlangenwurzel. Scorzonera a voce Catalonica *Eſcorzo*, *Vipera*, cujus morſui & aſſumta, & externe applicata, mederi creditur. Coluntur in hortis. *Tam alimentum, quam medicamentum, blandum, diaphoreticum & alexipharmacum præbent.*

Scrophulariæ, nodoſæ fœtidæ, vulgaris & majoris, Ficariæ, Ferrariæ, Caſtrangulæ, Scrophulariæ foliis cordatis, caule obtuſangulo, racemo terminali, Linn. *Racine de Scrophulaire*, Braunwurz, Sankrautwurz, Feigwarzwurz. Naſcuntur in locis humidis, circa rivulos & foſſas. Verno tempore colligi debent. *Vulnerariæ ſunt & inciſivæ, ſed odoris & ſaporis ingrati, amari.*

Seneka, Senegar, Senegan, Polygalæ caule ſimpliciſſimo, foliis ovato-lanceolatis erectis alternis integerrimis, racemo terminali erecto, Linn. *Racine Seneka*, Seneka, Senegar, Virginiſche oder Penſylvaniſche Klapper-Schlangenwurzel. Eſt radix perennis ſemi ſpithamam vel etiam ſpithamam longa, variæ pro ætate craſſitiei, utplurimum digitum

gitum circiter minimum craſſa, varie contorta, in plures ramos divaricata, fibris ſtipata lateralibus, & margine veluti membranaceo extuberante, ſecundum longitudinem decurrente, foris ſublutea, intus alba, ſapore acri amaricante, nonnihil aromatico prædita. Adfertur ad nos ex Virginia, Carolina, Marylandia, Penſylvania & hujus provincia Senega. *Remedium apud Virginiæ incolas eſt ad morſus viperæ caudiſonæ, pleuritidem, peripnevmoniam, aliasque febres phlogiſticas. In officinis olim non uſitata fuit Polygala; exemplo vero Virginienſium, Pariſienſes Medici noſtram exhibuere, eventu feliciſſimo & eodem, licet vi debiliori gaudeat. Vomitus & catharſis quandoque hoc remedio benigne cientur, idque ſatis feliciter. At ſi æger admodum debilitatus fuerit, nec vomitum facile pertulerit, emeſin ſiſtent abſorbentia quævis teſtacea.*

Paratur Eſſentia ex radicum Seneka unciis tribus; Valerianæ ſylveſtris uncia una ſemis, Vini Canarienſis libris duabus. Doſis tria cochlearia ſtatim poſt venæ ſectionem, quæ doſis ſingulis ſex horis repetenda.

Rad. Serpentariæ Virginianæ, Viperinæ, Colubrinæ, Contrayervæ Virginianæ, Ariſtolochiæ caulibus infirmis angulofis flexuoſis, foliis cordato-oblongis planis, floribus recurvis ſolitariis, Linn. *Racine Serpentaire, Racine Viperine de Virginie*, **Virginiſche Schlangen-Wurzel.** Planta ad ariſtolochiarum claſſem refertur, atque *Serpentaria* ſive *Piſtolochia flore atro purpureo, in terræ ſuperficiem procumbente, foliis cordiformibus* a *Clayton in flora Virginica* vocatur. Apud *Gronovium, Ariſtolochia, caulibus infirmis, anguloſis, flexuoſis, foliis cordato-oblongis, planis, floribus recurvis, ſolitariis*, audit. Plerumque tota planta, in faſciculos ligata, ad nos pervenit. Radices ſunt tenues, fibroſæ, ſaporis aromatici, odoris camphorati, vel ad *Valerianæ* accedentis, gratioris tamen. *Vires alexipharmacæ, balſamicæ, anticatarrhales, carminativæ, diureticæ & uterinæ, celebrantur.*

Sigilli Salomonis, vide Rad. Polygonati.

Spicæ Celticæ, Nardi Celticæ, Alpinæ, Valerianæ Celticæ, Tournefort. Valerianæ floribus triandris, foliis ovato-oblongis obtuſis integerrimis, Linn. *Racine de Nard Celtique*, **Celtiſcher Nardus, Magdalenen-Kraut, Magdalenen-Blumen.** In officinis quidem ad flores referuntur; accuratius vero examinatæ, ſunt radices cum foliis, quæ in Alpibus Tyrolenſibus, Styriacis & Liguſticis creſcunt. Eligendæ ſunt odoris aromatici, jucundi, radiculis numeroſis cohærentes, haud fragiles & plenæ. *Alexipharmacæ, uterinæ & diureticæ ſunt. Ad Theriacæ confectionem adhibentur. Valerianæ officinarum viribus æquiparari imo præferri meretur.*

Spicæ Indicæ, Nardi Indicæ, Graminis Cyperoidis aromatici Indici, Laguri paniculæ racemis ſupra decompoſitis proliferis, Linn. *Racine de Spica Nard, de Nard des Indes*, **Indianiſche Spicanard.** Radices ſunt longæ, fungoſæ, digiti craſſitie & longitudine, ex nervoſis quaſi filamentis convolutæ & congeſtæ, colore ex fuſco rufeſcente, ſaporis amari aromatici. Ex India Orientali ad nos advehuntur. Eligendæ recentes, leves, coma longa præditæ, Cyperum redolentes. *Uſus præcipuus eſt ad Theriacæ confectionem, ad menſes ciendos, vermes necandos; carminativæ, ſtomachicæ & nephriticæ etiam habentur.*

M Rad.

Rad. Squamariæ, vide Rad. Dentariæ.

Succisæ, vide Rad. Morsus Diaboli.

Taraxaci, Dentis Leonis, Leontodontos calyce inferne reflexo, Linn. *Racine de Pisse en Lit, Pissenlit, ou de Dent de Lion,* Pfaffenröhrlein, Löwenzahn, Löwenkrautwurz. Ubique occurrunt. Colligendæ primo vere. *Cum Cichorii radicibus conveniunt, sanguinem purificant, vulnerariæ, aperitivæ & diureticæ sunt.*

Tormentillæ, Heptaphylli, Tormentillæ silvestris, Tormentillæ caule erecto, Linn. *Racine de Tormentille,* Tormentill-Rothwurz, Blut- und Ruhrwurz. Proveniunt in arenosis locis. *Adstringunt, vulnerariæ & alexiteriæ sunt. Decoctum, roseum quasi odorem spirat, & ad tonum ventriculi & intestinorum deprædicatur. Quia vero fortius adstringit, non saturatum, sed dilutum exhiberi debet. Etiam in gargarismatibus & collutionibus, ad dolores & dentium vacillationem, usus est.*

Tragoponis, Tragopogon pratense, Linn. *Barbe de Bouc,* Bocksbart. Radix fusiformis, sub cuticula flava albam & dulcem carnem includit. Vulgaris per Europam planta. *Scopo aperiendi a quibusdam exhibetur.*

Trifolii fibrini, aquatici, antiscorbutici, Menyanthis foliis ternatis, Linn. *Racine de Trefle de Castor,* Biberklee- Wasser- und Scharbocksklee-Wurzel. Rarioris sunt usus. In locis paludinosis proveniunt. *Easdem vires, quas foliis, adscribunt; efficaciora vero folia habentur. Lapponiæ incolis, exsiccatæ, tam pro pabulo pecorum, quam, urgente annonæ sævitia, cum farina mixtæ, panificio inserviunt; panis vero inde paratus admodum amarus & detestabilis est, monente Linn. Flor. Lappon.*

Turbith, Turpethi, Convolvuli foliis cordatis angulatis, caule membrano quadrangulari, Linn. *Racine de Turbit,* Turbit-Wurzel. Advehuntur ex Insula Ceylon & Malabaria, ubi in locis opacis, humidis, ad fossarum margines, aliisque locis silvestribus proveniunt. Eligendæ sunt resinosæ, albicantes, non cariosæ. *Tormina excitare solent, nec temere gravidis exhibendæ sunt; hydropicis optime & mirifice conveniunt. Dosis scrupulus unus, ad duos, vel drachmam unam.*

Tussilaginis, vide Rad. Farfaræ.

Valerianæ palustris, vel silvestris montanæ, quæ etiam pratensis vocatur, *Racine de Valeriane,* kleiner Baldrian, Kazenwurzel, Augenwurzel. Indigenæ sunt, posterior priori præfertur. Colliguntur verno tempore. *Viribus sunt alexipharmacæ, emmenagogæ, uterinæ, anthelminticæ, antarthriticæ & diureticæ, ac specifice ad ophthalmiam & epilepsiam commendantur.*

Victorialis longæ, Victorialis maris, Allii Alpini, Allii montani latifolii maculati, Allii caule planifolio umbellifero, umbella globosa, filamentis simplicibus corolla longioribus, Linn. *Racine de Victorialis longue,* lange Siegwurzel, Allermanns-Harnisch-Wurzel, Schlangen-Knoblauchwurzel. Proveniunt in alpibus Tyrolensibus. *Raro*

in

in medicina inserviunt; mulierculæ contra veneficia & magicas incantationes in usum vocare solent.

Rad. Victorialis rotundæ fœminæ, Gladioli foliis ensiformibus, floribus uno versu dispositis, purpureo - rubentibus C. B. Gladioli foliis ensiformibus, floribus distantibus, Linn. *Racine de Victorialis ronde*, runde Siegwurz, Siegwurzweiblein, Acker = Schwertel. Apud nos coluntur in hortis; in regionibus calidis sponte inter segetes occurrunt. Utriusque Victorialis radices corticem fibrosum, lamellatum & quasi reticulatum habent, odorem alliaceum & nonnihil quoque saporem. *Rarissimi in medicina sunt usus; externe ad emolliendos tumores adhibetur.*

Vincetoxici, vide Rad. Hirundinariæ.

Ulmariæ, vide Rad. Barbæ caprinæ.

Urticæ, Urticæ majoris urentis, vulgaris, Urticæ dioicæ, foliis oblongo-cordatis, Linn. *Racine d'Ortie*, Nesselwurz, Brennesselwurz. *Vim habet diureticam & sanguinem depurantem; specifice ad mictum cruentum commendantur.*

Zedoariæ, vide Aromata.

Zinziberis, vide Aromata.

CAPUT II.

DE HERBIS ET FOLIIS.

Herba Abrotani maris angustifolii, Artemisiæ foliis ramosissimis setaceis, caule erecto fruticoso, Linn. *Auronne ou Garderobbe le mâle*, Stabwurz, Gartheyl, Gertwurz, Gertkraut. Colitur in hortis. In Europa australi & oriente sponte crescit. Colligenda Augusto. *Cum Absinthio Pontico, cujus est succedaneum, convenit, & habetur balsamica, uterina, antiicterica, anticachectica, anthelmintica, & contra morsus animalium venenatorum laudatur. Externe decoctum alopœciam, tineam & achores tollit.*

Absinthii alpini, Artemisia rupestris, Linn. *le Genippi.* Folia sericea angusta pinnata, tenuiter divisa, grato aromate instructa. Helvetiæ, Sibiriæ, Oelandiæ civis. *Laudatur contra febres intermittentes, ad menses pellendos & vulnera consolidanda.*

Absinthii Pontici, Romani, nobilis, tenuifolii, incani, hortensis, Artemisiæ foliis compositis multifidis: subtus tomentosis, floribus subrotundis nutantibus: receptaculo nudo, Linn. *Absinthe Romain, Absince Pontique, petit Absinthe*, Welscher, Römischer Wermuth. Colitur in hortis; sponte provenit in Ponto & in Palatinatu, mitius est Absinthio vulgari. *Vis stomachica, anticachectica, anthelmintica notoria est, & specifica diuretica ab Hermanno adscribitur.*

Herba Abfinthii vulgaris, Artemifiæ foliis compofitis, multifidis, floribus fubglobofis pendulis, receptaculo pappofo, Linn. *Abfinthe*, *Abfince*, *Aluine*, **gemeiner Wermuth.** Colitur in hortis, & nonnunquam fponte provenit. *Viribus cum antecedente convenit; adfcribitur etiam vis anodyna. Externe fuccus vel decoctum ad ulcera inveterata, putrida & fcabiem, fuffitus vero auribus exceptus ad otalgiam commendatur, Affidue potatum calculofis prodeft.* In fufcum cum aqua frigida paratum pallide fufcefcit, cum calida fuliginofum colorem induit, cum fpiritu vini ordinario lutefcit, & cum fpiritu vini rectificato pulcre viridefcit.

Acetofæ, Oxalidis, Acetofæ pratenfis vulgaris, Rumex acetofa, Linn. *Ozeille*, *ou Ofeille*, *Aceteufe*, **Sauerampfer.** *Rarius decoctis, fæpius jufculis medicatis adhibetur, bilem temperat & antifcorbutica eft.* Acetofa noftra hortenfis rotundifolia, Rumex fcutatus L. iisdem gaudet viribus.

Acetofellæ, Allelujæ, Trifolii acetofi, Oxytriphilli, Oxalidis fcapo unifloro foliis ternatis, radice fquamofo - articulata, Linn. *Ofeille fauvage*, *Alleluja*, **Sauerklee, Buchampfer, Herzklee.** Provenit in filvis, circa radices fagorum. Colligitur Majo. *Saporem acidum gratum præbet. E fucco plantæ paratur Syrupus & Sal effentiale.*

Acmellæ, Attmellæ, Admellæ, Acemellæ, Achmellæ, Verbefinæ foliis oppofitis lanceolato-ovatis petiolatis ferratis, pedunculis unifloris dichotomiæ caulis, Linn. *Acmelle*, **Indianifch Harnkraut.** Sunt folia *Bidentis, urticæ folio, Ceylanicæ*, vel *Chryfanthemi Zeylanici flore luteo, Lamii folio.* Nafcuntur in Ceylon & Ternate Infulis. Annua eft planta, quæ etiam fub dio in noftris hortis coli poteft. *Virtus adfcribitur huic plantæ lithontriptica, diaphoretica, anodyna & humores vifcidos attenuans; fpecifice etiam ad fluorem album commendatur. Bibitur ceu apozema; datur etiam in fubftantia. Infufum nunquam absque Liquiritia, Syrupo de Althæa, vel fimili quopiam, quod acrimoniam foliorum temperat, propinari debet. Pretiofa eft medicina, cum unciam unam pro quatuor imperialibus divendant Batavi; propterea commode noftram Bidentem, Lamii vel Urticæ folio, quæ fere easdem vires habet, huic pretiofæ fubftitui poffe, cum clariffimo Nebelio cenfemus.*

Aconiti, Napelli, Aconiti foliorum laciniis linearibus, fuperne latioribus linea exaratis, Linn. *Cappe de Moine*, *Napel*, *Aconyt*, **Eifenhütlein.** Sponte crefcit in Helvetia, Bavaria, Gallia. Apud nos in hortis ornamenti gratia colitur. Planta hæc femper pro venenata, & quidem jure, habita, procul ab officinis pharmacevticis abeffe jubebatur. Introduxit eam Celeberrimus *Stœrkius.* Poftquam extractum ejus Saccharo palliatum in minutiffima dofi deprehendit, non folum *innocuum, fed etiam in tumoribus fcirrhofis, tophis nodisque emolliendis, in atrociffimis articulorum partiumque induratarum doloribus fopiendis & ulceribus cacoethicis & rebellibus depurandis & firma cicatrice confolidandis proficuum. Nunc a granis fex ad decem exhibetur. Imo funt, qui dofin ad drachmam femis auxerunt.*

Adhatodæ. Folia majora ex ovatis acute terminata, fuperne viridia, inferne albida, validis nervis percurfa, faporis proprii amaro-contigui, odore plane

ne destituta. Justia Adhatoda Linn. Ceilonæ civis, apud nos in frigidario ab hyeme defenditur. *Utero purgando dicata a nonnullis dicitur.*

Herba Adianti, Adianti albi, Rutæ murariæ, Paronychiæ, Matth. Asplenii frondibus alternatim decompositis: foliolis cuneiformibus crenulatis, Linn. *Adiante blanche, Sauvevie*, Mauer-Rauten, Stein-Rauten. E scissuris & juncturis vetustorum murorum, in locis umbrosis provenit. *Vim habet diureticam, ad rachitidem & enterocelas puerorum, specifice commendatur.*

Adianti aurei, Polytrichi aurei, Musci capillacei majoris, Tournefort. Polytrichi capsula parallelipipedea, Linn. *Percemousse*, Golden Wiederthon. In silvis provenit, & ad muscos pertinet. *Raro in medicina in usum vocatur. Humores attenuare dicitur. Refertur inter antimagicas herbas.*

Adianti nigri, foliis Coriandri, Linn. Capilli Veneris, *Capillaire, Cheveux de Venus*, Frauen-Haar, Venus-Haar. In Languedocia, circa Montem Pessulanum, multus ejus est proventus. *Incidit & attenuat, pulmonica & diuretica est. Paratur ex hac plantula syrupus ille celebris* Syrop capillaire.

Agrimoniæ, Lappulæ hepaticæ, Eupatorii veterum, Hepatorii, Agrimoniæ foliis pinnatis, fructibus hispidis, Linn. *Aigremoine*, Odermenig, Leberkletten, Steinwurz. Circa agrorum & viarum margines provenit. Majo & Junio colligenda. *Vulneraria est, atque hepaticis & lienonosis dicata, ad urinæ incontinentiam & renum ulcera commendatur.*

Alceæ, Alceæ vulgaris, Malvæ caule erecto, foliis multipartitis scabriusculis, Linn. *Alcée, ou Mauve sauvage*, Sigmars-Simeons-Kraut, Fellriß. Differt a Malva foliis divisis & profundius incisis; provenit in incultis. *Viribus cum Malva convenit; laudatur inprimis ad nodos & tumores scirrhosos mammarum, de cancro ipso suspectos, in cataplasmate.*

Alchimillæ majoris, Pedis Leonis, Leontopodii, Alchimillæ foliis lobatis, Linn. *Pied de Lion*, Sinnau, Löwenfuß, Frauenmantel, grosser Sanicul. Crescit in pascuis & pratis humidis. *Vulneraria est & adstringit.*

Alliariæ, Alliastri, Erysimi foliis cordatis. Linn. *Alliaire, Herbe des Aux, Lurchal*, Knoblauchkraut, Läuchelkraut. In dumetis & juxta sepes provenit. Mense Majo colligenda. *Folia recentia contrita Allium redolent & viribus cum Scordio conveniunt. Ad gangrænam, & ulcera cancrosa a Boerhavio commendatur.*

Alnus, *Aunée*, Erlen. Folia sunt rotunda, crenata, inferne albida, insipida. Betulæ Alnus, Linn. *Folia incisa & mammis calide imposita ad lac discatrendiem laudantur.*

Alsines mediæ, Morsus gallinæ, Alsines foliis Trissaginis, Alsines petalis bipartitis, foliis ovato-cordatis, Linn. *Morgeline*, Hüner-scherben, Vogelkraut. Ubique provenit, & etiam hyeme viret. *Externe ad*

ad ulcera & scabiem adhibetur; interne sumta refrigerat & atrophia laborantibus commendatur.

Herba Althææ, Bismalvæ, Ibisci, *Guimauve*, Eybischkraut, Heylkraut. Colitur in hortis. *Adnumeratur herbis quinque emollientibus.*

Anagallidis maris, flore phoeniceo, Anagallidis foliis indivisis, caule procumbente, Linn. *Morgeline*, *Mauron*, *Anagallis le mâle*, Gauchheil, Collmarkraut, Vogelkraut, Hünerdarm. Crescit in vinetis & hortis. *Adscribitur ei vis singularis antimelancholica, antepilepta & antimaniaca. Antiquatam contra morsum canis rabidi virtutem impressa, publica autoritate divulgata, restituere videntur.*

Anethi hortensis, Anethi fructu compresso, Linn. *Anet*, Dillkraut, Dill, Garten-Dill. Seritur in hortis. *Raro herba sicca, nisi forsan in clysteribus & pediluviis, in usum vocatur.*

Anserinæ, Argentinæ, Argentariæ, Potentillæ, Potentillæ foliis pinnatis, caule repente, Linn. *Argentine*, Genserich, Gänßkraut, Silberkraut. Juxta sepes & vias occurrit. Colligitur mense Junio. *Refrigerat, adstringit & vulneraria est.*

Antirrhini, majoris folio longiori, C. B. Antirrhini corollis acaudatis, calycibus flores superantibus, Linn.* *Muffle de Lion, de Veau*, Kalbsnase, Löwenmaul, Sterckkraut, Dorant. Colitur in hortis. *Virtute gaudet diuretica, & herbis antimagicis adnumeratur.*

Apalachines, Paraguay, *Thée de la Mer du Sud.* Angl. *Cassioberry-busch, Cassina* Floridanorum. Species est *Alaterni*, & sub nomine *Apalachine* ante aliquot lustra in Gallia celebris fuit. Ab aliis frutex *Alaternoides lauri serrato folio* appellatur. Non solum in America, sed & in Africa reperitur. Apud Americanos magni æstimatur, & eorum fere unicum solatium est. Hinc quotannis, sicut apud nos, ad fontes salutares, ita apud illos, certo anni tempore, ad ripas maris, ubi frutex copiose provenit, magnus est confluxus. Infundunt folia recentia aqua fervente & in circulo accumbentes vas hoc infuso repletum unus alteri porrigunt. Hoc plerumque per tres dies insequentes continuare solent, atque interim quilibet quantitatem horum foliorum secum domi transportandam colligit. *Vires hujus infusi sunt emeticæ, & absque omni molestia ventriculum purgat.*

Ex effectu indoles plantæ, quæ ad Thymelæam refertur, cognoscitur. Ipsi etiam Americani plantam olim fuisse venenatam, sed ex benedictione S. Bartholomæi salutarem nunc habere effectum, sibi persuadent. Præcipue Metallicolis & Peruani regni circa celebres illas fodinas montis Potosi incolis salubris est medicina. Folia hæc & eorum infusum intense sunt amara. Apud Hispanos audiunt *Yerba de Palos* & *Yerba de Camini.* Præferri solent illa, *Yerba de Camini*, quæ & ab Anglis *Paraguay* vocantur: frutex vero, qui *Yerba de Palos* profert, *Cassio-berry-busch* insignitur.

Aparines, Gallium Aparine, Linn. *Grateron*, Kleeb-Kraut. Ubivis in Europa crescit. *Succus ejus expressus, interne sumptus, in morbis cutaneis laudatur.*

Herba

Herba Aristolochiæ, Pistolochiæ dictæ C. B. Aristolochiæ polyrhizæ J. B. Aristolochiæ foliis cordatis crenulatis petiolatis, floribus solitariis, Linn. *Aristoloche menue*, *Sarrasine*, *Ratelou*, Oster = Luceykraut. Nonnunquam in vinetis occurrit; colitur etiam in hortis. *Vulneraria habetur, & plerumque a veterinariis, præsertim ad equorum ulcera, adhibetur.*

Arnicæ, Ptarmicæ montanæ, Doronici, Plantaginis folio, *Plantain des Montagnes*, Fallkraut, Luciansкraut. Vide *Radices* Arnicæ. *Pulvis foliorum pituitam e naribus trahit.*

Artemisiæ vulgaris, caule & flore purpurascentibus, Artemisia rubra, *Armoise ou Artemise rouge*, rother Beyfuß, rother Buck. Est varietas sequentis.

Artemisiæ albæ vulgaris, caule ex viridi albicante, Artemisiæ foliis pinnatifidis planis laciniatis floribus erectis, Linn. *Armoise blanche*, weisser Beyfuß, weisser Buck. Sponte proveniunt. *Alba & rubra virtutibus conveniunt, & inter plantas seu herbas vulnerarias & uterinas numerantur. Ex Artemisia Chinensi paratur illa lanugo, quæ* Moxa *dicitur, & in curatione podagræ per ustionem, apud orientales gentes, celebre est remedium.*

Asari, Nardi silvestris, rusticæ, *Cabaret*, *Oreille d'homme*, Haselwurzkraut. Nascitur in dumetis & circa caudices Corylorum, perpetuo viret. Colligenda Majo & Junio. *Vim habent folia radicis; mitiora tamen sunt, & in parva dosi diureticum & emmenagogum præbent insigne: raro tamen, ob nauseam & vomitus, quos excitare solent, in usum vocantur, nisi in pulveribus errhinis & pediluviis. Fortiori coctione vim emeticam & purgantem deponunt.*

Asplenii, vide Herba Ceterach.

Aurantiorum folia arboris Citrus Aurantium Linn. dicta. Sunt ovato oblonga, obtuse serrata, albida, petiolo cordiformi subhastata, sapore aromatico amaricante, odore fragrante. *Exsiccata sub forma pulveris vel in infuso contra Epilepsiam dantur.*

Auriculæ muris, vide Herba Pilosellæ.

Balsamita, Costus hortensis, Tanacetum Balsamita, Linn. *Coq*, Frauenmünz. Folia ovata obtusa, obtuse serrata, albida. Proprium ad mentham accedentem odorem spirant; saporem amaricantem, evidenter aromaticum emittunt. Europæ calidæ civis, nostri climatis patiens. *A vi stomachica & emenagoga laudatur.*

Basilici, Ocymi vulgatioris, medii, magni, Ocymi foliis ovatis glabris, Linn. *Basilic*, Basilgen, Basilienkraut. Colitur in hortis. Ceilonæ & Indiis indigenum. *Cephalica & uterina est planta. Ad cibos condiendos adhibetur.*

Beccabungæ, Anagallidis aquaticæ, folio subrotundo C. B. Veronicæ aquaticæ, Veronicæ racemis lateralibus, foliis ovatis planis, caule repente, Linn. *Becabunge*, Bachbungen, Wasserbungen. In fossis, palustribus & rivulis provenit. Colligenda primo vere. *Siccata raro in*

usum venit; recens antiscorbuticis adnumeranda est. Scirrhis viscerum resolvendis, ipsique podagræ, longum hujus plantæ usum, opposuit Bœrhavius. Succus ad integros scyphos, vel solus, vel cum sero lactis mixtus, exhiberi potest.

Herba Belladonnæ, Solani lethalis Dod. Atropæ caule herbaceo foliis ovatis integris, Linn. *Belladonne*, *Belledame*, Tollbeeren, Wald-Nacht-Schatten. Provenit passim in Germania, colitur etiam in hortis. Planta est venenatissima. *Folia recentia externe imposita, & eorum infusum parca dosi interne sumtum ulceribus cancrosis mederi perhibentur. Pulverem foliorum nunc a grano uno ad quinque eodem scopo & contra hydrophobiam adhibent.*

Bellidis minoris, pratensis, Bellidis scapo nudo unifloro, Linn. *Pâquerette*, *petite Marguerite*, Maßliebenkraut, Margarethenkraut, Gänsblumenkraut. Ubique luxuriat. *Vulneraria & pectoralis est, refrigerat, abstergit & roborat.*

Betæ, Beta vulgaris cicla, alba rubra, lutea, Linn. *Poirée*, *Bête*, *Jotte*, Mangold. Colitur in hortis. *Usus maxime est culinaris; in officinis a nonnullis adscribitur herbis quinque emollientibus. Folia imponuntur cuti, cui epidermis fuit ablata.*

Betonicæ, Veronicæ vulgaris purpureæ, Betonicæ corollarum lacinia labii inferioris intermedia emarginata, Linn. *Betoine*, Betonien, braune Betonien, Zehrkraut. Crescit in pratis & montibus herbidis. Colligenda mense Junio. *Polychresta est herba, atque ad multos præcipue nervorum morbos commendabilis. Folia integra, naribus intrusa, & per aliquot horæ quadrantes detenta, singulare quidpiam præstare in Epiphora, seu Ophthalmia serosa, Act. Phys. Med. Vol. IV. testantur. Vim narcoticam observationes nonnullorum adstruunt.*

Boni Henrici, Lapathi unctuosi, Tota-bonæ, Chenopodii folio triangulari, Tournefort. Chenopodii foliis triangulari-sagittatis, Linn. *Toute bonne*, *Bon Henri*, guter Heinrich, stolzer Heinrich, Smerbel. Ubique in locis incultis, ad sepes & parietes hortorum reperitur. *Pollet insigni virtute in vulneribus recentibus sanandis, & ulceribus antiquis expurgandis, ad hæmorrhoidum dolores, cum butyro frixa, specificum habetur.*

Borraginis, *Borrage*, *Bourrache*, Borragenkraut, Borretsch. Colitur in hortis. *Antimelancholica, cordialis & alexipharmaca habetur; herba sicca vero raro in usum venit.*

Botryos, Botryos Mexicanæ, Ambrosioidis, Chenopodii, Atriplicis odoratæ Americanæ, Ambrosioidis Mexicanæ, Tournefort. Chenopodii foliis oblongis dentato-sinuatis, racemis nudis multifidis, Linn. *Piment*, *Patte d'Oye*, Traubenkraut, Mottenkraut, Lungenkraut. Colitur hæc planta in hortis; & ante paucos annos, sub titulo *Theæ Romanæ* sive *Silesiacæ*, celebris fuit. Planta tota odorata est, non insuaviter graveolens, saporis subacris, resinosi, aromatici, amari. Vires promittit & habet. *Ad pectoris affectus, præsertim ad tussim ferinam, ad menses ciendos, & fœtum mortuum ejiciendum commendatur; usus est in infusis & decoctis. Recens siccata & in usum vocata vim habet inebriantem. Intra vestes reposita ad tineas abigendas laudat Rajus. Datur etiam Botrys Europæa, calidioris Europæ indigena.*

Herba

Herba Brancæ urſinæ Italicæ, Acanthi mollis Virgilii, Bauh. Acanthi foliis ſinuatis inermibus, Linn. *Acanthe, Branche ou Branque urſine*, Bärenklauen. Provenit in Italia & Sicilia. *A nonnullis refertur ad herbas quinque emollientes.*

Brancæ urſinæ Germanicæ, Spondylii, Heraclei foliolis pinnatifidis, Linn. *Branche ou Branque urſine*, Bärenklauen, Bärentatzen. Provenit in pratis humidioribus. *Spiritum vini colore eleganti viridi inficit, qui color durabilior eſt, quam ullius herbæ. Vires non ſatis examinatæ: male præcedenti ſubſtituitur.*

Bugloſſæ, Bugloſſi anguſtifolii, Linguæ bovis, *Bugloſſe*, Ochſenzungen. Colitur in hortis; etiam paſſim ſponte provenit. *Cordialis & antimelancholica celebratur; ſicca tamen raro in uſum vocatur.*

Burſæ paſtoris, Herbæ cancri, Sanguinariæ, Burſæ paſtoris majoris, folio ſinuato, Thlaſpi ſiliculis verticaliter cordatis, Linn. *Tabouret, Bourſe à Berger*, Täſchelkraut, Hirtentäſchlein, Seckelkraut. Occurrit in locis incultis. *Refrigerat, adſtringit & in fluxionibus ſanguinis pro ſpecifico habetur, tam interne, quam externe adhibita.*

Calaminthæ montanæ, flore magno, C. B. Meliſſæ floribus ex axillis ſuperioribus, pedunculo communi confertis, Linn. *Calamente*, wohlriechende Bergmünz. Ex regionibus calidioribus advehitur; colitur etiam in hortis. *Alexiteria, nervina, uterina & diuretica habetur, & ad Theriacam requiritur.*

Calaminthæ vulgaris, Calaminthæ agreſtis, Calaminthæ Pulegii odore, ſeu Nepetæ, Meliſſæ pedunculis axillaribus dichotomis folio longioribus caule decumbente, Linn. *Herbe aux Chats*, Kornmünz, Feldmünz, wilder Poley. In arenoſis & locis apricis provenit. Colligitur Auguſto menſe. *Diuretica & uterina eſt.*

Capilli Veneris, vide Herba Adianti nigri.

Caprifolii, Lonicera periclymenon, L. *Cheurefeuille*, Hahnenfüeßlein, Geißblatt, Jerichorosen. Ubivis naſcitur. *Folia a vi roborante & abſtergente laudantur. Flores & ſtipites a nonnullis ſanguinem depurandi & urinam ciendi cauſa ſub forma infuſi exhibentur.*

Cardiacæ, Marrubii Cardiaca dicti, Brancæ ſeu Patæ lupinæ, Lycopis, Leonuri foliis caulinis lanceolatis trilobis, Linn. *Agripaume*, wild Mutterkraut, Herzgeſpankraut, Herzgeſperrkraut. Provenit in locis aſperis & incultis, juxta ſepes & vinetorum muros. Colligenda menſe Junio. *Urinam & menſtrua movet, vermes enecat, in pectoris pituitoſis morbis convenit, atque ad infarctum & inflationem hypochondriorum infantibus commendatur. Vulgo ſub forma unguenti applicatur.*

Cardui benedicti, Cardui ſancti, Cnici ſylveſtris, Centaurea Carduus benedictus, Linn. *Chardon benit*, Cardobenedictenkraut, geſeg-

neter Distel, Spinnen-Distel. Colitur in hortis. *Polychresta est & vere benedicta, atque præsertim morbis ex ventriculo oriundis medetur. Succus subemeticus, unciæ unius, duarum dosi febribus intermittentibus, viscerum obstructionibus, ictero utilis, externe ad ulcera cancrosa, putrida, imo gallica, commendatur.*

Herba Cardui Mariæ, Lactei, Spinæ albæ, Cardui squamis calycinis, margine apiceque spinosis, Linn. *Chardon de nôtre Dame*, Vehedistel, Mariendistel. Colitur in hortis. *Pleuritidi & hepatis morbis opponi solet.*

Cardui tomentosi, Onopordum acanthum, Linn. *Chardon sauvage. Succi inde expressi externus usus, multum ad ulcera etiam cancroidea sananda laudatur.*

Cassinæ, vide Herba Apalachines.

Centaurii minoris, Febrifugæ, Fellis terræ, Gentianæ corollis infundibuliformibus quinquefidis, foliis lineari-lanceolatis, caule dichotomo, Linn. *Petit Centaurée*, klein Tausendguldenkraut, Fieberkraut, Erdgallen. In silvis & pascuis nascitur. *Omnibus morbis a bile ortis dicata est, ut vix præscribatur vinum medicatum, cui non addatur Centaurium. Contra surfures & crustosam capitis scabiem, vix præstantius ullum decoctum reperiri, quam Centaurii ex pisorum brodio*, Rajus *perhibet. Pediculos enecare idem asserit. Etiam ad reliquas cutis affectiones, varos, alphos &c. conducit secundum* Matthiolum. *Decoctum per clysterem infusum, mirificum auxilium ad ischiaticum malum esse, humores educere, & dolores sedare*, Fernelius *auctor est.*

Centumnodiæ, Centinodii minoris, Polygoni, Sanguinariæ, *Renouée, Centinode*, Wegtritt, Weggraß, Tausendknoten, Blutkraut. Ubique ad vias occurrit. *Refrigerat & adstringit; hinc in sanguinis & alvi fluxionibus commendatur.*

Cerefolii, Chærefolii, Chærophylli sativi, Scandicis seminibus nitidis ovato-subulatis, Linn. *Cerfeuil*, Körfelkraut. Colitur in hortis. Colligenda vere. *Diuretica, pectoralis, emmenagoga & lithontriptica censetur. Ad dolores puerperarum posthumos summopere laudatur. Diuturno usu Cancrum sanandi spem alunt nonnulli ex veterum promissis.*

Ceterach, Scolopendrii veri, Asplenii, Asplenii frondibus pinnatifidis laciniis alternis adnatis, Linn. *Ceterac*, Milzkraut, Milzfarn. Ex Helvetia, ubi in montibus asperrimis atque rupibus ad umbram sitis provenit, adfertur. *Spleneticis, calculosis & ictericis commendatur, atque herbis quinque capillaribus adnumeratur.*

Chamædryos, Chamædryos repentis minoris, Querculæ minoris, Teucrii foliis ovatis inciso-crenatis petiolatis, floribus laxe verticillatis, Linn. *Germandrée, petit Chêne*, Gamanderlein, klein Bathengel, edel Gamanderlein. Provenit in montosis, & colligitur per æstatem. *Arthriticis, hydropicis & scorbuticis præprimis commendatur. Bibitur infusum ejus loco Theæ.*

Chamæpityos, luteæ vulgaris, folio trifido, Ivæ artheticæ, Ajugæ, Teucrii foliis linearibus trifidis integerrimis, Linn. *Ivette*, Erd-

Erdkieffer, Feld-Cypreß, Schlagkräutlein, Je länger je lieber. Odorem spirat terebinthinaceum. *Balsamica est planta, nervina & anodyna; apoplecticis & epilepticis, vertiginosis atque pareticis commendabilis.*

Herba Chelidonii majoris, Chelidonii vulgaris, *Chelidoine grande eclairé*, groß Schöllkraut, Schwalbenkraut. Provenit in locis incultis circa sepes & muros. Succum in se habet acrem crocei coloris. *Ictericis commendatur, & in obstructionibus hepatis laudatur; externe egregium est vulnerarium, detergit & mundificat ulcera. Tota planta hydropicorum plantis pedum subditur.*

Cichorii hortensis, *Chicorée*, Wegwartenkraut, Sonnenwendkraut. Colitur in hortis. *Vires sunt eædem ac radicum; rari tamen usus.*

Cicutæ, Cicutæ majoris, Conii seminibus striatis, *Ciguë*, Schierling. Non in omnibus officinis eadem herba sub nomine Cicutæ deprehenditur. Sunt, pro quibus *Cicuta aquatica Gesneri*, colligitur; aliæ *Ethusam cynapium* vendunt, aliæ *Phellandrium aquaticum* recipiunt. Invenies etiam ubi ex *Chærophyllo tenulo* Extractum cicutæ paratur. Ipse Linnæus pro conficiendo *Emplastro de cicuta* seligit *Cicutam aquaticam*, a quibus omnibus probe distinguimus nostram. Nostram enim facimus & officinis nostris commendamus eam, quæ Stœrkianis experimentis materiam dedit, circa sepes & in dumetis occurrit, & caule suo maculoso ac odore viroso etiam indoctis non-Botanicis facile innotescit. *Utilem esse perhibent hanc Cicutam malis scirrhosis, scrophulosis, quæ vel resolvit, vel ad benignam suppurationem redigit; cancro limites ponere, etiam acre cancrosum emendare, & ichorem in bonum pus convertere, Cataractas incipientes solvere, vel earum progressus impedire, fomentando dolores podagricos, imo tophos dispellere, rheumatismum & arthritidem curare.*

Clematidis, Flammulæ Jovis, Clematis recta. Linn. *Liene.* Folia aliquot pinnarum paribus pinnatæ, pinnæ majusculæ petiolatæ, ovato-oblongæ inter masticandum acrimonia quadam, sed modice linguam afficiunt. Exsiccato omnem fere acrimoniam exuunt. *Folia recentia cuti imposita rubefacientis imo vesicantis effectus adunt. Infusum foliorum dilutissimum sanguinem depurandi scopo propinatur. Pulvis ulceribus sordidis & carni fungosæ inspergitur.*

Cochleariæ folio subrotundo, Cochleariæ foliis radicalibus subrotundis, caulinis oblongis sinuatis, Linn. *Herbe aux Cuillers*, Löffelkraut. Colitur in hortis, & colligitur verno tempore. *Aperitiva, diuretica & antiscorbutica est. Præfertur recens siccæ.*

Consolidæ majoris, Symphyti majoris, *Grande Consoude*, Wallwurzkraut. Sponte provenit in locis humidis & circa fossas pratorum. *Decoctis additur vulnerariis.*

Consolidæ mediæ, Bugulæ, Ajugæ tetragono-piramidalis, Linn. *Bugle, Consoude moyenne*, gulden Günsel, gulden Wundkraut. Nascitur in pratis & pascuis humidis. *Vulneraria censetur, subadstringit & refrigerat.*

Consolidæ Saracenicæ, Solidaginis, Virgæ aureæ angustifoliæ minus serratæ, Solidaginis caule erecto, racemis alternis erectis, Linn. *Verge d'or*, heydnisch Wundkraut. Sponte provenit in silvis. *Vulneraria*

eſt celeberrima & lithontriptica. Gargariſma ex decocto, faucium & columellæ morbis medetur, putredinem gingivarum & vacillationem dentium curat. Coſaci infuſum contra incontinentiam urinæ bibunt.

Herba Conyzæ cœruleæ: Aſteris conyzoidis: Senecionis cœrulei, Erigeri vulgaris, Erigeri pedunculis alternis unifloris, Linn. *Coniſe*, **blau Dürrwurz, Beruf- oder Beſchreykraut.** Provenit in locis ſiccis apricis. *Siccat, digerit, diſcutit, & antimagica habetur.*

Conyzæ pulicariæ, mediæ, Aſteris conyzoidis luteo flore, antidyſentericæ Hoffmanni, Conyzæ foliis lanceolatis, acutis, caule annuo corymboſo, Linn. *Coniſe jaune*, **gelbe Münze, Ruhrkraut.** In humidis locis naſcitur. *Ad dyſenteriam & icterum commendari ſolet. Suffitu venenatas beſtias fugare, & culices abigere, atque pulices necare, Dioſcorides auctor eſt.*

Coronopi, Cochlearia Coronopus, Linn. *Corne de cerf*, **Krähenfuß.** Folia nervo-lata crenata, pennati fida, pinnis cuneiformibus, progrediendo majoribus, jam integris jam inciſis, guſtu acriuſcula. Europæ haud infrequens planta. *Vires diureticæ adſcribuntur.*

Craſſulæ, Craſſulæ majoris, Fabariæ, Telephii vulgaris, Illecebræ majoris, Sedi foliis planiuſculis patentibus ſerratis, corymbo-terminali nudo, Linn. *Orpin*, **fette Henne, Knabenkraut, Bruchkraut, Wundkraut.** Provenit in arenoſis. *Refrigerat, adſtringit & vulneraria creditur.*

Crithmi, Crithmum maritimum, Linn. Ad maris littora creſcit. *Ad excitandam eſuriem ſub forma acetarii comeditur, etiam propter vires aperientes celebratur.*

Cupreſſi, Chamæcypariſſi, Santolinæ, Abrotani fœminæ, Santolinæ foliis quadrifariam dentatis, pedunculis unifloris, Linn. *Garderobbe*, **Garten-Cypreſſen, Stabwurz-Weiblein.** Colitur in hortis. *Anthelmintica & diuretica eſt, atque cum Abſinthio Pontico convenit.* Garderobbe *a Gallis vocatur, quia veſtes contra tineas defendit.*

Cuſcutæ majoris, Caſſuthæ, Cuſcutæ nudæ repentis filiformis, Linn. *Cuſcute*, *Goutte de Lin*, **Flachsſeiden, Flachsdotter, Filzkraut.** Planta eſt paraſitica. Inter linum & urticas naſcitur. Si *Thymo* innaſcitur, *Epithymum* vocatur. *Splenetica & hepatica eſt; aperit & abſtergit.*

Cymbalariæ, Antirrhinum Cymbalaria, Linn. *Linnaire de montagne*, **Cymbelkraut.** Vulgatiſſima per Europam temperatam planta. *In aperiendo ejus vis hinc inde laudatur, tam cum juſculis recens coquitur, quam ſuccus ejus expreſſus exhibetur.*

Daturæ. Vide Herba Stramonii.

Dictamni Cretici veri, Origanum foliis tomentoſis, ſpicis nutantibus, Linn. *Dictam*, *Dictame ou Dictamne de Crete*, **Cretiſcher Diptam.** Ex Creta advehitur. Folia ſunt eligenda tomentoſa, recentia, odorata. *Alexipharmaca & uterina eſt; Theriacam & Diaſcordium ingreditur. Vulnerarium etiam celebratur, & ad partum difficilem, fœtum mortuum & ſecundinas expellendas, ad*

grana

grana decem, in forma pulveris exhibitus, multum laudatur. Etiam in infuso, Theæ instar, apud incolas Candiæ, ad febres tertianas, cachexiam, & sudorem proliciendum, celebris est.

Herba Digitalis purpureæ, folio aspero C. B. Digitalis calycinis foliolis ovatis acutis, corollis obtusis: labio superiori integro, Linn. *Digitale*, Fingerhut. Raro quidem in officinis reperitur; commendatur vero a *Parkinsonio*, in decocto cum radicibus *Polypodii*, tanquam *remedium ad epilepsiam sive morbum caducum, efficax. Vomitus excitat, & alvum purgat magna cum vehementia.*

Dracunculi, Artemisia Dracunculus, Linn. *Estragon*, Dragun, Kayser-Salat. Folia hujus plantæ odoratui sunt pergrata, gustui, aromatica, leniter linguam pungentia. Asiam septentrionalem incolit, apud nos copiose in hortis colitur. *Tam in palati gratiam, quam ad juvandam digestionem embammatibus & acetariis adjicitur. Multo in usu est acetum cum his foliis infusum.*

Ebuli, Sambuci humilis, arvensis, *Yeble, ou Hieble*, Attichkraut. Provenit in agris & campis. *Serum educit, & eo fine hydropicis confert.*

Endiviæ majoris, latifoliæ, Intybi hortensis, Cichorii caule simplici, foliis integris crenatis, Linn. *Endive*, Andivien, Endivien. Colitur in hortis. *Refrigerat & hepati dicata est.*

Epaticæ, vide Herba Hepaticæ.

Epithymi, Epithymi Cretici, Cassuthæ minoris, Cuscutæ Thymi, *Epithyme*, Cretische Thym-Seyde. Ex Creta insula advehitur; nascitur etiam in Italia. Epithymum species est *Cuscutæ*, & planta parasitica. Epithymum vocatur, quia *Thymo*, sicut Cuscuta, urticis & lino adhæret. *Purgat melancholicos sic dictos humores, urinam & menses ciet.*

Equiseti, arvensis longioribus setis, Equiseti scapo fructificante nudo, caule sterili, ramis compositis, Linn. *Prêle, Queue de Cheval*, Katzenwedel, Schaftheu *Laudatur decoctum, vel infusum ejus in exulceratione renum & vesicæ, atque hæmorrhagiis sistendis.*

Ericæ, Ericæ vulgaris humilis J. B. Ericæ antheris bicornibus inclusis, corollis inæqualibus campanulatis mediocribus, foliis oppositis sagittatis, Linn. *Bruyere*, Heyde, Heydekraut. Planta omnibus notissima, copiose circa martiam silvam occurrit. Colligitur planta florescens. *Specifice ad nephritidem & calculum vesicæ, infusum vel decoctum a Matthiolo laudatur: aqua destillata ad Ophthalmiam, insessus & balnea ex decocto arthriticis & paralyticis commendantur.*

Erysimi, Verbenæ fœminæ, Irionis, Erysimi siliquis cauli appressis, Linn. *Velar, Tortelle*, wilder Weg-Senf. Juxta vias occurrit. Odor nullus, sed sapor est acer fervidus, ut cutim recens impositum inurat. *Attenuat & resolvit, atque in morbis a viscitate humorum ortis, convenit, & ad* Syrupum de Erysimo Lobelii *requiritur.*

Eupatorii cannabini Avicennæ, Trifolii cervini, Origani aquatici, Eupatorii foliis digitatis, Linn. *Eupatoire bâtarde*, Wasserdosten,

P Kuni-

Kunigunden-Kraut, Hirsch-Klee. Provenit circa rivulos & fluviorum ripas. *Vulneraria & antiscorbutica habetur, & præsertim externus ejus usus est. Turfi fossores putrida ulcera pedesque tumentes, hoc & nullo alio remedio sanare, beat.* Bœrhavius *auctor est. Radices hydropicis & ictericis, in infuso commendantur, vehementer purgant, & serum educunt.*

Herba Euphrasiæ flore albo, Euphragiæ, Herbæ ophthalmicæ, Euphrasiæ foliis ovatis acute dentatis, Linn. *Eufraise, Euphraise,* **Augentrost.** Provenit in pratis, & sub initium auctumni colligenda est. *Ictericis commendatur, & ad memoriam confortandam, nec non Ophthalmiam laudatur.*

Farfaræ, Tussilaginis, Ungulæ caballinæ, *Pas d'Ane, Tussilage,* **Huflattich, Roßhub, Brandlattich.** Provenit in locis humidis. *Tota planta pectus juvare fertur; folia etiam externe ulceribus imponuntur.*

Fœniculi, Marathri, *Herbe de Fenouil,* **Fenchelkraut.** Colitur in hortis. *Herba vires habet semine debiliores, atque raro, frequentius radix & semen in usum vocantur.*

Folia Indi, Malabathri, Tamalapatri, Canellæ silvestris Malabaricæ, Laurus Cassia, Linn. *Feuille Indienne,* **Indianisch Blatt.** Folia sunt oblonga, acuminata, densa & glabra, a pediculo ad apicem tribus nervis excurrentibus, odore grato, sapore aromatico. Veterum *Malabathrum* plane incognitum est; nostrum folia sunt arboris *Canellæ Malabaricæ* in H. M. *Katou-Karva* nominatæ. Eligenda sunt recentia, viridiuscula, odorata. *Ad Mithridatii & Theriacæ confectionem requiruntur; alexitericæ, balsamicæ & uterinæ sunt virtutis, & urinam potenter movent.*

Fragariæ, Trifolii fragiferi, *Herbe de fraisier,* **Erdbeerkraut.** In silvis largus ejus est proventus. *Vulneraria est, leniter adstringit, & hepar imprimis juvare fertur.*

Fumariæ, Fumi terræ, Fumariæ pericarpiis monospermis, Linn. *Fumeterre,* **Taubenkropf, Erdrauch, Kräzheyl.** Sponte provenit inter olera & in vinetis. Colligenda planta florescens, mense Junio & Julio. Multum salis habet essentialis, & B. *Bœrhave* crystallos, nitri similes, in succo inspissato observavit. *Insigniter amara, splenetica & hepatica est, serum purificat. In morbis chronicis atque cutaneis commendatur.*

Galegæ, Rutæ capraricæ, *Galega,* **Geißrauten.** Colitur in hortis. *Alexipharmaca & sudorifera est.*

Galeopsidis. vid. Lamium album.

Gallii, Gallii lutei, Gallii foliis octogonis linearibus, ramis floriferis brevibus, Linn. *Caillelait,* **Megerkraut, Waldstroh, Bettstroh.** Provenit copiose circa vias, margines agrorum, & in collibus apricis. *Acidum in se continet, unde lac coagulat; ceterum vulneraria & detergens est.*

Gallitrichi, Hormini Sclarea dicti, sativi sive hortensis, Salviæ foliis rugosis oblongo-cordatis serratis: floralibus calyce longioribus, Linn. *Ormin,* **Scharlachkraut.** Colitur in hortis. *Raro in usum venit.*

Siccat

Siccat & abstergit, atque vulnerariis adscribitur. Sunt, qui vina hormino & floribus sambuci mangonizant, ut illis saporem & odorem moschatellinum concilient, quæ vero vina citius inebriant, atque enormes capitis dolores excitare solent.

Herba Geranii Robertiani, Gratiæ Dei, Herba Ruperti, Geranii pedunculis bifloris, foliis quinquetrive partitis: Lobis pinnatifidis, Linn. *Bec de Grue, Herbe Robert*, Storchenschnabel, Ruprechtskraut, Gottesgnad, Rothlauffenkraut. Obvia est Geranii hæc species in ruderibus & muris vinetorum. Colligenda mense Majo. *Vulnerarium præstantissimum est; externe applicatum lac in mammis discutit, & inflammationi medetur. Succus expressus cum melle ad ozænam laudatur.*

Gnaphalii montani, Elichrysi montani, flore rotundiore, Tournef. Hispidulæ, Rivini. Gnaphalii caule simplicissimo, corymbo simplici terminali, sarmentis procumbentibus, Linn. *Pied de chat*, Feldkatzen, Ruhrkraut, Haasenpfötlein. Nascitur in montosis apricis locis. *Usus est in decoctis & gargarismis; vulneraria est & subadstringit. Commendatur ad tussim ferinam puerorum.*

Gratiolæ Limnesii, Digitalis minimæ, Centauroidis C. B. Gratiolæ floribus pedunculatis, foliis lanceolatis serratis, Linn. *Gratiole, Herbe à pauvre homme*, Gottesgnadenkraut, Wild-Aurin. Provenit in locis uliginosis & pratis humidis. Ad Tanaim fluvium copiose crescit. *Commendari solet hydropicis & cachecticis, febre quartana, & mensium obstructione laborantibus. Potenter per superiora, pariter atque inferiora, purgat; emmenagoga & anthelmintica est. Datur in substantia a granis quindecim ad drachmam semis, in infuso aut decocto a drachma una ad duas exhibere licet: sed cum grano salis propinanda, quia facile hypercatharsin excitat. Præstat infusum, lacte vel sero ejus dulci, quam vino paratum.* A Tournefortio *Speciebus pro clysteribus emollientibus additur.*

Hederæ arboreæ, Hederæ communis majoris, Hederæ foliis ovatis lobatisque, Linn. *Lierre*, Epphеu, Baumwinde, Mauer-Eppheu-Blätter. In silvis reperitur, & passim muros antiquos scandens occurrit. *Sunt, qui internum usum foliorum hederæ arboreæ dissuadent, & mentis turbationem inde secutam observatum esse tradunt;* in Act. Physic. Medic. Vol. V. *vero pro specifico ad Atrophiam infantum laudantur, si dentur pulveris forma mane ad duas vel tres cultri cuspides, per tempus, ex jusculo vel cum infuso foliorum. Externe decoctum præbet mundificans, vulnerarium, & folia fonticulis superimposita affluxum concitant majorem.*

Hederæ terrestris, Chamæclema, Boerhav. Calaminthæ humilioris, rotundiori folio, Tournef. Glechomatis foliis reniformibus crenatis, Linn. *Lierre terrestre, Terrette*, Gundelreben, Gundermann. Ubique circa sepes & parietes hortorum occurrit. Colligenda Majo & Junio. *Pectori dicata est, & quasi polychrestum & balsamicum est remedium, in sputo & mictu cruento. Succus naribus attractus cephalalgiam etiam vehementissimam & inveteratam, non lenire tantum, sed penitus auferre,* Rajus *refert. Cerevisiæ fermentationem impedit, eamque peculiari vi limpidam atque claram reddit.*

Hepaticæ fontanæ, Lichenis petræi latifolii, Marchantiæ calyce communi decemfido, Linn. *Hepatique d'eau*, Stein-Leberkraut, Brunnen-

Brunnen-Leberkraut. In puteis & circa fontes, ubi radii solares raro vel nunquam perveniunt, crescit. *Siccat, adstringit & abstergit.*

Herba Hepaticæ nobilis, Epaticæ, Trifolii aurei, Trifolii hepatici C. B. Hepaticæ, Linn. *Hepatique noble*, **Leberkraut, Guldenklee.** In silvis & dumetis occurrit. *Vulneraria est & subadstringit. Laudatur ad Gonorrhœam inveteratam, mictum & sputum cruentum.*

Hepaticæ stellatæ. Vide Herba Matrisylvæ.

Herniariæ, Millegranæ, Empetri, Herniariæ calycibus bractea nudis, Linn. *Turquette*, *Herniole*, **Harnkraut, Bruchkraut.** Crescit in locis aridis arenosis. Subsalsa acris & styptica est. *Commendatur in renum & vesicæ affectibus, ad urinam ciendam; prodest herniosis in pulvere exhibita.*

Hispidulæ. Vide Herba Gnaphalii montani.

Hormini. Vide Herba Gallitrichi.

Hyoscyami, Jusquiami, Fabæ suillæ, Hyoscyami foliis amplexicaulibus, Linn. *Jusquiame*, *Hanebane*, **Bilsenkraut, Schlafkraut.** Circa sepes & muros hortorum occurrit. *Raro in usum vocatur. Vires sunt anodynæ & emollientes. Cataplasma cum lacte & croco, ad urinæ suppressionem, lac abigendum, & perniones laudant. Internus usus merito suspectus. Noviter tamen* Stœrck *cum extracto, ex herba recenti facto, in affectibus spasmodicis, convulsivis & melancholico-maniacis experimenta, felici partim cum successu, facere cœpit; grana tria, sex, duodecim & ultra per diem, partitis dosibus, suadendo.*

Hyperici, Perforatæ caule rotundo, Hyperici floribus trigynis, caule ancipiti, foliis punctatis obtusis, Linn. *Mille-pertuis*, **St. Johanniskraut.** Provenit circa vias, in dumetis. Colligenda cum floribus mense Junio. *Vulnerarium, diureticum & anthelminticum est egregium; adnumeratur antimagicis.*

Hyssopi, Hysopi officinarum, spicatæ flore cœruleo, Hyssopi spicis secundis, Linn. *Hysope*, **Isop, Ispen, Hyssop.** Colitur in hortis. *Est balsamica, incisiva, & multis morbis medetur. In specie ictericis, hydropicis & calculosis prodest; externe ad oculorum sugillationes commendatur.*

Jaceæ tricoloris, Trinitatis, Violæ tricoloris hortensis, Violæ caule triquetro diffuso, foliis oblongis incisis, stipulis dentatis, Linn. *Pensée*, **Dreyfaltigkeitkraut, Freysamkraut.** Nonnunquam sponte occurrit, nascitur etiam in hortis. *Demulcet & refrigerat, inflammationibus internis opem fert; epilepticis, infantibus præcipue, succus vel syrupus inde paratus conferre creditur. In crusta lactea infantum pulvis herbæ cum successu datur.*

Ivæ Artheticæ vid. Herba Chamæpytis.

Junci odorati vid. Herba Schœnanthi.

Juniperi, Juniperi foliis sessilibus patentibus, Linn. Summitates Juniperi, *Sommitées de Genevrier*, **Wachholder-Lympf, Wachholdersprossen.** *Juniperus tota est balsamica, antiscorbutica, alexipharmaca & diuretica.*

Herba

Herba Lactucæ virosæ, sylvestris, Lactucæ scariolæ & Lactucæ virosæ, Linn. Plantæ odor virosus. Sapor acris, amarus. Ubique per Europam crescit. *Succus lacteus, quem fundit, exsiccatus, opio simillimus habetur. Succus expressus probe clarificatus ad aliquot drachmas per diem partita dosi datus efficacissimum est in Hydrope medicamentum.*

Lamii, alba linea notati, Lamii C. B. Lamii Plinii, mortui Columnæ, Galeopsidis maculatæ J. B. Milzadellæ vulgo, Lamii foliis cordatis acuminatis serratis petiolatis, Linn. *Archangelique*, *Melisse de Montagnes.* Apud nos ubique provenit. *Prædicatur a* C. Hoffmanno *ad scirrhum lienis.*

Lappæ majoris, Bardanæ, Personatæ, *Bardane grande*, **grosse Klettenblätter.** *Raro in usum veniunt, & externe ad cutis vitia in decoctis adhibentur.*

Lavendulæ angustifoliæ, fœminæ, Lavandulæ foliis lanceolatis integris, spicis nudis, Linn. *Lavande*, **Lavendel.**

Lavendulæ latifoliæ, maris vulgaris, Pseudonardi, quæ vulgo Spica, *Aspic*, **Spick.** Coluntur in hortis. Hanc a præcedenti specie non differre, Linnæus asserit. *Viribus conveniunt; raro herbæ, frequentius flores in usum vocantur. Nervinæ & uterinæ sunt.*

Lauri, sive folia Lauri, Lauri foliis lanceolatis venosis perennantibus floribus quatrifidis dioicis, Linn. *Feuilles de Laurier*, **Lorbeerblätter.** *Magis in usum vocantur culinarium, quam pharmaceuticum. Possunt in infusis, scopo diuretico & carminativo, dari.*

Lauro-Cerasi sive Folia Lauro-Cerasi J. B. Cerasi folio laurino, *Feuilles de Laurier-Cerise*, **Kirsch-Lorbeerblätter**, vulgo **Mandelblätter.** Arbor colitur in hortis. *Folia, in lacte cocta, saporem ei conciliant Amygdalarum, & spiritum vini super illis abstractum, suavi sapore, Persicorum nucleorum instar, impraegnant. Secundum* Linnæum *folia hæc feris tantum, sed aliis observantibus etiam hominibus, lethalia sunt; imo aquam inde abstractam deleteriam esse affirmant. Lac est antidotum. Unde lacti incocta nemini nocuerunt. Aquam destillatam ad guttas* 60. *aliquoties de die datam potentissimum viscidum resolvendi remedium esse; foliorum infusum in obstructionibus hepatis; eademque cum farina in cataplasma redacta in tumoribus scirrhosis egregios effectus edere recentius observatum est.*

Lichenis arborei, videatur Herba Pulmonariæ arboreæ.

Lichenis Islandici, **Purgier-Mooß.** Ex foliis efformatur suberectis, coriaceis, flexibilibus versus basin latioribus; extus albis, intus fuscis; laciniatis, laciniis latiusculis, denuo laciniatis, ciliatis, exiguis lacunis adspersis; inodoris, amaricantibus. Passim Europæ Saxis accrescit. *Cum aqua gelatinam rubicundam efformat. In pulverem redactum & lacte coctum in alimentum cedit. Aqua cum eo decocta lenissime alvum ducit & pulmentum cum lacte inde paratum Phtisicis conducit.*

Lichenis terrestris cinerei, Raj. Musco-fungus terrestris, latifolius, cinereus, hepaticæ facie, Oxon. Lichen foliis planis, subrotundis,

tundis, lobatis, obtufis, calice plano ovali, lacinula propria adnato. Niveus. Linnæi Fl. Lapp. Celeberrimus *Hallerus* in opere fplendidifs. *Enum. Plant. Helvet.* in agris & pafcuis macilentis provenire, terræque valide adhærere fcribit. *Pulvis cum pipere mixtus, ad morfus canis rabiofi laudatur, vid. Pulv. Antilyſſus.*

Herba Liguftri vulgaris, Liguftri Germanici, C. B. Phillyreæ, Dod. Liguftri, Linn. *Troesne*, Hartrigel, Reinweide, Mundholz. Sunt folia fruticis in Germaniæ fylvis ubique obvii. *Virtutem habent adftringentem. Ufus eorum olim erat frequens in gargarismatibus.*

Linariæ vulgaris flore luteo, Ofyridis, Antirrhini foliis lanceolato-linearibus confertis, caule erecto, fpicis terminalibus feffilibus, floribus imbricatis, Linn. *Linaire*, Leinkraut, Harnkraut, Stallkraut. *Diuretica eft, & unguentum, ex illa paratum, hæmorrhoidum dolores fedat. Flores mufcas necant.*

Lini catarctici, Lini caule dichotomo, foliis ovatis lanceolatis, Lini pratenfis, foliis exiguis C. B. Lini foliis oppofitis ovato-lanceolatis, petalis acutis, Linn. *Lin cathartique*, Purgier-Flachs, klein Leinkraut. Floret in pafcuis montofis menfe Julio & Augufto. *Ob vim, quam habet catharcticam, ita vocatur; humores ferofos fatis valide, absque moleftia, educit. Sumuntur caulis, folia & capitula exficcata, atque in pulverem redacta, cum Cremore Tartari, vel in vino infufa. Dofis in fubftantia drachma dimidia, ad fcrupulos duos; in infufo uncia dimidia ficcæ plantæ.*

Lunariæ racemofæ minoris, Rutæ lunariæ, Osmundæ fcapo caulino folitario, fronde pinnata folitaria, Linn. *Lunaire*, Mondrauten, Mondskraut. In montibus ac collibus herbidis, circa filvam martiam, provenit. *Adftringentis faporis eft, refrigerat & ficcat, atque inter vulnerarias plantas, & quæ ad fuperftitionem adhibentur, locum habet.*

Lupuli falictarii. Vide Flores Lupuli.

Lyfimachiæ luteæ, Lyfimachiæ luteæ majoris vulgaris, Lyfimachiæ paniculatæ, racemis terminalibus, Linn. *Lyfimachie*, *Corneille*, *Perce-boſſe*, Weiderich, gelber Weiderich. In filvis, locis humidis, & ad rivos occurrit. *Vulneraria eft; raro autem in ufum venit medicum.*

Lyfimachiæ purpureæ, floribus fpicatis, foliis conjugatis. Salicariæ. Lythrum, Linn. *Lyfimachie rouge*, rother Weiderich. *A laxitate ortas dyfenterias & diarrhœas, etiam annofas, expurgatis primum fordibus, curare, nova tentamina comprobarunt, dum drachma una vel fcrupuli quatuor pulveris hujus plantæ, mane ac fero dantur.*

Majoranæ, Majoranæ æftivæ, Amaraci, Sampfuchi, Origani foliis ovatis obtufis, fpicis confertis compactis, pubefcentibus, Linn. *Marjolaine*, Majoran, Maferan. Colitur in hortis. *Balfamica, cephalica, uterina & errhina eft planta, nec non aromatica, & in ufum venit culinarium.*

Herba

Herba Malvæ vulgaris, pumilæ, ſilveſtris folio rotundo, flore minori, *Mauve*, Pappeln, Käßpappeln, Haſenpappeln. Creſcit circa ſepes & inculta. *Adſcribitur herbis emollientibus. Veteres illam in uſum culinarium vocabant.*

Mari veri Syriaci. Teucrii foliis ovatis utrinque acutis integerrimis, floribus ſolitariis ſpicatim digeſtis, Linn. *Marum*, Amberkraut, Maſtichkraut. *Thymbræ* eſt ſpecies, & a *Tournefort. Thymbra Hiſpanica, Majoranæ folio*, vocatur. Colitur in hortis. *Balſamica eſt, & inter medicamenta cephalica, ptarmica, diuretica & carminativa excellit. In vitris probe obturatis ſervari debet.*

Marrubii albi, Praſſi, Marrubii denticulis calycinis ſetaceis uncinatis, Linn. *Marrube blanc*, weiſſer Andorn. Colitur in hortis; nonnunquam etiam circa rudera ſponte naſcitur. Colligenda menſe Junio. *Calefacit & ſiccat; uteri & pectoris affectibus dicata eſt, atque nephriticis commendatur. Ptyaliſmum mercurialem juvare*, Linnæus innuit.

Marrubii nigri, Ballote dicti, nigri fœtidi, Ballotæ foliis cordatis indiviſis ſerratis, Linn. *Marrube noir, puant*, ſchwarzer Andorn. Sponte circa ſepes hortorum naſcitur. *Commendatur ad hypochondriacos & hyſtericos affectus.*

Matricariæ, Artemiſiæ tenuifoliæ, Parthenii minoris, Matricariæ foliis compoſitis planis: foliolis ovato-inciſis, pedunculis ramoſis, Linn. *Matricaire, Eſpargoutte*, Mutterkraut, Mettrich. Colitur in hortis. Folia & flores ſimul colliguntur. *Ad uteri morbos frigidos, flatulentiam & renum calculum commendatur: tam interne, ſcilicet in infuſis, quam clyſteribus adhibetur. Imponitur mammis ad lac diſcutiendum.*

Matriſilvæ, Hepaticæ ſtellatæ, Aparine latifolia humilior montana Raj. Aſperula, foliis octonis lanceolatis, floribus faſciculatis pedunculatis, Linn. *Muguet de bois*, Waldmeiſter, Sternleberkraut, Herzfreud. Eſt *Aparine latifolia humilior montana Tournefort.* Naſcitur in ſilvis. Colligenda menſe Majo. *Vulneraria eſt & hepati dicata.*

Meliloti, Meliloti vulgaris, Trifolii odorati, Trifolii floribus racemoſis, leguminibus nudis diſpermis, caule erecto, Linn. *Melilot*, Steinklee, Honigklee. Ad agrorum margines & inter ſegetes creſcit. Colligenda cum floribus, qui vel albi vel lutei. *Emollit & dolores mitigat. Ad emplaſtrum ejus nominis requiritur.*

Meliloti cœruleæ, odoratæ, Loti hortenſis odoræ, Trifolii ſpicis oblongis, leguminibus ſeminudis mucronatis caule erecto, Linn. *Melilot bleu*, Siebengezeit, zahmer blauer Steinklee. Colitur in hortis. *Alexipharmaca, anodyna, diuretica & vulneraria eſt. Ab Helvetis caſeis viridibus, quos* Schaabzieger *vocant, admiſcetur. Flores cærulei cum herba Rutæ hortenſis in butyro cocti, unguentum exhibent ophthalmicum, laude dignum.*

Meliſſæ hortenſis, Citratæ, Citronellæ, Meliſſæ floribus ex axillis inferioribus ſubſellibus, Linn. *Meliſſe*, Meliſſen, Mutterkraut, Citro-

Citronen-Melissen, Bienenkraut. Colitur in hortis. *Vires habet stomachicas, carminativas, nervinas atque uterinas.*

Herba Melissæ Turcicæ, Peregrinæ folio oblongo, Citraginis Turcicæ, Dracocephali floribus verticillatis, bracteis lanceolatis: serraturis capillaribus, Linn. *Melisse Turque*, Türkische, fremde Melissen. Colitur in hortis. *Viribus cum antecedente convenit.*

Melissophylli Fuchsii, Lamii montani Melissæ folio, Melissæ humilis latifoliæ, maximo flore, Tournefort. Melittis, Linn. *Melisse sauvage*, Wald-Melissen. Proveniunt in silvis montosis. Colligenda mense Junio & Julio. *Laudatur tanquam incomparabile remedium ad renum & vesicæ affectus, & in retentione urinæ, quæ non a calculo oritur, feliciter adhibetur.*

Menthæ crispæ, sativæ, rotundifoliæ crispæ, spicatæ, cruciatæ, Menthæ floribus spicatis, foliis cordato-dentatis, undulatis sessilibus, Linn. *Menthe crêpue*, *Beaume*, Krausemünz, Kreuzmünz. Colitur in hortis. Colligenda mense Junio & Julio. *Balsamica, stomachica, uterina & carminativa est. Lac in mammis coagulatum superimpositam resolvere perhibent.*

Menthæ Piperitidis Folia ovato-oblonga, acuta, viridia, serrata; odore & sapore piperi suppparia. Anglis est indigena planta. Abhinc aliquot annos copiose apud nos colitur. Oleum destillatum sapore ferventissimo non sine sensu frigoris linguam ferit. *Reliquas Menthæ species efficacia vincit.*

Mercurialis, annuæ, glabræ, vulgaris, Mercurialis caule brachiato, foliis glabris, Linn. *Mercuriale*, Bengelkraut, Hundskohl. Provenit coliturque in hortis & vineis. *Emollit, alvum movet, & herbis quinque emollientibus adscribitur.* Cavendum est, ne *Mercurialis caule simplicissimo, foliis scabris*, quippe quæ subvenenata est, in usum vocetur. Quamvis & nostram *Linnæus* pro suspecta habeat.

Millefolii albi, Achilleæ vulgaris, Achilleæ foliis duplicato-pinnatis glabris, laciniis linearibus acute laciniatis, Linn. *Millefeuille*, Garbenkraut, Schafgarben, Tausendblatt. Ad viarum & agrorum margines occurrit; floret per æstatem, & colligenda est florescens. *In fluxibus sanguinis compescendis, præcipue affectibus hæmorrhoidalibus convenit, & summo jure ad tonica referri potest. Adscribitur etiam vis alexipharmaca, vulneraria & lithontriptica. Infusum theiforme haud ingratum, etiam phthisicis commendabile.* Millefolium *in destillatione exhibet oleum cæruleum, sicut Chamomilla.*

Millegranæ vide Herba Herniariæ.

Morsus Diaboli, Succisæ, *Succise*, Abbiß, Teufels-Abbiß. Crescit in pratis. *Cum scabiosa convenit, & vulneraria est; raro autem in usum venit, frequentius radix.*

Morsus gallinæ, vide Herba Alsines.

Myrti, folia Myrti, Bœticæ silvestris & sativæ, communis Italicæ, Myrti floribus solitariis, calyce fructus diphyllo, Linn. *Myrte*,

Myrthen-

Myrthenblätter. Myrthus colitur in hortis apud nos; ſponte provenit in regionibus calidioribus. *Folia adſtringunt, & præprimis maſticata, vel decoctum inde paratum, gingivis relaxatis ſcorbuticorum medentur.*

Herba Myrti Brabanticæ, Myricæ Gale, Linn. *Piment Royal*, Poſt, Porſt. Folia ovato-oblonga inferne contracta, integerrima ſapore adſtringente. Europæ frigidæ & Canadæ indigena. *A nonnullis Theæ Chinenſi ſurrogabatur. Admiſcetur ſubinde unquentis contra ſcabiem.*

Napelli, vide Herba Aconiti.

Naſturtii aquatici, ſupini, Cardamines, Siſymbrii, Siſymbrii aquatici, Siſymbrii foliis pinnatis, foliolis ſubcordatis, Linn. *Creſſon d'eau*, Brunnen-Kreſſe, weiſſer Kreſſe. Provenit in aquoſis; colligitur verno tempore. *Incidit, aperit & reſolvit; recens in juſculis medicatis, ſuccusque expreſſus ſpecifice in ſcorbuto commendantur. Doſis eſt uncia ſemis.*

Naſturtii Indici, Tropæolum majus. Linn. *Capucine*, Kapuzinerlein. Annua eſt planta Americæ auſtralis indigena. Copioſe in hortis noſtris colitur. Gemmæ aceto condiuntur & cum carne comeduntur, capparide omnino gratiores. *Flores ad acetaria recipiuntur. Ad ſanguinem purificandum commendantur.*

Nepetæ, Menthæ cattariæ, Nepetæ floribus interrupte ſpicatis pedunculatis, Linn. *Herbe aux Chats*, Kazen-Münz. Sponte circa margines agrorum, & in incultis provenit. *Commendatur ictericis, aſthmaticis, nephriticis, tuſſientibus, in infuſo.*

Nicotianæ majoris, Peti, Tabaci, Hyoſciami Peruviani, Nicotianæ foliis lanceolatis, Linn. *Tabac*, Taback. Nomen ab *Johanne Nicotio*, Regis Galliæ ad Luſitaniæ Regem oratore, qui ſemen Nicotianæ vulgaris, a Belga quodam, ex Florida allatum, primus in Galliam miſit. Colitur in agris & hortis. *Vires habet abſtergentes, incidentes, reſolventes, anodynas, vulnerarias, vomitorias & ſternutatorias; clyſteribus additur in affectionibus ſoporoſis. In uſum medicum vocari debent folia probe ſiccata, lutei coloris, non Tabacum jam præparatum & contortum.*

Nummulariæ, Centummorbiæ, Lyſimachiæ foliis ſubrotundis, floribus ſolitariis caule repente, Linn. *Nummulaire*, Pfenningkraut, Egelkraut, Schlangenkraut. Provenit in locis humidis & herboſis, menſe Majo colligenda. *Antiſcorbutica, vulneraria & antiphthiſica eſt.*

Ocymi, vide Herba Baſilici.

Ophiogloſſi, Echiogloſſi, Linguæ ſerpentariæ, Ophiogloſſi fronde ovata, Linn. *Langue de ſerpent*, Natterzünglein. Provenit in pratis & paſcuis humidis, montoſis. *Egregium eſt vulnerarium, tam interne exhibitum, quam externe applicitum. A Rajo ad ramices, vel in forma pulveris, vel in decocto exhibitum, laudatur. Oleum, per infuſionem paratum, ad vulnera recentia, & ulcera inveterata, nec non ad ramices, valdopere commendatur; præſertim, ſi Terebinthina addatur.* Parckinſon.

Herba Origani Cretici, Origani foliis ovatis acutis glabris: venis ſcabris, ſpicis tetragonis, Linn. *Origan de Crete*, **Cretiſche Doſten, Cretiſcher Wohlgemuth, Spaniſcher Hopfen.** Ex Creta inſula advehitur. Eligi debent ſpicæ recentes odoratæ. *Aperit, reſolvit, urinam & menſtrua movet.*

Origani vulgaris, ſilveſtris, Cunilæ bubulæ Plinii, Origani foliis ovatis, ſpicis laxis erectis confertis paniculatis, Linn. *Origan*, **gemeiner Wohlgemuth, Doſten, Frauendoſten.** Naſcitur in dumetis, & & amat locos apricos. *Abſtergit & aperit, ad pulmonum, hepatis & uteri affectus commendatur; lac augere etiam perhibent. Sacculus, origano repletus, atque cereviſiæ probe lupulatæ calefactæ immerſus, ad urinam movendam pectini bono cum effectu imponitur.*

Paridis, Paris quadrifolia, Linn. *Raiſin de Renard*, **Wolfsbeer, Einbeer.** Folia ovato-acuta, obſcure viridia, inodora, fatua, nauſeoſa. Creſcit in omni Europa. *Plantæ nonnullis ſuſpectæ folia ſiccata non modo non nocuiſſe, ſed ad ſcrupulum unum pueris convulſionibus laborantibus data, ſaluberrimos effectus edidiſſe graviſſimi Auctores teſtantur.*

Parietariæ majoris, vulgaris, Helxines, Parietariæ foliis lanceolatis ovatis, Linn. *Parietaire*, **Tag und Nachtkraut, St. Peterskraut, Nachtkraut, Glaßkraut.** Colitur apud nos in hortis. *Abſtergit, refrigerat, & ad herbas quinque emollientes refertur. Succus expreſſus, vel infuſum ſaturatum, nephriticis & hæmoptoicis commendari meretur.*

Parthenii, vide Herba Matricariæ.

Pentaphylli lutei, Quinquefolii, *Quinte-feuille*, **Fünffingerkraut.** Provenit in locis arenoſis campeſtribus. *Vulnerariis & adſtringentibus herbis adnumeratur.*

Perfoliatæ, Perfoliatæ vulgaris, annuæ arvenſis, Bupleuri involucro univerſali nullo, foliis perfoliatis, Linn. *Perce-Feuille*, **Durchwachs.** Colitur in hortis, & nonnunquam ſponte inter ſegetes provenit. *Adſtringit & roborat; decoctis vulnerariis additur, & hernioſis commendatur.*

Perforatæ, vide Herba Hyperici.

Petroſelini vulgaris, hortenſis, *Perſil*, **Peterlein, Perferſilienkraut.** Seritur in hortis. *Aperit & urinam movet; raro in medicum, frequentius in culinarium uſum vocatur.*

Phytolaccæ, Phytolacca decandra, Linn. In Virginia, Italia, Helvetia ſponte creſcit, noſtræ hyemis patientiſſima. *Fuerunt, qui ejus contra cancram efficaciam laudarunt.*

Piloſellæ montanæ hiſpidæ, vide Herba Gnaphalii montani, ſive Hiſpidulæ Rivini.

Piloſellæ majoris, repentis hirſutæ, Auriculæ muris, Piloſellæ luteæ, Hieracii foliis integerrimis ovatis, caule repente, ſcapo unifloro, Linn. *Piloſelle, Oreille de ſouris*, **Mausöhrlein, gelbe Mausöhrlein.** Creſcit in montoſis, aridis & arenoſis. *Pectoralibus & vulnerariis*

plantis

plantis adſcribitur. Decoctum ulceribus ſinuoſis inveteratis injicitur, atque ad collutiones, in oris, faucium & columellæ vitiis, laudabilem præſtat opem.

Herba Pimpinellæ ſanguiſorbæ, *Pimprenelle ſanguiſorbe*, welſcher Biebernell, Költbleinskraut, Blutkraut. Naſcitur in pratis humidis. *Virtute pollet adſtringente, diuretica & vulneraria.*

Pimpinellæ, Saxifragæ majoris, Bimpinellæ, *Pimprenelle ſaxifrage*, Biebernell, Bockspeterlein, Steinpeterlein. Provenit in locis incultis, campeſtribus. *Aperit, abſtergit, urinam movet & vulneraria cenſetur.*

Plantaginis anguſtifoliæ, Quinquenerviæ minoris, Plantaginis foliis lanceolatis, ſpica ſubovata nuda, ſcapo angulato, Linn. *Plantain long*, ſpitziger Wegerich, Hunde-Rippe. *Cum ſequente convenit. Succus laudatur ad febres intermittentes.*

Plantaginis majoris, latifoliæ, Arnogloſſi, Septinerviæ, *Plantain majeur*, breiter Wegerich. Ubique juxta vias creſcit. *Refrigerat, ſiccat & adſtringit; adhibetur in decoctis vulnerariis & gargariſmis.*

Polii Cretici, montani, anguſtifolii, Teucrii foliis lanceolato-linearibus integerrimis ſubſeſſilibus, floribus ſolitariis pedunculatis, Linn. *Polium de Crete*, Cretiſcher Berg-Poley. Naſcitur in Creta inſula. Eligenda recens & odorata. *Ad Theriacæ compoſitionem requiritur; urinam & menſes movet.*

Polii montani lutei, maritimi erecti Monſpeliaci, Teucrii corymbo terminali, foliis lanceolatis integerrimis, Linn. *Polium de montagne*, Berg-Poley, mit gelber Blüthe. Ex Gallia advehitur, ubi in Provincia, Delphinatu & Languedocia frequenter naſcitur. *Cum præcedenti ratione virium convenit, & ejus eſt ſuccedaneum. Sylvius adſcribit vim antepilepticam; alii maniacis & noctambulis commendant.*

Polygalæ C. B. Ambarvalis, Dod. Polygalæ floribus criſtatis racemoſis caulibus herbaceis ſimplicibus procumbentibus, foliis lineari lanceolatis, Linn. *Polygale*, Creutz-Blumen. Plantæ hujus, quæ in pratis ſiccioribus, & ad margines eorum occurrit, qua huc usque in officinis noſtris nondum uſi ſumus, hic mentionem facimus, propter characterem & eximias virtutes reſolventes, quas cum *Polygala Virginiana* communes habet. Vide Radix Seneka.

Polygoni. Vide Herba Centumnodiæ.

Polytrichi aurei. Vide Herba Adianti aurei.

Populi, Populi nigræ, *Peuplier*, Pappelbaum. Proſtant oculi ſive gemmæ ante foliorum evolutionem colligendæ; hoc tempore ſucco fœtæ viſcido, digitis adhærente, ſuaveolente amaro. *Hodie maxime ad parandum, inde denominatum, unquentum colliguntur.*

Potentillæ. Vide Herba Anſerinæ.

Praſii. Vide Herba Marrubii albi.

Herba Prunellæ, Confolidæ minoris, Brunellæ vulgaris, Brunellæ bracteis cordatis, Linn. *Prunelle ou Brunelle*, Prunellenkraut, Gottheyl, St. Anthonikraut. Crefcit in montofis & herbofis locis. *Refrigerat & leniter adftringit; celebratur vulneraria & antifcorbutica; adhibetur recens in jufculis, & ficca in decoctis in gangarismis ad faucium inflammationem.*

Ptarmicæ vulgaris, folio ferrato, flore albo, Dracunculi ferrato folio pratenfis, Pyrethri germanici, Achilleæ foliis integris minutiffime ferratis, Linn. *Ptarmica*, wilder Bertram, Berufkraut, weiffer fpiziger Rheinfarn. Indigena eft; in pratis humidis & foffis crefcit. *Naribus indita fternutationem movet; funt, qui acetariis addunt recentem herbam, ad eorum frigiditatem corrigendam.*

Pulegii hortenfis, Pulegii cervini, anguftifolii, Menthæ floribus verticillatis, foliis ovatis obtufis fubcrenatis, Linn. *Puliot*, Poley. Colitur in hortis. Sponte etiam crefcit in Europa temperata. Colligenda menfe Junio & Julio. *Aperit, attenuat & ad plantas nervinas refertur; ad tuffim ferinam & raucedinem pertinacem, aliosque pectoris & uteri morbos fpecifice commendatur; præcipue menfes imo fœtum pellere creditur.*

Pulmonariæ arboreæ, Mufci arborei pulmonarii, vocatur etiam Lichen arboreus, Lichen foliaceus repens laciniatus obtufus glabrus, fupra lacunofus, fubtus tomentofus, Linn. *Pulmonaire de chêne*, Lungenkraut, gemein Lungenkraut. In filvis occurrit, & plerumque quercubus aliisve arboribus adnafcitur. *Siccat & adftringit; vulgo ad pulmonum affectiones adhibetur. In Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obferv. 290. ad icterum, omnium Medicorum folertiam eludentem, efficax remedium, celebratur.*

Pulmonariæ maculofæ latifoliæ, Symphyti maculofi, Echii folio, Pulmonariæ foliis radicalibus ovato - cordatis, Linn. *Pulmonaire*, Flecken-Lungenkraut. Colitur in hortis; occurrit etiam in filvis, foliis anguftioribus. Colligenda Aprili menfe. *Ufus eft in affectibus pulmonum, ulceribus, phthifi & exfpuitione fanguinis.*

Pulfatillæ, Anemone pratenfis, Linn. *Coquelourde*, Kuchenfchelle. Folia petiolata, pinnis linearibus & acutis bipennata, fubtus hirfuta, odore levi, fapore primum levi, dein multum acri; paffim per Europam obvia. *Aquam deftillatam valde acrem fundit. Succus infpiffatus ad extracti confiftentiam ad fcrupulum femis exhibetur. Variis oculorum morbis medelam attuliffe illuftris* Stœrkius *obfervavit.*

Pyrolæ rotundifoliæ, Limonii Cordi, Pyrolæ ftaminibus afcendentibus, piftillis declinatis, Linn. *Pyrole*, Wintergrün, Holz-oder Wald-Mangold. Provenit in montofis filvis. *Refrigerans, adftringens, confolidans & vulneraria eft.*

Quercus, Folia Quercus, Quercus foliis annuis oblongis fuperne latioribus, finubus acutioribus, angulis obtufis, Linn. *Feuilles de chêne*, Eichenlaub. Quercus ubique occurrit. Colligantur folia tenella. *Adftringunt, & in gargarismis atque decoctis externe adhibentur, etiam interne poft nimiam fanguinis jacturam prædicantur.*

Herba

Herba Rorellæ, Roris solis, folio subrotundo, Droseræ scapis radicatis, foliis orbiculatis, Linn. *Ros solis, ou Herbe de la Goutte*, Sonnenthau. In humidis & palustribus inter muscos provenit. Colligenda Junio mense. *Abstergit & incidit. Acrimonia quadam dotata est hæc planta, ob quam nonnulli ejus usum dissuadent. Maxime ovibus noxia a* Rajo *censetur, quia pulmones eorum adurit, & tussim lethalem excitat. Recentem cuti impositam vesicas subsequi observatum est.*

Rorismarini, Libanotidis, Rosmarini lati & angustifolii, *Romarin*, Roßmarin. Colitur in hortis. *Tota planta est balsamica, nervina, cephalica & uterina; interne & externe in usum vocatur. Herba recens, axungia anguillæ infusa, & ad solem digesta, pro remedio habetur ad gravem auditum.*

Rosmarini sylvestris, Ledum palustre, Linn. *Romarin de Boheme*, Pest-Wanzen-Mottenkraut. Europæ septentrionalis planta indigena & officinalis. *Laudatur ejus infusum aquosum ad pessimæ scabiei species, nec non ad tussim ferinam sanandam.* Hæc planta cum Myrto Brabantica, quæ in nonnullis Pharmacopoliis loco Rosmarini sylvestris venditur, non est confundenda. Multum hæ Plantæ etiam habitu externo a se invicem differunt. Prior enim folia habet Rosmarini officinalis foliis simillima, at lana rubiginosa obducta; posterior vero ovato oblonga, serrata, glabra.

Rubi vulgaris, Rubi fructu nigro, Rubi foliis quinato-digitatis ternatisque, caule petiolisque aculeatis, Linn. *Feuilles de Ronce*, Brombeer-Laub. Crescit in silvis & dumetis. *Adstringit & in gargarismis adhibetur.*

Rutæ hortensis, vulgaris, latifoliæ, sativæ, Rutæ foliis decompositis, Linn. *Rue*, Gartenrauten, Weinrauten. Colitur in hortis, & colligitur, dum floret. *Alexipharmaca, cephalica, nervina, uterina & diuretica est. Succus ut anthelminticum & antepilepticum celebratur. Herba, mammis imposita, lac discutit. Olim erat magnæ contra fascinum & venena laudis.*

Rutæ caprariæ, vide Herba Galegæ.

Rutæ murariæ, vide Herba Adianti albi.

Sabinæ, Savinæ vulgaris, Tamarisci folio, Juniperi foliis inferne adnatis: oppositionibus concatenatis, Linn. *Sabine*, Sevenbaum, Sadebaum, Mägdebaum. Colitur in hortis. *Calefacit, incidit, discutit, urinam movet; ob vim, menses ciendi, suspectis mulierculis nunquam dari debet; externe decoctum ad gangrænam & ulcera mali moris commendabile est. Porris venereis, ossibus cariosis & fungis duræ matris pulvis inspergitur.*

Salicis, folia Salicis vulgaris albæ, *Feuilles de saule*, Weidenblätter, Felbenblätter. Ubique occurrunt. *Refrigerant, siccant, & adstringunt; usus est externus & in gargarismis.*

Salviæ hortensis, majoris & minoris, Salviæ foliis lanceolato-ovatis crenulatis, floribus spicatis, calycibus acutis, Linn. *Sauge*, Salbey. Colitur in hortis, & florescente planta colligi debet. Vocatur a Paulino: *Herba sacra. Est nervina, balsamica, uterina & tam externe, quam interne in usum vocatur.*

tur. Vinum ſalviatum a Sebizio *commendatur mulieribus, quæ ob frigiditatem uteri infœcundæ ſunt. Camphoram largitur.*

Herba Salviæ ſilveſtris, Scorodoniæ, Salviæ agreſtis C. B. Teucrii foliis cordatis ſerratis petiolatis, ſpicis laxis ſecundis, Linn. *Sauge ſauvage*, **wilde Salbey.** In pratis & dumetis provenit. *Inter vulnerarias plantas eminet, menſes & urinam ciet.*

Sampſuchi, vide Herba Majoranæ.

Saniculæ, Saniculæ quinquefoliæ, Diapenſiæ, *Sanicle*, **Sanickel, Bruchkraut.** Naſcitur in ſilvis & montoſis. *Refrigerat & adſtringit; vulneraria eſt, & fere omnia decocta vulneraria ingreditur.*

Santolinæ, vide Herba Cupreſſi ſeu Abrotani fœminæ.

Saponariæ, majoris, lævis, Lychnidis Saponariæ dictæ, *Saponaire*, **Seiffenkraut.** In arenoſis, juxta rivulos & torrentes, naſcitur; colligenda menſe Junio, dum floret. *Attenuat, aperit & ſudorem movet; externus uſus in ſcabie & cutis vitiis commendatur.*

Saturejæ ſativæ, hortenſis, Cunilæ ſativæ, Saturejæ pedunculis bifloris, Linn. *Sariette*, **Saturey, Garten-Iſop, Bohnenkraut.** Naſcitur in hortis, & menſe Auguſto colligenda. *Stomachica, carminativa, diuretica & uterina eſt. Etiam in uſum cedit culinarium.*

Saxifragiæ albæ, vulgaris, rotundifoliæ, radice granuloſa, *Saxifrage*, **weiſſer Steinbrech, Steinbrechkraut.** Provenit in pratis & paſcuis arenoſis humidioribus. Colligenda cum floribus ſub finem Aprilis, vel initium Maji. *Uſus eſt in ſabulo & calculo renum pellendo.*

Scabioſæ, vulgaris majoris, pratenſis, foliis laciniatis, Scabioſæ corollulis quadrifidis, corollis radiatis, Linn. *Scabieuſe*, **Scabioſen, Apoſtemkraut.** Creſcit in paſcuis & ad margines agrorum. Colligitur menſe Junio & Julio. *Alexipharmaca, travmatica & pulmonica eſt, atque a Bœrhavio ſummopere ad pectoris morbos commendatur.*

Scariolæ, vide Herba Endiviæ.

Sclareæ, vide Herba Gallitrichi ſive Hormini.

Schœnanti, Junci odorati aromatici, Gramen Orientale aromaticum, panicula ampla, *Schœnant*, *Jonc Oriental odorant*, **Cameelheu, Cameelſtroh.** Eſt gramen dactylon aromaticum, multiplici panicula, ſpicis brevioribus tomentoſo-candicantibus, ex eodem pediculo binis, *Pluckenetii. Andropogon paniculæ ſpicis conjugatis ovatis. Linn.* Affertur ex *Arabia.* Eligendum ſpica non orbatum, &, quod eſt ſaporis acris, amaricantis & ſuavis, odoris fragrantis. *Calefacit, ſubadſtringit & diſcutit, urinam & menſes ciet, capiti & ventriculo gratum eſt; purgantibus tanquam corrigens addi ſolet, & ad Theriacæ compoſitionem requiritur.*

Scolopendrii veri, vide Herba Ceterach.

Herba

Herba Scolopendrii vulgaris, majoris, Lonchitidis, Linguæ cervinæ, Phyllitidis, Aſplenii, frondibus enſiformibus integris, baſi cordato-inflexis, petiolis hirſutis, Linn. *Langue de Cerf*, **Hirſchzungen.** Colitur apud nos in hortis; ſponte provenit in rupibus Tirolis & Helvetiæ. *Pertinet ad herbas quinque capillares, & easdem habet virtutes. Pulvis herbæ exſiccatæ ad palpitationem cordis, ſuffocationem uteri, & motus convulſivos ſpecifice a* Rajo *commendatur. Vulneraria & antiſcorbutica eſt planta.*

Scordii Cretici, *Scordium de Crete*, **Cretiſcher Lachen-Knoblauch.** Ex *Creta* inſula advehitur. Eligenda recens, foliacea, odorata, redolens Allium, ſaporis amaricantis.

Scordii noſtratis, Chamædryos aquaticæ, allium redolentis, paluſtris, Teucrii foliis ovato-lanceolatis ſeſſilibus, floribus ſubbiatis, Linn. *Germandrée d'eau*, *Scordium*, **Lachen-Waſſer-Knoblauch, Waſſer-Bathenig.** Naſcitur in paluſtribus. Colligenda menſe Junio & Julio. *Alexipharmacum, ſudoriferum, pectorale & anthelminticum medicamentum eſt, & præcedenti Cretico ſubſtitui ſolet in Theriacæ compoſitione.*

Scrophulariæ aquaticæ, vulgaris, nodoſæ fœtidæ C. B. *Scrophulaire*, *Scordium*, **Braunwurz, Feigwarzenkraut.** Floret Junio, & in paluſtribus, & fluviorum ripis provenit. Colliguntur folia, floreſcente planta, atque in umbra per decem vel duodecim dies ſiccantur, & tandem per aliquot horas ſoli exponuntur. *Virtute gaudent vulneraria, tam externe, quam interne in uſum vocata. Ad odorem & nauſeoſum ſaporem* Sennæ *corrigendum commendantur, &* Yquetayæ Braſilienſi *ſubſtituuntur.* Vide infra: Folia Sennæ.

Scrophulariæ minoris, Chelidonii minoris, Ranunculi verni, rotundifolii minoris, Raj. *Petite Chelidoine*, **Scharbocksfraut, klein Schöllkraut.** Naſcitur in humidis. Colligenda Majo. *Ad plantas antiſcorbuticas refertur, & cum reliquis antiſcorbuticis plantis recens, ſiccata vero, utpote virtute fere orbata, raro in uſum venit.*

Sedi, Vermicularis flore flavo, Sedi, foliis ſubovatis adnato ſeſſilibus gibbis erectiuſculis alternis, racemo triplici, Linn. *Tripe Madame*, **Mauer-Pfeffer, Katzen-Träublein, klein Hauswurz.** Ex parietibus & muris vinearum & ruderum naſcitur. *Saporem acrem fervidum præbet, & pro ſpecifico antiſcorbutico habetur. Succus expreſſus ad unum aut alterum cochlear ſumptus vomitus & ſeceſſus alvinos excitat. Herba contuſa & extus applicata, Clavos pedum conſumere, Cancro & ulceribus fungoſis medelam attuliſſe perhibetur.*

Senecionis, Erigeri vulgaris, Senecionis corollis nudis, foliis pinnato-ſinuatis amplexicaulibus, floribus ſparſis, Linn. *Seneçon*, **Creutzwurz, Grindwurz-Kraut,** noſtris **Goldkraut.** In hortis, arvis & inter olera occurrit, atque omni anni tempore floret. Colligenda eſt ante florum pappeſcentiam. *Maxime efficax eſt, atque ſcorbuticis, arthriticis, ictericis, vulgo etiam ad convulſiones & tormina infantum ſuccus expreſſus commendatur.*

Sennæ, Folia Sennæ Alexandrinæ, Caſſiæ foliolis tripennibus quadripinnibus ſubovatis, Linn. *Sené*, *Feuilles de Sené*, **Sennetblätter.**

 In

In Syria, Persia, Arabia & Ægypto colitur Senna. Optima censentur folia acuta, quæ ex Alexandria advehuntur, coloris sunt pallido - vel flavo - viridescentis, saporis subacris, amaricantis, nauseosi, recentia & a stipitibus liberata. Tripolitana majora sunt & obtusa, Italica sunt latiora & obtusiora, saporis magis subdulcis & glutinosi, utraque vilioris pretii & virtutis. *In classem purgantium usitatissimorum pertinent. Flatulentiam excitare solent; hanc ob causam Zinziberis, Galangæ & Cinnamomi additione corrigi debent. Nauseoso vero sapore, per additionem portionis æqualis foliorum* Scrophulariæ aquaticæ, *orbantur, sicut experimentum fecit Dn.* Marchantius. Eph. Acad. Reg. Paris. 1701. *Dosis in substantia drachma una; in infuso ad quatuor, usque sex, ascendere licet; per longam coctionem virtute privantur laxativa; præstat igitur, aqua infundere bulliente, & infusum post digestionem exhibere.* Huc etiam pertinent

Sennæ Folliculi, *Follicules ou Ecosses de Sené*, **Sennetbälglein.** Sunt capsulæ sive siliquæ seminales Sennæ sulcatæ, recurvæ, semilunares, compressæ, continentes semina nigricantia. *Nonnulli eos foliis præferre volunt; sed experientia docet, magis flatulentos esse, quam folia.*

Herba Serpilli vulgaris, minoris, Serpilli silvestris repentis, Thymi floribus capitatis, caulibus repentibus, foliis planis obtusis basi ciliatis, Linn. *Serpolet*, **Quendel, Feld-Poley, Künlein.** Crescit in siccioribus, montosis & sabulosis. Colligenda, dum floret, Junio vel Julio. *Cephalica, stomachica, diuretica & uterina est planta, atque tam externe, quam interne, in usum vocari potest. Urinam & sudorem movet; usus in infuso, Theæ instar, est. Externe ad cucuphas, pediluvia, gargarismata & fomentationem adhibetur.*

Sideritidis, hirsutæ, procumbentis, Sideritidis foliis lanceolatis subdentatis, bracteis cordatis dentato - spinosis, calycibus æqualibus, Linn. *Crapaudine*, **Gliedkraut, Wundkraut, Feld-Andorn, Beruf- oder Beschreykraut.** In agris siccioribus, sabulosis apricis provenit. *Vulneraria & arthritica est; subadstringit & urinam movet. Balnea ex aqua, in qua Sideritis cocta, mulieres ad infantum atrophiam, ab incantatione putatitia ortam, commendare solent, unde nomen* **Beruf- oder Beschreykraut.**

Solani, Solatri nigri, Solani caule inermi herbaceo, foliis ovatis angulatis, Linn. *Moreke*, **Nachtschatten oder Saukraut.** Circa sepes & inter olera nascitur. Colligitur, dum floret. *Refrigerat & anodyna est. Nunquam interne, raro externe in usum vocatur.*

Soldanellæ, Brassicæ marinæ, Convolvuli marini rotundifolii, Convolvuli foliis reniformibus, Linn. *Chou marin*, **Meerkohl, Meerwinde, Meerglöcklein.** Per terram suas spargit viticulas, ex quibus folia prodeunt subrotunda, retusis alis prædita, latiora, quam longa, *Chelidonii minoris* similia, crassiuscula, liquore lacteo manantia, pediculis longis innixa; flos magnus, purpureus, quadrantalis fere, campanulatus. Crescit in maritinis Galliæ, Angliæ & Italiæ. *Planta est in totum ventriculo inimica, acris; vehementissime alvum ciet. Coquitur, propter acrimoniam, cum pingui carnis jusculo; Valide serum educit; hinc* Altomarus, *Medicus ille celebris, usum Soldanellæ dissuadet, atque potius noxam inferre, quam auxilium hydropicis præstare perhibet,* Raj. in Hist. Plantar. *Dari solet in pulvere drachma una, in infuso vel decocto uncia semis.*

Herba

Herba Spigeliæ, Spigeliæ Marilandicæ, Linn. Americæ septentrionalis propria planta. *Contra vermes præcipue ab Anglis, maximopere commendatur. Adultis duæ pro dosi drachmæ bis de die dantur. Justo majori quantitate data Soporosos edidisse effectus compertum est.*

Squinanti, vide Herba Schœnanti.

Stramonii, Solani Maniaci Diosc. Solani fœtidi, pomo spinoso oblongo, flore albo, C. B. Daturæ fructu spinoso erecto, calyce pentagono, Linn. *Pomme épineuse*, Stechapfel. Crescit in incultis. *Planta hæc semper pro venenata habita, solo odore inebriare & mentem turbare credita est. Ill.* Stœrkius, *capto in se ipso experimento, non adeo deleteriam invenit, & postea diversis institutis tentaminibus, eos, quos inducere perhibebatur morbos, maniam scilicet & epilepsiam, extracto inde parato, curasse sibi persuasit.*

Tamarisci, germanicæ, silvestris, fruticosæ, Tamaricis floribus decandris, Linn. *Tamaris*, Tamarisfenkraut, Porst. Juxta Rhenum & Danubium fluvios provenit copiose; nascitur etiam in Gallia Narbonensi. *Adstringit & refrigerat; raro tamen in usum venit, frequentius vero cortices.*

Tanaceti vulgaris, lutei, Athanasiæ, Tanaceti foliis pinnatis: pinnis pinnatifidis serratis, Linn. *Tanesie*, Rheinfarn, Wurmfarn. Crescit circa fossas, & agrorum margines, aliaque sabulosa loca. Colligenda mense Junio & Julio. *Anthelmintica, nephritica, vulneraria & uterina est. Externe ad scabiem & lentigines decoctum commendatur.*

Taraxaci, Dentis Leonis, *Dent de Lion, ou Pissenlit*, Löwenzahn, Pfaffenröhrlein. In hortis & pascuis crescit. *Censetur alexipharmaca, pectoralis & hepatica. Folia tenella primo vere acetariis inserviunt & pro olere coquuntur.*

Theæ, The Sinensium, Tsiæ Japonensium, Thee Indorum, *Thée*, Thee. Colitur in regno Japonico & China. Planta est Evonymo adfinis, nucifera, flore roseo. Frutex ultra orgyæ altitudinem raro exsurgens, vestitur foliis carnosis brevissimis, surculos perenni, nisi decerpantur, vigore inordinate singulatim occupantibus, foliis *cerasi fructu acido* similibus. Flores sunt Rosæ silvestris facie, remisse fragrantes, albi, hexapetali, cum numerosis staminibus. Fructus monococcus, bicoccus & utplurimum tricoccus, concretus ex globulosis capitulis, Pruni silvestris magnitudine, nucula fere globosa fœtis. Florum & fructuum nullus est usus. Decerpuntur prima collectione folia nobilissima, tenella & nondum explicata, quæ rara & etiam in patria valde cara sunt, atque *Thea cæsarea*, nec non *flos Theæ* appellari solent. Secunda collectione folia integra explicata, cum semi-explicatis decerpuntur, atque secundum bonitatem ac magnitudinem in classes seliguntur. Messem claudit tertia collectio, folia rigidiora perfecta largiens. Post collectionem folia Thee præparantur, atque recens decerpta super lamina ferrea torrentur, tosta & adhuc ferventia volis manuum volvuntur, donec crispa evadant. Duæ species Theæ maxime familiares nobis notæ sunt, prior *Thee Bohe, Thee Bou, Thee rubrum*, rother Thee, posterior *Thee viride*, ad quam etiam *Thee imperiale* refertur, appellatur. Dubium adhuc est, utrum ex eadem, an vero ex specie diversis fruticibus decerpantur *Thee Bou* & *Thee viride. Omnes Theæ species magis vel minus adstringunt, viridem rubra tamen sapore adstringente plerumque antecellit. Grata fere omnibus est medicina infu-*

 sum

sum Theæ & vere polychresta; multum tamen aquæ calenti adscribendum esse persuasi sumus. Optima Thea censetur, cujus folia parva tenella, atque in apicibus alba, incana vel lanuginosa sunt, quæ leviter adstringunt, & odoris atque saporis grati deprehenduntur. Thea viridis aquam, in qua insusa est, viridiusculo colore, & odore violaceo, vel fœni recentis instar, imprægnare debet.

Herba Thlaspi, Thlaspi arvense, Linn. *Moutarde sauvage*, Baurensenf. Vulgaris per Europam planta. *Tota planta efficax contra curculiones & cimices habetur.*

Thuyæ, Arboris vitæ, Thuya occidentalis, Linn. Canadæ & Sibiriæ indigena in nostris hortis non infrequens hospes. *Decocto foliorum adscribitur resolvendi vis, eadem in unguenti formam redacta contra rhevmatismos laudantur.*

Thymi Cretici, Thymi albi capitati veri, Saturejæ floribus spicatis, foliis carinatis punctatis ciliatis, Linn. *Thym de Crete*, Cretischer Thymian. Provenit in Creta insula, & aliis regionibus calidioribus. *Eligenda odorata aromatica, capitulis integris.*

Thymi vulgaris, folio tenuiore cineritio, rigidi, Thymi erecti, foliis ovatis, margine reflexis, floribus verticillato-spicatis, Linn. *Thym vulgaire, a feuille menue*, Thymian. Colitur in hortis. Colligenda mense Junio. *Carminativas, anticatarrhales & nervinas habet vires. Non solum in usum cedit medicum, sed & culinarium. Est succedaneum prioris sive Cretici, utpote qui vulgari præstantior est, si modo debitas bonitatis notas habet.*

Tormentillæ, Septifolii, *Tormentille*, Tormentill, Blutwurz-Kraut, Siebenfinger-Kraut. *Raro in usum, nisi in decoctis vulnerariis, venit.*

Trichomanis. Vide Herba Adianti aurei.

Trifolii fibrini, aquatici, palustris, Menyanthes foliis ternatis, Linn. Limonium Cord. Acopa Dioscorid. Bœrh. H. L. Menyanthes palustre triphyllum Raj. *Treffle de Castor, Menyanthe*, Bieberklee, Bitterklee, Wasserklee, Scharbocksklee. Nascitur in aquis stagnantibus & paludosis. Colligenda mense Majo vel Junio. *Aperit, incidit & roborat. Excellens est antiscorbuticum, antarthriticum, antasthmaticum, antihypochondriacum & antifebrile. Externe etiam, scopo mundificandi, ad ulcera tibiæ succus, vel decoctum herbæ conducit. Rajus ad ovium tabem commendat.*

Trifolii pratensis, purpurei, vulgaris, majoris, Trifolii spicis subvillosis, cinctis stipulis oppositis membranaceis, corollis monopetalis, Linn. *Treffle des prées*, Wiesenklee. Ubique provenit in pratis herbidis. Colligenda, dum floret. *Vulneraria censetur, & albo fluori conferre, ob vim balsamicam & subadstringentem, creditur.*

Tussilaginis, vide Herba Farfaræ.

Verbasci, flore luteo; maris latifolii lutei, Bauh. Pin. Thapsi barbati, Verbasci foliis utrinque tomentosis decurrentibus, Linn. *Bouillon blanc, Molene, Bonhomme*, Wullkraut, Himmelbrand, Kö-

nigs-

nigskerzen. Juxta agrorum margines, aggeres & fcrobes nafcitur. Folia colligenda funt Junio menfe. *Prodeft interne fumtum, in morbis pectoris, tuffi, fputo cruento, & torminibus ventris. A veterinariis Anglis, in affectibus pulmonum vaccarum & jumentorum, adhibetur, atque* Pulmonaria vaccarum *appellatur.* Raj. Hift. Plant. *Externe adhibitum emollit, difcutit & dolores mitigat, atque in lacte coctum ad hæmorrhoidum dolores, tenesmum & ani procidentiam commendatur.*

Herba Verbenæ vulgaris, maris, flore cœruleo, Verbenæ fpicis filiformibus, foliis multifido-laciniatis, Linn. *Verveine*, **Eisenkraut, Taubenkraut, Eisenhart.** Nafcitur juxta fepes & muros, aliosve locos incultos. Colligenda menfibus æftivis. *Adftringit, refrigerat, vulneraria & anodyna eft.*

Veronicæ majoris, vulgaris ferpentis, Veronicæ fpicis pedunculatis lateralibus, caule procumbente, Linn. *Veronique*, **Ehrenpreiß, Heyl aller Schäden, Wundkraut.** Nafcitur in pafcuis ac filvis recens cæfis, ficcioribus. Colligenda menfe Majo & Junio. *Inter vulnerarias plantas eminet; diuretica, fudorifera, pectoralis & roborans eft. Succum ad uncias duas de die potum, Podagræ mederi* Boerhavius *afferit.*

Vincæ per vincæ, Clematitidis Daphnoidis, Vincæ foliis ovatis, Linn. *Pervenche*, **Wintergrün, Singrün, Jngrün.** Provenit in filvis. Colligenda Majo & Junio. *Ob vim, quam habet, leniter adftringentem, vulnerariis adfcribitur, atque in fluxionibus fanguinis commendatur.*

Violariæ, Violæ acaulis, ftolonibus teretibus reptantibus pedunculis radicatis, Linn. *Violette*, **Violenkraut, Veylkraut, Merzen-Violenkraut.** Juxta fepes, in dumetis & hortis provenit. *Ad herbas quinque emollientes refertur.*

Vitis, Folia Vitis, *Feuilles de Vignes*, **Weinlaub, Weintrauben-Blätter.** Colligenda funt menfe Augufto. *Adftringunt & refrigerant, atque in gargarismis adhiberi folent.*

Virgæ aureæ. Vide Herba confolidæ Saracenicæ.

Viscago, Cucubalus Otitis, Linn. Sponte provenit in collibus apricis Germaniæ, Helvetiæ, Galliæ & Angliæ. *Infufum herbæ vinofum cum theriaca pro certiffimo venditatur in hydrophobia remedio.*

Urticæ urentis, vulgaris, racemiferæ, *Ortie commune*, **Brennesseln.** Ad fepes & rudera crefcit. *Diuretica eft, ad mictum cruentum fpecifice & hæmorrhagias omnis generis commendatur. Cicutæ & Hyofcyamo adverfatur.*

Urticæ mortuæ, inertis, Galeopfidis, Lamii flore albo, Lamii foliis cordatis acuminatis ferratis petiolatis, Linn. *Ortie blanche ou morte*, **weisse, todte Nessel.** Ad fepes hortorum occurrit. Colligitur, dum floret, menfe Aprili & Majo. *Commendatur fpecifice ad fluorem album & fcrophulas.*

Uvæ urfi, Arbuti caulibus procumbentibus, foliis integerrimis, Linn. *Arboufier, Bouffèrole*, **Bärentraube, Wolfsbeere, Sandbeere.** In montibus, collibus & ericetis Sueviæ, Norwegiæ, Ruffiæ, Auftriæ, Styriæ,

 Carniolæ,

Carniolæ, Helvetiæ, Italiæ, Hiſpaniæ, Gallo-Provinciæ &c. creſcit. *Folia hujus plantæ noſtris demum temporibus officinis illata, in ſuppreſſione urinæ & doloribus renum atque veſicæ, a calculo & coacervata materia ſabuloſa ortis, tanquam inſigne atque ſpecificum remedium commendantur. Qua virtute autem miracula ſua præſtet, in ambiguo eſt. Si qualitates requiris manifeſtas, præter adſtringentem, quam guſtus detegit, invenies nullam. Forſitan hæc ſufficit. Doſis eſt a ſcupulo ſemis ad drachmam ſemis.*

Herba Vulvariæ, Chenopodium vulvaria, Linn. *Arroche puante*, **kleine Miſtmelten.** Fœtidiſſimum habet urinæ putreſcentis odorem, ſaporem ſalſum. Paſſim per Europam creſcit. *Hyſtericarum umbilico imponitur. Annon odor & ſapor majoris virtutis index?*

Uvulariæ, Hypogloſſi, Bislinguæ, Bonifaciæ, Lauri Alexandrinæ, Ruſci latifolii fructu folio innaſcente, Tournefort. Ruſci foliis ſubtus floriferis ſubfoliolo, Linn. *Uvulaire*, **Zäpfleinkraut, Zungenkraut, Kehlblatt.** Colitur in hortis; ſponte provenit in Gallia & Italia in montoſis. *Travmatica eſt, adſtringit, & decoctum in affectibus uvulæ, ex nimia humiditate & laxitate ortis, pro gargarismatibus adhibetur.*

Xanthii, Lappæ minoris, Xanthium ſtrumarium, Linn. *Grappelles, petit Gluteron*, **Bettlerläuſe, Spitzkletten.** Occurrit per omnem Europam. *Succum ad ſanguinem depurandum & contra ſcrophulos commendant.*

CAPUT III.

DE FLORIBUS.

Flores Acaciæ Germanicæ, Pruni ſilveſtris, Pruni ſpinoſæ foliolis lanceolatis, Linn. *Fleurs de prunier ſauvage*, **Schlehenblüth.** In ſepibus occurrit Acacia. Floret menſe Aprili. Flores colligendi ſereno cœlo. *Laxant alvum, ſed nonnunquam tormina excitant; ſerum & ſabulum renum educunt; inter anthelmintica & antepileptica numerantur.*

Anethi hortenſis, *Fleurs d'Anet*, **Dillenblumen, Dillenblüth.** Sunt in umbellam congeſti. Colligantur Julio. *Anodyni & carminativi ſunt; uſus eſt in enematibus.*

Anthos, Roriſmarini, Libanotidis, *Fleurs de Romarin*, **Rosmarinblüthe.** Colliguntur Majo & Junio. Vix apud nos ſufficienti habentur quantitate; hinc afferuntur ex calidioribus regionibus. Eligendi odorati, recentes. *Cephalici, nervini & uterini ſunt.*

Aquilegiæ, *Fleurs d'Ancolie*, **Ackeley, Ageley, Glockenblumen.** Naſcitur Aquilegia in hortis; nonnunquam ſponte occurrit in ſilvis. Flores reperiuntur diverſi coloris; eligendi cœrulei. *Antiſcorbutici ſunt, urinam & menſes cient, vulnerariis adnumerantur; in gargarismis etiam adhibentur.*

Arnicæ. Vide Herba & Radices, cum quibus conveniunt, mitius tamen agunt.

Flores

res Aurantiorum, Citri petiolis alatis, Linn. Naphæ, *Fleurs d'Orange*, Pomeranzenblüth. Coluntur in hortis. Sicci raro, recentes ad aquam destillandam expetuntur. *Sunt alexipharmaci & cordiales.*

Balaustiorum, Balaustiæ, Mali punicæ silvestris, flore pleno majori, Punicæ, Linn. *Fleurs Balaustes*, Granatenblüthe Coluntur in hortis, & ex regionibus calidioribus advehuntur. *Valde adstringunt & refrigerant; ad uvulæ laxitatem in gargarismis conducunt. Ex petalis rubris, abjectis calycibus, pulverem rubrum sternutatorium parare solent.*

Basilici, Ocymi, *Fleurs de Basilic*, Basilgenblumen. In officinis prostant summitates herbæ cum floribus. *Virtutibus balsamicis, nervinis & uterinis conveniunt cum herba.*

Bellidis minoris, silvestris, *Fleurs de petite Marguerite, de Paquerette*, Gänseblumen, Angerblumen. Florent primo vere in pratis & aggeribus. *Cum herba conveniunt. Refrigerant, & pectori, renibus, hepatique sunt amici.*

Bellidis hortensis, Bellidis rubræ, *Fleurs de Marguerite rouge*, rothe Maslieben, Margarethen-Blumen. *Virtutes eædem ac prioris, & præcipue ad Tincturam requiruntur.*

Betonicæ, Bethonicæ purpureæ, *Fleurs de Betoine*, Bethonienblüth. Junio & Julio colliguntur; plerumque spicæ florescentes tantum, non flores excerpti, in usum trahuntur. *Cæterum cum herba conveniunt, & ad conservam expetuntur.*

Borraginis, Buglossi veri latifolii, *Fleurs de Bourrache*, Borragenblumen. Mense Julio & Augusto colliguntur. *Adscribitur illis vis cordialis & antimelancholica, atque floribus quatuor cordialibus adnumerantur.*

Buglossi angustifolii, *Fleurs de Buglosse*, Ochsenzungenblüthe. Junio & Julio florent. *Cum Borraginis floribus conveniunt, & pariter ad flores quatuor cordiales pertinent. Infusum ut antepilepticum a nonnullis commendatur.*

Calcatrippæ, Consolidæ regalis, Delphinii, Delphinii caule subdiviso, nectariis monophyllis, Linn. *Fleurs de pied d'alouette*, Ritterspornblumen, Lerchenklauenblumen. Sponte inter segetes proveniunt; coluntur etiam in hortis. Silvestres cœrulei in usum vocantur. *Ophthalmici, diuretici, & vulnerarii sunt. Nonnullis tamen usus internus, ob vicinitatem, quam cum* Aconito *Calcatrippa habet, suspectus est. In Ophthalmia flores in sacculis, vel decoctum eorum externe applicantur.*

Calendulæ, Calthæ sativæ, Verrucariæ, Calendulæ seminibus radii cymbiformibus echinatis, disci bicornibus, Linn. *Fleurs de Soucy*, Ringelblumen, Goldblumen. Coluntur in hortis. Per totam æstatem florent. *Censentur cardiaci, uterini & alexipharmaci; suffitum a parturientibus, vagina exceptum, partum promovere ajunt.*

Cardamines, Cardamine pratensis, Linn. *Cresson des prés*, Wiesenkresse Communis per Europam planta. *Hi flores laudantur contra morbos convulsivos ad drachmam unam aliquoties de die dati.*

 Flores

Flores Carthami, Cnici ſativi, Carthami foliis ovatis integris ſerra aculeatis, Linn. *Fleurs de Carthame, ou de Safran bâtard*, **wil Safran, Saflohr.** Coluntur in hortis & agris. Florent Julio & Augu *Alvum emolliunt, & ictericis commendantur. Uſus præcipuus eſt ad tingendum.*

Centaurii minoris. Vide Herbæ.

Chamomillæ ſeu Chamæmeli Romani, Leucanthemi odorati, m tiplici flore, Matricariæ receptaculis conicis, radiis deflexis, ſe nibus nudis, ſquamis calicinis, margine æqualibus, Linn. *Fleurs Camomille Romaine*, **Römiſche Chamillen, edle Chamillen.** Colun apud nos in hortis. *Sunt carminativi, ſtomachici, anodyni & diuretici. Infuſ theiforme ad dolores poſt partum commendabile eſt.*

Chamomillæ, ſeu Chamæmeli vulgaris, ſilveſtris, Matricariæ ceptaculis hemiſphæricis, radiis patentibus, ſeminibus coronat marginatis, ſquamis calycinis, margine obſoletis, Linn. *Fleurs Camomille des Champs*, **Chamillen, gemeine Chamillen.** In ſegetib menſe Junio & Julio luxuriant; ſingulis annis colligendi. *Gaudent virtute toni carminativa, anodyna & antefebrili. Externe in ſacculis diſcutiendi & in catapl matibus reſolvendi gratia adhibetur.*

Cheiri, Keyri, Levcoji lutei, Cheiranthi foliis lanceolatis acu glabris, Linn. *Fleurs de Giroflée jaune*, **gelbe Violen.** Primo vere fl rent; coluntur in hortis. *Ad icterum & uteri vitia commendantur.*

Cichorii, *Fleurs de Chicorée*, **Wegwartenblumen.** In campeſtrib & circa vias publicas proveniunt. *Hepati dicati ſunt, & conſerva ex floribus, n ex herba, parari debet.*

Conſolidæ regalis. Vide Flores Calcatrippæ.

Cyani cœrulei, Baptiſeculæ, Centaureæ calycibus ſerratis, foli linearibus: infimis dentatis, ſuperioribus integerrimis, Linn. *Fleu de Bluet*, **blaue Kornblumen.** Florent inter ſegetes Junio. Colligendi ſic & ſerena tempeſtate, & celeriter inter chartam, fornacis calore, ne palleſcan ſiccandi. *Diuretici ſunt; externe aqua deſtillata & flores ipſi in ſacculis ad ophtha miam commendantur.*

Farfaræ, Tuſſilaginis, *Fleurs de Tuſſilage*, **Huflattich, Roßhub blumen.** Primo vere ante herbam proveniunt, & hanc ob cauſam planta *Fili ante patrem* vocatur. *Pectorales ſunt; in decoctis exhibentur, & eorundem ſyrupi atque conſerva in officinis proſtant.*

Galeopſidis. Vide Urticæ.

Geniſtæ, Cytiſo-geniſtæ, flore luteo, Geniſtæ ſcopariæ angulo ſæ, Geniſtæ foliis lanceolatis, ramis teretibus ſtriatis, Linn. *Fleur de Genet*, **Ginſter-Pfriemenkraut-Blumen, Künſchotten.** Copioſ proveniunt in arenoſis, montoſis, incultis. Menſibus Majo & Junio colliguntu *Vires ſpleneticæ, nephriticæ, antiſcorbuticæ & diureticæ illis tribuuntur. In ſubſtan tia vomitus excitant, in decoctis alvum laxant.*

Flore

Flores Granatorum. Vide Flores Balaustiorum.

Hepaticæ nobilis, *Fleurs d'Hepatique noble*, Edel-Leberkraut-Blüthe. In silvis proveniunt & primo vere colliguntur. Sicut flores Cyani colligi & siccari debent. *Conveniunt cum herba, & ad conservam requiruntur.*

Hyperici, Perforatæ, *Fleurs de Millepertuis*, Johannis-Blumen, Harthheu-Blumen. Junio & Julio colliguntur. *Vulnerarii & anthelmintici sunt. Odorem contriti spirant terebinthinaceum; spiritum vini & oleum colore carmesino-rubro inficiunt.*

Jasmini, Jasmini officinalis, Linn. Sunt flores arbusculi in India orientali sponte crescentis, copiose in hortis Europæis colitur. Flores recentes fragrantium effectus edunt. Oleum destillatum dare recusant. Oleum Behen cum iis infusum olei Jasmini nomine in officinis prostat, *ad usus cosmeticos, ob gratum, quem large spargit, odorem, aptatum.*

Lavendulæ fœminæ, angustifoliæ, *Fleurs de Lavande*, Lavendel-Blumen. Coluntur in hortis. Vigent mense Junio & Julio. *Cephalicæ & nervinæ sunt, atque pro odoramentis & cucuphis expetuntur.*

Liliorum alborum, Liliorum foliolis sparsis, corollis campanulatis, intus glabris, Linn. *Fleurs de Lis blancs*, weisse Lilienblätter. Coluntur in hortis. Flores colligi possunt Julio & Augusto. *Anodyni sunt; digerunt, humectant & maturant, cuticulam curant; sicci vero raro in usum veniunt. Antheras sive apices luteos liliorum, menstrua & fœtum pellere, nonnulli perhibent.*

Liliorum convallium, Convallariæ scapo nudo, Linn. *Fleurs de Muguet*, Mayenblumen. Florent Majo in silvis. *Cephalici sunt, & contra morbos frigidos capitis adhibentur. In substantia assumti alvum movent; præstat igitur scopo confortandi aquam adhibere ex illis destillatam. Errhinam etiam habent virtutem, & pulveribus sternutatoriis adduntur. Baccas in pulverem redactas Epilepticis salubrites datas prætendunt.*

Linariæ. Vide Herba.

Lupuli salictarii, Humuli, Linn. *Fleurs de Houblon*, Hopfen. Sunt folliculi squamosi, vel capsulæ foliaceæ, strobilorum instar, molles, quæ semina continent parva, & potius fructus, quam flores appellari deberent. Lupulus sponte provenit; copiose vero etiam colitur. Planta est scandens. *Præcipuus usus Lupuli est ad cerevisias condiendas; in medicina vero medicamentum anodinum, discutiens, resolvens, calculum, urinam & menstrua pellens, præbet; externe contusionibus & tumoribus auxiliatur.*

Malvæ arboreæ, hortensis, hyemalis, Alceæ foliis sinuato-angulatis, Linn. *Fleurs de Mauve de jardin*, *Rose tremiere*, grosse Pappeln, Herbst-Rosen, Winter-Rosen. Coluntur in hortis. Flores colliguntur mensibus Augusto, Septembri & Octobri. Eligendi, qui colore sunt fusco-purpurei. *Emolliunt, & ob viscidaditatem præbent anodinum in faucium inflammatione. Usus est in gargarismis.*

Flores Meliloti, *Fleurs de Melilot*, **Steinklee-Blumen.** *Infusum florum Meliloti, ad partum facilitandum, dolores post partum, & nephritidem commendatur. Usus eorum etiam in clysteribus est.*

Nymphææ albæ, Nymphææ foliis integerrimis cordatis, calyce tetraphyllo, corolla multiplici, Linn. *Fleurs de Nymphée blanche, de Nenuphar blanc*, **weisse Seeblumen.** Nascuntur in stagnis; florent mense Julio. *Refrigerant, humectant, & ad maniam & satyriasin commendantur.*

Origani, sunt summitates. Vide Herbæ.

Papaveris erratici, Rhœadis silvestris, Papaveris caule multifloro folioso hispido, foliis pinnatifidis, capsulis lævibus, Linn. *Fleurs de Coquelicot, ou de Pavot rouge*, **Kornrosen, Klapperrosen, Schnallenblumen.** Proveniunt inter segetes. Colliguntur mense Junio & Julio. Aquam, diutius immersi, reddunt mucilaginosam. *Anodyni sunt, & præcipue in catarrhis acribus, salsis & pleuritide conducunt, atque ob mucilaginem leniunt & mulcent.*

Persicorum, Mali Persicæ, Amygdali foliorum serraturis omnibus acutis, Linn. *Fleurs de pêcher*, **Pfersich-Blüth.** Florent mense Aprili; coluntur in hortis & vineis. *Alvum laxant, serum educunt, & vermes necant. Parantur inde syrupus & conserva.*

Pœoniæ, *Fleurs de Pivoine*, **Gichtrosen.** Coluntur in hortis. Colliguntur mense Majo. *Conveniunt virtutibus cum radicibus, & antepileptici creduntur. Raro flores, sæpius syrupus ex illis paratus adhibentur.*

Primulæ veris, flore odorato, Paralyseos, Verbasculi pratensis odorati, C. B. Primulæ foliis denticulatis rugosis, limbo - corollarum concavo, Linn. *Fleurs de Primevere*, **Schlüsselblumen, Himmelsschlüssel, St. Petersschlüssel.** Ubique in pratis verno tempore proveniunt. *Censentur nervini, antepileptici, anodyni & pectorales.*

Rosarum albarum, Rosæ albæ vulgaris majoris, *Fleurs de Roses blanches*, **weisse Rosen** Coluntur in hortis, & mense Junio florent. *Ad oculorum inflammationes & fluorem album mulierum commendari solent.*

Rosarum pallidarum, *Fleurs de Roses pâles*, **bleiche Rosen, Ulmer Rosen.** Etiam in hortis coluntur, & eodem tempore florent. *Alvum laxant, biliosis & hydropicis prosunt.*

Rosarum rubrarum, vulgarium, *Fleurs de Roses rouges*, **Zucker-Rosen, rothe Rosen.** Colliguntur eodem tempore, quo præcedentes. *Omnes Rosarum species vim quandam habent subadstringentem; hæ vero paulo magis, quam præcedentes. Sunt simul roborantes, analepticæ & cordiales. Floribus adnumerantur quatuor cordialibus. Usus est varius, tam internus, quam externus.*

Rosarum finarum, intense rubrarum, flore simplici sericeo, *Fleurs de Roses de Provins*, **Knopf-Rosen, feine Rosen, Eßig-Rosen, Sammet-Rosen.** Coluntur in hortis. Colliguntur, dum nondum sunt apertæ, atque abscissis ungulis albis celeriter siccantur. *Vi adstringente, omnibus reliquis*

Rosarum

Rosarum speciebus, præcellunt, in reliquis conveniunt. Requiruntur præcipue ad Tincturam & Acetum. Linnæus *omnes Rosas officinales sub una eademque specie,* Rosæ caule aculeato, petiolis inermibus, calycibus semipinnatis, *comprehendit.*

Flores Salviæ hortensis, *Fleurs de Sauge*, **Salbey-Blüthe.** Colliguntur per æstatem, & inprimis mense Julio. *Virtutibus balsamicis & nervinis cum herba conveniunt.*

Sambuci, Sambuci caule arboreo ramoso, floribus umbellatis, Linn. *Fleurs de Sureau*, **Hollunderblüthe.** Ubique occurrit Sambucus arbor, & circa rudera, muros & sepes nascitur. Floret mense Junio. *Flores discutiunt, emolliunt, resolvunt, lac augent, dolores mitigant, sudorem movent; infusum Theæ loco, senibus præsertim, ad cruentum sputum & tussem pertinacem, commendatur.*

Saxifragiæ, vide Herbæ.

Scabiosæ, *Fleurs de Scabieuse*, **Scabiosen-Blumen, Apostemkraut-Blüthe.** *Cum Herba conveniunt, & inprimis ad conservam expetuntur.*

Spicæ Celticæ &

Spicæ Indicæ, vide Radices.

Spicæ hortensis, Lavendulæ latifoliæ, Psevdonardi, *Fleurs de Spic, ou de Nard commun*, **Spick.** Coluntur in hortis; in Hispania & Gallia Narbonensi sponte proveniunt. Colliguntur mense Junio & Julio. *Adscribitur vis cephalica, nervina atque uterina, & tam externe, quam interne in usum vocantur.*

Stœchadis Arabicæ, Stœchadis purpureæ, C. B. Lavendulæ foliis lanceolato-linearibus, spica comosa, Linn. *Fleurs de Stœchas Arabique*, **Stöchas-Blumen, welscher Lavendel.** Advehitur ex Gallia, Italia & aliis calidioribus regionibus. *Eligendæ Spicæ integræ, odoratæ, recentes. Nervina, pulmonica, diuretica, uterina & carminativa gaudent virtute.*

Stœchadis citrinæ, Germanicæ, Amaranthi lutei, Elichrysi, Gnaphalii foliis lanceolatis: inferioribus obtusis, caule herbaceo simplicissimo, corymbo terminali composito, Linn. *Fleurs de Stœchas citrin, de Passevelours, Immortelles jaunes*, **Rheinblumen, Winterblumen, Schaben-Motten-Kraut.** Sunt species Elichrysi; proveniunt in locis sabulosis siccis; frequenter occurrunt circa Rhenum. Florent Junio & Julio. *In affectibus pectoris, lienis & renum conducunt, vermes enecant. Fumus, a floribus carbonibus injectis, excitatus, ad arthriticos dolores commendatur.*

Tanaceti, *Fleurs de Tanesie*, **Rheinfarn, Wurmkraut-Blumen.** Colligendi mense Junio & Julio. *Anthelmintici sunt, & cum herba conveniunt.*

Tiliæ, Lin. Tiliæ fœminæ, folio majori, C. B. *Fleurs de Tillau, de Tilleul, ou de Tillot*, **Lindenblüth.** Passim sponte & plantata provenit Tilia. Floret mense Julio. *Flores roborant, discutiunt, anodyni & cephalici sunt; ad epilepsiam, apoplexiam & vertiginem commendantur. Speciebus pro potu Ordinario additi gratum conciliant colorem rubellum.*

Flores Tunicæ hortenſis, rubri, Dianthi floribus ſubſolitariis, corollis crenatis, ſquamis calycinis ſubovatis breviſſimis, Linn. *Fleurs d'Oeuillets rouges*, Nägelblumen, Garten-Nägelein, Grasblumen. Coluntur in hortis. Florent menſe Julio & Auguſto. *Cephalici & cordiales cenſentur.*

Tuſſilaginis, vide Flores Farfaræ.

Verbaſci, Thapſi barbati, *Fleurs de Bouillon blanc*, Wullenblumen. Proveniunt in locis arenoſis, juxta agrorum margines. Colliguntur menſibus Julio & Auguſto. *Sunt anodyni & emollientes, atque ad hæmorrhoidum dolores & teneſmum, ab hypercatharſi ortos, in lacte dulci cocti & ſacculis applicati, conveniunt. Infuſum florum Verbaſci ad phthiſin laudatur, & Italis familiare eſſe, Ill.* Hallerus *perhibet.*

Violarum, purpurearum odoratarum, *Fleurs de Violettes de Mars*, blaue Violen, wohlriechende Veilgen, Merzen-Violen. Juxta muros ſepes & in hortis proveniunt. Florent menſe Martio & Aprili. *Refrigerant, humectant, emolliunt & laxant; vis etiam adſcribitur cordialis, & hanc ob cauſam floribus quatuor cordialibus adnumerantur. Siccati in vitris loco calido aſſervandi, ne acceſſu aëris palleſcant.*

Urticæ mortuæ, Galeopſidis, Lamii albi, *Fleurs d'Ortie morte, ou de Lamium*, taube Neſſelblumen. Ad hortorum ſepes occurrunt, Martio, Aprili & Majo florent. *Specifice ad album fluorem commendantur.*

CAPUT IV.
DE SEMINIBUS.

Semen Abelmoſch, Ketmiæ Ægyptiacæ, ſemine moſchato, Tournefort. Alceæ Ægyptiacæ villoſæ, Bamiæ moſchatæ, Ketmiæ Americanæ hirſutæ, flore flavo, Raj. Hibiſci foliis peltato-cordatis ſeptem angularibus ſerratis hiſpidis, Linn. *Graines de Muſc*, Biſamſaamen. Grana ſunt reniformia, puſilla, albicantia, odorem moſchi & ambræ ſpirantia. Tam ex Oriente, quam ex Americæ regionibus calidioribus advehuntur; in hortis etiam nonnunquam coluntur. Eligenda probe odorata & recentia. *Aphrodiſiaca cenſentur, & ad odoramenta & alia odore moſchato imbuenda, inſerviunt.*

Acetoſæ, Oxalidis pratenſis, *Semence d'Oseille*, Sauerampffer-Saamen. Eſt nigrum, parvum, triangulare, punicei coloris, ſplendentis, ſaporis adſtringentis. *Pro alexipharmaco habetur, & hoc fine nonnullis compoſitionibus additur.*

Agni caſti, Viticis officinalis, Vitex Agnus caſtus, Linn. *Semence d'Agnus caſtus*, Keuſchbaum, Keuſchlamm-Saamen, Schaafmüllen-Saamen. Arbuſcula ſponte in Italia & Sicilia naſcitur. Semina ſunt grana rotunda, pipere minora, colore cinereo, ſaporis ſubadſtringendis, acris. *In calidioribus ſubjectis habere vim antaphrodiſiacam; in frigidioribus vero venerem excitare, non ſatis compertum, id vero certum eſt, vim habere narcoticam & eſſe medicamentum valde calidum, quare uſus ejus caute inſtituendus.*

Semen

Semen Alkekengi, Halicacabi, Physalidis caule simplici, radice annua, foliis integerrimis geminatis, floribus solitariis, Linn. *Bayes de Coqueret*, **Judenkirschen=Saamen.** Proveniunt Alkekengi in vineis & silvis. Semina & fructus maturescunt mensibus Octobri & Novembri. *Adnumerantur antinephriticis.* Vid. Fructus.

Altheæ, Ibisci, *Semence de Guimauve*, **Eybischkraut=Saamen.** Sunt semina parva, semicircularia vel reniformia. Mucilaginem, in aqua macerata, exhibent. *Emolliunt, leniunt, & nephriticis commendantur.*

Ammeos, Ammi veri Cretici, odore Origani, Sisonis foliolis subcapillaribus, *Semence d'Amni*, **Cretischer Ammy=Saamen.** Ad umbelliferas & annuas refertur plantas. Semen parvum, striatum, e rufo spadiceum, saporis aromatici, acris est. Ex Alexandria Ægypti advehitur. Eligendum recens, maturum, saporis acris. *Alexipharmacum, diureticum & carminativum est; Theriacam ingreditur; & seminibus quatuor calidis minoribus adnumeratur. Commendatur* a Matthiolo *ad fluorem album, & sterilitatem mulierum.*

Amomi, *Semence d'Amome*, **wohlriechender Saamen, oder Frucht aus Indien, Amömlein.** Inter Auctores lis est, quid verum sit Amomum; hodie plerumque pro Amomo baccæ rotundæ ex fusco nigricantes, pipere paulo majores, *Myrti arboreæ aromaticæ, foliis laurinis, acuminatis*, sive *Myrti foliis alternis Linnæi*, venduntur, quæ etiam *Caryophylli rotundi*, vel *Piper odoratum Jamaicense & Pimenta* vocantur. Colliguntur immaturæ, & saporis sunt aromatici, ex Caryophyllorum, Nucis moschatæ & Cinnamomi sapore & odore quasi compositi. Angli iis ad condiendos cibos utuntur, & ex *Jamaica* insula, ubi arbor in montosis silvis crescit, sub nomine *All-Spice*, quia odorem & saporem omnium aromatum, scilicet *Cinnamomi, Caryophyllorum* & *Nucistæ* referunt, advehunt. *Rajus* ex *Sloani Historia Jamaicæ* arborem sub nomine *Caryophylli aromaticæ Americanæ, lauri acuminatis foliis* sequenti modo describit: „Arboris hujus truncus, femoris humani crassitudinem æquat, ad triginta pe„dum altitudinem recta assurgit, cortice glaberrimo incano tectus, quaqua ver„sus ramos emittit. Virgularnm extrema folia diversæ sunt magnitudinis, am„plissima, quatuor vel quinque uncias longa, duas vel tres lata, glabra, te„nuia, nitentia, saturato virore imbuta, pediculis uncialibus insidentia, attritu „odorata, & laurinis per omnia similia.„ Surculorum extrema, seu summitates in multos, unciam longos, pediculos facessunt, totidem flores sustinentes, quorum unusquisque e plurimis ex albicante viridibus staminibus, quatuor petalis perexiguis, deorsum reflexis, concoloribus constat. Floribus delapsis, succedunt baccæ multæ coronatæ, seu umbilicatæ, per maturitatem baccis juniperinis majores, nigræ. glabræ & splendentes, in quibus continetur pulpa humida, subviridis, acris & aromatica. Baccæ hæ per vesicam destillatæ, oleum largiuntur suave, odoriferum, quod, velut *Oleum caryophyllorum & cinnamomi* fundum petit. Alii pro Amomo vero venditant semen quoddam angulosum, rugosum, aromaticum, nigrum, quod in capsulis seu siliquis subovatis, trigonis, in tria loculamenta divisis, apportatur, & a nonnullis *Cardamomum majus*, ab aliis *Amomum racemosum* vocatur, atque a *Linnæo* in *Horto Cliffortiano*, sub nomine *Amomi, scapo nudo, spica ovata & spica oblonga obtusa*, describitur. *Amomi vires sunt cephalicæ, stomachicæ, incidentes & roborantes; ob virtutes alexipharmacas ad Theriacæ confectionem requiritur*, Alii *Amomum* hoc, *scapo nudo*

X 2 *Linnæi*,

Linnæi, pro *Cajeput*, *Cardamomi* ſpecie ſumunt. *Spielmanno* Amomum eſt ſemen exiguum, griſeum ſtriis eminendibus ſulcatum, odoris levioris, ſaporis aromatici linguam ſenendis, Siſon Amomum, Linn. Creſcere dicit in Anglia & Europa calida & noſtras Hyemes ferre. Celebratiſſimum antiquitati *Amomum* hodie in integrum ignoratur.

Semen Anethi hortenſis, *Semence d'Anet*, Dill-Saamen. Compreſſum, membranaceum quaſi & tenue eſt, tribus ſtriis notatum, coloris dilute fuſci, ſaporis aromatici, odoris grati. *Digerit & diſcutit, auget lac, & ſomnum conciliat, flatus & urinam pellit.*

Angelicæ ſative, *Semence d'Angelique*, Angelick-Saamen. Albicans, latum & compreſſum eſt, ſaporem acrem & odorem Angelicæ radicis habet. *Carminativum eſt, diureticum & alexipharmacum.*

Aniſi, Pimpinella Aniſum, Linn. *Semence d'Anis*, Anis-Saamen. Oblonge rotundum, parvum & ſtriatum eſt, coloris viridiuſculi, ſaporis dulcis, aromatici. Ex annua planta, quæ copioſe in agro Bambergenſi ſeritur colligitur. Eligantur ſemina magna, matura, & a ſtipitibus & quisquiliis libera. In Egypto & Syria ſponte provenit, in Hiſpania collectum reliquis magnitudine cedit, aromate præſtat. *Carminativum, pnevmonicum & ſtomachicum eſt. Ad quatuor ſemina calida majora refertur.*

Aniſi Indici, ſtellati, Philippinarum inſularum, Badianæ, *Semence d'Anis de la Chine, ou Anis étoilé*, Indianiſcher Anis, Stern-Anis. Externa forma, capſula ſeminali ſtellam repræſentat, dum ex ſex vel ſeptem radiis conſtat, ex eodem centro ortis, qui hiantes grana tot proferunt, quot ſunt radii. Coloris eſt ex fulvo fuſci; ſaporis ex Fœniculi & Aniſi mixti dulcis. Non raro integræ ſtellæ ad nos veniunt. Cujus plantæ fructus ſit, nondum conſtat; creditur eſſe planta, quæ *Evonymo* affinis Philippinarum inſularum. *Aniſum ſpirans, nuculas in capſulis ſtellatim congeſtis proferens*, vocatur. Ex India orientali advehitur, & in Moſcoviam ex Tartaria transportatur, unde forſan *Fœniculum* & *Aniſum Sibirienſe* nominatur. Eligendæ capſulæ vel radii majores, multo oleo dotati, ſaporis ſubdulcis. *Convenit virtute cum ſemine Aniſi vulgaris, penetrantius, gratius & præſtantius tamen eſt.*

Apii ſativi, *Semence d'Ache*, Garten-Eppich, Selery-Saamen. Parvum, ſtriatum, Petroſelini ſemine minus eſt. *Ad calculum & uteri vitia commendatur. Adnumeratur ſeminibus quatuor calidis minoribus.*

Aquilegiæ, *Semence d'Ancolie ou d'Ancholie*, Ackeley-Glocken-blumen-Saamen. Nigrum, parvum, ſplendens eſt. *Tribuitur illi vis alexipharmaca & antiſcorbutica. Commendatur ictericis, vel in ſubſtantia, vel in emulſione, quæ emulſio etiam in peripnevmonia, variolis, morbillis, aliisque febribus exanthematicis, nec non eryſipelate, bono cum effectu datur.*

Aſparagi ſativi, *Semence d'Aſperge*, Spargel-Saamen. Plerumque baccæ rubræ, in quibus ſemina, ſeu acini nigri duri includuntur, loco ſeminum proſtant. *Vis adſcribitur diuretica; raro vero in uſum venit.*

Atriplicis hortenſis, albæ ſativæ, Atriplicis caule erecto herbaceo, foliis triangularibus, Linn. *Semence d'Arroche*, Melten-Saamen. Albi-

Albicans, orbiculatum, compressum est. *Vim habet emeticam & purgantem, atque ad drachmas duas cum aqua calida propinari solet; ictericis inprimis commendatur.*

Semen Aurantiorum, *Semence d'Orange*, **Pommeranzen-Kern, Pommeranzen-Saamen.** *Virtute gaudet alexipharmaca, diaphoretica & anthelmintica. In emulsionibus datur.*

Bardanæ, seu Lappæ majoris, *Semence de Bardane*, **Kletten-Saamen.** Oblongum, fuscum, nigris striis interstinctum est, saporis amaricantis. *Habetur insigne diaphoreticum & diureticum. Datur in substantia, vel in emulsione ad drachmam unam & ultra.*

Basilici, Ocymi vulgatioris, *Semence de Basilic*, **Basilgen-Basilien-Saamen.** Parvum, nigricans, & saporis mucilaginosi est. *Ad Uteri affectus commendatur. In aqua maceratum dat mucilaginem, quæ ad aphtas & fissuras labiorum & mammillarum utiliter adhibetur.*

Berberum, Acini fructus berberum, Berberis pedunculis racemosis, Linn. *Semence d'Epine vinette*, **Erbselen-Saamen, Saurachbeer-Saamen.** Sunt acini, sive arilli oblongi ex fructu, coloris pallidi, saporis adstringentis. Frutex, in qua fructus Berberis nascitur, sponte provenit in dumetis silvosis, & incultis locis; alitur etiam quandoque in hortis. Floret Aprili & Majo, & circa finem Septembris fructus perficit. *Semen adstringit; sed raro in usum vocatur.*

Bombacis, Gossypii frutescentis, semine albo, annui, Gossypii foliis quinquelobis, Linn. *Semence de Coton*, **Baumwollen-Saamen.** Est coloris ex nigro cinerei, Pisorum majorum magnitudinis; nucleum condit album, oleosum, dulcem. Gossypium sive Bombax colitur in Cypro, Maltha, Sicilia, & aliis insulis Archipelagi. *Semen vim habet demulcentem, & recens, non rancidum, nephriticis & hecticis prodest.*

Brassicæ rubræ, Brassicæ radice caulescente cylindracea carnosa, Linn. *Semence de Chou rouge*, **rother Köhl-Saamen.** Rotundum, Sinapi magnitudinis, coloris ex rufo fusci, saporis oleosi, subacris est. Colitur brassica in hortis & agris, & demum altero post sationem anno semina perficit. *Commendantur ad gonorrhœam, vermes necandos & colicam.*

Buniadis. Vide Semen Napi.

Cannabis sativæ, Cannabis foliis digitatis, Linn. *Semence de Chanvre*, **Hanf-Saamen.** Parvum, rotundum, cineracei coloris, saporis dulcis, oleosi est. *Intus sumtum ventriculum & caput gravat; commendatur a nonnullis in tussi, & ad icterum. Dosis est in substantia; scrupulus unus, ad drachmam unam; præstat in emulsionibus exhibere, externe ad capitis dolores quoque utilibus, nec non ad maculas a variolarum suppuratione contractas delendas.*

Cardui benedicti, *Semence de Cardon benit*, **Cordobenedicten-Saamen.** Oblongum, teres, striatum est, & scopulam quasi refert, saporis amari. *Vires sunt alexipharmacæ, antipleuriticæ; in variolis & morbillis etiam adhiberi solet. Additur emulsionibus.*

Semen Cardui Mariæ, albis maculis notati, vulgaris, *Semence de Chardon Marie*, **Mariendistel, Vehdistel-Saamen.** Oblongum, aliquantum compressum, fuscum est, saporis amaricantis. *Non solum ob signaturam, sed revera antipleuriticum est, atque emulsio exinde parata ad internas inflammationes quascunque conducit.*

Carthami, flore croceo, Cnici, *Semence de Saffran bâtard*, **wilder Saftan-Saamen.** Album, oblongum, angulare est, & sub cortice duriore album, dulcem nucleum condit. Copiose in Alsatia & in agro Argentoratensi colitur Carthamus. Semina sunt eligenda matura, magna, nucleum oblongum, album, pulposum, ponderosum includentia. *Egregium & leve est catharticum, hydragogum, atque tussientibus, hydropicis, & febre quartana laborantibus, convenit. Optime in emulsionibus exhibetur, & a drachmis duabus ad sex dari potest.*

Carvi, Cari, Linn. Cumini pratensis, *Semence de Carvi*, **Kümmich, Wiesen-Kümmel.** Planta sponte provenit in pratis; floret Majo, & sequente mense semina maturantur. *Semina carminativa, stomachica & diuretica sunt, atque ad quatuor calida majora referuntur.*

Cataputiæ majoris, Ricini vulgaris, Ricini foliis peltatis serratis, petiolis glanduliferis, Linn. *Semence de Ricin, de Chassetaupe*, **Purgier-Körner, Treib-Körner.** Ovalis figuræ atque quodammodo compressæ est, Fabæ minoris magnitudinis, coloris albicantis & cineracei, ex nigro variegati; sub putamine tenui nucleum condit album, saporis acris. Colitur in hortis, ubi eodem, quo seritur, anno floret; in Ægypto vero sponte nascitur & perennat. *Hydragogum & purgans satis vehemens est; Emulsio ex granis decem vel duodecim, i. e. seminibus duobus vel tribus, parata, vehementer serum educit, & hydropicis, non vero emaciatis & biliosis, convenit. Oleum ex semine expressum externe ad membra paralitica commendatur, atque ad drachmas duas & ultra interne potest dari ad serum educendum.* Ricini majoris *semina in multis officinis prostant, cum hisce nostris non confundenda, quia ex alia planta* Jathropha, *nempe*, foliis cordatis angulatis *desumuntur. Utraque tamen ob excurentem acrimoniam & vim inflammantem, admodum suspecta esse debent.*

Cataputiæ minoris, Tithymali latifolii, Lathyridis majoris, Euphorbiæ inermis, foliis oppositis lanceolatis, umbella universali quadrifida tetraphylla reliquis dichotomis, Linn. *Semence d'Epurge*, **Spring-Körner, Treib-Körner.** Seritur in hortis, & quotannis se sponte propagat. Semina sunt grana rotunda, Pisi magnitudine; nucleus albus a corticosa substantia includitur. *Vehementer sursum & deorsum purgat, sed vix aliis, nisi hydropicis exhiberi debet, cum ob nimiam acrimoniam facile inflammationem intestinorum excitare possit. Caveant etiam pharmacopolæ hæc grana indiscriminatim divendere, præsertim suspectis mulierculis nunquam dari debent. Dosis hydropicis grana quinque ad septem. In succo expresso & inspissato, cum mercurio & saturno misto, specificum quærunt nonnulli contra cancrum.*

Chærefolii, *Semence de Cerfeuil*, **Körbelkraut-Saamen.** Longum, nigrum, acuminatum, saporis acris, aromatici est. Seritur in hortis; planta est annua. *Seminum vires cum herba conveniunt.*

Semen

Semen Cicerum rubrorum, sativorum, flore ex purpureo rubescente, Ciceris foliolis serratis, Linn. *Semence des pois chiches rouges*, Kichern, Kicher-Erbsen, Ziesern. Seruntur Cicera verno tempore. *Decoctum commendatur puerperis ad lochiorum fluxum promovendum; nonnulli venerem excitare credunt.*

Cichorii hortensis, sativi, *Semence de Chicorée*, Wegwarten-Saamen. *In emulsionibus, ad hepatis inflammationem commendatur.*

Cinæ, Cynæ, Zinæ, Zedoariæ, Sanctum, Santonicum, contra vermes, *Semence contre le vers*, Wurm-Saamen, Zittwer-Saamen. Ex Persia & Ægypto advehitur. De planta, ex qua hoc semen colligitur, nihil certi constat. Volunt esse Absinthii speciem, quæ *Absinthium Santonicum, Judaicum & Alexandrinum* C. B. vocatur. Alii ex seminibus, terræ mandatis, plantam Tanaceti similem provenisse, perhibent. Eligantur semina ex viridi flavescentia, non pulvere & quisquiliis mixta, odoris Zedoariæ, saporis acris, amari. *Vermibus adversatur, & stomachicum ac emmenagogum præbet.*

Citri, Mali Citrei, *Semence de Citron*, Citronen-Saamen. Ex fructu maturo colligendum. *Calefacit, attenuat, & lumbricos necat; ob magnam amaritiem ingratum est: additur tamen nonnunquam emulsionibus in febribus malignis.*

Citrulli, Anguriæ, folio Colocynthidis secto, semine nigro, Cucurbitæ foliis multipartitis, Linn. *Semence de Citrouille*, Angurien-Wasser-Melonen-Saamen. Eligatur recens, non rancidum. *Vim habet refrigerantem & demulcentem. Seminibus quatuor frigidis majoribus adnumeratur.*

Coccognidii, Laureolæ folio deciduo, flore purpureo, Chamæleæ, Mezerei, Daphnes floribus sessilibus infra folia ellipticolanceolata, Linn. *Semence de Laureole*, Kellerhals, Seidenbast-Saamen, Purgier-Körner. Rotundum, pipere paulo majus, fuscum & urentis saporis est. Frutex est Laureola, quæ Martio in silvis & editioribus locis flores, semina circa auctumnum perficit. *Vehementer, ob vim causticam purgat, ut, non nisi robustissimis concedi debeat; hydropicis tria integra grana ab empiricis dantur. Religiosi medici illius usum merito interdicunt.*

Cochleariæ, rotundifoliæ hortensis, *Semence de Cochlearia*, Löffelkraut-Saamen. Parvum, seminis Papaveris instar, est, ex rufo fuscum, rotundum, saporis acris, amaricantis. Seritur in hortis. *Antiscorbuticum est, & cum herba convenit.*

Colocynthidis, Cucumeris foliis multifidis, pomis globosis glabris, Linn. *Semence de Coloquinte*, Coloquinten-Saamen. Albicans, oblongum & compressum est. Medulla alba, quam sub cortice duriusculo continet, non adeo amara deprehenditur, sicut fructus. *Raro, vel nunquam in usum venit.* Videatur Fructus.

Coriandri vulgaris, sativi, majoris, Coriandri fructibus globosis, Linn. *Semence de Coriandre*, Coriander-Saamen. Seritur in hortis & arvis. Planta est umbellifera & annua. Semen rotundum, saporis aromatici.

 Stoma-

Stomachicum, carminativum & antifebrile eſt. Veteres quibus etiam Linnæus *adſtipulatur, Coriandrum pro venenato habuerunt, ideo aceto præpararunt. De virulentia vero experimenta deſunt.*

Semen Cucumeris ſativi, Cucumeris foliorum angulis rotundatis, Linn. *Semence de Concombre*, Gurcken = Cucumern = Saamen. Albicans, oblongum, planum, & ſaporis oleoſi - dulcis eſt. Seritur in hortis Fructus in uſum culinarium cedit. *Semen inter quatuor majora frigida numeratur; refrigerat & demulcet, modo ſit recens, non rancidum.*

Cucurbitæ, Cucurbitæ ſeminibus - obſolete - bicornibus, Linn. *Semence de Courges*, Kürbſen = Kern. Plures dantur Cucurbitarum varietates; hinc etiam ſemen, quod in officinis proſtat, variæ eſt formæ & magnitudinis, ſemper tamen planum & album, atque margine cinctum. Colitur in hortis, agris & vinetis; Autumno ſemen matureſcit. *Ob vim refrigerantem ſeminibus quatuor majoribus frigidis adſcribitur. Uſus horum ſeminum eſt in emulſionibus, quæ nunquam ſine ſaccharo, ne lentore & mucilagine ventriculum moleſtent, propinari debent; addito vero ſaccharo hoc incommodum præveniri poteſt.*

Cydoniorum, *Semence de Coins*, Quitten = Kern, Quitten = Saamen. Fulvo colore, & magnitudine pomorum ſemina imitatur. Arbores in hortis & vinetis coluntur. *Mucilago e ſeminibus extracta refrigerat, & tam acrimoniam, quam æſtum temperat; in alvi fluxu, ardore & excoriatione linguæ ac faucium cæteris mucilaginoſis ob gratiorem ſaporem præfertur. Drachma una ſeminum ſex uncias aquæ in mucilaginem inſpiſcat.*

Cymini, Cumini, Linn. Cumini ſemine longiore, hortenſis, Romani, Fœniculi Orientalis, Cuminum dicti, Tournefortii, *Semence de Cumin*, Römiſcher Kümmel, langer Kümmel. Oblongum & ſtriatum, ex flavo ſpadiceum eſt. E regionibus calidis, præcipue ex Melita inſula, ubi copioſe ſeritur, advehitur. *Ingrati eſt odoris & ſaporis; carminativum tamen, diſſolvens & diureticum inſigne. Seminibus quatuor majoribus calidis accenſetur.*

Cynosbati, Roſarum ſilveſtrium, *Semence d'Eglantier*, Hagen = Hüften = Hagenbutten = Saamen. A lanugine, quæ pruritum & moleſtiam in ano parit, probe liberari debent. *Laudantur ob lithontripticam virtutem ad calculum præcavendum.*

Dauci Cretici, Candiani, Myrrhidis annuæ, ſemine ſtriato, villoſo incanæ, Athamanthæ foliolis linearibus planis hirſutis, petalis bipartitis, ſeminibus oblongis hirſutis, Linn. *Semence de Daucus de Créte*, Mohren = Kümmel, Cretiſcher Vogelneſt = Saamen. Daucus habet folia Fœniculi tenuiſſima, ſemina oblonga, incana, ſuperiore parte acutiora; ſaporis eſt acris, aromatici, grati. In Creta ſponte provenit; colitur etiam in hortis. *Alexipharmacam, diureticam, carminativam & uterinam virtutem habet. Ad Theriacæ & Mitridatii confectionem requiritur.*

Dauci vulgaris Germanici, Paſtinacæ ſilveſtris, Dauci Seminibus hiſpidis, Linn. *Semence de Panais, ou de Carotte ſauvage*, Vogelneſt = wilder Möhren = Saamen. Floret menſe Junio, in ſegetibus, paſcuis & pratis

pratis. In medio umbellæ floris purpureus plerumque reperitur flosculus; qui instar Coccionellæ purpureo colore inficit, & ad Epilepsiam commendatur. Dicitur a vulgo: das Vögelein im Nest, s. *Avicula in nido. Semen cum præcedente, tam forma, quam sapore, convenit, paulo tamen minus est, & saporis non adeo aromatici. Carminativa & diuretica gaudet virtute, & ad semina minora calida refertur.*

Semen Ebuli, Sambuci agrestis arilli vel acilli, *Semence d'Yeble*, Attich-Saamen. *Hydragogis adscribuntur, & urinam simul movent. Dantur ex vino, vel in substantia, vel infuso. Oleum ex semine expressum per superiora & inferiora, a drachma una ad unam semis assumtum, purgat, & contra philtra laudatur.*

Endiviæ albæ, sativæ, Scariolæ, Intybi sativæ, Cichorii latifolii, Tournefort. *Semence d'Endive*, Endivien, Winter-Endivien-Saamen. Parvum, oblongum, albo, & etiam alia species nigro cortice tectum, reperitur. Colitur planta in hortis, & in usum culinarium cedit. *Seminibus quatuor minoribus frigidis adscribitur. Refrigerat, ictericis & hepaticis prodest; usus est in emulsionibus.*

Erucæ, Sinapi hortensis, Sinapi albi, Brassicæ foliis lyratis, caule hirsuto, siliquis glabris, Linn. *Semence de Roquette*, weisser Senf. Rotundum, parvum, flavescens, & saporis acris est. Colitur in agris & hortis; floret Majo & Junio; Augusto & Septembri semina perficit. *Antiscorbutica & diuretica vi pollet; externe ad sinapismos etiam expetitur. Condimentum illud, quod* Mustardam *vocant, ex Erucæ & Sinapios semine cum musto parari solet.*

Fabarum, vulgarium, albarum, viciæ caule erecto, petiolis cirrho destitutis, Linn. *Féves des Marais*, Sau-Bohnen. Sunt semina plantæ annuæ, papilionaceo flore; feruntur in hortis & agris. Flores recentes odorem spargunt suavissimum, siccati plane sunt inertes. *Magis in culinarium, quam medicum usum veniunt. Farina est cosmeticum & abstersorium, atque ad cataplasmata emollientia & discutientia inservit.*

Fagopyri, Tritici fagini, Polygoni caule erectiusculo inermi ramoso, foliis cordato-sagittatis, seminibus lævibus, Linn. *Blé noir, Sarrasin*, Buchweizen, Heydenkorn, Heidelkorn. Grana sunt triquetra, oblonga, nigra, quæ sub cortice nigro farinaceam continent substantiam albissimam. Seritur in agris. *Panis, pulmenta & juscula ex Fagopyro cocta, cibum præbent haud ingratum, & inprimis commendari solent in vulneribus & erosione ventriculi atque intestinorum, cataplasma ad inflammationem testium & mammarum laudatur.*

Fœniculi Cretici, dulcis, Romani, majore semine, *Semence de Fenouil doux*, Römischer, süsser Fenchel-Saamen. Colitur in hortis, & ex Italia advehitur. Ex cinereo spadiceum, oblongum, striatum, saporis dulcis, grati est. Eligatur recens, multo oleo dotatum, & a stipitibus liberum. *Commendatur ad lac augendum, calculum & flatus pellendos. Datur in trageis & infusis.*

Fœniculi vulgaris, Germanici, *Semence de Fenouil commun*, Fenchel-Saamen. Colitur in hortis, & altero, post sationem, anno floret &

& femina perficit. *Semen gaudet virtute carminativa, diuretica, lac auget, & pectori amicum eſt. Egregium etiam præbet ophthalmicum, & inter ſemina quatuor majora calida numeratur.*

Semen Fœni græci, Fœnugræci, Trigonellæ leguminibus feſſilibus ſtrictis erectiuſculis acuminatis, Linn. *Semence de Fenugrec,* **Bocks-horn-Saamen.** Granula ſunt dura, parva, flava, angulofa, quæ in longis, acuminatis filiquis, conformibus, creſcunt. Saporis & odoris ingrati mucilaginoſi. Seritur in agris, floret Junio; annua eſt planta, & ad papilionaceas refertur. *Uſus ſeminis eſt externus iu cataplaſmatibus. Virtute pollet anodyna, emolliente & diſcutiente. Equis etiam eſt medicamentum confortans.*

Fraxini, Lingua avis, Fraxini floribus nudis, Linn. *Semence de Frêne,* **Eſchbaum-Saamen, Vogelzungen.** Fraxinus arbor in ſilvis provenit. Semen ex longis, planis & ad modum linguæ acuminatis laminis, ſeu foliolis conſtat, in quibus ex flavo fuſcum ſemen latet, ſubacri & amaro ſapore præditum, quod excorticatum in uſum vocatur. *Adſcribitur illi vis diuretica, lithontriptica, antipleuritica, antihydropica & aphrodiſiaca.*

Geniſtæ angulofæ, Scopariæ, *Semence de Genêt,* **Geniſten-Pfriemen-Künſchotten-Saamen.** Eſt ſeminis Lini magnitudine, lutei coloris, aliquantum planum, cordiforme, ſaporis amaricantis. Provenit in incultis, floret menſe Majo & Junio. *Seminis drachma una in pulvere ex aqua exhibita alvum & urinam movet, & hydropicis confert; in majori doſi vomitus excitare ſolet.*

Hordei, Hordei floſculis lateralibus maſculis muticis, angularibus imbricatis, Linn. *Semence d'Orge,* **Gerſte.** Seritur in agris; eſt vel hybernum vel vernum; prius ante hyemem, poſterius verno tempore feritur. *Virtute demulcente, anodyna, nutriente & refrigerante conveniunt; plerumque in uſum vocatur excorticatum ſive perlatum. Uſus eſt in decoctis, ptiſanis, & externe in cataplaſmatibus.* Malta, *Dreche,* **Malz.** Eſt Hordeum aqua madefactum & ad germinandum in acervos congeſtum & deinceps ſolerter exſiccatum. *In aqua bulliente maceratum dat potum ſcorbuticis & fere omnibus ſanguinis acrimonia laborantibus ſaluberrimum.*

Hyoſciami albi, *Semence de Jusquiame,* **weiſſer Bilſen-Saamen.** Pallidi coloris, parvum, planum, reniforme, & oleoſi ſaporis eſt; menſe Septembri ad maturitatem pervenit. *Stupefacientem vim habet, & merito inter infida medicamenta ponitur, a nonnullis tamen ſpecifice in hæmoptyſi commendatur. Ingreditur Pilulas de Cynogloſſo & Philonium Perſicum. Nonnunquam etiam in parva doſi exhibitum funeſtos edidit effectus, deliria, maniam, ſopores, convulſiones lethales; imo etiam externe fumo ſuſcepto, & fomentationibus, deliria moviſſe, exempla proſtant. Doſis in ſubſtantia grana octo ad ſcrupulum ſemis usque. Hyoſciami antidota ſunt ſinapi, allium, cepæ, & vomitoria.*

Hyperici, *Semence de Millepertuis,* **Johanneskraut-Saamen.** Parvum, oblongum, cylindriforme, coloris ex rufo fuſci, ſaporis amari, reſinoſi eſt. *Vulnerarium diureticum, antinephriticum & anthelminticum egregium habetur. Datur a drachma dimidia ad integram.*

Semen

Semen Lacryma Job, *Coix*, Lacryma Job, Linn. Semen nitidum inverſe turbinatum; ſub cortice duriore cineraſcente includit nucleum membrana tectum, rotundum, rufeſcentem, inſipidum, inodorum. Eſt ſemen plantæ Indicæ apud nos non perennantis. *A quibusdam ob virtutem diureticam commendatur.*

Lactucæ ſativæ, non capitatæ, *Semence de Laitue*, Lattich-Saamen. Colitur in hortis. *Semina cum tota planta refrigerant, biloſis conveniunt, & ſeminibus quatuor minoribus frigidis adnumerantur.*

Lapathi acuti, *Semence de Patience*, Mengel-oder Grindwurz-Saamen. Fuſcum & triangulare, Acetoſæ ſimile eſt. *Virtute pollet adſtringente & alexipharmaca.* Volkamero *teſte, ſemen ex lapatho folio acuto rubente, miraculi loco, ſopit alvi fluxum dolentem, ſcrupuli unius, vel drachmæ ſemis doſi contuſum, & in vino ſumtum.*

Lappæ majoris. Vide Bardanæ.

Leviſtici, Liguſtici, *Semence de Leveche*, Liebſtöckel-Saamen. Oblongum, planum & ſtriatum ac membranaceum eſt, coloris pallidi, odoris fragrantis, ſaporis aromatici. Colitur in hortis. *Alexipharmacum, diureticum, carminativum & hyſtericum cenſetur.*

Lini ſativi, Lini foliis alternis lanceolatis integerrimis, calycibus acuminatis angulatis, capſulis mucronatis, Linn. *Semence de Lin*, Leinſaamen, Flachsſaamen. Seritur in agris. Oblongum, planum, læve, ſplendens, fuſcum & ſaporis oleoſi eſt. *Vires habet anodynas, emollientes & maturantes. Decoctum vel mucilago tuſſientibus, phthiſicis & pleuriticis commendatur; imo mucilagine hujus ſeminis ſola, per aliquot ſeptimanas loco jentaculi aſſumta, colica ſpasmodica, ex plumbi fumo contracta, quam metallifuſores* Hütten-Katze *vocant, laborantem, me reſtituiſſe, memini; externe in cataplasmate dolores mitigat, emollit, diſcutit, & fœtum mortuum pellere creditur.*

Lupinorum ſativorum, flore albo, Lupini calycibus alternis, appendiculis lateralibus nullis, Linn. *Semence de Lupin*, Feigbohnen, Wolfsbohnen. Fabæ adæquat magnitudinem; colore eſt album, figura rotunda, compreſſum & in medio quaſi concavum. Colitur in hortis; ſemina feruntur vere; planta floret Junio, Julio & Auguſto; ſemina maturitatem Septembri conſequuntur. *Interne raro vel nunquam in uſum vocantur; externe ad conficienda cataplasmata diſcutientia inſerviunt. Cosmeticum etiam præbent, ob vim abſtergentem.*

Lycopodii, Plicariæ, Muſci clavati, ſquamoſi, vulgaris, repentis, Lycopodii foliis ſparſis filamentoſis, ſpicis teretibus pedunculatis geminis, Linn. *Semence de Lycopodium*, Beerlappen-Gürtelkraut-Truttenfußſaamen. Provenit in ericetis ſilvæ Martiæ. Pulvis flaveſcens, qui in clavis reperitur, ab aliis pro ſemine, aliis pro polline antherarum habetur. *Commendatur tanquam panacea fere ad omnes infantum morbos. Eſt diureticum, roborans, anodynum, antihecticum, antepilecticum & travmaticum. Doſis grana ſex, ſcrupulus ſemis ad ſcrupulos duos in adultioribus. Externe valet ad intertrigines, cum Tutia, vel pauxillo Ceruſſæ mixtum. Flammis injectum tanquam pyrius pulvis fulgurat; hinc inde a nonnullis* Sulphur vegetabile *appellatur. Deſtillatum principia ceræ edere dicitur.*

Semen Malvæ, folio ſinuato rotundo, *Semence de Mauve*, Pappeln-Käß-Pappeln-Saamen. Eſt fuſcum, ſemilunare, in parvas placentulas caſeoli inſtar congeſtum, mucilaginoſi ſaporis. Malva provenit in ſepibus, floret Majo, & ſemina perficit Junio & Julio. *In aqua decoctum, vel in pulvere exhibitum, vim habet demulcentem, antinephriticam.*

Melonum, Cucumeris foliorum angulis rectis, Linn. *Semence de Melon*, Melonen-Kern oder Saamen. Vix a ſemine Cucumeris diſtinguitur; craſſius tamen eſt. Colitur in hortis; Julio & Auguſto matureſcit. *Refrigerat, demulcet, nephriticis commendatur, & inter ſemina quatuor majora frigida numeratur. Sit recens, ponderoſum, non rancidum.*

Milii ſolis, Lithoſpermi majoris Cretici, Lithoſpermi ſeminibus levibus, corollis calycem vix ſuperantibus, foliis lanceolatis, Linn. *Semence de Gremil, d'Herbe auxperles*, Meerhirſe, Steinſaamen, Perlenhirſe. Rotundum, glabrum, ſplendidum, album, ſemine Cannabis paulo minus eſt. Provenit in ſegetibus. *Diureticum & lithontripticum eſt, partum promovet, & ad febrem quotidianam, ante paroxyſmum ad drachmam integram aſſumtum, laudatur.*

Napi ſativi, Buniadis, Braſſicæ radice cauleſcente fuſiformi, Linn. *Semence de Navet*, Stechrüben-Saamen. Parvum, rotundum, ex rubro nigrum, ſaporis acris, amaricantis eſt. Seritur in agris; altero poſt ſationem anno floret & ſemina perficit. *Alexipharmacæ, abſtergentis & attenuantis virtutis eſt. Datur in emulſionibus.*

Naſturtii hortenſis, Lepidii foliis oblongis multifidis inciſis, Linn. *Semence de Creſſon*, Kreßig-Garten-Kreſſen-Saamen. Parvum, oblongum, ex flavo fuſcum, ſaporis acris eſt. Seritur in hortis primo vere, & Junio vel Julio ſemina maturantur. *Commendantur hernioſis & ſcorbuticis; urinam cient.*

Nigellæ, Melanthii, Cumini nigri, Nigellæ petalis ſubtricuſpidatis, foliis ſubpiloſis, Linn. *Semence de Nielle*, ſchwarzer Kümmich, ſchwarzer Coriander. Extus nigrum, anguloſum & rugoſum, intus album eſt, ſaporis acris. Colitur in hortis; floret Julio & Auguſto. Semina odorem quendam gratum aromaticum ſpirant. *Incidunt, aperiunt, & urinam movent; ad hydrophobiam & animalium rabidorum morſus, lac augendum, & febres quartanas commendantnr, & inter errhina decantata ſunt. Multis vero internus uſus ſuſpectus eſt, ob characterem, quem planta habet.*

Orobi, Ervi veri, Ciceris piſtillorum germinibus undulatoplicatis, Linn. *Semence d'Orobe*, Ervenſaamen. Grana ſunt ſpadicea, & aliquantum rotunda, ſaporis farinacei, amaricantis. Seruntur in hortis, ad plantas flore papilionaceo referuntur. *Semina in decocto ad nephritidem, & in cataplasmatibus ad emolliendos & maturandos abceſſus laudantur.*

Oryzæ, Oryzæ ſativæ, Linn. *Ris*, Reiß. Aſiæ & Americæ indigenea. In America, Italia, Hiſpania copioſe colitur. Annua eſt planta, apud nos Seminum maturandorum cauſa in vaporario ſervanda. Hiſpanica rubet, Caroliněnſis albedine, magnitudine & pelluciditate Europæam vincit. Vulgatiſſimus orien-

orientis cibus, nostris quoque mensis copiose apponitur. *Demulcendi ergo ægrotis datur, contra alvi fluxus efficax celebratur.*

[Se]men Papaveris albi, hortensis, sativi, Papaveris caule multifloro, foliis simplicibus glabris incisis caulinis, Linn. *Semence de Pavot blanc*, **weisser Mag-Mohnsaamen, Oelmagensaamen.** Album, valde minutum, saporis subdulcis, oleosi, est. Colitur in hortis, floret Junio, Julio & Augusto; eligatur recens, maturum, ponderosum. *Virtutis est anodynæ, lenitivæ & demulcentis. Datur in emulsionibus.*

Papaveris nigri, hortensis, semine nigro, *Semence de Pavot noir*, **schwarzer Mag-Saamen.** *Cum præcedente convenit magnitudine & virtute.*

Perfoliatæ, *Semence de Percefeuille*, **Durchwachs-Saamen.** Ex nigro fuscum, oblongum, in uno latere convexum, in altero aliquanto planum, & quasi crenatum, saporis subamari, acriusculi. *Adstringit, & herniosis tam interne, quam externe commendatur.*

Petroselini Macedonici, Apii saxatilis, petræi, Bubonis foliis rhombeis serratis glabris, umbellis paucis, Linn. *Semence de Persil Macedonien*, **Stein-Eppich, Stein-Peterlein, Macedonischer Petersilien-Saamen.** Petroselini vulgaris semine paulo longius & tenuius, striatum & villosum, obscure viride, acris, aromatici saporis, odoris fragrantis est. Colitur in hortis. *Cum semine Apii convenit; alexipharmacam, diureticam & carminativam habet virtutem, & ad Theriacæ compositionem requiritur.*

Petroselini vulgaris, *Semence de Persil*, **Petersilien-Saamen.** Est oblongum, striatum, parvum, saporis aromatici, subacris. Seritur in hortis. *Alexipharmacum & diureticum est.*

Phellandrii, Phellandrii aquatici, Linn. *ligüe des Marrais*, **Wasserschierling.** Semen ovali oblongum striatum ex viridi purpurascens, odoris aromatici, saporis acriusculi. *Ad sananda ulcera externa & interna & ad febres intermittentes commendatur.*

Plantaginis, *Semence de Plantain*, **Wegerich-Saamen.** Minutissimum est, longiusculum, fulvum, saporis mucilaginosi. *Adstringit & refrigerat; ad calculum, hernias, sanguinis & alvi fluxiones commendatur. Refertur a nonnullis ad semina quatuor minora frigida.*

Pœoniæ folio nigrante maris, *Semence de Pivoine*, **Gicht-Rosen-Saamen.** In cortice nigro, splendente rotundum, pisi magnitudinis album nucleum, ingrati saporis, continet. *Habetur antepilepticum & anodynum. Nonnunquam vomitus excitasse, & alvum movisse*, B. Boerhave *auctor est.*

Portulacæ hortensis, latifoliæ, sativæ, Portulacæ foliis cuneiformibus sessilibus, Linn. *Semence de Pourpier*, **Burzel-Burzelkraut-Saamen.** Valde exiguum, nigrum, & saporis oleosi est. Seritur in hortis, & autumno semina perficit. *Semen refrigerat, & seminibus quatuor frigidis minoribus adscribitur.*

Semen Psylii, Pulicariæ, Plantaginis caule ramoso, foliis dentatis spicis nudis, Linn. *Semence de l'herbe aux puces*, **Psillienkraut, Flöh kraut-Saamen.** Puliciforme, fusci coloris, saporis mucilaginosi, & paru acris est. Colitur in hortis; in calidioribus regionibus sponte luxuriat. *Virtu gaudet refrigerante, demulcente & laxante; biliosis convenit; mucilago extracta a faucium & linguæ siccitatem, nec non anginam confert.*

Raparum sativarum, Brassicæ radice caulescente orbiculari de pressa carnosa, Linn. *Semence de Rave*, **Rüben-Saamen, weisse Rüben-Saamen.** Est Raphani semine minus, fuscum, rotundum, sapor oleosi, acris. *Cum semine Napi convenit, & in emulsionibus ad variolas & mo billos expellendos datur.*

Raphani, Raphani siliquis teretibus torosis bilocularibus, Lin *Semence de Raifort*, **Rettig-Saamen.** Rotundum, rufi coloris, sapor acris est. Colitur in hortis; radices cedunt in victum. *Semina incidunt, & urinam movent.*

Rusci, *Semence de Houx-frelon*, **Mausdorn-Saamen.** Bacca e rotunda, ex fusco rubra, quæ semen continet nigrum, saporis subdulcis. *Di retica & abstergente gaudet virtute, & cum radice convenit; raro, vel nunquam nisi ad Electuarium benedictum laxativum in usum vocatur.*

Rutæ hortensis, *Semence de Rue*, **Rauten-Saamen.** Nigrum es parvum, figuræ semilunaris, saporis acris, amari. Perennat & colitur Rut in hortis; floret per æstatem, & semina matura profert autumno. *Commen datur ad singultum a flatibus ortum, lumbricos enecandos, gonorrhœam, urinam & menstrua pellenda.*

Sabadilli, *Semence de Sabadillum*, **Mexicanischer Laus-Saame** Figura & colore nigrescente Muscerdam refert, & in capsulis oblongis, gibbosis quasi corniculatis, trilocularibus adfertur, Saporis est fervidi, amari, ingra sicut *Staphidis agriæ*, odoris nullius. Masticatum salivam ciet, atque acrimoni caustica fauces afficit, & nauseam excitat. E Mexico, Americæ regno adveh tur, &, quantum ex capsula seminali & effectu conjicere licet, *Veratri* v *Aconiti* est species. *Miræ contra pediculos est efficaciæ, quos vix adplicitum, mag præsentaneo effectu, quam Mercurius vel semen* Staphidis agriæ, *perimit. Sem cum capsula seminali in pulverem teritur, & vel solus pulvis, vel axungia suilla ex ceptus, adplicatur. Milites, religiosi & nautæ, suturas vestium hoc semine frica solent, atque se contra hos, alias infensissimos hostes, reddunt securos. Pulvis huj seminis saccharo commixtus, vel quibusvis eduliis inspersus, mures & glires neca Contra affectus nephriticos & tæniam ad drachmam usque datam fuisse perhibent.*

Sambuci, *Semence de Sureau*, **Hollunder-Saamen.** Sunt arilli, siv acini ex baccis Sambuci. *Oleum inde expressum alvum laxat, & serum educi ad drahmas duas sumptum, specifice contra philtra commendatur.*

Santonicum, vide Semen Cinæ.

Saxifragiæ albæ, vide Radices ejusdem.

Scariolæ, vide Semen Endiviæ.

Seme

Semen Sesami, Digitalis Orientalis, Sesamum dictum, Tournefort. Sesami foliis ovato-oblongis integris, Linn. *Semence de Sesame, ou Jugeoline*, Leindotter, Flachsdotter-Saamen. Ex Ægypto, Sicilia & Italia advehitur. Eligenda semina albicantia, oleosa, dulcia. *Emolliunt, resolvunt & digerunt. Ægyptiis in cibum cedunt.* Passim pro semine Sesami *semen Myagri sativi* vendunt.

Seseli Cretici, Tordylii minoris, Tordylii involucris partialibus longitudine petalorum, foliolis ovatis lanceolatis, Linn. *Semence de Seseli de Candie*, Sesel-Saamen, Cretischer Berg-Kümmel. Oblongum, striatum & depressum, coloris obsolete viridis, ad fuscum inclinantis, saporis acris, aromatici, est. Sponte provenit in Candia, in incultis Apuliæ, & aliis calidis regionibus. *Diuretica, carminativa, & uterina pollet virtute.*

Seseli Massiliensis, Sileris montani, Laserpitii foliolis lanceolatis integerrimis petiolatis, Linn. *Semence de Seseli de montagne*, Sesel-Saamen, Berg-Kümmel. In Gallia Narbonensi & Provincia, in viis & locis incultis provenit; floret Augusto & Septembri. Semina colliguntur Novembri. Depressum & oblongum est semen. Eligendum viridiuscule pallidum, saporis acris, aromatici, succi plenum. *Carminativum est, alexipharmacum, diureticum & emmenagogum. Ad Theriacam assumitur.*

Sinapi, Rapi folio, semine rufo, Sinapeos siliquis glabris tetragonis, Linn. *Semence de Moutarde*, rother Senf-Saamen. Perfecte rotundum & saporis acris est. Seritur in agris; floret Majo & Junio; semina mense Augusto & Septembri perficit. *Frequens ejus est usus ad mustardam parandam. Incidit, attenuat, diuresin promovet. Contra vertiginem & in prophylaxin apoplexiæ pituitosæ datur interne; externe ad sinapismos adhibetur.*

Sophiæ Chirurgorum, Nasturtii silvestris tenuissime divisi, Sisymbrii annui, Absinthii minoris folio, Tournefort. Sisymbrii petalis calyce minoribus, foliis decomposito-pinnatis, Linn. *Semence de Sisymbrium*, Sophienkraut-Well-Saamen, Habicht-Saamen. Minutissimum, oblongum, rufum, & saporis acris est. Provenit in locis incultis, circa vias & in arenosis. Floret per æstatem, & semina simul matura perficit. *Vulneraria & mundificante, anthelmintica & diuretica pollet virtute.*

Staphidis agriæ, Herbæ pedicularis, Delphinii Platani folio, Tournefort. Delphinii nectaris diphyllis, foliis palmatis, laciniis integerrimis, Linn. *Semence de Staphis-d'Herbe aux Poux-aigre*, Staphis-Körner, Lause-Körner. Est triangulare, asperum, nigro-gryseum, saporis acris, nauseosi, & ingrati odoris. Nascitur in calidis regionibus, Hispania, Italia, Gallia, nonnunquam in hortis colitur. *Ad purgantia acria, drastica, pertinet; tam per superiora, quam inferiora evacuat; raro igitur interne adhibetur. Usus est decocti, in ore detenti, ad dolores dentium; frequentius autem, ad pediculos necandos, in pulvere & unguento adhibetur.*

Sumach, Rhois Ulmi folio, Rhois coriariæ, culinariæ, obsoniorum, Rhois foliis pinnatis serratis, subtus villosis, Linn. *Semence de*

de Sumach, Gerberbaum, Färberbaum-Saamen. Colitur in hortis; sponte etiam provenit in calidioribus regionibus, præcipue in Hispania. Sunt baccæ orbiculatæ, villosæ, parvæ, rubentes, quæ nucleum seu semen orbiculatum includunt. *Adstringunt, & in fluxionibus alvi & sanguinis conferunt.*

Semen Tanaceti, *Semence de Tanesie*, Rheinfarn-Saamen. Saporis aromatici, amari est, & cum *Semine Cinæ* convenit. *Egregium præbet carminativum & anthelminticum; laudatur etiam uterinum & emmenagogum.*

Thlaspios arvensis, Thlaspios siliculis orbiculatis, foliis oblongis dentatis glabris, Linn. *Semence de Thlaspi*, Bauren-Senf, Besenkraut-Saamen. Oblonge rotundum, parvum, fuscum, saporis viscosi, acris est. Provenit in locis incultis, apricis & saxosis; floret Majo & Junio. *Urinam potenter movet, & ad aperiendos abscessus internos commendatur.*

Violarum, purpurearum, martiarum, *Semence de Violettes*, blauer Violen-Saamen. Albicans, rotundum, splendidum, & saporis oleosi, subacris est. Violæ florent Martio & Aprili, & semina mense Junio ad maturitatem perveniunt. *Virtute pollent diuretica, leniter laxativa. In emulsionibus dantur.*

Viticis, vide Sem. Agni casti.

Urticæ Romanæ, piluliferæ, Hispanicæ, semine lini, Urticæ foliis oppositis, amentis fructiferis globosis, androgynæ, Linn. *Semence d'Ortie Romaine*, Römischer Nessel-Saamen. Fuscum splendens, Lini semine minus, saporis parum acris est. Colitur in hortis apud nos; in regionibus calidis sponte provenit. *Commendatur ad affectus pulmonum, asthma, tussim ferinam & pleuritidem, nephriticis prodest, & in pulvere, vel, quod præstat, in emulsionibus propinatur.*

Urticæ urentis, vulgaris, racemiferæ, *Semence d'Ortie*, Brenn-Nessel-Saamen. *Diureticum est, & subadstringit. A nonnullis ut anthelminticum laudatur.*

Zedoariæ, vide Semen Cinæ.

CAPUT V.
DE FRUCTIBUS, BACCIS ET NUCLEIS.

Acaciæ germanicæ, nostratis, Pruna agrestia, *Prunelles sauvages*, gedörrte Schlehen. Autumno maturæ colliguntur & exsiccantur. *Refrigerant & adstringunt; in gargarismis ad uvulæ relaxationem, & gingivas relaxatas prosunt. Præcipuus recentium usus est ad succum inde exprimendum, qui succo* Acaciæ Ægyptiacæ *substitui potest.*

Alkekengi, seu Halicacabi baccæ, Solani vesicarii, *Coquerets*, Juden-Kirschen. In vineis & silvis umbrosis proveniunt; florent Junio & Julio, & autumno fructus, in vesica inclusi maturitatem adipiscuntur. Ex calyce amarissimo baccas exempturus caveat, ne istius vel levissimo attactu amaritie inficiantur. *Refrigerant, urinam movent, & calculosis prosunt.*

Amyg-

Amygdalæ amaræ, *Amandes ameres*, bittere Mandeln. Arbor primo vere floret, & ab Amygdalo dulces fructus proferente, non differt. Linn. *Amygdalus foliis petiolatis, serraturis infimis glandulosis.* Colitur in hortis, sed raro occurrit; inter alias amygdalos dulces in tractu Rheni & regionibus calidioribus frequentior. *Ut plurimum ad oleum exprimendum in usum vocantur. Vulpibus, Psittacis & aliis animalibus carnivoris lethales sunt.*

Amygdalæ dulces, *Amandes douces*, süsse Mandeln. Amygdalus sativa colitur in hortis & vineis; copiose provenit in Provincia, Languedocia & aliis calidis regionibus. Eligantur majores, quas *Ambrosinas* vocant, non rancidæ, nec verminosæ. *Ad emulsiones & oleum conficiendum præcipuus earum est usus.*

Anacardium, est arboris Malabaricæ, *Oepatæ* & Linnæo *Avicenniæ* dictæ, fructus, *Anacardes*, Elephanten-Lauß. Orientale figuræ cordis compressi, occidentale vero reniforme est, & *Acajou* vocatur; nigricat utrumque, sub involucro duplici nucleum solidum albicantem, saporis subdulcis, condit; inter hoc involucrum succus rubicundus oleosus, saporis acris & exurentis reperitur. *Nucleos ventriculum roborare, venerem stimulare, & memoriam confortare, perhibent; succus oleosus ad scirrhos resolvendos, & clavos pedum extirpandos, commendatur. Raro in usum venit medicum; ipsa etiam* Confectio Anacardina *obsoleta est.*

Aurantiorum, sunt Poma magnitudine admodum inter se diversa. Pulpam includunt, sive flavicantem sive rubram, grate olentem, alia dulcem, alia amaram, vinosam. Pulpa Aurantiorum dulcium *refrigerat, scorbuticis & febre decumbentibus egregie conducit;* Amarorum quibusdam cibis adjicitur. Aurantia immatura Essentiæ cum vino Hispanico vel spiritu vini parandæ inserviunt.

Been, Balanus myrepsica, Glans ungentaria, *Ben*, Ben. Fructus est *Guilandinæ inermis, foliis triplicato pinnatis: foliolis infimis ternatis, Linnæi*, arboris in Syria & Arabia nascentis, & ab incolis ad montem Sinai *Pharagon* dictæ, avellanæ magnitudinis, triangularis, in putamine corticoso, cinereo nucleum pinguem condentis. *Olei acris amari plenæ sunt Balani, quod, cum non facile rancescat, & odoris plane expers sit, variorum florum suavi odore facile inficitur, & fraudulenti mercatores olea destillata hoc oleo inquinare solent. Fructus raro apud nostros pharmacopolas reperitur, & rarioris est usus. Vomitum movet & violenter purgat; ad cutis vitia nonnunquam adhibetur.*

Berberes exsiccatæ, Oxyacanthæ fructus, Berberis pedunculis ramosis, Linn. *Berberis seché*, gedörrte Saurach-Beerlein, Erbselen, Weinnägelein. Baccæ sunt oblongæ, in racemos congestæ, per maturitatem rubræ, acido grato sapore præditæ. Frutex sponte in dumetis & silvestribus locis provenit; floret Aprili, & maturos fructus mense Septembri offert. *Baccæ refrigerant, bilem refrenant, & æstum sanguinis temperant; siccatæ in decoctis adhibentur.*

Cacao, Cacavahe, Avellanæ Mexicanæ, *Cacao*, Caccau, oder Chocolade-Frucht. Arbor a Barbaris *Cacahuse*, aliis *Cacao Cacavifera*, Botanicis vero recentioribus *Theobroma foliis integerrimis* vocatur. Flos surgit ex calice pentaphyllo rosaceus, pistillum tubi cujusdam multifcissi laciniis cinctum mutatur in fructum cucumeriformem, quinquangularem, striatum, seminibus seu nucleis, in quinque ut plurimum acervulos oblongos collectis, fœtum, qui amygdalarum formam habent, & fissiles sunt. Nascitur in locis uliginosis, pinguibus, riguis Americæ calidioris. *Theobroma* dicta est arbor, cum fructus basin sternat potionis saluberrimæ, maxime nutrien-

trientis, *Chocolate* Mexicanis, Europaeis quondam folis Magnatibus propriae, (βρωμα των θεων, vos Deos feci, dixit Deus de imperantibus,) licet nunc vilioris factae. *Non folum vero ad Chocolatae confectionem requiruntur fructus, fed & oleum ex illis exprimitur dulce, grati faporis, copiofum, quod fevi inftar frigefcens coagulatur, & fub nomine:* Butyri Cacao *venit, de quo inter Olea expreffa v. Pharm. Wirt. P. II.*

Capita Papaveris, Codia, *Têtes de Pavot*, **Mohnhäupter, Mohnköpfe.** Capfulae funt feminales Papaveris fativi, globofae, utplurimum nucis juglandis, non raro mali mediocris magnitudine, coronatae quafi, & operculis ftellatis tectae, femen nunc nigricans, nunc album continentes. Affervantur cum & fine feminibus. *Vires funt eaedem, quae feminum magis tamen narcoticae. Ad Diacodii confectionem & pediluvia eorum eft ufus.*

Caricae, Ficus paffae, *Figues feches*, **dürre Feigen.** Sunt fructus Ficus arboris fativae, *Ficus foliis palmatis, Linnaeo* dictae. Variae & multae earum numerantur fpecies; optima cenfetur *Ficus fativa, fructu parvo, ferotino, albido, intus rofeo, mellifluo, cute lacera Tournefortii.* Hae, in minutis e fpartio paratis corbibus, ex Marfilia afferuntur, & Marfilianifche Korb-Feigen vocantur. Eligantur pingues, non verminofae. Vocabulum *Ficus* in officina denotat recentes fructus; *Carica* vero Ficum exficcatam vel paffam fignificat. *Demulcent humores acres, & in raucedine, nephritide, ardore urinae, & tuffi ficca commendantur. Decoctum in variolis laudatur; externe emolliunt, maturant & leniunt.*

Carpobalfamum, *Carpobalfame*, **Balfam-Körner, die Frucht vom Balfam-Baum.** Sunt grana, feu baccae oblongae, pediculo donatae brevi, cortice rugofo, fufco, quatuor coftis diftincto, odoris & faporis aromatici, grati. Planta, in qua nafcuntur, eft *Balfami Syriaci Arbufcula;* fecundum *Linnaeum Amyris, foliis bijugis.* Crefcit haec ad Liguftri vel Cytifi altitudinem, cortice eft veftita fubrubro, ramuli longi, recti, graciles, paucis foliis inordinatim referti, funt ejusdem coloris. Folia Rutae fimilia, perpetuo virentia, alata, impari numero vel terna, quina aut feptena, deprehenduntur. Flores parvi, albi, Acaciae proximi, terni fingulis alis vel extremitatibus ramulorum, quafi in umbellae forma infident, fumme odorati. Patriam agnofcit Arabiam felicem, & in pluribus locis etiam arenofis & fterilibus, prope *Meccham* & *Medinam*, nec non circa villam quandam *Bedruniam* ab Arabibus vocatam, ubi mons praegrandis arenofus, innumeris Balfami arbufculis refertus, fponte nafcitur; parum vero vel nihil ex his filveftribus fruticibus Balfami producitur, femina tamen vel fructus ferunt copiofos. Incolae igitur, ut Balfamo foecundas reddant arbufculas, in Balfameta & pingue folum transferunt, atque diligenter colunt. Non folum autem in Arabia felici, fed etiam in Ægypto Balfami arbufculae, in hortis ad hunc finem conftructis, aluntur. Carpobalfamum eft eligendum grave, oleo vel balfamo foetum, faporis cum Opobalfamo convenientis. *Raro in ufum venit medicum; ad Theriacae vero compofitionem requiritur. Stomachicum, nervinum, vulnerarium atque diureticum eft.*

Caffia fiftula, Siliqua purgatrix, *Caffe en Bâton*, **Caßien-Röhrlein.** Siliqua eft longa, rotunda, nigricans, includens fub putamine corticofo, in loculamentis, femina depreffa, fulva, & pulpam dulcem nigricantem. Optima cenfetur Alexandrina, five Orientalis. Advehitur etiam ex America, quae longe craffiores & breviores filiquas, pulpam vero faporis amariufculi, & virtute purgativa praeftantiorem habet. Arbor, quae Caffiam fert, *Linnaeo* dicitur: *Caffia foliolis quinque pinnis, ovatis acuminatis glabris petiolatis.* Siliquae eligi debent recentes, graviores & medulla plenae.

plenæ. *De virtute hujus medullæ videatur* Pulpa Caſſiæ, *in Parte II. Pharmac. Wirtemberg.*

Ceraſa acida, exſiccata, *Ceriſes aigres ſeches*, **ſaure Kirſchen, Weinkirſchen, Weichſeln.** Sunt fructus Ceraſi ſativæ, fructu acido, ſerotino, ſucco ſanguineo. Colitur arbor in hortis; fructus perficitur Junio & Julio. *Ex recentibus ſuccus exprimitur pro confectione Syrupi; e ſiccatis parantur decocta pulchre rubentia, bilioſis ad æſtum ſanguinis & ſitim ſedandam utilia.*

Ceraſa dulcia, **Waldkirſchen.** Sunt fructus globoſi arboris ſpecioſæ ſylvarum noſtrarum incolæ, coloris vel nigri vel rubri. Fructus cum oſſiculis contriti ante fermentationem deſtillationi ſubjecti dant aquam deſtillatam ſapore & odore gratam, poſt fermentationem largiuntur ſpiritum gratiſſimum ſub nomine **Kirſchenwaſſer** *Eau de Ceriſſe* notiſſimum.

Ceraſorum Nuclei, *Noyaux des Ceriſes*, **Kirſchen-Kerne.** Ex omnibus Ceraſorum ſpeciebus colliguntur. *In emulſionibus adhibentur. Sunt anodyni & diuretici.*

Coccognidium. Vide **Semina.**

Cocculi Indi, Cocculæ Orientales, vel de Levante, *Coques de Levant*, **Köckel-Körner, Fiſch-Körner.** Ex Oriente afferuntur. Arbor a *Rajo*, *Solanum Indicum arboreſcens, cocculos Indos* ferens, & in *Horto Malabarico*, *Natſiatam* vocatur, & *foliis cordiformibus, floribus monopetalis quinque partitis, candidis, fructibus racematim congeſtis*, deſcribitur. *Linnæo Meniſpermum foliis cordatis retuſis mucronatis* audit. Fructus eſt baccarum Lauri magnitudine; rotundior tamen, fuſco & rugoſo cortice tectus. *Pernicioſi ſunt, atque nunquam in medicina adhiberi intus ſolent. Pediculos enecant, & ad capiendos piſces inſerviunt.*

Coffée, Caffee, Caffea, Coffea, Linn. *Caffé*, **Coffe, Caffe-Bohnen.** Eſt fructus, ſive nucleus arboris *Bon* vel *Pan*, quæ a nonnullis *Jaſminum Arabicum, Lauri folio*, vocatur. Folia habet Lauri, majora, ſemper virentia, pinnata; calix floris eſt quinquefidus, fios infundibuliformis, bacca ſubrotunda, ceraſi magnitudinis, ex carne molli, dulci, viſcoſa, & nucleo bifido conſtat. Sponte provenit arbor in Oriente, præſertim in Arabia & Perſia; in Americam translata, magna in quantitate colitur, neque infrequenter in hortis botanicis reperitur. Baccæ vel ceraſa nunquam in uſum veniunt medicum, quamvis viſcoſa ſua ſubſtantia acrimoniam demulcere valeant; ſemina vero bina, ſibi invicem parte plana cohærentia, & folliculo membranaceo tecta eo frequentius. Variæ nobis afferuntur Coffée ſpecies, quæ ratione bonitatis differunt; ex omnibus optima habetur, quæ ex Oriente affertur, atque *Caffée de Levante* appellatur, quæ cæteris eſt minor, & coloris pallidi; hanc ſequitur alia viridiuſculi coloris; infimæ notæ eſt, cujus ſemina ſunt majora, ex albo flaveſcentia. *Uſtulata, & in pulverem redacta, cum aqua coquuntur, & decoctum, addito Saccharo, fervens ſcorbillatur. Ad roborandum ventriculum, juvandam coctionem, & ſpiritus excitandos, laudatur; virtute antihypnotica etiam celebratur. Convenit magis phlegmaticis, & illis, qui frigidioris ſunt temperamenti, quam bilioſis & macilentis.*

Colocynthis, fructu rotundo minor, *Coloquinte*, **Coloquinten.** Adſcribitur plantis pomiferis, & a cæteris cucurbitaceis folio, in profundas lacinias diſſecto & fructu amaro, differt. Fructus, Pomi mediocris magnitudinis, cortice cingitur duro, flavo, quo vero, antequam ad nos venit, orbatur; in ſubſtantia alba, levi, fungoſa, ſemina albicantia, plana includit. In Syria & cæteris orientalibus regio-

regionibus provenit. Eligatur a cortice exteriori mundata, alba, levis. *Vehementissimam vim habet purgantem, ut suspectis mulierculis nunquam dari debeat. In substantia nunquam, sed in vino infusa & in petia ligata, atque in compositione Trochiscorum Alhandel, qui inde parantur, medico inservit usui. Optimum, vires drasticas Colocynthidis corrigens, habetur* Nux Moschata *vel* Macis.

Corna, arboris, Corni hortensis, Corni arboreæ, umbellis involucrum æquantibus Linnæi, fructus exsiccati, *Cornouilles*, **Cornel-Kirschen, Ruhr-Kirschen, Dürlützen.** Floret arbor, quæ in hortis colitur, mense Martio, fructus vero maturos mense Julio perficit. *Refrigerant & siccant, & in fluxionibus alvi, atque ad sitim restinguendam commendantur. In decoctis adhibetur fructus exsiccatus; ex recentibus* Roob Cornorum *paratur.*

Cubebæ, vide Aromata.

Cupressi Nuces, *Noix de Cyprès*, **Cupressen-Nüsse.** Sunt coni arboris *Cupressi, foliis imbricatis erectis Linnæo*, quæ in Creta insula copiose provenit, atque apud nos frequenter in hortis colitur, & perpetua fronde viret. *Nuces sive coni adstringunt; in diarrhœa, mictione involuntaria, & ubi adstrictione opus est, vel in pulvere, vel infuso ac decocto tam interne, quam externe adhibentur.*

Cydonia exsiccata, *Coins secs*, **gedörrte Quitten.** Sunt fructus arboris *Cydoniæ, Pyri foliis integerrimis Linnæi.* Colitur in hortis & vineis; floret Aprili & Majo; fructus Octobri maturat. *Adstringunt & roborant, sitim & æstum temperant. Vulneribus, telis vel aliis instrumentis bellicis intoxicatis, inflictis, bono cum effectu imponitur cataplasma, ex carne cydoniorum cocta, quod & de Succo Cydoniorum* Forestus *affirmat.*

Cynosbata, *Cynorrhodons, ou Gratte-cu*, **Hüften, Hagenbutten.** Sunt fructus *Rosarum sylvestrium*, exemptis seminibus & lanugine absterſa, siccati. *Adscribitur eis vis diuretica, aperitiva; laudantur ad sodam sive ardorem ventriculi in pulvere exhibiti, & a nonnullis in decoctis pro potu adhibentur.*

Dactyli, *Dactes, Dattes*, **Datteln.** Sunt fructus *Palmæ* majoris, vulgaris, dactyliferæ, *Phœnicis frondibus pinnatis, foliolis alternis ensiformibus basi complicatis, petiolis compressis, dorso rotundatis, Linnæi.* Vocantur etiam *Palmulæ & Cariotæ.* Figura sunt oblongi, rotundi, Glandium majorum magnitudine & forma; includunt sub dulci carne nucleum durum, oblongum, per longitudinem sulcatum. Nascuntur in Syria, & Ægypto, aliisve calidis orientalibus provinciis. Eligendi sunt magni, fulvi, parum rugosi, molles, carnosi, saporis mellei, vinosi. *Vires habent demulcentes; hinc in catarrhis, tussi & faucium asperitate, calculo, nephritide & dysuria utiles sunt.*

Ebuli Baccæ exsiccatæ, **Attich-Beer.** Vide Semen Ebuli.

Faba S. Ignatii, Faba febrifuga, Nux Vomica legitima Serapionis Camelli, *Feve de S. Ignace*, **St. Ignatius Bohnen.** Sunt semina oblonga, Avellanæ nuci cum putamine æqualia, nonnunquam paulo majora, nodosa, durissima, corneæ quasi substantiæ, saporis intense amari, coloris glauci. Nascitur in planta cucurbitifera, *Malabathri folio scandente*, *Catolongay* & *Contara* Philippinis Orientalibus dicta, in uno fructu viginti & plures hujusmodi fabæ reconduntur, molli flaventeque pulpa ab invicem distinctæ. Facile fiunt cariosæ, quæ rejiciendæ.

Vene-

enenis resistere, febres quartanas curare, urinam & menses provocare, creditur. Nimis rgam dosin vertiginem & vomitus, sudores frigidos, & animi deliquia excitasse, Rajus H. Pl. *auctor est. Dosis in substantia grana sex, adultiori etiam grana decem dari posunt. Vino infusa amaritie illud,* Centaurii minoris *instar, inficit.*

Gallæ, *Noix de Galle*, **Galläpffel.** Plerumque inter fructus ponuntur; sunt ero excrescentiæ morbosæ a puncturis insecti cujusdam, ovula deponentis, ortæ. robore, quercus specie, nascuntur. Præferuntur cæteris illæ, quæ ex Aleppo & mirna advehuntur, atque nigræ, nodosæ, aculeatæ, ponderosæ & minores sunt; avescentes vero magnæ & leves improbantur. *Virtutis sunt adstringentis, & pro feifugo habentur. Decoctum ad examinandas aquas minerales inservit, & cum* Vitriolo artis *exhibet atramentum.*

Glandes quercinæ, *Glands*, **Eicheln.** Fructus arboris notissimæ, quercus ılgaris. Diversæ sunt quercus species, quæ tamen omnes virtute conveniunt, andes vero vel magnitudine, vel sapore distinguuntur. *Esculus* dulces habet glanes; *Ilex* & ceteræ amaras. *Virtute pollent adstringente, & in alvi fluxionibus atque inæ incontinentia commendari solent. Tostæ, cum aqua decoctæ contra atrophiam præpue infantum laudantur.*

Grana Kermes, Grana Tinctorum, *Kermes, ou Graines d'Ecarlate*, **Scharlach-Beer, Carmesin-Beer.** Eandem originem, quam Gallæ, habent, in foliis *Ilicis coccigeræ aculeatæ*, e puncturis & depositione ovulorum insecti cujusım nascuntur. Ex Monspeliensi agro ad nos veniunt. Eligenda sunt grana rubiındo-fusca integra. *Ex his granis* Succus *vel potius* Syrupus Chermes & Confectio lkermes *parantur. Modice adstringunt, & cardiaca creduntur.*

Grana Paradisi, vide inter Aromata.

Grana Tiglia, *Pignons d'Inde, ou Graines de Tilli*, **Purgier-Körner.** ınt *Ricini Indici* arborescentis, *Pavana* incolis & *Croton foliis ovatis glabris acuminaserratis, caule arboreo, Linnæo* dicti, fructus oblongi, ovales, Ricini vulgaris maitudine, coloris cinerei, putamine tecti, quod condit nucleum saporis acris. Serir & colitur in Malabaria hæc arbor, & magni ab incolis æstimatur. Truncus supeditat *Lignum Moluccense. Vehementer purgant, hinc personis suspectis nunquam, & iis summa cum circumspectione dari debent; serum potenter educunt, in hydrope nonnunıam laudabilem præstiterunt effectum, & contra tæniam a nonnullis commendantur. Ob cedentem acredinem, fauces, palatum, & nonnunquam anum inflammant. Corriguntur* ıcco liquiritiæ, *aromatibus vel viscosis. Dosis granum unicum fructus, vel grana sex nderis medicinalis.*

Granatorum poma, vide Cortices.

Hederæ Baccæ, *Bayes de Lierre*, **Epphen-Beer.** Sunt fructus Hederæ boreæ corymbosæ, seu fructibus in corymbos digestis. *Purgant per superiora & inriora; laudantur ad febres intermittentes, & philtra. Dosis drachma dimidia ad inteam, ex aceto vel vino.*

Hippocastanum vulgare, Castaneæ equinæ, folio multifido, Æsculi oribus heptandris, Linn. *Marons d'Inde*, **Roß-Cästen, wilde bittere astanien.** Arbor olim in Germania rara, nunc frequenter occurrit. *Nucleus in ılverem redactus præbet errhinum, & serum copiosum e naribus educit, atque hemicranicos olores nonnunquam mitigasse compertum est. Cæterum equis anhelosis & tussientibus, cum abulo exhibitus, opem fert.*

Jujubæ, *Jujubes*, rothe Brustbeer. Sunt fructus arboris *Ziziphi*, sive *Jujubæ majoris*, magnitudine olivari, coloris rubri, saporis dulcis, mucilaginosi, continentes officulum unicum. In Italia, Hispania & Botanophilorum hortis colitur. A *Linnæo: Rhamnus, floribus digynis, aculeis geminatis rectis, foliis ovato - oblongis*, vocatur. Eligantur recentes, succulentæ, non putridæ ac cariosæ. *Demulcent & humectant; exhibentur in decoctis; maxime pectoralibus.*

Juniperi Baccæ, Juniperi foliis sessilibus patentibus, Linn. *Bayes de Genevre*, Wachholder-Beer. Sunt fructus Juniperi vulgaris, ubique in silvosis, montosis, & ericetis obviæ, flores a fructu sunt remoti. Colligantur baccæ maturæ, magnæ, nigræ, resinosæ. *Incidunt, resolvunt, urinam cient, carminativa & alexipharmacæ sunt.*

Lauri Baccæ, *Bayes de Laurier*, Lorbeeren. Arboris *Lauri latifoliæ* fructus rotundus, nigricans, sub putamine tenui nucleum geminum includens, saporis amari, aromatici. Arbor habet flores pentapetalos, fructum per maturitatem siccum monococcum. Sponte gignitur in Italiæ sepibus & silvis; colitur apud nos in hortis. *Menses & urinam cient; in affectionibus colicis, & ventriculi frigidis conducunt. In colica lochiali raro tutæ. Dosis in pulvere scrupulus semis.*

Mespili Fructus exsiccati, Mespili foliis lanceolatis integerrimis subtus tomentosis, calycibus acuminatis, Linn. *Nefles seches*, gedörrte Mespeln. Fructus arboris ejusdem nominis, folio laurino non serrato. Colitur in hortis; flore Majo & autumno fructus absolvit. *Refrigerant & adstringunt; arilli laudantur ad calculum.*

Momordicæ, Momordica Balsamina, Linn. *Pomme de Meroulles*, Balsam-Aepfel. Pomum in medio ventricosum utrinque contractum, pulcra rubedine tinctum, pluribus tuberculis notatum, multis seminibus turgens, insipidum inodorum. Indiæ indigena annua planta, apud nos in hortis colitur. *Oleum unguinosum cum his fructibus infusum ad usus vulnerarios & præcipue ad ambusta quondam commendabatur.*

Myrobalani Belliricæ, rotundæ, *Myrobalans Bellirics*, Bellirische Myrobalanen. Gallarum majorum magnitudinem, figuram rotundam, nonnunquam angulosam obtinent.

Myrobalani Chebulæ, *Myrobalans Chebules*, grosse schwarzbraune Myrobalanen. Omnium sunt maximæ, oblongæ, rugosæ. Ex arbore Myrobalanifera, Persici folio, colliguntur.

Myrobalani citrinæ, *Myrobalans citrines*, gelbe Myrobalanen. Sunt arboris, Sorbi folio, Myrobalaniferæ fructus oblongi, rotundi, pentagoni, rugosi Chebulis Myrobalanis minores.

Myrobalani Emblicæ, *Myrobalans emblics*, Aschfarbe Myrobalanen. Fructus arboris, foliis minutim incisis, rotundi, nigri, sessiles, sexangulares. *Linnæus* arborem, quæ hunc fructum fert, vocat: *Phyllanthum foliis pinnatis floriferis pedunculatis, caule arboreo, fructu baccato.*

Myrobalani Indæ, *Myrobalans Indiens noirs*, Indianische schwarze Myrobalanen. Arboris Myrobalaniferæ, Salicis folio, fructus oblongi, superficie octangular

angulari, rugosi, solidi & duri, intus & extus coloris nigri. Myrobalaniferæ arbores nondum satis innotuerunt; ad Pruniferas referuntur, & in multis Indiæ Orientalis regionibus reperiuntur. Eligendæ sunt carnosiores & ponderosiores. *Adscribebant veteres Myrobalanis citrinis bilem flavam, Indis bilem atram, Chebulis, Belliricis & Emblicis pituitam & bilem educendi facultatem.*

Myrti Baccæ, *Bayes de Myrte*, Myrten-Beer. Sunt fructus *Myrti communis Italicæ*, oblongi, nigri, umbilicati, triloculares, multis seminibus reniformibus fœti, saporis acerbi, adstringentis. Advehuntur ex Italia & Gallia. *Refrigerant & adstringunt; tam interne, quam externe adhibentur; raro tamen in usum veniunt, & plerumque Baccæ Myrtilli, seu Vitis Idææ illis substituuntur.*

Myrtilli exsiccati, Baccæ Vaccinii foliis ovatis serratis deciduis, caule angulato, Linn. *Bayes de Myrtille, d'Airelle*, Heidelbeer. Planta in ericetis nascitur; floret Majo, flos urceolum refert, & mense Julio & Augusto fructus maturantur. *Frigidi sunt & subadstringunt, febrium calorem mitigant, & in decoctis, quæ pulchro colore inficiunt, adhibentur.*

Nuces Vomicæ, *Noix vomiques*, Krähen-Augen. Semina sunt *Solani arborei Indici maximi, foliis Oenopliæ majoribus, fructu rotundo, duro, rubro, seminibus orbicularibus, compressis, maximis*, in *Horto Malabarico Caniram* appellatæ. *Linnæo* vocatur: *Strychnos foliis ovatis, caule inermi.* Ex Malabaria advehuntut; sunt orbiculatæ, cornea duritie, colore cinereo. *Veteres pro alexipharmaco Nuces Vomicas habuerunt; merito vero inter infida a recentioribus ponuntur medicamenta: quamvis non desint, qui de ejus usu interno satis largo in dysenteria multum promittant. Narcoticæ & virulentæ; canibus, felibus, corvis, aliisve brutis carnivoris præsentissimum sunt venenum.*

Nuclei Pineæ, Pigneoli, *Pignons*, Pinien-Nüßlein, Zirbel-Nüßlein. Arbor Pinus sativa, *Pinus foliis geminis: primordialibus solitariis ciliatis Linnæi*, quæ hos fructus fert, copiose in Italia crescit. Nuclei sunt oblongi, candidi, inclusi ossiculis crassis & duris, in squamato cono dispositis. Eligantur recentes, non rancidæ. *Demulcent, resolvunt & pinguefaciunt; phthisicis, tussi sicca & stranguria laborantibus, prosunt.*

Oxycoccus, Vaccinium oxycoccus, Linn. *Canneberge*, Mooßbeeren, Kesselbeeren. Baccæ rubræ, globosæ umbilicatæ, gustu, siquidem glacie adustæ fuerint, acidulæ, Europæ temperatæ & frigidæ planta, in hortis coli ægre patitur. Fructus refrigerandi causa ægrotantibus præbentur, scorbuto adversari creduntur. *Succus baccarum æquis partibus cum melle mixtus in Suecia officinalis est, & febricitantibus laudatur.*

Paridis Baccæ, *Bayes des raisins de Renard*, Wolfs-Beer, Einbeer. Solani quadrifolii, bacciferi, sive Paridis herbæ sunt fructus. Flos in singula planta est unicus, perfectus, tetrapetalus, quem sequitur fructus solitarius. Floret mense Majo & Julio, & Augusto maturescit; provenit in silvis & umbrosis. *Alexipharmacæ creduntur, & maniacis convenire.*

Passulæ majores, Uvæ passæ majores, *Raisins de Damas, ou gros raisins*, grosse Rosinen, Zibeben. Sunt Vitis viniferæ fructus, & ex Italia & Hispania ad nos veniunt; præferuntur tamen, quæ ex Syria advehuntur. Eligantur majores, pingues & recentes. *Temperatæ sunt, alvum laxant, acrimoniam temperant, ventriculo, pectori & hepati gratæ.*

Paſſulæ minores, Paſſulæ Corinthiacæ, *Raiſins de Corinthe*, kleine Roſinen, Weinbeerlein, Corinthen. Vitis Corinthiacæ, ſive Apyrenæ, fructus. Ex inſulis Ægei maris advehuntur. *Ad æſtum ſitimque febrilem temperandam, & alvum laxandam in uſum vocantur; plurimus uſus eſt in decoctis.*

Perſicorum Nuclei, *Noyaux des pêches*, Pferſich-Kern. Colliguntur ex fructibus maturis arboris Mali Perſicæ. *Commendantur ad præcavendum & pellendum calculum & ſabulum. Anacollemata & emulſiones frontales ex his nucleis parata ad cephalalgiam & agrypniam laudantur.*

Pichurim Faba. Nucleus ovato-oblongus, utrinque obtuſus, ſuperne convexus, inferne concavus, ſub epidermide nigricante medullam ferruginei coloris includit, grate aromaticum ſpirat odorem ſuavique ſapore linguam afficit. Suſpicio eſt a quadam Lauri Specie in Paraguay creſcente decerpi. Olei expreſſi ⅓ circiter fundere fertur. *Ab aliquot retro luſtris in Suecia ejus excorſus eſt uſus. Multum deinceps laudata eſt in ſiſtendo alvi fluxu. Datur ad drachmam ſemis.*

Piſtaciæ, Nuces piſtaciæ, *Piſtaches*, Piſtacien, Syriſche Pimpernüßlein. Fructus arboris Piſtaciæ peregrinæ, fructu racemoſo, vel *Terebinthi Indicæ*, *Piſtaciæ foliis impari pinnatis, foliolis retrorſum ſubfalcatis, Linn.* In Perſia, Syria copioſe hæ arbores proveniunt; nonnunquam etiam in Hiſpania & Italia coluntur. Fructus ſeu nuces anguloſæ, oblongæ, Avellanæ magnitudinis, includunt ſub putamine tenui, rufo, nucleum vireſcentem, oleoſum, pellicula obductum rufeſcente, saporis ſubdulcis, grati. Eligantur recentes, ponderoſæ, non rancidæ. *Roborant, pinguefaciunt, ſemen augent, & ſtomacho gratæ ſunt.*

Pruna Damaſcena, Pruna magna atro-cœrulea, dulcia, *Pruneaux doux*, Zwetſchen, Quetſchen. Fructus pruni omnibus notus. *In officinis ad pulpam conficiendam, & pro decocto florum & fructuum requiruntur. Refrigerant, humectant & alvum laxant.*

Ribes nigrum, Groſſularia nigra, *Chaſſis*, ſchwarze Johannis-Beeren. Baccæ nigræ globoſæ, umbilicatæ, ſucco purpureo turgentes, polypyrenæ, cimices redolentes, ex dulci acidali ſaporis. Paſſim per omnem Europam occurrit. *Hæ baccæ contra renum vitia & cum Spiritu vini digeſtæ contra colicos dolores valere dicuntur.*

Rubi Idæi, *Framboiſe*, Himbeere. Baccæ rubræ ſubinde etiam flaveſcentes, villo obſeſſæ ad baſin concavæ, proprium ſuaviſſimum odorem, ſaporem habent vinoſum dulcem. Copioſus ejus proventus eſt per totam Europam. *Ad analepticum, nec non refrigerandi & putredinem arcendi finem ſuccus in ſyrupum, rotulas, gelatum converſus exhibetur.* Aqua inde deſtillata, gratum odorem ſpirat.

Sambuci Baccæ exſiccatæ, Grana Actes, *Bayes de Sureau*, Hollunder-Beeren. Fructus arboris notiſſimæ. *Sunt alexipharmacæ, ſudoriferæ, diureticæ, atque ad diarrhœam commendantur.*

Sebeſtenæ, Sebeſten, Myxæ, *Sebeſtes*, ſchwarze Bruſt-Beerlein, Sebeſten. Fructus eſt arboris in Syria & Ægypto naſcentis, quæ *Linnæo Cordia, foliis ſubovatis, ſerrato-dentatis*, vocatur, calici inſidens, acetabuli inſtar, concavo, pruno fere ſimilis, minor tamen, nigricans, & ſub pulpa carnoſa, dulci, mucilaginoſa, nucleum includens. Eligantur recentes & carnoſæ, ſitu non infectæ, quales tamen raro ad nos perveniunt; hinc eleganter officinæ his carere queunt, atque Jujubæ,

bæ, quæ recentes haberi possunt, illis substitui, cum quibus etiam viribus conveniunt. *Demulcent & in catarrhis acribus, urinæ ardore & biliosis febribus, in decoctis in usum veniunt.*

Siliqua dulcis, Ceratia, Xylocaracta, Caroba, *Carouge*, Johannis-Good-Brod, Bockshörnlein. Fructus est arboris in regionibus calidioribus, Sicilia, Neapoli & Syria frequentis, flore apetalo, plurimis staminibus constante, ex divisuris calicis nascentibus; meditullium occupat pistillum, quod abit in fructum, seu siliquam planam, compressam, carnosam; folia sunt pinnata, lata, decidua. *Linnæo* vocatur: *Ceratonia.* Eligendæ sunt Siliquæ carnosæ, recentes. *Demulcendi & acrimoniam mitigandi habent virtutem; in decoctis pectoralibus & ordinariis, pro infantum potu, adhibentur.*

Sorbi Torminalis Baccæ, Cratægi foliis cordatis septangulis, Lobis infimis divaricatis, Linn. *Sorbes sechées*, Speyerling, Arlas-Beer, Elster-Beer. Sunt fructus *Sorbi Torminalis*, sive *Cratægi folio laciniato, subtus incano, floribus & fructibus in umbellam congestis.* Floret Majo, & fructum auctumno perficit. Nascitur in montosis, & ad silvam Martiam in dumetis nonnunquam occurrit. *Refrigerant & adstringunt fructus, atque ad calculum laudantur.*

Spinæ Cervinæ Baccæ, Rhamni cathartici seu solutivi, Spinæ infectoriæ, Rhamni spicis terminalibus, floribus quadrifidis, Linn. *Bayes de Noirprun*, *Bourgepine*, Creutz-Beer, Wegdorn-Beer. Fructus sunt fruticis, flore monopetalo, infundibuliformi, foliis mali minoribus, in margine denticulatis. Succus baccarum recentium, addito alumine, virescit; amaricantis & nauseosi est saporis. Occurrit in sepibus & silvis; floret Majo, & fructus Octobri maturescit. *E succo Baccarum maturarum recentium paratur Syrupus domesticus, & color viridis, qui* Saftgrün *appellatur. Baccæ exsiccatæ in pulverem tritæ, a drachma una, vel ad drachmas duas, in decocto exhibitæ, alvum movent, & inprimis Cachecticis & Arthriticis commendantur.*

Tamarindi, *Tamarinds*, Tamarinden, saure Datteln. Sunt pulpa fructuum e fusco nigricans, acidi saporis, filamentis lignosis pertexta, in qua latent ossicula dura quadrata, rubicunda, splendentia. Arbor *Siliquæ Arabicæ*, *Tamarindus* dictæ, florem habet rosaceum, ex plurimis petalis, in orbem dispositis, constantem, e cujus calice multifido surgit pistillum, quod deinde in siliquam compressam, aliam condentem, femine fœtam plano, utplurimum angulofo, abit; intervallum autem, quod inter duas siliquas occurrit, pulpa turget nigra & acida, quæ Tamarindos constituit. Provenit in Arabia felici arbor. Fructus ad nos non integri, sed pulpa saltem, adferuntur. Eligatur recens, nigra, rufescens, tenera, multis villis intertexta, pinguis & acida. *Refrigerant Tamarindi, humorum & inprimis bilis fervorem temperant, & blande educunt, sitimque sedant. Usus est in decoctis.*

Tribuli aquatici, Castaneæ aquaticæ palustres, cornutæ, *Tribules aquatiques*, Wasser-Nüsse, Stech-Nüsse. Est fructus *Tribuloidis vulgaris, aquæ innascentis, Tournefortii; Trapæ petiolis foliorum natantium ventricosis, Linnæi.* Planta est flore rosaceo, ex cujus calice pistillum surgit, quod deinde cum calice abit in fructum subrotundum, aculeatum, unicapsularem, semine, Castaneæ simili, fœtum; folia sunt angulosa. Nascitur in aquosis. Floret Mense Majo, & circa auctumnum fructus perficit. *Utuntur plebeji hac nuce in pleuritide.*

Vainiglia, Vaniliæ, Vanillæ, Bainillæ, *Vanilles*, **Vanilien.** Siliquæ ſunt compreſſæ, ſemipedem fere longæ, calami ſcriptorii majoris craſſitie, coloris atro-fuſci, ſaporis aromatici, odoris grati, quæ pulpam, ſeu medullam, cum minutiſſimis acinis, pinguem continent. *Vaynilla* ab Hiſpanis, a vaginarum ſimilitudine, vocantur. Fructus ſunt *Volubilis ſiliquoſæ Mexicanæ, foliis Plantaginis, & floribus nigricantibus*, quæ *Epidendrum foliis ovato oblongis nervoſis ſeſſilibus caulinis, cirrhis ſpiralibus. Linn. Angurek Kæmpf.* & *Tlilxochitl* Americanis dicitur. Ex America & inprimis nova Hiſpania advehuntur. Eligendæ ſunt ſiliquæ pingues, recentes, aromatici ſaporis & odoris, dum recentes, gratiſſimi. *Creduntur virtutis roborantis & diureticæ; calefaciunt, flatus diſcutiunt, & concoctionem adjuvant. Vainillarum tinctura, ſpiritu vini extracta, ad melancholiam & phreneſin, remedium ſingulare & ſpecificum habetur, quo multos, poſt methodos uſitatas, incaſſum tentatas, ſanatos eſſe,* Raj. H. Pl. *perhibet. Præparatur ex ſeminibus, cum ſacchari albiſſimi tripla vel ſextupla portione tritis; apud Hiſpanos celebris ille pulvis* Vacaka *dictus, quo ad Chocolatæ fragrantiam, in ipſo hauſtu ex tempore exaltandam, utuntur.*

Uva Quercina, **Eichtraube.** Eſt excreſcentia quædam, ad radices quercuum, ab inſecti cujusdam puncturis, quod ovula deponit, orta, & quaſi Galla ſubterranea, in forma uvæ, conglomerata. *Vehementer adſtringit, & in omnibus cum Galla convenit. Laudatur a nonnullis in dyſenteria, ſed, ob vim vehementer adſtringentem, caute adhiberi debet.*

CAPUT VI.

DE AROMATIBUS.

Anthophylli, *Meres de Girofle*, **Mutter-Nägelein.** Sunt arboris Caryophylliferæ fructus maturi, Caryophyllis craſſiores & tumidiores, odoris & saporis pene ejusdem. Arbor colitur præcipue in inſula *Moluccenſium Ternata*, ſolo omnium aridiſſimo & ſiticuloſo, ut vix ſiccior terra ulla inveniatur, atque a *Rumphio* in *Herbario Amboinenſi* ſequenti modo deſcribitur: „Arbor Anthophyllos & Caryophyl„los gerens Lauro quodammodo ſimilis eſt. Trunco ſimplici anguloſo, verſus infe„riora utplurimum diviſo, gaudet; Cortex eſt glaber, tenuis, coloris ex cinereo lu„tei; Folia laurinis longiora & anguſtiora, bina ſemper oppoſito ſitu conſpicua, ita, „ut cum ſequenti pari cruciatim ponantur, in ambitu integerrima, ſuperius obſcure „viridia; ſplendentia, inferius flava. Menſe Majo tenera folia propullulant, & ſimul „floris & fructus rudimenta evolvuntur, Quarto deinde ſubſequente menſe comple„tam Caryophyllorum dant ſpeciem. Fructus rudimentum ſenſim læte viridem de„ponit colorem, atque pallide flavum induit, qui demum in ſanguineum tranſit. „Flore evoluto fructus nondum maturi aromaticam, quam exoptamus, vim habent, „tamen ad propagationem apti non ſunt. Ad maturitatem accedentes, amplum ac„quirunt ventrem, quatuor anguli antea in capitulo immaturi fructus conſpicui, ſeſe „contrahunt, & color iterum in viridem mutatur. Tum demum nucleum durum „continent, & Caryophylli matres, ſive Anthophylli dicuntur. Caryophylli fructus „tres dantur ſpecies: Prima parum rubet; altera, minor præcedente, ſanguinei eſt „coloris: tertia, quæ fœmina dicitur, alba eſt, parum rubens, omnes vero aroma„ticæ indolis. Caryophylli olim in Moluccis inſulis tantum inveniebantur; nunc ve„ro in Amboina majori cura, quam in naturali ipſorum patria, coluntur. Arbuſculæ „juniores, arborum ſilveſtrium umbra obteguntur, adultiores vero factæ requirunt, „ut

ut arbores affitæ extirpentur. Minime vero credendum eft, ac fi arbores propinquæ calida Caryophyllorum natura, deftruerentur. Ex fructibus maturis five Anthophyllis arbor fponte fe propagat, & arbufculæ inde natæ transplantantur. Anthophylli ipfi ne quidem per octo dies in ædibus vegeti poffunt confervari, ftatim enim exficcantur, & nunquam germinant.„ Nihilominus induftria Gallorum hanc arborem in infulas Africæ Gallicas transplantavit. Illam etiam in Nova Guinea fponte crefcentem invenerunt recentiores, Cæterum, quoad characterem, arbor Caryophyllus pertinet ad plantas flore rofaceo, quatuor petalis, in orbem pofitis, calici infidentibus. Filamenta funt plurima, perianthium ovale, & femen unicum. *Anthophylli viribus cum caryophyllis aromaticis conveniunt, & inprimis ad hyftericos affectus laudantur.*

Cardamomum maximum, vide Grana Paradifi.

Cardamomum minus, officinale, C. B. *Petit Cardamome*, **kleine Cardamomen, Cardamemelen.** Variæ fpecies funt Cardamomi, & vel in capfulis, five filiquis feminalibus, brevibus, triangularibus, vel digitum fere longis, triquetris, pallidis, vel granis angulofis, fufcis advehuntur, & nobis, fub nomine Cardamomi minoris, venduntur. Planta, in qua nafcuntur hæc grana, a *Rajo* ad graminifolias floriferas, flores & racemos fructuum in caule peculiari, non foliofo, ex radice orto, ferentes, refertur. A *Linnæo* vocatur: *Amomum fcapo bracteis alternis laxis caule breviore.* Flores habet tetrapetalos, difformes, albos, luteo colore diftinctos, odoris aromatici, fuaviffimi, ovario infidentes; fructus eft trilocularis, polyfpermus. Præfertur Cardamomum minus, thecis minoribus inclufum, recens, oleofum, faporis fuavis, aromatici, odoris grati. Tam in orientalis, quam occidentalis Indiæ regionibus, præcipue in Malabar provenit; Cardamomum majus vero in filiquis longioribus utplurimum ex Java advehitur. *Utrumque calefacit, attenuat, flatus difcutit, coctionem juvat, & urinam ciet.*

Caryophylli Aromatici, *Cloux de Girofle*, *Girofles*, **Nelken, Gewürz-Nägelein.** Sunt fructus immaturi, vel potius germina cum calicibus florum arboris Caryophylliferæ, *Ts-hinka* dictæ. Capitellum feu fphærula, quæ Caryophyllo infidet, eft rudimentum floris ex quatuor petalis conftantis, quæ complicata firmiffime Caryophyllis adhærent, quando manu decerpuntur, vel arundinibus decutiuntur, colliguntur & cratibus impofiti atque latis foliis Ari tecti, per aliquot dies fumo macerantur, & deinde in fole exficcantur. Si vero Caryophylli diutius fuis furculis adhærent, petala expanduntur, coloris cœrulei, lineolis albis notata, ftamina autem purpurei funt coloris, & paucas poft feptimanas in Anthophyllos abeunt. Eligendi funt oleofi, faporis fervidi, & odoris fuavis. Plura reperiuntur fub titulo *Anthophyllorum. Ufus Caryophyllorum tam in medicina, quam in culinis, frequentiffimus eft: Cardiaci, cephalici & ftomachici funt; calefaciunt & difcutiunt. Ad febres intermittentes, cortici Peruviano additi, laudantur.*

Caryophylli rotundi, vide Semen Amomi.

Caffia Caryophyllata, Canella Cubana, Jonft. *Ecorce de Girofle*, **Nelken-Rinden, Nelken-Zimmet.** Eft cortex tenuis, ex rufo ferrugineus, in modum tubuli convolutus, fapore & odore caryophyllaceo. Arbor eft Myrti fpecies, & a Botanicis *Myrtus arborea aromatica, foliis laurinis*, five *Caryophyllus aromatica Americana, Lauri acuminatis foliis, a Linnæo Myrtus foliis obverfe ovatis*, vocatur; Americanis vero *Caninga* dicitur. In Cuba infula, montofis Jamaicæ filvis, & aliis Indiæ occi-

occidentalis regionibus provenit. Eligatur cortex recens, odoratus, & saporis acris, caryophyllacei. *Virtute cum Caryophyllis convenit, inferioris autem efficaciae & pretii.*

Cassia lignea, Xylo-cassia, *Casse*, Mutter-Zimmet, Caßien-Rinden. Est cortex *arboris Canelliferae*, *Malabaricae*, cujus folium *Malabathrum* officinarum. Character arboris cum Cinnamomi Zeilanica arbore fere idem est; Linnaeana descriptio, qua *Laurus* est *foliis lanceolatis trinerviis, nervis supra basin unitis*, vix eam a Cinnamomi arbore distinguit, unde saltem loco natali differre nonnullis visa est. Cortex lignosior, odore & sapore plerumque debiliore, & magis mucilaginoso, a vero Cinnamomo differt. Hinc a *Breyn. Prodr. II. Arbor canellifera Indica, cortice acerrimo, viscido, seu mucilaginoso, quae cassia lignea, officinarum* vocatur. Cortices variarum Lauri specierum ad Cinamomum accedentes Cassiae ligneae substitui videntur. *Virtutes sunt Cinnamomi, sed longe debiliores, & ob mucilaginem, quam condit, non adeo diu durantes. Quo magis ad Cinnamomum accedit, eo melior habetur.*

Cassiae flores, *Grains du Canellier.* Prostant ab aliquot retro decenniis germina fusca colore caryophyllorum aromaticorum profundiore tincta, pedunculo concolori, oblongo, sensim crassiori, gracili, striato insidentia rotunda, calyce sexfido, laciniis striatis ad germen adeo reflexis, ut non nisi ejus apex brevissimus stylo insidens prostet; odore perfusa & sapore ad cinamomum accedente, utroque vero paulo remissiore. Dicuntur improprie flores.

Cinnamomum, Canella Zeylanica, *Canelle fine*, Zimmet, Canell. Est cortex tenuis, ab exteriore pellicula alba purgatus, cannulatus, coloris ex flavo rubescentis, saporis acris, subdulcis, grati, odoris fragrantissimi. Arbor, ex qua colligitur, ab Illustr. *Linnaeo*, *Laurus foliis oblongo-ovatis, trinervis, basi nervos unientibus, in Mat. Med.* vocatur. Nascitur in *Ceylon*, vel *Zeylan*, insula Indiae orientalis, & ad arbores fructu caliculato refertur, foliis oblongis, trinerviis, nitidis, planis, ex adverso binis, flosculis monopetalis, in sex lacinias divisis. Fructus glandi quernae similis, a calice excipitur. Eligendum est Cinnamomum longum, saporis acris, & odoris fragrantis. Eadem arbor in Martinica crescens exhibet Cortices a Zeilonicis, minori longitudine, majori crassitie, linea tamen minori, superficie rugosa sapore acriore, odore, paulo minus fragrante, quibus nomen Cinamomi Indici, brevis & Gallici dederunt. *Calefacit, siccat, roborat, menstrua movet, partum accelerat, & in omnibus affectionibus frigidis locum invenit; praestantissimum est cordiale.*

Costus corticosus, Canella alba, *Canelle blanche*, weisser Zimmet. In oblongos tubulos convolutus, ab exteriore cortice purgatus, tam foris, quam intus, albicans, Cassia lignea crassior, ad nos venit. Saporis est aromatici, acris, odoris grati. Est arboris bacciferae, laurifoliae, aromaticae, fructu viridi caliculato, ramoso, cortex. Flos est pentapetalus, coloris coccinei, baccae tetrapyrenae caliculis insident. Nascitur in insula Jamaica & aliis Americae regionibus. Plurimi distinguunt hanc corticem a Cortice Winterano, nonnulli vero pro uno eodemque habent, inter quos: *Linnaeus*, *Cranzius*, *Gleditschius &c.* *Calefacit & siccat, incidit, scorbuto medetur, & vomitus sistit, ventriculum roborando.*

Crocus, *Safran*, Safran. Est pistillum ovarii in tres lacinias fissum, non ipse flos, neque stamina floris. Planta est radice bulbosa, foliis angustis, gramineis, linea in medio alba, secundum longitudinem decurrente; Flores nudi, erecti, ab ipsa statim radice orti, absque pediculis herbaceis, monopetali, in sex partes ampliati, stamina tria: Capsula seminalis subrotunda, trilocularis: semina plura, rotunda. Floret autumnali tempore, & colitur in regionibus temperatis, in Gallia, Anglia, Germania.

ania, & præcipue in agro Viennenfi. Optimus eft *Auftriacus* & *Anglicus*, & præ-rtim ille, quem provinciæ *Effex* & *Cambridge* producunt. Notæ bonitatis funt fila-enta, neque nimis pinguia, neque nimis marcida, coloris purpurei, ad aureum clinantis, fapor amariufculus, acris, odor fragrans & parum acris, &, fi exigua uantitate magnam aquæ quantitatem tingit. *Vires funt anodynæ, cordiales, pnevmo-cæ, uterinæ. Dofis grana tria, ad duodecim.*

Cubebæ, *Cubebes*, **Cubeben, Schwindel-Körner.** Sunt grana rugofa, xiguo petiolo prædita, piperis magnitudine, coloris cinerei, intus quodammodo ava, & parvum nucleum continentia, odoris fragrantis, faporis acris, aromatici, bamari. Cujus plantæ fint fructus, nondum certe conftat. Creduntur effe fruticis onvolvulacei Javanenfis, *Carane* dicti. Ex Java infula advehuntur. Eligantur ma-res, recentes, ponderofæ & oleofæ. *Calefaciunt, incidunt, difcutiunt, nervos robo-ant, flatus pellunt, & fpecificam vim contra vertiginem habere creduntur, ad apophleg-atismos utiliter adhibentur, atque aphrodifiacis adnumerantur.*

Galanga major, Maranta Galangæ, Linn. *Grand Galanga*, **groffer Galgant.** Eft radix tuberofa, pollicis craffitie, nodofa, geniculata quafi, fufca, tus rufefcens, faporis acris, amaricantis, odoris aromatici. Venditatur pro radice lantæ Indicæ, *Barehabe* dictæ, quæ cum Cannacoro, vel Canna Indica convenire, Celeb. *Bœrhavio* in *Hort. Lugd.* traditur. *Linnæo* vocatur: *Kæmpferia foliis ovatis effilibus*, & Galanga minor a majori fpecie non differre creditur. Advehitur ex Ma-abaria & Java. Eligantur radices recentes, non cariofæ, & non adeo lignofæ.

Galanga minor, *Petit Galanga*, **fleiner Galgant.** In omnibus cum præ-edente convenit, nifi quod minor & paulo acrior fit. Sponte in China, ubi *Lagon-i* vocatur, nafcitur. De charactere plantæ nihil certi conftat; plurimi ad gramini-olias referunt. Eligendæ funt radices minores, ponderofæ, non fibrofæ, odoratæ, on cariofæ. *Præfertur Galanga minor majori, ac in cruditate ventriculi & vertigine alde laudatur. Specificum etiam eft emmenagogum. Vim habet incidentem, roborantem & attenuantem, atque virginibus, ob retentionem menftruorum pallefcentibus, utiliter ex-ibetur.*

Grana Paradifi, Cardamomum maximum, Melaguette, *Graines de Paradis*, *Grand Cardamome*, **Paradieß-Körner.** Sunt grana triquetra, parva, foris fpadicei coloris, intus albi, faporis acris, fervidi, ficut Piper. Planta, ex qua colliguntur hæc grana, nondum fatis cognita eft. *Rajus* tamen in *Hift. Plant.* mentionem facit *Cardamomi Surinamenfis*, cujus defcriptio cum Granis Paradifi con-venit. Et *Linnæus* vocat *Amomum caule ramofo.* Radix eft craffa, oblonga, tubero-fa, faporis aromatici expers, caulis & folia Zingiberis filveftris. Flores non in fum-mitate caulis, fed fcapo peculiari, e radice feorfim prodeunte, in parva fpica difpo-fiti. Fructus pruni majoris magnitudine & forma, in tres partes dehifcunt, quorum cortex cœruleus, carnofus, plane aromaticus includit femina, grana Paradifi tam facie, quam fapore ad amuffim referentia, fextupla ferie, fecundum fructus longitu-dinem, eleganter difpofita. Singulis feminum interftitiis interjacens fubftantia alba fungofa, qualis in fructu Cardamomi cernitur. Ex Oriente magna ejus quantitas ad-vehitur. *Calefaciunt & incidunt, atque cum Pipere magis conveniunt, quam Cardamo-mis; hinc abufive Cardamomo majori fubftituuntur.*

Macis, *Macis ou Fleurs de Mufcade*, **Mufcaten-Blüthe.** Non eft flos, fed involucrum, fub putamine, Nuci mofchatæ, inftar reticuli, circumducitur, colo-

ris ex aureo rufefcentis. Eligenda recens, integra, magna, colore faturato, rube fcente, odore fuavi, fapore fubacri; pinguis & oleofa. *Stomachica, uterina & carminativa eft.*

Nuces mofchatæ, Myrifticæ, Nuciftæ, *Mufcades*, **Muſcaten-Nüſſe** Arbor, in qua crefcit, ab Indis *Pala*, *Pongopala*, & a *Linnæo*: *Myriftica* vocatur. Provenit in infula Banda. Tradunt, piri habere magnitudinem, corticem grifeum, lignum porofum, folia nervofa; florem pentapetalum, qui cum bafi fructus cohære. Ipfe fructus eft folitarius, pediculo breviffimo, & a reliquis hujus generis, triplici integumento, & nucleo inprimis, exterius rugofo, pulpa interiore, venis flavo-rubentibus variegata, aromatico differt. Nuces mofchatæ funt vel majores, vel minores, rotundæ vel oblongæ; præferuntur rotundæ: oblongas filveftres effe putant, rotundas domefticas. Eligendæ ponderofæ & pingues, quæ acu candefacta punctæ oleum emittant. *Calefaciunt, fubadftringunt; ftomachicæ, cephalicæ, uterinæ & anodinæ funt.*

Piper album, rotundum, *Poivre blanc*, **weiſſer Pfeffer.** Sunt grana albida, rotunda, non rugofa; a nonnullis pro fructu ejusdem plantæ, in qua Piper nigrum crefcit, habetur, & artificio quodam decorticari traditur. Eliguntur fcilicet grana Piperis nigri majora, & aqua marina maceratis cortex exterior niger detrahitur. *Jonftonius* & alii, peculiarem, quæ Piper album profert, effe plantam, perhibent, eamque non nifi in Malabaria & Malacca, provenire. *Viribus cum pipere nigro convenit, attamen non adeo eft acre.*

Piper Jamaicum, vel Jamaicenfe, vide Semen Amomi.

Piper nigrum, rotundum, Malabaris Molagocodi, Piper foliis ovatis feptinervis glabris, petiolis fimpliciffimis, Linn. *Poivre noir*, **ſchwarzer Pfeffer, Pfeffer-Körner.** Eft fructus plantæ fcandentis, foliis nervofis, fubrotundis, acuminatis, flofculis monopetalis, tripartitis, racematim digeftis, fructu rotundo, monopyreno, racemofo. Colitur in Malabaria, Java & multis Indiæ orientalis regionibus. Eligenda grana majora, pulvere & aliis quisquiliis non mixta. *Piperis ufus multus & frequens eft in culinis, rarior in Medicina; funt, qui grana integra piperis deglutita pulveri præferunt, & ad febrem quartanam maxime fuadent. Vires habet calefacientes, incidentes & refolventes. Suibus eft noxium & quafi venenum.*

Piper Hifpanicum, *Poivre d'Efpagne*, **Spaniſcher Pfeffer.** Eft fructus feu filiqua *Capfici*, five *Piperis Indici*, *Capfici annui Linnæi.* Planta florem habet monopetalum, ftellatum, multifidum; piftillum ex calice furgens abit in fructum mollem, membranaceum, in duo loculamenta divifum, feminibus compreffis fœtum. Variæ funt fpecies Capfici; ex his tamen plerumque in ufum veniunt filiquis propendentibus, & erectis longioribus. Frequenter in hortis colitur, floret Augufto, & fructus filiquofos, coloris rubri vel lutei, auctumno perficit. *Ferventiffimi eft faporis, & vix unquam in Medicina adhibetur. Vires habet piperis incidentes & attenuantes. Apud Indos & etiam nonnullos Europæos familiare eft, filiquas nondum perfecte maturas in aceto & faccharo coquere, atque iis condimenti loco uti. Acetum his filiquis conditum citius acefcit, diutius durat, & a vappa præfervatur, quod etiam tinctoribus, qui colorem nigrum, pro tingendis linteis, Capfico condiunt & confervant, notum eft.*

Piper longum, Macro-Piper, *Poivre long*, **langer Pfeffer.** Eft fructus oblongus, teres, cinerei coloris, figuræ julorum Coryli, e numerofis, vermiculato plexu difpofitis granis minutim compactus. Planta, quæ *Linnæo* vocatur: *Piper foliis cordatis petiolatis feffilibusque*, eft farmentofa, foliis latis, fubrotundis, nervofis, acu-

cuminatis, flosculis monopetalis, quinquepartitis, fructus, uti diximus, longus, teres, aggregatus, saporis fervidi & amaricantis est. Colitur in Malabaria, Java, & aliis regionibus Indiae, indeque nobis advehitur. *Potentius est pipere nigro; sumendum igitur, ubi in compositionibus piperis mentio fit. Incidit, attenuat, resolvit, digestionem promovet. Ad Theriacae, Mithridatii & Diascordii compositiones requiritur.*

Zedoaria, *Zedoire*, **Zittwerwurz.** Radix est tuberosa, nodosa, cinerea, saporis acris, amaricantis, odoris ad Camphoram accedentis, fragrantis. Apud Autores Zedoariae longae & rotundae fit mentio, quas tamen non inter se differre, nisi quod ejusdem radicis partes sint diversae, aliis videtur. Notae plantae sunt folia longa, nervosa, flores pentapetali, in singulari scapo. *Linnaeus* eam vocat: *Kaempferiam, foliis lanceolatis petiolatis.* Ex India Orientali, China & Zeylon ad nos transfertur. Eligenda ponderosa, non cariosa, & quae odoris est fragrantis. *Alexipharmaca est, calefacit, siccat, in colicis doloribus prodest, menses movet, & vermes enecat. Dosis est granis quinque ad decem.*

Zingiber album, Inschi, vel Inschikua Hort. Malab. *Gingembre blanc*, **Jngwer, weisser Jngwer.** Radices sunt ramosae, nodosae, compressae, pallidae, saporis fervidi, odoris aromatici, a cortice exteriore aliquantum liberatae.

Zingiber, Gingiber, Zinziber vulgare, *Gingembre*, **gemeiner Jngwer.** Ejusdem plantae radices sunt, infusione cum aqua fervida ita paratae. Facile enim vel vermibus arroditur Zinziber, vel, dum adhuc recens est, inter siccandum germinat; hoc ut impediant cultores, recentes & a fibris mundatas radices aqua ferventi infundunt, & postea solis vel fornacis calore exsiccant. Quo fit, ut faciem quasi corneam interior earum substantia induat. Zinziber vero album, detracto cortice ex parte, sine immersione, siccatur, atque majori indiget cura & labore. A plerisque ad Iridum classem refertur Zinziber, & Iris latifolia tuberosa, flore albo, quae Zinziber est, vocatur. Notae Zinziberis sunt: radix tuberosa, folia Cannacori, flos in scapo singulari, pentapetalus, difformis, quasi bilabiatus, insidens ovario trigono triloculari. Plantam *Linnaeus* vocat: *Amomum scapo radicato, spica ovata.* Copiose provenit & colitur Zinziber tam in orientalis quam occidentalis Indiae regionibus. Eligatur minus fibrosum, ponderosum, non cariosum. *Incidendi, attenuandi & roborandi vim habet; commendatur hydropicis, serosis, cachecticis; additur quoque purgantibus, & inprimis foliis sennae, ad corrigendam eorum flatulentiam & vehementiam.*

CAPUT VII.

DE CORTICIBUS.

Cortex Acaciae Germanicae radicum, *Ecorce de prunier sauvage*, **Schlehendornwurzel-Rinde.** Colliguntur auctumnali tempore. Adstringunt & refrigerant; in gargarismatibus, ad uvulae, & in balneis, ad uteri & ani laxitatem adhibentur. In Act. Ph. Med. Vol. V. etiam ad febres intermittentes decoctum eorum laudatur.

Aurantiorum, Arantiorum, Pomorum Aurantiorum, *Ecorce d'Orange*, **Pomeranzen-Schaalen.** Sunt cortices fructuum *Mali Aurantiae*, quae adnumeratur arboribus pomiferis, *fructu corticoso molliori.* Notae speciales sunt, arbor fruticosa, foliis semper virentibus, glabris, acuminatis, odoratis,

ratis, floribus pentapetalis, albis, odoratis, femina utrimque acuminata, in carne fucculenta. Provenit in regionibus calidioribus, Lufitania, Hifpania & Italia; colitur & in hortis apud nos. Cortices eligendi funt amari, recentes, non fitu corrupti. Qui ex infula *Curaffao* advehuntur cortices Aurantiorum, Europæis multo funt præftantiores. *Vires habent tonicas, carminativas & antifcorbuticas. Liberati ab interna fungofa albida fubftantia ingrati faporis, fuppeditant, quod in officinis vocant* Flavedinem Corticum Aurantiorum.

Cortex Cabbage, Cortex arboris Jamaicenfis, Geofrææ inermis, Linn. Sub hoc nomine Angli affervant cortices aliquot pollices plus minus longos, convolutos, non craffos, colore extus cinamomeo, intus cinereo tinctos, interdum extus epidermide ex nigro cinerea inftructos, inodoros, leviffime linguam adftringentes. *Maxime contra vermes laudantur. Datur ejus decoctum ad uncias duas. Extractum ad grana tria, pulvis ad drachmam femis. Dofis excedens naufeam & vomitum excitat.*

Capparis vide Radix.

Cafcarillæ, Chacarillæ, Clutiæ, foliis cordato-lanceolatis, Linn. Hort. Cliffort. *Chacarille*, Chagrillen-Rinde. Sunt grifei extus, ferruginei intus coloris, faporis acris & amari, fragrantis, maxime, fi accendantur, odoris quafi mofchati. Magna huc ufque inter Materiæ Medicæ fcriptores lis fuit, qualis Planta fit, quæ Chacarillam profert? Tandem *Marcus Catesby*, Anglus, in Hiftoria naturali Carolinæ; Floridæ & infularum Bahamæ, tradit: effe illam *Ricinoidem*, *Elæagni folio*, copiofe in plurimis Bahamæ infulis crefcentem; raro altitudine decem pedes attingere, vixque craffitie pedem fuperare; folia effe oblonga, angufta, acuminata, pallide viridia. In extremis ramificationibus, e calicibus, furgere flofculos exiguos, hexapetalos, albicantes, flavis apicibus; hoc excipere baccas ex albo viridefcentes, diftinctas in tres loculos, magnitudine pifi, quæ tria femina nigra continent, in fingulis loculis unum. Collectio corticis fit, refecto circa radicem cortice, ut nutritionis defectu, reliqua pars a trunco & ramis foluta, decidat. Crefcit non folum in Florida & Bahamæ infulis, fed & in Peru, & magna quantitate ad nos vehitur. Eligendi cortices odorati & refinofi quafi. *Vires funt blande fedativæ, balfamicæ, tonicæ, diapnoicæ & difcutientes.*

Chinæ Chinæ, Kinkinæ, Peruvianus, Antifebrilis, Antiquartius, Febrifugus, *Quinquina*, *Chine Chine*, China China, Fieber-Rinde. Cortex eft craffitiei mediocris, fcaber, parum canefcens, aliquando mufco obductus, intus lævis, coloris e fufco rufefcentis, faporis adftringentis, parum aromatici, amari. Arbor corticem hunc nobilem elargiens, Americæ civis eft, atque maxime in Peruanis montibus, Cajanuma dictis, duo milliaria ab urbe Loxa diftantibus, provenit, a *Linnæo Cinchona* vocatur. Ramum cum floribus, fructibus & feminibus delineatum *Hiftor. Academ. Parifiens. Anni* MDCCXXXIIX. cum ulteriori defcriptione & hiftoria arboris exhibet. Quina apud veteres Peruanos corticem fignificare, atque more illorum, propter eximias virtutes per excellentiam *Quina Quina*, *Cortex corticum* vocari, *de la Condamine*, qui hiftoriam fuppeditavit, autumat. *Chinæ Chinæ* nomen a *Comitiffa de Chin Chon*, *Pro-Regis Peruani conjuge*, quæ ejus ufu a febre pertinaci liberata fuit, accepiffe fertur. Ipfa Comitiffa remedium, in fe expertum, omnibus, quibus opus fuit, gratis diftribuit, atque tum demum, fcil. circa annum MDCXXXXIIX. fub

ſub nomine *Pulveris Comitiſſæ* innoteſcere cœpit. Et cum paulo poſt, R. P. S. J. copiam corticis a laudata Comitiſſa illis traditam, etiam gratis diſtribuerent, nomen *Pulveris Jeſuitarum* accepiſſe, perhibent. Eligendus cortex non nimis craſſus, ex junioribus arboribus detractus, qui etiam odoris eſt ſuavis, aromatici, ſapore amarus, & ſine moleſtia adſtringens. *Vis antifebrilis, tonica, roborans &c. omnibus nota; non ſolum in febribus intermittentibus prudenter adhibitus raro fallit, ſed & contra gangrænam a cauſa interna, & ad inhibendos ſphaceli progreſſus egregiam præſtat opem. Doſis, intuitu ætatis & circumſtantiarum, varia. Raro tamen ultra drachmam in ſubſtantia, & drachmas duas in decocto Coffée toſti, vel vino infuſum exhibetur. Abhinc aliquot annos proſtat Cortex quem Kinkinam rubram appellant & a colore ſic denominant. Hujus virtutem ſupra modum extollunt & Cortici Peruviano antiquo præferunt. De Arbore, quæ hunc Corticem largitur, nondum ſatis conſtat.*

Cortex Citri, *Ecorce des Citrons*, **Citronen-Schalen.** Sunt cortices fructus Citreæ, ſive Medicæ mali. Arbores ab Aurantiis non niſi foliis, quæ in Citrea absque appendice, diſtinguuntur. Copioſe creſcunt in Italia, Hiſpania & Luſitania. Fructus magna in copia ex comitatu Nicenſi & ditione Genuenſi nobis advehuntur. Ex diverſis Citri ſpeciebus in uſum veniunt fructus & cortices Citrei vulgaris. Eligantur recens ſiccati citrini, non virides, fuſci ac ſitu corrupti. *Calefaciunt, atque alexipharmaca, cardiaca & carminativa gaudent virtute.* Flavedo Corticum Citri *eandem habet rationem, quam Corticum Aurantiorum.*

Codagapala, Cropal, Profluvii Cortex, **Caneſſi-Rinde.** In tubulis aliquot lineas craſſis convolutis adducitur. Niger, ſuperficie nigra, lichene tecta, ſaporis amari & auſteri eſſe dicitur. Nerium antidyſenterium, Linn. Humilis arbor in Malabaria & Zeilonia creſcens hunc corticem largitur. *A Britannis potiſſimum ad ſiſtendam diarrhœam laudatur. A lichene purgatus & in pulverem redactus ad drachmam ſemis laudatur aliquoties de die.*

Culilavvan, Culilavan, Caryophilloides, *Culilavan*, **bittere Zimmet-Rinde.** Eſt cortex arboris Amboinenſis, quæ Caſſiæ ligneæ, ſive Canellæ ſilveſtris arbori valde ſimilis, extus albicans & ſubcinereus, ubique minutis verrucis obſitus, intus ex rufo flaveſcens, qui in parte infima, vel trunco, detractus eſt, digiti craſſitiem habet, verſus ſuperiora tenuior eſt, ille, qui calami ſcriptorii craſſitiem non habet, abjicitur; ſuperior & tenuior pro optimo habetur, ſaporis debet eſſe acris, aromatici, ad Caryophyllorum aromaticorum proxime accedentis. *Apud Indos externus ejus eſt uſus in torminibus, colica & cephalalgia, ex cauſa frigida; nimirum corpora ſua hoc cortice, antea cum Maſſoy cortice in maſſam coacto, inungunt. Ob oleum copioſum carminativus, roborans & ſtomachicus eſt.*

Ebuli. Vide Radix.

Eſulæ. Vide Radix.

Frangulæ, Alni nigræ bacciferæ, Rhamni, inermis floribus monogynis hermaphroditis, Linn. *Ecorce de Frangula, Bourgene*, **Faulbaum-Hundsbaum-Zapffenholz-Rinde.** Naſcitur in ſilvis, locisque humidis; floret Majo; folia ſunt decidua. Cortices eliguntur arboris mediani, vel, qui præſtant, radicum, flaveſcentes, amaricantes. *Vehementer purgant, tam*

per ſuperiora, quam inferiora. Propinantur a drachma una ad drachmas tres in infuſo. Externe Unguentis ad Scabiem dicatur.

Cortex Fraxini, *Ecorce de Frêne*, **Eſchbaum-Eſchen-Aſchbaum-Rinde.** In uſum vocantur *Fraxini excelſioris, vulgatioris*, Cortices, qui ſunt ex cinereo palleſcentes, ad viriditatem inclinantes, ſaporis acris, amari, adſtringentis. Arbor creſcit in ſilvis montoſis; floret Aprili & Majo; ſemen auctumno matureſcit. *Cortex adſtringentis eſt virtutis, &, ob acrimoniam & amaritiem, ſimul attenuat. Laudatur in cachexia, hydrope & febribus intermittentibus.*

Granatorum, Cortices Mali Punici, Malicorium, *Ecorce de Grenades*, **Granaten-Schalen.** Arbor pertinet ad illas, quibus flos ſummo fructui inſidet, & ob id umbilicatus appellatur. Folia ſunt decidua, flos roſaceus perfectus, pentapetalus, fructui inſidet, qui in plura loculamenta diviſus, acinis ſucci plenis, membranis tenuiſſimis diſtinctis, impletus eſt. In Italia, Gallia, Hiſpania provenit, & apud nos in hortis colitur. Cortices, qui etiam *Malicorium* vocantur, ſunt coriacei, duri, rugoſi, ſaporis amaricantis, adſtringentis. *Raro interne in uſum vocantur; ad gargariſmata, balnea & fotus adſtringentes eorum frequentior eſt uſus.*

Guajaci, foliis pinnatis, foliolis quatuor obtuſis, Linn. *Ecorce de Guajac, ou de Bois ſaint*, **Franzoſenholz-Rinde.** Sunt ligni Guajaci cortices tenues, duriuſculi, lignoſi, e cinereo ruſeſcentes, maculati, intus pallidi, lamellatim congeſti, ſaporis acris, amaricantis. *Nobiliores & potentiores ligno habentur. Præcipuus uſus eſt in decoctis lignorum ad luem veneream & ſanguinem mundificandum.*

Hippocaſtani, Caſtaneæ equinæ, folio multifido, J. B. *Ecorce de Maronier d'Inde*, **wilde Caſtanienbaum-Rinde.** Arbor, alias in Germania hoſpes, nunc frequenter occurrit, & ad ambulacra copioſe plantatur. *Cortices ante aliquot annos in uſum venire cœperunt medicum, & pro ſuccedaneo Chinæ Chinæ habentur, eodemque modo & doſi exhiberi ſolent.*

Jujabæ, cortex Peruvianus. Cujus radicis vel arboris ſit, nobis non conſtat. Afferri ex America, cordi confortando inſervire, ſapore gratiſſimo ac mire balſamico ſe commendare, ſuavitate enim Vaniglias ſuperare, hinc ad Chocoladæ confectionem illis præferendum eſſe, *Seba in Theſauro naturali* tradit. Alii ſaporem amygdalinum, ſuave amaricantem, huic cortici adſcribunt.

Mandragoræ. Vide Radix.

Maſſoy. Cortex tenuis eſt, fere planus coloris cinnamomei obſcurioris, epidermide griſea ſtriata tectus, ſaporem habens dulcem, grato aromate cinnamomum referente. Ex India olim advectus *roborantibus adnumerabatur.*

Mezerei, *Bois gentil, Bois de Garou, St. Bois*, **Seidelbaſt.** Eſt cortex fruticis grana Coccognidii exhibentis. *Validiſſimum eſt draſticum, nonniſi cum maxima circumſpectione intus dandum. Quamvis ſint, qui decoctum ejus ad dimidiam libram quotidie epotam, contra nodos & tophos venereos a ſalivatione reliquos laudent. Extus adhibetur, ut fonticuli vices expleant.*

Cortex

ortex Mori radicis, *Ecorce de Meurier*, Maulbeerbaum-Rinde. Colitur in vinetis & hortis; cortex e radice detrahitur. *Abstergit & calefacit, alvum laxat, & pro specifico habetur ad lumbricos latos enecandos.*

Quercus, *Ecorce de Chêne*, Eichbaum-Rinde. Provenit in silvis & fere ubique. Cortex eligitur a junioribus, non ab annosis detractus. *Virtutis est adstringentis; non tam interne, quam externe, in gargarismis, balneis & fotibus adstringentibus in usum venit.*

Salicis. Cortex ramorum juniorum, colore viridis & splendens, odore gratus, sapore balsamicus, amaricans. *Easdem cum cortice Peruviano in abigendis febribus intermittentibus vires exercere non pauci sibi persuadent.*

Sambuci medianus, *Ecorce moyen de Sureau*, Hollunder-Rinde. Florem & fructum in umbella dispositum habet, & ubique occurrit; floret Majo, & fructum circa auctumnum perficit. Cortex, de quo hîc sermo, tempore verno detrahitur; debet esse medius, qui scilicet externum cineritii coloris sequitur, viridis. *Remedium est insigne antihydropicum, serum educit, ictericis convenit, & menstrua movet. Infunditur uncia dimidia, vel habita ratione subjecti, uncia integra recentis in vino, & exhibetur pro una dosi. Imponitur etiam erysipelati.*

Sassafras, *Ecorce de Sassafras*, Sassafras-Fenchelholz-Rinde. Sunt leves, ferruginei coloris, odoris & saporis intensioris ligno. *Easdem vires, quas lignum, habent; ob oleum vero, quod copiosius in cortice residet, minori dosi præscribi solent. Ligni vires non, nisi coctione aliqua, corticum vero infusione aqua fervida facile extrahuntur; hinc infusionibus theæformibus anticatarrhalibus, aliisve, commode addi possunt. Plura vide sub lignis.*

Simaruba, *Simarouba.* Est cortex fibrosus pallidi coloris, saporis amari, haud ingrati, parum adstringentis; ex America primum MDCCXIII. in Europam translatus est. Patriam agnoscit non solum Cayennam, sed in aliis etiam insulis ad ventum provenit. De caractere arboris non satis certi sumus. Vocatur *Burseria gummifera. Jacquin. Hist. Stirp. Amer. Betula Americana, seminibus lithospermi frumentaceo æmulis. Plucke. Almag. Terebinthus major, betulæ cortice fructu triangulari. Sloan Hist. Jamaic.* Pro *Quassia Dioïca* habet Pharmacop. Suec. quamvis *Aublet Monœciam* esse observaverit. Arborem ferunt esse satis magnam, folia longa acuta, pallide virescentia. Cortex ex radice colligitur, & tiliæ instar longis fibrillis intertextus est. Lignum, quod leve & fibrosum, ob amaritiem se ab omnium insectorum injuria defendit. *Cortex hic gummi-resinosarum partium est, quod ex lacteo colore, quo aquam, in qua coquitur, inficit, cognoscitur. Vi tamen quadam irritante ventriculum & intestina præditus est. Vomitus enim nonnunquam, præsertim, quando decoctum nimis saturatum est, & copiosiores dejectiones, nec non sudores valde incommodos excitare solet. Correctis vero dosibus, experientia magistra, egregium præbet in dysenteria remedium. Coquuntur drachmæ duæ hujus corticis in aquæ fontanæ libris duabus, ad dimidiæ partis exhalationem. Quantitas hæc tres doses, singulis tribus horis sumendas, constituit.*

Tamarisci fruticosæ, foliis crassioribus, Germanicæ, *Ecorce de Tamaris*, Tamarisken-Rinde. Juxta ripas Rheni & Danubii crescit frutex. Præfertur cortex radici detractus. *Ad icterum, fluorem album, scabiem, melan-*

melancholiam, & specifice ad affectus lienis laudatur. Usus est in decoctis & vinis medicatis.

Cortex Thuris, Thymiamatis, Thuris Judæorum dicti, Narcaphtum, Styrax Thymiama, *Tigname*, *Narcaphte*, Weihrauch-Rinde, Juden-Weihrauch. Fragmenta sunt corticis, coloris ferruginei, saporis acris, aromatici & amari, odoris suavis, ad Styracis & Balsami Peruviani accedentis. Præferuntur cortices pingues, odorati, crassiores. Ex India Orientali ad nos advehuntur; cujus vero arboris vel plantæ pars sint, adhuc incognitum est. Putant, esse cortices arboris Storacis, ex qua liquida Storax exprimitur, atque incola est Asiæ minoris. *B. Fridericus Hofmannus, mediante Spiritu vini, essentiam & resinam extraxit, quarum priorem, propter vim anodynam, ad tusses ferinas & convulsivas, posteriorem ad suffimenta, commendat. Suffimentis, odoris gratia, adduntur, & ad prolapsum uteri ex suffitu prosunt.*

Ulmi, Ulmi campestris, Linn. *Orme sauvage*, gemeine breitblätterichte Ulme, weisse Rusten. Europæ frequens arbor. Cortex medius, flavescens, adstringens, Aprili mense detrahendus. *Decoctum hujus corticis saturatum interne adhibitum medicina prædicatur efficax contra varios morbos cutaneos, scabiem rebellem, ipsamque lepram.*

Winteranus, nonnullis Canella alba, Winteriana Canella, Linn. *Ecorce de Winter*, Winters Americanische Gewürz-Rinde. Sunt crassi, cannulati, foris cinereo integumento fungoso, inæquali, fisso, & multis rimis hiante, obducti, intus solidi, densi, pallidi, saporis acris, aromatici, odoris fragrantissimi. Ex arbore laurifolia Magellanica, seu potius Periclymeno odorato Magellanico colligitur, cujus notæ sunt folia laurina, flores pentapetali, albi, odorati, racematim congesti; baccæ subvirides, multis seminibus angulosis, acinis uvarum similibus refertæ. In Jamaica, Barbados & Magellanica abunde in campestribus, & ad viarum margines nascitur, atque ita vocatur a Præfecto classico, Wintero, qui ipsum corticem primus ex Magellanica attulit. *Cum Canella alba convenit; potentior tamen creditur. Calefacit, siccat, vomitum sistit, flatus discutit, & specificum in scorbuto frigido habetur.*

CAPUT VIII.

DE LIGNIS ET VISCIS.

Lignum Aloës, Agallochum, Xyloaloës, *Bois d'Aloës*, Paradies-Holz. Fragmenta sunt lignosa & resinosa arboris cujusdam, nondum satis cognitæ, in Siamensi, Cambodiæ & Sinensi regnis, crescentis, atque Siamensibus *Kissinà*, Latinis *arbor Aquilæ & Aloës*, dictæ. Lignum non, nisi per vetustatem arboris, odorem acquirit fragrantem, qui odor in succo resinoso residet. & marcente & putrescente arbore, interiores quasdam ligni partes occupat, & circa nodos copiosius condensatur. Hæc resinosa fragmenta singulari nomine, *Calambà*, vel *Calambac*, reliquæ vero ipsius arboris nomine appellantur *Kissinà*. Raro vel nunquam ad nos venit Agallochum verum; magno enim in pretio apud Indos habetur, & duplo Argenti pondere venditur; quod ad nos transvehitur, spurium est, &, tradente *Rumphio*, ex arbore *Excæcante*, ita ab incolis & nautis vocata, col-

colligitur. Eſt vero arbor *Excœcans Lathyridis arboreſcentis* ſpecies, fructus fert triquetros, baccis *Lathyridis*, quæ vulgo *Cataputia* audiunt, valde ſimiles; ſuccus arboris lacteſcit. Deformis arbor non, niſi in littoribus deſertis ac ſolitariis creſcit. Nomen *Excœcantis* accepit, quia lacteus, quo turget, ſuccus, caſu oculis immiſſus, magnos excitat dolores, &, niſi citiſſime ſuccurratur, ſumma cum inflammatione & mordacitate excæcat. In hujus periculoſæ arboris caudice & radicum cavernis odoratum hoc lignum reperitur. Naſcitur circa Amboinam, in Inſulis, & ad nos advehitur in fruſtis, magnitudine varia, ex quibus ſolida, denſa, reſinoſa, nigro-purpurea, ponderoſa, amara, odoris, dum accenduntur aut durius perfricantur, fragrantis, eligi debent. *Cum ſufficiente quantitate aquæ, per veſicam deſtillatum, exhibet oleum, coloris albicantis, camphoræ inſtar, quandoquidem parva quantitate, tamen fragrantiſſimum, quod promte in ſpiritu vini ſolvitur. Lignum Aloës calefacit, & confortativum cerebri, cordis, ac uteri creditur; vim tamen inebriantem, delicatioribus largius exhibitum habet.*

Lignum Aſpalathum officinale, Aſpalathus, C. B. *Bois d'Aſpalat*, Rhodiſer Dorn-Holz. Fragmenta ſunt ligni exotici, reſinoſi, cujus arbor nondum ſatis deſcripta eſt, ligno Aloës ſeu Agallocho leviora, laxiora & pallidiora. Ex India Orientali nobis advehuntur, & ſæpius Aſpalathum pro Agallocho, & Agallochum pro Aſpalatho venditur. *Easdem etiam habet vires, modo debiliores.*

Buxi arboreſcentis, *Bois de Buis*, Buxbaum-Holz. Arbor ſponte naſcitur in Italia & Galliæ Provincia; colitur apud nos in hortis. Pertinet ad arbores bacciferas, fructu per maturitatem ſicco. Flores ſunt pentapetali, baſin fructuum excipientes; Fructus tricuſpidales, interne in tres capſulas diviſi, in quarum ſingulis bina ſemina lucida, deprehenduntur; Folia parva, perpetuo virentia. *Lignum eſt ponderoſum, flaveſcens, durum, & easdem virtutes cum Ligno ſancto vel Guajaco habet, atque Antimagicum cenſetur.*

Colubrinum, ſive Serpentarium officinale, Strychnos Colubrina, Linn. *Bois Couleuvré*, Schlangen-Holz. Eſt radix lignoſa, arboris Timorenſis, Solani arboreſcentis Indici, foliis Napecæ ſeu Oenopliæ minoribus, floribus parvis in umbellam diſpoſitis, fructu rotundo, duro, ſeminibus orbicularibus, compreſſis, quæ Nuces Vomicæ minores, *Scheru Katuvalli-caniram* Horti Malabarici, cortice ex fuſco ferrugineo, ſubinde maculis cinereis aut albicantibus notato, includens materiam ſolidam, ponderoſam, acrem, amariſſimam, odoris nullius. Eligendum eſt amarum, grave, non carioſum. *Adſcribitur huic ligno ſpecifica vis adverſus ſerpentum & venenatorum animalium morſus, vermes & febres intermittentes. Alii vi virulenta, ſoporoſa, hoc lignum præditum eſſe volunt. Forſitan hæc virulentia ineſt ligno recenti, quam vero perdidit noſtris officinis illatum annoſum exſiccatum. Ex fructu, quem profert arbor, indoles ligni ſuſpecta aliquatenus concludi poſſet.*

Cupreſſinum, Cupreſſi officinale, *Bois de Cyprés*, Cupreſſenholz. Eſt arboris coniferæ, foliolis brevibus, acutis, in ſquamas degenerantibus, floribus amentaceis, fructu ſeu cono, e clavatis, lignoſis tuberibus, in formam globoſam coaptatis, compoſito, nucleis angulatis, acuminatis, parvis. Colitur apud nos in hortis; in calidis regionibus ſponte provenit. *Refrigerat, ſiccat & adſtringit; ſudoriferum & diureticum eſt, atque in decoctis præſcribitur.*

Ebenum officinale, *Ebene*, Ebenholz. Lignum omnium ponderoſiſſimum. Meditullium eſt arboris *Ebeni* C. B. quæ in India Orientali provenit, &

prunifera eſt. Folia ſunt juglandinis paulo minora, pinnata, praſſinum colorem referentia; fructus oblongus, viridis, edulis, perſicæ fructus æmulus. Nomen habere dicunt a vocabulo hebraico *Eben*, quod lapidem ſignificat; durum enim eſt lignum, lapidis inſtar. *Virtutibus cum Ligno Guajaco convenit. Uſus tamen magis eſt mechanicus, quam medicus.*

Lignum Guajacum officinale, Guajacum magna matrice, C. B. *Bois de Gayac*, *Bois ſaint*, Franzoſen-Holz. Eſt lignum ſolidum, denſum, ponderoſum & reſinoſum, nigricantis coloris, ſaporis acris, amaricantis, odoris haud ingrati. Inter plures arborum Guajaci ſpecies lignum officinis dat illa, quæ folia habet ſubrotunda, pinnata, pari numero, ſicut Lentiſcus, læte virentia, cujus flos eſt roſeus, pentapetalus, colore albus, piſtillum ſtiliforme, rectum & longum; Fructus parum compreſſus, cordiformis, bilocularis, loculo uno plerumque vacuo, in altero continet ſemen, quod eſt nux ovata, duriſſima. *Plumier Nov. Gen. plant.* arborem *Guajacum, flore cœruleo fimbriato, fructu tetragono* deſcribit. *Linnæus* vocat: *Guajacum foliis pinnatis: foliolis quatuor obtuſis.* Ex Hiſpaniola, Jamaica & aliis provinciis Americæ advehitur. Eligenda eſt matrix, ſive pars interior, non pars corticoſa, quæ prior eſt, coloris ex fuſco cinerei, reſinoſa. *Siccat, ſudorem & urinam promovet, ſanguinem mundificat, & ſpecifice ad luem veneream adhibetur.*

Juniperinum, *Bois de Genevre*, Wachholder-Holz. Eſt radix reſinoſa, odorata Juniperi officinalis, vulgaris, fruticoſæ. *Sudoriferum atque diureticum eſt, & in morbis lymphæ & catarrhalibus, in decoctis, propinari poteſt; ad ſuffitus etiam adhibetur.*

Lentiſcinum, *Bois de Lentisque*, Maſtich-Holz. Eſt nodoſum, non admodum craſſum, interne album, cortice cinereo tectum, ſaporis & odoris reſinoſi. *Lentiſcus* officin. *Lentiſcus vulgaris* C. B. Arbor Maſtichen fundens. *Piſtacia foliis abrupte pinnatis, Linn.* Flos ex foliorum alis egrediens, eſt amentaceus in mare, in fœmina calix trifidus, minimus. Fructus unicus, nucleus glaber. In Chio inſula copioſe naſcitur; floret Martio & Aprili. Optimum cenſetur ponderoſum & reſinoſum. *Siccat & adſtringit; ad ſanguinis & alvi fluxiones, uteri & ani procidentiam laudatur, urinam ciet, & dentes vacillantes firmat. Uſus eſt in decoctis.*

Moluccenſe, Pavana, *Bois des Moluques*, Moluckiſches Purgier-Holz. Eſt ſpongioſum, leve, pallidum, cortice tenui tectum, ſaporis acris nauſeoſi, odoris fere nullius. Colligitur ex arbore *Ricino*, fructu glabro. *Grana Tiglia* officinis dicta, foliis Malvæ, cortice molliore & nigricante. Pavana ab incolis appellatur. *Cadel Avenacu Hort. Malabar.* In Malabar colitur, unde ad nos advehitur. *Recens vehementer purgat, atque ſerum educit, nonnunquam vomitus facit, & ob acrimoniam pruritum, imo inflammationem in ano excitat. Siccum & inveteratum mitius ſe gerit, & ſudorem movet, præcipuus ſed ſemper ſuſpectus uſus eſt in morbis chronicis, febre quartana & hydrope. Hypercatharſis & ani pruritus ab hoc pharmaco excitati, cremore oryzæ vel avenæ, facile ſiſtuntur. Ad avium capturam etiam adhiberi ſolet; illico enim concidunt, ſi de tritico vel alio frumento, cui pulvis hujus ligni immiſtus eſt, aſſumſerint. Ex quibus patet, cautius cum hoc ligno mercandum eſſe. Doſis a granis quatuor ad decem pro robuſtiſſimo, ex carnis juſculo*

Lignum

Lignum Nephriticum, *Bois nephretique*, Grieß-Holz, blaues Sandel-Holz. A colore, quo aquam inficit, etiam a nonnullis vocatur: *Sandalum cœruleum.* Fuſcum, ſolidum, durum & grave eſt, ſaporis acris, amaricantis. Arbor, ex qua colligitur, ſecundum *Linnæum: Guilandina inermis, foliolis triplicato - pinnatis; foliolis infimis ternatis.* Provenit in Malabaria & Zeylonia, ac fert *Nuces Been.* An eadem ſit cum *Acacia arborea, majori, ſpinoſa, pinnis quatuor majoribus, ſubrotundis, ſiliquis varie intortis*, qnam deſcribit *Sloan Hiſt. N. Jamaic.* non ſatis conſtat. In uſum venit pars interior, ſive meditullium fuſcum; corticoſa alba abjicitur. *Ad renum vitia, calculum & urinam pellendam, laudatur. Exhibetur in infuſo & decocto. Curioſum eſt experimentum, quod cum infuſione hujus ligni in aqua fontana inſtituitur; verſicolor enim illa cernitur, prout in hoc vel illo ſitu ſpectatur.*

Quaſſiæ, Quaſſia amara, Linn. *Bois de Surinam*, Quaſſien-Holz, Surinamiſch Bitter-Holz. Eſt lignum arboris Surinamenſis Leve, compactum, cortice cinereo tectum, flaveſcens, amariſſimum, inodorum. *Virtutibus Corticem Peruvianum æquiparare imo ſuperare nimis feſtinanter aliquandiu creditum eſt. Sed vires ſtomachicas, tonicas & carminativas eo majori jure ſibi vindicat. Datur ut plurimum in decocto.*

Rhodium, *Bois de Rhode, de Cypre, de Roſes*, Roſen-Holz. Radix eſt lignoſa, dura, contorta; nodoſa, reſinoſa, odoris roſei, ſaporis ſubamari. Dicitur etiam: *Aſpalathum colore buxi* C. B. Sunt, qui volunt, eſſe *Cytiſi incanæ, ſiliquis falcatis*, C. B. radicem, quæ eſt planta, flore papilionaceo, fructu ſiliquoſo. *Linnæus* dubitat: an ſit radix *Geniſtæ foliis ternatis?* Ex inſulis Canarienſibus & aliunde ad nos advehitur. Eligatur reſinoſum, ponderoſum, odoris fragrantis, roſei. *Uſus ejus frequentior eſt ad odoramenta, quam internus. In decoctis tamen nonnunquam lignorum, ad ſanguinem mundificandum, præſcribitur; urinam & ſudorem ciet.*

Sanctum officinale, quaſi Guajacum propemodum ſine matrice C. B. *Bois ſaint*, Pocken-Holz. Pro eodem cum Guajaco habetur; vires etiam, odor & ſapor vix differunt, colore vero paullo albidius, & pondere levius eſt Guajaco. Arbor *Jaſminum* vulgo *Americanum*, at rectius *Evonymo* affinis *Occidentalis, alatis Ruſci foliis, nucifera*, Indis *Hvaxacon* dicta, vocatur. Ex America advehitur. *Easdem cum Guajaco habet vires; Guajacum tamen potentius eſt.*

Sandalinum album, Santalum ſ. Sandalum album officinale, *Bois de Santal blanc*, weiſſes Sandel-Holz. Eſt durum, ſolidum, pallidum, odoris & ſaporis grati, ſubamari, aromatici. Arbor eſt baccifera, folia ſunt pinnata, flores ex cœruleo nigricantes, fructus ceraſi magnitudine per maturitatem nigri. Ex India advehitur Orientali, & quidem inſula Timor; arbor ab Indis *Sercanda* vocatur. *Linnæo* teſte ignota eſt arbor.

Sandalinum citrinum, Santalum citrinum officinale, *Bois de Santal citrin*, gelber Sandel. Colore eſt flavius præcedenti, ſuperat illud etiam pondere, denſitate & odore fragrantiore, ſapore, virtutibus & pretio. Ejusdem arboris Timorenſis bacciferæ, *Sercandæ* dictæ, eſt pars interior; Santalum album vero, quod haud raro etiam in ſegmentis cylindraceis, in quibus nulla medulloſa ac reſinoſa ſubſtantia cernitur, ad nos venit, pars corticoſa, ſive exterior.

terior. Alii putant: Santalum album lignum eſſe arboris junioris, citrinum vero adultioris. *Cardiaca & hepatica cenſentur, & in decoctis ad lymphæ vitia præſcribuntur.*

Lignum Sandalinum rubrum, Santalum rubrum officinale, *Bois de Santal rouge*, rothes Sandel-Holz. Eſt arboris pars interior, ab externo cortice liberata, colore rubrum, ponderoſum, fibroſum, denſum, ſaporis adſtringentis. Præter nomen cum Santalis nihil commune habet. Species eſt Ligni Braſilienſis tinctorii, & arboris, folio pinnato, flore papilionaceo, ſiliqua bivalvi, ſeminibus reniformibus. Forſitan ad *Cæſalpinias Linnæi* referri poteſt. Adfertur tam ex Orientalis, quam Occidentalis Indiæ provinciis. *Tinctores æque ac Medici hoc Santalo utuntur; ſiccat & adſtringit.*

Saſſafras, Winanck Virginienſium, J. B. *Bois de Saſſafras*, Saſſafras, Fenchel-Holz. Radix arboris eſt lignoſa, levis, rara, coloris pallidi, nonnunquam cinerei, ſaporis acris, ſubdulcis, odoris aromatici, Fœniculi inſtar. Cortice veſtitur tenui, foris cinereo, intus ferrugineo. Arbor, ex qua deſumitur: *Laurus, foliis integris & trilobis*, in Hort. Cliffort. *Saſſafras & Cornus mas odorata, folio trifido, margine plano*, ab Indis vero *Pavane* vocatur. Mediocris eſt magnitudinis, fructu calicibus inſidente, acetabulorum inſtar concavis; foliis trilobis ſeu anguloſis, ſemper virentibus, ſubtus cinerei coloris, floſculis luteis racematim congeſtis, e ſex petalis ovatis acuminatis conſtantibus, ſtaminibus novem. Fructus baccæ parvæ ſunt, per maturitatem nigricantes, ſicut floſculi, racematim congeſti, & continent ſemen unicum, nucem nimirum ovatam, acuminatam, quæ includit nucleum ejusdem formæ. In Virginia & Florida largus hujus arboris eſt proventus, unde etiam ad nos advehitur. Eligatur odoratum, in parvis ſegmentis, cortice veſtitis. *Laudatur ad lymphæ vitia, catarrhos, arthritidem, fluorem album, & alios hujus generis morbos. Uſus eſt in decoctis & infuſis.*

ſive Stipites Solani Dulcamaræ, Solani caule perenni flexuoſo, foliis ſuperioribus haſtatis, Linn. *Bois de Douce-amère*, Steigenden Nacht-Schatten-Hinſchkraut-Holz. Creſcit inter ſepes; floret Junio & Julio. Cortex radicis & ramorum craſſiorum ſaponacei quid continet; hinc eximia virtute pollet reſolvente, aperiente & diuretica. *Laudatur in decocto ad aſthma pituitoſum, phthiſin, ante humorum colliquationem, luem veneream, icterum, & arthritidem vagam. Doſis eſt uncia una ad duas.*

Suberis, Quercus foliis ovato-oblongis indiviſis ſerratis, cortice rimoſo, Linn. *Liege*, Pantoffel-Holz, Kork. Eſt cortex arboris, quæ Quercus ſpecies, atque foliis perpetuis, non aculeatis, & cortice craſſo a reliquis differt. Provenit in Hiſpania & Italia. *Virtute gaudet adſtrictiva; ſæpius tamen in uſus venit mechanicos, quam medicos; præcipue ad obturanda vitra inſervit. Carbo ex ſubere conſtituit* colorem *illum* nigrum, Hiſpanicum *dictum.*

Viſcus vel Viſcum, *Gui*, Miſtel. Baccis albis, planta eſt paraſitica, fruticoſa, aliis arboribus innaſcens. Folia ejus conjugata ſunt, anguſta, oblonga, ſemper virentia; flores in perianthio tetraphyllo, monopetali, patentes, femiquadrifidi, fœminini cum maſculinis in eadem planta. Bacca eſt ovalis, alba, unilocularis, ſemen unicum cordatum. Deſcriptio hæc omnibus Viſci ſpeciebus convenit, quæ in Medicina adhibentur: Sunt vero

Viſcus

Viscus Betulæ, *Gui de Bouleau*, Birken-Mistel.
Coryli vel Corylinus, *Gui de Coudrier*, Hasel-Mistel.
Quercinus, *Gui de Chêne*, Eichel-Mistel.
Salicis, *Gui de Saule*, Weiden-Mistel.
Tiliæ, *Gui de Tillau*, Linden-Mistel.

Vix ulla prostat pulveris epileptici descriptio, quæ non pro ingrediente Viscum agnoscat. Quernus plerumque in usum vocatur; alii Corylinum, vel Tiliaceum præferunt. *Veteribus polychrestum fuit remedium quernus, qui & in morbis lymphæ locum habet; antepilepticum & diureticum est, atque in arthritide, catarrhis, alvi & mensium nimio fluxu feliciter, in pulvere vel in decoctis, exhibetur.*

Xylobalsamum, Balsam-Holz Lignum sive potius ramuli, pennam circiter anserinam crassi, lignosi, tortuosi, nodosi, extus rugosi, coloris grisei sive rufescentis; Saporis, si recentes, resinosi, balsamici; odoris, si prunis ardentibus injiciuntur, grati, balsamici. Genuinum Xylobalsamum raro in officinis obvium est. Desumitur ex arbore, quæ pariter Balsamum de Mecca & Carpobalsamum præbet. Vid. Carpobalsamum.

CAPUT IX.

DE GUMMI ET RESINIS.

Ammoniacum Gummi, *Gomme Ammoniac*, Ammoniac. Est concretum gummosum & resinosum, e magna ferulacea planta exstillans, collectum. Ex ndia Orientali advehitur; in Lybia etiam, juxta Jovis Ammonis templum provenisse, & inde allatum, atque nomen accepisse, ferunt. Secundum alios ex deserto Asiæ Barca per Alexandriam ad nos perducitur. Eligendum est in granis, instar Olibani, condensatum, ab arena & aliis quisquiliis liberum, odoris gravis, ex Castoreo & Allio mixti, saporis amari, parum acris, digitis tractatum mollescens, exterius flavum, intus candidum. Mirum, quantum per depurationem de fragrantia sua perdit. *Emollit, resolvit, digerit, maturat, alvum movet, & tam interne, quam externe feliciter adhibetur.*

Animi & Animæ Gummi, Cancamum, *Gomme Animé.* Est resina arida, quæ in frustis variæ magnitudinis advehitur, foris albida, intus pallescens, aliquatenus transparens, friabilis, saporis terebinthinacei. Dum accenditur, tota consumitur, & hanc ob causam, gummi animæ dicitur. Odorem spargit fragrantem. Arbor in nova Hispania & Brasilia provenit, & ab incolis *Jetaiba*, a botanicis *Lebus peregrinus cartilaginosus, phaseolo nigro puniceo annulo cincto*, vel *Arbor siliquosa animifera Brasiliana*, a *Plumier*, *Courbaril bifolia, flore pyramidali*, & a *Linnæo*, *Hymenæa* vocatur. *Attenuat & resolvit, nervos roborat. Usus est externus in emplastris, ad capitis & nervorum affectus.*

Arabicum Gummi officinale, Senegal, Senica, *Gomme Arabique*, Arabischer Gummi, Dinten-Gummi. Est substantia gummosa, pallida, pellucida, saporis viscosi, fatui, odoris nullius. In globis, ovis columbinis majoribus, exterius

exterius fcabris, intus claris & transparentibus, nobis ex Guinea Africana advehitur. Secundum *Rajum H. Pl.* fluit ex arbore, quæ eft: *Acacia Indica Farnefiana Ald.* fecundum *Linnæum: Mimofa fpinis geminatis diftinctis, foliis duplicato-pinnatis, particularibus utrinque quinis, pluribus.* Verum Gummi Arabicum, poft incifionem fruticis, exftillat ex Acacia Ægyptiaca, foliis Scorpioidis, leguminofa, filiquis albis compreffis, ifthmo interceptis, flore luteo; vermiculatum eft, & vix unquam ad nos fertur. Cum eo vero virtutibus convenit Gummi *Senegal*, quod minori pretio & copiofius & purius habetur; facile igitur vero ex Acacia carere poffumus; eligatur modo vitri inftar pellucidum, purum & candidum. *Temperat lymphæ acrimoniam, & leniter adftringit, nutrit, mercurium in aqua fufpendit.*

Afa dulcis, Benzoë, Benzoin, Belzoinum, *Benjoin*, **Benzoe, wohlriechender Afand.** Refina eft arida & indurata, ex variis fruftulis, diverforum colorum, in maffam coacta, faporis acris, refinofi, odoris fuavis. Arbor, quæ Benzoin largitur, non folum in Sumatra & Java, pariter in Siamenfi & Martabano regnis crefcit, fed etiam in America & a *Bærhavio*, fub nomine arboris *Virginianæ Binzoiniferæ*, Citri vel Limonii folio, notatur. Ex uno caliculo quadrifolio oriuntur flofculi tres, ad eundem ortum, qui finguli conftant uno tubo longo, fuperius expanfo in tumidum caput, quod in octo fegmenta profunde finditur, intra hæc fegmenta ftamina funt brevia, tefticulata, in medio tubo floris ovarium, tuba longa inftructum, cuncta vero quam minima funt. A *Linnæo* in *Hort. Cliffort. Laurus, foliis enervibus, obverfe-ovatis, utrinque acutis, integris, annuis*, vocatur. Exftillat Benzoin ex arbore vulnerata; optimum cenfetur, quod *Amygdaloides* vocatur, & maculas candidas, Amygdalarum inftar, refert, nec aliis heterogeneis inquinatum eft, atque fuaviffimum fpirat odorem. *Calefacit, incidit, attenuat, pnevmonicum eft, in tuffi, afthmate & catarrhis utile, atque ad fuffimenta adhibetur.*

Afa fœtida, Lafer fœtidum, Syriacum, *Afa fœtida*, **ftinkender Afand, Teufelsdreck.** Eft gummofum, & parum refinofum concretum, e grumis albefcentibus, flavefcentibus, nonnunquam rofei coloris. Planta, ex qua colligitur, *Hingifch* vocata, eft umbellifera, Leviftico affinis, foliis, inftar Pœoniæ, ramofis, caule pleno, maximo, femine foliaceo, nudo, folitario, Brancæ Urfinæ vel Paftinacæ fimili. *Linnæo Ferula Afa fœtida* audit. Patria ejus fola eft Perfia, non Media, nec Lybia &c. &c. & illa potiffimum, quæ circa *Heraatum*, campeftre defertum occupat, & quæ in montibus vicinis crefcit, fucci ferax eft. Nulla ex caulibus vel fponte fluit, vel arte exprimitur, fed ex radice manat fauciata. Miræ longævitatis eft hæc radix, magna, ponderofa, nuda, exterius nigra. Quadriennio minor parum lactefcit, & nunquam fecatur; quo autem annofior & major, eo copiofiorem fundit lachrymam. Succus ex utriculis illius recens emanans candidiffimus, liquidus & pinguis, Flori Lactis fimillimus eft, ad aëris vero folisve contactum lentefcit, & colorem fubfufcum induit. Fœtor, virtutis index, ad Allii odorem accedit. Sapor acris eft & valde ingratus. *Interne contra tuffim convulfivam, morbos hyftericos, vermes, febres inveteratas, fpinam ventofam laudatur; in colicis torminibus & hydrope, præfertim tympanitide, Indis laudatum eft remedium. Externe in emplaftris ad nervorum, uteri & lienis affectus commendatur.*

Afphaltum, vide Marina.

Bdellium, *Bdellium*, **Gummi Bdellium.** Eft lachryma arboris cujusdam non fatis huc usque cognitæ & defcriptæ, quæ in Guinea, Arabia, Media & India nafcitur, & a nonnullis pro *Palmæ* fpecie habetur. Tradunt etiam in America arbo-

rem

rem Bdelliferam, foliis quernis, ſpinis geminis, ad ortum ſingulorum foliorum, exaſperatam provenire. Cl. *Royen* ex *Plucken. arborem Bdelliferam, lacteſcentem aculeatam, foliis quernis* deſcribit. Coloris eſt ferruginei, nigricantis, in guttas ſeu grana concretum, ſapore & odore myrrham æmulatur. Præfertur, quod guſtu eſt amarum, translucidum, dum frangitur, pingue & odoratum. *Cum Myrrha convenit, & ad Mithridatii compoſitionem & nonnulla emplaſtra adhibetur. Ejus accenſi fumus hæmorrhoidibus mederi prædicatur.*

Camphora, Caphura, *Camphre*, **Campher, Kampfer, Kapher.** Eſt ſubſtantia, plane peculiaris, neque reſinis, neque gummatibus, neque ſalibus per dotes ſuas adnumerari poteſt, neque ſatis apte vocatur oleum deſtillatum ſolidum, nivis inſtar candidiſſimum, in panes coactum, ſaporis acris, amaricantis, aromatici, odoris fragrantis, gravis. Camphora, quæ in noſtris officinis proſtat, ex Japonia advehitur, atque ex *Lauro, foliis ovatis, utrinque acuminatis, trinerviis, nitidis, petiolis laxis, Linnæi*, ſive *Arbore camphorifera, foliis laurinis, fructu parvo, globoſo, calice breviſſimo*, colligitur. Arboris folia alternatim ſunt poſita, ſemper virentia; flores, ex foliorum ſede provenientes, hexapetali, albi, fructus ſeu bacca atro-purpurea, pericarpio molli, ſaporis ex Camphora caryophyllacei, nucleo bifido, calloſo, duro ac pingui, cortice integro fragili, calici concavo inſidet. Extractio Camphoræ per ruſticos peragitur, in provincia *Sazuma* & in inſulis *Gotho;* radices & ligna arboris in feſtucas comminuta, cum effuſa aqua, in veſica ferrea, ſuperimpoſito & ſtramine impleto alembico magno, coquunt, & tandem Camphoram ſublimatam, ſtraminibus adhærentem, colligunt, quæ deinde ulterius purificatur, atque, tradente *Künſtio* in *Act. Phyſ. Med.* Vol. V. in vitro probe clauſo, leni igne colliquata, figuram orbicularem nanciſcitur. *Camphora Borneenſis*, quæ optima cenſetur, nunquam ad nos pervenit, ſed magno pretio etiam apud incolas habetur. Nativa eſt & absque deſtillatione, ex trunco arboris eruitur & colligitur. Multæ etiam dantur aliæ plantæ, quæ Camphoram largiuntur: Radices arboris Cinnamomi magnam exhibent quantitatem deſtillatione; Zedoaria vero parum prodit. *Eligenda Camphora candicans, ſine maculis, pellucida, inſtar glaciei, quæ deflagrando tota conſumitur, & in ipſa aqua ardet. Alexipharmaca, calida & anodina eſt. Adhibetur tam interne, quam externe. Doſis interne a paucis granis ad ſcrupulum ſemis, in mania ad drachmam ſemis. Miſcetur, utplurimum cum nitro, & abſorbentibus, vel ſic dictis bezoardicis. B.* Fr. Hofmannus, *cum* Balſamo de Copaiva *mixtam, ad gonorrhœam, & cum* Tincturis croci, ſuccini & Cort. Aurantiorum, *ad menſtrua ſuppreſſa, commendat.*

Cancamum quid ſit, hodie plane ignoratur. Alii *Laccam* eſſe, alii *Benzöen;* nonnulli *Animæ Gummi*, pro Cancamo habent. Plurimi, ubi in veterum deſcriptionibus ſive compoſitionibus occurrit, *Gummi Animæ* ſumere ſuadent.

Caoutchou, Reſina elaſtica, Gummi elaſticum. Eſt Reſina inſipida inodora, fuſca interdum nigra igne cum elaſticitatis jactura liquabilis, accenſa minus gratum odorem emittens. Tanta ejus eſt tenacitas & ſimul elaſticitas, ut in triplam vel quadruplam longitudinem & latitudinem ſe extendi patiatur, & ceſſante extenſione in priſtinos limites ſubito redeat. Nec in aqua nec in ſpiritu vini ſolubilis eſt. In oleis ſoluta elaſticitatem perdit. Sola vitrioli napthora eam facile ſolvit, & ſolutæ elaſticitatem conſervat. *Hæc ſolutio conficiendis tubulis variis flexibilibus, ad uſus chirurgicos varios, inſervit.*

Caranna, *Caragne.* Reſina tenax duraque eſt, quæ, dum recens, picis inſtar ductilis, inveterata vero fragilis & dura eſt; coloris ex viridi nigricantis, ſaporis amari,

ri, ingrati, odoris fragrantis, præsertim, dum accenditur. Ex nova Hispania, in frustis cylindraceis, quae foliis junceis involuta sunt, advehitur. Arbori, ex qua exsudat, folia adscribuntur oleaginea, in crucis formam composita, fructus seu baccæ oblongæ, quaternæ. *Calefacit & resolvit. Usus est externus in emplastris.*

Cerasorum Gummi, *Gomme des Cerises*, **Kirschen-Harz, Kirschen-Gummi.** *In aqua totum dissolvitur, & cum Gummi Arabico vel Senegal convenit, atque defectu ejus in usum vocari potest.*

Colophonia, *Colophone*, **Spiegel-Harz, Geigen-Harz, Colophonium.** Ex urbe Colophone olim habebatur. Pix, sive abiegna resina est, lento igne ad hanc consistentiam friabilem & colorem brunneum cocta. Fit etiam ex residuo Olei Terebinthinæ, vocatur quoque *Pix græca. Fumus ejus ad tenesmum & prolapsum ani ac uteri procidentiam commendatur; additur Emplastris; roborat & siccat.*

Copal, Pancopal, *Gomme Copal*, **Gummi-Copal.** Resina est duriuscula, diaphana, ex albo flavescens, dum carbonibus inspergitur, odorata, a nonnullis Succinum vegetabile vocata. Volunt, esse arborem, ex qua Copal colligitur, Populo nigro haud dissimilem, & copiose in insulis Antillinis provenire. Sponte ex arboribus defluit, & non raro ab imbribus ad ripas fluminum abripitur, quod forsan, & cum prima facies Succinum referat, ansam dedit, Succinum vegetabile appellandi. A recentioribus botanicis, *Rajo, Pluckenet* & *Clayton, arbor resinam copal fundens, Rhus* vel *Sumach Virginiana* & *Linnæo, Rhus foliis pinnatis, petiolo membranaceo articulato* vocatur. *Jonston* viginti species arborum, Copal proferentium, enumerat: Americani enim fere omnes resinas transparentes, nomine Copal indigitare solent. Copal substantia sua non mere resinosum est, sed gummosi quid occultat, unde difficilis est solutionis. Oleis Rorismarini, Lavendulæ, Balsamo Copaivæ, Therebinthina dissolvi dicitur, nec non Alcohole vini, siquidem eum Camphora fuerit tritum. *In Medicina rari, nisi ad suffimenta, est usus; frequentius ad vernices seu laccas expetitur, atque peculiarem deposcit encheiresin solutionis.*

Elemi, *Gomme Elemi*, **wild Oelbaum-Harz.** Resina est semidiaphana, pinguis, ex flavo albicans, ad viridem colorem inclinans, in massam coacta, & foliis arundinaceis involuta, odoris vinosi suavis. Ex America, & præsertim nova Hispania & Brasilia advehitur. Arbor Elemifera folia habet pinnata, petiolis longis, pentaphyllis, semper virentia; flosculos tetrapetalos, verticillatos; Fructus purpureos, pyriformes, minores. Arbor, Gummi vel potius resinam Elemi fundens, ab Illustr. *Linnæo* in *Horto Cliff. Elemifera foliis ternatis*, a Cl. *van Royen, Frutex trifolius resinosus, floribus tetrapetalis albis, racemosis* vocatur; A *Chabræo, Lentiscus Peruviana.* Describitur & alia arbor a *Breyn.* in *Prodrom.* 2. atque *Elemi* arbor ex *Surinama, myrti laureæ foliis*, appellatur; cujus tamen resina, non pro vero, sed spurio Elemi habetur; idcirco *Gummi Chibou, la Gomme Chibou*, in *Codice Parisiensi pharmacevtico* salutatur. *Rajus* in *H. Pl.* ex *Baccio de vinis Apulis* locum adducit, ubi Elemi, ex olea arbore vetusta exsudasse, mentio fit: Quæ *Baccii* observatio forte ansam dedit, resinam Elemi vernacula nostra **wild Oelbaum-Gummi** appellandi. Eligitur odoratum, purum, pingue. *Calefacit, digerit, resolvit, & in vulneribus membranosarum & nervearum partium, bono cum effectu, adhibetur. Usus est in Balsamis vulnerariis & Emplastris.*

Euphorbium, *Gumme Euphorbe*, **Euphorbium, ein scharfes Gummi.** Substantia est gummosa, in guttis sive granis pallescentibus, saporis acerrimi, urentis,

naufeofi, odoris nullius. Colligitur ex planta Euphorbii, cerei effigie, caulibus oribus, fpinis validioribus armati, in apice frugiferis, floribus Tithymali tetraoidibus, quæ in Indiæ Orientalis regionibus & Mauritania crefcit, hinc inde ı *Tithymalus Mauritanicus*, *Aphyllus angulofus*, *fpinofus*, apud *Bœrhavium* & apud æum *Euphorbia aculeata nuda multangularis*, *aculeis gemminatis*, audit. Succus æ vulneratæ lactefcens a fole condenfatur. Eligatur albicans in granis majori- *Vim habet exurentem, inflammatoriam, vehementer humores vifcidos fundit & edu- vix tamen, nifi hydropicis fortioribus dari debet: corrigitur fucco citri vel aliis acidis, vis lixivio alcalino magis obedire credatur; externe cariei offium abfumendæ infervit.*

albanum Gummi, *Gomme Galbanum*, **Galban, Mutter-Gummi.** uccus in grumos condenfatus gummofus, refinofis paucis particulis permixtus, is flavefcentis, fubfufci, faporis amaricantis acris, odoris gravis. Colligitur e a *Syriaca Galbanifera*, *fruticofa*, foliolis pinnatifidis, pinnis linearibus, planis, s, femper virentibus. Radices plantæ valde fucculentæ & lactefcentes funt, fungofi medulla pleni; femina & flores, in umbella, ovata, tenuia, peram- plerumque per maturitatem nigra. A *Tournefortio* planta vocatur *Oreofolinum anum Galbaniferum;* his a *Rajo* adduntur verba: *frutefcens anifi foliis*: *Tourne-r*, quem modo allegavimus, plantam *foliis anifi fimilibus*, *longioribus tamen & incifis* defcribit: addit *flores luteos*, *femina plana*, *orbicularia*, quibus fe planta guit a *Ferula*. *Linnæo* dicitur: *Bubon foliis rhombeis ferratis glabris umbellis pau-* Tota planta lactefcit, vel fucco gummofo lacteo turget, qui fuccus vel fponte pens, vel ex planta vulnerata exfudans, coagulatur a folis calore in grana, quæ um Galbanum conftituunt. Ex orientalibus regionibus, Arabia, Syria & Æthio- vehitur. Eligendum Galbanum in lachrymis, five granis, coloris flavefcentis, fi. *Emollit & maturat; interne in menfibus ciendis, & aliis uterinis affectibus adhi- Plurimus ufus eft in Emplaftris.*

alda Gummi, *Gomme Galda*, coloris eft fubgrifei, & multum cum Elemi ni, tam quoad odorem, quam virtutem convenit. De arbore nil nobis conftat.

uajacum, *Gomme de Guayac*, **Franzofen-Holz-Gummi.** Eft fubftan- mmi-refinofa, friabilis, coloris viridefcentis fufci, faporis acris, odoris fere s; cum vero carbonibus injicitur, haud ingrati. Diftinguitur a Refina, quæ, nte Spiritu Vini, Ligno extrahitur; hoc vero nativum eft, & ex arbore, quæ cum Lignum fuppeditat, exfudat. Eligatur illud, quod in minoribus fruftis itur, & corticibus adhæret Guajaci. Ejus Solutioni in fpiritu vini, inftillatur s nitri, unde fi color cæruleus furgit, fincerum effe concludunt. *Incidit, atte- refolvit, & easdem vires habet, quas Refina, atque in iisdem affectibus, fcilicet ca- libus, Lue venerea, gonorrhœa, fcabie maligna, &c. &c. in forma pilulari, cum ctis appropriatis, exhiberi poteft. Contra morbos arthriticos hodie in maxima eft tate.*

ummi Gutta, Gutta Gamba, Gutta, Cambodia, Gutta & Gitta u, Gummi de Goa, Gummi de Peru, Gamandræ, *Gomme goutte*, mmi-Gut. Eft fuccus gummofus & parum refinofus, infpiffatus, flavus, ar- Malabaricæ *Caddampulli* dictæ, pomiferæ, foliis conjugatis binis, floribus te- alis, in fummis furculis, fructu Mali Aurei æmulo. Succus e fauciato trunco ns, flavefcens colligitur, & addita aquæ pluviæ fufficiente quantitate, a fæci- urgatur, defæcatus, leniffimo igne, ne nigrefcat, infpiffatur, atque, vel in ros efformatus, vel in bacillis, cerei inftar, contortis, ad nos mittitur. Nafci-

 tur

tur in Malabaria. Eligendum eſt Gummi Gutta flavi vel aurei coloris, purum fæcibus liberum. *Acre eſt, & vehementer per ſuperiora & inferiora purgat; hydro & phlegmaticis datur a granis octo ad decem; contra tæniam ſpecifice laudatur; pictor vero plurimum inſervit.*

Hederæ Gummi, *Gomme de Lierre*, Epheu-Gummi. Lachryma eſt plurimi putant, Hederæ arboreſcentis, quæ vel ſponte, vel ex trunco vulnerato lat, ſaporis cauſtici ſive acris, ſimul adſtringentis, ſubſtantiæ aridæ, reſplendeſ tis, coloris utplurimum fuſci, fere nigri; oleis non eſt ſolubile. Advehitur ex dioribus regionibus. *Reſolvit, attenuat, urinam & ſudorem movet. Datur in fo pilulari, cum Extractis combinatum.*

Juniperi, vide Sandaracha.

Kikekunemalo Gummi, *Gomme Kikekunemalo.* Habetur pro ſpecie pal, atque puritate, elegantia & perſpicuitate præ ordinario Copal ſe commen Facilius etiam ſolvitur; hinc pro nitida alba vernice paranda vix aliquid aptius r ritur; calore eſt liquabile, inflammabile & accenſum odorem ſuavem emittit. bor, ex qua fluit, ignota; certum tamen, ex America advehi. *In affectibus ery laceis & arthriticis carbonibus injectum partes affectas fumigando juvare dicunt.*

Kino Gummi rubrum, adſtringens Gambienſe. Proſtat in fruſtis va magnitudinis ſplendentibus, ex rubro nigricantibus, odore vacuis, ſapore for adſtringentibus, in aqua pene omnino diffluentibus. Ex regione Africæ, fluvio G bia adjacente, aliquot abhinc luſtris pervehi cœpit. *In diarrhœa chronica, fluore & nimio menſium fluxu laudatur.*

Laccæ Gummi, *Gomme Lacque en graines, en baton, en oreilles*, Gu mi-Lack. Eſt ſubſtantia ſui generis. Neque reſina eſt, neque Gummi, neque G mi-reſina. Tres in officinis ejus reperiuntur ſpecies, in ramulis ſive baculis, in nis, & tabulis. *Lacca in Baculis* dicitur, quia parvis arborum ramulis, ſuper bus efformata eſt, adhærens, ad nos venit. Subſtantia ſua reſinoſa, fuſci colo ſuperficie inæquali, quaſi granulata, baculos circumcludit; ſaporis eſt ſubadſtrin tis, parum reſinoſi, odoris fere nullius, & dum accenditur, haud ingrati. Qu *Granis* dicitur, pellucida, rubicunda, ſaporis reſinoſi eſt. Hæc fuſa & a fæcibus gata illam, quæ *in Tabulis* vocatur, exhibet, atque ex flavo rubet, pellucida fragmentis Vitri Antimonii ſimilis eſt. Reperitur in ramulis arboris *Jujubæ Ind Ber* dictæ, foliis majoribus, rotundis, trinerviis, ſubtus lanuginoſis, floribus pe petalis, herbaceis. Advehitur e regnis Pegu & Martabane Indiæ Orientalis. ſponte ex arbore deſtillat, ſed opificium eſt inſectorum alatorum, formicis ſimili quæ materiam hujus concreti reſinoſi, vel ex ipſa arbore, vel aliunde colligunt, vearia ex illa conſtruunt, atque ovula, ad novi examinis ſui generis production in ea deponunt; ovula. alveolis incluſa, in Chryſalides, more aliorum inſector abeunt, & hæ Chryſalides revera id ipſum ſunt, quod Laccæ colorem rubrum ciliat; quo major igitur harum Chryſalidum copia in dictis alveolis latet, eo præſ tior ad tingendum, & extrahendam Tincturam cenſetur. Quæ vero, a ramulis ſ rata, in granis advehitur, Indis, qui telas & varias res colore rubro, mediante l ca, inficiunt, jam inſervivit, & ſuo colore orbata eſt. *Lacca in granis ad vern in tabulis, ad ſigillatoriæ Laccæ confectionem, expetitur. In uſum medicum quando u tur, plerumque in granis ſubintelligitur. Leniter adſtringit, & urinam movet. Ad cturæ vero præparationem, ob ſupra allegatas cauſas, illa, quæ baculis adhæret, requir*

De Gummi Laccæ origine legi meretur observatio D. D. Godofredi, Act. Phys. Med. Vol. III. Append. p. 60.

Ladanum, Labdanum, Ladan, *Gomme Ladanum*, Ladan. Est resinosa substantia, grisea, terra permixta, in spiras, cereorum instar, contorta; saporis amari, odoris, dum accenditur, fragrantis, non omnibus grati; nec in aqua, neque in oleis solvitur. Colligitur ex Ladani vel Cisti Ladaniferæ planta, & quidem e caulium & foliorum superficie. Plantæ frequens & copiosus est proventus in Candia, Cypro & Græcia. *Cistus* appellatur *Ladanifera Cretica, flore purpureo, rosaceo.* E calice surgit pistillum, quod deinde abit in fructum subrotundum, apice dehiscentem, multicapsularem, seminibus fœtum. Modus colligendi tam a *Bellonio*, quam *Tournefortio* describitur. - Incolæ habent peculiare instrumentum, quod leniter Cisto affricant; sic adhærescit Ladanum instrumento, quod deinde colligitur. Barbis hircorum & caprarum inter Cistum pascentium etiam adhæret, unde Ladanum de Barba appellatur, quod optimum esse censetur. Sit resinosum, pingue, inflammabile, odoratum. *Nervinum est; raro tamen interne datur. Usus est in emplastris anticatarrhalibus & nervinis, & ad suffitus.*

Look Gummi, *Gomme Look.* Colore Succinum æmulatur. Ex Japonia affertur & sicut Mastiche electa *temporibus contra dolores dentium & cephalalgiam imponitur.*

Mastiche, Resina Lentiscina, *Mastic*, Mastich, Mastix. Lentiscus, ex qua Mastiche colligitur, copiosissime in insula Chio, Ægæi maris, provenit; nascitur etiam in Ægypto, Syria, Gallia Narbonensi, & nonnunquam in hortis Botanophilorum in Germania invenitur. *Linnæo* vocatur: *Pistacia foliis impare pinnatis: foliolis ovato-lanceolatis.* Arbor est ramosa: rami sunt flexiles, cortice cinereo obducti. Folia myrtum referunt, per paria ad unam costam dispofita, non in unum folium desinentem, semper viridia, tenera, odoris non ingrati, fortis, saporis adstringentis, acidiusculi. Flores ex foliorum alis nascuntur, racemorum instar dispositi, rubri, vel coloris herbacei ad purpureum accedentis. Fructus sunt baccæ rotundæ, nigræ, saporis acidi, nucleum habentes oblongum nigrum, duram continentem medullam albam, viridem. Duplex in officinis prostat Mastiche, electa sive *in granis;* altera, quæ multis scatet impuritatibus, atque cinerei est coloris, *in Sorte* vocatur; Laudatissima vero ex *Chio* advehitur. Præfertur, quæ est in granis majoribus, alba, pellucida, friabilis, quæ tamen, dum masticatur, picis instar, dentibus adhæret, & ductilis est, odoris grati, aqua non dissolvitur, igne liquatur. *Usus est tam externus, quam internus; calefacit, subadstringit, roborat.*

Myrrha, *Myrrhe*, Myrrhen. Est substantia gummosa & parum resinosa, arida, fusca, saporis amari, acris, aromatici, odoris fragrantis, non ingrati. Arbor, ex qua colligitur, nondum clare descripta est; dicunt ab Arabibus vocari *Pola*, esse bacciferam, atque in locis desertis provenire. Ex Arabia, Ægypto & Æthiopia advehitur Myrrha. Eligenda friabilis, levis, in lachrymis quasi, ubique concolor, amara, acris, aromatica & fragrans. Myrrha *Stacte* vocatur, quæ pellucida, vel saltem egregie splendens & pura est. Hæ forsitan sola veterum est Myrrha; reliqua, quæ nobis venditur, quamvis dicatur electa, semper variis aliis corporibus & sordibus permixta est. *Calefacit, aperit, attenuat, discutit & putredini resistit.*

Olampi Gummi, *Gumme Olampi*, ex America advehitur transparens, durum, coloris pallidi, saporis subdulcis, parum adstringentis. Aqua non solvitur, igne non liquatur, flammæ admotum ardet suavemque odorem resinosum spirat.

Olibanum, Thus, *Encens*, Weyrauch. Eſt lachryma reſinoſa arboris Thuriferæ, e flavo palleſcens, duriuſcula, ſemidiaphana, in grana variæ magnitudinis concreta, ſaporis reſinoſi, amaricantis, odoris, dum accenditur, fragrantis. Stillat partim ſponte e ſauciata arbore; arbor vero, ex qua colligitur, nondum deſcripta eſt; alii enim Piri, alii Lentiſci, alii Lauri, alii Pini & Salicis folia illi tribuunt. Certum eſt, illam in Arabia, & præſertim ejus provincia, Saba, provenire. *Herbolet* in *Biblioth. Orient.* mentionem facit. *Gummi Laban*, apud *Cluſium Louan*, quod ex arbore lentiſco ſimili, quæ in *Arabia felici*, & quidem in provincia *Saba* copioſe provenit, colligitur. Arabs *al Edreſi* in *geographia Arabiæ*, ſcribit: Olibani, *Gummi Laban*, magnus eſſe proventus, in provincia *Schagiar*, circa fretum *Gicum*. Probatur album, in guttis, & friabile, corticibus arboris & quisquiliis non inquinatum, nec Thure ſilveſtri permixtum, quod eſt reſina abietis & pini, ex acervis formicarum collectum. Quæ de Thure Mannæ, teſticulato & mammoſo, apud veteres auctores, leguntur, de Thure electo albo intelligenda ſunt; ſecundum enim figuram lachrymæ nomina impoſuerunt veteres. *Calefacit, ſiccat, roborat, & ſubadſtringit Olibanum; internus & externus ejus eſt uſus, plurimus in ſuffimentis.*

Opopanax, Gummi Panacis, *Opopanac*, Panax=Gummi. Gummi ſive ſuccus lacteus concretus, e vulnerata circa radicem planta, æſtivo tempore exſudans, atque ſponte concreſcens. Planta, quæ Botanicis *Sphondylium majus*, ſive *Panax Heracleum & Linnæo Paſtinaca foliis decompoſitis palmatis* audit, florem habet roſaceum, umbellatum, luteum, folia lata Paſtinacæ, verum magis compoſita ſive ramoſa, ſemina ampla, plana, bina, ovata. Gummi eſt quaſi ex granulis, e rufo & albo flaveſcentibus, in glebas compactum, ſaporis amaricantis, acris, ingrati, odoris gravis. Bonitatis ſignum eſt, ſi facile in aqua ſolvitur, lacteſcit & valde amarum eſt. In Syria, Bœotia, Macedonia, Sicilia & Gallia meridionali provenit; colitur etiam in Botanophilorum hortis. *Emollit, digerit, flatus diſcutit, purgat pituitam lentam; externe etiam pro Galbano in emplaſtris adhiberi poteſt.*

Pix, *Poix*, *Reſine*, Pech. Eſt pars reſinoſa, ex arboribus reſiniferis, præſertim e pino, abiete, larice, collecta, cocta, & ab impuritatibus liberata. In uſum medicum præcipue venit, quæ ſequitur.

Pix navalis, Palampiſſa, *Poix ou Reſine noire*, *navale*, Schiff=Pech, quæ navibus picandis adhiberi ſolet. Eſt reſina ſive pix magis cocta & fuſca. Ex ſeptentrionalibus regionibus advehitur. *Siccat, calefacit & diſcutit; uſus eſt im Emplaſtris.* Plurimi ſub hoc nomine intelligunt eam ſubſtantiam, quam Galli *Goudron*, Germani Theer, appellant: Oleum ſcilicet empyrevmaticum, ſpiſſiusculum conſiſtentia mellis, nigro rubicundum, odorem ſpirans balſamicum empyrevmatico junctum, ſapore perfuſum amaricante. Obtinetur ex lignoſis partibus Pinus, &, ut alii autumant Betulæ ope deſtillationis per deſcenſum. *Ante triginta, & quod excurrit, annos contra Phthiſin, Variolas malignas Scabiem &c. ſummopere commendabatur ejus infuſum.*

Reſina communis vulgaris, *Poix ou Reſine blanche*, Harz, Fichten=Harz. Colligitur magna in quantitate in ſilva Martia, ex abietibus & pinis, atque a corticibus arboris & aliis heterogeneis, per liquationem & colationem, liberata, in parva vaſa lignea effunditur, atque longe lateque divenditur. Solet etiam antequam mercaturæ amandatur veſicæ immitti, & aquæ miniſterio oleum inde deſtillari flavam odore minus gratum & vehemens, ſapore linguam petens. Oleum Templinum, Tannen=Zapfen=Oehl, vocant. Idem Oleum quandoque ex Pinus Sylveſtris ramis tenellis aut

it conis viridibus destillatione per aquam paratur. Vocatur Kübel-Harz. Coloris t flavescentis, solida & odorata. *Usus est in Emplastris; emollit, discutit, digerit.* *pleuritide sub forma pilulari sumpta opem præstitisse egregiam perhibent.*

Sagapenum, Serapinum, *Gomme Seraphique*, *Serapin Gummi*, Sagapen. ıchryma seu Gummi est Ferulæ Sagapeniferæ a botanicis nondum descriptæ, ex qua ıciata colligitur. Nascitur in Media, Persia & aliis orientalibus regionibus. Optium censetur in granis translucidum, foris fulvi vel rufi coloris, intus dilutioris, guıs acris, odoris ad Porrum accedentis. In aqua maximam partem solubilis est, igne n liquatur, accensum nauseosum odorem spirat. *Inter purgantia validiora habetur; xiliari cum vino sumtum a bestiis venenatis commorsis* Raj. Hist. plant. *perhibet. Comndatur hydropicis, asthmaticis, atque tussi inveterata laborantibus. Resolvit, attenuat, educit lentos humores ex ventriculo & intestinis, menses & urinam ciet, embryonem ene-e creditur.*

Sandaracha Arabum, Vernix sicca, Gummi Juniperi, *Gomme de Ge-vre*, Wachholder-Harz, Sandarach. Resina est pellucida, Mastichis instar, guttis tamen majoribus & longioribus, friabilis, saporis resinosi, odoris, dum acıditur, suavis, sicut Mastiche. Igne mollescit, sed fundi recusat; in spiritu vini, sed quaquam in aqua solubile; in oleis pariter non dissolvitur. Ex Africa advehitur, i ex arboribus Juniperi majoris, bacca rufescente C. B. sauciatis exstillat & colligitur. drus eam quoque suppeditat; qualis tamen raro ad nos venit. *Proxime ad Mastin accedit virtute. Ad suffitus etiam est usus; plurimus tamen ad vernices varias.*

Sanguis Draconis, *Sang de Dragon*, Drachen-Blut. Resinosa est subıtia, rubra, igni admota facile liquescens, & attritu colorem dilute rubrum reddens. ɔoris resinosi, adstringentis. Adfertur in folliculis figuræ olivaris, e foliis arundiceis, convolutis, & *Sanguis Draconis in Granis* vocatur. Massa illa obscure rubra, e *Sanguis Draconis in Tabulis* audit, plerumque factitia, impura, opaca & vilioris tii est. Colligitur e diversis arboribus, quæ Palmis adnumerantur, inprimis ex specie, quæ *Palma prunifera, foliis Juccæ*, vocatur, e cujus caudice resinam rumn hanc promanare perhibent. Optima Sanguinis draconis resina censetur illa, ım producit arbor, quæ *Draco Indica, siliquosa, populi folio, Angsana vel Angsana vanica*, *Comelin. Hort. Amst. Pterocarpus* (officinalis) *Jacquin Hist. Stirp. Amer. Apd. & Linn. Mater. Med.* vocatur. Etiam ex caudice inciso arboris, quæ lignum ɔhriticum producit, gummi rubrum profluere, quo, loco Sanguinis draconis utun-, *Rajus in Hist. plant.* perhibet. Plurimi putant, id, quod Sanguinem draconis camus, cinnabarim esse *Dioscoridis. Kæmpferus* vero aliam methodum, Sanguinem ıconis, e fructibus strobiliformibus *Palmæ coniferæ spinosæ*, eliciendi describit. Prætur ille, qui ab aqua non dissolvitur, clarus, pellucidus, friabilis & eleganter ru-, atque vel in granis, vel frustulis, digiti magnitudinis, foliis arundinaceis invoıs, advehitur. *Virtutes sunt adstringentes & siccantes; pulverem ad casum & dentiios ingreditur; dentes firmat, & gingivas, scorbuto affectas, sanat.*

Sarcocolla, *Sarcocolle*, *Collechair*, Fleischleim-Gummi. Sunt granula nmosa, parva, ex albo rufescentia, friabilia, saporis amaricantis, acris, subdul-, odoris nullius. E Persia ad nos transfertur. Sunt, qui plantam sive arborem uosam, flore papilionaceo scribunt; alii Tithymalum Persicum spinosum esse affirnt: *Linnæus Penæam foliolis ovatis planis* vocat. Eligenda recens, (vetusta enim escit,) coloris pallidi, saporis amari, substantiæ porosæ, glutinosæ. *Calefacit, ringit, consolidat, glutinat, maturat, in oculorum fluxionibus, albugine, nubeculis, e humano vel asinino macerata, commendatur.*

Kk Senegal

Senegal Gummi, Senica, *Gomme de Senegal*, illud eſt, quod ſub nomine *Gummi Arabici* in officinis proſtat, atque ex *Guinea* advehitur, & a fluvio celebri *Senegal* vel *Senega* nomen habere videtur. Productum eſſe *Acaciæ, ſiliquis compreſſis* plurimi autumant. Vires ſunt eædem, quæ *Gummi Arabici. Plurimus uſus in arte tinctoria & ſericaria, ad luſtranda ſericea.*

Styrax, Storax Calamita, *Reſine de Storax*, Storax. Maſſa eſt reſinoſa, pinguis, e flavo ruſeſcens, ſaporis ſubacris, odoris ſuavis, fragrantis. Ex Styrace arbore, folio lanuginoſo Cotonei Mali, flore monopetalo, velut infundibuliformi multifido, fructu ſubrotundo, carnoſo, uno vel altero oſſiculo plerumque fœto, colligitur. In calidioribus Europæ regionibus nonnunquam reperitur, ſed non fundit reſinam, ſicut in orientalibus, Syria, Pamphilia, Cilicia. &c. Olim in calamis ſive cannis advehebatur, unde nomen *Calamitæ* accepit; nunc plerumque in maſſa, multis quiſquiliis & raſura ligni inquinata, advehitur. Styrax in granis vero naturalis rariſſima eſt. Eligatur pinguis, multis granulis reſinoſis, albicantibus mixta, ruſeſcens, odoris ſuavis conſtantis. *Caleſacit, emollit, concoquit. Cephalica & nervina eſt, catarrhis & tuſſi medetur; ad ſuffitus adhibetur.*

Tacamahaca, *Tacamahac*, *Tacamaque*, Tacamahac. Reſina arida, flaveſcens, vel ruſa, in glebas compacta, ſaporis reſinoſi, aromatici; odoris ſuavis fragrantis eſt. Stillat ex arbore *Tacamahacæ*, quæ *Linnæo Populus foliis oblongis acutis* vocatur. Folia ſunt fruticis roſarum ſimilia, dentata, & utplurimum quinque uno pediculo adhærentia. Flores parvi, albi, racematim congeſti; ſemen unicum triangulare. Vocatur etiam a Batavis *Sadelhaut*, id eſt lignum, ad ephippia conficienda idoneum. Naſcitur in Hiſpania Nova copioſe, & haud raro in inſula Madagaſcar provenit. Duplex reperitur Tacamahaca, illa, quæ ſponte ex arbore non vulnerata profluit, & in corticibus cucurbitarum colligitur, atque a Gallis *Tacamahac en Coque* vocatur, raro ad nos venit; altera in lachrymis & glebis, variæ magnitudinis advehitur. Sit modo pura, ſuaveolens & fragrans. *Roborat, reſolvit, maturat, emollit, dolorem ac flatus diſcutit. Internus uſus rarus eſt; externe in emplaſtris, præſertim odontalgicis & ſtomachicis, adhiberi ſolet.*

Tragacantha, *Gomme Adraganth, d'Adragan, ou d'Epine de Bouc*, Tragantħ. Lachryma gummoſa lucida, tenax, levis, in aqua ſolubilis, mucilaginoſa eſt. Colligitur ex radice vulnerata fruticis *Tragacanthæ Linnæi, foliis pinnatis; non deciduis, coſta media, cui pinnulæ annexæ ſunt, in longam, rigidam, acutam ſpinam procurrente, flore papilionaceo, ſiliquis geminatis, in duplici alveolo, duplicem ſeminum ſeriem continentibus*, quæ etiam *Aſtragalus aculeatus fruticoſus Maſſilienſis* a *Pluckenet* vocatur. Provenit planta copioſe in Syria, inprimis circa Aleppum, & in Candia. Haud raro etiam in Gallia, circa Maſſiliam, occurrit, ubi tamen gummi raro vel nunquam fundit. Eligenda eſt alba, pura, vermiculata; ruſa & impura rejicitur. *Humectat, acrimoniam mitigat, incraſſat, atque in tuſſi a materia acri, dyſenteria, ardore urinæ, raucedine, nec non in collyriis ad ophthalmiam bono cum ſucceſſu adhibetur.*

CAPUT X.

DE RESINIS LIQUIDIS ET BALSAMIS NATIVIS.

Ambra liquida, Liquid-Ambra, *Ambre liquide*, flüßiger Amber. Eſt reſina liquida, e flavo fuſca, conſiſtentiæ plerumque Balſami Peruviani nigri, ſap-

ſaporis acris, aromatici, odoris ſuavis. Fluit vel ſponte, vel ex inciſa arbore Liquidambar ſeu Styracis Virginianæ, quæ a Rajo *Platanus Virginiana*, *Aceris foliis* quinquepartitis, floribus tripetalis, fructibus ſphærocephalis, ſeminibus minimis, oblongis vocatur, & in Virginia, nova Hiſpania, & aliis Indiæ occidentalis regionibus occurrit. *Reſolvit, emollit, maturat, & cum Balſamo Peruviano convenit. Uſus plurimus eſt externus.* Nierembergius in Hiſt. Nat. *etiam interne in affectibus ventriculi & uteri conducere perhibet.*

Balſamum Canadenſe, *Baume de Canada*, **Balſam von Canada.** Species eſt Terebinthinæ. Fluit ex abiete Canadenſi, quæ a *Pluckenetio*, *Abies minor, pectinatis foliis, conis parvis, ſubrotundis*, Gallis *Epinette* ou *Sapinette de Canada*, vocatur. Cum Terebinthina Veneta convenit.

Balſamum de Copaiba, Copahu, Gopaivæ, *Baume de Copaiba, de Capahu*, **Balſam von Copaiva.** Eſt liquor reſinoſus, limpidus, pallidi coloris, ſaporis acriuſculi, amaricantis, odoris terebinthinacei, gratioris. Arbor *Copaiba*, hoc balſamum fundens, in *Braſilia*, *Americæ* regione, naſcitur. Folia habet ſubrotunda, ſive ovalia, flores pentapetalos, ſiliquas monoſpermas. Balſamum non niſi ex vulnerata arbore fluit; magna tamen in copia, ut ſpatio trium horarum propemodum duodecim libræ colligi poſſint. Duplex reperitur, quale prius eſt liquor limpidus, poſterius vero craſſioris eſt conſiſtentiæ, inſtar Terebinthinæ, diſcrimen dependet ex diverſo colligendi tempore: illud enim, quod ſtatim poſt arboris inciſionem profluit, eſt admodum clarum, album, odoris reſinoſi; hoc autem, quod ſequitur, magis aurei coloris & conſiſtentiæ denſioris eſt; & ultimum hoc magna in copia ex Portugallia ad nos venit, alterum autem tenuius magis rarum eſt. Eligatur pellucidum, flaveſcens, liquidum, odoris fragrantis, & quod a Tinctura Tartari, vel alia alkalina, totum ſolvitur, atque Oleum copioſum æthereum dat deſtillatum. *Uſus præcipuus eſt in gonorrhœa; dari vero etiam poteſt in diarrhœa & dyſenteria, niſi febris contraindicet. Doſis eſt ſcrupulus dimidius, ad integrum. Externe præbet Vulnerarium egregium.*

Balſamum Indicum album, Peruvianum album, *Baume blanc de Perou*, **weiſſer Indianiſcher, Peruvianiſcher Balſam.** Eſt liquor reſinoſus, coloris pallidi, odoris ad Benzoës accedentis, ſuavis, ſaporis acris, amaricantis, conſiſtentiæ mellis liquidi. Fluit ex arbore vulnerata, quæ *Cabareiba*, ſive Balſamum Peruvianum a *Piſone* vocatur. Creſcit arbor in America, & quidem Hiſpania nova, eſtque magnitudine Mali Medicæ, foliis Amygdali majoribus, tamen rotundioribus & magis acuminatis; floribus pentapetalis, in extremis ramorum flagellis luteis, initio loculorum oblongorum forma, ſed, procedente tempore, quorundam veluti foliorum ceteris latiorum. Fructus ſunt ſiliquoſi, breves, ac in ſingulis ſemen unicum continetur. Rarius in Officinis, quam Nigrum, reperitur, quamvis ex eadem arbore eliciatur. *Adſcribuntur vires potentiores Nigri, præſertim in pectoris affectibus, diarrhœis, gonorrhœa & ulceribus internis commendatur. Datur ex ovo ſorbili; doſis guttæ tres, quinque, ad decem. Externe etiam præbet Vulnerarium egregium.*

Balſamum Indicum, Peruvianum nigrum, *Baume noir de Perou*, **ſchwarzer Indianiſcher, Peruvianiſcher Balſam.** Subſtantia eſt reſinoſa, ponderoſa, fluida, coloris ex nigro rubentis, ſaporis acris, paululum amaricantis, odoris ſuavis, fragrantis. Coctione extrahitur, ramos atque etiam truncos arboris modo ſub Balſami Indici albi titulo, deſcriptæ, aſſulatim & minutim conciſos, in lebetem ampliſſimum injiciunt, multaque inſuper affuſa aqua coquunt, quantum ſatis eſſe putant, igne ſublato frigeſcere ſinunt, & conchyliis Balſamum ſupernatans colligunt. Laudatur

datur ſpiſſum, nigrum, ponderoſum, odore fragrans, & quod mixtionem cum Oleis expreſſis reſpuit. *Calidum eſt, diſſolvit, digerit, & roborat; præſtantiſſimum eſt Vulnerarium, & tam interne, quam externe in uſum venit; quia mixtionem cum omnibus liquoribus reſpuit, commode cum vitello ovi miſceri atque exhiberi poteſt. Doſis guttæ tres ad ſex.*

Balſamum Indicum ſiccum, Oppobalſamum ſiccum, *Baume rouge ſec, ou dur*, trockener Indianiſcher Balſam. Reſina eſt pellucida, coloris fulvi & rutili, ſaporis acris, odoris ſuavis Benzoës, fragrantioris tamen & gratioris, dum recens, picis inſtar ductile, inveteratum vero friabile. Ex balſamifera arbore, quæ præcedentia Balſama, album & nigrum, Peruviana ſuppeditat, colligitur: ramuli nimirum abſciſſi & cortex vulneratus liquorem fundunt, qui, in corticibus cucurbitinis ad ſolem condenſatus, ad nos transportatur. *Ejusdem virtutis cum Peruviano eſt, & commode in pilulis datur.*

Balſamum Orientale verum, Opobalſamum, Balſamum de Mecha, Ægyptiacum, *Baume de Judèe, ou de Mecha*, Balſam von Mecha. Reſina eſt liquida, limpida, albicans, ſaporis acris, amaricantis, aromatici; odoris fragrantis, grati. Fluit & colligitur ex arbuſcula vulnerata, balſamifera, ſub titulo Carpobalſami deſcripta. Cum emanat, tenuiſſimum & albo colore tinctum eſt, mox poſt paucos dies, color albus in viridiuſculum mutatur, & conſiſtentiam olei balſamum acquirit; demum, poſt aliquot annos, in conſiſtentiam mellis liquidi, vel Terebinthinæ Venetæ, coloris aurei, abit. Carum atque valde rarum olim fuit: nunc vero, cum vires ejus magis innotuerunt, ab incolis Arabiæ, lucri cauſa, copioſius ac frequentius colitur, atque facilius obtineri poteſt; inprimis vero ſincerum per Legatos ad aulam Turcicam, quibus ceu Munus a Turcarum Magnatibus offerri ſolet, nonnunquam ad nos venit. Ceterum maxima pars Opobalſami, quæ nobis venditur, *Balſamo de Copaiba* adulterata eſt; imo ipſum Balſamum de Copaiba, cum Oleo e Carpobalſamo expreſſo mixtum, pro vero venditatur. Notæ ſinceri & veri Opobalſami habentur: quod vehementis ſit odoris, & quo magis recens eſt, acutioris, gratiſſimi, quod guſtu ſit amaricans, adſtringens, modice acre, aquæ inſtillatum, tametſi parva ſit gutta, ſupra totam aquæ ſuperficiem expandatur, eamque liquatum totum ſupernatet, atque in ipſa coagulatum, totum ſtylo excipi ac auferri poſſit, quodque in laneam veſtem fuſum eam non, ſicut oleum, inficiat, quanquam ei adhæreat; ætas vero Balſami ex colore & conſiſtentia, uti ſupra monuimus, æſtimari debet. *Balſamum hoc toto orbe celebratum, tam interne, quam externe in uſum vocatur; confert aſthmaticis, calculoſis & pro medicamento habetur polychreſto.*

Balſamum Rackaſira, *Baume Rakeſira.* Eſt Reſina ſicca, ſubdiaphana, ruro brunea, inter digitos ductilis, inter mandendum tenax dentibus adhærens. Americæ productum; arbor vero ignota. Cucurbitis incluſa nobis apportatur. Calore funditur. Accenſa ſuavem ſpirat odorem. *Contra gonorrhœam & ulcera viarum urinariarum laudatur.*

Balſamum Tolutanum, de Tolu, *Baume de Tolu, Beaume de Euſtaque*, Balſam von Tolu. Liquor eſt reſinoſus ſive Balſamum, coloris ex pallido ad aureum tendentis, conſiſtentiæ Terebinthinæ Venetæ, glutinoſæ, ſaporis dulcis, aromatici; odoris fragrantis, grati. Proſtat quoque ſiccum teſtis cucurbitanis incluſum. Arbor balſamifera Tolutana pumilam pinum referre nonnulli perhibent; ſed de ejus charactere inter botanicos nondum ſatis conſtat. Tam ſponte, quam poſt inciſionem factam, Balſamum effluit. Advehitur ex America, ubi circa urbem Tolu colligitur, ſed raro non adulteratum in noſtris officinis invenitur. *Cum Opobalſamo multum convenit, & vulnera recentia ita conſolidare, ut nullam cicatricem relinquant, perhibetur.*

Styrax

Styrax liquida, *Storax liquide*, flüßiger Storax. Est resinosa substantia, fusco grisea, tenax, consistentiæ melleæ, odoris utplurimum gravis. Magna dissensio inter auctores est: An Styrax liquida naturalis, vel factitia sit? Sunt, qui putant, ex eadem arbore, quæ Ambram liquidam largitur, provenire. Certum est: Styracem liquidam, uti in Officinis prostat, vel adulteratam, vel totam esse factitiam. *Calefacit & siccat; raro tamen in usum venit, nisi in Unguentis ad scabiem & emplastris.*

Terebinthina communis, sive vulgaris, *Terebinthine ordinaire*, gemeiner Terpentin. Est resina liquida, melleæ consistentiæ, ex abietis & pini arboribus extracta. Colligitur in multis Germaniæ & Galliæ provinciis. Eligenda, quæ pura, alba & fluida. *Usus est in unguentis & emplastris; laudatur inprimis in scabie leprosa, aliisque cutis defœdationibus.*

Terebinthina Veneta, officinalis, *Terebinthine de Venise*, Venedischer Terpentin. Resina est liquida, mellis recentis consistentia, coloris flavescentis, saporis acris, amaricantis, odoris haud ingrati, *Laricis, folio deciduo, brevi*, Cedrinorum in modum nascentis, conis parvis. Nascitur quidem Larix in regionibus pluribus etiam Germaniæ, sed modo in calidis Terebinthinam fundit; maxima pars Terebinthinæ Venetæ ex Gallia, ubi in silva Lionienfi copiose colligitur, ad nos venit, & *Terebinthine du Bois de Pilatre a* Gallis vocatur. *Virtute vix a vulgari differt; liquidior tamen, purior, & oleo ditior est. Tam interne, quam externe in usum vocatur; calefacit, emollit, abstergit & incarnat; usus inprimis est in gonorrhœa debellanda, urina cienda. Drachma una vitello ovi soluta & aqua diluta alvum movet, atque ad ardorem urinæ, ulcera renum & vesicæ magnopere commendatur.*

Terebinthina vera, de Cypro, de Chio, *Terebinthine de Chypre*, wahrer Cyprischer Terpentin. Raro, aut nunquam in nostris officinis occurrit. Vulgari est spissior, coloris candido-flavescentis, ad cœruleum vergentis, odoris grati, & saporis acris, amaricantis. Tractu temporis Terebinthina de Chio solidescit, atque formam & substantiam resinæ pellucidæ, solidæ, coloris subflavi, quæ dentibus non adhæret, induit. In Chio & Cypro ex arbore *Terebinthino*, seu *Pistacia foliis impare pinnatis: foliolis ovato-lanceolatis, Linn.* colligitur. *Præfertur reliquis, & ad Theriacæ confectionem requiritur; substituitur vero plerumque Veneta, seu laricea, quæ, si viribus non æqualis, tamen haud multo inferior est.*

CAPUT XI.

DE SUCCIS CONDENSATIS ET CONCRETIS.

Acaciæ Ægyptiacæ succus, *Suc d'Acacia veritable d'Egypte*, Egyptischer-Schotten-Dorn-Saft. Ex Acaciæ Ægyptiacæ, (quæ *Linnæo* est *Mimosa spinis geminatis distinctis foliis duplicato pinnatis: particularibus utrinque quinis pluribus,*) siliquis immaturis succus exprimitur, & lento igne inspissatur, qui in substantia solida, foris coloris nigricantis, intus rufescentis, saporis acerbi, austeri, adstringentis advehitur. Nascitur in Ægypto, Deserto Lybiæ & Arabia. Eligendus, qui non nimis nigricans, nec friabilis, sed tenax est, atque totus in aqua solvitur. Spiritus vini rectificatissimus nihil vel parum inde solvit. *Theriacam ingreditur; raro tamen ad nos pervenit; hanc ob causam Acaciæ Germanicæ succum substituunt. Adstringit, refrigerat & siccat.*

Acaciæ Germanicæ ſuccus, *Suc de Prunelles ſauvages*, **eingetrocknete Schlehen-Saft.** Acacia Germanica, *Prunus ſilveſtris*, ſub fructibus deſcriptus eſt Succus exprimitur e fructibus maturis, atque lento igne in vaſe fictili terreo inſpiſſatur. *Refrigerat & adſtringit. Succo Acaciæ Ægyptiacæ ſubſtituitur.*

Aloë caballina, *Aloë caballine*, **Roß-Aloe.** Eſt ſuccus *Aloës Guineenſis Caballinæ*, vulgari ſimilis, *Maculatæ*, ſucco fœtidiore. Odoris eſt nauſeoſi, picei, myrrhati; ponderoſa, nec a fæcibus depurata, inſpiſſata, coloris nigricantis.

Aloë hepatica, *Aloë hepatique*, **gemeine Aloe, Leberfarbige Aloe** Succus eſt inſpiſſatus, vel calore ſolis condenſatus *Aloës vulgaris* C. B. foris colore fuſcus, intus flaveſcens, hepatis inſtar. Exprimitur ex foliis; ſaporis eſt amariſſimi ingrati, parum adſtringentis, odoris fragrantis, ad Myrrham accedentis. Colligitur in *China*, & inde advehitur; naſcitur etiam planta in *Barbados*, *Americæ* Inſula, & ibi ſuccus inſpiſſatur, qui ſub nomine *Aloës Barbadenſis*, in cucurbitis adfertur, & Succotrina Aloë haud inferior eſt.

Aloë Succotrina, Socotrina, lucida, *Aloë Succotrin*, **feine Aloe, aus der Inſul Soccotora.** Succus eſt gummoſus & reſinoſus *Aloës veræ minoris*, *Succotrinæ, anguſtifoliæ, ſerratæ, ſpinoſæ, floribus ſuave-rubentibus*, fuſco-nigricans, e foliis vel vi expreſſus, vel e planta, circa radicem inciſa, ſponte deſtillans, atque a ſole poſtea condenſatus, coloris, quando teritur, crocei, ſaporis amari, odoris non ingrati. In Inſula Soccotora magnus eſt proventus hujus plantæ, & ſuccus condenſatus inde adportatur. Communis hucusque fuit opinio, Aloës ſpecies, quæ in Officinis proſtant, ex una eademque planta colligi, atque ſaltem puritate inter ſe differre; ex præmiſſis vero innoteſcit, diverſas Aloës eſſe plantas ac ſpecies. Aloë quidem Epatica vera & Succotrina ex eadem ſpecie elici poſſunt, & tantum ratione patriæ differunt, illaque, quæ ex China transportatur, Epatica, ex Succotora Inſula Succotrina appellatur; Caballina vero e peculiari ſpecie Aloës maculatæ colligitur fœtorem nunquam totum amittit, ſi multoties etiam aqua ſolvatur, atque rurſus inſpiſſetur. Notæ genericæ Aloës ſunt radix perennis, fibroſa vel tuberoſa; folia longa, integra, Sedis fere accedentia. Flos monopetalus, tubulatus, infra inter ventrem prominens, ſupra anguſtior, ibique in ſex ſegmenta ſciſſus, nudus, ſex ſtaminibus præditus. Fructus oblongus, trilocularis, cilindraceus, hexagonus, fœtus ſeminibus planis, quaſi ſemicircularibus. Aloë eligenda Succotrina pura, lucida, odoris non adeo ingrati. Aloë Hepatica, quæ hodie a nonnullis Succotrinæ præfertur easdem notas bonitatis habet, colore tamen dilutior eſt; ſæpius vero, imo ſemper AloëCaballina pro Hepatica divenditur, quæ tamen ab illa facile odore nauſeoſo myrrhato diſtingui poteſt. *Aloë, præter vim purgantem, etiam calefacientem habet, ſanguinem commovet, menſes & hæmorrhoides ciet, lumbricos enecat; frequenter tamen in uſum vocata noxia eſt, præſertim bilioſis, hecticis, ad hæmoptyſin, fluxum hæmorrhoidalem nimium, & mulieribus ad abortum diſpoſitis.*

Fuligo, *Suie*, **Ruß.** Eſt ſubſtantia ſicca, nigra ex ſubſtantiis vegetabilibus & animalibus accenſis ſublimata, & ad ſolidas, quibus accreſcit, parietes collecta. Splendens **Spiegel-Ruß** obtinetur ex caminis, qui fumum omnis generis lignorum ſuſcipiunt, cujus partes conſtituentes refrigeratæ camino ſe agglutinant & in fruſta excreſcunt fragilia ſplendentia, nigerrima, Empyrevma olentia, guſtu amara & acriuscula. Fuligo continet ſalem ammoniacalem, oleum aduſtum, partes terreſtres gummoſas & reſinoſas. *Virtute gaudet reſolvente & ſudorifera. Laudatur in affectibus arthriticis. Datur ad drachmam dimidiam.*

Hypoci-

Hypociftidis fuccus, *Suc d'Hypocifte.* Subftantia eft nigra, nonnihil refino- ı, aufteri, acidi & adftringentis faporis. Non folum ex Creta infula, fed etiam ex ;allia Narbonenfi & Provincia, ubi planta copiofe provenit, advehitur. Hypociftis lanta eft parafitica, quæ fub Cifto affurgit, cujus radicibus inhæret. *Linnæo* voca- ır: *Afarum foliis feffilibus imbricatis, floribus quadrifidis.* Tota abfciffa contunditur, tque fuccus expreffus infpiffatur. *Refrigerat, ficcat & adftringit. Ad Theriacam & lithridatium requiritur.*

Liquiritiæ fuccus, Glycyrrhizæ, *Suc de Regliffe en bâton*, Süß-Holz- Saft, Lakritzen-Saft. E radice Liquiritiæ exprimitur, ignis calore infpiffatur, : in Trochifcos vel Magdaleones formatur. Affertur ex Hifpania & Franconia, ubi 1 agro Bambergenfi copiofe Liquiritia colitur. Eligitur prior, qui totus in aqua fol- itur, & faporis eft dulcis, parum amaricantis. *Demulcet, expectorationem promovet, ephriticis & tuffientibus prodeft.*

Lycii fuccus, *Suc de Lycium*, Buxdorn-Saft. Extrahitur coctione & in- iffatione e ramulis Lycii, arbufcula fpinofa, frequenter in Lycia, Afiæ provincia, ccurrente. Saporis eft amari, aufteri & adftringentis, coloris nigri. In glebis ad- ehitur; raro verum in ufum venit. *Refrigerat & adftringit; ad ulcera oris & gingi- arum mafticatus commendatur.* Verofimile eft, Gallorum *Grana d'Avignon* effe fru- tus arbufculæ, ex cujus ramulis hoc extractum excoquitur.

Manna Calabrina, *Manne de Calabre*, Manna. Eft fuccus concretus, col- ectus ex variis Fraxini fpeciebus, in Calabria, Sicilia & agro Romano. Saporis dul- is, fubacris, pinguis, odoris melliti. Arbores Fraxini diebus canicularibus, cali- iffimis horis, cœlo ficco fponte emittunt fuccum vifcidum, fubdulcem, qui a fole ondenfatus & collectus, ulterius exficcatur, & Manna vocatur. Spontanea *Manna*, icolis *di Corpo* dicta, a die vigefimo primo Julii, ad finem hujus menfis usque, e ovellis ramulis effluit; Julio definente, corticem Fraxinorum incidunt, tunc a me- idie ad fextam horam fluit idem liquor, & in grumos craffiores, caloris ope, cogi- ır, atque *Manna forzata* dicitur. Nonnunquam, ob hujus fucci copiam, in cortice rboris elevantur tubercula, unde cortex hifcit, & fponte fuccum plorat, qui folis alore in Mannam condenfatur. Mannam non omnes Fraxini ac Orni arbores fun- unt, fed iuniores tantum, quarum cortex non fcaber, fed levis eft. Optima eft in ranis, five granulata, quæ ex Calabria adfertur, alba, parum flavefcens, dulcis, nguam tamen modice mordens, levis; *Cannulata* dicitur, quæ ex Arbore vulnerata tillans, canna vel arundine excipitur, condenfatur, & in fruftulis longis advehitur. *eniter alvum movet, abftergit. Pueris, mulieribus prægnantibus & fenibus tuto dari po- eft. Dofis drachmæ duæ ad octo vel duodecim.*

Mel, *Miel*, Honig. Liquida craffiufcula eft fubftantia, dulcis, ex albo flave- cens, ab apibus, e variis vegetabilibus collecta. Sunt; qui credunt, Mel nihil effe liud, nifi extractum Florum, cum fubtiliori roris fubftantia conjunctum; alii Chylum pum in ventriculis earum confummatum, & vomitu intra favos rejectum effe con- endunt. Certum eft, Apes ad mellis generationem multum conferre, non folum olligendo mel e floribus, ubi a natura paratum proftat, fed etiam in ventriculo ulte- iori coctione perficiendo, quamvis etiam fieri poffit, ut mel, quod apes intra cavum robofcidis colligunt, quæ plena eft granulis, five glandulis, in ea pariter nonnullam nutationem fubeat. Mel differt tam ratione coloris, quam loci & varietatis planta- um, ex quibus collectum fuit. Habetur *Album*, quod Virgineum vocatur, & ex ovellis favis, vel juniorum apum examinibus, citra ignem, colligitur; *Flavum*,

quod vetustiores favi suppeditant. Pro diversitate loci & plantarum pariter deprehenditur differentia; ubi enim plantæ nobiliores proveniunt, mel etiam gratius & melius existit, quod plantas, ex quibus collectum fuit, redolet, & sapore prodit; sic *Mel silvestre* plerumque pinum & resinam redolet; Mel vero *Narbonense*, ubi Rosmarinus aliæque nobiliores plantæ occurrunt, delicatius deprehenditur, unde reliquis etiam præfertur. Vilioris est pretii, quod ex Polonia advehitur. *Mel calidum est, abstergit; nutrit, aperit, pulmonibus confert, urinam ciet; præcipue senibus & phlegmatici convenit, junioribus calidisque subjectis parcius propinandum, biliosis & hystericis raro vel plane nunquam.*

Opium, Meconium Thebaicum, *Opium de Thebes*, ausgetrockneter Mohn-Saft. Colligitur e capitibus *Papaveris sativi*, maturitati proximis, vulneratis. Culter, huic negotio inserviens, quintuplici acie est instructus, qui una sectione quinque infligit vulnera longa, parallela. E vulnusculis statim promanat liquor lacteus, qui a sole condensatur, & postridie scalpro abstergitur; tum altera capitis facies eodem modo vulneratur, & Opium colligitur. Colitur expresse Papaver in agris, & in plantis ramosis majoribus superflua capita amputantur, ut reliqua magis grandescant, & succo impleantur majoris efficaciæ. Lachryma primæ collectionis præfertur, & majori pollet demulcendi virtute. Opium ita collectum aqua humectant, spata lignea optime permiscent, in glebas efformant, & foliis Papaveris plerumque involutum, vendunt divitibus sub nomine *Affion.* Pauperes ex foliis ac stolonibus Papaveris Opii speciem excoquunt, quam soli porro condensandam exponunt; hoc medicamentum *Poust* vocant, quod nobis sub nomine *Meconii* venit, & vilioris virtutis & pretii est. Opium, quod in regione Thebaica, Ægypto confini, colligitur, optimum censetur. Copiosissima etiam in Natolia, Cilicia, Cappadocia, aliisve Orientalibus regionibus collectio est. Eligendum, quod coloris e nigro rufescentis est, ponderosum, densum, inflammabile ac ardens, sapore amarum & acre, odoris fortis, narcotici, nauseosi, quod facile aqua diluitur, aut solvitur, nec multas fæces relinquit. Gummosæ substantiæ plurimum, resinosæ parum alit. *Variæ virtutes Opio adscribuntur, quarum primariæ somniferæ, anodynæ, diaphoreticæ & antispasmodicæ; Indi aliique Asiæ incolæ aphrodisiacas addunt. Certum divinum est Medicamentum, quo in Medicina vix aut nullo modo carere possumus, &, si Medicis hoc remedio non esset prospectum, tradente Bontio, frustra in calidissimis Indiæ regionibus Medicinam facerent dysenteriæ, choleræ, febribus ardentibus, ac reliquis biliosis affectibus, orgasmo turgentibus; sic etiam Confectiones illas celebres, Theriacam, Mithridatium, aliaque Philonia maximam suæ laudis & efficaciæ partem Opio debere, extra dubitationis aleam positum est. Crudum apud nos raro in usum venit, sed plerumque Extractum vario modo paratum; an vero hac prætensa correctione revera corrigatur, vel potius castretur? lis inter autores est. Dosis Opii vix determinari potest; sufficit unum aut alterum granum, imo præstat, in minima Dosi, exempli gratia, quartam grani partem, repetitis vicibus, quam majori, una vice, exhibere quantitate; præsertim in colica spasmodica caute cum illo mercandum, ne funesta paresis illam sequatur. Opio assueti facile majorem dosin perferre possunt, & prostant exempla inter germanos, qui spatio 24. horarum integram drachmam, immo unciam semis, absque ulla secuta noxa, devoraverunt. Spasmo cynico affecti fortiores opii doses non solum ferunt, sed etiam non raro inde convalescunt. Aliquo jure locum sibi hic vindicat.*

Sagu, Zagoe, nonnullis Sego, sunt granula pallida, milii, imo sinapeos semine paulo majora, quæ ex India Orientali afferuntur. Arbor ex qua Sagu colligitur, ad Palmas refertur, & apud Botanicos: *Palma Japonica, spinosis pediculis, polypodii folio; Palma Indica, caudice in annulos protuberante distincto, fructu pruniformi; Palmam*

..m referens arbor, farinifera, audit. In eo plurimi conveniunt: Sagu parari ex ..rii generis Palmis, quarum non satis determinatus est character. In Insulis Moluc..s & Australioribus nec non a Borneo ad Siam usque copiose crescunt. Ex caudice ..lmæ medullam eluunt, in pastam efformant & inter lapides foraminibus exsculptos ..nis ad instar coquunt, unde ei forma manet, sub qua ad nos venit. Granula sinapi ..nine vix majora in lacte vel jure carnis cocta, grandescunt ad hordei excorticati ma..itudinem. *Non solum delicii loco habetur Sagu, sed & morbo consumptis & emaciatis ..nus est cibus, imo medicina refrigerans & demulcens.*

Saccharum, Mel Cannæ, Zuccarum, *Sucre*, Zucker. Est succus ex ..undinibus sacchariferis expressus, dulcis, concretus, & in salis formam redactus. *..rundo sacchariferа herba graminifolia est, floribus imperfectis stamineis, media inter Mi..ceas & Arundinaceas.* Radices sunt succulentæ, dulces, e quibus germina erum..nt, quæ transplantata adolescunt, & in cannas, sex pedes, vel etiam quandoque ..ra longas, geniculatas, foliis angustis, striatis, circa genicula vestitas, excrescunt: ..ngosa medulla dulcissimo succo ubertim referta est. Cannas has, cum ad dimidiam ..altitudinem pervenerunt, abscindunt, atque, separatis foliis, succum certis ma..inis exprimunt, statimque, ne acescat, in ahenis ebullire faciunt, despumant, &, ..dito lixivio e cineribus & calce viva, purificant, atque ad justam consistentiam re..gunt. Saccharum hoc, quod farinaceum appellant, postea rursus solvitur, magis ..rificatur, &c, pro gradu puritatis, & ratione formæ, varias dat Sacchari species, ..uod vel in cistulis, vel pyramidibus, variæ magnitudinis, charta cœrulea involu..m, ad nos venit, atque vel *Saccharum Farinaceum*, vel *Melis*, *Refinatum*, *Cana..nse & Finissimum* vocatur. *Saccharum Thomæum*, *Rubrum*, Thomas Zucker, nomen ..Insula St. Thomæ habere ajunt; paratur vero etiam e Syrupo, qui in efformatione ..ramidum saccharinarum exstillat, & ad crystallisationem haud idoneus est; propter ..torem & pinguedinem facile humescit ac diffluit; saporem cæteris habet dulciorem ..melleum, haud gratum. Quo solidioris & siccioris consistentiæ est, eo melius ha..tur.

Saccharum liquidum, *Sucre liquide*, Syrup-Zucker. Liquor melleus est ..fcus, & nunquam ad solidam consistentiam perduci potest, &, si in eam perducatur, ..men sponte iterum diffluit, e conis pyramidatis exstillat, & vilissimum omnium est.

Saccharum candisatum, *Canthum*, Gallis *Candi*, Candel-Zucker, Zucker-Candi, pa..tur, cum Saccharum pyramidale in aqua solvitur. Solutio ad certum gradum cry..llisationi aptum, lente inspissatur, & in vasis, quæ fila hic ibi trajecta habent, ad ..ystallisationem reponitur. Quo purius adhibetur Saccharum, eo albidiores & pul..riores ex eo nascuntur crystalli, unde *Saccharum candisatum crystallinum album*, vel *..brum*, diversæ speciei, obtinetur.

Usus Sacchari est notissimus, & tam medicus, quam culinaris. Sunt, qui credunt, Sac..arum mucaginem in ventriculo generare; quod tamen non fit ex Sacchari lentore, cum sit ..l potius Essentiale resolvens, & hoc respectu usus saccharinorum in febribus intermittenti..s, ex viscididate & lentore humorum, & obstructione ortis, non solum plane innoxius, ..d potius commendandus est, juxta nonnullos. Externe ulceribus sordidis mundificandi ..spergitur.

Scammonium, Scammonea, *Scamonée*, purgirender Winden-Saft. ..st succus resinosus concretus, e radice *Convolvuli Syriaci*, *flore majori*, *Scammonea ..cti*, vel *Convolvuli foliis sagittatis postice truncatis, pedunculis ramosis inflatis Linn.* per ..cisionem prolectus, vel etiam expressus. Nascitur planta in regionibus calidioribus, ..æsertim in Syria, circa Antiochiam, in Lesbo & Samo insulis. Optimum censetur

Scammonium Aleppenſe, & illi, quod e Smyrna venit, longe præfertur. Sit pu rum, leve, nitidum, ſplendidum, reſinoſum, friabile, madefactum lacteſcens, & linguæ admotum non vehementer acre & urens. *Purgans eſt catholicum, & bene ope ratur. Male quidem apud nonnullos audit Scammonium, & ſunt, qui illi vim draſticam inflammatoriam, & quod cruciatus & tormina excitet, adſcribunt: Verum enim vero Scam monium, ſi caute adhibeatur, & non delicatulis, ſiccis, hecticis & debilitate ventriculi labo rantibus propinetur, ſemper bonum edit effectum præſertim, ſi per liquiritiæ decoctum, u in poſteriori parte hujus Diſpenſatorii deſcribitur, correctum eſt, atque ſalibus permixtum in uſum vocatur. Doſis grana tria, ad duodecim.* Succis condenſatis & concretis ſub jungimus aliud concretum, terreo-acido-oleoſo-ſalinum, quod

Tartarus, *Tartre*, **Weinſtein**, vocatur, & Sal eſt Eſſentiale Vini, quo dolia in quibus vinum aſſervatur, intus quaſi incruſtantur. Vel *ruber*, vel *albus* eſt; vin rubra rubrum, alba album Tartarum largiuntur. Optimus cenſetur albus, cui nulla fæces adhærent, & qui criſtallis albis in ſuperficie ornatus eſt. Hiſpanica, Hunga rica & dulcia Gallica vina parum ſuppeditant; Rhenana, Moſellana & Franconic magnam, Neccarina haud ita largam deponunt quantitatem. Difficile, & non ni in vigecuplo aquæ ferventis, ſolvitur. Crudus, ſi in uſum vocatur, aqua tepid prius ablui & iterum ſiccari debet. Sed ſi duabus & dimidiæ partibus Cremoris tar tari addis Boracis, ſalis fere æque difficulter ſolubilis, mixtum habebis in aquæ tri plo ſolubile. Sunt, qui ita ablutum etiam cryſtallis præferunt, atque a drachma un ad duas exhibent. *Purgat primas vias, abſque ulla moleſtia, incidit, atque reſolvit ſummumque eſt corrigens bilioſorum & acrium humorum. Nullum, præter Tartarum, cog nitum eſt corpus, quod plus aëris elaſtici, dum crematur vel deſtillatur, generet, & tanto vapores omnino incoërcibiles exhalet. Non ſolum ad uſus medicos & chemicos, ſed & va rios mechanicos expetitur.*

Terra Japonica, Terra Catechu, *Cachou*, **Japoniſche Erde.** Ad vege tabile regnum pertinet, eſtque ſuccus condenſatus, ex variis vegetabilibus expreſſus baſin ſuccus Acaciæ Orientalis conſtituit, vel ſecundum *C. B.* fructus ſeſſilis, Palma Arecciferæ, qui *Fauſel* dicitur. Advehitur ex India Orientali, Pegu, Malabaria Bengala & Zeilon. Eligenda reſinoſo-gummoſa, dura & purpureo nigricans, & quæ facile in aqua tepida ſolvitur, menſtruis tamen ſpirituoſis pariter auſcultat. *Ad ſtringit & in fluxionibus alvi & hæmorrhagiis nimiis adhibetur.*

CAPUT XII.

DE FUNGIS ET MUSCIS.

Agaricus albus, Agaricum, *Agaric*, **Lerchen-Schwamm.** Eſt excreſ centia fungoſa arboris *Laricis*, rotundo-anguloſa, inæqualis, pugni, non raro hepatis infantis magnitudine, ſubſtantia interna candida, friabili, externa corticoſa calloſa, cinerea, ſubruſa, ſapore ſubdulci, mox amaricante & acri, parum adſtrin gente. Signa bonitatis ſunt: ut ſit fragilis, candidus, & ſplendens atque levis. La rix arbor juvenis Terebinthinam, quam Venetam vocant, fundit, ſeneſcens vero loco Terebinthinæ, Agaricum progignit. In Galliæ Provinciis, Alpibus & monti bus Tirolenſibus provenit. *Bilem, ſerum & pituitam educit, aſthmaticis & tuſſi laboran tibus confert. Veteres eum adhibere ſolebant, dum a remotis locis materiam peccantem educere voluerunt. Etiam menſtrua ducit; unde & prægnantibus, monente* Rajo, *ejus uſus inter dicitur. Crudus nunquam, niſi in infuſo, Trochiſcatus in pilulis datur. Doſis in infuſo drachma*

rachmæ duæ vel tres. Adduntur pro ſtimulo Sal gemmæ *vel* Cremor Tartari; *pro cor-ctione* Zingiber *vel* Caryophylli.

Boletus cervinus, Fungus cervinus, Tubera cervina, Lycoperdon ſo-dum, Linn. *Boletus cervinus*, Hirſch-Brunſt. Eſt fungus inæqualis, rotun-us, magnitudine juglandis nucis, aliquando minoris, ſub cortice coriaceo fuſco in-udens medullam pulverulentam, ex purpureo nigreſcentem ſubtiliſſimam, quæ ex-ccata nullius eſt odoris. Naſcitur in ſilvis. *Recens habetur pro aphrodiſiaco, exſicca- interior pulverulenta ſubſtantia vero, vix operæ pretium præſtabit; ad tingenda Balſa-orum corpora autem utilis eſt.* Sunt, qui *Fungum Phalloidem fœtidum*, penis imagi-em referentem, & qui inſigni odore cæteros omnes antecellit, atque in ſilvis, men-Junio & Julio, in locis umbroſis creſcit, pro cervino Boleto, qui e ſpermate cervi tus fit, falſe offerunt; qui tamen potius ad noxios fungos pertinet, & nullius uſus in Medicina.

Boviſta chirurgorum, Fungus rotundus, orbicularis, pulverulentus, repitus lupi dictus, ſive ovatus, Lycoperdon ſubrotundum lacerato-de-ſcens, Linn. *Veſſe de Loup*, Poſiſt. Vocatur etiam *Lycoperdon*, & ad fun-s pertinet noxios. Eſt levis, & non raro magnitudinem pugni excedit, cortice nui cinereo veſtitus, medulla, ſive interiori parte ſpongioſa & compreſſa, pulverem btiliſſimum, fuſcum profundit. In paſcuis & pratis ſiccioribus naſcitur, atque co-oſe circa pagum *Deinacum*, ob acidulas ibi ſcaturientes, celebrem, in ſilva occurrit. *dſtringit & ſiccat, & abs Chirurgis vulgo ad hæmorrhagias ſiſtendas in uſum vocatur ternum.*

Fungus Melitenſis, Cynomorion Coccineum, Linn. Scapus exſiccatus, rie flexus radicis ſpeciem præ ſe fert. Profunde eſt ſtriatus, extus nigricans intus luteo ruſeſcens, odoris nullius, ſaporis ſalſi, leviſſime adſtringentis. Paraſitica eſt inta, radicibus variarum arborum Italiæ, Mauritaniæ &c. innaſcens. *Ad ſiſtendas morrhagias ad drachmam unam pro doſi commendatur. Cruentatis gingivis, ſub forma ntifricii atteritur.*

Fungus Salicis, Peziza Auricula, Linn. *Eponge de Saule*, Weiden-chwamm. Fungus pileatus, lamellatus, pileolo, dum recens, ſuperius flaveſ-nte, lamellis candicantibus, ſalici adnaſcitur. *In phthiſi, etiam conſummata & de-rata quaſi curanda; celebratur; bis de die, a drachma ſemis ad integram, ex ovo ſor-i, vel in pulvere, ſaccharo mixtus, commendatur; ab aliis vero ad noxios fungos refertur.*

Fungus Sambuci, membranaceus, Auriculam referens, Auricula Ju-æ, *Oreille de Judas, ou de Juif*, Coloris e cinereo nigricantis, in caudice Sam-ci naſcens, Hollunder-Schwamm, Judas-Ohr. Fungis pernicioſis accen-tur; in aqua molleſcit, & illam mucilaginoſam reddit. *Adhibetur tanquam refrige-ns in oculorum inflammationibus, in aqua roſarum maceratus; additur etiam nonnunquam rgariſmis, ad faucium inflammationem.*

Helminthochorton, Lemitochordon, Melitochordon, *Coralline de Corſe, de Malthe.* Subſtantia eſt ex valde tenuibus fibris ſibi invicem intextis conſtans, ſa, odoris marini nauſeoſi, ſaporis ſalini; inter dentes non ſtridula, ſed lenteſcens. mari, quod Corſicam alluit, colligitur. Confervæ ſpecies eſſe videtur. Inhæren-ous ſordibus aqua elutis depuratum cum acidis non efferveſcit. Aqua infuſum rube-nem exuit, & cito putreſcit, multum mucilaginis aquæ, in qua agitatur impertit,

Mm 2 pauxil-

pauxillum admodum resinæ vehit & fere tantundem salis marini, salis mirabilis, se lenitidis & Alcali mineralis. *Usus ejus aliquot abhinc sæculis in Corsica scopo anthilmin tico celebratus, sed paucis retro lustris in Gallia comprobatus; invaluit nunc per totam Ger maniam. Datur ad drachmam unam in substantia. Cum aqua etiam tam infusum, quam decoctum efficaciam servat.*

Spongia Gynosbati, seu Fungus Bedeguar, *Eponge de Cynorrhodon* Schlaf-Kunzen, Schlaf-Aepfel, Haagenbutten-Schwamm. Pila hirsuta seu excrescentia quædam spongiosa, hirsuta, quæ nonnullis *Fungus comosus* vocatur & in meditullio alveolos, insecti sobole repletos, habet, atque frutici *Rosæ silvestri* adnascitur; coloris est rufi herbacei, odoris, dum recens, rosacei, magnitudinis nu cis juglandis, sæpe ad Mali mediocris accedentis. Ortum habet, sicut Galla, ab in sectorum punctura, ovula deponentium, e quibus primo vermiculi, postea Nymphæ & tandem Muscæ, colore ex aureo viridi corruscantes, prodeunt. *Adscribitur illi vi adstringens, antinephritica, si in pulverem trita, a scrupulo uno ad duos, exhibeatur, & ab aniculis hypnotica, si pulvinari subdatur.*

Muscus Acaciæ, *Mousse de Prunier sauvage*, Schlehen-Mooß. Muscu vocatur substantia illa exsucca, incana, tenuibus filis contexta, arida, villosa, arbo ribus adultis adnascens, *Bryon* quoque dicta. *Muscus, qui Acaciæ Germanicæ vel Pru no silvestri adnascitur, adstringit, & ad balnea & fotus adhibetur, in prolapsu uteri & ani, aliisve morbis, ubi adstrictione opus est.*

Muscus arboreus, quernus, *Mousse de Chêne*, Baum-Mooß, Eichen Mooß. Eligendus albus sive candidus, prolixus, qui barbæ instar e ramis Quer cuum adultorum pendet. *Adstringit, & insigne est anodynum; hinc in tussi clangosa ferina, infusum hujus Musci laudatur. Ventriculum roborat, & fluxiones quascunqu prohibet.*

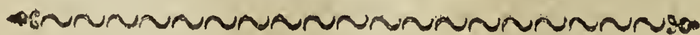
Muscus corallinus, sive marinus, inter Marina quærendus, sub tit. Corallina

Muscus terrestris, clavatus, Lycopodium, *Mousse terrestre*, dictus, su Seminibus descriptus prostat. *Adscribitur plantæ huic vis singularis contra Plicam Po lonicam. Virtutem habet travmaticam; scorbuticis, tussientibus, phthisicis, hæmoptycis calculosis & asthmaticis medetur. Exhibetur in infuso, cum aqua fontana, vel vino albo*



CLASSIS TERTIA.

REGNUM ANIMALE.



DE ANIMALIBUS ET EORUM PARTIBUS.

Ægagropilæ, Pilæ Damarum, Rupicaprarum, *Ægagropila*, *Bezoard d'Allemagne*, Gemsen-Kugeln. Ita vocantur, quia in primo, seu secun do ventriculo horum animalium inveniuntur. Raro sunt rotundæ figuræ, frequen tius oblongæ, pondere levissimæ. Duplici constant substantia, quarum interior e

fibri

is radicum, aut filamentis & cauliculis concreta esse videtur; exterior cortex est ssi coriaceus, mollis, interdum etiam lignosus, rarissime lapidescens, coloris utrimum cineritii, fusci, ex luteo obscuri, vel ex pallido viridescentis. Magnitudi- sunt variæ, quæ tamen pugni magnitudinem vix vel nunquam excedit. Non in nibus Damis & Rupicapris pilæ hujusmodi reperiuntur; concretum enim sunt prænaturale, quod de dispositione animalis morbosa testatu. Per cohæsionem fibran cum succo plantarum, nondum perfecte resoluto, ac muco ventriculi, successive mari, vero est simillimum. Ex Helvetia & Tirolensibus Alpibus, quas Rupicapræ olunt, ad nos portantur. Sunt, qui ex fibris herbarum & radicum, additis pilis, usmodi Pilas efformare student, atque emtores decipiunt, quæ tamen fraus ab exitato facile detegitur. Eligantur pilæ non adeo magnæ, leves & tamen solidæ, n ex pilis, sed potius e fungosa, fibrosa & foliacea substantia concretæ. *Adscribivis antepileptica, cephalica, alexiterica, &* Bezoar Germanicum *appellantur; prodesse duntur in morbis malignis, partu difficili, atque arthriticis commendantur. Sed nostris iporibus usus earum exoluit.*

Album Græcum, Stercus caninum album, *Crotte de Chien*, **weisser ızian.** Sunt excrementa alvina canis, ossibus nutriti, alba, non foetentia. *Sic- & abstergit, discutit & apperit. Utiliter interne in Colico dolore & dysenteria, exne ad anginam & ulcera maligna exhibetur.*

Alcis Cornu, *Corne d'Elan*, **Elends-Horn.**

Alcis Ungulæ, *Ongle d'Elan*, **Elends-Klauen.**

ce est animal gregarium, bisulcum, cornibus palmatis, in hoc genere maximum; utat cornua, sicut cervus. *Tam Cornu, quam Ungula, præsertim vero hæc, pro inllibili Antepileptico habebatur, & vix ullus prostat antepilepticus pulvis, cui non admixta Ungula Alcis. Incenditur etiam & naribus admovetur, ad arcendos insultus epilepticos. ornu cum Cornu Cervi convenit, cum quo easdem virtutes habere a sanioribus creditur.*

Apri Dentes, *Dents de Sanglier*, **wilde Schweins-Zähne.** Aper ad porıum genus pertinet, non ruminat, & bisulcus est. Reliqua sunt notissima. *Dentes ecifice in pleuritide vulgo commendantur. Vide Præparata.*

Aselli, sive Millepedes, Millepedæ, Centipedes, *Cloportes*, **Mauersel, Keller-Esel.** Sunt insecta terrestria, non alata, exsanguia; adscribuntur a nnullis viviparis, ab aliis oviparis; gaudent quatuordecim pedibus, utrimque sepm, latera peripheriæ corporis serræ modo sunt dentata, cutim habent quasi squaosam, e novem articulis inæqualibus constantem, quibus sese contrahere & comicare in orbem piluliformem possunt; instructa præterea sunt antennis prominentius; degunt in cellis, aliisque locis uliginosis, in rimis parietum, & tepido vivunt umore. *Vires possident specificas in visciditate tartarea resolvenda, in obstructionibus scerum aperiendis, adeoque in morbo regio, dolore nephritico, asthmate, & difficultate rinæ adhibentur.*

Bezoar Occidentalis, *Bezoard Occidental*, **Occidentalischer Bezoar.** Est concretum lapideum in *Capricervæ occidentalis*, *Cuguacu*, ventriculo natum. Orienli est fragilior, & laxior, minus levis, e multis sibi invicem impositis lamellis, ıulto crassioribus, coloris & magnitudinis varii, modo nigri, modo cinerei, modo iridescentis. In meditullio plerumque reperiuntur vel paleæ, vel pili. Lapides hi ezoardici non in omnibus reperiuntur Capricervarum ventriculis, sed, sicut de Ægagropilis

gropilis notavimus, præternaturalia & morbosa concreta esse videntur. Propriu hoc habet India occidentalis, quod vix reperiatur animal, in quo non tales lapid inveniantur, qui omnes, sub nomine Bezoar occidentalis, adferuntur, & ideo di ferentis figuræ & coloris sunt, atque tam vili pretio, respectu orientalium, ve duntur. *Adscribitur illis vis alexipharmaca, sudorifera, antepileptica, cordialis, absc bens, acrimoniam temperans, & urinam movens. Sed experimenta prudenter instituta a huc desiderantur.*

Bezoar Orientalis, *Bezoard Oriental*, **Orientalischer Bezoar.** In C pricervæ orientalis, *Gazellæ indicæ, cornibus rectis, longissimis, nigris, prope cap tantum annulatis*, ventriculo reperitur. Patria hujus lapidis est Persidis provinc *Laar*, aliæque. Animal pilis brevibus e cinereo rufis vestitur, magnitudinem Capr domesticæ, ejusdemque caput barbatum obtinet; cornua fœminæ sunt vel nulla; v exigua; Hircus longiora & liberalius extensa gerit, annuli in cornibus annos ætat animalis referunt; timidissimum & fugitivum est animal, atque asperrimos montes i habitat; non autem in omnibus regionibus, quas inhabitat, lapides in hisce gignu tur animalibus. Lapidem Bezoar ferre judicantur annosa, valde macilenta, qu circumspectius incedunt, & insidias magis, quam sodales, metuunt. Locus, in qu lapis invenitur, est Pylorus, sive productio quarti, quem vocant, Ventriculi fundu ad cujus latus plica quædam, sive scrobiculus, mucoso humore oblitus, lapillum su gerit. Lapides hos, vivente animali, nondum habere eandem duritiem, sed molli res & friabiles esse, perhibent; propterea recens exsecti ne improvide frangantur, v attacti nitorem perdant, ab inventore ore excipi, & aliquamdiu foveri, donec indu ruerint, mox Gossypio involvi & asservari solent. Notæ bonitatis sunt, quod lame latim sint concreti, quod cavitas interna eorum non plane vacua, quod in aquam i jecti ejus limpiditatem non turbent, nec pondere vel diminuantur, vel augeantu quod chartæ, creta vel calce; oblitæ, affricti, lineam ducant ex luteo viridem; fa sum vero est, quod legitimi exinde cognoscantur, quando candens acus intrudi po sit, adulterini enim, ex materia resinosa compositi, acum etiam admittunt, legitin vero plerique ita indurati sunt, ut acum candentem respuant; nec etiam nota est fa ctitii lapidis, si interiores laminæ deterioris substantiæ & coloris sunt; ea enim dis paritas ex diversitate alimenti provenit, dum genitrix bestia locum pastus mutat. Pr genuinis porro lapidibus orientalibus illi habentur, qui inter resinæ & lapidis substan tiam ambigunt, contusi in Spiritu Nitri vel Salis dissolvuntur, ac Menstruum satis ru bente colore imbuunt. *Bezoar ut alexipharmacum, absorbens acidum, & humores re solvens a nonnullis adhucdum prædicatur, atque ad multas maximam partem exoletas com positiones Pulverum Bezoardicorum requiritur.*

Bezoar sive Lapis Coromandel, *Bezoard de Coromandel.* A regione, un de advehitur, ita dictus. Variæ hi lapides sunt magnitudinis & coloris diversi. Ali enim dilute virides sunt, alii magis ad fuscum colorem vergentes, alii dilute flaves cunt, alii ex modo dictis coloribus sunt variegati. Colorem facile attritu chartæ com municant. Intuitu molis sunt leves, substantia fissiles atque friabiles. In centro ut plerique lapides hujus originis, straminum, foliorum aut pilorum particulas inter s convolutas exhibent. Igni admoti flammam concipiunt, & odorem haud ingratun spargunt. Sunt, qui factitios hos lapides, autumant; Certum vero est, in ventricu lis & intestinis Bubalorum inveniri, atque genuinas esse concretiones in modo dicti animalibus ortas. Bestiæ hæ in Orientalibus Indiis admodum sunt frequentes, atqu loco boum & equorum ad agriculturam adhibentur. Vagantur per sylvas, foliisque arborum gummoso - resinosarum vescuntur, quæ procul dubio ab ipsorum stomachc

difficulter

difficulter ſoluta coagulum hoc formant, quod appoſitione novæ lamellæ ſenſim augeſcit, & in calculi mollioris foliacei ſubſtantiam abit. Copioſe ſæpius inveniuntur, & vel a beſtia cum excrementis ejiciuntur hi lapides, vel mole & numero graves hoſpitem interficiunt. *Vires hujus concreti habentur bezoardicæ ac ſudoriferæ, & in febribus malignis commendatur. Doſis ſcrupulus unus & ultra.*

Bovis ſive Tauri Fel inſpiſſatum, *Fiel de Boeuf épaiſſi*, eingetrocknete Ochſen-Galle. Lento igne ad Extracti conſiſtentiam evaporatur & ſervatur. *Plerumque ad unguenta & emplaſtra contra vermes adhibetur; interne ſumtum alvum movet, & vermes enecat. Bilem animalium in genere magnopere deprædicat in corrigendo glutinoſo ſpontaneo* L. B. van Swieten.

Bufones exſiccati, Rubetæ terreſtres majores, *Crapaux ſecs*, gedörrte Kröten. Animal hoc omnibus eſt notiſſimum. A veneno Bufonis oritur tumor, pallor, ad buxeum colorem inclinans, reſpiratio difficilis, anheloſa, oris halitus gravis, vertigo repentina, ſyncope, convulſiones, interrupta labia, linguaque nigricans & balbutiens, obtutus torvus, vomitus effrænis, ſudor frigidus, tandem mors. *Antidota hujus veneni habentur vomitus ex hydrelæo, theriaca, mithridatium, lac præſertim humanum. Haſta vel palo perfoſſus ſiccatur in aëre; uritur in olla, & pulverem vel cinerem contra hydropem ſummis efferunt laudibus; urinam enim potenter movere fertur. Recentiorum conſenſu præpoſtere in medicinam vocatur.*

Cancrorum Chelæ, ſeu Ungulæ, *Pattes des Ecreviſſes de Mer*, Meer-krebs-Scheeren. Sunt denticulatæ Cancrorum marinorum forcipes. *Adſcribitur illis vis alexipharmaca, antifebrilis, nephritica & abſorbens. Ad Pulverem requiruntur bezoardicum Anglicum.*

Cancrorum oculi, Lapides, Lapilli, *Yeux d'Ecreviſſes*, Krebs-Augen, Krebs-Steine. Sunt lapilli cruſtacei, duri, albi, orbiculati, piſorum & lentium, non raro fabarum magnitudinis, una parte compreſſi & ſinuati, acetabuli in modum, altera convexi, ſaporis terrei, ex Aſtacis fluviatilibus collecti. Obſervationes de lapillorum horum ortu ſunt ſequentes: Aſtaci quotannis ægrotant, ante teſtarum exuviam; vigente hoc morbo, per dies novem & amplius, velut ſemiexanimes ac immoti ſunt; hoc interim ſpatio ſtomacho illorum obducitur membranula nova, inter quam & ſtomachum veterem, ex utroque latere, colligitur liquor quidam lacteus, qui ſenſim in lapideam obdureſcens ſubſtantiam, ſuperficiem convexam, illa vero parte, qua ventriculum attingit obducitque, concavitatem exhibet; vetus autem ſeu interior ventriculus abit in mucilaginem, & Aſtaco nutrimentum præbet; membranula vero, in qua liquor ille lacteus collectus fuit, ventriculum novum conſtituit, qui in veteris locum ſucceſſit; liquor lacteus partim coagulatur & abit in ſubſtantiam lapideam, quam Lapides vel Oculos Cancrorum vocamus, partim vero in nutrimentum animalis cedit; tandem ipſi lapilli reſolvuntur, & cibi loco conſumuntur; nihil enim interea, quam diu hi lapilli ad ſtomachum hærent, Aſtacus edit, nec quicquam in ejus ventriculo reperitur, vivitque viginti ſeptem circiter dies, tam ex veteri ſtomacho ſuo, ſenſim abſumpto, quam ex lapidibus poſtea reſolutis. Oculi ſeu lapides cancrorum e vivis deſumti ad cœruleum vergunt colorem, e coctis vero albeſcunt. Tanta proſtat horum lapidum quantitas, ut vix credibile videatur, omnes eſſe genuinos. E Polonia, Boruſſia, Beſſarabia & Ucrainia maxima pars adfertur, ubi cancrorum tanta eſt copia, ut ſues illis ſaginari poſſint. Modus colligendi hic eſt: Cancri vivi contunduntur in

Magma,

Magma, quod aqua diluitur, fic lapides fundum petunt, qui ficcati fervantur. Adulterari folent vel ex cretra, vel terra alba confectis, qui tamen facile a genuinis, qui e lamellis fibi fuperincumbentibus vel ftriis compofiti funt, dignofcuntur. Affufa calida fraudem optime detegit. *Refolvunt, abftergunt, abforbent, urinam & fudorem movent. Ufus eft frequentiffimus in pulveribus. Supra porphyritem in inpalpabilem pulverem redacti, non femper tuti, cum glutinofis enim in maffas difficulter refolubiles abeunt.*

Cantharides, Mufcæ Hifpanicæ, Meloë veficatorius Linn. *Cantharides*, Spanifche Fliegen. Sunt infecta alata, oblonga, pedata, vaginipennia, coloris lucentis aurei & viridis, faporis acris, picei, cauftici, erodentis, odoris, cum recentia, fœtidiffimi. Inveniuntur in regionibus calidioribus, Hifpania, in Gallia in agro Parifienfi; occurrunt etiam in Germania, & fere tota Europa. Amant, præ cæteris, Fraxinum, Liguftrum & Populum albam; reperiuntur tamen etiam fuper aliis plantis. Cantharides noftræ quidem recentes eundem edunt effectum, ac e regionibus calidioribus allatæ; virtus vero earum brevi perit. Extant diverfæ magnitudinis; præferuntur vero minores, integræ recentes, non pulverulentæ &c. Per triginta annos & ultra in officina fervatas in vafe vitreo fatis negligenter claufo vim fuam retinuiffe obfervat L. B. van Switen. *Vim habent cauflicam, quæ in fale acri confiftit, potenter urinam cient, venerem ftimulant, & pro fpecifico in hydrophobia habentur. Hungari cantharides in aceto confervare, & tam hominibus, quam equis & vaccis &c. a canibus rabiofis demorfis exhibere folent. Sufpectus vero atque noxius eft earum internus ufus; igitur nunquam, nifi fumma neceffitate, exhiberi debent, incipiendo a dofi minori, grano dimidio fcilicet, & fi cum levamine ægroti, ad granum integrum vel duo afcendere licet. Frequentiffimus eft ufus in veficatoriis. Ardorem urinæ & mictum cruentum a Cantharidibus excitatum, lac, emulfiones, & oleum amygdalarum dulcium, vel feminis lini, mitigat.*

Carpionum Lapides, *Pierres des Carpes*, Karpfen=Stein. Sunt officula triangularia cartilagine obducta, in acetabulo, quo fpina dorfi capiti conjungitur, pofita. E Carpionibus five Cyprinis colliguntur. *Pleuriticis, colicis doloribus vexatis, calculofis & epilepticis commendantur.*

Caftoreum, *Caftorée, ou Caftoréum*, Bibergail. Folliculi funt duo, qui tam in maribus, quam in fœminis Caftoris Animalis, utrinque in inguinibus ftatim fub cute, Ovorum gallinaceorum magnitudine, & fæpius majores, reperiuntur, qui liquorem oleofum, vivente Animali, fundunt; exficcati vero, cum contentis, Caftoreum exhibent. Caftor animal eft amphibium, quadrupes, & magnitudinem felis fuperat, pedes anteriores funt canum inftar, quibus terram fodit, pofteriores anferum pedibus confimiles, quibus inter natandum potiffimum utitur; caput non admodum diffimile eft Muris montani, cauda non tam pifcis caudam, quam pifcem integrum refert, plano-compreffa eft, & pilis in totum nudata, quatuor circiter digitos lata, cineritii coloris, multis rugis & anfractibus, gyrisque inftructa, excavata quafi. Caftores quidem femper ad ripas fluviorum fpecus fuos ædificare folent, & in Germania quoque nonnunquam, frequentius in Mofcovia & Polonia occurrunt, plurimi vero in Canada capiuntur. Probatur Caftoreum, quod ex Ruffia advehitur, ponderofum, carnofum, colore fufcum, faporis acris, odoris gravis. Caftoreum Canadenfe five Anglicum, quod folliculis minoribus conftat, fubftantiam aridam, minus odoram includentibus, minoris eft virtutis, fed multo etiam minoris pretii. *Calefacit, attenuat, aperit, flatus difcutit, nervos roborat, venenis refiftit anodinum, uterinum eft, menfes promovet. Dofis grana quatuor ad decem.*

Cervi

Cervi Cornu, *Corne de Cerf*, Hirsch-Horn. Cervus animal omnibus cognitum, & cornibus quotannis deciduis, solidis, ramosis, ab aliis ruminantibus cornigeris facile distinguitur. *Adscribuntur cornu crudo vires bezoardicæ; hinc in variolis, morbillis, aliisve morbis malignis, commendatur; Gelatina phthisicis & tabe consumtis præscribi solet. In Officinis prostat Cornu Cervi philosophice præparatum, Cornu Cervi ustum & raspatum.*

Cervi Priapus, *Priape de Cerf*, Hirsch-Ruthe. *Penis Cervi commendatur adversus venenatos morbos, pleuritidem, colicam & diarrhœam; pellit urinam & calculum, atque contra mictum cruentum ac ad venerem stimulandam celebratur. Usus est in pulveribus & electuariis; sed nostris temporibus obsoletus.*

Ceti Priapus, *Priape de Baleine*, Wallfisch-Ruthe. Est Penis Balænæ mysticeti, incredibilis magnitudinis, tres & plures ulnas longus nonnunquam invenitur; substantia est carnosa, semipellucida, quasi cornea, odoris non ingrati, saporis carnulenti. *Credunt Venerem excitare; vim suam vero magis adstringendo exserit; hinc in diarrhœa & fluxionibus sanguinis adhiberi potest. Usus est in pulveribus vel electuariis. Dosis scrupulus unus, ad drachmam semis.*

Ceti Sperma, *Sperme ou Blanc de Baleine*, Wallrath. Est pinguedinosa, alba, squamoso, tenera, mollis, quasi ex parvis furfuraceis squamulis composita substantia, saporis oleosi, odoris unctuosi. Veteres persuasi fuere, substantiam hanc, quam sperma Ceti vocamus, revera esse semen, sive Ceti sperma; hodie vero edocti sumus, eam potius esse pinguedinosam materiam, cerebro circumfusam, & ipsissimum pingue cerebrum Balænæ, sive *Ceti dentati*, quæ *Orca*, *Byoris*, vel *Cachelot*, *Physeter macrocephalus dorso impenni, fistula in cervice*, Potfisch, Nord-Caper, vocatur. Intra horum piscium crania, imo per totam carneam substantiam piscis tanta hujus materiæ quantitas invenitur, ut ex unico aliquot tonnæ repleri possint. Materia hæc, postquam ab oleosa substantia, transcolatione per saccum laneum est separata, maceratur in lixivio, ex Calce viva & cineribus facto, & manibus probe subacta per viginti quatuor horas relinquitur. Altero mane per saccum pilosum lixivium exprimitur, & separatur, quodque restitit, aqua pura abluitur, super linteum explicatur, & digitis diducitur ac exsiccatur; si non satis album deprehendatur, denuo cum lixivio subigitur, atque præscripto modo tractatur. Eligendum est Sperma Ceti probe candidum, pingue, recens, non flavum, nec rancidum. *Resolvit, demulcet, anodinum & cosmeticum est. Cum vitello ovi & melius adhuc cum Gummi Arabico subactum, commodissime propinatur.*

Coccinilla, Cochinilla, *Cochenille*, Coccinell, Kuzenell. Insectum est, quod in Ficus Indicæ, *Tunæ* dictæ, surculis colligitur. Initio velut vesica quædam exigua apparet in surculis modo dictæ Opuntiæ, sive Ficus Indicæ, quæ postmodum calore solis in vermiculum Anthermitem evadit, qui processu temporis in insectum scarabæiforme parvum, quod *Scarabæus nigricans alarum alias rubicundus limbis*, a *Meriana* in *Descript. insectorum Surinam* appellatur, abit. Hæc insecta, cum jam debitam maturitatem adepta sunt, fumo denso ex materia aliqua combustili, ex ea parte, unde ventus in frutices, quos insecta depascuntur, spirat, sita, excitato, substratis prius sub fruticibus linteis, enecantur. Ita fumo suffocata, levi fruticum concussione, in lintea decidunt, adeoque magna copia, parvo vel nullo fere negotio, colliguntur; deinde super lintea expansa, in arenoso quodam aprico loco, solis calori exponuntur, donec corpusculis contractis, exsiccentur, quæ manibus leniter confricata, alis & pedibus decedentibus, in grana abeunt. Ex nova Hispania & Mexico advehitur.

tur. Eligatur integra, granulata, quæ albicet externe, trita vero purpurea, ponderosa sit. *Adscribuntur Coccinillæ vires cardiacæ, sudoriferæ, alexipharmacæ & antifebriles, atque in febribus malignis* (nescimus, quo jure) *laudatur. Diuretica est, & ob vim, quam cum millepedibus, & hujusmodi insectis communem habet, leniter stimulantem, commendatur. Alias vero usibus mechanicis tinctoriis plurimum inservit.*

Cochlearum Opercula, Folia, *Couvercles d' Escargots*, **Schnecken-Deckelein.** Sunt Cochlearum Domiportarum sive edulium opercula, quibus ante hyemem domunculas claudere solent. *Virtutibus cum lapidibus cancrorum conveniunt; abluta & in pulverem trita pro Specifico diuretico habentur, & hydropicis commendantur.*

Cochlearum testæ, *Coquilles d'Escargots*, **Schnecken-Häußlein.** Earundem Cochlearum edulium sunt domunculæ, & eadem pollent virtute. *Præferuntur, absque prævia calcinatione, in pulverem tritæ, calcinatis. Dosis drachma semis.*

Cranium humanum, *Crane humain*, **Menschen-Hirnschale.** Nunquam crudum, sed præparatum in usum vocatur. Non sit hominis morbo, sed sani, & violenta morte perempti.

Ebur, *Yvoir*, **Helfenbein.** Sunt dentes e maxilla superiore Elephantum, è basi ampliori cava in cuspidem desinentes solidissimam, inflexi, diversæ magnitudinis, longitudinis & crassitiei, pro ætate ipsius belluæ, exterius coloris fusci, intus albicantis. Ex India Orientali & Africa advehitur Ebur. *Refrigerat, & moderate adstringit. In usum vocatur tam Rasura, quam Ebur præparatum.*

Equi testes, *Testicules de Cheval*, **Pferd-Geylen.** Testes sive testiculi equorum in castratione exscissi, dissecti, vino loti, & exsiccati in clibano. *Commendantur, tanquam præsentissimum remedium, ad fœtum mortuum & secundinas pellendas, & ad colicos dolores sedandos. Exhibentur plerumque in pulvere. Dosis scrupulus unus, ad scrupulos duos.*

Erinaceus combustus, *Herison calciné*, **gebrannter Igel.** Erinaceus quadrupes est animal terrestre: cuniculi magnitudine, proboscide porcina, aculeis undique armatum, uti Hystrix, præterquam in ima parte. Degit hiberno tempore in cavernis, in globum se volvit, cum de fuga desperat; ita in globum convolutus, atque in aquam calidam immissus, qua delectatur, se evolvit ac dilatat, ut pedibus apprehendi, & sic suspendio enecari possit. Enectus in olla, operculo leviter tecta, comburitur. *Cachecticis, ictericis, & hydropicis, specifice vero ad mictum involuntarium, seu incontinentiam urinæ, commendatur. Dosis scrupulus unus ad drachmam dimidiam.*

Gallinæ ventriculi tunicæ interiores, *Gysieres*, **Hüner-Magen-Häutlein.** Non solum Gallinarum, sed & Gallorum & Caponum tunicæ membranosæ, ventriculos interne vestientes, lotæ & siccatæ promiscue in usum vocantur. *Commendantur tam adstringendi & corroborandi ventriculum & intestina, tum & calculum & sabulum pellendi fine.*

Hippopotami, Equi Marini Dentes, *Dents d'Hippopotame, ou de Cheval marin*, **Wallroß, See-Pferds-Zähne.** Animal Hippopotamus est amphibium magnum, auriculis caret, & duobus dentibus magnis, prominentibus, recurvis, præditum est. In basi concavi sunt dentes, versus apicem solidi, albidiores, duriores & ponderosiores Ebore, nec tam facile flavescunt. *Laudantur qua antepileptici, antispasmodici, antipleuritici, & sanguinem, nec non fluxiones alvi sistentes. Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.*

Hirci

Hirci sanguis exsiccatus, *Sanc de Bouc sec*, **Bocks-Blut.** Hirci herbis
nerariis per tempus pasti, atque postea mactati sanquinem excipere, & in clibano
:are jubent. *Commendatur ad sanguinem concretum resolvendum, nec non calculosis &*
entericis convenire credunt.

Hirundines combustæ, *Hirondelles calcinées*, **gebrannte Schwalben.**
rundo avicula, cauda longa, forcipata, vel bifida, Hauß-Schwalben, Gabel-
hwalben, omnibus nota. Hirundinum pulli adulti integri, in olla operculo tecta,
pulverem vel cinerem nigrum comburuntur. *Adscribitur his cineribus vis specifica*
epileptica, & in angina & tonsillarum inflammatione cum melle adhibentur.

Hirundinum nidi, *Nids d'Hirondelles*, **Schwalben-Nester.** Colligendi
t, vel, cum pulli adhuc nido insident, vel postquam adoleverint. *Non tam in ni-*
quam excrementis Hirundinum vis consistit resolvendi & discutiendi. Adhibentur in
nplasmatibus ad Anginam.

Ichthyocolla, Colla piscium, *Colle de Poisson*, **Hausen-Blasen, Fisch-**
m. Paratur e cute, intestinis, ventriculo, vesica, pinnis & cauda omnium ex
ere Acciperum L. piscium. Dictæ partes minutim inciduntur, sectæ vel incisæ
cerantur in aqua calida, postea coquuntur lento igne, ad pultis consistentiam, ma-
ntur, & antequam massa refrixerit, in pelliculas diducuntur, quæ deinde in spi-
coactæ penitus exsiccantur. Maxima pars advehitur ex Moscovia, & optima cen-
ır alba, ponderosa, solida, & facile ac tota dissolubilis. *Usus Ichthyocollæ est rarus*
Medicina; ad inviscandos tamen tenues & acres humores commendabilis; a coquis ad ge-
nas parandas adhiberi solet; frequentissimus ejus est usus ad clarificanda vina, & con-
tinandas varias res.

Lac, *Lait*, **Milch.** Est liquor ex mammis animalium emulsus, vix odorus,
ore dulcis spissiusculus, sponte in *Cremorem, serum* & *caseum* secedens. Vaccinum
rtate seri vincit humanum & caprinum, cedit cremoris & casei copia ovillo & ca-
10. Ovillum vero superat reliqua omnia cremoris abundantia. Lac leni calore in
verem redactum *Franchipane* dicitur, cui si aquam super fuderis obtinebis *serum*
is dulce Hoffmanni. *Nutriendi, demulcendi & relaxandi ergo adhibetur.*

Lepus combustus, *Lievre calciné*, **gebrannter Haase.** Animal notissimum
ım medicinale; non solum enim ejus viscera & plurimæ partes, sed totus in usum
iunt. Lepus junior totus, vel in frustra dissectus, in olla operculo tecta, combu-
ır, & in pulverem tritus asservatur. *Præstantissimum creditur esse remedium in cal-*
o, ad scrupulum unum vel duos exhibitum.

Leporum tali, *Talons de Lievre*, **Haasen-Sprünge.** Talus, sive Astra-
us est primum os inter ossa Tarsi Leporis, in suffragine posteriore, superius per
glymum tibiæ conjungitur, ex altera vero parte capitulo rotundo donatur. Ossi-
um est satis solidum. *Commendatur ad epilepsiam, pleuritidem, colicos dolores, &*
facilitandum partum.

Lucii piscis mandibulæ, *Machoires de Brochet*, **Hechts-Kieffer.** Lucius
piscis fluviatilis, non aculeatus, unica pinna in dorso donatus, dentibus acutis
editus. In usum veniunt præcipue Mandibulæ, sive Maxillæ inferiores. *Dantur in*
uritide ceu specificum. In calculo & fluore albo pariter conferre passim creduntur.

Lumbrici terrestres, *Vers de terre secs*, **getrocknete Regen-Würmer.**
mbrici animalcula sunt apoda, longa, pennæ anserinæ plerumque crassitie, mollia,

carnosa & annulata, dilute sanguinei coloris. Capiuntur per æstatem, &, mun atque vino extincti, mox in clibano calore lento exsiccantur. *Sunt virtutis anod diureticæ, antispasmodicæ, diaphoreticæ; discutiunt, resolvunt, podagricis conveniunt, specifice in arthridite scorbutica laudantur. Dosis scrupulus unus, ad grana triginta.*

Lupi epar, *Foye de Loup*, **Wolfs-Leber.** Lupus bestia ferocissima, c persimilis, diversas partes pro Medicina exhibet, præcipue vero hepar in usum vo tur, quod, vino & absinthio parum coctum & exsiccatum, in usum venit. *Hydr cis, arthriticis & atrophicis commendatur; sunt, qui ad hydrophobiam laudant.*

Manati lapis, Auris Ceti, *Pierre de Vache marine*, **Seekuhe-Ste** Manati nonnullis *Vacca marina* dicitur. Linnæo Trichecus marinus. Amphibi est magnum, bipes, auriculis carens, phytivorum. Mare Americanum & Asiatic inhabitat. Lapis Manati est os crustaceum, album, Ebori fere simile, circa aur bestiæ situm, petrosum. Alii pro dente molari habent. *Summe commendatur ad num & vesicæ calculos, & dolores colicos sedandos; cum dentibus Hippopotami conveni adstringit. Sunt, qui etiam vim, vomitus ciendi, adscribunt, quod tamen experientia comprobatum est. Datur a scrupulo semis ad scrupulum unum.*

Moschus, *Musc*, **Bisam.** Substantia hæc granulosa, pinguis ac unctuo sanguini congrumato fere similis, coloris ferruginei, saporis subacris, amaricant odoris fragrantissimi est. Animal Moschiferum neque e caprino, neque cervino g nere esse videtur; cutis est variegata, caput lupinum, ex ore duo deorsum e porriguntur dentes, & infra umbilicum folliculo quodam instructum est, qui extus losus, magnitudine ovum gallinaceum adæquat; & in sua cavitate Nucistam contine valet, interiore vero superficie adhuc specialem habet pelliculam, Moschum cinge tem, in qua præter vasa sanguifera, circa meatus moschiferi orificium, complu glandulas, procul dubio ad Moschi secretionem facientes, invenire licet. Reperit autem hoc animal *Dorcas* caprea vocatum, in Tartaria, China & India, & occi animalibus, folliculi moschiferi exscinduntur. Optimus Moschus censetur, qui e fe rugineo nigricantis coloris, unctuosus, saporis grati, amaricantis, odoris fragranti flammæ impositus ignitæ fere totus evaporat; verum, si carbonis ad instar multu remaneat, adulteratus est. *Moschus ab Anglo quodam, nomine* Cobb, *commendat contra hydrophobiam, sive rabiem caninam. Exhiberi debet ad grana* 16. *usque, pro u posi, cum æquali pondere Cinnabaris, in vehiculo spirituoso. Dosis modo dicta, sco præservativo, singulis mensibus saltim dari debet. Ubi autem symptomata rabiei se ja Lrodunt, secundam dosin, trium horarum spatio, post priorem, exhibendam esse* James n exico medico *scribit, additque, plerumque duas doses hujus remedii sufficere pro curati 'e mali. Cæterum Moschus calefacit, attenuat, discutit; cardiaca, alexipharmaca aphrodisiaca pollet virtute. Mulieres autem raro odorem perferre queunt; caute igitur Præscriptione procedendum. Plurimus usus est ad Odoramenta.*

Mumiæ, *Momies ou Mumies d'Egypte*, **Mumien.** Sunt cadavera huma na, Aloë, Myrrha & Asphalto, aliisque aromaticis & balsamicis speciebus condita & exsiccata. Raro integra cadavera, sed in partes divisa, advehuntur, & in substa tia fusca, ad nigredinem inclinante, saporis amari, odoris fragrantis, venduntur. E Ægypto adportatur, atque, quo fragrantior & splendidior est, eo melior habetu *Laudantur ejus virtutes travmaticæ; frequentius tamen a veterinariis expetitur, & mag in emplastris, quam interne dari solet.*

Mumi

Mumia Persica nativa, *Momie ou Mumie naturelle de Perse*, natürliche Persianische Mumie. Mentionem hujus facimus hoc loco nominis causa; pertinet nim ad Regnum Minerale, & est bitumen valde pretiosum, in caverna quadam, sub adice montis Caucasi, e rupe exsudans, *cui miras adscribunt in consolidandis ossibus & ulneribus virtutes.* Coloris est nigri, odoris grati, & ex parte balsamici, saporis paum dulcis. Raro vel nunquam apud nos occurrit, nisi Ambram nigram pro Mumia ersica sumere velimus.

Mures marini, *Souris marines*, See-Mäuse. Non sunt mures, sed duicatæ & intus cavæ, e nigro fuscæ pelliculæ, latitudine circiter unius ac dimidii ollicis, glabræ, striatæ, & quadrangulæ, instar pulvinaris; in quatuor angulis obngos angustosque apices habent. In Seelandia & Hollandia potissimum inveniunr, & ob figuram muris compressi, quam exhibent, ita a vulgo vocantur. Ova ve sunt *Rajæ piscis*, atque in istis, tanquam ovis membranaceis, juniores Rajæ nasntur, interdum adhuc in illis reperiundæ, quæ, si per anteriorem aperturam exient, a mari ad littus projiciuntur. *Ad hæmorrhoides cæcas dolentes in usum vocantur, que locus dolens his pelliculis fumigatur.*

Mustelæ piscis spinæ dorsi, sive vertebræ, *Arêtes de Murene*, Aalruppen-Gräten. Piscis est Mustela anguilliformis, fluviatilis, squamis carens. *Spina rsi exsiccata, atque in pulverem trita, ad epilepsiam seu caducum morbum commendatur.*

Ossa de cordibus cervi, *Os de cœur de cerf*, Hirsch-Creutz, Hirsch-ertz-Bein. Sunt ossicula fere cruciformia, ex Aortæ fibris ossificatis & induratis ta. In cervis non solum annosis, sed etiam bobus, reperiuntur. Eligenda sunt ndida, non nimis magna & alba; alias bovina se magis esse produnt. *Habentur rdialia, antepileptica, & alexipharmaca.*

Ossa Sepiæ, *Os de Seiche*, Fisch-Bein, Black- oder Kuttelfisch-Bein. ndida, testacea, & levis est substantia, supina parte duriuscula, corticosa, lævis glabra, inferna fungosa, mollis, leviter aspera, & friabilis, nata in dorso Sepiæ scis. Capitur piscis in Oceano, Mediterraneo mari, aliisve locis littoralibus, & in cam cedit. Ossa eligantur alba, levia, integra, mediocriter magna & crassa; friailis, fungosa vero ejus substantia interior saltem vocatur in usum. *Exsiccant, abstergnt, urinam movent, in gonorrhœa conferunt, & Septicum lenissimum præbent. Ad denfricia quoque expetuntur.*

Ovorum testæ, *Coques des Oeufs*, Eyer-Schalen. Quamvis testæ omnium vorum viribus sint eædem, tamen in usum medicum vocantur potissimum gallinaceom testæ, & cum in genere testæ ovorum præscribuntur, hæ intelliguntur. Lotæ a pellicula interiore mundatæ, in pulverem teruntur. Qui si pollinem subtilitate læquat a nonnullis *Alcali Rocou* vocatur. *Cum oculis cancrorum conveniunt, & eadem si exhibentur. Testæ ovorum, e quibus per incubatum pulli exclusi fuerunt, præstantiores l nephritidem & calculum pellendum creduntur; præferendæ etiam siccatæ, tritæ, calcinatis.*

Pavonis stercus, *Crotte de Paon*, Pfauen-Koth Sunt excrementa alvina avonis utriusque sexus, avis, ob pulchritudinem notissimæ. *Commendatur epilepti- & vertiginosis. Usus est in pulvere ad drachmam integram, vel in infuso ad unciam diidiam; adduntur etiam enematibus pro epilepticis. Sed relegamus pulcherrimæ avis sters, cum tota familia, ad medicinam stercorariam.*

Percarum lapides, *Pierres de Perche*, **Kaulpersich = Bersing = Stein** Officula, ovalis figuræ, quodammodo in uno latere crenata, lapideæ duritiei, coloris albicantis, in capitibus Percarum, juxta spinæ dorsi exortum reperiuntur, bin quæ sicut in Carpionibus, Carpionum, ita hæc in Percis, Percarum lapides vocantu Perca piscis est satis cognitus fluviatilis, pinnis dorsalibus spinosus, ichthyophagu *Lapilli hi cum Carpionum lapidibus conveniunt viribus; magis tamen diuretici creduntur.*

Porcinus lapis, Histricinus Malacensis, Bezoar porci, Pedra de porco, *Pierre de Malacco*, *Bezoard de Porc - épi des Indes*, **Bezoor vom Stachelschwein.** Coagulum est biliosum, rotundum, compactum, utplurimum nuc Myristicæ vel Juglandis magnitudine, leve, coloris rufi, substantiæ quodammodo unguinosæ, saporis amarescentis. Reperitur in vesicula fellea Hystricum, terræ Malacæ, unde *Lapis Malacensis* vocatur. Plerumque sphæris vel circulis aureis armatu adnexa ex eodem metallo catenula, cujus adminiculo commodius tractari queat. Us ejus est, ut suspendatur per horas aliquot, vel una alteraque vice agitetur in haus aquæ communis, quam, vix grani pondere imminutus, amarore imbuit. *Concretu hoc, ob raritatem & eximias virtutes, valde pretiosum; habetur cordiale & alexipharmacum, tum in ictero, febribus putridis, malignisque, & in quibuscunque viscerum obstructionibus medicamentum efficacissimum. Sed saniores inter recentes medicos pretiosissimo huic lapidi anteponunt adhuc bovis vel alius cujuscunque animalis bilem inspissatam.*

Advehitur etiam ejusmodi coagulum biliosum ex insula Ceylana, quod a *Kæmpfe Pedra de Porco spuria* vocatur; Malacensi quodammodo simile, sed nigrius, inform & pilis permixtum est. Coagulum hoc non in vesicula biliari, sed in ventriculis Hystricum invenitur, proditque bestia crebro ructu ac vomitione latitantem lapidem. *Eadem de illo prædicantur vires, debiliores tamen, licet majori propinetur dosi.*

Rana, Rana esculenta, Linn. *Grenouille*, **Frosch.** Est Amphibium notissimum quadrupes, cujus femora in cibum recipiuntur. *Cum jure decocta demulcendi & relaxandi scopo adhibentur.* Ranarum Sperma, *Frais des Grenouilles*, **Froschlaich.** E substantia alba viscida, albumini ovi similis, germina novorum animalium sub form corpusculorum rotundorum nigrorum vehens; verno tempore stagnis & paludibus in natans, è varii generis ranis enixa. *Extus demulcendi & refrigerandi scopo adhibetu*

Reguli usti, Motacilla troglodytes, Linn. *Roitelets brulées*, **gebrannt Zaun=Könige, Zaunschlüpfferlein.** Regulus seu *Passer Troglotydes* in olla combustus. *Valdopere ad nephritidem, & calculum pellendum & præservandum commendatu*

Rhinocerotis Cornu, *Corne de Rhinoceros*, **Rhinoceros= oder Nasshorn Horn.** Rhinoceros bellua, Elephantis magnitudine, cruribus tamen brevioribus Cornu foris nigrum, intus album, fissile, ulnam circiter longum, firmum, grave & solidum, incurvatum, in basi crassum, in superiori vero parte acutum, e proboscid vel naso hujus animalis exsurgit. *Pro vero habetur unicornu veterum, & ad venena contagiosos morbos, & epilepticos motus commendatur.*

Scarabæus unctuarius, Vermis majalis, Meloe Proscarabæus, *Escarbot*, *Scarabée onctueux*, *Proscarabée*, **Maywurm.** Insectum in campi apricis habitans, vivum melli immergendum, conservandum. Tactum, vel man captum animal liquorem e lateribus emittit flavum & unctuosum, unde nomen sortitum est. *Tanquam medicina certissima ad hydrophobiam a morsu canis rabidi celebratur* An Scarabæus majalis, scarabæus melolontha. Linn. *Hanneon.* **Maykäfer.** male substituitur?

Sericum

Sericum crudum toftum, *Soye brulée*, **gebrannte Seyden = Bälglein.** ‹lliculi fericei, five textura Bombycum aperiuntur, & fi forfan Aurelia vel Bombyx ortua in illis latet, feparatur, folliculi vero in olla comburuntur. *Ufus eft rarus; Species tamen temperatas cordiales requiritur, & antepilepticum habetur. Olim ex folliculis, Spiritus deftillari folebat, cui virtutes cordiales, alexipharmacas & antepilep-as adfcribebant.*

Serpentum exuviæ, *Depouilles de Serpent*, **Schlangen = Häutlein, Bälge.** ‹tis animalis eft fponte depofita, quæ colorem nativum cum figura retinuit. Ser-ns diftinguitur a Vipera, quod fit ovipara, atque ova fua in fimetum, aliumve lo-m calidum deponat, ubi calore fota excluduntur. *Exuviæ partum facilitare, ventri lumbis alligatæ; hydropicis in forma pulveris conferre, & ad vulnera conglutinanda va-e perhibentur.*

Stinci marini, Scinci, Zinci marini, *Scinc marin*, **Meer = Stinz.** ‹imalcula funt quadrupedia, ovipara, Lacertis fimilia, nifi, quod dorfum habeant ius, magis glabrum, cuti fquamofa albicante tecta, cœfia a capite ad caudam de-rrente linea. In Nilo fluvio, & Mari rubro degunt; vefcuntur herbis odoriferis, Polio vel Abfinthio condita adportantur. *Diuretici funt Scinci; creduntur etiam hrodifiaca & bezoardica virtute pollere. Theriacam, Mithridatium & Diafatyrium in-ediuntur.*

Struthionis ova, Struthio-Cameli ova, *Oefs d' Autruche*, **Straufen= yer.** Struthio avis in Africa haud infrequens, maxima, ob corporis molem, & ‹rum parvitatem ad volatum inepta, Ova ponit infantis caput magnitudine æquan-, imo fuperantia, tefta eft craffitie calami ftraminei, foris pallide flavefcens, intus ›a. In Africa, circa promontorium Bonæ Spei copiofe funt obvia, indeque adfe-ntur. *Adfcribitur teftis horum Ovorum peculiaris vis diuretica & calculum pellendi.*

Talpæ combuftæ, *Taupes brulées*, **gebrannte Maulwürfe.** Talpa animal ›terraneum, notum, quadrupes, pilis molliffimis, e cinereo nigricantibus, roftro ‹llo, oculis minimis, cruribus breviffimis. Capitur, atque integra in olla combu-ur. *Intrinfecus laudatur ad arthritidem vagam; externe opponitur lepris, ftrumis, ul-ibus & fiftulis.*

Tauri Priapus, *Priape de Taureau*, **Ochfen = Senne, Ochfen = Ruthe.** *‹m Priapo cervi convenit; præcipue in diarrhœa & dyfenteria laudatur.*

Viperarum fpinæ, *Epine des viperes*, **Vipern = oder Nattern = Rückgrat.** ‹ffert Vipera a cæteris ferpentibus non modo, quod fegnius ferpat, neque in altum ‹liat, fed præcipue, quod illius fœtus in utero materno omnimodam perfectionem ›nfequantur, & vivi prodeant. Mares & fœminæ, cum adultæ funt, medio fui ›rporis pollicem craffitie adæquant; in fœminis vero, cum fœtus maturos gerunt, ‹affior eft truncus, longitudinem utplurimum bipedalem attingunt, plus minus; col-m in maribus plerumque craffius eft, quam in fœminis; cauda in maribus femper ‹ngior & craffior continet membra generationi dicata, & longitudinem digitorum ‹atuor transverforum, in fœminis trium tantummodo habet. Viperæ pellis femper t variegata, fundi tamen color variat, modo enim candicat, modo fubrubefcit, ‹as eft cineracei coloris, alias flavi, alias ferruginei; fundum hunc diftinguunt per-tuo maculæ nigræ; pellem totam obtegunt fquamæ, quas cum cute bis in anno ‹uere folent. Viperæ nunquam terram effodiunt, latebras quæfituræ, fed utpluri-‹m inter lapides & ruinas ædificiorum reperiuntur, fereno tempore Rubos quærunt

&

& densas herbas; morsu tantum sunt venenosæ, venenum in duabus vesiculis, cir dentes posteriores delitescens, ira percitæ, in hostem vibrantes, intus sumtæ to medicinales. Non solum in Italia & aliis regionibus calidioribus reperiuntur, s etiam in Germaniæ quibusdam locis occurrunt; præferuntur vero ex Italia allat *Adscribitur vis alexipharmaca, diuretica & restaurativa. Laudantur ad sanguinem pu ficandum in lue venerea, lepra, scabie ferina, & ulceribus malignis. In usum veniun cute, capite & cauda exutæ, vel recentes in jusculis medicis, vel exsiccatæ & in pulvere tritæ. Dosis a scrupulo dimidio, ad drachmam semis. Theriacam ingrediuntur, & B zoardicum animale constituunt.*

Umbilici marini, inter Marina occurrunt.

Unicornu marinum, verum Monoceros, *Licorne veritable*, **Einhorn** E Cetaceo animali, quod in Mare boreali, circa Grœnlandiæ & Islandiæ littora, d git, & *Narhval* vocatur, depromitur. Alii putant esse dentem, alii, quia non ha betur animal unico dente præditum, cornu vocant. Est candidum, teres, striatu & tornatile, aliquot ulnas, plus minus, longum, durum, grave, in basi excavatun vel secundum longitudinem, ad apicem fere usque, perforatum, odoris & sapor nullius. *Cum aliis dentibus & cornibus convenit. Veteres adscripsere ei virtutem alex pharmacam, & contra omnia venena valentem: potius vero virtus ejus demulcens, antac da, antispasmodica, & diaphoretica reputatur. Dosis a scrupulo uno ad drachmam d midiam.*

Unicornu fossile, Ebur fossile, *Unicorne mineral*, **gegraben Einhorn** Sunt dentes vel cornua, vel alia ossa animalium in lapideam quasi substantiam, lon go temporis successu, mutata, vel quasi calcinata. Reperiuntur, quæ sicut ossa ca cinata friabilia, & alia, quæ Margæ speciem referunt; alia autem cum sic dictis phi losophice calcinatis conveniunt, atque artificio parari possunt, si cornu Cervi ve Eboris frustum magnæ quantitati Calcis vivæ immergatur, & Calx, aqua affusa, ex tinguatur, sic brevi tempore calcinabitur, & speciem sic dicti Unicornu fossilis exhi bebit. Invenitur hoc fossile in multis Germaniæ locis, etiam in Ducatu Wirtenbergi co, prope Cantstadium maxime. Elephantini dentes, incredibilis magnitudinis, re perti, in Cimeliarchio prostant Stutgardiensi, quos animalis esse prosapiæ, igni probavit aperte. *Absorbet, adstringit, & sudorem movet.*

Vulpis pulmones, *Poumons des Renards*, **getrocknete Fuchs = Lungen** Pulmones recentes vino abluuntur & siccantur. *Ad vitia pulmonum commendantur & pro Loch de vulpis pulmone requiruntur.*

Zibethum, *Civette*, **Zibeth.** Pinguis & unctuosa est substantia, a natura se creta, & collecta in folliculo glanduloso, in mare inter penem & testes, in fœmin inter vulvam & anum sito, *Cati Zibethici*, sive *Hyænæ odoriferæ*, seu *Viverræ* Zoolo gorum. Animal lupum potius æmulatur, quam felem; corpus habet albicans & ci nereum, lupi colore, maculis aspersum nigris, crura & pedes parvos, pedis digito quatuor & hallucem simul, a reliquis digitis parum distinctum; ungues sunt canini nigri, breves, crassi & obtusi, minime adunci. Reperitur in pluribus Indiæ Occi dentalis & Orientalis regionibus. Delectari videntur cicurata animalia, dum follicul aurifcalpio exinaniuntur, Optimum censetur, quod subpallidum habet colorem, pin gue, moderate liquidum, tractu temporis crassescens, papyro impositum & affrictun solubile, sine crassamento, quo ipso distinguitur ab adulterino, odoris fragrantis, sa poris amaricantis. *Calidum atque anodinum est. Usus ad odoramenta, & in dolor colico umbilico inungitur.*

Regn

(R)egno animali etiam adſcribenda ſunt Seva, Axungiæ & Ceræ. Sunt vero (us)tatiora:

(S)evum Bovinum, *Suif de Bœuf*, Rinder=Inſchlitt.
Cervinum, *Suif de Cerf*, Hirſchen=Inſchlitt.
Hircinum, *Suif de Bouc*, Bocks=Inſchlitt.

(S)evum, Sebum eſt adeps liquatus, & a membranis ſeparatus, conſiſtentia durius(cul)a. Diſtinguitur vero adeps a pinguedine, quod adeps ſit craſſior, durior, calore (d)ifficilius ſolvatur, & prompte coëat, ac præſertim in brutis biſulcis inveniatur, bo(bu)s ſcilicet, hircis, cervis, ovibusque. Seva omnia virtute utplurimum conveniunt (em)olliente & leniente. Uſus plurimus eſt in emplaſtris.

(A)xungiæ uſitatiores in noſtris Officinis ſunt:

(Ax)ungia Anatis, - - - *Axonge de Canard*, Enten=Schmalz.
Anguillæ, - - - *d' Anguille*, Ahl=Aal=Schmalz.
Anſeris, - - - *d' Oye*, Ganß=Schmalz.
Ardeæ, - - - *de Heron*, Reiher=Schmalz.
Aſchii, Aſchiæ, ſ. Thymalli piſcis, - - *de Thymallus*, *de Barbote*, *d' Ombre*, Aſchen=Schmalz.
Canis, - - - *de Chien*, Hunds=Schmalz.
Caponis, - - - *de Chapon*, Capaunen=Schmalz.
Caſtorei, - - - *de Caſtoreum*, Bibergail=Schmalz.
Caſtoris, - - - *de Caſtor*, Biber=Schmalz.
Cati ſilveſtris, - - *de Chat ſauvage*, wild Katzen=Schmalz.
Ciconiæ, - - - *de Cicogne*, Storchen=Schmalz.
Coturnicis, - - *de Caille*, Wachtel=Schmalz.
Cuniculi, - - *de Lapin*, Caninchen=Schmalz.
Equi e collo, ſ. juba, - - - *de Col de Cheval*, Kamfett, Pferde=Schmalz.
Gallinæ, - - - *de Poule*, Hüner=Schmalz.
Hominis, - - *Humaine*, Menſchen=Schmalz.
Leporis, - - *de Lievre*, Haaſen=Schmalz.
Lucii, piſcis, - - *de Brochet*, Hecht=Schmalz.
Lupi, - - - *de Loup*, Wolfs=Schmalz.
Muris Alpini, Montani, - - - *de Marmotte*, *de Liron*, *de Loir*, Murmelthiers=Schmalz.

Axungia Porci, *Axonge du panne de Porc, Sain doux,* Schw[...]nen-Schma[...]

Serpentum, - - *de Couleuvre,* Schlangen-Schmalz.

Taxi, - - - *de Blaireau, ou de Taisson,* Dachs[...]Schma[...]

Viperarum, - - *des Viperes,* Vippern-Schmalz.

Ursi, - - - *d'Ours,* Bären-Schmalz.

Vulpis, - - - *de Renard,* Fuchs-Schmalz.

Axungiæ sunt pinguedines animalium eliquatæ, & a partibus membranaceis c[...]lularum, in quibus reconditæ fuerunt, separatæ; suntque partim consistentiæ liq[...]dæ, instar olei, partim vero crassescunt; quo liquidiores vero, eo penetrantio[...] etiam sunt. *Omnes axungiæ vim habent emolliendi, digerendi, & leniendi; præ[...]tim vero:*

Axungia Anatis,
Anseris,
Canis,
Caponis,
Castoris,
Equi,
Gallinæ,
Hominis,
Porci.

Attenuandi & resolvendi vis adscribitur sequentibus;

Axungiæ Ardeæ,
Cati silvestris,
Ciconiæ,
Coturnicis,
Cuniculi,
Leporis,
Lupi,
Muris Alpini,
Serpentum,
Taxi,
Viperarum,
Ursi,
Vulpis.

Vi[...]

Vim autem calefaciendi, detergendi & septicam habent:

Axungia Anguillæ,
Aschiæ, sive Thymalli,
Lucii Piscis.

Eligantur seva & pinguedines, & inprimis axungiæ liquatæ recentes, non vetusta-e & rancore corruptæ, & quæ fœtore nares feriunt; præcipue vero, ubi in linimen-s adhibentur, quæ lenire & demulcere debent; rancidæ enim omnes calorem con-tant, & affluxum augent. *Axungia Canis* etiam haud raro interne, ad leniendos pasmos, & acrimoniam humorum temperandam sumitur, quo in casu vero ex ani-iali recens mactato, & non per vetustatem rancida esse debet.

Axungia Castorei pretio reliquas axungias multum superat; hinc tanta copia, ut embra ea inungi possint, vix præscribitur, etiamsi antispasmodicum & nervinum t egregium. *In affectibus vero hystericis, balsamis ad odoratum, & unguentis abdomini inendis admiscetur.*

Cera alba, *Cire blanche*, weisses Wachs. E flava, frequenti adspersione quæ, & insolatione paratur.

Cera flava, *Cire jaune*, gelbes Wachs. Est substantia pinguis oleosa, con-ensata, flavescens, e favis apum, ignis calore liquata & expressa, saporis lenti, leosi, odoris grati. Per se neque aqua neque Spiritu vini solvitur, sed cum tenuis-no Gummi Arabici pulvere exacte mixta, saponacea fit & aquæ patet.

Propolis, *Propolis*, Stopf-Wachs. Est crassa illa cerosa materia, qua pes favos agglutinant, rimas & latera alveorum obducunt, atque domicilium non lum firmant, sed & externi aëris accessum impediunt.

Cera & Propolis digerunt, maturant, emolliunt & dolores mitigant. Usus plurimus est emplastris; a nonnullis cum pomo Cydonio tosto, interne sumta, ad dysenteriam com-endatur.

APPENDIX.

Cajeput Oleum ex India Orientali advehitur, & pro oleo, ex specie quadam ardamomi destillato, habebatur. Nunc certius novimus, esse oleum essentiale folio-um Malalevcæ Levcodendræ, Indiæ Arboris, destillatione prolectum. *Usus ejus t tam internus, quam externus. Laudatur specifice ad colicam flatulentam, menstrua sup-ressa & fœtum mortuum pellendum. Ad dentium dolores, sugillationes & suffusiones iscutiendas vix simile haberi dicunt remedium. Dosis guttæ tres, quinque vel sex, saccha-o albo instillatæ, cum infuso theæ. Usus ejus externus in doloribus arthriticis & rhevma-is commendatur.*



HARMACOPOEÆ
WIRTENBERGICÆ
PARS ALTERA
OMPOSITA ET PRÆPARATA

EORUMQUE

MODUM PRÆPARANDI

EXHIBENS.



ACETUM BEZOARDICUM.

REC. Radicum Angelicæ,
Enulæ,
Imperatoriæ,
Hirundinariæ,
Zedoariæ ana drachmas ſex,
Herbarum Scordii,
Rutæ,
Salviæ ana unciam unam,
Baccarum Juniperi unciam ſemis,
Flavedinis Corticum Citri drachmas ſex.

Minutim inciſis affundantur:
Aceti Vini optimi, non deſtillati, libræ tres.

Poſt ſufficientem digeſtionem exprimantur, & filtratum acetum ad uſum reponatur.

In morbis contagioſis, præcipue peſte, tam internus quam externus uſus ad odoratum & collutionem oris commendatur.

Propinatur ab uncia dimidia ad integram.

ACETUM COLCHICUM.

Vide infra Oxymel colchicum.

ACETUM LAVENDULÆ.

REC. Florum Lavendulæ libram dimidiam,
Aceti Vini boni albi libras tres.

Macerentur vel inſolentur per aliquot dies, & fiat cum expreſſione colatura.

Uſus eſt externus. Epithematibus & odoramentis inſervit.

Nota. Durabiliora quidem ſunt aceta compoſita e deſtillato parata, at non efficaciora; imo, tam quoad externum quam internum uſum, longe præferendum eſt acetum ſimplex deſtillato: gratius enim, odoratius & ſecurius eſt; ut autem hujusce modi *aceta infuſa* a ſe præcipitantibus fecibus & mucore diutius defendantur, iis una pars viceſima ſpiritus vini rectificati addatur.

ACETUM ODORATUM.

REC. Radicum Cyperi rotundi,
Galangæ minoris,
Zedoariæ ana unciam ſemis,
Herbarum Roriſmarini,
Salviæ,
Florum Lavendulæ,
Liliorum convallium,
Roſarum rubrarum ana drachmas tres,
Ligni Rhodii,
Cinnamomi,
Caryophyllorum aromaticorum,
Corticum Citri recentium, ana drachmas duas,
Aceti Vini albi libras duas.

Inciſis & contuſis ſuperfundatur acetum, & poſt digeſtionem per triduum ad uſum reponatur.

Uſus eſt externus, pro odoramentis & epithematibus ad pulſus. Reficit, atque ſpirituoſis longe præferendum eſt.

ACETUM PAPAVERIS ERRATICI, ROSARUM, RUBI IDÆI, RUTÆ, SAMBUCI, TUNICÆ.

Eodem modo, quo Acetum Lavendulæ, parantur.

Vires habent vegetabilium, quibus impræegnantur, & præcipue ad uſum externum commendantur.

ACETUM SATURNINUM, SIVE LYTHARGYRII.

REC. Lythargyrii triti libram unam,
Aceti Vini deſtillati libras quatuor.

Coquantur lento igne in vaſe figulino probe vitreato, ſpatula lignea perpetuo agitata,

tata, donec acetum probe ſaturatum ſit, quod per chartam filtratum ſervetur.

Ad inflammationes, ulcera maligna exſiccanda, & affluxum prohibendum, applicari ſolet.

ACETUM SCILLITICUM.

REC. Scillæ præparatæ & exſiccatæ uncias octo.
Aceti Vini albi acerrimi libras octo.

Scillæ radices minutim inciſæ macerentur in aceto per plures dies, acetum per pannum colatum ad uſus reponatur.

Adhibetur in pectoris infarctu viſcido expediendo, tuſſi difficili, aſthmate humido: Gravitatem auditus, a pituita ortam, gargarizatione emendat.

Doſis drachma una ad unciam dimidiam.

ACETUM VINI DESTILLATUM.

REC. Aceti Vini fortis, quantum libet.

Deſtilletur e cucurbita magna vitrea lento igne; prodit primo phlegma, quod ſequitur, acetum eſt. Continuetur deſtillatio, uſque dum a duodecim vel quindecim libris, vix libra una & dimidia reſtet, alioquin, ſi ad ſiccitatem acetum abſtraheretur, empyrevma contraheret.

Poteſt acetum etiam frigore concentrari, ſed facile corrumpitur. Maxime meracum acetum, ſi deſideratur, obtinetur, ſi acetum bonum limpidum ope ſodæ depuratæ ſaturatur, filtratur, uſque ad ſiccitatem inſpiſſatur, huic ſiccato intra retortam vitream dimidium pondus olei vitrioli ſuperaffunditur, & modico igne deſtillatio in balneo arenæ inſtituitur.

Ad internum uſum ordinarium acetum ſimplex ex nobiliori vino paratum ſufficit & merito deſtillato præfertur.

ÆS VIRIDE CRYSTALLISATUM, SIVE ÆRIS FLORES.

REC. Æruginis, ſive viridis æris, in pulverem triti, libram unam,
Aceti Vini deſtillati libras ſex.

Immittantur cucurbitæ vitreæ, macerentur in loco calido, acetum tinctum per inclinationem vaſis effundatur, novumque affundatur. Hoc fiat aliquoties, & tandem in vaſe cupreo æs viride, addita ſufficienti aceti quantitate, coquatur, ut ſolvatur. Tincturas omnes, per filtrum trajectas, leni calore evaporari permitte ad cuticulam, & ad cryſtalliſandum in locum frigidum repone. Cryſtallos inter chartam leniſſimo calore exſiccatas ſerva.

Rarus in Medicina uſus, niſi ad unguenta mundificantia & Spiritum Veneris deſtillandum. A pictoribus & mechanicis frequentius expetuntur.

ÆS USTUM.

Æris laminæ ſtratificantur Sale culinari, atque in crucibulo probe lutato cæmentantur per duodecim horas, vel uſque dum friabiles exiſtant, quæ in pulverem tritæ ad uſum reponuntur.

Uſus eſt externus, in exſiccandis præſertim ulceribus.

ÆTHIOPS ANTIMONIALIS.

REC. Antimonii crudi puriſſimi optime triti uncias duas,
Mercurii vivi bene depurati unciam unam.

Terantur multum & diu in mortario vitreo, uſque dum omnes globuli mercuriales evaneſcant, quod longa & patienti tritura efficitur. Serventur in vitro, vel pyxide lignea.

Vires ſunt eædem, ac ſequentis Æthiopis mineralis.

Doſis a ſcrupulo dimidio, ad drachmam dimidiam.

ÆTHIOPS MINERALIS.

REC. Mercurii vivi bene depurati uncias tres.
Florum ſulphuris uncias duas.

Miſceantur & terantur in mortario vitreo vel marmoreo diu & diligenter, donec Mercurius plane diſpareat, & cum floribus Sulphuris in pulverem nigrum redactus ſit.

Eximiæ huic pulveri ſulphurato mercuriali adſcribuntur vires, in tumoribus glandularum colli, exulcerationibus antiquis, fiſtuloſis,

ſcabie

bie ſicca maxime venerea, febre quarta-, & ubi vermium ſuſpicio eſt. Sunt ro etiam, qui omnem, præter anthelmintam, ei denegant virtutem.

ir infanti tenero ad grana tria vel quinie, adultiori ad ſcrupulum dimidium, homini adulto ad drachmam dimidiam, & r complures dies, absque metu ſalivatios, uſus ejus continuari poteſt.

ÆTHIOPS VEGETABILIS.

. Fuci marini, veſicularis ſeu quercus maæ veſiculas habentis, quantum placet.

latur & in crucibulum intra prunas arden-s collocatum operculoque poſtea tegendum jiciatur. Maſſa ope fiſtulæ tabacariæ argilceæ, ut æqualiter candefiat, agitetur; ſic mus denſus cum aliquali crepitatione & mma mox ob operculum reponendum evaſcens oritur. Relinquitur maſſa æqualiter ndens, tecto crucibulo, per quadrantem oræ, & crucibulo ſponte refrigerato haber pulvis nigerrimus ſaporis ſubſalſi & ad m quomodocunque accedentis, quem her ſulphuris habet.

ns ab ea, quam ſpongia marina combuſta hat, parum differre videtur; adpoſuimus præpationem partim ob laudes a RUSSELIO & DEro in morbis glandularum recentius tributas, rtim ne cum Æthiope vegetabili confundatur.

AGARICUS TROCHISCATUS.

ricus albiſſimus radula comminuitur, atque er cribrum transmittitur, poſtea in mortario pideo, piſtillo ligneo, cum vino, in quo ingiber infuſum fuit, & exigua portione ragacanthæ, in maſſam cogitur, quæ maſſa n trochiſcos majores formatur, qui, ut eo nagis albeſcant, hieme ſunt parandi, & in rigore exſiccandi.

ſudores immoderatos & colliquativos coërcendos arca doſi conducere nonnulli obſervarunt.

trochiſcationem, quam vocant, correctior habeur, atque in vinis medicatis infuſus, pectoris viiis, humores craſſos & viſcidos educendo, mederi reditur.

ALOE DEPURATA, SIVE LOTA.

REC. Aloës Succotrinæ libram unam, ſolvatur in
Aquæ fontanæ calidæ libris quinque,
Succi Citri depurati libra una.

Solutio reponatur in vaſe vitreo per unum aut alterum diem, ut reſinoſa ſubſtantia cum fæcibus ſubſideat, quo facto clarum a ſpiſſo ſeparetur per decantationem & colationem, lentoque igne ad extracti conſiſtentiam evaporetur.

Longe ſecurius, promtius, & minori quantitate ſumpta, alvum laxat, quam ſola Aloë Succotrina. Per hanc depurationem ſeparatur illa reſinoſa ſubſtantia, hæmorrhoidalium motuum ſæpius cauſa, qui frequentiorem aloëticorum uſum ſequuntur. Tale Aloës extractum baſis eſt Pilularum Celeberrimi STAHLII, *& pro baſi Pilularum laxantium adhiberi poteſt.*

Grana octo, quin tria, ſufficiunt pro alvo ſtimulanda; pro laxanda vero dari poſſunt grana quindecim.

ALOE ROSATA aut VIOLATA vocatur, quæ cum ſucco vel infuſo ROSARUM aut VIOLARUM, INSUCCATA autem, quæ cum ſuccis quatuor combinatis BORRAGINIS, BUGLOSSI, ROSARUM & VIOLARUM paratur. Vix aliquid virtutis acceſſoriæ ab iſtis ſuccis accipere, adeoque nec prærogativam præ Aloë depurata ſimplici habere videtur, hinc talis inſuccatio omitti poteſt. Majorem attentionem meretur EXTRACTUM ALOES POERNERI, quod, dum Aloes ſuccotrinæ libra una ope aceti boni librarum ſex depuratur, paratur.

ALUMEN SACCHARINUM.

REC. Aluminis crudi vulgaris uncias ſex,
Ceruſſæ Venetæ albæ drachmas ſex,
Vitrioli albi drachmas tres,
Sacchari albi Canarienſis unciam unam ſemis.

Fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus, qui albumine ovorum & aceti deſtillati æquali portione, in mellis liquidi conſiſtentiam, diluatur, pro-

beque agitatus, formis chartaceis, parvis, conicis infundatur & ſiccetur.

Uſus præcipuus eſt in Collyriis & Cosmeticis; detergit & carnem luxuriantem aufert.

ALUMEN USTUM.

REC. Aluminis vulgaris albi quantum volueris, coquatur & calcinetur in olla fictili, nova, donec totum Alumen, ſpiritibus expulſis, leve, poroſum, & quaſi ſpumoſum evaſerit.

Ad dentrificia & carnem luxuriantem abſumendam, adhiberi ſolet.

ANTIHECTICUM POTERII, S. DIAPHORETICUM JOVIALE.

REC. Reguli Antimonii ſimplicis uncias ſex, Jovis, ſive Stanni Anglici uncias duas.

Fundantur in crucibulo, fuſa effundantur, terantur in pollinem, & cum Nitri puri, probe ſiccati, triplo, vel unciis viginti quatuor mixta, in crucibulo detonentur. Refrigeſcant, maſſa alba cœruleſcens iterum teratur, & ſufficienti copia aquæ fontanæ calidæ edulcoretur, tandem aqua copioſa diluatur, ut ponderoſior pars fundum petat, levior autem cum aqua, per inclinationem vaſis, ab illa ſeparari queat. Pulvis ſubtilior ita paratus eluatur, leni calore ſiccetur, & uſui ſervetur.

Ad ſanguinis & ſeminis fluxus cohibendos inſervire, & hecticorum etiam colliquativos ſudores minuere credebatur. Dudum frivolum medicamentum & inepta nominis aſſignatio, quæ falſiſſime hecticis medelam promittat, STAHLIO *aliisque cenſebatur. Proſcripſiſſemus ex hac Diſpenſatorii editione, niſi cogitaſſemus, eos, qui recentiores laudes huic calci in ſudoribus phthiſicorum colliquativis ad drachmam dimidiam mane & veſperi propinatæ a Claro Viro,* VOGELIO, *tributas audiunt, forſitan præparationis cognoſcendæ cupidos eſſe, eamque in ampliori Diſpenſatorio exſpectare.*

ANTIMONII BUTYRUM ET CINNABARIS.

REC. Mercurii ſublimati corroſivi duodecim,
Antimonii crudi quinque partes.

Trita in mortario vitreo optime miſce-tur, & per aliquot dies relinquant-humida inde fit miſcela, quæ immit-tur retortæ, cui præponitur excipul-& ſublimatio ex arenæ balneo inſti-tur; moderato calore aſcendit ſubſtan-ſpiſſa, quæ, ſi difficilius ex roſtro p-fluit, prunis candentibus admotis liqu-da eſt. Hæc *Butyri Antimonii* nom-venit; quo obtento & liquefacto, ſummum urgendus eſt ignis, ut aſc-dat *Cinnabaris Antimonii.* Refriger-omnibus, Cinnabaris ſublimata, reje-ſulphure, quod ſuperiori ejus parti -hæret, conteratur ſubtiliter, ablua-aqua fontana, & denuo e cucurbita ſ-limetur. Semper magis nigricans p-nativa ac factitia apparet. Ejus qu-titas ad quantitatem Antimonii ad la-rem adhibiti proxime ſolet accede-Butyrum ſeorſim ſervetur, quod una t-tia parte cedit quantitati Mercurii ſu-mati, quæ recepta fuit.

Butyrum Antimonii a chirurgis, loco caut-adhibetur; eſt enim concentratiſſimus S-ſpiritus, Regulo Antimonii corroſo unit-& ad varios chymicos & pharmaceuti-labores eſt utilis.

Cinnabari huic ſpecifica quædam virtus an-pileptica & antiſpasmodica adſcribit-verum, an a vulgari factitia, rite elabor-ta, differat? merito dubitatur.

Alia præparatio BUTYRI ANTIMON- ſive CAUTERII ANTIMONIALIS.

Cum Cinnabaris Antimonii recte noſt-temporibus rarius deſideretur, & pri-præparatio, qua ſimul Butyrum An-monii obtinetur, & pretioſior & pe-culoſior ſit, aliam pro ſolo Butyro A-timonii acquirendo merito ſubjungim-

REC. Vitri Antimonii bene pulveriſati u-cias quatuor,
Salis culinaris uncias ſedecim,

Terantur invicem & immittantur retort-vitreæ, affundantur cum aquæ pu-unciis octo diluti
Olei Vitrioli unciæ duodecim,

Retorta ponatur in balneum arena, præponatur excipulum amplius bene lutandum, & fiat initio leni poſtea augendo igne deſtillatio uſque ad ſiccitatem, ſic unciæ circiter viginti Butyri ſive Olei fortioris fumantis Antimonii in excipulo deprehendentur.

ANTIMONII CLYSSUS, ſive MINERALIS.

REC. Antimonii crudi,
Nitri,
Sulphuris, ana libram ſemis.

Pulveriſata miſce, & in retortam tubulatam candentem, recipiente magno, cui aquæ ſimplicis libra una infuſa, adaptato, nec exacte nimis lutato, ſucceſſive ad drachmas duas una ingere, ac mox fruſtulo luti madidi, linteolo involuto, tubulum bene claude; ubi nebulæ in recipiente ceſſaverint, perge ingerendo, donec omnis materia ingeſta detonuerit; tum liquorem omnem, in recipiente collectum, recipientem hinc inde agitando, effunde, filtra, atque aquam ad dimidias abstrahe, & clyſſum ſive liquorem acidum reſiduum in vaſe clauſo ſerva.

Sitim & calorem nimium extinguit, & in febribus etiam malignis, loco ſpiritus vitrioli, potui ordinario & julapiis addi, & ad tincturas florum roſarum & aliorum exaltandas adhiberi ſolet.

Doſis ægre determinari poteſt, ſufficiunt plerumque guttæ quindecim.

Vix amplius in uſu eſt.

ANTIMONIUM DIAPHORETICUM MARTIALE.

REC. Limaturæ Martis,
Antimonii crudi, bene triti, ana uncias octo.

Miſceantur & immittantur crucibulo candenti, agitentur baculo ferreo, uſque dum in ſcorias mixtura abiiſſe videatur, quæ accurate contrita, & cum triplo nitri crudi puriſſimi & ſicciſſimi mixta, in crucibulo candenti detonetur, atque, poſt lenem calcinationem, in aquæ tepidæ ſufficienti copia ſolvatur: ſic ſubſidebit pulvis e luteo fuſcus, qui, addita copioſa aqua, diluatur, ut levior ac ſubtilior a graviori ſeparetur, quem edulcoratum atque leni calore ſiccatum ſerva.

Propter Martis particulas leniter adſtringit, tonum ventriculi & inteſtinorum roborat, cachecticis & ictericis prodeſt.

Doſis grana quindecim ad ſcrupulum.

ANTIMONIUM DIAPHORETICUM SIMPLEX.

REC. Mineræ Antimonii puriſſimæ libram unam,
Nitri crudi cryſtallini ſicciſſimi libras tres.

Exacte miſceantur, atque in crucibulo magno, per vices ingeſta, detonentur. Agitentur ſpatula ferrea inter detonationem, ut materia æqualiter deflagret & calcinetur. His peractis, maſſa albicans ſufficiente quantitate aquæ diſſolvatur, pulvis albus fundum petens, copioſa affuſa aqua diluatur, ut commovendo ſubtilior pars cum ea decantari poſſit, quæ edulcorata atque ſiccata uſui ſervetur. Eſt vera Reguli Antimonii calx, nitro cicurata. Tres quartas partes ponderis Antimonii, quod receptum fuit, æquat. Si aqua ſalſa, nitrum antimoniatum continens, non decantatur, ſed una cum calce evaporando exſiccatur, Antimonium diaphoreticum *non ablutum* dicitur, quod poſt Bœrhavium a multis ceu medicamentum efficacius expetitur.

Adſcribuntur vires abſorbentes, alexipharmacæ, diapnoicæ, ſanguinem purificantes. Datur in febribus cujuſcunque generis. Purgantibus admixtum eorum vires acuit. Non ablutum *incidens, expectorans, in glutine pulmonum & in morbis cutaneis utile habetur.*

Doſis a granis quindecim ad drachmam dimidiam.

AQUÆ DESTILLATÆ SIMPLICES.

Vulgo plures in pharmacopoliis proſtant, quam uſus rationalis requirit. Exulent itaque, quæ nullum ſaporem odoremve habent, quippe inefficaces, aquæ fontanæ puriori haud præferendæ, & faciliori corruptioni obnoxiæ, quales plerumque è plantis merè ſuccoſis & viſcoſis deſtillari recepta conſuetudo juſſit.

Poſſunt, quæ pro aquis deſtillatis inſerviant, adhiberi:

1) Herbæ recentes ſucco acri turgentes, e quibus uſitatiores ſunt:

ARUM,
BECCABUNGA,
COCHLEARIA,
NASTURTIUM AQUATICUM.

Hæ in duplo aquæ macerari, & poſtea deſtillari debent, atque ex qualibet libra herbæ, libra una & dimidia aquæ prolici.

2) Herbæ odoriferæ, plus minusve oleo æthereo dotatæ, ſunt:

ABSINTHIUM,
ANGELICA,
ARTEMISIA,
CHAMÆMELUM, ſive CHAMOMILLA,
CHÆREFOLIUM,
FOENICULUM,
HEDERA TERRESTRIS,
HYSOPPUS,
LAVENDULA,
LEVISTICUM,
MAJORANA,
MATRICARIA,
MELISSA,
MENTHA,
MENTHA PIPERITIS,
MILLEFOLIUM,
PETROSELINUM,
PULEGIUM,
ROSMARINUS,
RUTA HORTENSIS,
SABINA,
SALVIA,
SERPILLUM,
TANACETUM,
VERONICÆ.

His omnibus quadruplum aquæ affundi, & duæ libræ deſtillatione elici poſſunt.

3) Flores integri atque recentes:

ACACIÆ,
AURANTIORUM,
CITRI,
LILIORUM ALBORUM,
LILIORUM CONVALLIUM,
NYMPHÆÆ,
POEONIÆ,
PRIMULÆ VERIS,
ROSARUM,
SAMBUCI,
TILIÆ.

Affuſo triplo aquæ, ſtatim cum his deſtillatio inſtituenda, & ex qualibet libra florum, libra una cum dimidia aquæ elicienda.

4) SEMINA ANISI,
CARVI,
CORIANDRI,
FOENICULI.

5) BACCÆ JUNIPERI,
LAURI.

6) RADICES ANGELICÆ,
CALAMI AROMATICI.

7) LIGNA SASSAFRAS,
RHODIUM.

8) CORTICES CHACARILLÆ,
WINTERANI.

Omnia ſextuplum aquæ, & macerationem per aliquot dies, ante deſtillationem, expoſcunt. Ex quavis libra aquæ lacteæ, oleoſæ, libræ tres elici poſſunt.

CORTICES FRUCTUUM AURANTIORUM & CITRI.

Absque prævia maceratione, ſtatim deſtillantur, atque ad libram corticum aquæ libræ quatuor affundi, & libræ duæ deſtillatione abſtrahi debent.

9) FRUCTUS HALICACABI, ſive ALKEKENGI, minus ſucculenti

quatuor partes aquæ expoſcunt, atque unam ſemis reddunt.

CERASORUM,
FRAGORUM,
RUBI IDÆI

duplum aquæ poſcunt, & e qualibet libra, libram unam aquæ deſtillatæ fragrantis exhibent.

Vir-

tes harum aquarum destillatarum ex
alitate vegetabilium simplicium ad-
itorum æstimari debent; rarius soli-
ie propinantur, sed inserviunt ple-
nque pro vehiculo aliorum medica-
ntorum.

ndum adhuc est, quod aquæ ex mi-
s odoratis herbis, floribus, fructibus
atæ vix in annum durabiles ideoque
tannis renovandæ, atque omnes &
gulæ in cella subterranea frigidiore
rvandæ sint.

d destillationis rationem notandum,
od ea pro diversa vegetabilium indo-
aliquid discriminis, uti ex præce-
tibus præscriptionibus patet, omni-
habeat, quatenus scilicet quædam
bæ magis aut minus succulen-
quædam ficciores, aliæ succo acri
gentes, aliæ aromaticæ & odoriferæ
t, ideoque plus vel minus aquæ ad-
dendæ requirunt. Verum quidem
, quod, quo parcior aqua plantis de-
andis adjiciatur, eo liquor stillatitius,
eris paribus, efficacior obtineatur,
men cavendum, ne vel ob nimis
cam mox initio adhibitam aquam vel
nimis diu protractam destillationem
ior empyrevma contrahat, hinc
c lente instituenda justoque tempore
enda est, atque excipulum, prod-
te liquore ingrato, mox removendum.

hæ aquæ majori quantitate parandæ
a vesicam cupream destillari soleant,
em stanno intus obducatur, alembi-
autem ipsi imponendus una cum
deuntibus tabulis è puro stanno con-
us esto.

AQUA ACUSTICA.

Radicum Cyperi rotundi,
Iridis Florentinæ,
Levistici,
Valerianæ ana unciam semis,
barum recentium Majoranæ,
Origani,
Rorismarini,
Rutæ hortensis,
Salviæ hortensis,
Herbarum Serpilli,
Florum Lavendulæ,
Sambuci ana drachmas tres,
Seminum Coriandri,
Fœniculi,
Rutæ,
Baccarum Juniperi,
Lauri ana unciam semis,
Ceparum incisarum uncias duas semis,
Castorei drachmas duas.

Incisa & contusa immittantur cucurbitæ vitreæ, & superaffundantur
Aquæ epilepticæ Langii,
Spiritus Baccarum Juniperi ana unciæ quindecim,
Succi Raphanorum libra una semis.

Digerantur per biduum, postea additis
Cinerum clavellatorum drachmis quatuor,
Salis ammoniaci drachmis duabus,
Camphoræ drachma una.
Aquæ fontanæ quantum sufficit, ad præcavendum empyrevma.

Destillentur ex cucurbita vitrea, & liquoris spirituosi volatilis unciæ sedecim proliciantur, qui in vase probe clauso servandus.

Applicatur vel in frusto panis calidi, è clibano modo extracti, auribus, vel gossypio aliquot guttæ exceptæ immittuntur auri. Crassos humores, nervos & auditorios meatus obstruentes attenuat, atque tympani atoniæ roborando, medetur.

AQUA ANHALTINA.

REC. Radicum Galangæ minoris,
Florum Anthos ana drachmas sex,
Seminis Fœniculi,
Baccarum Lauri ana unciam dimidiam,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cubebarum,
Nucum Moschatarum,
Cinnamomi acuti,
Mastiches ana drachmas sex,
Thuris unciam unam,
Terebinthinæ Venetæ libram dimidiam.

In pulverem contrita infundantur in spiriritus vini rectificati libris sex, & digesta per dies sex, addita aquæ fontanæ libra una, destillentur, lenissimo balnei calore, libræ quinque.

Vires hujus aquæ ſpirituoſæ ſunt inſignes in ventriculo roborando, colica flatulenta, urina pellenda; verum adhibenda prudenter, ne ſanguis nimium commoveatur. Externus uſus eſt frequentior, ventriculo applicata, vomitum & diarrhœas ſiſtit, & in roborandis membris, debilitatis a paralyſi, valet.

AQUA ANTISCORBUTICA TEMPERATA.

REC. Herbarum omnium recentium,
Acetoſæ,
Nummulariæ,
Beccabungæ,
Bellidis minoris,
Chærefolii,
Fumariæ,
Trifolii fibrini,
Veronicæ ana uncias octo,
Fructuum Rubi idæi libram unam.

Inciſa miſceantur, ſuperfuſis aquæ fontanæ libris quindecim, deſtillentur, atque libræ ſex eliciantur.

Parata eſt ex herbis antiſcorbuticis temperatis, & æque omnibus convenit, ubi affectus æſtuoſi, febriles, cum diatheſi ſcorbutica, complicantur. Dari poteſt ad uncias duas treſve.

AQUA APOPLECTICA SPIRITUOSA.

REC. Florum Liliorum convallium recentium,
Lavendulæ recentium,
Primulæ veris,
Tiliæ,
Betonicæ,
Tunicæ ana unciam unam,
Herbæ Roriſmarini,
Majoranæ,
Baſilici,
Salviæ,
Serpilli,
Mari veri ana unciam unam ſemis,
Cinnamomi acuti uncias duas,
Caryophyllorum aromaticorum drachmas ſex,
Nucum moſchatarum unciam unam,
Cardamomi minoris,
Cubebarum,
Zedoariæ,
Galangæ,
Sandali citrini ana unciam ſemis.

Flores & herbæ recentes colligantur ſu ceſſive per æſtatem, & in ſpiritus vi rectificati libris quinque macerentu Poſtea aromata, minutim inciſa & co tuſa, vini generoſi libris quinque infu dantur, & poſt digeſtionem per biduu cum priori infuſo commixta, addi prius, ad præcavendum empyrevm ſufficiente aquæ fontanæ quantitate, veſica, lento igne, deſtillentur. Cl rum & magis ſpirituoſum ſeorſim, p uſu externo, ſervandum; quod ſequit oleoſum albicans, pro uſu interno.

AQUA APOPLECTICA MINU SPIRITUOSA.

REC. Herbæ, cum floribus, Salviæ u cias octo,
Majoranæ,
Serpilli ana unciam una
Florum Liliorum convallium uncias tre
Lavendulæ,
Anthos ana uncias duas,
Cinnamomi electi unciam unam ſemi
Cubebarum unciam ſemis,
Caryophyllorum drachmas tres,
Macidis drachmas duas,
Vini albi generoſi libras duodecim.

Macerata per triduum deſtillentur ad d midiæ partis remanentiam.

Aquæ hujuſmodi ſpirituoſæ in Apoplexi quam ſanguineam vocant, interne ſum non conveniunt; externe autem ad part debilitatas roborandas, & ad odorandum præcipue adhibentur. In morbis vero cauſa frigida ortis, colica flatulenta, ventriculi debilitate, bono cum effectu, drachmis duabus ad ſex, vel integram un ciam, propinari poſſunt.

AQUA ASTHMATICA.

REC. Radicum Enulæ,
Liquiritiæ,
Iridis Florentinæ ana unci duas,

He

Herbarum Hederæ terreſtris,
Tuſſilaginis,
Botryos ana libram ſemis,
Hyſſopi,
Marrubii albi,
Pulegii,
Salviæ ana uncias tres,
Seminum Aniſi,
Fœniculi ana unciam unam.

Inciſa infundantur ſpiritus vini rectificati libra una, aquæ fontanæ libris duodecim, & præmiſſa digeſtione per triduum, libræ ſex vel ſeptem e veſica deſtillentur.

Senes tuſſi humida vexatos, mane ad unciam unam vel duas ſumta, juvaſſe viſa eſt.

AQUA BALSAMICA AD GONORRHOEAM RIVERII.

REC. Radicis Iridis Florentinæ uncias tres,
Foliorum Dictamni Cretici,
Menthæ ſiccæ ana unciam unam ſemis,
Seminis Fœniculi uncias duas,
Rutæ unciam unam,
Terebinthinæ claræ Venetæ libram ſemis,
Vini albi libras decem.

Poſt infuſionem per triduum deſtillentur ad dimidium ex veſica.

Ad gonorrhœam virulentam, tam inveteratam, quam recentem, minus congrue laudabatur, & a drachmis quatuor ad unciam unam propinari ſolebat.

AQUA BENEDICTA SERPILLI.

REC. Herbæ Serpilli in umbra ſiccatæ libras duas,
Saturejæ floreſcentis,
Thymi floreſcentis,
Florum Chamomillæ Romanæ ana uncias duas,
Cinnamomi uncias tres,
Macidis unciam ſemis.

Inciſa & contuſa miſce, atque, per biduum vini albi generoſi libris octodecim infuſa, lento igne libræ octo eliciantur.

Prodeſt illis, qui catarrhis & defluxionibus vexati ſunt, nervos & ventriculum, cum reliquis viſceribus, corroborat, aſthmaticis ſubvenit, urinam, calculum & menſes movet, omnibusque aquis, quas vocant apoplecticas, fortaſſe præferenda eſt.

Doſis ab uncia ſemis ad integram.

AQUA CALCIS VIVÆ.

REC. Calcis vivæ libram dimidiam.

Superfundantur aquæ fontanæ libræ quinque; poſt ebullitionem decantetur aqua ſupernatans, atque ſervetur.

Notatu dignum eſt, aquam Calcis vivæ etiam decimæ, vigeſimæ &c. infuſionis ejusdem eſſe virtutis ac primæ; cum demonſtrandum ſit, quod Calcis in aqua ſolubilis pars una vel 1500. partes aquæ impraegnare valeat.

Uſus plerumque externus eſt ad inflammationes, ambuſta (vel ſimpliciter adhibita, vel cum oleo, in linimenti formam ſubacta) ulcera, & id genus affectiones. Interne in frigidis morbis, chronicis inprimis, fluore albo, diarrhœis chronicis, calculo, ad uncias duas plures, bis de die, imo ad libram unam, quibusdam cum æquali, vel majori portione lactis mixta propinatur, ſcopo ſiccandi & detergendi.

AQUA CARBUNCULI.

REC. Herbæ Majoranæ,
Salviæ ana unciam unam ſemis,
Florum Lavendulæ uncias quatuor,
Liliorum convallium,
Roriſmarini,
Roſarum,
Cinnamomi,
Cardamomi minoris ana unciam unam,
Nucis moſchatæ,
Macidis,
Caryophyllorum ana unciam ſemis,
Zinziberis,
Galangæ,
Baccarum Juniperi ana drachmas tres,
Spiritus vini rectificati libram unam,
Aquæ rubi idæi,
lavendulæ ana libras tres.

Fiat infuſio per octiduum, in loco tepido, poſtea deſtillatio ad dimidias. Liquori deſtillato, ſplendoris vulgo expetiti cauſa, folia auri immergi ſolent.

Usus frequens est externus ad epithemata cordis & pulsuum; ad fœtum roborandum gravidarum abdomini, cum aqua embryonum imponitur. Internus usus rarior est. Nomen inde habere ajunt, quod carbunculos & bubones pestilentiales expellat, & retrocessionem eorum prohibeat.

AQUA CARMINATIVA.

REC. Herbæ Absinthii pontici unciam semis,
Centaurii minoris,
Pulegii,
Origani ana drachmas duas,
Florum Chamomillæ Romanæ,
Chamomillæ vulgaris, ana libram unam semis,
Seminis Anethi uncias duas,
Anisi,
Fœniculi ana unciam unam,
Carvi unciam semis,
Corticum aurantiorum exteriorum uncias duas.

Incisa & contusa infundantur per quatriduum in aquæ fontanæ libris duodecim, postea ad residuum unius tertiæ destillentur.

Probati usus est in affectibus colicis, hystericis, doloribus post partum, & in mensibus dolorificis; cum non adeo calida sit, ubique tutius adhibetur.

Dosis ab uncia dimidia ad integram & ultra.

AQUA CARMINATIVA SPIRITUOSA.

REC. Calami aromatici,
Herbæ Menthæ crispæ,
Serpilli florescentis ana uncias duas,
Florum Chamomillæ Romanæ libram semis,
Seminis Anisi,
Fœniculi ana uncias duas semis,
Cinnamomi acuti uncias tres,
Nucum moschatarum,
Baccarum Lauri,
Juniperi ana unciam semis,
Corticum Aurantiorum recentium uncias duas.

Incisa infundantur spiritus vini rectificati libris novem, aquæ fontanæ libris quinque, digerantur per triduum, postea destillentur ex vesica libræ decem.

Prodest contra flatus, & loco alterius spiritus, post pastum, ad unciam unam dari potest.

AQUA CARMINATIVA PER INFUSIONEM.

REC. Seminum Coriandri,
Fœniculi,
Dauci,
Anisi,
Carvi,
Anethi, ana unciam semis,
Parum contusis affunde
Spiritus vini optimi libras quatuor.
Stent per aliquot dies in digestione, postea addantur
Sacchari clarificati unciæ duodecim,
& liquor per chartam emporeticam filtratus usui servetur.

Flatus discutit & pellit; dosis uncia dimidia ad unam usque. In Codice medicamentario Parisiensi sub nomine: Claretum e sex seminibus *venit; aliis ob eximias virtutes,* Aqua immortalis & Rossolis des six graines *vocatur.*

AQUA CARYOPHYLLORUM AROMATICORUM.

REC. Caryophyllorum aromaticorum uncias tres, in pulverem tritis adde
Aquæ fontanæ libras quatuor.
Macerentur per triduum, postea destillentur leni igne, & aquæ oleosæ lacteæ libræ tres eliciantur.

Inter aquas cordiales & stomachicas referri meretur, & ob gratum saporem mixturis cordialibus addi potest.

AQUA CEPHALICA CAROLI QUINTI.

REC. Summitatum Majoranæ,
Melissæ,
Origani,
Florum Anthos,
Lavendulæ,
Liliorum convallium,
Rosarum rubrarum,
Salviæ ana uncias duas,

Caryo-

Caryophyllorum,
Nucum moschatarum ana uncias duas,
Cardamomi minoris,
Cinnamomi,
Cubebarum,
Granorum Paradisi,
Macidis ana unciam semis.

Incisa & contusa grosso modo infunde in spiritus vini optimi libris octo, stent per dies sex in loco calido, & postea, addita aquæ fontanæ libra una semis, destillentur.

Si libuerit,
Ambræ griseæ &
Moschi grana aliquot

aliquotæ illius destillatæ parti, aut rostro etiam alembici imponi poterunt, pro iis, qui odorem ferre possunt, & tunc completa vocari solet.

Quæ de Aqua apoplectica diximus, etiam hic repetenda esse censemus: hanc nempe pariter in affectibus, a causa frigida ortis, feliciter adhiberi; si vero in morbis sanguineis in usum vocetur, majus damnum ab usu interno expectandum esse.

AQUA CHAMOMILLÆ ANISATA.

REC. Florum Chamomillæ recentium libras quatuor,
Seminis Anisi libras duas,
Vini albi generosi libras viginti octo.

Post digestionem aliquot dierum destillentur ad dimidias, sive Mensuras tres cum dimidia.

Usu frequenti tanquam carminativum se commendat:

Dosis uncia dimidia ad unam usque.

AQUA CINNAMOMI CYDONIATA.

REC. Succi Cydoniorum expressi, & vinosam indolem, mora temporis, nacti libras sex,
Cinnamomi electi uncias quatuor.

Fiat infusio per triduum, postea destillentur, ut residuum tertiam partem æquet.

AQUA CINNAMOMI SINE VINO.

REC. Cinnamomi acuti uncias octo,
Aquæ cerasorum nigrorum libras duodecim.

Misceantur, digerantur per triduum, destillentur ex vesica, donec tertia pars solum restet.

NB. Si cinnamomum cum aqua Buglossi, BUGLOSSATA, si cum aqua quatuor sic dictorum florum cordialium eodem modo destillatur, aqua Cinnamomi CORDIALIS vocatur, sed neutra prærogativam habet, & egregie hac utraque caremus.

AQUA CINNAMOMI SPIRITUOSA.

REC. Cinnamomi acuti uncias sedecim,
Vini albi spirituosi libras duodecim,
Spiritus vini rectificati libras duas & semis.

Infusa per biduum destillentur per vesicam, lentissimo igne, & liquoris spirituosi lactescentis libræ octo proliciantur.

AQUA CINNAMOMI VINOSA.

REC. Cinnamomi electi uncias novem.
Minutim concisis superfundantur
Vini albi generosi libræ duodecim,
macerentur in vase clauso, postea destillentur ad dimidias.

Cum Cinnamomi virtus analeptica sit & nervina, sapor vero & odor omnibus gratus esse soleat, cunctis aquis cordialibus, analepticis & apoplecticis hæc admiscentur, & certe vix ullum est, in totius materiæ medicæ farragine, suavius ac efficacius aroma. Hinc in omnibus morbis adhiberi potest, habita ratione, quo cum liquore aqua fuerit destillata. Phlegmaticis & senibus spirituosa, aliis sine vino destillata propinetur. Admiscentur vero potionibus analepticis, vel solæ etiam ad cochlearia duo vel tria offerri possunt.

AQUA CONFORTATIVA, sive PERLATA.

REC. Aquæ Cerasorum nigrorum libram unam & semis,
Tiliæ uncias sex,
Cinamomi vinosæ unciam unam semis,
Margaritarum occidentalium præparatarum scrupulos duos,

Coralliorum alborum præparatorum drachmam unam,
Cornu cervi uſti præparati ſcrupulos quatuor,
Julepi roſati uncias tres.

Eſt aqua, quam confortativam vocant, ordinaria, & infantibus ac aliis, qui medicamenta reformidant, offerri ſolet.

Doſis eſt ab uncia dimidia ad integram.

Hic autem pharmacopœi monendi ſunt, ne nimiam ejus quantitatem ſaccharo temperatam, ſed potius, ne aceſcat, non ſaccharatam reponant, &, ſi neceſſe ſit, Julepum roſarum, ad edulcorandum, addant, vel potius ſuadendum, ut præparationem differant, donec forte deſideretur.

AQUA CORDIALIS FRIGIDA.

REC. Cinnamomi acuti uncias duas & ſemis,
Corticum citri recentium e pomis octo,
Sandali citrini unciam unam,
inciſa & contuſa infundantur in
Aquæ Bugloſſæ,
Acetoſæ ana libra una,
Ceraſorum nigrorum,
Roſarum fragrantiſſimæ,
Rubi idæi ana libra una & ſemis,
Miſceantur, deſtillentur ad tertiæ partis remanentiam e veſica.

In morbis acutis ac malignis febribus, ubi calida, & nimium aromatica, merito fugiuntur, optimi effectus eſt, & admiſcetur potionibus & mixturis.

AQUA CORDIALIS TEMPERATA.

REC. Cinnamomi acutiſſimi uncias tres, drachmas duas,
Corticum citri exteriorum recentium unciam unam,
Sandali citrini unciam ſemis,
Galangæ,
Caryophyllorum,
Macidis,
Nucum moſchatarum ana drachmam unam ſemis,
Cardamomi minoris drachmas tres,
Florum Lavendulæ drachmas ſex,
Borraginis unciam unam,
Roſarum uncias duas ſemis.
Inciſis & tritis adde
Vini albi generoſi,
Succi Pomorum redolentium,
Fructuum Rubi idæi ana libram unam,
Aquæ Borraginis,
Bugloſſi ana libram unam ſemis,
Roſarum libras duas ſemis,
Rubi idæi,
Ceraſorum nigrorum,
Meliſſæ ana libram ſemis.
In vaſe vitreo bene clauſo, per dies quatuor, digerantur, deinde in balneo deſtillentur ad dimidias, id eſt libras ſex.

In morbis malignis & inde proſtratis viribus, potionibus additur; prodeſt etiam a morbo convaleſcentibus, ad vires reſtaurandas.

Doſis ab uncia dimidia ad integram.

AQUA CORNU CERVI CITRATA.

REC. Raſuræ cornu cervi uncias ſex,
Pomorum citri, cum corticibus inciſorum, numero quatuor.
Infunde per nycthemeron
Aquæ Roſarum,
Scabioſæ,
Acetoſæ,
Cardui benedicti,
Meliſſæ,
Scordii ana libra una.
Poſtea deſtilla ad quartæ partis remanentiam.

Analeptica & alexipharmaca deprædicatur, & in febribus malignis utilis præter rationem credebatur. Receptam reliquimus formulam nequaquam de utilitate medicamenti convicti, ſed ut ii, qui medicamenti & olim ſæpius & nunc ſubinde ab his illisve adhibiti præparationem evolvere cupiunt, inveniant. Noſtra ſententia egregie pharmacopolia & hac & ſubſequente aqua e Corde Cervi carere poſſunt.

AQUA CORTICUM AURANTIORUM CUM VINO.

REC. Corticum aurantiorum recentium libram unam;
Conciſi in
Vini albi libris octo
infundantur & deſtillentur ad dimidias.

Car-

Carminativa & ſtomachica eſt.
Doſis uncia una, vel una ſemis.

AQUA E CORDE CERVI.

REC. Cor cervi recens ſcindatur in partes minores, addantur
Foliorum Meliſſæ,
Borraginis recentium ana unciæ duæ,
Florum Roſarum,
Tunicæ ana uncia una,
Corticis ligni Saſſafras,
Cinnamomi,
Sandali citrini ana drachmæ ſex,
Caryophyllorum,
Nucis moſchatæ ana drachmæ duæ.
Inciſis & contuſis affundantur
Vini albi libræ quatuor,
Aquæ Meliſſæ,
Borraginis ana libra una ſemis.
Deſtillentur ſtatim ex veſica, leni igne, ut reſiduum libras tres æquet.

In confeſſo quidem eſt, aquas deſtillatas ab animalium partibus tantum haud accipere, quod vulgo creditur, ideoque hanc aquam vix quidquam virtutis e corde cervi nanciſci; cum vero abs plebe frequenter e pharmacopoliis petatur, in Diſpenſatorio hoc noſtro locum illi concedere voluimus.

Habet autem eandem, a reliquis ingredientibus, vim, quam aqua cordialis temperata, & ab uncia ſemis ad unciam unam ſola hauriri, vel potionibus admiſceri poteſt.

AQUA ſive BALSAMUM EMBRYONUM.

REC. Nucum moſchatarum uncias tres ſemis,
Caryophyllorum,
Cinnamomi,
Zingiberis,
Cubebarum,
Granorum Paradiſi,
Zedoariæ ana uncias duas,
Macidis unciam ſemis,
Galangæ drachmas tres,
Croci orientalis drachmas duas,
Florum Tunicæ,
Tiliæ ana libram unam,
Lavendulæ,
Herbæ Salviæ,
Seminum Carvi,
Fœniculi ana uncias tres,
Menthæ criſpæ,
Radicum Pœoniæ,
Seminum ejusdem,
Viſci querni ana uncias duas,
Medullæ panis tritici a furno calentis libras duas.
Inciſa & contuſa infundantur in
Vini malvatici libris decem,
Aquæ Borraginis,
Bugloſſæ ana libris quatuor,
Florum Liliorum convallium libris duabus & unciis octo,
Fragorum,
Roſarum ana unciis ſedecim,
Digerantur per triduum, poſtea deſtillentur lento igne ex veſica ad dimidias.

Deſcriptio, quam modo dedimus, eſt Pharmacopœæ Auguſtanæ, in qua, cum a longo tempore apud nos in uſu fuerit, nihil immutare voluimus.

Conſtat ex aromatibus & calidis ſanguinem commoventibus, unde caute mulierculis ad abortum diſpoſitis, ſiquidem plethoricæ ſint, commendanda eſt, ne hæmorrhagias excitet. Prodeſt vero flatulentis & debilibus, poteſtque loco aquæ carminativæ adhiberi; externe non ſine fructu, cum cruſta panis calida, abdomini imponitur.
Ab uncia ſemis ad integram hauriri poteſt.

AQUA vel BALSAMUM EMBRYONUM correctior, ſive ELIXIR VITÆ MULIERUM.

REC. Galangæ,
Zedoariæ ana unciam ſemis,
Herbæ Menthæ,
Meliſſæ ana unciam unam,
Florum Stœchadis Arabicæ,
Tunicæ,
Tiliæ ana drachmas quinque,
Seminis Sileris montani,
Fœniculi Cretici ana unciam ſemis,
Nucum moſchatarum unciam unam,
Cinnamomi drachmas ſex,
Corticum Aurantiorum recentium,
Citri recentium ana unciam unam ſemis.

Incifa & contufa infundantur Vini albi libris decem. Poft digeftionem viginti quatuor horarum, deftillentur ad dimidias.

Cum præcedenti convenit, tamen non adeo aromatica, calida & pretiofa, atque ad internum ufum magis commendabilis eft.

Dofis cochlearia duo vel tria.

AQUA EPIDEMICA LONDINENSIS.

REC. Radicum Angelicæ,
Tormentillæ,
Gentianæ,
Zedoariæ,
Liquiritiæ,
Herbarum Chelidonii majoris,
Rorismarini,
Rutæ,
Salviæ,
Artemifiæ,
Abfinthii,
Anagallidis,
Dracontiæ,
Scabiofæ,
Agrimoniæ,
Meliffæ,
Scordii,
Centaurii minoris,
Cardui benedicti,
Betonicæ,
Roris folis ana unciam unam.

Macerata in vini albi libris duodecim, deftillentur ad dimidias.

Medicis Anglis magni ufus erat hæc aqua in febribus epidemice graffantibus, malignis, & cum paucæ apud illos aquæ deftillatæ fimplices proftent, aquam hanc, cujus vires theriacales, vel, fi mavis, bezoardicæ funt, falubri inftituto, in ufum vocaffe videntur.

Dofis ab uncia una ad uncias duas.

AQUA EPILEPTICA LANGII.

REC. Florum Liliorum convallium recentium uncias fex,
Lavendulæ unciam unam,
Rorismarini,
Stœchadis Arabicæ,
Tiliæ ana unciam femis,
Cinnamomi drachmas fex,
Nucum mofchatarum unciam femis,
Piperis longi,
Cubebarum ana drachmas duas,
Vifci querni,
Radicum Pœoniæ,
Fraxinellæ, five Dictamni noftratis ana unciam femis.

Macerata in Vini generofi libris octo per triduum, deftillentur ad dimidias.

Ad epilepfiam, vertiginem, apoplexiam, tum præfervandi, tum curandi fine, in ipfo paroxyfmo, vulgo commendari folet; cum vero aqua fit aromatibus dives, facilis erit conjectura, quid in his morbis valere poffit.

Affumi poteft ea quantitate, qua aliæ aquæ fpirituofæ.

AQUA FLORUM OMNIUM.

REC. Stercoris vaccini recentis, menfe Junio collecti, quantum placet.

Includatur facco lineo; & cum triplo aquæ fontanæ, ex vefica, leni igne deftilletur, atque ex qualibet libra ftercoris, libra una femis aquæ, proliciatur.

Vix ulli noftris temporibus placebit, fufficiat indicaffe, quid per flores omnes intellexerint, quin quod contra arthritidem, colicam, calculum & urinæ fuppreffionem laudarint, atque externe inter cofmetica numerarint.

AQUA FORTIS.

REC. Vitrioli vulgaris ad rubedinem calcinati,
Nitri puriffimi ana libras duas.

Trita mifceantur & deftillentur per retortam terream, igne aperto gradatim adhibito, in vas recipiens valde capax, juncturis luto probe obturatis, cui aquæ fontanæ libra una ante fit infufa.

Rarus ejus ufus in medendo, fed plurimum a chymicis & artificibus aliis expetitur.

Spiritus Nitri, ope acidi vitriolici paratus, ab omni, quæ ipfi adhæret, labe vitriolica liberatur, abftractione a novo Nitro.

AQUA

AQUA AD GONORRHOEAM HOFFMANNI.

REC. Radicum Iridis Florentinæ uncias duas,
Herbæ Menthæ ficcæ uncias tres,
Dictamni Cretici unciam unam,
Seminis Agni cafti,
Rutæ ana uncias duas femis,
Terebinthinæ Venetæ uncias decem,
Vini albi generofi libras decem.

Fiat deftillatio ex Mariæ balneo ad dimidias.

Non folum in gonorrhœa, fed & fluore albo fœminarum, præmiffa purgatione, infignis utilitatis effe credebatur, fed caute adhibenda eft.

Dentur, fuadente auctore, ægrotis mane horis duabus vel tribus ante paftum, & vefperi quatuor horis a cœna duo cochlearia.

AQUA GRISEA.

REC. Mercurii vivi,
Aquæ fortis ana unciam unam,

reponantur in locum calidum, ut folvatur Mercurius; folutioni adde decoctum fequens:

REC. Radicis Chelidonii majoris,
Ariftolochiæ longæ,
Herbæ Rutæ hortenfis,
Scordii,
Florum Rofarum ana unciam unam.

Coque in aquæ fontanæ libris novem, ut poft colaturam remaneant libræ octo.

Mifceantur calide, & ftatim abibunt in mixturam grifei coloris.

Commendatur ad ulcera phagedænica, & fpecifice ad Synoviam.

Convenit cum Liquore BELLOSTII.

AQUA HIRUNDINUM CUM CASTOREO.

REC. Pullorum Hirundinum vivorum, in partes diffectorum, numero quadraginta,
Foliorum Rutæ hortenfis recentium uncias duas,
Caftorei orientalis veri unciam unam,
Vini albi libras octo.

Mifceantur, & ftatim e vefica deftillentur ad dimidias.

Vires funt antepilepticæ & hyftericæ.

Dofis ab uncia femis ad unciam unam per fe vel cum aliis.

AQUA HIRUNDINUM SINE CASTOREO.

REC. Pullorum Hirundinum diffectorum numero triginta,
Vifci querni,
Radicis Pœoniæ ana unciam unam femis,
Seminis ejusdem unciam unam,
Florum Liliorum convallium uncias quatuor,
Sambuci unciam unam femis,
Aquæ fontanæ libras decem.

Mifceantur, deftillentur ad dimidias.

Convenit cum præcedente, & infantibus etiam, qui caftoreum plerumque naufeant, & fpirituofa non ferunt, cum potionibus & mixturis, a drachmis duabus ad fex, præfcribi poteft.

AQUA HUNGARICA, five REGINÆ HUNGARIÆ.

REC. Herbæ & florum Rorismarini, una collectorum, libras quatuor,
Herbæ & florum Salviæ libram femis,
Zinziberis uncias duas.

Parum incifa infundantur Spiritus Vini rectificati libris duodecim, aquæ fontanæ libris duabus, & deftillatione ex vefica, leni igne, libræ undecim eliciantur.

Si fpiritus prolectus denuo cohobetur de novis floribus, odoratui fe magis commendabit.

Ufus omnibus notus eft externus, quippe in decubitu humorum, contufionibus, tumoribus &c. adhibetur, vel fola, vel aliis fpirituofis admixta.

AQUA HYSTERICA.

REC. Radicum Pœoniæ,
Zedoariæ,
Leviftici,
Imperatoriæ ana unciam unam,
Herbarum Meliffæ,
Matricariæ,
Menthæ,
Florum Chamomillæ Romanæ ana unciam unam femis,
Seminis Carvi,

Seminis Sileris montani,
Fœniculi,
Corticis Citri exterioris ana unciam unam.

Incisa & contusa infundantur
Spiritus vini rectificati libra dimidia,
Aquæ fontanæ libris septem.

Digesta per biduum destillentur lento igne, ex vesica, donec libræ quatuor liquoris habeantur.

Carminativa est & anodyna. Prodest fœminis hystericis, & in defectu mensium, doloribus post partum, colicis & similibus affectibus, non sine successu adhibetur.

Dosis ab uncia una ad unam semis.

AQUA LIGNI SASSAFRAS COMPOSITA.

REC. Lign. Sassafras odorati libram semis,
Cinnamomi acuti uncias tres,
Vini generosi libras decem.

Stent in digestione per aliquot dies, postea destillentur ad dimidias.

Carminativa & stomachica est, atque senibus & phlegmaticis in affectibus catarrhalibus conducit, & cephalalgiam mitigat.

Dosis drachmæ duæ vel tres.

AQUA LILIORUM CONVALLIUM CUM VINO.

REC. Liliorum convallium recentium, absque stipitibus, libram unam,
Vini albi libras octo.

Post digestionem per triduum destillentur leni igne, ex vesica, ad dimidias.

Commendatur apoplecticis & paralyticis, nervina, cordialis & stomachica est.

Dosis uncia una.

AQUA LOCH SANI ET EXPERTI.

REC. Radicum Ireos Florentinæ,
Liquiritiæ,
Herbarum Hyssopi,
Capillorum Veneris,
Calaminthæ montanæ, ana uncias duas,
Seminum Anisi,
Fœniculi ana unciam unam,
Cinnamomi electi uncias duas.

Incisa & contusa macerentur in aquæ fontanæ libris decem, & post digestionem per triduum, destillentur ex vesica, usque dum libræ quatuor restent.

Est saporis & odoris grati, nec etiam effectu pectorali destituta. Cum illa paratur Loch sic dictum sanum & expertum.

In dosis copia non facile exceditur, & ab uncia una semis ad duas exhiberi potest.

AQUA MAGNANIMITATIS.

REC. Formicarum, Majo vel Junio collectarum, libras duas,
Spiritus Vini rectificati libras tres.

Macerentur per quinque vel sex dies, & postea in Balneo Mariæ abstrahatur spiritus ad siccitatem, in quo denuo infundantur
Cinnamomi electi uncia una,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cardamomi minoris ana drachmæ sex,
Cubebarum uncia semis,
Zedoariæ drachmæ decem.

Post digestionem per triduum abstrahantur in Balneo Mariæ.

Commendatur ad vitia nervorum frigida, Venerem languidam, & id genus alia; articulos a paralysi debilitatos externe adhibita mire corroborat.

Dosis drachmæ duæ ad unciam semis.

AQUA MASTICHINA.

REC. Mastices uncias quatuor,
Nucum moschatarum unciam unam.

Contusis, & per triduum in spiritus vini rectificati libra una maceratis, addantur aquæ fontanæ libræ quatuor, destillentur ex vesica, leni igne, donec residuum sit librarum duarum, liquor lacteus prodiens servetur.

Aqua hæc vires habet stomachum confortantes, hinc in singultu, ciborum fastidio, flatulentia, diarrhœa & vomitu commendatur.

Dosis ab uncia dimidia ad integram.

AQUA

AQUA ANTI-MELANCHOLICA.

REC. Radicum Buglossi recentium uncias quatuor,
Florum Borraginis,
Buglossi,
Anthos ana unciam unam,
Croci Austriaci drachmas duas,
Flavedinis corticum Citri uncias duas,
Fructuum sive pomorum Cydoniorum recentium, odoratorum uncias sex.

Incisa infundantur in vini albi libris octo, maceratione per viginti quatuor horas peracta, destillentur ad dimidias.

Commendatur melancholicis, atque mentis torporem, mœstitiam & timorem auferre creditur.

Dosis uncia una vel duæ.

AQUA MELISSÆ ANTIHYSTERICA.

REC. Foliorum Melissæ recentium libram unam,
Baccarum Lauri,
Seminis Cumini ana unciam unam,
Myrrhæ electæ unciam semis,
Castorei drachmas duas,
Vini albi spirituosi libras duodecim,

Post sufficientem digestionem destillentur ad dimidias.

Vires ex titulo patent, nimirum anthystericæ, carminativæ.

Dosis uncia semis ad integram.

AQUA MELISSÆ CUM VINO.

REC. Herbæ Melissæ recentis libras duas,
Vini albi libras octo.

Destillentur ad dimidias.

Censetur stomachica, cordialis & hysterica.

Dosis uncia una vel una semis.

AQUA MELISSÆ SPIRITUOSA COMPOSITA, *EAU DES CARMES*, DICTA.

REC. Herbæ Melissæ recentis libram unam semis,
Flavedinis corticum citri recentium uncias quatuor,
Nucum moschatarum,
Seminis Coriandri ana uncias duas,
Cinnamomi acuti,
Caryophyllorum ana unciam unam.

Incisis affundantur
Spiritus vini rectificati libræ sex,
Aquæ Melissæ libræ duæ.

Post digestionem per biduum, destillentur ad quintæ partis remanentiam; spiritus eductus servetur.

Inter aquas spirituosas eminet; commendatur adversus apoplexiam, paralysin, & quoscunque morbos nervorum, a causa frigida ortos. Stomachicum & carminativum est egregium; externe adhibetur ad spasticos & rhevmaticos dolores, cephalalgiam, vomitum, colicam &c.

Dosis a drachma una ad drachmas tres.

Pro usu externo tinctura Croci tingi solet.

AQUA MERCURIALIS AD USUS EXTERNOS.

REC. Cerussæ Venetæ unciam unam,
Aluminis crudi drachmas sex,
Lithargyrii unciam semis,
Mercurii sublimati corrosivi,
Salis ammoniaci ana drachmam unam,
Aquæ Solani,
Plantaginis,
Rosarum,
Nymphææ ana uncias quatuor,
Aceti Vini libram semis.

Trita & commixta modicum bulliant, postea non colata serventur.

Prodest cuti deformatæ, ad verrucas, scabiem malignam, serpiginem, ficus, fissuras, ulcera venerea, vel ubi septico & mundificante opus est, penicillo illita. Unciam unam ingrediuntur mercurii sublimati grana duo semis.

AQUA MYRRHÆ.

REC. Myrrhæ rubræ uncias octo,
In pulverem comminutis, infunde
Aquæ fontanæ libras sex,
& post digestionem per triduum, in loco calido

calido factam, destilla lento igne, atque aquæ oleosæ, suavissimi odoris, libras quatuor elice.

Commendatur in affectibus, a vitio mensium ortis, & morbis pectoris atque ventriculi.

Dosis uncia una.

E residuo in vesica extractum Myrrhæ parari potest, si per pannum laneum colatur, & leni igne ad mellis consistentiam evaporatur.

AQUA ODORIFERA.

REC. Herbæ Rorismarini,
Majoranæ ana unciam unam,
Florum Lavendulæ,
Liliorum convallium,
Rosarum ana uncias duas,
Ligni Rhodii,
Corticis citri recentis ana unciam unam semis,
Cinnamomi acuti uncias duas,
Caryophyllorum aromaticorum unciam unam semis.

Mixtis & contusis affundantur
Spiritus vini rectificati libræ octo,
Aquæ fontanæ libræ quatuor,
& post digestionem per triduum, leni igne tres quartæ inde destillentur.

Ob odoris fragrantiam in animi deliquiis non solum naribus, sed & pectori & pulsibus applicari solet.

AQUA OPHTHALMICA SAPPHIREA.

REC. Aquæ calcis vivæ libram unam,
Salis armoniaci drachmam unam,

Misceantur, stent per viginti quatuor horas in vase cupreo, a quo aqua, colorem sapphireum nacta filtretur & servetur.

Præfertur aliis collyriis, atque ad plerosque oculorum affectus commendatur. Vim habet refrigerantem, desiccantem & mundificantem. Instillatur vel oculis, vel mediantibus linteis applicatur.

AQUA PANIS.

REC. Crustæ panis recenter e clibano extracti, & adhuc calentis, libras duas,
Cinnamomi acuti,
Caryophyllorum,
Nucum moschatarum ana unciam dimidiam,
Vini albi spirituosi libras octo.

Destillentur leni igne ad dimidias.

Inter aquas stomachicas & analepticas eminet, & gustui grata est.

Dosis uncia dimidia ad integram.

AQUA PHAGEDÆNICA.

REC. Aquæ calcis vivæ uncias sedecim.
In hac dissolve
Mercurii sublimati corrosivi grana viginti quatuor.

Serva.

Ad exulcerationes externas, carnem luxuriantem & fœda inprimis ulcera venerea mundificanda & consolidanda feliciter adhibetur.

Hac mercurii sublimati ad aquam calcis proportione mercurius fere omnis colore aurantio præcipitatur. Obtinetur ita medicamentum mite, dolorem non excitans. Si major mercurii sublimati quantitas additur, hic aqua solutus tenetur, nec ultra præcipitatur; eritque aqua talis phagedænica leniter corrosiva, carnem luxuriantem magis exedens. Pro ratione circumstantiarum & fine Chirurgi dosis mercurii sublimati vel prudenter minui, vel augeri potest.

AQUA PHYSAGOGA.

REC. Seminis Anisi libram unam,
Sileris montani unciam unam semis,
Cinnamomi acuti uncias duas,
Nucum moschatarum,
Galangæ,
Macidis,
Caryophyllorum aromaticorum ana unciam semis,

Contusa macerentur per triduum in
Vini albi generosi libris sedecim,
Spiritus vini rectificati libris duabus,
& destillentur leni igne ad dimidias.

Ventriculum & intestina roborat, & nomen suum tuetur.

Dosis ab uncia dimidia ad integram.

AQUA PROPHYLACTICA, five ACETUM BEZOARDICUM SYLVII.

REC. Radicum Angelicæ,
Zedoariæ ana unciam unam,
Petafitidis uncias duas,
Foliorum Rutæ hortenfis uncias quatuor,
Meliffæ,
Scabiofæ,
Florum Calendulæ ana uncias duas,
Nucum juglandium immaturarum, confciffarum libras duas,
Pomorum Citreorum recentium, confcifforum libram unam.

Contufis omnibus affunde aceti vini optimi libras duodecim. Digerantur per noctem, mane deftillentur igne lento, ad ficcitatem fere, cavendo empyrevma.

Summis laudibus celeberrimus Autor effert ad curationem febrium, continuarum inprimis, & admifceri jubet potui ordinario, mixturis, potionibus, jufculis &c. exhibet eam ad fudores modefte proliciendos, bilis acrimoniam obtundendam, fitim compefcendam, vomitum cohibendum, oris amarorem emendandum, præfertim in pefte & cunctis affectibus epidemicis eximiam effe vult; externus ejus ufus eft, ut pulfibus & naribus admoveatur.

Exhiberi folet ab uncia femis, ad unciam unam femis.

AQUA REGIS.

REC. Aquæ fortis uncias fex,
Salis ammoniaci albi unciam unam.

Mixta ferventur.

Ufus chymicus potiffimum eft ad folvendum aurum; medicus non, nifi rariffime, fi unquam.

AQUA SALVIÆ COMPOSITA.

REC. Foliorum Salviæ recentium uncias octo,
Rorismarini,
Serpilli,
Thymi ana unciam unam,
Cardamomi utriusque drachmas fex,
Macidis,
Nucum mofchatarum,
Caryophyllorum,
Zedoariæ,
Galangæ,
Calami aromatici ana unciam dimidiam,
Vini fpirituofi libras octo,
Spiritus vini rectificati libras quatuor,

Poft fufficientem digeftionem deftillentur lento igne ad quartæ partis remanentiam.

Vires cum Aquæ apoplecticæ fpirituofæ viribus conveniunt.

Dofis uncias femis ad drachmas fex.

AQUA SAPPHIREA.

Videatur AQUA OPHTHALMICA SAPPHIREA.

AQUA SPLENETICA.

REC. Aquæ Meliffæ,
Menthæ,
Epilepticæ Langii ana uncias tres,
Mixturæ fimplicis Ludovici drachmas tres,
Effentiæ Caftorei drachmam unam,
Elæofacchari Succini drachmas duas.

Mifceantur.

Ufus in affectibus fplenetico-hyftericis ad unciam femis, vel drachmas fex.

AQUA STOMACHICA.

REC. Summitatum Menthæ crifpæ recentis uncias tres,
Galangæ,
Nucum mofchatarum,
Cinnamomi ana unciam unam,
Vini fpirituofi libras octo.

Deftillentur ad dimidias.

Vires ex ipfa denominatione patent.

Dofis uncia femis ad integram.

AQUA THERIACALIS COMPOSITA.

REC. Radicum Angelicæ,
Valerianæ,
Cardopatii,
Oftrutii,

Radicum Zedoariæ ana unciam unam,
Herbarum Scordii,
Rutæ ana unciam unam femis,
Corticum Citri recentium uncias duas,
Baccarum Juniperi unciam unam,
Theriacæ Andromachi libram femis,
Aquæ fontanæ libras decem.

Mifceantur & proliciantur per deftillationem aquæ libræ fex.

Eft alexipharmaca, ftomachica, atque carminativa, & in febribus malignis, affectibus ventriculi, vomitu, torminibus, dyfenteria, additur mixturis & potionibus.

Dofis ab uncia dimidia ad integram.

AQUA THERIACALIS SIMPLEX.

REC. Theriacæ Andromachi uncias quatuor.
Vini albi libras quinque.

Abftrahantur libræ duæ femis.

Alexipharmaca cenfetur, & a theriacæ ingredientibus vim habet ftomachum confortandi & carminativam.

AQUA TRAVMATICA THEDENII.

Vide infra LIQUOR VULNERARIUS THEDENII.

AQUA TYPHORUM CERVI COMPOSITA.

REC. Typhorum Cervi fucculentorum libras duas femis,
Radicum Pœoniæ unciam unam,
Herbæ Meliffæ,
Florum Borraginis,
Bugloffi,
Rorismarini,
Tunicæ ana unciam unam femis,
Rofarum unciam femis.

Incifis affundantur
Vini albi fpirituofi libræ duodecim.

Deftillentur leni igne ad dimidias.

Vires habentur alexipharmacæ, cordiales & antimelancholicæ, fed revera hæc & fequens typhorum aqua eandem cenfuram idemque fatum cum fupra notata aqua Corn. C. citr. & e Corde Cervi meretur.

Dofis uncia una, vel duæ.

AQUA TYPHORUM CERVI SIMPLEX.

REC. Cornua cervi recentia fucculenta confcindantur in fruftula, & ad libram unam addantur libræ tres Vini generofi, deftillentur ex Mariæ Balneo ad dimidias.

Deftillatur etiam per fe, absque vini additione ex M. B. grata fatis, fed & cara.

AQUA VEGETO-MINERALIS GOULARDI.

REC. Aquæ deftillatæ fimplicis libras duas,
Spiritus vini unciam unam,
Extracti Saturni unciam dimidiam.

Mifceantur & ferventur in vafe vitreo.

Egregium eft remedium externum in inflammationibus, maxime a caufis externis ortis, luxationibus, contufionibus, fracturis, oculorum variis affectibus, ulceribus, fiftulis, ad ambufta, in panaritio, & in genere, ubi repellentia & exficcantia fine damno adhiberi poffunt.

AQUA VERONICÆ CUM VINO.

REC. Herbæ Veronicæ florefcentis libras tres,
Vini albi libras octo.

Poftquam per aliquot dies ad incipientem ufque fermentationem in loco temperato fteterunt,

Deftillentur lento igne ad dimidias.

Balfamica, vulneraria & tonica eft. Commendatur tam in tuffi pulmonali, quam hypochondriaca, inprimis fenibus afthmaticis & ad marafmum difpofitis convenit.

Dofis bis vel ter in die ab uncia una ad unciam unam femis.

AQUA VISCERALIS MAUCHARTI.

REC. Rad. recent. Symphiti majoris,
Liquiritiæ,
Farfaræ ana uncias quinque,
Herb. recent. Bugulæ,
Chærefolii,
Hederæ terreftris,
Hyperici florentis,

Herb. recent. Plantaginis minoris,
Scabiofæ,
Veronicæ, ana manipulos quatuor,
Seminis Anifi ftellati drachmas fex,
Macidis drachmam unam,
Mafticbes electæ drachmas tres,
Cancrorum fluviatilium vivorum Nro. triginta,
Pulmonem vituli recens mactati,

Incifis fuperfundantur
Aquæ Buglofli,
Chærefolii,
Hederæ terreftris,
Veronicæ, ana libra una femis,

Deftillentur per Balneum Mariæ, atque libræ quatuor liquoris eliciantur.

Vulneraria eft, demulcet, & præfertim phthificis, atrophicis & hecticis convenit.

Dofis uncia una, aut altera.

AQUA VITÆ MULIERUM.

Videatur AQUA EMBRYONUM correctior.

AQUA VULNERARIA, Gallis *Eau d'arquebufade* dicta.

REC. Herb. recent. Agrimoniæ,
Alchimillæ ana manipulos duos,
Ariftolochiæ,
Artemifiæ ana manipulos quatuor,
Bellidis majoris,
minoris,
Betonicæ,
Buglofli ana manipulos duos,
Confolidæ Saracenicæ manipulos quatuor,
Fœniculi,
Hyperici,
Plantaginisutriusque,
Saniculæ ana manipulos duos,
Salviæ hortenfis manipulos quatuor,
Herb. recent. Scrophulariæ,
Verbenæ ana manipulos duos.

Incifis affundantur vini fpirituofi libræ quadraginta, & poft digeftionem aliquot dierum, donec fermentare paululum incipiant, deftillentur lento igne, ex vefica ad dimidias; aqua fpirituofa fervetur.

Laudatur aqua hæc ad contufiones, fugillationes, luxationes, ambufta, inflammationes, gangrænam præcavendam, ad vulnera, nec non ad partes roborandas. Sunt, qui etiam interne adhibere folent, ad flatus & tormina difcutienda, fpirituofa enim eft & aromatica.

Defcriptio eft e Difpenfatorio Brandenburgico, atque pro genuina habetur, idcirco in officina aulica regia ufualis.

AQUÆ VULNERARIÆ defcriptio *Pharmacopææ Parifienfis.*

REC. Radicis recentis Symphyti majoris,
Foliorum ejusdem,
Bellidis majoris & minoris,
Bugulæ,
Saniculæ,
Betonicæ,
Scrophulariæ,
Plantaginis,
Agrimoniæ,
Hyperici cum fummitatibus,
Vincæ pervincæ,
Hederæ terreftris,
Artemifiæ,
Veronicæ,
Verbenæ,
Telephii majoris,
Millefolii ana uncias quatuor,
Salviæ,
Angelicæ,
Tanaceti,
Abfinthii,
Chelidonii majoris,
Fœniculi,
Ariftolochiæ clematitidis,
Menthæ,
Hyffopi,

Folio-

Foliorum Nicotianæ ana uncias octo,
Rutæ,
Chamomillæ,
Scordii,
Majoranæ,
Rorismarini ana uncias quatuor,
Summitatum & Florum,
Lavendulæ,
Origani,
Calaminthæ, ana uncias sex.

Macerentur per quatriduum in vini generosi libris quinquaginta, ponderis civilis, postea destillentur ad dimidias.

Si spirituosa expetitur hæc aqua vulneraria, loco vini, herbis modo præscriptis spiritus vini non rectificati superaffundantur libræ quinquaginta, atque destillentur.

Vires sunt eædem, quæ præcedentis.

AQUA ZEDOARIÆ ANISATA.

REC. Zedoariæ uncias sex,
Seminis Anisi uncias tres,
Corticum Citri unciam unam.

Incisa infunde per triduum in vini generosi libris decem.

Postea destillentur ad dimidias.

Easdem cum succedenti habet vires, flatus discutit, & tormina exinde oborta.

Ab uncia dimidia ad unciam integram assumi potest.

AQUA ZEDOARIÆ SIMPLEX.

REC. Zedoariæ uncias octo,
Vini generosi libras octo.

Destillentur ad dimidias.

Est carminativa & alexipharmaca.

Dosis uncia dimidia ad integram.

ARCANUM CORALLINUM.

REC. Mercurii vivi purissimi uncias quatuor.

Solvantur in Spiritus nitri sufficienti quantitate, vel unciis circiter octo; solutio committatur retortæ, & leni igne liquidum evocetur. Tunc augeatur ignis, & retorta undique carbonibus vivis obruatur, ut omnes spiritus expellantur; quo peracto refrigescat. Retorta caute diffracta, invenietur in ejus fundo Mercurius præcipitatus, coccineo colore splendens; sublimatum quod ad collum retortæ hæret, corrosivum, provide separari debet. Præcipitatum rubrum, quod in fundo reperitur, in mortario vitreo optime tere, inter terendum Olei Tartari per deliquium uncias tres vel quatuor affunde, atque diu & multum pistillo agita; tandem, affusa aqua copiosa, omnem salsedinem elue, & pulverem rubrum exsicca. Cicurari hac trituratione cum Oleo Tartari alcalino, corrosivum acidum creditur, præsertim si super pulverem aqua elutum aliquoties spiritus vini accensus deflagretur.

Usus Arcani corallini, in diaphoresi promovenda, a multis commendatur, stimulum alvum ducentibus pharmacis addit, & ad ciendum salivæ fluxum interdum adhibetur. Rectius tamen plurimi ab usu interno præparati hujus, licet mitigati, quod cum mercurio præcipitato rubro convenit, abstinent.

ARCANUM DUPLICATUM, sive NITRUM VITRIOLATUM.

REC. Vitrioli Ungarici, vel alius martialis, libras duas,
solvantur in
Aquæ calidæ fontanæ libris octo, vel decem;
Nitri fixi tantundem in aquæ fontanæ libris quinque soluti.

Ambas solutiones filtratas sensim commisce, Nitri fixi solutionem Vitrioli lente infundendo; præcipitabitur terra metallica; cum quodam effervescentiæ indicio; affundatur solutio alcalina ad punctum saturationis usque; filtretur postea permixtus liquor. Terra præcipitata eluatur affusa aqua calida, ut omnis extrahatur salsedo. Evaporentur permixti liquores ad cuticulam, & ad crystallisationem reponantur.

Sal medium hoc, Tartaro vitriolato Tacheniano per omnia simile; medicamentum in malo hypochondriaco, febribus, verbo, in obstructionibus, & detergendis ventriculo

atque

atque inteſtinis a viſcidis humoribus, egregios effectus præſtat. Alvum ducit, a ſcrupulo ad ſcrupulos duos & drachmam integram exhibitum. Commiſcetur vero plerumque abſorbentibus, & ita etiam adminiſtratum, ad incidendos viſcidos humores in primis viis, multum valere deprehenditur. Animadvertendum magnopere eſt, ut bene ſit præparatum, atque metallicæ particulæ penitus ſint præcipitatæ, (quod fit ſufficiente ſolutionis Nitri fixi additione,) alias facile nauſeam & vomitum excitat.

Nota. Parari plerumque ſolet ſic dictum hoc Arcanum duplicatum ex reſiduo Aquæ fortis, vehementiſſimo igne calcinato, & ſufficienti quantitate aquæ ſoluto. Si affuſione portione quadam liquoris Nitri fixi reſiduæ forſan metallicæ Vitrioli particulæ penitus fuerint præcipitatæ, filtratione & cryſtalliſatione æque ſecurum, idque minori conſtans pretio, præbet Arcanum duplicatum, ac ſuperior præſcriptio.

ARCANUM TARTARI, ſive TERRA FOLIATA TARTARI.

REC. Cinerum clavellatorum antea bene depuratorum uncias quatuor,

Immitte vitro amplo & ſucceſſive affunde Aceti Vini deſtillati quantum ſufficit ad perfectam ſaturationem.

Liquor obtentus per chartam emporeticam filtretur & in vaſe figulino probe vitreato ad ſiccitatem evaporetur, ſub finem leniſſimum ignis gradum adhibendo &, ne maſſa grumoſa fiat, continuo agitando. (Si forſitan, uti ſubinde contingit, alcali non ſatis ab aceto ſaturatum fuerit, quod guſtu aliisve experimentis deprehendetur, denuo acetum vini deſtillatum affundatur, uſque dum nulla amplius effervefcentia oriatur, atque eodem modo tractetur.) Remanentia ſalina aqua frigida ſolvitur, atque ſolutio per chartam bibulam filtrata, rurſus, uti antea dictum, evaporatur, & ſiccata in vitro probe clauſo, loco calido, ne liqueſcat, ſervatur.

Eſt medicamentum blandum, ſaponaceum, incidens, reſolvens, abſtergens, urinam & alvum movens.

A ſcrupulo uno ad drachmam unam in vehiculo aquoſo exhibetur.

Solvitur pariter penitus in ſpiritu vini egregiamque tincturam reſolventem, infra ſub nomine LIQUORIS TERRÆ FOLIATI TARTARI commendatam, præbet.

Nota. Præſcripſimus loco alias uſitati Salis Tartari albiſſimi cineres clavellatos depuratos, quippe non minus efficaces & longe viliore pretio proſtantes. Poſſet eximii medicamenti ſæpiſſime applicabilis pretium magis imminui, ſi loco aceti deſtillati acetum ſimplex meracum adhiberetur, verum tunc poſt evaporationem maſſa nigra remanet, cum terra foliata tartari albidior vulgo deſideretur & æſtimetur. Hæc nigredo quidem ipſi exuitur, ſi maſſa ſalina in cacabo ferreo ſuper prunas ſub continua agitatione æquabiliter liquefit, poſt refrigerium in aqua frigida ſolvitur, per filtrum transmittitur, & tunc denuo inſpiſſatur; aſt veremur merito, ne ob albedinem obtinendam repetita tali operatione pars oleoſa deſtruatur & ipſa pars ſaponacea medicamenti hoc artificio pereat, attamen cum terra foliata tartari non forma ſicca ſed ſoluta præſcribi ſoleat, poſſet cinerum clavellatorum libra dimidia ſaturari cum aceti vini ſimplicis acerrimi ſufficiente quantitate, & lixivium per filtrum antea trancolatum inſpiſſari ad remanentiam libræ unius & dimidiæ; haberetur ſic medicamentum minus pretioſum & æque activum, quod ſub nomine *Liquoris terræ foliatæ tartari* VULGARIS ſive PRO PAUPERIBUS aſſervari meretur.

Ab alio quodam artificio, quo Arcanum Tartari ope Sacchari Saturni bene albidum præparatur, dehortamur potius, quam ut id doceamus; ſufficiat monuiſſe, quod ex tali artificio

ficio huic fali non provide præparato labes faturnina adhærere poffit.

AURUM FULMINANS.

REC. Auri puriffimi drachmas duas,
Solvantur in
Aquæ Regis unciis duabus,
Solutioni inftilletur fpiritus falis armoniaci volatilis aquofi, quantum fatis, ad plenariam auri præcipitationem; præcipitatum, repetita affufione & ablutione aquæ fontanæ, edulcora, & pulverem luteo-fufci coloris, charta bibula exceptum, & leniffimo calore exficcatum, in vitro ad ufum ferva.

Affumtum Auri pondus una tertia parte folet fuperare, ob falia Auro præcipitato arcte adhærentia.

Nota. Aurum fulminans, fi non ex puro Auro, ut vulgo fieri folet, præparatum fuerit, tormina vehementia excitat. Neque vero nummi, quos *Ducatos* vocant, ex puriffimo Auro cufi funt, fed femper aliquid & circiter vigefima quarta pars cupri vel argenti additur, quod monetarii *legare* dicunt; Cuprum vero ab aqua regis etiam folvitur, & cum auro præcipitatur. Opus igitur eft, ut depuretur antea, quod optime per encheirefin illam, quam in arte feparatoria periti *quartam* vocant, fit: Auri nimirum pars una, cum tribus argenti, funditur, poftea in aqua forti folvitur; ita aurum in fundo remanet. Ut autem conftet, omne argentum auro extractum & ab aqua forti folutum effe, fuperaffundatur alia, repetatur tertio, & leni calore ebulliat; denique effundatur aqua fortis, & regia ejus loco affundatur, qua folvetur aurum, purum jam & aptum, ex quo fulminans paretur.

Expectabatur olim ab hoc pharmaco, quippe e nobiliffimo metallo, auro, præparato, quod & per fe a grano uno ufque ad quinque fcopo purgandi dabatur, & alia compofita ingrediebatur, haud exigua efficacia, maxime in pertinaciffimis inteftinorum obftructionibus, aft fufpectum omnino eft & noxium; hinc noftris temporibus merito prudentiores ab eo abhorrent, cum facile ex ipfa præparatione per principia chemica vis ejus arrodens intelligatur.

BACILLI AD FORNACEM.

Videatur MASSA AD FORNACEM.

BACILLI DE LIQUIRITIA ALBI.

REC. Gummi Arabici,
Specierum diaireos fimplicium,
diatragacanthæ ana unciam femis,
Radicis Liquiritiæ,
Amyli ana unciam unam.
Terantur omnia in pollinem fubtiliffimum, cui addantur
Sacchari albi pulverifati libræ duæ,
Mucilaginis tragacanthæ quantum fatis;
Pinfantur in mortario, fiat maffa, ex qua formentur, pro lubitu, bacilli; qui fub nomine LIQUIRITIÆ ALBÆ COCTÆ reponantur.

BACILLI DE LIQUIRITIA CITRINI.

REC. Liquiritiæ pulverifatæ unciam unam,
Iridis florentinæ,
Amyli albi ana unciam femis,
Croci fubtiliffime triti fcrupulum unum,
Sacchari albi libram unam.
Fiat, fufficiente quantitate mucilaginis tragacanthæ, maffa, ex qua formentur bacilli.

In catarrhis & defluxionibus acribus ad fauces, indeque orta tuffi ficca, & raucedine profunt.

BALSAMUM APOPLECTICUM.

REC. Olei Nuciftæ expreffi uncias tres femis,
Jasmini,
Cinnamomi,
Ligni rhodii ana drachmam unam femis,
Lavendulæ,
Majoranæ,
Caryophyllorum ana drachmam unam,
Rutæ,
Succini ana fcrupulum unum,
Mofchi,
Ambræ ana grana fedecim,

Zibethi

Zibethi fcrupulum femis,
Balfami Peruviani fcrupulos duos,
Spodii nigri præparati quantum fatis pro colore.

Oleo nuciftæ lento igne liquato, inftillentur olea deftillata, Mofchus & Ambra cum fpiritu rofato trita, Zibethum & Balfamum Peruvianum in fine addantur.

Parari etiam absque Mofcho, Ambra & Zibetho debet, pro illis, qui horum odorem perferre nequeunt.

Apoplecticorum naribus, vertici, temporibusque illitum, potiffimum vero, ob odoris commendationem, expeti folet.

BALSAMUM ARCÆI.

REC. Terebinthinæ Venetæ,
Gummi, vel potius refinæ Elemi,
Sevi cervini ana uncias duas,
Olei Hyperici unciam unam,
Sandali rubri drachmam unam.

Gummi Elemi in Terebinthina leniffimo igne folvitur, quibus fucceffive adduntur fevum & oleum Hyperici, in alio vafe liquata.

Præftans vulnerarium & digeftivum eft, quod in vulneribus feliciter adhibetur.

BALSAMUM CARYOPHYLLORUM.

REC. Olei deftillati Caryophyllorum drachmam unam,
Nuciftæ expreffi drachmas duas femis,

Mixtis colorem concilia pulvere tenuiffimo caryophyllorum, vel Boleti cervini.

Balfama fimplicia ex olei virtute, e quo parata funt, æftimantur.

BALSAMUM CEPHALICUM SAXONICUM.

REC. Olei deftillati Lavendulæ,
Succini albi ana fcrupulum unum,
Pulegii,
Majoranæ,
Salviæ,
Anthos,

Olei deftillati Saturejæ ana grana quindecim,
Macidis,
Rutæ ana fcrupulum femis,
Menthæ,
Origani ana grana duodecim,
Nucis mofchatæ expreffi unciam unam.

Mifceantur, & fiat Balfamum.

Cephalicum eft, nervinum, ftomachicum, roborans, &c.

BALSAMUM CINNAMOMI.

REC. Olei deftillati Cinnamomi drachmam unam,
Nuciftæ expreffi, ope fpiritus Vini, odore fuo privati, drachmas duas femis,

Fiat Balfamum, Bolo Armena tingendum.

Præftantiffimum eft in omnibus affectibus, in quibus balfamo opus eft, & propter fuaviffimum odorem, quem nemo facile faftidit, omnibus commendari poteft.

BALSAMUM COMMENDATORIS DE PERNE, five PERSICUM, Gallis *BEAUME DE COMMANDEUR.*

REC. Balfami Indici ficci unciam unam,
Styracis in granis uncias duas,
Benzoës electæ uncias tres,
Olibani electi unciam femis.

Trita folvantur in
Spiritus Vini rectificatiffimi unciis quindecim.

Solutio per chartam filtrata fervetur.

Seorfim infundantur in
Spiritus Vini rectificatiffimi unciis decem,
Radicis Angelicæ,
Herbæ Millefolii,
Aloës Succotrinæ,
Myrrhæ electæ ana uncia dimidia.

Digefta & fufficienter extracta exprimantur; Effentia, pariter per chartam filtrata, fuperiori folutioni addatur, & optime per digeftionem mixta ferventur.

Multis laudibus evehitur hoc balſamum a Pometo, qui nobis deſcriptionem, quam alii diverſimode variatam exhibent, ſuppeditavit, & tam internus ejus uſus, quam externus, magnopere in variis morbis, & omnis generis vulneribus & ulceribus commendatur; nec etiam laude ſua Eſſentiam hanc balſamicam privandam eſſe cenſemus. Monemus tamen, interne illud cum circumſpectione, & in parva doſi, ne ſanguinem exæſtuet, præſcribere; ſufficiunt guttæ decem, vel quindecim, vitello ovi vel ſacchari pulvere, mixtæ, cum vehiculo aquoſo exhibere. Completum hoc balſamum dicitur, ſi adhuc Ambra & Moſchus adduntur.

BALSAMUM EMBRYONUM.

Videatur AQUA EMBRYONUM.

BALSAMUM LAVENDULÆ.

REC. Olei deſtillati Lavendulæ drachmam unam,
Nuciſtæ expreſſi, odore & colore ope ſpiritus vini viduati, drachmas duas ſemis.

Mixta tingantur cœruleo montano.

BALSAMUM LOCATELLI.

REC. Olei Olivarum uncias ſex,
Ceræ citrinæ uncias quatuor,
Vini Canarienſis uncias quinque.

Leni igne, ad conſumtionem vini coctis, adde
Terebinthinæ Venetæ claræ uncias ſex,
Balſami Peruviani drachmas duas,
Sandali rubri unciam ſemis.

Ad vulnera, contuſiones, variasque læſiones internas pariter, ac externas, commendatur;

Interne propinatur a drachmis duabus, ad unciam ſemis in juſculo.

BALSAMUM MAJORANÆ.

REC. Olei Majoranæ deſtillati drachmam unam,
Nucis moſchatæ expreſſi drachmas duas ſemis.

Miſceantur.

Vires ſunt cephalicæ, nervinæ & errhinæ.

BALSAMUM NUCISTÆ.

REC. Olei Nuciſtæ expreſſi drachmas duas,
deſtillati ſcrupulos duos,

Miſceantur.

Vires habet ſtomachicas, cephalicas, nervinas, atque bono cum effectu in diarrhœa infantum adhibetur.

BALSAMUM ODONTALGICUM.

REC. Olei ligni ſancti drachmas duas,
Caryophyllorum drachmam unam,
Opii,
Camphoræ ana ſcrupulos duos,
Olei Nuciſtæ expreſſi drachmas ſex,

Opium & Camphora ſpiritus vini pauxillo ſoluta, miſceantur cum reliquis.

Vires in ſiſtendis graviſſimis dentium doloribus compertæ ſunt, ſi vel ſolum, vel goſſypio exceptum, cavitatibus dentium applicetur.

BALSAMUM OPHTHALMICUM St. YVEANUM.

REC. Butyri recentis non ſaliti uncias tres,
Ceræ albæ unciam dimidiam.

Liquefactis & parum refrigeratis admiſce
Mercurii præcipitati rubri ſubtiliſſime pulveriſati drachmas duas cum dimidia,
Florum Zinci drachmam unam,
Camphoræ in oleo ovorum ſolutæ ſcrupulos duos cum dimidio.

Miſceantur in mortario lapideo, & fiat lege artis balſamum.

Conducit in diverſis oculorum inflammationibus, ſeroſis præcipue & venereis, quin etiam in corneæ maculis & ulcuſculis. Adhibendi modus eſt, ut granum dimidium vel & integrum oculo bis in die uſque ad ſanationem infricetur.

BALSAMUM RUTÆ.

Fit eodem modo, quo Balſamum Lavendulæ, loco Olei Lavendulæ, Oleum Rutæ

tæ ſumendo, atque pauxilla florum viridis æris quantitate tingendo.

ommendatur hyſtericis atque epilepticis.

BALSAMUM SAPONIS.

EC. Saponis Hiſpanici exſiccati & pulveriſati libram dimidiam,

dmiſce contundendo in mortario
Olei Terebinthinæ libram dimidiam,

fiat maſſa aſſervanda ſub nomine corporis pro balſamo ſaponis. Jam ulterius

EC. Hujus corporis pro balſamo ſaponis libram unam,
Spiritus vini rectificati libras quatuor.

igere leni igne & filtra.

ximium eſt medicamentum reſolvens. Conducit in luxationibus, fracturis, panaritio, tumoribus varii generis. Pari modo vel balſamum hoc, vel ejus corpus in ſpiritu ſerpilli ſolutum, vel cum oleo Cornu Cervi fœtido mixtum, addita quoque pro lubitu camphora, auxilium affert in paralyſi & tabeſcentia membrorum, arthritica ariditate partium, tumoribus œdematoſis & in ipſa anchyloſi, ſi partibus affectis ad ignem a guttis triginta ad quinquaginta circa articulos inungitur.

BALSAMUM SOMNIFERUM.

EC. Unguenti Populei,
Olei Nuciſtæ expreſſi ana unciam unam,
Opii, in ſpiritu vini diſſoluti, drachmam unam,
Olei ligni Rhodii guttas ſedecim.

iſce, fiat balſamum.

Naribus, temporibus, & pulſibus illitum, in capitis dolore ſopiendo, & impediendis nimiis vigiliis, prodeſt.

BALSAMUM STOMACHICUM.

EC. Olei Abſinthii deſtillati,
Corticum Aurantiorum,
Caryophyllorum,
Macidis,
Menthæ ana drachmam ſemis,
Balſami de Peru drachmam unam,
Olei Nuciſtæ expreſſi unciam unam.

Miſce, fiat balſamum.

Ventriculum confortat, vomitus & ſingultum ſiſtit, flatus & ructus pellit ac diſcutit, epigaſtricæ regioni illitum.

BALSAMUM SUCCINI.

REC. Olei Nucis Moſchatæ expreſſi drachmas duas ſemis,
Olei deſtillati Succini drachmam unam.

Miſce, fiat balſamum.

In affectibus hyſtericis, cephalalgia mulierum, & ſpaſmis infantum externe adhiberi ſolet.

BALSAMUM SULPHURIS AMYGDALATUM.

REC. Florum Sulphuris unciam unam,
Olei Amygdalarum dulcium recens expreſſi uncias ſex.

Digerantur in arena calore convenienti per dies aliquot, donec oleum colore ſit tinctum rubro. Refrigerato vaſe Balſamum ſeparetur a ſulphure non ſoluto.

Convenit ad ulcera tam interna, quam externa, & ſecure dari poteſt a guttis quindecim ad triginta, in ſubjectis phlegmaticis. Recentius quoque contra mala ex deglutito arſenico & ærugine orta laudatum eſt.

BALSAMUM SULPHURIS ANISATUM.

Eodem paratur modo, quo præcedens, ſubſtituto Oleo Aniſi deſtillato, loco Olei Amygdalarum; quod & de eo notandum, quod ſuccinatum & therebinthinatum vocant & ſubinde parari jubent.

Prodeſt in colica flatulenta, & affectibus catarrhalibus, pectus infeſtantibus.

Doſis guttæ quinque ad duodecim.

BALSAMUM SULPHURIS RULANDI.

REC. Sulphuris citrini uncias duas,
Olei Therebinthini uncias tres,
Lini libras duas.

Sulphuri liquato adde oleum lini, & coque lentiſſimo igne, donec acquiſiverit colorem

rem fuſcum; his aliquantum refrigeratis infunde oleum therebinthinæ, digere leniſſimo calore, & ſerva uſui.

Uſus eſt externus, reſolvens, discutiens, vulnerarius; præcipue vero ad Emplaſtrum ſulphuris Rulandi adhibetur.

BALSAMUM VITÆ AD MODUM HOFFMANNI.

REC. Olei deſtillati Lavendulæ,
Majoranæ,
Caryophyllorum,
Macidis,
Cinnamomi, ana ſcrupulum unum,
Rutæ,
Succini albi ana ſcrupulum ſemis,
Citri, e corticibus recens expreſſi, ſcrupulum unum,
Ambræ griſeæ ſcrupulum ſemis.

Olea cum Ambra & Balſami Peruviani ſcrupulo uno miſceantur, atque in ſpiritus vini rectificatiſſimi tartariſati unciis decem ſolvantur.

Balſamum vitæ non ſolum externe ad odorandum, & partes debilitatas confortandas, ad ventriculi affectus, nauſeam, ructus, colicam & diarrhœam adhibetur, ſed & interno uſui ad eosdem morbos, tanquam nervinum, cephalicum, ſtomachicum, præcipue ſenibus ac ſeroſis, a guttis decem ad viginti feliciter commendatur.

BALSAMUM VULNERARIUM.

REC. Spiritus vini rectificatiſſimi uncias ſex,
Terebinthinæ Venetæ unciam unam ſemis.

Mixta ſolvantur in liquorem aurei coloris.

Ad vulnera recentia, præcipue nervoſarum partium, punctim inflicta, non ſine inſigni fructu adhibetur.

BALSAMUM VULNERARIUM DIPPELII.

Videatur LIQUOR.

BALSAMUM VULNERARIUM MINDERERI.

REC. Terebinthinæ claræ Venetæ unciam unam ſemis,
Gummi Elemi pulveriſati unciam ſemis.

Solvatur leniſſimo igne, poſtea addantur
Olei Hyperici, ex floribus per infuſionem parati, uncia una ſemis,
Ceræ deſtillati ſcrupuli duo.

Miſce, fiat balſamum.

In vulneribus noviter inflictis, linteis applicatum, laudatur.

BALSAMUM VULNERARIUM STAHLII.

REC. Eſſentiæ Succini ordinariæ uncias duas,
Myrrhæ unciam unam.
Olei Therebinthinæ unciam ſemis.

Miſce, digere loco calido.

Conducit ad vulnera, & ulcera partium exſanguium, etiam carioſa. In partibus ſanguineis proportio Eſſentiæ Myrrhæ augetur. Ita vices ſupplere poteſt pretioſioris Balſami Commendatoris.

BEZOARDICUM ANIMALE.

Eſt pulvis viperarum Italicarum.

Vim ipſi tribuebant alexipharmacam, ſudoriferam, in morbis malignis, & a morſibus venenatorum animalium ortis, nec non in lepra, morbo venereo & Arthritide commendabant, verum hic pulvis viperarum exſiccatarum ineſſicax & inſigniori corruptioni per moram obnoxius eſt, atque nequaquam iſtis & olim & recentius celebratis curationibus cum decocto viperarum vivarum & integrarum ſubſtitui poteſt.

BEZOARDICUM JOVIALE.

REC. Reguli Antimonii ſimplicis uncias quatuor,
Stanni Anglici uncias duas.

Fundantur ſimul in crucibulo, effuſa atque refrigerata pulveriſentur, poſtea additis
Mercurii ſublimati unciis octo,

atque

atque optime in mortario vitreo mixtis, ad intimiorem folutionem, reponantur per aliquot dies noctesque in cellam, tum retortæ immiffa deftillentur, butyri Antimonii inftar; liquor, qui prodit, affufa magna aquæ fontanæ quantitate diluatur, & præcipitabitur pulvis albus, qui, repetita aquæ tepidæ affufione, edulcoratus & ficcatus, cum triplo Nitri detonetur. Poftea, affufa multa aqua, omni falfedine privatus fervetur.

Commendatur ad hyftericos affectus, & ei magnæ attribuuntur vires diaphoreticæ & anodynæ.

Dofis a granis decem, ad fcrupulum unum.

BEZOARDICUM MARTIALE.

Eadem methodo, qua præcedens Bezoardicum joviale paratur, loco reguli jovialis, regulum martialem fumendo.

Parum de Marte participat, & viribus a diaphoretico Martiali fuperatur; hinc, cum multo pretiofior etiam ejus præparatio fit, merito a Difpenfatorii Brandenburgici editoribus Diaphoreticum martiale Ludovici fubftituitur, quibus & nos fubfcribimus. Viennenfes fpecificum ftomachale Poterii ejus loco commendant.

Adfcribuntur vires roborantes, acidum abforbentes, & tranfpirationem promoventes.

Dofis grana XV. ad grana viginti quinque.

BEZOARDICUM MINERALE.

REC. Mercurii vitæ uncias duas,
Nitri cryftallifati exficcati uncias fex.

Mifceantur, & in crucibulo, per vices ingerendo, leniffime detonentur. Maffa alba falina aqua fontana folvitur atque edulcoratur. Pulvis fubfidens leni calore exficcatur.

Earundem cum Antimonio diaphoretico fimplici virium eft, & eadem dofi ab iis propinatur, quibus forfitan adhucdum ejusmodi calces placent.

BOLI ARMENÆ PRÆPARATIO.

Bolus Armena pulverifata aqua fontana diluitur, aqua turbida, tenuiffimis Boli particulis mixta, leni inclinatione feparatur a fpiffo, novaque aquæ quantitas toties affunditur, & effunditur leniter, donec, præter arenulas & craffiores partes nihil remaneat. Bolus, quæ paulatim in aqua decantata fubfedit, effufa illa, fervatur exficcata.

Tribuuntur Bolo vires alexipharmacæ & acidum abforbentes; merito vero inter adftringentia refertur.

Dofis a fcrupulo femis ad drachmam femis.

BUTYRUM ANTIMONII.

Vide ANTIMONII BUTYRUM.

BUTYRUM CACAO.

Vide OLEA EXPRESSA.

BUTYRUM MAJORANÆ.
RUBRUM.
VIRIDE.

Vide UNGUENTA.

CANDELÆ FUMALES.

REC. Styracis calamitæ unciam unam femis,
Benzoës,
Mafliches,
Caryophyllorum aromaticorum,
Sacchari albi ana drachmas fex,
Carbonum Tiliæ, vel ex alio ligno levi optime exuftorum uncias quindecim.

Fiat omnium pulvis fubtiliffimus, qui mucilaginis Tragacanthæ fufficiente quantitate, in juftam confiftentiam, five maffam, redigendus eft, ex qua, pro lubitu, candelæ formari poterunt.

Si maffæ modo præfcriptæ
Balfami Peruviani uncia femis,
Olei deftillati Caryophyllorum,
Ligni Rhodii,
Lavendulæ ana fcrupulus unus,
addantur, candelæ fragrantiores, & fic dictæ COMPLETÆ formari poffunt.

CASSIA EXTRACTA.

Vide PULPA CASSIÆ.

CAUTERIUM ANTIMONIALE.

Vide ANTIMONII BUTYRUM.

CAUTERIUM POTENTIALE, f. LAPIS SEPTICUS, f. LAPIS CAUSTICUS CHIRURGORUM.

Lixivium faponariorum, (quod ex Calcis vivæ partibus tribus, cinerum clavellatorum parte una & aquæ communis partibus fex vel decem, facta poft fufficientem agitationem folutione & filtratione, paratur,) in fartagine ferrea tam diu coquitur, donec omnis humiditas aquofa ablata fuit, refiduum falinum fine ebullitione, ferè olei ad inftar, fluit, atque extra ignem ficcefcit & concrefcit. Tunc ab igne removetur, & maffa jam folidefcere incipiens fpatula ferrea eximitur, vel fuper laminam ferream effunditur & in minores partes ufui accommodatas dividitur, quæ vafe accurate claufo prope fornacem affervari debent, ne humiditate attracta liquefcant.

Infervit ad varias partes, v. g. excrefcentias præternaturales corrodendas & deftruendas atque ad fonticulos excitandos.

CAUTERIUM POTENTIALE MITIUS.

REC. Lixivii faponariorum uncias octo, coque ad uncias duas, dein liquori bullienti adde opii depurati drachmas duas, calcis vivæ pulverifatæ drachmas quinque vel tantum, quantum ad omnem liquorem abforbendum requiritur, ut pafta fiat vafe optime claufo ad ufus fervanda.

Mitius eft quam prius & minus dolorificum, loco celebrati arcani, feptici Sutoriani, infervire poteft & in hydrocele potiffimum ab Else *&* Gahn *commendatur.*

CERA ARBOREA.

REC. Ceræ citrinæ,
Refinæ Pini,
Colophoniæ ana libram femis,
Terebinthinæ vulgaris,
Adipis fuillæ ana uncias duas,

Liquefcant & colentur.

Utuntur ea hortulani ad infitionem & læfiones arborum.

CERA SIGILLARIS RUBRA.

REC. Ceræ citrinæ uncias fedecim,
Refinæ Pini uncias fex,
Terebinthinæ Venetæ uncias tres,
Cinnabaris factitiæ præparatæ uncias tres.

Liquetur cera & refina, atque mixturæ colatæ addatur cinnabaris modico olei lini trita, & effundatur in formas confuetas.

CERA SIGILLARIS VIRIDIS.

Eodem modo paratur, loco Cinnabaris, addendo æruginis, five viridis Æris probe triti, & in olei lini drachmis duabus foluti, unciam unam.

Ceræ rubræ in Medicina nullus ufus eft, viridi ad clavos & verrucas nonnunquam utuntur Chirurgi.

CERATA.

Ab emplaftris parum differunt, nifi, quod fint molliora ac tractabiliora, hanc ob caufam omnia in claffem Emplaftrorum retulimus, præter unicum

CERATUM SATURNINUM GOULARDI.

REC. Lithargyrii uncias quatuor,
Aceti vini uncias fedecim,

coque invicem, per integram horam, fub perpetua agitatione cum fpatula lignea, Solutionem decanta & filtra, quæ ab Autore vocatur *Extractum Saturni.*

Jam recipe
Olei olivarum uncias quatuor,
Ceræ unciam unam,

mixta liquentur leni igne, huic maffæ refrigeratæ fucceffive adde Aquam Saturninam, ex unciis viginti quatuor aquæ & uncia una extracti faturni paratæ, ea adhibita encheirefi, ut in patina ampla, in loco frigido, per vices exiguæ faltem dofes aquæ forti agitatione & concuffione ope fpatulæ ligneæ commifceantur, donec tandem aquæ quantitas omnis, vel quantum fieri poteft, fubacta cum oleo & cera formam cerati albi, in magnam molem excrefcentis, induerit. Labor hic commixtionis tribus quatuorve horis abfolvi poteft.

Vires

Vires extracti, aquæ & cerati ex saturno magnis laudibus in peculiari libello extolluntur a Goulardo, contra inflammationes externas, contusiones, ambusta, ulcera, fistulas, cancros, serpigines, scabiem, imo etiam, ope admixti saponis, contra anchyloses. Notissimis aceti lithargyrii & sacchari saturni viribus prudens Chirurgus laudatorum præparatorum usum facile metiri potest.

CHALYBS SULPHURE PRÆPARATUS.

Vide infra LIMATURA MARTIS SULPHURATA.

CHOCOLATA.

REC. Fructuum Cacao, parum tostorum, & a corticibus mundatorum, libram unam.

Pinsantur diu & diligenter in mortario calido, ut abeant in massam pultiformem tenuissimam, addatur successive

Sacchari albi, subtilissime triti, libra una,

& in fine

Vanigliarum, optime tritarum, Nro. quatuor.

Misceantur, atque pro lubitu, tabulæ vel cylindri formentur.

Nonnulli etiam

Cinnamomi acuti,
Caryophyllorum aromaticorum ana drachmas duas, & guttas aliquot Balsami Peruviani nigri

addere solent.

Vires sunt nutrientes, corroborantes & demulcentes; sine aromatibus parata hecticis & tabe consumtis prodest, atque senibus convenit.

CINNABARIS ANTIMONII.

Videatur ANTIMONII CINNABARIS.

CINNABARIS FACTITIA.

REC. Florum Sulphuris uncias quatuor, Mercurii vivi purissimi uncias duodecim.

Fluat Sulphur in vase figulino satis capaci, cui per vices Mercurius, in tigillo calefactus, addatur; misceantur fistula, qua fumum Tabaci haurimus, exacte; solet tum fieri subito magnus sibilus, & exoriri fumus densus atque cum sonitu inflammari materies; operculo igitur vas tegendum. Refrigerata postea massa nigra, in pulverem trita, immittatur cucurbitæ vitreæ, vel vasi sublimatorio, cui imponatur alembicus; lutetur luto ex argilla & calce facto, ponatur in furnum sic, ut vas sublimatorium fere fundum capellæ attingat, obruatur arena paulo altius, quam materies; adhibeatur ignis per gradus, ad summum usque. Ascendit primo parum phlegmatis, deinde flores subalbidi, postea nigri, & tandem cinnabaris. Ubi ignis summus per tres horas applicatus est, frigescant sponte, & cinnabaris ab adhærente nigredine separata servetur.

Nigredo oritur a sulphure abundante, pulcherrima enim Cinnabaris non nisi unam partem sulphuris, cum septem partibus Mercurii unitam, continet.

Cinnabaris talis factitia, minori constans pretio, non minores habet virtutes quam cinnabaris nativa.

Datur secure in eadem dosi, atque pulveribus addi potest, ubi alias cinnabaris nativa adhiberi solet. Cinnabaris tenerrime pulverisata venalis si minio adulterata esset, detegi potest fraus, vel instituta sublimatione, ut appareat, an sine residuo elevetur, vel affuso aceto, quod ex minio dulce redditur.

CINNABARIS NATIVÆ RECTIFICATIO.

Cinnabaris nativa cruda, in pulverem trita, immittitur vitro sublimatorio, atque igne arenæ per tres horas adhibito fortissimo, sublimatur, quæ, postea super marmore lævigata & aqua pura lota, vocatur

CINNABARIS NATIVA PRÆPARATA,

Quæ ex nonnullorum observatorum testimonio subinde arsenicales partes conti- net,

net, & ob hanc quoque caufam laudes olim obtentas non meretur.

CLARETUM E SEX SEMINIBUS.
Vid. AQUA CARMINAT. PER INFUS.

COLCOTHAR.

Eft Vitriolum viride ad rubedinem calcinatum.

Ufus eft in emplaftris ficcantibus.

CONCHÆ CITRATÆ.

REC. Concharum a mucore mundatarum & fubtiliffime pulverifatarum, libram unam, affundatur
Succi Citri libra femis,
& leni calore, in patina vitrea, exficcatæ ferventur ad ufum.

Loco Succi Citri, etiam aceto deftillato faturari poffunt.

Vires cum fuccedentium præparatarum conveniunt, magis tamen diureticæ deprehenduntur.

Dofis a fcrupulo dimidio ad drachmam dimidiam.

CONCHARUM PRÆPARATIO.

Affundatur teftis concharum oblongarum, acetum forte, macerentur, ut fordes atque mucor abradi queant. Mundatæ exficcentur, pulverifentur fubtiliffime & fuper marmore lævigentur.

Abforbentes funt, febrifugæ, & fudorem ac urinam cient.

Dofis eadem quæ citratarum.

CONDITA.

Corticibus AURANTIORUM & CITRI recentibus fuperfundatur lixivium e cineribus clarum, fic, poft unam vel alteram ebullitionem in vafe figulino, mollefcent. Quo facto abluantur aqua fontana calida, &, mundati ab albedine, cribro inverfo imponantur, ut fuperfluo humore orbentur. Poftea in vafe vitreo repofitis affundatur Saccharum clarificatum, & fere ad confiftentiam tabulati coctum, ad fupereminentiam unius digiti, ferventur.

FRUCTUS CYDONIORUM,
RADICES CALAMI,
CICHOREI,
ENULÆ,
SATYRII,
ERYNGII, & cæteræ

in aqua fontana coquuntur, ufque dum mollefcant, & a fuperflua humiditate exficcatis, faccharum fuperfunditur, ad confiftentiam tabulati coctum, quantum fufficit.

FRUCTUS vero BERBERUM,
CERASORUM,
RIBIUM, &
RUBI IDÆI,

fine prævia coctione, faccharo, ad confiftentiam tabulati cocto immerguntur.

NUCES JUGLANDES immaturæ feftuca perforantur, atque per fex vel octo dies in aqua frigida macerantur, quotidie aquam recentem fuperaffundendo. Poftea ad mollitiem coquuntur, caryophyllis aromaticis & cinnamomo hinc inde ftipantur, & faccharo clarificato, ad confiftentiam tabulati cocto, immerguntur.

CARYOPHYLLI,
NUCES INDICÆ, &
ZINGIBER
ex Indiis condita advehuntur.

CONFECTIO ALKERMES.

REC. Succi Granorum Kermes tepefacti & colati libras tres,
Aquæ rofarum uncias fex,
Olei Cinnamomi fcrupulum dimidium,
Sacchari puriffimi libram unam.

Saccharum cum aqua rofarum balnei calore liquefac in fyrupum, dein fuccum Kermes immifce, &, poftquam refrixerit, oleum cinnamomi adde, vel (id quod magis commodum) oleum cinnamomi fruftulo facchari inftilla, in elæofaccharum tere, & tunc demum, ut eo facilius & æquabilius diftribuatur, forma pulveris admifce.

Eft

Est hæc confectio gratum & cardiacum remedium, quod a scrupulo ad drachmam & ultra propinari potest, & a medicis anglis frequentius adhibetur. Recepimus ideo hanc e Pharmacopœa Londinensi desumtam formulam, & studio omisimus alias usitatam, pretiosam & minus congruam præscriptionem, quæ præter saccharum & succos pomorum Borsdorffianorum granorumque Kermes adhuc lignum aloës, cinnamomum, lapidem lazuli, margaritas orientales, folia auri & coccinellum pro hac confectione requirit, eamque, si moschus & ambra additur, confectionem completam appellat.

CONFECTIO ANISI LAXATIVA.

REC. Seminis Anisi electi unciam unam semis,
Sacchari albi libram unam,
Diacrydii sulphurati drachmam unam,
Mechoacannæ albæ;
Jalappæ resinosæ anà unciam semis,
Cinnamomi acuti drachmam unam.

Immittitur Semen Anisi integrum aheno confectorio, super ignem collocato, atque affunduntur aliquot cochlearia Sacchari clarificati, moxque inspergitur de purgantium pulvere subtilissimo non nihil, exsiccato leni calore Aniso, denuo affunditur Saccharum & inspergitur pulveris portio, atque labor, Saccharum affundendo, pulverem inspergendo & Anisum rursus exsiccando, continuatur, usque dum omnis pulvis inspersus, & Anisum Saccharo probe incrustatum fuerit.

Inservit pueris, atque illis, qui alia medicamenta laxantia reformidant.

Datur a drachma ad unciam dimidiam & ultra.

CONFECTIO DE HYACINTHO.

REC. Specierum de Hyacintho unciam unam,
Syrupi acetositatis Citri uncias tres.

Mixta reponantur in vase porcellano satis magno, ne ob effervescentiam vas rumpatur.

Attribuuntur vires cardiacæ & stomachicæ, atque in nimiis hæmorrhagiis, aliisque fluxionibus moderandis, ad drachmam integram, ab iis, qui a lapidibus pretiosis & osse de corde cervi opem exspectare audebant, adhibebatur.

CONFECTIONES SICCÆ,
ANISI,
CORIANDRI,
CUBEBARUM,
FOENICULI,
SINAPIS,

& reliqua non tam a Pharmacopoeis, quam sic dictis Conditoribus parantur, atque pro tragea grossa expetuntur.

SEMEN CYNÆ

vero, Saccharo incrustatum, pro pueris, qui reliqua anthelmintica nauseant, in usum vocatur.

CONSERVA MILLEPEDUM.

REC. Millepedum vivorum libram unam,
Sacchari albissimi libras duas semis.

Contundantur in mortario marmoreo, & in vase vitreo vel porcellano serventur.

In ictero, tussi ferina, asthmate, febre quartana & nephritide, optimo cum effectu, adhibetur.

Dosis drachma una ad duas.

CONSERVÆ SIMPLICES
parantur

E floribus & herbis recentibus minutissime incisis. Singulis libris adduntur libræ duæ Sacchari albi, in pulverem triti, deinde in mortario marmoreo, pistillo ligneo, probe contunduntur. Siccioribus herbis & floribus modicum aquæ additur, & omnes in vasis porcellanis vel vitreis servantur. Usitatiores

Conservæ, quæ ex herbis sive foliis parantur, sunt
ABSINTHII,
ACETOSÆ,
ACETOSELLÆ,
BECCABUNGÆ,
COCHLEARIÆ,

FUMARIÆ,
HEDERÆ TERRESTRIS,
MAJORANÆ,
MENTHÆ,
NASTURTII AQUATICI,
VERONICÆ,

Ex floribus

ANTHOS,
BELLIDIS,
BETONICÆ,
BORRAGINIS,
BUGLOSSI,
CICHOREI,
FARFARÆ,
PAPAVERIS ERRATICI,
PÆONIÆ,
PRIMULÆ VERIS,
ROSARUM RUBRARUM, quæ VITRIOLATA dicitur, si ad libram Conservæ Rosarum rubrarum spiritus Vitrioli drachmæ duæ adduntur.
SALVIÆ,
TUNICÆ,
VIOLARUM.

CITRI ex PULPA, abjectis seminibus, corticosa albedine, & tunicis, quæ cellulas constituunt, parari solent.

Calices nonnullorum florum, e. g. Borraginis, Buglossi, Primulæ veris, Violarum, demuntur.

Conservæ vires vegetabilium, ex quibus parantur, retinent, & pro basi electuariorum inserviunt. Paucæ in pharmacopolio requiruntur; eligantur efficaciores, &, cum corruptioni obnoxiæ sint, neque diu asservari queant, usitatiores maxime e plantis antiscorbuticis quotannis recenter parentur.

CONSERVA SPAGYRICA.

REC. Salis Absinthii uncias duas,
Melissæ,
Urticæ ana unciam unam,
Tartari vitriolati unciam semis,
Arcani duplicati uncias duas.

Misceantur, & fiat pulvis, cui affundantur
Spiritus Sulphuris per campanam, drachmæ duæ.

Postquam deferbuerint, addantur
Conservæ Florum Rosarum rubrarum,
Tunicæ ana libra una,
Olei Cinnamomi,
Corticum Citri,
Anisi ana drachma una,
Fœniculi,
Menthæ ana drachma semis,

Misceantur, &, si completa hæc conserva desideretur, addantur
Ambræ grifeæ grana quindecim, in spiritu Rosarum solutæ.

Per incompletam intelligunt nonnulli, quæ non Ambra modo, sed & oleis destillatis caret.

Laudatur ad obstructiones viscerum reserandas, in ictero, febribus quartanis chronicis, & mensium obstructione.

Vires hujus conservæ aperientes salibus mediis potissimum sunt tribuendæ; & quia olea destillata, in vasis non bene munitis servata, multum virtutis perdere possunt, ideo non consultum est, illam diu asservare. Loco Salis Absinthii, Melissæ, Urticæ *sumatur* Sal herbarum, *si forsitan hoc non adeo concinne compositum remedium adhuc desideretur.*

A drachma una ad unciam semis dari potest.

CORALLIORUM ALBORUM ET RUBRORUM PRÆPARATIO.

Probe trita cum aqua, super Porphyrite, subtilissime, usque dum nullum stridorem inter dentes edant, lævigentur, & rursus exsiccata, atque in pulverem redacta, serventur ad usum.

Absorbent, leniter adstringunt, & antepileptica vulgo censentur.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

CORNU ALCIS PRÆPARATUM.

Lima in scobem redigitur, deinde in pollinem subtilem teritur, & servatur.

Vires antepilepticas ei adscribunt superstitiose potius, quam veritate effectus.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

CORNU CERVI AURATUM.

REC. Cornu Cervi usti præparati unciam unam,
Foliorum auri purissimi libellos octo.

Mis-

Misceantur & terantur in mortario marmoreo, donec Aurum dispareat; postea calcinentur in crucibulo probe tecto, per tres horas, & pulvis purpurei coloris servetur.

Iners & inutile medicamentum est; quod certe omisissemus, nisi olim ob vires ab auro cordiales & alexipharmacas laudatum & pro desideratissimo arcano; quin pro sacra quasi anchora in morbis periculosissimis habitum fuisset. Inserviat heic ejus descriptio ad arcana ejusdem furfuris dijudicanda, quæ subinde ab ignorantibus, credulis alchemistis, vel & fraudulentis circumferuntur, & ob aurum contentum laudibus extolluntur.

CORNU CERVI PHILOSOPHICE, *sive* SINE IGNE PRÆPARATUM.

REC. Cornu Cervi, in majora frusta secti, quantum placet.

Coquantur in sufficienti quantitate aquæ fontanæ, donec mollescant; postea medulla & cortex exterior nigricans cultro separetur, & cornu albicans exsiccatum in pollinem subtilissimum teratur.

Vires habet adstringentes & absorbentes. Laudatur olim in variolis, morbillis, & aliis febribus malignis.

Dosis a scrupulo uno ad scrupulos duos.

CORNU CERVI USTUM.

Calcinatur C. C. in frusta dissectum, aperto igne, ad albedinem.

Majorem possidet vim adstrictivam, quam philosophice præparatum; vires etiam anthelminticæ illi tribuuntur.

CREMOR vel CRYSTALLI TARTARI.

REC. Tartari albi, aqua calida aliquoties a sordibus externis abluti & in pulverem contusi, libras duas.

Coquendo in libris viginti quatuor aquæ fontanæ, in vase figulino, dissolvantur, & fervens adhuc decoctum trajiciatur per manicam Hippocratis, in aliud vas terreum; ubi refrixerit, crystallos exhibet, in superficie autem liquoris crustam, *cremoris* nomine notam, qui, cum crystallis, frigida fontana aqua abluatur, & exsiccatus, super Porphyrite, in pulverem albissimum conteratur.

Crystalli Tartari sal sunt essentiale Vini. Crassos & viscidos humores incidunt, alvum blande stimulant, appetitum excitant, hypochondriacis, biliosis, febricitantibus & cachecticis prosunt. Purgantibus additæ vires eorum augent.

Dosis scrupulus unus ad drachmas duas, imo ad unciam dimidiam. Difficulter, & non, nisi in liquore calido, solvi possunt.

CROCUS MARTIS ADSTRINGENS.

REC. Limaturæ ferri uncias quatuor.

Dissolve in spiritus Vitrioli & aquæ fontanæ ana unciis octo, solutionem ad siccitatem in vase ferreo evapora, & forti igne in pulverem rubicundum calcina.

Vires ex nomine patent; verum ad internum usum vix commendatur, sed emplastris exsiccantibus & adstringentibus addi solet.

CROCUS MARTIS APERITIVUS ANTIMONIATUS STAHLII.

REC. Clavorum ferreorum libram unam, Antimonii libras duas.

Fluant optime in crucibulo, quibus adde Cinerum clavellatorum uncias quinque.

Cum omnia colliquata fluxerint, effunde in conum fusorium, & regulum a scoriis separatum serva.

Scoriæ, fusci coloris, frustillatim contusæ, sive aëri umbroso, humida tempestate, vel cellæ expositæ, dilabuntur in pulverem subnigrum. Hunc pulverem, aqua tepida multa dilutum & probe agitatum, ita separa, ut quicquid ejus, post crassiorum particularum subsidentiam, ac aliquam moram, aquæ turbidum adhuc internatat tenuissimum, cum hac effundas; crassiore parte, sedimenti instar, in fundo remanente. Exit vero tenerioris hujus substantiæ oppido parum, quæ seorsim asservanda est, & cum triplo Nitri purissimi, in crucibulo levissime candescente, detonanda; Massa inde

inde nata rubicunda, edulcoretur, atque pulvis dilute rubens, ſub titulo: *Croci Martis aperitivi tenuioris*, ſervetur. Subſidens vero illa altera portio ſimiliter tractanda, edulcoranda, ſiccanda, & cum triplo Nitri detonanda, quæ rurſus edulcorata & ſiccata, dat *Crocum Martis aperitivum*, obſcurioris coloris, quam præcedens tenuior.

In hæmorrhagiis uteri, hæmorrhoidum nimio fluxu, diarrhœis, febribus intermittentibus, laudatus eſt. Dandus tamen vix tenuior ille ultra quatuor vel ſex grana, cum effectu ſatis luculento; quemadmodum in lochialibus puerperarum turbis, non tam hæmorrhagicis, quam ſpaſticis flatulentis, perfrequenter Cl. Auctor eo uſus eſt, & non minus, atque in atrophicis affectibus puerorum, quibus tincturam ſuam commendat Ludovici, cum Arcano duplicato exhibitum, expectationi ſatisfeciſſe teſtatur.

CROCUS MARTIS APERITIVUS VULGARIS.

REC. Vitrioli Martis uncias quatuor, ſolvantur in aquæ fontanæ calidæ libra una. Solutioni inſtilletur ſalis alcali vel cinerum clavellatorum lixivii aqua fontana calida facti, & per chartam emporeticam filtrati, quantum ad ſaturationem acidi vitriolici, & præcipitationem Martis, ſatis. Pulvis præcipitatus aqua fontana calida edulcoretur, & leniter ad rubedinem calcinetur. Liquor ſalinus evaporari ad cuticulam poteſt, qui ad cryſtalliſationem repoſitus, largitur Tartarum vitriolatum.

A præcedenti non differt, niſi quod magis adſtringere deprehendatur. Dantur adhuc diverſæ aliæ methodi crocos martis præparandi, quas ſtudio omittimus & anniotamus potius diſtinctionem in crocos aperientes & adſtringentes non eſſe ſtricto ſenſu veram atque omnes hujusmodi crocos martiales ſiſtere ferrum principio ſuo inflammabili plus minusve ſpoliatum, quodſi plenarie pro diverſa præparationis ratione amiſerunt, tunc in ventriculo & inteſtinis inſolubiles ſunt.

Doſis grana tria ad quatuor.

CROCUS METALLORUM.

REC. Antimonii crudi in pulverem triti, Nitri puriſſimi & ſicciſſimi ana libras duas.

Probe mixta detonentur in mortario, & cum refrixerit maſſa, ob colorem ad illum hepatis accedentem vocatur *Hepar antimonii.* Quod pulveriſatum & edulcoratum, donec calx fuſco-fulva maneat inſipida, *Croci metallorum* nomine venit, cujus color, prout ad edulcorationem aqua vel fervida vel frigida fuerit recepta, ſive magis eſt exaltatus ſive minus.

Vehemens eſt emeticum, & nunquam in ſubſtantia præberi debet. Grana tria vel quatuor per noctem in vini unciis duabus infuſa, virtute emetica vinum imbuunt. Veterinarii ad equos purgandos, pro una doſi, ad unciam ſemis, imo ad drachmas ſex, devorandum præbent. Paratur etiam ex hoc Croco metallorum, Tartarus emeticus.

CROCUS SOLIS.

REC. Auri, per Antimonium depurati, partem unam,
Mercurii depurati partes ſex.

Fiat amalgama, cui probe commiſceatur duplum Sulphuris triti, & ſub tegula fulminatoria rudicula ferrea continue movendo, donec omne Sulphur & Mercurius avolarit, igne ſufficienti calcinetur, ſic Aurum in pulverem abibit rufum, ſubtiliſſime ſuper marmore terendum.

Bezoardicas & cordiales vires illi tribuere vulgo ſed male ſolent.

Doſis granum unum ad duo.

CROCUS VENERIS.

Ex vitriolo vel cryſtallis Veneris, per calcinationem, paratur, & affuſa aqua calida edulcoratur.

Internus

Internus nullus, externe in unguentis ad depurandum & exedendum, & in emplastris exsiccantibus ejus est usus. Aquis ophthalmicis etiam, sed cum circumspectione jungi potest.

CRYSTALLUS MONTANA PRÆPARATA.

Sicut de Coralliis supra dictum est, paratur.

Usus ejus in Diarrhœa biliosa æque male commendatur ac ad lac augendum. Contra vertiginem & Arsenicum assumtum vulgo etiam, sed frustra laudant.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

DENTES APRI.

In pollinem subtilissimum terantur & serventur.

Specifice sed absurdissime in pleuritide, & in nimiis hæmorrhagiis adhibentur.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

DIACRYDIUM LIQUIRITIA EDULCORATUM.

Solvitur libra dimidia Scammonei Alepensis in mortario, sub perpetua agitatione, decocto Liquiritiæ fervente; solutio lactea a fecibus nigricantibus, per inclinationem mortarii, separatur, atque lenissimo igne, vel in Balneo, ad extracti consistentiam, evaporatur, residuum, leni calore exsiccatum, in pulverem teritur.

Decoctum ex unciis duabus Liquiritiæ, in aquæ fontanæ libris tribus, ad consumtionem libræ dimidiæ coctis, paratur. Si loco decocti liquiritiæ infusum rosarum sumitur, DIACRYDIUM ROSATUM, uti vocant, paratur.

Multum, per hanc præparationem, de suo nauseoso odore & sapore perdit, nec tamen sua efficacia purgandi privatur Scammoneum. Facile solvitur a ventriculi humoribus, & sine torminibus serum & viscidos humores educit. Hydropicis, omnibusque, quibus purgatione opus est, convenit. Datur, uti Diacrydium sulphuratum, verum in aliquantum majori dosi.

DIACRYDIUM SULPHURATUM.

REC. Scammonei electi uncias tres. In pulverem teratur, & supra chartam albam, acu perforatam, tenuiter ac æqualiter expandatur, atque supra cratem, cui carbo vivus sit subditus, in quem Sulphuris uncia successive injiciatur, suffumigetur, & ne liquefiat vel chartæ adhæreat, neque comburatur, spatula ferrea diligenter moveatur.

Est ingrediens & basis pulveris Cornachini. Purgat satis valide, & vel pilulis additur, vel sale quodam neutro miscetur.

Dosis a granis quatuor ad grana duodecim, raro ultra grana quindecim ascendendo.

DIAPHORETICUM JOVIALE est ANTIHECTICUM POTERII.

DIAPHORETICUM MARTIALE est ANTIMONIUM DIAPHORETICUM MARTIALE.

EBUR USTUM ALBUM seu SPODIUM.

REC. Eboris, in tenues lamellas seu frustula dissecti, libram unam,

Igne aperto ad albedinem calcinetur, tandem cum aqua, super marmore, lævigetur, & exsiccetur.

Vires, & dosis, quæ Cornu Cervi usti.

ELATERIUM.

REC. Cucumerum agrestium sive asininorum, intra octiduum collectorum, quantum volueris.

Scindantur caute apice cultelli, circa petioli insertionem, ut matura semina e fructibus prosiliant, semen reliquum & mucago super cribrum proliciantur, quæ postea in mortario, pistillo ligneo, affuso sensim liquoris tenuis, e fructibus concisis exstillantis, & aquæ pluviæ tantilla quantitate, contundantur, dum liquor pinguis & oleosus, e medulla seminis in pulpam contritus, per cribrum setaceum tenuissimum & novum, transmitti possit;

qui leniffimo calore evaporatus, redigatur in confiftentiam maffæ pilularis.

Violenter, præfertim humores ferofos, per alvum educit.

In hydrope aliis purgantibus, ad grana tria vel quatuor, addi folet.

ELÆOSACCHARA,
ANISI,
CINNAMOMI,
MACIS,
SUCCINI.

Fiunt, oleorum eorundem deftillatorum guttas fedecim, cum uncia una Sacchari albiffimi, terendo.

AURANTIORUM,
CITRI.

Saccharum Canarienfe pomis Aurantiis vel Citreis recentibus affricatur, donec fapore & odore bene imbutum fit.

Præftat vero illa, dum expofcuntur, demum parare.

Vires ex oleis deftillatis, unde parata funt, dijudicantur.

Adduntur pulveribus & trageis, dofi ea, quam commodam duxerit medicus.

ELÆOSACCHARUM ERRHINUM.

Videatur PULVIS STERNUTATORIUS ALBUS.

ELECTUARIUM DE ACORO.

REC. Radicum Pfeudoacori recentium, mediante inftrumento culinari, quod fcabinam (Reibeifen) vocant, in rafuram redactarum, uncias fex.

Coque in vafe figulino, addita
Vini rubri libra una,
ad remanentiam unciarum decem; adde
Sacchari albi uncias triginta,
Radicum Calami aromatici, conditarum & minutim incifarum,
Zinziberis, in India conditi, minutim incifi, ana uncias quatuor,
Corticum Aurantiorum conditorum,
Corticum Citri conditorum ana unciam unam femis,
Cardamomi minoris,
Nucis Mofchatæ,
Piperis longi ana drachmas tres,
Caryophyllorum aromaticorum drachmas quinque,
Cinnamomi acuti unciam unam,
Confervæ Rofarum libram unam.

Mifce, fiat electuarium.

Electuarium hoc non folum fe commendat gratiffimo fapore, fed & virtute fua, ventriculum roborandi; digeftionem juvat, in fenibus, frigidis, & phlegmaticis, quibus etiam præcipue dicatum eft.

Dari poteft ab uncia dimidia ad integram.

ELECTUARIUM CATHOLICUM.

REC. Polypodii querni libram femis,
decoquatur in
Aquæ communis libris quatuor,
ad confumtionem quartæ circiter partis. In decocto colato diffolvantur
Pulpæ Caffiæ,
Tamarindorum ana unciæ quatuor,
Sacchari albi libræ quatuor,
quibus, leni igne, ad mellis confiftentiam redactis, pulveres fubtiliffime tritos cribratosque
Radicum Polypodii,
Rhabarbari veri ana uncias duas,
Liquiritiæ drachmas duas,
Foliorum Sennæ orientalium uncias quatuor,
Florum Violarum,
Seminis Anifi ana uncias duas,
paulatim infperge, & mifce pro electuario.

A majoribus noftris valde æftimatum fuit: & pro purgante univerfali habitum; blande laxat alvum, ab uncia dimidia ad integram exhibitum.

Admifcetur etiam clysmatibus in eadem dofi.

ELECTUARIUM CHALYBEATUM.

REC. Limaturæ Chalybis, in alcohol redactæ, uncias feptem,
Cinnamomi,

Nucis

Nucis moschatæ ana drachmas sex,
Rhabarbari electi drachmas quatuor,
Specierum aromaticarum rosatarum drachmas sex,
Sacchari albi, in Succi Cydoniorum unciis sex soluti & rursus ad tabulati consistentiam cocti,
Mellis despumati ana libram unam.

[F]at miscendo electuarium.

[L]audatur ad virginum morbos, retentionem mensium, cachexiam; & ad drachmam unam; quæ Martis grana duodecim continet, præscribi solet.

ELECTUARIUM DIASATYRIUM.

[R]EC. Radicum Satyrii recentium, succulentarum, uncias quatuor.

[M]inutim incisis & contusis in mortario lapideo adde
Sacchari albi, ad consistentiam tabulati cocti, uncias duodecim,
Nucis Indicæ conditæ,
Zinziberis conditi,
Pinearum recentium,
Pistaciarum non rancidarum, omnium minutim incisorum, ana unciam unam,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cinnamomi acuti,
Stincorum marinorum ana unciam semis,
Brodii Zinziberis conditi, quantum satis ad consistentiam electuarii.

[A]nalepticum, venerem languidam excitans, semenque augens venditatur.

[D]osis uncia dimidia ad drachmas sex.

[E]LECTUARIUM DIASCORDII FRACASTORII.

[R]EC. Radicum Bistortæ,
Tormentillæ,
Gentianæ,
Herbarum Dictamni Cretici ana unciam semis,
Scordii nostri unciam unam,
Seminis Acetosæ drachmam unam semis,
Cinnamomi acuti,
Cassiæ ligneæ ana unciam semis,
Piperis longi,
Zinziberis ana drachmas duas,
Opii Thebaici drachmam unam semis,
Gummi Arabici,
Galbani,
Styracis ana unciam semis,
Boli Armenæ unciam unam semis,
Terræ Lemniæ unciam semis,
Conservæ Rosarum rubrarum libram unam,
Mellis despumati uncias triginta.

Opium, Gummi Arabicum & Galbanum in unciis tribus vini albi solvantur, & optime cum melle misceantur, postea reliqua, in pollinem subtilem trita, adjiciantur, tandem conserva Rosarum addatur, atque omnia, probe agitando, in electuarium redigantur.

Est pharmacum a longo tempore usitatum, & sudorifera, ac inprimis alexipharmaca, anodyna & styptica virtute commendabile; hinc ad diarrhœam quoque sistendam laudatur. Quælibet uncia hujus electuarii circiter grana duo habet Opii.

Dosis drachmæ duæ vel tres.

ELECTUARIUM GINGIVALE.

REC. Laccæ pictoriæ in globulis uncias duas,
Terræ Japonicæ,
Mastichis,
Myrrhæ electæ,
Caryophyllorum aromaticorum,
Aluminis usti,
Tabaci Hispanici,
Seminis Cochleariæ ana drachmas duas,
Salis armoniaci drachmam unam,
Balsami Peruviani scrupulos duos.

Optime in pulverem tritis & Balsamo Peruviano irroratis, adde
Mellis rosati uncias octo.

Fiat electuarium.

Dentes firmat, mundat, & a carie præservat, gingivarum laxitati & scorbuto oris medetur.

Gingivæ & dentes mane & ante somnum hoc electuario fricandi, & os Aqua Salviæ vel fontana eluendum.

ELECTUARIUM HIERÆ PICRÆ SIMPLEX.

REC. Aloës Succotrinæ uncias duodecim,
Afari,
Cinnamomi,
Croci,
Maftichis,
Spicæ Indicæ,
Xylobalfami, aut ejus loco ligni Aloës ana drachmas fex,
Mellis libras quatuor cum femiffe.

Mifce pulveres melli fere refrigerato pro electuario.

Nullus ejus hodie fere ufus eft, præterquam in clyfteribus.
Dofis uncia femis ad drachmas fex.

ELECTUARIUM LENITIVUM.

REC. Foliorum Sennæ electorum uncias octo,
Seminum Coriandri uncias quatuor,
Pulpæ prunorum libras duas.

Foliis & feminibus in pulverem tenuem tritis adde pulpam & cum fyrupi rofarum folutivi fufficiente quantitate in confiftentiam electuarii redige.

Elegimus hoc electuarium loco magis compofiti, quod Electuarium lenitivum Florenzolæ in priore Difpenfatorii editione dicebatur. Blande alvum fubducit, & a drachmis duabus ad unciam dimidiam datur.

ELECTUARIUM DE MANNA.

REC. Mannæ electæ,
Sacchari albi ana uncias duas,
folvantur in
Aquæ florum Acaciæ unciis duabus,
per linteum colatis addatur
Radicis Iridis Florentinæ, in tenerrimum pulverem tritæ, drachma una,
Olei Amygdalarum dulcium uncia una.

Mifceantur, fiat Electuarium.

Alvum leniter laxat. Tenellis, & præfertim recens natis, ad educendos humores vitiofos & meconium datur.
Dofis drachma una ad quatuor.

ELECTUARIUM MELOES PROSCARABÆI CONTRA RABIEM CANINAM.

REC. Profcarabæos, rejectis capitibus, XXIV.
Electuarii Theriacæ uncias duas,
Ligni Ebeni drachmas duas,
Radicis ferpentariæ virginianæ drachmam unam,
Spongiæ Fraxini grana viginti.

Profcarabæi minutim confcinduntur, admifcetur theriaca, & forma pulveris fubtiliffimi, adduntur lignum ebenum, radix ferpentariæ & fpongia fraxini atque tota maffa ope mellis, in quo profcarabæi enecti funt, in electuarium redigitur. Præter meloën profcarabæum & alia fpecies, meloë majalis, (Maywurmkäfer) adhiberi poteft, neutra vero confundi debet cum fcarabæo vulgari melolontha, Mayenkäfer. Meloe profcarab. & maj. hanc fingularem qualitatem habet, ut fub contrectatione fuccum flavum dimittat, (ideo fubinde fcarabæus unctuofus nonnullis vocatur,) hinc ne hujus, tanquam partis activæ, jactura fiat, debet caute forcipe prehenfus mox in vafculum melle repletum injici ejusque caput rejiciendum forfice abfcindi.

Dudum quidem fcarabæus unctuofus contra rabiem caninam laudatus fuit, fed ufus rarior erat. Recentius, fcilicet ante hos fex feptemve annos, Rex Boruffiæ hoc electuarium tanquam arcanum fpecificum data pecunia fibi conciliavit & hanc præfcriptionem, quam heic fideliter omiffis tantummodo plumbi limati granis viginti, quæ fecundum formulam Boruffîcam adhuc recipiuntur, nobisque noxia videntur, exhibemus, publicandam curavit. Certitudo effectus contra rabiem hactenus nondum evicta eft; plura huc fpectantia, præfertim quoad dofin, quæ in viro adulto drachmam unam & dimidiam vel ad fummum duas explet, caute obfervandam, deprehenduntur in ifta apud nos publica auctoritate edita inftructione: Medicinifche Anweifung wegen der tollen Hundewut. 1782.

ELECTUARIUM MITHRIDATIUM DAMOCRATIS.

REC. Radicum Ariſtolochiæ rotundæ veræ,
Phu pontici ana uncias quatuor ſemis,
Calami aromatici uncias quinque, drachmas tres,
Gentianæ uncias ſeptem ſemis,
Mei athamantici uncias tres, & drachmas ſex,
Zingiberis albi uncias quindecim,
Herbarum Dictamni Cretici uncias ſeptem ſemis,
Polii montani,
Scordii Cretici ana uncias decem ſemis,
Foliorum Indorum uncias duodecim,
Florum Hyperici uncias tres ſemis,
Stœchadis Arabicæ uncias duodecim,
Roſarum rubrarum,
Spicæ Celticæ ana uncias ſeptem ſemis,
Nardi Indicæ uncias quindecim,
Schœnanthi uncias tredecim,
Seminum Thlaſpios uncias quindecim,
Seſeleos uncias duodecim,
Dauci Cretici uncias decem ſemis,
Petroſelini Macedonici,
Fœniculi ana uncias ſeptem ſemis,
Aniſi uncias quatuor ſemis,
Baccarum Juniperi unciam unam,
Piperis longi uncias duodecim,
albi,
Carpobalſami ana uncias decem ſemis,
Cardamomi minoris uncias ſeptem ſemis,
Croci optimi uncias quindecim,
Cinnamomi uncias quindecim ſemis,
Coſti veri uncias duodecim,
Caſſiæ ligneæ uncias decem ſemis,
Agarici trochiſcati uncias quindecim,
Caſtorei uncias duodecim,
Stincorum marinorum uncias tres ſemis,
Myrrhæ electæ uncias ſedecim,
Olibani uncias quindecim,
Bdellii uncias decem ſemis,
Gummi Arabici uncias ſeptem ſemis.

Radices, herbæ & ſemina, leni calore ſiccata, cum aromatibus & reliquis mixta, in ſubtiliſſimum pulverem rediguntur, & per cribrum trajecta, ſeorſim ſervantur; his peractis

REC. Gummi Galbani,
Opopanacis ana uncias duodecim,
Sagapeni uncias quatuor ſemis,
Succi Hypociſtidis uncias duodecim,
Acaciæ uncias quatuor,
Opii electi uncias ſeptem ſemis.

Solvantur in
Vini generoſi libris octo,
ſoluta commiſceantur cum
Mellis deſpumati libris centum & ſedecim,
& ſucceſſive, inter perpetuam agitationem, pulvis reliquorum inſpergatur, tandem
Styracis in granis unciæ duodecim, in
Terebinthinæ claræ unciis quatuordecim,
liquatis, &
Opobalſami unciæ duodecim addantur,
atque agitatio, ad perfectam ingredientium mixtionem, per aliquot horas continuetur. Denique in vaſe ſatis magno, ut fermentare & commode ſingulis octiduis, ſpatula magna lignea, agitari ac commoveri queant, reponantur.

Cumulus ingredientium jure multis diſplicet in hoc remedio, quod ab antiquiſſimis temporibus pro inſigni alexipharmaco, ſtomachico, confortante, anodyno, quin pro univerſali medicina habitum fuit, ut vel ideo ejus compoſitionem noſſe juvet, quamvis minus frequenter quam Theriacæ uſurpari ſoleat. Quælibet uncia grana habet duo opii & grana quatuor Croci.

Doſis a drachma ad drachmas quatuor.

ELECTUARIUM *ſive* PHILONIUM ROMANUM.

REC. Piperis albi,
Seminum Hyoſcyami ana drachmas decem,
Apii drachmas duas,
Petroſelini Macedonici,
Fœniculi,

 Semi-

Seminum Dauci Cretici ana fcrupulos quatuor,
Caffiæ ligneæ,
Cinnamomi ana drachmas tres;
Caftorei,
Myrrhæ ana drachmas duas,
Croci orientalis,
Spicæ Indicæ,
Zedoariæ,
Pyrethri ana fcrupulos duos,
Opii drachmas quinque,
Mellis defpumati uncias octodecim,

Opium, in
Vini albi uncia una femis
folutum, cum reliquis, optime tritis, melli admifcetur, & fic probe mixta fervantur.

Quælibet drachma hujus electuarii ultra granum unum & femis Opii continet, ex hoc & reliquorum pondere facile dofis conftitui poteft, adulto fcilicet nunquam ultra drachmas duas in fummo.

Somniferum eft, & dolores fedat; hinc in colica flatulenta a nonnullis adhiberi folet. Veteres etiam tuffi vehementi, & imminenti hinc vaforum pulmonis crepaturæ deftinabant.

ELECTUARIUM *five* REQUIES NICOLAI.

REC. Florum Rofarum rubrarum,
Violarum ana drachmas fex,
Seminis Hyofcyami albi,
Papaveris albi,
Lactucæ,
Pfyllii ana unciam dimidiam,
Corticum radicum Mandragoræ,
Nucum mofchatarum,
Cinnamomi,
Zingiberis albi,
Opii depurati ana drachmas tres,
Sandali albi,
rubri,
Tragacanthæ,
Spodii ex Ebore ana drachmas duas,
Sacchari albi uncias viginti,

Opium
Vini albi unciis tribus diluatur,
reliqua in pulverem terantur, & Saccharum in

Aquæ florum Rofarum unciis decem folvatur,
atque omnia optime permifceantur.

A longo tempore in noftris officinis in ufu eft hoc electuarium, atque infantibus, ad conciliandum fomnum, dari folet; monemus, ut caute exhibeatur, cum ejus ufum vel abufum non plane profcribere poffimus.

Uncia una habet Opii grana quinque.

Infanti tenero non ultra grana duo, vel tria, facile adhibentur.

ELECTUARIUM RESUMPTIVUM.

REC. Radicum Liquiritiæ,
Herbæ Hederæ terreftris,
Veronicæ ana unciam femis.
Infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libris quinque,
macerentur per noctem, mane colentur, in colatura coquantur
Radicum Farfaræ recentium, minutim incifarum,
Paffularum minorum ana unciæ fedecim,
ufque quo mollefcant; contundantur in mortario marmoreo, atque per cribrum trajiciantur. Magmati vel pulpæ addantur
Sacchari albi unciæ triginta duæ,
coquantur leni igne ad juftam confiftentiam; refrigeratis admifceantur
Amygdalarum dulcium, minutim incifarum, unciæ feptem,
Flavedo citri a tribus pomis recentibus derafa,
Cinnamomi acuti uncia femis,
Caryophyllorum aromaticorum drachmæ tres.
Fiat Electuarium.

Hecticis, tabidis, nec non tuffi acri ficca laborantibus convenit.

Dofis uncia femis ad integram, bis vel ter per diem fumenda.

ELECTUARIUM SANANS FULLERI.

REC. Spermatis ceti recentis drachmam unam,
Ceræ citrinæ odoratæ drachmas tres,
Olei Amygdalarum dulcium unciam unam,

Liquen-

Liquentur leni igne, atque ab igne remotis & probe, ufque refrixerint, agitatis, addantur

Confervæ Rofarum rubrarum unciæ duæ,
Mellis defpumati uncia una.

Commendabile eft ad primarum viarum erofiones, tuffim acrim, nec non in dyfenteria.

Dofis drachmæ duæ vel tres.

NB. Quia facile rancorem contrahit hoc electuarium, non, nifi dum expetitur, parandum.

ELECTUARIUM TAMARINDORUM.

REC. Pulpæ Tamarindorum uncias quatuor,
Paffularum minorum,
Prunorum ana unciam unam femis.

Mifceantur; poftea adde
Foliorum Sennæ electæ pulverifatorum, unciam unam femis,
Cremoris Tartari drachmas fex,
Cinnamomi acuti,
Seminis Fœniculi ana drachmas duas,
Olei Nuciftæ deftillati guttas decem.

Mifce, fiat, addita fufficienti quantitate fyrupi rofati folutivi, electuarium.

Biliofos humores blande educit.

Dofis ab uncia dimidia ad integram.

ELECTUARIUM THERIACÆ ANDROMACHI.

REC. Radicum Dictamni albi, five Fraxinellæ,
Scillæ præparatæ ana libras duas,
Iridis Florentinæ libram unam,
Pentaphylli uncias fex,
Calami aromatici,
Phu pontici ana uncias quinque,
Rhabarbari veri,
Zingiberis albi ana uncias fex,
Angelicæ,
Gentianæ ana uncias quatuor,
Ariftolochiæ longæ veræ, uncias duas,
Afari drachmas quinque, fcrupulum unum,

Herbarum Scordii Cretici libram unam,
Dictamni Cretici uncias fex,
Chamædryos uncias quatuor,
Marrubii albi,
Calaminthæ montanæ ana uncias fex,
Polii Cretici,
Chamæpityos ana uncias quatuor,
Centaurii minoris uncias duas,
Majoranæ,
Mari veri ana unciam femis, fcrupulos quatuor,
Foliorum Indorum uncias quinque,
Florum Rofarum rubrarum libram unam,
Stœchadis Arabicæ uncias fex,
Hyperici uncias quatuor,
Seminum Napi libram unam,
Amomi racemofi uncias octo,
Petrofelini Macedon. uncias fex,
Anifi,
Fœniculi Cretici,
Ammios,
Sefeleos,
Thlafpios ana uncias quatuor,
Dauci Cretici uncias duas,
Schœnanthi uncias feptem,
Spicæ vel Nardi Indicæ uncias octo,
Celticæ uncias quatuor,
Piperis longi libras duas,
albi,
nigri ana uncias fex,
Cardamomi minoris,
Carpobalfami vel Cubebarum ana uncias quatuor,
Cinnamomi acuti uncias octo,
Cofti aromatici uncias feptem,
Ligni Aloës five Xylobalfami unciam unam,
Afphalati drachmas quinque, fcrupulum unum,
Agarici trochifcati libram unam,
Myrrhæ electæ uncias octo,
Olibani electi uncias fex,
Mafticheſ fcrupulos octo,
Gummi Arabici uncias quatuor,
Bituminis judaici, vel Afphalti uncias duas,

Terræ

Terræ Lemniæ uncias quatuor,
Caftorei uncias duas,
Viperarum Italicarum libras duas.

Eligantur fimplicia præfcripta optimæ notæ, quæ herbis, floribus, radicibus, & aliis ficcationis indigis, leni calore ficcatis, admifceantur, & fimul in pulverem fubtiliffimum redacta, feorfim ferventur.

Squinanthum & Spica Indica, minutim incifa, cum Gummi Arabico, in aqua foluto, probe pinfantur, & leni calore rurfus exficcata, in pulverem redacta, reliquis addantur.

Flores Rofarum feorfim terantur, & cum
Chalcitidis, five Vitrioli Martis, ad albedinem calcinati, unciis quatuor,
Croci Auftriaci, optime triti, unciis octo,

Vino diluantur; fequentia vero in Vini Malvatici fufficiente quantitate folvantur:
Opii Thebaici libræ duæ,
Succi Liquiritiæ libra una,
Hypociftidis,
Acaciæ,
Sagapeni ana unciæ quatuor,
Galbani unciæ duæ.

Soluta & colata commifceantur cum
Mellis optime defpumati triplo, vel libris centum & fedecim;

Addantur Crocus, Chalcitis, & flores Rofarum vino diluta, agitentur diligenter, femper de pulvere priori infpergendo per cribrum. Tandem
Styracis in granis unciæ quatuor, in
Terebinthinæ claræ unciis fex folutæ, &
Opobalfami veri, vel in ejus defectu Olei
Nuciftæ expreffi unciæ tredecim

adjiciantur, & per horæ unius fpatium, ut exactiffime mifceantur, agitentur, atque in vafe capaciori, ut fermentare, & aliquoties per menfem moveri queant, reponantur.

Farraginem ingredientium hoc electuarium continet, ex quibus certe ejus virtus non calculari aut æftimari poteft. Attamen ab antiquiffimis temporibus in ufum vocatur, ut hinc haud raro vel a plebe vario fcopo defideretur, ejusque, licet tam varia & multiplici ratione compofiti, virtus longa experientia cognita effe fupponi queat. Ex variis cauffis optandum effet, ut ejus ufus magis magisque in dies obfolefceret, cum & pro præparationis & pro temporis ratione, per quod affervatur in pharmacopoliis, ejus vis activa diverfa fit & effe debeat.

Quælibet uncia continet Opii grana fex, & Croci grana duo. Datur vel per fe, vel cum commodo quodam vehiculo.

Dofis eft a drachmis duabus ad tres.

ELECTUARIUM THEBAICUM
Difp. Edinb.

REC. Nucis mofchatæ,
Cardamomi minoris,
Zingiberis ana uncias duas,
Radicis ferpentariæ Virginianæ uncias tres,
Opii in vini albi Hifpanici quantitate fufficiente foluti drachmas tres,
Mellis defpumati triplum pondus pulverum.

Mifce, fiat Electuarium. Adpofuimus e Pharmacopoea Edinburgenfi hoc Electuarium, quod multo minus compofitum eft, ut Theriacæ Andromachi commode fubftituatur.

Scrupuli quinque unum granum opii continent, unde dofis præcipue æftimanda.

ELIXIR ACIDUM DIPPELII ET HALLERI.

REC. Spiritus Vini rectificatiffimi uncias fex,
Olei Vitrioli, fucceffive inftillandi, unciam unam,
Granorum Kermes,
Croci ana drachmas duas.

Mixta digerantur leni calore, vitro bene claufo, per aliquot dies, tandem clarum decantetur & fervetur.

Commendatur ab Auctore in febribus putridis, ardentibus, morbis arthriticis, calculofis, obftructionibus menfium.

Dofis guttæ quindecim ad viginti ex multa aqua.

NB. Si æquales partes fpiritus vini & Olei Vitrioli, omiffis reliquis ingredientibus, mifcentur, vocatur Elixirium acidum HALLERI,

LERI, *ex quo guttulæ ſex decemve in vaſculo larga aqua repleto ſumuntur.*

ELIXIR ANTICOLICUM CROCATUM.

Videatur ELIXIR CORDIALE & STOMACHICUM, vulgo GARRUS. *Pharmacop. Pariſiens.*

ELIXIR ANTIFEBRILE.

REC. Radicum Gentianæ rubræ unciam unam,
Serpentariæ Virginianæ,
Herbarum Cardui benedicti,
Centaurii minoris,
Trifolii fibrini,
Abſinthii Pontici ana drachmas tres,
Corticis Peruviani unciam unam ſemis,
Chacarillæ,
Winteriani ana unciam ſemis,
Florum ſalis armoniaci martialium drachmas ſex.

Inciſa infunde in
Spiritus Vini rectificati libris duabus,
poſt digeſtionem per quatuor dies, exprimantur, & Elixir per chartam filtratum uſui ſervetur.

In declinatione febrium intermittentium, ad tonum reſtaurandum, & appetitum excitandum, inſervit.

Doſis a drachma ſemis ad ſcrupulos duos.

ELIXIR APERITIVUM CLAUDERI.

REC. Salis Tartari, vel cinerum clavellatorum depuratorum, unciam unam,

Solvantur in
Aquæ Florum Sambuci,
Cochleariæ,
Naſturtii ana unciis quinque;
ſolutio filtretur, & affundatur
Aloës,
Myrrhæ ana unciæ uni,
Croci unciæ ſemis.

Per triduum digerantur, filtretur & ad uſum ſervetur Elixir.

Ad obſtructiones viſcerum reſerandas, & menſes pellendos inſervit. Hypochondriacis, ſcorbuticis, atque obſtructione alvi laborantibus convenit.

Doſis drachma dimidia ad integram.

ELIXIR BALSAMICUM RECTORALE EDINBURGENSE.

REC. Balſami Tolutani,
Benzoës electæ,
Styracis Calamit.
Myrrhæ electæ ana drachmas tres,
Croci optimi drachmas duas,
Spiritus Vini rectificati uncias viginti.

Digerantur, atque poſt ſufficientem extractionem filtrentur.

Vere balſamicum eſt hoc Elixir, & tam ad internos, quam externos uſus commendabile.

Doſis guttæ triginta ad quadraginta uſque.

ELIXIR BALSAMICUM SPIRITUOSUM HOFFMANNI.

REC. Herbæ Scordii unciam unam,
Centaurii minoris,
Flavedinis corticum Aurantiorum,
Myrrhæ electæ ana unciam ſemis,
Zedoariæ,
Nuciſtæ ana drachmas tres,
Ligni Aloës drachmam unam ſemis,
Croci Auſtriaci drachmam unam,
Succini drachmas tres.

Inciſis & contuſis ſuperfundatur
Spiritus Vini rectificati libra una ſemis,
digerantur, poſt ſufficientem digeſtionem exprimantur, & liquori per filtrum trajecto addantur
Olei Cardamomi,
Caryophyllorum ana guttæ decem, in ſpiritus ſalis armoniaci vinoſi uncia una ſolutæ.

Alexipharmacum & anticatarrhale eſt, ventriculum roborat, chylificationem promovet, & ab Illuſtri Auctore, præſertim ad diarrhœas chronicas, ex inteſtinorum lævitate, commendatur.

Doſis guttæ 60. bis in die.

ELIXIR BALSAMICUM STOMACHICUM TEMPERATUM HOFFMANNI.

REC. Extracti Absinthii,
Cardui benedicti,
Centaurii minoris,
Gentianæ ana unciam unam,
Flavedinis corticum aurantiorum amarorum, ab omni albedine mundatorum, uncias quatuor.

Affunde
Vini Hungarici optimi libras duas,
Spiritus corticum aurantiorum rectificati uncias duas.

Stent per triduum infusa in digestione, postea filtrata reponantur.

Viennenses extractis adhuc addunt:
Salis Tartari unciam unam.

Tonum ventriculi roborat, appetitum & concoctionem auget, atque inprimis iis, qui spirituosa non ferunt, inservit.

Dosis drachma una ad duas.

ELIXIR CORDIALE & STOMACHICUM, vulgo GARRUS.
Pharmacop. Parisiens.

REC. Aloës Succotrinæ uncias duas semis,
Myrrhæ unciam semis,
Croci Orientalis drachmas duas,
Cinnamomi,
Caryophyllorum,
Nucis moschatæ ana scrupulum unum.

Pulverisatis affunde:
Spiritus Vini rectificati libras duas,
Aquæ fontanæ uncias duas.

Digerantur per viginti quatuor horas, postea ex M. B. ad siccitatem destillentur.

REC. Spiritus hujus prolecti,
Syrupi capillorum Veneris ana libram unam,
Aquæ Naphæ unciam unam.

Misceantur.

Vires sunt anodynæ, stomachicæ & carminativæ, præsertim vero in colica, a menstruo fluxu mulierum non rite succedente orta, commendari potest.

Dosis cochlear unum, vel duo.

ELIXIR MYRRHÆ LONDINENSE.

REC. Extracti Sabinæ unciam unam,
dissolvatur in
Essentiæ Myrrhæ unciis octo,
Castorei unciis sedecim,
post sufficientem digestionem Elixir filtretur.

Multum cum Elixir uterino Crollii convenit, atque ad mensium & uteri vitia commendatur.

Dosis guttæ quadraginta ad quinquaginta usque.

ELIXIR PECTORALE REG. DAN.

REC. Radicis Angelicæ uncias tres,
Levistici, unciam semis,
Florum Chamomillæ Romanæ unciam unam semis,
Seminis Anisi uncias octo,
Fœniculi uncias quinque,
Macidis drachmas tres,
Nucum moschatarum,
Myrrhæ electæ ana unciam unam,
Cinerum clavellatorum uncias octodecim.

Incisis & contusis affundantur, in cucurbita vitrea,
Spiritus Vini rectificati libræ quatuor,
Aquæ fontanæ libræ duæ;

Stent in digestione per triduum.

Tunc adde:
Salis Armoniaci pulverisati libram unam,
destillentur, juncturis vitri probe clausis, lento igne, ad residuum libræ unius, liquor prolectus volatilis supe: fundatur
Succi Liquiritiæ Hispanicæ unciis quinque,
in
Aquæ Fœniculi libra una
soluti;
Croci Orientalis drachmis duabus.

Digerantur per aliquot dies, postea Elixir, per chartam filtratum, servetur.

Est spiritus vini sale volatili & oleis vegetabilium imprægnatus, succo liquiritiæ edulcoratus, & multum convenit cum spiritu salis armo-

armoniaci anisato, & liquore oleoso Sylvii, tonum pulmonum roborando, & decubitum humorum tenacium dissipando. Excellens etiam est remedium carminativum, atque ad colicos dolores mitigandos, ventriculum roborandum, & urinam pellendam commendabile.

Dosis guttæ triginta sex ad quinquaginta.

ELIXIR PECTORALE WEDELII.

REC. Radicum Helenii,
Iridis Florentinæ,
Scillæ præparatæ ana unciam unam,
Liquiritiæ unciam semis,
Ligni Sandali rubri unciam unam,
Herbæ Rorellæ unciam unam semis,
Seminis Anisi unciam semis,
Benzoës drachmas sex,
Myrrhæ unciam semis,
Gummi Ammoniaci drachmas duas,
Croci drachmas tres.

Extrahantur
Spiritus Vini rectificati libris duabus;

Exprimantur & filtrentur.

Commendatur ab Autore ad asthma, catarrhos, tussim & raucedinem. Resolvit, & in hujus generis morbis non sine fructu adhibetur.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

Nota. Gummi Ammoniacum, Myrrha & Benzoë seorsim infundi, atque post sufficientem digestionem & expressionem, ambæ extractiones commisceri debent.

ELIXIR POLYCHRESTUM.

REC. Extracti Panchymagogi unciam unam,
Spiritus Vini rectificati uncias sex,
Vitrioli drachmas tres.

Misceantur, digerantur & serventur.

ELIXIR POLYCHRESTUM HALENSE.

Constat ex
Extracti panchymagogi uncia una, &
Mixturæ simplicis unciis sex.

Vim habet catharticam, atque tam ad alvum stimulandam, in minori dosi ad guttas triginta vel quadraginta, quam in majori, ad alvum ducendam, a guttis sexaginta, usque centum datur.

ELIXIR PROPRIETATIS ALBUM HELMONTII.

REC. Aloës Succotrinæ lucidæ,
Myrrhæ electæ,
Croci optimi ana unciam unam,

In pulverem trita indantur cucurbitæ vitreæ, quæ alembico cœco munita, ad digestionem in Mariæ Balneum reponatur; augeatur ignis per gradus, ut aqua ebulliat, & materia in massam coalescat, atque guttulæ flavæ ad latera cucurbitæ in conspectum veniant, Frigescant & massæ affundatur
Aquæ Cinnamomi spirituosæ libra una,
post digestionem, e Balneo destillentur, & liquor prodiens, sub nomine Elixirii albi, servetur.

Vires sunt balsamicæ, stomachicæ & carminativæ.

Dosis drachma una, vel duæ.

ELIXIR PROPRIETATIS HELVETII.

REC. Myrrhæ electæ,
Aloës Succotrinæ ana unciam unam,

pulverisatis superfundantur
Tincturæ Tartari unciæ octo.

Post solutionem & sufficientem digestionem clarum separetur, atque cum tinctura ex uncia una croci Orientalis & tincturæ tartari unciis quatuor parata permisceatur.

Addantur
Olei Cinnamomi scrupuli duo,
serventur.

Vires cum ELIXIRIO PROPRIETATIS DULCI *conveniunt; gratius tamen est propter Oleum Cinnamomi, & penetrantius propter Tincturam Tartari.*

Dosis guttæ triginta ad quadraginta cum vino vel vehiculo aquoso exhibendæ.

ELIXIR PROPRIETATIS CUM ACIDO BOERHAAVE.

REC. Myrrhæ,
Aloës,
Croci Auftriaci ana unciam unam.

Tritis affunde
Aceti vini albi libras quatuor;

Immittantur cucurbitæ vitreæ, ebulliant leniffimo igne, per aliquot horas. Frigefacta requiefcant, ut fæces fubfideant; liquorem clarum per inclinationem a fæcibus effunde, refiduo adde
Novi aceti libras duas,

Ebulliant iterum, ut prius; frigefcant, atque, ut fpiffum a claro feparetur, quiefcant, effundatur clarum, & cum priori extractione per telam raram coletur.

Tincturas miftas leni igne, ex cucurbita vitrea, deftilla, ut unciæ decem reftent, quibus adde
Spiritus Vini rectificatiffimi uncias decem.

Digerantur, filtrentur & ferventur.

Egregium celeberrimo Autore eft remedium, acidum, aromaticum, in praxi medica infiniti ufus. In febre intermittente, fcorbuto, hypochondriaco malo, ictero, cachexia, fanguinem fua balfamica virtute imbuit, putredini refiftit, vermes necat. Externe ulcera putrida, faniofa, fœtida, fiftulofa emendat, depurat, labiorum, gingivarum, linguæ & faucium ulcera fanat.

Dari poteft juxta Auctorem a drachma dimidia, ad drachmas duas, ex vino, vel alio vehiculo; qui & vel mane vacuo ventriculo, vel ad minimum, duodecim horis a paftu, fumere jubet.

ELIXIR PROPRIETATIS SINE ACIDO BOERHAAVE.

REC. Aloës optimæ,
Croci,
Myrrhæ ana unciam unam.

Trita immittantur cucurbitæ vitreæ, affundatur liquor ex
Tartari tartarifati unciis tribus, in Aquæ fontanæ unciis fex folutis, paratus.

Digerantur per triduum in Balneo, & fpeciebus integre folutis fuperfundantur
Spiritus Vini rectificatiffimi libræ duæ;

Denuo digerantur, eo calore, ut ad finem ebulliant. Frigefcant, & poftquam per quietem fpiffum fubfederit, clarum effundatur, novaque
Spiritus Vini libra una fuperfufa

Digeftio continuetur; feparetur dehinc clarum, & repetatur, donec omnia fere foluta fint, omnes liquores filtrentur per chartam bibulam, & fpiritus fuperflui eo ufque, per deftillationem evocentur, donec unciæ viginti reftent, quæ ferventur pro Elixirio.

Elixir hoc fale medio paratum prodeft in obftructionibus chronicis & inveteratis morbis; potenter refolvit, nec acido, nec alcalino fuo principio, noxium eft.

Dofis a fcrupulo uno ad drachmam dimidiam.

ELIXIR PROPRIETATIS CUM ACIDO PARACELSI.

REC. Aloës Succotrinæ,
Myrrhæ ana uncias duas,
Croci optimi unciam unam,

In pulverem tritis affunde
Spiritus Vini rectificati, per octiduum cum Spiritus Sulphuris unciis tribus digefti, libram unam femis.

Stent in digeftione per aliquot dies; liquorem tinctum effunde, atque fpeciebus denuo
Spiritus ejusmodi libram dimidiam fuperfunde.

Poft digeftionem extractiones conjunge, atque per chartam bibulam filtratas ferva.

Multum de hoc Elixirio autor Paracelfus, pro more fuo, promittit, ad vitam fanam & longam, ad plerosque morbos, etiam peftem, vincendos. Ventriculum roborat, digeftionem adjuvat, vermes necat, menfes & hæmorrhoides movet. Caute igitur hoc, & aliis medicamentis aloëticis uti debent hypochondriaci, biliofi, hæmorrhoidarii, & ad hæmorrhagias difpofiti.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

ELIXIR

ELIXIR PROPRIETATIS SINE ACIDO five DULCE.

REC. Myrrhæ electæ,
Aloës Succotrinæ,
Croci optimi, ana unciam unam femis,
In pulverem redactis addantur
Olei Tartari, per deliquium parati,
unciæ duæ mifceantur,
ut pultis confiftentiam induant, & digeftis in vitro commodo, probe obturato, per viginti quatuor horas, affunde
Spiritus Vini rectificati libras duas;
Stent in digeftione balnei quatuor dies, vafe exactiffime claufo, agitando aliquoties de die vas, donec faturate rubens extractum fit Elixir.

Satis efficax remedium eft ad morbos ventriculi, a caufa frigida ortos, alvum fimul ftimulat, digeftionem promovet, fanguinem autem exagitat, uti reliqua aloëtica.

Dofis guttæ quadraginta ad fexaginta.

ELIXIR PROPRIETATIS CUM RHABARBARO.

REC. Aloës Succotrinæ drachmas fex,
Myrrhæ electæ drachmas duas,
Croci Orientalis drachmam unam femis,
Rhabarbari optimi unciam femis.
Concifis & contufis, in phiala capaci affunde
Vini Malvatici generofi uncias octo,
Spiritus Salis rectificati unciam unam;
Stent, vafe optime obturato, in loco tepido, per octiduum, tum filtrentur & ferventur.

Ad ventriculum & inteftina expurganda & roboranda, hepatis & hypochondriorum obftructiones expediendas, appetitum excitandum, mulierum menftruas purgationes in ordinem redigendas, & vermes necandos atque expellendos commendatur.

Dofis guttæ quinquaginta ad octoginta.

ELIXIR SALUTIS.

REC. Radicum Enulæ,
Liquiritiæ,
Radicum Rhabarbari veri ana unciam unam,
Foliorum Sennæ Orientalium uncias duas,
Seminis Anifi,
Carvi,
Coriandri ana unciam unam,
Uvarum paffarum, absque acinis, uncias quatuor,
Salis Tartari drachmas duas.
Incifis & contufis affunde
Aquæ fontanæ ferventis libram unam, refrigeratis adde
Spiritus Vini rectificati libras duas,
Digerantur, & poft fufficientem extractionem exprimantur & filtrentur.

Commendatur illis, qui a tarditate alvi & flatibus vexantur.

Dofis drachmæ duæ ad unciam femis.

ELIXIR VITÆ MATTHIOLI;
juxta Difpenfat. Viennens.

REC. Radicum Galangæ minoris,
Zinziberis,
Zedoariæ ana unciam unam,
Calami aromatici,
Foliorum Majoranæ,
Menthæ,
Thymi,
Serpilli,
Florum Rofarum,
Salviæ,
Rorismarini ana unciam femis,
Seminis Anifi,
Fœniculi ana drachmas duas,
Cinnamomi acuti uncias tres,
Caryophyllorum,
Nucis mofchatæ,
Macidis ana unciam unam,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Sandali citrini,
Cardamomi minoris ana unciam femis,
Corticum Citri recentium uncias tres,
Incifa & contufa macerentur in
Spiritus Vini rectificati libris duodecim per triduum, poftea addantur
Aquæ fontanæ libræ quatuor,

& lento igne ex Balneo destillentur circiter libræ tredecim.

Si completum desideretur Elixir,
Ambræ griseæ &
Moschi ana scrupuli duo,
addantur, atque, pro lubitu,
Croco tingatur.

Singularis efficaciæ prædicatur hæc aqua spirituosa, Elixir vitæ dicta, tam interne, quam externe adhibita. Epilepticis, animo deficientibus, præcipue autem in morbis a causa frigida ortis, commendatur. Flatus discutit, ventriculum roborat.

Dosis a drachma una ad unciam semis.

ELIXIR VITÆ MULIERUM.

Videatur AQUA EMBRYONUM correctior.

ELIXIR VITRIOLI MYNSICHTI.

REC. Calami aromatici unciam unam,
Galangæ minoris unciam unam semis,
Zinziberis albi drachmas tres,
Menthæ crispæ,
Salviæ acutæ ana unciam semis,
Caryophyllorum,
Cinnamomi electi ana drachmas tres,
Cubebarum,
Nucis moschatæ ana drachmas duas,
Ligni Aloës ponderosi,
Corticum Citri ana drachmam unam.

Incisis & contusis superfunde
Spiritus Vini rectificati libram unam semis,

Macerentur per quatuordecim dies, deinde addantur
Spiritus Vitrioli unciæ duæ,

Digerantur per sex dies, tum expressa per emporeticam colentur.

Residuo
Spiritus Vini uncias quinque vel sex affunde,

Digere, & essentiam reliquam extrahe, quam cum priori conjunge, &
Sacchari albi, parum tosti, unciis quatuor superfunde,

atque post digestionem, a fecibus in quiete subsidentibus separatam, serva.

Stomachicum est egregium, præsertim biliosis convenit, & appetitum excitat.

Dosis guttæ quinquaginta ad sexaginta quinque.

ELIXIR UTERINUM.

REC. Herbæ Artemisiæ uncias tres,
Incisis affunde
Spiritus Vini rectificati uncias quindecim,

Extracta per digestionem, exprime, & colatam hanc essentiam affunde
Castorei Orientalis unciæ uni semis,
Croci pulverisati unciæ semis.

Digerantur leni calore, exprimantur, & per chartam bibulam filtratis adde
Olei destillati Anisi,
Angelicæ,
Succini ana guttas quadraginta.

Serventur.

Perspicit B. L. præcipua Elixiris Crolliani ingredientia heic servari. reliqua, ex justis rationibus, partim omitti, partim ipsum præparationis modum mutari.

Commendatur ad uteri morbos, mensium retentionem, fluorem album, &c.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

EMPLASTRUM ADHÆSIVUM EDINBURGENSIUM.

REC. Emplastri diachylon simplicis libram semis,
Picis Burgundicæ uncias tres.

Misce, liquescant, ut fiat Emplastrum.

Est pro uniendis vulnerum labiis, absque sutura.

Vices insuper supplet Emplastri ad hærnias.

Possunt & alia emplastra sibi invicem substitui, ut revera non tot in pharmacopolio requirantur, quot heic separatim sub diversis titulis habentur. Ast cum huic hæc illi alia compositio placeat, cum tot ægroti sine consilio vel chirurgi vel medici emplastra ipsi e pharmacopoliis petant, & in hoc illove præ alio ob solum nomen prærogativam quærant, diversas compositiones dudum receptas, quas for-

forsitan non ob usum solum sed & ob hinc inde contingentem abusum nosse juvat, reliquimus & monemus, recte nostris temporibus per saniora Artis Chirurgicae principia nimium emplastrorum usum, praesertim in vulneribus, rejici.

EMPLASTRUM ADHÆSIVUM WADSTOOKII.

REC. Ichthyocollae finissimae minutim incisae unciam unam,
Resinae Benzoes,
Storacis Calamitae ana drachmam unam;
Spiritus vini rectificati libram unam.

Misce & solve leni digestione in cucurbita vitrea per viginti quatuor horas, quae refrigerata dein cola. Tunc holosericum nigrum & tenue (vulgo Taffet) supra regulam netricis fortius extenditur. Massa emplastri in Catinum, & hic in aquam ferventem immittitur, ut gelatinosa massa diffluat. Haec nunc penicillo magno & molli in holosericum expansum, quantum fieri potest, parcissime transferatur, idque exspectata antea exsiccatione, ter quaterve repetatur, donec holosericum speculi polituram induerit. Hoc facto emplastrum probe siccatum & dein ex regula exemtum in frustula minora secatur.

Parvis vulneribus carnosis dicatum & vulgo sub nomine emplastri anglici notum est.

EMPLASTRUM ALBUM COCTUM.

REC. Olei olivarum libras duas,
Cerussae libram unam semis,
Cerae albae uncias quatuor,

Cerussam cum oleo, leni igne, ad debitam consistentiam coquendo, sub coctione modicum aquae fontanae continuo instillando, & tandem ceram in eo liquefaciendo, fiat emplastrum.

Leves cutis exulcerationes, intertrigines sanat: siccat, refrigerat, & vulneribus ac ulceribus cicatricem inducit.

EMPLASTRUM DE AMMONIACO.

REC. Unguenti Dialtheae unciam unam semis,
Cerae citrinae uncias quatuor,
Resinae Pini unciam unam.

Super ignem colliquatis & colatis adde
Pulveris radicis Bryoniae,
Iridis Florentinae,
seminis Foeni graeci ana drachmas sex.

Misceantur, & in fine addantur,
Gummi Ammoniaci, in aceto soluti, unciae duae,
Emplastri de Meliloto uncia una.

Fiat emplastrum.

Emollit & discutit, maturat & dolores mitigat.

EMPLASTRUM ANTIPODAGRICUM.

REC. Olei seminis Hyoscyami,
Papaveris,
Lini ana uncias quatuor,
Minii rubri libram unam,
Aquae Sambuci libram semis.

Coque lento igne, ad solutionem Minii; adde
Saponis Veneti uncias tres;

Hoc soluto adjiciantur,
Cerae citrinae unciae duae.

Fiat lege artis emplastrum.

Viribus paregoricis hoc praefertur emplastro saponato Barbette, tenuiter super lintea extensum, partibusque dolentibus & spasmo affectis superpositum, dolores mitigat.

Nobis tamen, uti tantum non omnia, maxime vero repellentia, emplastica, contra dolores podagricos minus tutum videtur.

EMPLASTRUM PRO APOPLECTICIS.

REC. Gummi Galbani,
Opopanacis ana drachmas duas,
Radicum Pyrethri,
Piperis longi,
Castorei ana drachmam unam,
Terebinthinae Venetae drachmas tres,
Olei destillati Succini scrupulum unum.

Fiat emplastrum.

In morbis soporosis, apoplexia & paralysi, capiti raso applicari potest.

EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI.

REC. Baccarum Lauri uncias quatuor,
Cyperi rotundi,
Cofti amari, vel corticis Winterani,
Thuris,
Mafliches,
Myrrhæ ana unciam unam.
Fiat omnium pulvis; poftea

REC. Ceræ citrinæ uncias octo,
Refinæ uncias duas,
Super ignem liquatis adde
Olei laurini,
Terebinthinæ ana uncias duas.

Quibus pulverem reliquorum immifce, ut fiat emplaftrum.

Difcutit & refolvit; hinc in tympanitide, hydrope, & affectibus a flatibus ortis, abdomini fuperimponitur.

EMPLASTRUM DE BELLADONNA.

REC. Succi recentis Herbæ Belladonnæ,
Olei Lini ana uncias novem,
Ceræ citrinæ uncias fex,
Terebinthinæ venetæ drachmas fex,
Pulveris herbæ Belladonnæ uncias duas.

Mifceantur & fiat emplaftrum.

Eft hoc emplaftrum ad inftar illius, quo ex Hyofcyamo paratur, compofitum. Egregie emollit & dolores fedat, præcipue ad mammarum & fcroti tumores duros refolvendos, vel ad bonam fuppurationem perducendos utile deprehenditur.

EMPLASTRUM, five CERATUM DE BETONICA.

REC. Ceræ flavæ,
Refinæ Pini,
Terebinthinæ ana uncias duas.

Liquefactis refina & cera, colatisque, ac aliquantum refrigeratis Terebinthinam adde, hisque unitis pulveres fubtiliffimos

Betonicæ unciam unam,
Mafliches,
Mumiæ,
Thuris ana drachmas duas.

M. Fiat emplaftrum.

Chirurgi nonnulli hoc emplaftro utuntur in contufionibus & vulneribus capitis; eft etiam ad cephalalgiam, catarrhos & alios capitis morbos in ufu; capillis prius derafis vertici imponitur, & temporibus applicatur.

EMPLASTRUM CAPUCINORUM.

REC. Gummi Ammoniaci,
Olibani,
Maftichis,
Tutiæ præparatæ ana unciam unam,
Euphorbii,
Pyrethri,
Salis communis ana uncias duas,
Picis navalis uncias tres,
Terebinthinæ unciam unam,
Ceræ flavæ uncias tres.

Pix, terebinthina & cera leni igne fundantur, quibus colatis reliqua in pulverem trita immifceantur.

Rev. Patres Capucini, qui preces per multas horas, genibus flexis exfequuntur, hoc emplaftro uti folent, ad nodos duros refolvendos; unde nomen.

Potenter refolvit & difcutit. Propter Euphorbium etiam rubefaciens eft, hinc cum circumfpectione & caute applicandum.

EMPLASTRUM DE CERUSSA.

Videatur EMPLASTRUM ALBUM COCTUM.

EMPLASTRUM DE CICUTA, CUM AMMONIACO.

REC. Succi Herbæ Cicutæ uncias fedecim,
Aceti fcillitici,
Gummi Ammoniaci ana uncias octo.

Diffolvatur Gummi ammoniacum in Aceto fcillitico, coletur, & addito Succo cicutæ, rurfus infpiffetur ad pultis confiftentiam, addantur,

Pulveris Cicutæ unciæ octo,
Ceræ liquatæ libra una,
Olei Capparum unciæ quatuor.

Mifceantur leni calore, ut fiat emplaftrum.

Potentiffimum eft refolvens & emolliens, hinc in fcirrhis & tumoribus, præcipue lienis, adhibetur.

EM-

EMPLASTRUM, five CERATUM CITRINUM.

REC. Refinæ libram unam,
Ceræ citrinæ uncias octo,
Sevi cervini uncias quatuor,
Terebinthinæ uncias duas.

Fiat emplaftrum, omnia liquando & colando, atque pro colore pulveris
Curcumæ unciam femis addendo.

Ad ulcera & vulnera maturanda valet.

EMPLASTRUM AD CLAVOS ET VERRUCAS PEDUM.

REC. Galbani unciam unam,
Picis navalis unciam femis,
Diachyli fimplicis drachmas duas,
Viridis æris,
Salis armoniaci ana fcrupulum unum.

Galbano in aceto diffoluto, & ad fpiffitudinem evaporato, addatur pix & emplaftrum diachylon, in fine fal armoniacum & viride æris pulverifata. Fiat emplaftrum.

Super verrucas & clavos in pedibus, dolorem & impedimentum inceffui adferentes, pofitum, tertio aut quarto die juviffe, deprehenfum eft.

EMPLASTRUM DE CRUSTA PANIS.

REC. Cruftæ panis, abunde fermentati, mediocriter toftæ, in pulverem tritæ, & aceto forti maceratæ, uncias duas.
Tacamahacæ unciam unam,
Maftiches electæ,
Caryophyllorum aromaticorum,
Nucis Mofchatæ,
Menthæ ana unciam femis,
Ceræ citrinæ uncias fex,
Terebinthinæ,
Olei Maftiches,
Cydoniorum ana unciam unam.

Ceræ, cum terebinthina colliquatæ, olea & reliqua commifcendo, fiat emplaftrum.

Stomachale eft, inque vomitionibus puerorum, & ubi concoctio non recte fuccedit, ventriculi regioni applicatur.

EMPLASTRUM DE CUMINO.

REC. Ceræ citrinæ,
Emplaftri Diapalmæ,
Olei Olivarum,
Seminis Cumini ana uncias fex,
Baccarum Lauri uncias duas,
Olei deftillati Cymini drachmam unam.

Cera, oleum & emplaftrum leni igne liquentur, quibus pulvis ex cumino & lauri baccis optime immifceatur; tandem Oleum deftillatum Cymini addatur & emplaftrum, veficæ bubulæ involutum, reponatur.

Refolvit, flatus difcutit, roborat, tympaniticis & hyftericis prodeft.

EMPLASTRUM DEFENSIVUM FELICIS WURZII.

REC. Ceræ citrinæ libram unam,
Refinæ uncias duas,
Sevi hircini uncias fex,
Terebinthinæ unciam unam,
Pulveris herbæ Alchimillæ uncias fex.

Mifce, fiat emplaftrum.

NB. Si viridius defideretur, fingulis libris emplaftri hujus adjicito Indici coloris cærulei, optime triti, fcrupulum unum, vel drachmam dimidiam.

Leniter adftringit, refrigerat, & nimium affluxum humorum a partibus affectis arcet.

EMPLASTRUM DEFENSIVUM RUBRUM.

REC. Ceræ flavæ libras duas,
Refinæ unciam unam,
Olei Rofarum uncias quatuor,
Calcis vivæ, in aqua rofarum lotæ, & iterum exficcatæ
Laterum, vel tegularum,
Boli armenæ ana drachmas decem,
Minii fubtiliffimi unciam femis,
Camphoræ, in oleo folutæ, drachmas duas.

Calx, tegulæ & bolus in pollinem fubtiliffimum redacta, immifceantur ceræ & refinæ cum oleo liquefactis, quibus fe-

mi refrigeratis camphora additur, & fiat emplaſtrum.

Imponitur ad inflammationes arcendas, præcipue in vulneribus & ulceribus, ad præcavenda ſymptomata, & partes roborandas.

EMPLASTRUM DEFENSIVUM RUBRUM WEPFERI.

REC. Butyri recentis,
Olei Lini ana uncias ſex,
Corticum viridium Sambuci recentium uncias quatuor.

Coquantur leni igne, ad humiditatis conſumtionem; exprimantur. Expreſſo addantur
Ceræ flavæ,
Minii rubri ana unciæ ſex.

Miſceantur, fiat emplaſtrum.

Uſus eſt in ulceribus antiquis, & per veſicatoria excitatis, ubi inflammationis metus eſt; in cancro ipſo exulcerato palliative confert, & dolores mitigat.

EMPLASTRUM DIABOTANUM BLONDELLI.

REC. Herbarum recentium, cum radicibus
Bardanæ,
Petaſitidis,
Calendulæ,
Cicutæ,
Chamæpytheos,
Leviſtici,
Valerianæ majoris,
Angelicæ hortenſis,
Enulæ campanæ,
Raphani ruſticani,
Cucumeris ſilveſtris,
Scrophulariæ,
Illecebræ ſive Sedi teretifolii,
Chelidonii majoris,
Chelidonii minoris,
Gratiolæ ana uncias tres.

Coque in aquæ fontanæ libris viginti, ad dimidias, cola, & expreſſis adde
Succorum Cicutæ,
Chelidonii majoris,
Hormini ana libras duas,
Illecebræ libram ſemis,

Evapora ad extracti mollioris conſiſtentiam; hujus extracti

Recipe libram ſemis, admiſce
Gummi Galbani,
Ammoniaci,
Opopanacis,
Sagapeni, omnium in aceti ſcillitici ſufficienti quantitate ſolutorum, & iterum inſpiſſatorum, uncias duas, repone.
Dehinc

REC. Lithargyrii pulveriſati libram unam,
Olei Lumbricorum,
de Catellis,
Meliloto,
Mucilaginibus ana uncias quatuor.
Aquæ fontanæ uncias decem.

Coque una ad emplaſtri conſiſtentiam, cui ſucceſſive admiſce extractum, cum gummis permixtum, &
Sulphuris vivi, tenuiſſime triti, uncias ſeptem ſemis,
Radicum Iridis Florentinæ,
Cyclaminis,
Ranunculi tuberoſi,
Coronæ imperialis,
Serpentariæ,
Ellebori albi ana drachmas tres,
Sigilli Salomonis,
Ari ana unciam ſemis,
trium Ariſtolochiarum ana drachmam unam,
Baccarum Lauri drachmas duas,
Seminum Angelicæ,
Naſturtii ana drachmas tres,
Cumini unciam unam ſemis,
Fimi columbini unciam ſemis,
Pulveris Bituminis judaici,
Olibani,
Maſtiches ana uncias quatuor,
Tacamahacæ uncias ſex,
Bedellii,
Myrrhæ ana unciam unam ſemis.

His permiſcendo adde ſucceſſive

Ceræ citrinæ &
Picis liquatæ ana libram ſemis;
tandem admiſce
Styracis liquidæ repurgatæ uncias ſex,
Camphoræ drachmas ſex, in
Olei Caryophyllorum uncia ſemis ſolutæ,
Olei de Lateribus drachmas decem.
Fiat emplaſtrum.

Nota. Oleum de Mucilaginibus parari poteſt ex Mucilaginibus, emplaſtrum diachylon ſimplex ingredientibus, cum olei olivarum anatica portione, ad humiditatis conſumtionem coctis.

Nomen habet ab inſigni vegetabilium quantitate, ex quibus componitur.

Reſolvit tumores pituitoſos & ſcirrhoſos, & præfertur a nonnullis Emplaſtro de ranis. *Libenter vero caremus Emplaſtro tantæ farraginis.*

EMPLASTRUM DIACHALCITEOS.

Vide EMPLASTRUM DIAPALMÆ.

EMPLASTRUM DIACHYLON COMPOSITUM, ſive CUM GUMMI.

REC. Emplaſtri Diachyli ſimplicis libram unam, adde
Gummi Ammoniaci,
Galbani, in aceto ſolutorum, ana unciam unam,
Croci pulveriſati drachmam unam ſemis.
Miſceantur.

Emollit, maturat, & digerit abſceſſum fientem, jam vero facti atque rupti reliquam duritiem reſolvit, ac emollit egregie.

EMPLASTRUM DIACHYLON SIMPLEX.

REC. Mucilaginum Fœni græci,
Lini,
Radicum Altheæ ana libram unam,
Olei clari Olivarum libras tres,
Lithargyrii, in ſubtiliſſimum pulverem triti, libras duas,

Coque Oleum & Lithargyrium leni igne, perpetua agitatione, ſemper unciam unam aut alteram aquæ fontanæ inſtillando, ad ſolutionem Lithargyrii, & emplaſtri albi, ſubgriſei conſiſtentiam.

Poſtea addantur mucilagines, & continuata lenta coctione, ad juſtam emplaſtri conſiſtentiam redigantur.

Juvat maturationem tumorum durorum, ad ſuppurationem tendentium.

EMPLASTRUM DIAPALMÆ, ſive DIACHALCITEOS.

REC. Axungiæ porcinæ,
Olei Olivarum,
Foliorum Quercus teneriorum ana libras duas,
quæ conſcindantur & impaſtentur cum axungia & oleo; poſtea coquantur ad humiditatis conſumtionem, colentur & exprimantur. Colaturæ adde
Lithargyrii, in ſubtiliſſimum pollinem triti, libras duas.
Lentiſſimo igne, ſub perpetua agitatione, una coquantur, ſemper de ſolutione
Vitrioli unciarum trium, in
Aquæ fontanæ libris duabus
facta, parum inſtillando, donec conſiſtentiam emplaſtri acquiſiverint, coloris albi ſubcinerei.

Deſiccat; hinc ad ulcera ſordida, œdemata & contuſiones, abs chirurgis adhibetur.

EMPLASTRUM DIAPHORETICUM MYNSICHTI.

REC. Ceræ flavæ uncias undecim,
Colophoniæ,
Bdellii ana uncias quatuor,
Succini citrini uncias tres,
Gummi Ammoniaci,
Terebinthinæ puræ ana uncias duas,
Galbani,
Sandarachæ ana unciam unam,
Maſtiches,
Thuris electi ana unciam ſemis.
Cera cum Colophonia liquetur & coletur; quibus, ab igne ſepoſitis & ſemifrigeratis,

tis, Terebinthina & reliqua in pulverem contrita immiscendo, fiat secundum artem emplastrum.

Potenter discutit ac humores extrahit, tonum confortat, in ischiadico malo, parotidibus, tumoribus œdematosis pedum, & luxationibus applicari solet.

EMPLASTRUM DIAPOMPHOLYGOS.

REC. Olei Solani libras duas semis,
Ceræ albæ uncias triginta,
Cerussæ,
Plumbi usti ana libram semis,
Pompholygos,
Olibani ana uncias quatuor,

Cerussa & oleum lenissimo igne, una cum
Aquæ Solani libra una
coquantur, ad unguenti spissioris consistentiam; quibus addatur Cera alba, &, cum sub perpetua agitatione fere refrixerint, reliqua subtilissime trita, admisceantur.

Refrigerat, exsiccat & dolores lenit.

EMPLASTRUM DIASULPHURIS RULANDI.

REC. Balsami Sulphuris Rulandi,
Ceræ citrinæ,
Colophoniæ ana uncias sex,
Pulveris Myrrhæ uncias octodecim.
Misce, fiat emplastrum.

Resolvit, mundat, exsiccat, & consolidat: atque inprimis ad resolvendas strumas laudatur.

EMPLASTRUM DIVINUM.

REC. Lithargyrii optime triti libram unam semis,
Olei Olivarum libras tres.

Coquantur lento igne, sub perpetua agitatione, ad emplastri consistentiam, adde
Ceræ flavæ uncias octo,
Lapidis Magnetis præparati libram dimidiam,
Gummi Ammoniaci,
Galbani,
Opopanacis,
Bdellii ana uncias tres,
Myrrhæ,
Olibani,
Mastiches,
Æruginis,
Aristolochiæ rotundæ, omnium subtilissime tritorum, ana unciam unam semis,
Terebinthinæ uncias quatuor.

Probe mixta ferventur.

Cum emplastro Opodeldoch convenit, & nomen videtur sortitum esse ob egregias vires resolventes, detergentes & confortantes.

EMPLASTRUM FILII ZACHARIÆ.

REC. Ceræ albæ,
Sevi cervini ana libram unam,
Axungiæ Anseris,
Gallinæ ana libram semis,

Fundantur lento igne, fiat emplastrum.

Anodynum est, resolvit, ad pleuriticos & spasticos dolores, pectori applicitum, commendatur.

EMPLASTRUM AD FRACTURAS ET LUXATIONES.

REC. Ceræ libram semis,
Picis libram unam,
Terebinthinæ uncias duas.

Super ignem liquatis inspergantur
Pulverum radicis Consolidæ majoris,
Barbæ caprinæ,
Boli Armenæ ana unciæ duæ.

Probe mixta ferventur.

Luxationibus ac fracturis ossium a Chirurgis imponitur.

EMPLASTRUM DE GALBANO CROCATUM MYNSICHTI.

REC. Gummi Galbani in aceto soluti,
Emplastri de Meliloto,
Diachyli simplicis ana uncias tres,
Ceræ,
Terebinthinæ ana unciam unam,
Croci Orientalis pulverisati drachmas sex.

Misce, fiat emplastrum.

Tumores duros emollit, resolvit, dolores mitigat.

EMPLASTRUM GRISEUM sive DE LAPIDE CALAMINARI.

REC. Lapidis calaminaris præparati unciam unam,
Lithargyrii uncias duas,
Thuris electi,
Mastiches ana unciam semis,
Myrrhæ drachmas duas,
Tutiæ præparatæ unciam semis,
Ceræ uncias tres,
Sevi cervini uncias quatuor,
Terebinthinæ unciam unam semis,
Camphoræ drachmam unam semis,

Cera & sevo liquatis, Terebinthina addatur, quibus semi-refrigeratis pulveres, sub perpetua agitatione pistillo ligneo, admisceantur, tandem Camphora, cum pauxillo Spiritus vini trita, adjiciatur. Fiat emplastrum.

Siccat ulcera, & cicatricem accelerat.

EMPLASTRUM PRO HERNIOSIS.

REC. Terebinthinæ Venetæ uncias quatuor,
Mastiches electæ unciam unam semis.

Liquefiant invicem, quibus adde
Ceræ flavæ uncias sex,
Pulveris Myrrhæ,
Olibani,
Sanguinis Draconis ana drachmas sex,
Radicis Symphyti majoris,
Seminis Perfoliatæ ana unciam unam,
Lapidis Hæmatitæ præparati,
Vitrioli ad flavedinem calcinati ana unciam semis,

Fiat emplastrum.

Plus emolumenti infantibus, quam adultis, ab ejusmodi emplastris expectare licet, & adultioribus, nisi bracherio commodo muniti sint, vix quidquam proderit.

EMPLASTRUM DE HYOSCYAMO.

REC. Olei e seminibus Hyoscyami expressi,
Succi Hyoscyami ex herba ana libram unam.

Coquantur ad humiditatis consumtionem; colaturæ adde
Ceræ citrinæ uncias quindecim,
Terebinthinæ unciam unam semis,
Pulveris herbæ Hyoscyami uncias duas.

Misceantur, fiat emplastrum.

Ad rhevmaticos dolores, tumores partium glandulosarum, earum inflammationes, atque splenis affectus laudatur.

EMPLASTRUM INCOGNITUM.

Videatur EMPLASTRUM SANTALINUM.

EMPLASTRUM ISCHIADICUM.

REC. Picis navalis uncias duas.
Gummi Galbani unciam unam,
Sulphuris vivi,
Succini citrini ana drachmas duas,
Seminis Cymini,
Florum Chamomillæ ana drachmam unam semis,
Olei petræ rubri unciam dimidiam.

Galbanum in aceto solvatur, atque cum pice optime permisceatur, quibus addantur reliqua in pulverem trita, & denique oleum petræ instilletur, præstat tamen emplastrum tempore usus demum Petroleo malaxare.

Discutit, resolvit & roborat, atque egregie in doloribus ischiadicis, aliisve rhevmaticis conducit.

EMPLASTRUM DE LAURI BACCIS.

Videatur EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI.

EMPLASTRUM MALACTICUM CUM GUMMI.

REC. Ceræ citrinæ uncias tres,
Terebinthinæ drachmas decem,
Sevi cervini,
Resinæ ana unciam unam,
Gummi Ammoniaci,

Galbani,
Pulveris Curcumæ,
Fœni græci,
Lini ana unciam femis,
Altheæ drachmas duas,
Farinæ Fabarum,
Tritici ana drachmas tres.

Ceræ, fevo & refinæ liquefactis, colatis, poftea ab igne fepofitis & femi refrigeratis, pulveres ac terebinthinam immifcendo, fiat emplaftrum.

Emollit, refolvit, & maturat.

EMPLASTRUM MALACTICUM SINE GUMMI.

REC. Ceræ citrinæ uncias octo,
Terebinthinæ,
Colophoniæ ana uncias tres,
Olibani uncias duas.
Tartari albi drachmas duas,
Myrrhæ,
Seminis Fœni græci,
Lini ana unciam unam,
Radicum Altheæ,
Curcumæ,
Farinæ Fabarum ana uncias duas,
Olei Lini unciam unam femis.

Mifceantur, fiat emplaftrum.

Viribus cum antecedente convenit.

EMPLASTRUM MAMMILLARE.

REC. Spermatis ceti uncias duas,
Emplaftri de Spermate ranarum, unciam unam femis,
Olei Chamomillæ cocti, drachmas fex.

Fundantur leni igne; addantur

Pulveris feminis carvi uncia,
Olei deftillati carvi drachmæ duæ,
Camphoræ drachma una.

Mifceantur, fiat Emplaftrum.

Tenfiones dolorofas mammarum, a lactis abundantia, mitigat, coagulationem lactis impedit, & coagulatum refolvit.

EMPLASTRUM MATRICALE.

REC. Gummi Galbani,
Sagapeni,
Afæ foetidæ ana unciam unam femis.

Solvantur in aceti Rutæ fufficienti quantitate, atque ad fpiffitudinem pultis redigantur; adde

Terebinthinæ Venetæ unciam unam femis,
Ceræ citrinæ, feorfim liquatæ & aliqualiter refrigeratæ, uncias quatuor,
Myrrhæ unciam unam,
Caftorei drachmam unam,
Olei deftillati Angelicæ,
Succini ana fcrupulum unum.

Mifce.

In uteri affectibus prodeft; calefacit, flatus difcutit, & dolores fedat, abdomini impofitum.

EMPLASTRUM DE MELILOTO.

REC. Herbæ & florum Meliloti uncias quatuor,
Florum Abfinthii,
Chamomillæ,
Baccarum Lauri,
Seminis Apii ana drachmas fex,
Styracis unciam femis,
Gummi Ammoniaci unciam unam.

Optime in pulverem trita excipiantur

Ceræ citrinæ unciis octo,
Sevi hircini unciis quatuor,
Terebinthinæ,
Refinæ ana uncia una femis,
Olei Chamomillæ unciis duabus.

Fiat emplaftrum.

Ad inflammationem & tumroes glandularum maxillarium, & parotidum refolvendos adhibetur.

EMPLASTRUM MERCURIALE.

REC. Emplaftri diachyli fimplicis libram unam,
Gummi ammoniaci libram femis,
Mercurii

Mercurii vivi uncias octo,
Terebinthinæ unciam unam,
Styracis liquidæ unciam femis.

Mifce fecundum artem.

Cum Emplaftro de ranis cum mercurio, convenit & breviori manu paratur.

EMPLASTRUM five CERATUM DE MINIO RUBRUM.

REC. Ceræ citrinæ,
Sevi cervini,
Olei Rofarum ana libram femis,

Cera & Sevo liquatis atque fere refrigeratis, adde
Minii rubri, cum Oleo rofato optime triti, uncias fex,
Camphoræ drachmam unam femis.

Fiat emplaftrum molle.

Ad partes inflammatas; ambuftas, & e veficatorio applicito fuppurantes & dolentes, demulcendas, leniendas atque confolidandas infervit.

EMPLASTRUM MIRACULOSUM.

REC. Ceruffæ libras duas,
Lithargyrii,
Minii ana libram femis,

fubtiliffime tritis adde
Olei Olivarum libras tres.

Coquantur leniffimo igne, addantur
Saponis Veneti rafi unciæ quatuor,

folutis, & ad emplaftri paulo durioris confiftentiam coctis, admifceantur
Camphoræ uncia una,
Baccarum Lauri, fubtiliffime tritarum, uncia femis.

Polychreftum & miraculofum quafi habetur ad ulcera antiqua & vulnera etiam noviter inflicta.

EMPLASTRUM NERVINUM HOFFMANNI.

REC. Gummi Ammoniaci,
Elemi ana unciam femis,
Tacamahacæ,
Mafticheſ,
Olibani ana drachmas tres,
Carannæ drachmas fex,
Succini citrini drachmas duas.

Omnia pulverifata excipiantur
Terebinthinæ Venetæ unciis duabus,
Ceræ flavæ libra femis.

Fiat emplaftrum.

Ad nervorum, artuum & ifchiadicos dolores utile eft, roborat & attrahit; hinc etiam ad luxationes adhiberi poteft.

EMPLASTRUM DE NICOTIANA LE MORT.

REC. Nicotianæ uncias quatuor,
Olei olivarum libram unam,
Vini rubri uncias quinque.

Coquantur leni igne ad confumtionem humiditatis, exprimantur, & expreffo addantur
Ceræ citrinæ,
Colophonii ana libra una.

Admifceatur
Tacamahacæ,
Elemi,
Myrrhæ,
Aloës ana uncia una,
Olei Tabaci per defcenfum deftillati unciæ duæ.

Fiat emplaftrum.

Commendatur ab Auctore fpleneticis. Abdomini impofitum, alvum obftructam referare expertum eft.

EMPLASTRUM NORICUM.

REC. Olei rofati libram unam,
Minii rubri uncias octo,
Aceti Vini uncias quatuor.

Coque ad emplaftri, brunei coloris & mollioris confiftentiam; adde
Ceræ citrinæ unciam unam femis,
Camphoræ drachmas duas.

Mifce, effunde in fcatulas.

Ulcera exficcat, & nervofos partes roborat.

EMPLASTRUM ODONTALGICUM.

REC. Gummi Tacamahacæ,
Elemi,

Mastiches electæ ana unciam unam,
Opii drachmas duas;
Omnia probe trita excipiantur
Terebinthinæ claræ Venetæ drachmis duabus.
Misce, fiat emplastrum.

Non solum ad dolores dentium, sed & cephalalgiam & defluxiones catarrhales inservit. Spatula calefacta super sericum extenditur, atque temporibus applicatur.

EMPLASTRUM OPODELDOCH.

REC. Lithargyrii triti libram unam semis,
Olei Olivarum libras duas.
Coque lento igne, additis
Aceti Vini, &
Aquæ fontanæ ana unciis quatuor,
ad colorem dilute fuscum.
His adde
Ceræ flavæ libram semis,
Terebinthinæ uncias quatuor,
agitentur pistillo ligneo, ut citius refrigescant & spissescant, addantur
Gummi Ammoniaci,
Bdellii ana unciæ duæ,
Galbani,
Opopanacis ana uncia una,
in Aceto solutis, & in mellis consistentiam redactis
Pulveris Aristolochiæ rotundæ veræ,
Aristolochiæ longæ veræ,
Lapidis calaminaris præparati,
Thuris,
Myrrhæ,
Mastiches ana uncia una,
Olei Laurini uncia una semis.
Commisceantur, semper agitando, usque dum refrigescant.

Vulnera sanare, spicula, tela, aut vulneribus illapsa extrahere, affluxus humorum arcere, & symptomata periculosa præcavere credunt.

EMPLASTRUM OXYCROCEUM.

REC. Ceræ,
Picis,
Colophoniæ ana libram unam,
Croci,
Terebinthinæ,
Gummi Galbani,
Ammoniaci,
Myrrhæ,
Olibani,
Mastiches ana uncias quatuor,
Cera, pix & colophonia invicem liquentur & colentur, quibus dein, ab igne sepositis & semirefrigeratis, terebinthina addatur, postea reliqua, in pulverem subtilissimum redacta; ammoniacum, galbanum & crocus, aceto soluta, jungantur, fiatque emplastrum.

In luxationibus, & doloribus inde ortis, resolvendo & vi paregorica efficax deprehenditur; propter calorem vero, quem conciliat, ab usu diuturno abstinendum esse, nonnulli monent.

EMPLASTRUM DE PANIS CRUSTA.

Videatur EMPLASTRUM DE CRUSTA PANIS.

EMPLASTRUM DE RANIS, SINE MERCURIO.

REC. Ranarum viventium decem,
Lumbricorum terrestrium viventium uncias quatuor,
Schœnanthi,
Stœchadis Arabicæ,
Matricariæ,
Croci orientalis ana unciam semis,
Radicum Enulæ,
Ebuli ana uncias tres,
Vini albi libras duas,
Aceti Vini optimi libram unam semis.
Incidantur incidenda, & lento igne ad dimidias coquantur & colentur; colaturam serva. Postea recipe
Olei Olivarum uncias duodecim,
Lithargyrii optime triti totidem.
Coquantur lenissimo igne, spatula semper agitando, & decocti superioris subinde addendo, ad consistentiam emplastri durioris. Ab igne remotis adde
Olei Laurini expressi,

Tere-

Terebinthinæ claræ,
Ceræ flavæ ana uncias duas,
his liquatis
Pulveris Olibani drachmas sex,
Euphorbii drachmas quinque,
Styracis liquidæ unciam femis,
probe piftillo ligneo commifcendo, fiat emplaftrum.

Commendabile eft ad folvendos & emolliendos tumores frigidos, & ad dolores a caufa frigida ortos mitigandos.

EMPLASTRUM DE RANIS; CUM MERCURIO SIMPLO.

Fit, fi
Emplaftri modo præfcripti libræ uni additur
Mercurii vivi, in Terebinthina extincti, uncia una femis.

Ad tumores & dolores glandularum, præfertim ex inquinamento venereo ortos, adhibetur.

EMPLASTRUM REGIUM BURRHI.

REC. Ceræ citrinæ libram unam femis,
Refinæ Pini libram femis,
Terebinthinæ Venetæ libram unam,
Gummi Ammoniaci,
Galbani,
Opopanacis,
Bdellii,
Afæ fœtidæ,
Hederæ,
Tacamahacæ,
Elemi,
Olibani,
Sanguinis Draconis ana unciam unam,
Tragacanthæ uncias decem,
Caftorei unciam femis,
Extracti Opii,
Croci ana drachmas duas,
Salis volatilis Ammoniaci,
Cornu Cervi ana drachmas fex.

Cera & refina lento igne liquentur & colentur, quibus, ex parte refrigeratis, admifceantur Tacamahaca, Elemi, Olibanum, Sanguis Draconis, omnia in fubtiliffimum pollinem trita; poftea Gummi Ammoniacum, Galbanum, Opopanax, Bdellium, Afa fœtida, Hederæ, cum extractis, in aceto foluta, & expreffione per linteum colata, atque leni igne in mellis confiftentiam redacta, addantur. Tandem Terebinthina Veneta, Tragacantha, Caftoreum & Salia volatilia adjungantur, & perpetua ac diligenti mixtione fiat emplaftrum, quod in cylindros craffiores formatum, veficæ bubulæ involvatur & fervetur.

Nervinum eft, refolvit, dolores fopit; in tumoribus, inprimis œdematofis commendatur.

EMPLASTRUM, five CERATUM SANDALINUM, alias INCOGNITUM.

REC. Ceræ novæ,
Refinæ ana uncias quatuor,
Sandali rubri unciam unam femis,
Croci drachmas duas,
Olibani,
Mafticbes,
Myrrhæ,
Aluminis ana drachmam unam femis.

Cera cum refina liquefacta & colata, iterumque femi-refrigerata, Sandalum & Crocus, trita, atque Vini fpiritu diluta, cum reliquis in pulverem redactis, mifceantur, fiatque emplaftrum.

Hepatis indurationi & obftructioni dicatum olim fuit. Prodeft etiam ad ifchiadicos dolores.

EMPLASTRUM SAPONATUM BARBETTE.

REC. Olei rofati libram unam,
Ceruffæ,
Minii rubri ana uncias quatuor.

Coquantur, fub perpetua agitatione & additione aliquot unciarum aquæ fontanæ, ad folutionem Ceruffæ & Minii promovendam, atque aduftionem emplaftri præcavendam, in emplaftri mollioris confiftentiam; addantur

Saponis Veneti rasi unciæ quatuor; quibus solutis, ab igne removeantur, &

Camphoræ in spiritu Vini solutæ uncia semis

admisceatur:

Ad dolores arthriticos & spasticos leniendos communiter laudatur; alvum quoque infantibus, abdomini impositum, reserasse observatum est. Resolvit tumores frigidos, & ictericis, ubi durities sub hypochondriis sentitur, commendari solet.

EMPLASTRUM SATURNINUM MYNSICHTI.

REC. Sevi hircini,
Ceræ citrinæ ana uncias quinque;
Terebinthinæ claræ,
Plumbi usti, optime loti & subtilissime triti, ana uncias duas,
Lapidis Calaminaris præparati,
Cerussæ albæ ana unciam semis,
Nihili albi,
Tutiæ præparatæ ana drachmas duas,
Myrrhæ,
Masticheſ,
Olibani,
Aloës,
Nitri ana drachmam unam,
Camphoræ drachmam semis.

Omnia in subtilem pulverem redacta, Ceræ, Sevo & Terebinthinæ liquatis, & ab igne remotis, admisceantur. Fiat emplastrum.

Ab auctore Mynsichto ad ulcera fœtida exesa, inflammationes & ambusta commendatur.

EMPLASTRUM DE SCROPHULARIA.

REC. Foliorum Scrophulariæ,
Digitalis purpureæ recentium ana uncias octo.
Axungiæ suillæ libram unam.

Coque ad humiditatis consumtionem, expresso adde

Ceræ citrinæ,
Resinæ Pini ana uncias sex,
Terebinthinæ Venetæ,
Æruginis ana unciam unam.

Misceantur, fiat emplastrum.

Laudatur ad ulcera antiqua & scrophulas etiam exulceratas.

EMPLASTRUM DE SPERMATE CETI.

REC. Ceræ albæ uncias quatuor,
Spermatis Ceti uncias duas,
Olei Amygdalarum dulcium,
Gummi Galbani ana unciam semis,
Terebinthinæ claræ unciam dimidiam.

Cum cera liquata commisceantur, oleum, terebinthina, sperma ceti, & tandem gummi galbanum tritum. Fiat emplastrum.

Dicitur etiam mammillare, quia mammis puerperarum & lactantium imponi solet. Lac coagulatum resolvere, & tumores glandularum duros emollire creditur.

EMPLASTRUM DE SPERMATE RANARUM.

REC. Olei spermatis ranarum,
Cerussæ tritæ ana libras quinque.

Coquantur perpetua agitatione, lenissimo igne, semper aliquid aquæ fontanæ & aceti destillati addendo, tam ob adustionem præcavendam, quam solutionem cerussæ promovendam, ab emplastri albi consistentiam; cui, ab igne remoto & pistillo ligneo probe agitato, adde

Aluminis crudi uncias quinque,
Camphoræ unciam unam in Spiritu Vini solutæ.

NB. Præstat Alumen in aquæ fontanæ libra una semis vel duabus dissolvere, & inter coquendum semper parum hujus solutionis addere; Ita perfectius uniuntur, & citius cerussa solvitur.

Ad ulcera sordida antiqua mundificanda & curanda, inflammationes & dolores arcendos laudatur; refrigerat, adstringit & exsiccat.

EMPLASTRUM SPLENETICUM.

REC. Cicutæ,
Foliorum Ebuli ana uncias duas,
Nico-

Foliorum Nicotianæ,
Florum Geniftæ ana unciam unam,
Aceti Vini libram unam.

Macerentur per biduum, ebulliant, & exprimantur. In colatura diffolve

Gummi Ammoniaci libram unam;

Solutioni per pannum colatæ, & ad mellis confiftentiam infpiffatæ, adde

Ceræ citrinæ libram femis,
Refinæ Pini,
Terebinthinæ,
Olei Capparum ana uncias duas;

Quæ, feorfum in fartagine liquata, & femirefrigerata, mifceantur exactiffime.

Ufus ex nomine cognofcitur. Refolvit, difcutit, & cum emplaftro de Cicuta convenit.

EMPLASTRUM STICTICUM, five STIPTICUM.

REC. Lithargyrii,
Lapidis Calaminaris,
Minii ana libram femis,
Olei Lini,
Olivarum ana libram unam,
Vitrioli albi unciam unam,

Oleum Lini & Olivarum, cum Lithargyrio, Minio, & Lapide calaminari tritis, leniffimo igne, perpetua agitatione coquuntur; quibus Vitriolum, in libra una aquæ fontanæ folutum, fucceffive additur, donec juftam acquifiverint confiftentiam; adjiciantur

Colophoniæ,
Ceræ citrinæ ana libra una,
Terebinthinæ claræ,
Olei Laurini expreffi ana libra femis.

Mixtis addatur

Gummi Ammoniaci,
Galbani,
Bdellii,
Myrrhæ,
Aloës hepaticæ,
Ariftolochiæ longæ veræ,
Sanguinis Draconis,
Lapidis Hæmatitæ præparati ana uncia una.

Probe mifceantur, & fiat emplaftrum, coloris fpadicei.

Non folum ad recentia vulnera, fed etiam ad antiqua ulcera, egregium eft remedium. Exficcat, mundificat, ac in rhevmaticis doloribus bono effectu non deftituitur.

EMPLASTRUM STOMACHICUM DE TACAMAHACA.

REC. Ceræ citrinæ uncias octo,
Tacamahacæ uncias quatuor,
Terebinthinæ unciam unam,
Balfami Peruviani,
Olei deftillati Menthæ ana drachmas duas,
Caryophyllorum drachmam unam.

Ceræ cum Terebinthina liquefactæ & femirefrigeratæ admifceatur Tacamahaca trita, ac tandem Balfamum cum oleis.

In vomitu, diarrhœa, & aliis ventriculi morbis, ex imbecillitate ortis, ad ventriculum roborandum convenit, flatus etiam diffipat.

EMPLASTRUM TRIAPHARMACUM.

REC. Minii optime triti,
Aceti Vini albi ana libram unam,
Olei Rofarum libras duas.

Coquantur, leni igne, ad emplaftri confiftentiam, coloris fufcofpadicei, cui nonnihil refrigerato adde

Camphoræ, cum fpiritu Vini tritæ, unciam unam femis.

Mifceantur, & emplaftrum in fcatulas effundatur.

Cum emplaftro Norico convenit, ficcat, & ad ulcera antiqua commendari meretur.

EMPLASTRUM CONTRA VERMES.

REC. Pulveris Aloës hepaticæ,
Trochifcorum Alhandal,
Radicis Afari,
Herbarum Tanaceti,
Sabinæ,
Abfinthii,
Myrrhæ ana drachmas tres,
Fellis Tauri recentis uncias tres.

Mifce,

Misce, ut fiant pultis instar, cui successive, una liquata, sub perpetua agitatione, addantur

Ceræ citrinæ unciæ tres,
Olei Absinthii cocti,
Terebinthinæ Venetæ ana drachmæ sex.

Tandem adjiciatur

Olei destillati Sabinæ,
Petræ albi ana drachma una.

Fiat emplastrum.

Pueris alia medicamenta reformidantibus præscribitur. Abdomini nimirum impositum vermes necat, atque alvum movet.

EMPLASTRUM VESICATORIUM.

REC. Cantharidum in pulverem tritarum uncias quatuor,
Ceræ flavæ uncias decem,
Terebinthinæ Venetæ,
Olei Rosarum ana uncias duas semis,
Camphoræ drachmas tres.

Misce, fiat emplastrum.

Ad vesicas excitandas, supra corium extensum. imponitur; globuli exinde formati, atque fonticulis impositi, fluorem promovent.

EMULSIO EXTERNA E NUCLEIS.

REC. Nucleorum Persicorum unciam unam,
Seminis Cannabis,
Papaveris ana unciam dimidiam,
Aquæ Meliloti,
Nymphææ ana uncias quatuor.

Fiat Emulsio. Adde

Spiritus Vini camphorati unciam semis.

Usus est externus. Linteis quadruplicatis fronti & temporibus imposita, in dolore capitis ex febri & catarrho, bonam præstat opem.

EMULSIO VIOLATA MYNSICHTI.

REC. Amygdalarum dulcium unciam unam semis,
Seminum Violarum drachmas tres.
Papaveris albi drachmam unam semis,

Contundantur cum

Aquæ Nymphææ,
Aquæ Lactucæ ana unciis sex,
Violarum libra una.

Expressæ Emulsioni addantur

Julepi violati drachmæ duodecim.

Refrigerat & humectat, dolores mitigat, somnum conciliat, & in febribus malignis, ad æstum temperandum, nec non in Nephritide feliciter adhibetur.

Dosis unciæ quatuor ad sex.

ESSENTIA ABSINTHII COMPOSITA.

REC. Comarum Absinthii vulgaris unciam unam,
Radicum Zedoariæ unciam semis,
Caryophyllatæ drachmas duas,
Foliorum Cardui benedicti,
Florum Centaurii minoris ana unciam semis,
Corticum Aurantiorum,
Citri ana drachmas duas,
Caryophyllorum aromaticorum drachmam unam.

Incisis & contusis affunde

Spiritus Vini rectificati libram unam,

Stent in digestione per dies quatuor, in vase optime clauso; postea prelo exprimantur, expressum per chartam bibulam filtretur & servetur.

Stomachica & carminativa est.

Datur a drachma dimidia ad integram.

ESSENTIA ABSINTHII SIMPLEX.

REC, Summitatum Absinthii floridarum, & ad maturitatem proxime accedentium, cum foliis minoribus, in umbra siccatarum, uncias quatuor,
Spiritus Vini rectificati libras duas,

Post digestionem exprimantur, expressum aliis superaffundatur

Absinthii unciis duabus,

atque, post sufficientem digestionem, exprimantur & filtrentur.

Vires Absinthii habet, stomachicas, carminativas, anthelminticas.

Dosis drachma una ex vino.

ESSENTIA ALEXIPHARMACA STAHLII.

REC. Radicum Angelicæ,
Imperatoriæ,
Helenii ana unciam unam,
Carlinæ,
Hirundinariæ,
Pimpinellæ ana unciam unam femis,
Herbæ Scordii uncias tres,
Spiritus Vini rectificati libras duas femis.

Poft fufficientem extractionem exprimantur, & per filtrum trajecta Effentia fervetur.

Medicamentum eft vere polychreftum. Ventriculum roborat, flatus diffipat, urinam & tranfpirationem promovet; hinc in omnibus fere morbis, febribus etiam malignis, catarrhalibus & intermittentibus, lymphæ & fanguinis vitiis prodeft.

Commendatur a guttis quadraginta ad quinquaginta.

ESSENTIA ALEXIPHARMACA TEMPERATA STAHLII.

REC. Radicum Pimpinellæ albæ,
Hirundinariæ ana uncias tres,
Herbæ Scordii uncias duas.

Incifa infundantur & extrahantur
Spiritus Vini rectificati libris tribus.

Exprimantur & filtrentur, atque tertia pars Spiritus per deftillationem ex Mariæ Balneo evocetur, refiduum fervetur.

Temperatior & mitior eft ordinaria, ideoque fecure, etiam ad excæftuationem fanguinis pronis, dari poteft.

Dofis guttæ quadraginta ad fexaginta.

ESSENTIA AMARA.

REC. Herbarum Tanaceti unciam unam,
Scolopendrii,
Cardui benedicti,
Centaurii minoris,
Radicis Gentianæ,
Radicis Lapathi acuti ana drachmas tres,
Corticum Aurantiorum recentium viridium unciam femis.

Incifa macerentur in
Spiritus Vini tartarifati unciis duodecim,

Poft fufficientem extractionem exprimantur, & expreffum per chartam filtretur.

Digeftionem promovet, ventriculum roborat, flatus diffipat, vermes necat.

Dari poteft a guttis quinquaginta ad feptuaginta, ex vino.

ESSENTIA AMBRÆ BALSAMICA DIPPELII.

REC. Ambræ grifeæ,
Balfami Peruviani ana drachmas duas,
Salis Tartari drachmas fex.

Terantur & exacte mifceantur in mortario marmoreo, addantur
Spiritus Vini rectificatiffimi unciæ novem,

Digerantur, in fine augeatur calor, ut mixtura ebulliat, refrigefcant, & liquor tinctus, a fæcibus feparatus, filtretur.

Vires funt analepticæ, ftomachicæ & balfamicæ. Præfcribitur cum aliis effentiis tonicis & ftomachicis.

Dofis guttæ quindecim ad triginta.

ESSENTIA AMBRÆ LIQUIDA.

REC. Ambræ veræ grifeæ fcrupulum unum;
Immittatur phialæ, & leniffimo igne carbonum liquetur, affundantur poftea
Liquoris anodyni parum calefacti unciæ duæ,
addantur
Mofchi Orientalis grana quatuor.
Servetur ufui.

Analepticum, cordiale & cephalicum eft medicamentum, fed multum calefaciens. Commendabile in apoplexia, vertigine, memoria confortanda; additur etiam aphrodifiacis.

Dofis guttæ viginti ad quadraginta.

ESSENTIA AMBRRÆ SICCA.

REC. Ambræ grifeæ drachmam unam,

Moschi in spiritu Rosarum soluti scrupulum semis,
Olei Cinnamomi destillati guttas quinque,
Sacchari albissimi uncias duas,

Misce & asserva in vase vitreo, bene clauso.

Analepticum est, & cum pulvere cordiali, sive Elæosaccharo Cinnamomi cinnabarino, mixta, in apoplexia serosa, & aliis capitis morbis, illis, qui Ambram & Moschum perferre queunt, dari potest. Trageis etiam additur.

Dosis a granis decem ad scrupulum unum.

ESSENTIA ANGELICÆ.

REC. Radicum Angelicæ uncias tres, in Spiritus Vini optime rectificati unciis quindecim

macerentur per aliquot dies, ut extrahatur essentia, filtranda & servanda.

Vires habet Angelicæ radicis alexipharmacas, stomachicas, diureticas, carminativas.

Dosis a drachma semis ad scrupulos duos.

ESSENTIA ANODYNA OFFICINALIS.

REC. Extracti Opii, aqua fontana parati, unciam unam,
Aquæ Cinnamomi spirituosæ uncias novem,

Post sufficientem digestionem filtrentur.

Dolores sedat, somnum conciliat, & easdem, quas Laudanum opiatum, virtutes possidet.

In scrupulo uno duo sunt grana opii.

Dosis guttæ quinque, decem, quindecim, ad viginti.

ESSENTIA ANODYNA LUDOVICI.

REC. Extracti Opii, aqua fontana parati, unciam unam,
Aquæ apoplecticæ spirituosæ,
Spiritus Vitrioli roridi, cum spiritu volatili mixti, ana uncias quatuor.

Extrahe, ut artis est, essentiam, filtra & serva.

Vires ex nomine patent, anodynæ scilicet, dolores mitigantes & somnum conciliantes.

Dosis guttæ septem, duodecim, ad quindecim. Drachma una hujus Essentiæ grana sex & dimidium habet opii.

ESSENTIA ANTARTHRITICA, J. M. HOFFMANNI SINE OPIO.

REC. Lumbricorum terrestrium præparatorum uncias tres,

His affunde
Olei, sive liquoris Salis Tartari per deliquium, uncias duas:

stent in vitro bene clauso per viginti quatuor horas, postea affundantur
Spiritus Vini rectificati unciæ duodecim,

addantur
Castorei drachmæ duæ,
Croci drachma una;

Stent denuo per triduum in digestione. Liquor tinctus, per chartam emporeticam filtratus, servetur.

ESSENTIA ANTARTHRITICA CUM OPIO EIUSDEM.

REC. Lumbricorum terrestrium præparatorum uncias duas,
Radicis Cynoglossæ unciam unam,
Castorei drachmas duas,
Croci austriaci drachmam semis,
Opii drachmam unam.

Affunde tritis
Spiritus Vini rectificati libram unam,

Post sufficientem extractionem & filtrationem adde
Spiritus Cochleariæ unciam unam.

Ambæ commendantur a clarissimo autore in doloribus arthriticis, aliisque scorbuticis & spasmodicis mitigandis; ad icterum, asthma convulsivum, retentionem urinæ.

Dosis prioris, sine opio, guttæ quinquaginta ad septuaginta: posterioris, cum opio, guttæ quindecim ad triginta.

Uncia una habet opii circiter grana quinque.

ESSENTIA ANTHYDROPICA HOFFMANNI.

REC. Radicum Hirundinariæ,

Radi-

Radicum Bryoniæ ana drachmas ſex,
Herbæ Abſinthii,
Florum Sambuci ana unciam ſemis,
Aloës Succotrinæ drachmas ſex,
Myrrhæ drachmam unam,
Gummi Ammoniaci drachmas tres,
Macis,
Caryophyllorum aromaticorum ana drachmas duas,
Millepedum,
Lumbricorum terreſtrium ana drachmam unam ſemis,
Croci drachmam unam,
Salis armoniaci,
Salis Tartari ana drachmas duas.

Inciſis & contuſis ſuperfundantur
Aquæ florum Sambuci unciæ quatuor,
Digerantur per aliquot horas, poſtea addatur
Spiritus Vini optime dephlegmati libra una ſemis,
Fiat, lento calore digerendo, Eſſentia.

Celeberrimus auctor hanc eſſentiam in cachexia, levcophlegmatia & hydrope commendat.

Doſis ſunt ſcrupuli duo, mane ſumendi.

ESSENTIA ANTISCORBUTICA.

REC. Radicum Ari,
Lapathi acuti ana unciam unam,
Herbæ Trifolii fibrini unciam unam,
Sedi vermicularis,
Centaurii minoris,
Seminis Lapathi acuti ana drachmas ſex,
Corticum Winterani uncias duas,
Fraxini,
Saſſafras ana unciam unam,
Myrrhæ electæ unciam unam,
Salis Tartari unciam unam ſemis.

Inciſa & contuſa infundantur in
Spiritus Cochleariæ libris tribus;
Digerantur per aliquot dies, poſtea exprimantur, expreſſo addantur
Eſſentiæ Succini unciæ tres,
Spiritus Vitrioli dulcis uncia una ſemis.
Digerantur & filtrentur.

Vires ſunt antiſcorbuticæ, incidentes, attenuantes, reſolventes, diureticæ, ſtomachicæ.

Doſis guttæ triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA ASÆ FOETIDÆ.

REC. Aſæ fœtidæ,
Salis tartari puriſſimi ana uncias duas,
Spiritus Vini libram unam.

Tridua digeſtione leni calore extrahatur eſſentia, quæ filtrata uſui ſervetur. Poteſt etiam ad inſtar dudum in noſtro diſpenſatorio receptæ eſſentiæ Succini G. cum liquore anodyno extractio fieri.

Vires ſunt nervinæ, antihyſtericæ.

Doſis guttæ viginti.

ESSENTIA BALSAMICA FRID. HOFFMANNI.

Videatur ELIXIR.

ESSENTIA BALSAMICA GMELINI.

REC. Corticum Aurantiorum,
Citri ana uncias duas,
Cinnamomi,
Nucis Moſchatæ ana drachmas quinque,
Caryophyllorum aromaticorum drachmas duas,
Salis Ammoniaci uncias quindecim,
Cinerum clavellatorum tantundem,
Spiritus Vini non dephlegmati libras quatuor.

Deſtillentur ex cucurbita, & ſpiritus volatilis libræ duæ cum dimidia proliciantur, in quibus infundantur
Corticum Aurantiorum,
Citri ana unciæ tres.

Digerantur poſt octiduum, poſtea clarum a ſpiſſo, per inclinationem vaſis ſeparetur. Reſiduum exprimatur, & poſt filtrationem, claro admiſceatur.

Stomachica & carminativa eſt.

Doſis guttæ triginta, quinquaginta.

ESSENTIA BALSAMI PERUVIANI.

REC. Balſami Peruviani optimi unciam ſemis, cum
Spiritus Vini optime dephlegmati unciis tribus,

per dies aliquot, loco tepido digere, eſſentiam extractam per bibulam cola ac ſerva.

Revera balsamicum est, calidum tamen medicamentum, quod cum circumspectione offerri debet; Ventriculum roborat, & vitia lymphæ corrigit.

Externus usus est ad ulcera, abscessus & vulnera etiam partium tendinosarum.

Interne dosis guttæ triginta, ad quinquaginta.

ESSENTIA BENZOES COMPOSITA.

REC. Benzoës electæ pulverisatæ unciam unam,
Styracis calamitæ unciam semis,
Balsami Peruviani drachmam.

Affunde
Spiritus Vini rectificati uncias octo;

digerantur, & post sufficientem solutionem filtrentur.

Nota. Balsamum Peruvianum cum pulvere Benzoës commisceri debet.

Usus externus est cosmeticus innocens, nimirum aquæ calidæ instillata reddit eam lacteam, quæ nitorem gratum cuti conciliat, & eam mollem servat. Interne pectorale præbet medicamentum non contemnendum.

ESSENTIA BENZOES SIMPLEX.

REC. Florum Benzoës drachmas tres,
Spiritus Anisi uncias tres.

Digere lenissimo calore, atque solutio sive essentia flavi coloris servetur.

Pectoralis, stomachica, carminativa & alexiterica est.

Dosis guttæ octo ad viginti.

ESSENTIA CALAMI AROMATICI.

REC. Radicis Calami aromatici unciam unam semis,

concisæ adfundantur
Spiritus Vini unciæ sex.

Digestione ad sufficientem extractionem peracta essentia filtretur.

Vires habet egregias, stomachicas, carminativas, potestque utiliter hæc essentia, cum calamus aromaticus in multis nostræ patriæ regionibus sponte crescat, aliis ex exoticis aromatibus paratis essentiis substitui.

Dosis drachma semis ad integram.

ESSENTIA CARDAMOMI.

REC. Cardamomi minoris in pulverem triti uncias tres,

affunde
Spiritus Vini rectificatissimi uncias sedecim.

Digerantur, exprimatur & filtretur essentia.

Flatus potenter discutit, ventriculum & cerebrum confortat; urinam movet.

Dosis drachma semis, ad drachmam unam, cum vehiculo idoneo.

ESSENTIA CARDUI BENEDICTI.

Paratur ad normam Essentiæ Absinthii simplicis, superius descriptæ; cum qua etiam viribus convenit, & in eadem dosi exhiberi potest.

ESSENTIA CARMINATIVA WEDELII.

REC. Radicum Zedoariæ uncias quatuor,
Carlinæ,
Calami,
Galangæ ana uncias duas,
Florum Chamæmeli Romani,
Seminum Anisi,
Carvi ana unciam unam,
Caryophyllorum aromaticorum,
Baccarum Lauri ana drachmas sex,
Macidis unciam semis,
Corticum Aurantiorum unciam unam.

Concisa & contusa grosso modo macerentur, in
Spiritus corticum Citri libris quatuor semis,
Spiritus Nitri dulcis unciis duabus semis, per sex dies.

Expressa & filtrata essentia usui servetur.

Vires sunt stomachicæ, carminativæ, & diureticæ.

Dosis drachma dimidia ad scrupulos duos.

ESSEN-

ESSENTIA CASTOREI.

REC. Castorei Orientalis veri, minutim incisi, uncias tres,
Spiritus Vini rectificati uncias quindecim.

Per octiduum macerentur, exprimantur, & postea filtretur essentia.

Commendatur interne ad affectus spasticos, hystericos & colicos, etiam ad odoratum præbetur mulieribus, atque Clysteribus in Colica hysterica, ad drachmam integram, addi potest.

Interne exhibetur a guttis triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA CATECHU.

Videatur ESS. TERRÆ CATECHU.

ESSENTIA CENTAURII MINORIS.

Uti Essentia Absinthii simplex, spiritu Vini optime rectificato, parari solet.

Dosis eadem.

Stomachica est & anthelmintica, atque in febribus intermittentibus conducit.

Ad drachmas duas exhibita alvum movere compertum est.

ESSENTIA CEPHALICA.

REC. Radicis Calami aromatici drachmas tres,
Herbarum Betonicæ,
Mari veri,
Salviæ,
Florum Lavendulæ ana drachmas duas,
Ligni Aloës ponderosi,
Sandali citrini odoratissimi,
Corticum Culilawan ana drachmas tres,
Cinnamomi acuti,
Nucis Moschatæ,
Cubebarum,
Cardamomi minoris,
Caryophyllorum ana drachmas duas.

Incisis & contusis superaffundantur
Aquæ apoplecticæ spirituosæ,
Elixirii vitæ Matthioli incompl. ana unciæ octo.

Digerantur, & sufficienter extracta, exprimantur atque filtrentur.

Senibus & phlegmaticis conducit, quibus cerebrum & ventriculum confortat; ad colicam flatulentam, eructationes & cardialgiam valet, atque essentiis vel elixiriis stomachicis admisceri potest. Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

ESSENTIA CHINÆ CHINÆ SIMPLEX.

REC. Corticum Chinæ Chinæ pulverisatorum uncias tres,
Spiritus Vini rectificati uncias duodecim.

Digerantur aliquamdiu, postea essentia bene saturata expressa filtretur.

Præstat quidem Corticem Peruvianum in substantia exhibere; quia vero multi pulveres & electuaria reformidant, essentia ex illo parata dari potest, non solum autem in febribus, sed etiam, ubi tonum relaxatum oportet roborare.

Dosis guttæ sexaginta ad octoginta.

ESSENTIA CHINÆ COMPOSITA HELWIG.

REC. Corticum Chinæ Chinæ uncias tres,
Radicis Serpentariæ Virginianæ uncias duas,
Contrayerv. unciam unam.

In pulverem tritis affunde
Spiritus vini rectificati uncias sedecim.

Post sufficientem extractionem exprimantur, & essentia, per chartam bibulam filtrata, reponatur.

Alexipharmaca, antifebrilis, tonica & carminativa est.

Dosis guttæ quinquaginta ad sexaginta.

ESSENTIA CORTICUM AURANTIORUM SPIRITUOSA.

REC. Corticum Aurantiorum, ab interiori albedine separatorum, libram unam;
affundantur
Spiritus Vini rectificati libræ tres semis.

Poſt ſufficientem extractionem exprimantur, & per chartam emporeticam filtrentur.

Egregium eſt ſtomachicum, carminativum & tonicum.

Doſis guttæ triginta ad ſexaginta.

Nota. E corticibus fructuum Aurantiorum immaturorum recentibus, vel ex ipſis tenellis fructibus pari modo eſſentia parari poteſt, quæ, ſi ordinariæ e ſiccis maturis corticibus non præcellit, tamen haud inferior eſt virtutibus.

ESSENTIA CORTICUM AURANTIORUM CUM VINO MALVATICO.

REC. Vini Malvatici libram unam ſemis,
Flavedinis corticum Aurantiorum ſiccatorum uncias tres.

Macerentur per biduum, colentur & filtrentur.

Stomachica, tonica & carminativa eſt.

Doſis uncia ſemis ad integram.

ESSENTIA CORTICIS CHACARILLÆ.

REC. Corticum Chacarillæ griſeæ & reſinoſæ uncias quatuor.

In pulverem groſſum tritis affunde
Spiritus vini rectificati libram unam ſemis.

Digere per quatriduum, filtra & ſerva.

Ventriculi vitiis medetur & pulmonibus prodeſt, tonum viſcerum relaxatum inſtaurat, ſedativum eſt, & ſtricturas partium dolentes blande reſolvit.

Doſis guttæ triginta ad ſeptuaginta quinque.

ESSENTIA CULILAWAN.

Eodem modo, quo præcedens eſſentia Chacarillæ, paratur.

Aromatica eſt, ventriculum roborat, flatus diſcutit.

ESSENTIA DULCIS.

REC. Terræ foliatæ Tartari drachmas duas,

Sacchari albiſſimi uncias duas,
Aquæ fontanæ unciam unam ſemis.

Coquantur in vaſe figulino probe vitreato, ſub perpetua agitatione, usquequo colorem acquiſiverint ſubnigrum vel fuſcum; removeantur ab igne & affundantur
Menſtrui infra deſcripti unciæ duodecim.

Digerantur, atque eſſentia, per chartam emporeticam filtrata, ſervetur.

MENSTRUUM pro ESSENTIA DULCI.

REC. Spiritus vini gallici, vel alius puriſſimi, rectificati; libras quatuor,
Aluminis vulgaris puri, in pulverem triti, uncias octo,
Aquæ fontanæ libram unam.

Miſceantur & deſtillentur, e cucurbita vitrea, atque libræ tres primo prodeuntes ſeorſum ſerventur pro menſtruo.

Fuerunt, qui medicamentum corroborans, ſapore & odore gratum, quodque delicatioribus atque infantibus, alia medicamenta reformidantibus, in parva doſi exhiberi poſſet, expetiverunt; quibus ut ſatisfaciamus, Eſſentiam hanc, quæ virtutem non ſolum habet corroborantem, ſed & aperientem, balſamicam, diureticam & expulſivam, ac quæ ſapore & odore grato ſe commendat, adponere voluimus. Neque tamen illam pro Eſſentia dulci Halenſi venditamus, proderit ceterum tantum, quantum hæc ipſa.

Doſis pro adultis guttæ triginta ad ſexaginta; infantibus & pueris guttæ tres, quatuor, vel duodecim ſufficiunt. Datur in vehiculo aquoſo, vel ſi libet, adultis in vino.

ESSENTIA FULIGINIS CLAUDERI: alias HÆMATO - CATHARTICA ET ALEXIPHARMACA DICTA.

REC. Cinerum clavellatorum puriſſimorum uncias ſex,
Salis Armoniaci unciam unam.

Solve ſeparatim, & quidem Cineres clavellatos in libris duabus, & Sal Armoniacum in libra una aquæ fontanæ puræ vel pluviæ;

pluviæ; liquores ſalinos ſeparatim per chartam emporeticam filtra, filtratos commiſce, atque ſuperfunde

Fuliginis ex camino ſplendentis pulveriſatæ unciis duabus.

Digere in vitro probe clauſo, per aliquot dies, poſtea liquorem tinctum, per chartam bibulam filtratum, ſerva.

Liquor ſalinus eſt oleo fuliginis impraegnatus, & præbet medicamentum reſolvens, atque excretiones omnis generis promovens, in morbis chronicis, aſthmate, febre quartana, ictero, cachexia, fauſto cum ſucceſſu adhibendum.

Doſis guttæ quinquaginta ad centum.

ESSENTIA GALANGÆ.

REC. Rad. Galangæ minor. minutim inciſarum uncias duas,
Spiritus Vini rectificati uncias octo.

Extrahatur eſſentia leni calore, exprimatur, & per chartam filtretur.

Commendatur interne ad ventriculum confortandum & humores viſcidos reſolvendos: Externe ad cariem oſſium, membra tabida & paralyſin linguæ.

ESSENTIA GENTIANÆ.

Fit eodem modo, quo Eſſentia radicum Angelicæ.

Amarum quidem, præſtantiſſimum tamen ſtomachicum, tonicum, anthelminticum & antifebrile eſt medicamentum.

Datur a guttis quinquaginta ad octoginta.

ESSENTIA HYPERICI.

REC. Florum Hyperici uncias quatuor,
Spiritus Vini rectificati libram unam & uncias tres.

Digerantur per triduum, poſtea exprimantur & filtrentur.

Commendatur ſpecifice melancholicis, vulneratis, verminoſis, nec non ad morbos faſcino imputatos. Etiam externe vulneribus applicatur.

Doſis guttæ quinquaginta ad ſeptuaginta quinque.

ESSENTIA LEVISTICI.

REC. Radicum Leviſtici uncias duas,
Seminis ejusdem unciam unam,

Inciſa & contuſa infundantur in
Spiritus Vini unciis decem.

Digerantur, & poſt ſufficientem extractionem exprimantur, atque eſſentia per chartam filtrata ſervetur.

Alexipharmaca, carminativa & diuretica eſt, atque in hydrope, nec non doloribus poſt partum commendabilis.

ESSENTIA LIGNI ALOES.

REC. Raſuræ ligni Aloës reſinoſi unciam unam ſemis,
Spiritus Vini tartariſati libram ſemis.

Macerentur & filtrentur.

Tribuuntur illi vires ſtomachicæ, uterinæ cephalicæ & analepticæ. Additur aliis medicamentis, ad virtutes eorum exaltandas; caute tamen adhibendam eſſe, ob vim inebriantem, nonnulli perhibent.

Doſis guttæ viginti ad quadraginta.

ESSENTIA LIGNI SASSAFRAS SIMPLEX.

REC. Corticum ligni Saſſafras unciam unam ſemis,
Spiritus Vini rectificati uncias octo.

Macerentur per triduum, poſtea filtrentur & ſerventur.

Anticatarrhalis eſt, & ad vitia lymphæ & ſanguinis commendatur.

ESSENTIA LIGNI SASSAFRAS COMPOSITA.

REC. Corticum ligni Saſſafras uncias quatuor,
Salviæ nobilis uncias duas,
Nucis Moſchatæ unciam unam,
Cinnamomi unciam ſemis,
Aniſi ſtellati drachmas tres,
Spiritus Vini rectificati libras duas.

Digerantur per triduum, exprimantur; expreſſum filtretur & ſervetur.

Ad catarrhales affectus, arthritidem, flatulentias & ſcabiem humidam laudari meretur.

Doſis guttæ quinquaginta ad ſeptuaginta quinque.

ESSENTIA LIGNORUM.

REC. Rafuræ Ligni Saffafras cum cortice uncias duas,
Sancti uncias tres,
Rhodii unciam femis,
Sandali rubri,
citrini ana unciam unam.

Affundantur
Spiritus Vini libræ duæ,
per octiduum digerantur, poftea exprimantur & filtrentur.

Ad maffam fanguinis purificandam & lympham corrigendam, ad gonorrhœam etiam & luem veneream infervit.

Dofis drachma femis ad integram, in idoneo vehiculo.

ESSENTIA LUMBRICORUM TERRESTRIUM.

REC. Lumbricorum terreftrium exficcatorum, in pulverem tritorum, uncias quatuor,
affunde
Olei Tartari per deliquium unciam unam;
Mifceantur, addatur
Spiritus Vini rectificati libra una.
Digerantur & filtrentur.

Commendatur arthriticis, fcorbuticis & ictericis, urinam & fudorem ciet.

Dofis guttæ quinquaginta ad fexaginta.

ESSENTIA MARTIATA APERITIVA.

REC. Radicum Galangæ,
Calami aromatici,
Zedoariæ,
Cinnamomi acuti, ana drachmas duas,
Flor. Hyperici,
Tanaceti ana drachmam unam,
Limaturæ Martis, unciam femis.
Minutim incifis fuperaffundantur
Spiritus Vini rectificati unciæ fex,
Vitrioli uncia femis.
Digerantur leni calore per aliquot dies, & poft fufficientem extractionem exprimatur & filtretur effentia.

Eft Tinctura Martis aromatifata, atque lienofis & atonia vifcerum laborantibus commendari meretur, nec non inter anthelmintica locum invenit.

Dofis guttæ triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA MILLEFOLII.

REC. Millefolii uncias tres,
Spiritus Vini rectificati uncias fedecim.
Infundantur, & poft digeftionem per triduum exprimantur; in expreffo denuo
Millefolii unciæ duæ
macerentur, & poft fufficientem extractionem expreffa Effentia per chartam bibulam filtretur.

Commendatur ad motus hæmorrhoidales moderandos, ad nimium fluxum menfium, nephriticorum vomitum, & reliquos morbos vifcerum, cum vena portæ connexorum. Cum effentia croci mixta, dolores & tormina, a quibus menftruata fæpius vexantur, mitigat.

Dofis guttæ quinquaginta ad fexaginta quinque.

ESSENTIA MILLEPEDUM.

REC. Millepedum in pulverem fatis tenuem tritorum uncias tres.
Irrorentur
Olei Tartari per deliquium drachmis duodecim,
poftea ftatim affundantur
Spiritus Vini rectificati unciæ decem.
In vafe bene obturato digerantur per triduum; Effentia filtrata ad ufum reponatur.

Vires easdem, quas millepedes habent, poffidet, potenter refolvit, urinam pellit; hinc in ictero, afthmate, & obftructionibus vifcerum utiliter adhibetur.

Dofis a fcrupulo uno ad fcrupulum unum femis.

ESSENTIA MUMIÆ PURIFICANS CLAUDERI.

REC. Mumiæ Ægyptiacæ, in pulverem tritæ,
Salis Tartari ana unciam unam,

Aquæ

Aquæ Fumariæ libram unam.

Misceantur & digerantur per triduum, postea filtrentur.

Ab auctore ad sanguinem depurandum magnopere laudatur, sed merito a prudentioribus hæc compositio mumiam recipiens rejicitur.

Dosis drachma dimidia ad scrupulos duos.

ESSENTIA MYRRHÆ.

REC. Myrrhæ rubræ electæ uncias duas, tritæ affunde

Spiritus Vini rectificati uncias decem.

Digere, filtra & serva.

Alexipharmaca est, balsamica & anthelmintica, sanguinem valde expandit, ejusque modum accelerat, datur igitur ad menstrua pellenda.

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta. Externus usus est vulnerarius, ad ulcera purganda & consolidanda.

ESSENTIA MYRRHÆ ALCALISATA.

REC. Myrrhæ electæ, in pulverem tritæ, libram dimidiam,

Salis alcali, sive cinereum clavellatorum uncias octo,

Aquæ fontanæ libram unam semis.

Digerantur per sex vel octo dies, postea aqua ex cucurbita, lento igne, ad mellis consistentiam abstrahatur, residuo autem unciæ viginti Spiritus Vini rectificati affundantur, atque essentia per digestionem extrahatur, quæ filtretur.

Magis recluditur Myrrha alcali, quod & essentiam saturatiorem reddit. Cum præcedente ejusdem est virtutis, ad vulnera vero non facile adhiberi debet, propter alcali, quod dolores excitat.

ESSENTIA PAREIRÆ BRAVÆ.

Paratur ad normam Essentiæ Angelicæ.

Vires sunt diureticæ & anticatarrhales.

Dosis guttæ quinquaginta ad septuaginta.

ESSENTIA PIMPINELLÆ ALBÆ.

Spiritu Vini optime rectificato, Essentiæ Angelicæ instar, paratur.

Diaphoretica, alexipharmaca & diuretica est, in torminosis, colicis affectibus, & lymphæ vitiis corrigendis, in Angina catarrhali, sine vehiculo deglutita, convenit.

Dosis a guttis quadraginta ad septuaginta.

ESSENTIA PINI.

REC. Extracti turionum Pini aqua fontana parati, uncias tres,

Spiritus Cochleariæ libram unam.

Fiat digerendo essentia.

Scorbuticis convenit, atque arthriticis commendatur.

Dosis guttæ sexaginta ad septuaginta quinque.

ESSENTIA POPULI VULNERARIA.

REC. Oculorum Populi arboris recentium libram semis,

Spiritus Vini rectificatissimi libram unam semis.

Digerantur per aliquot dies, exprimantur, & filtretur essentia, cui adde

Essentiæ florum Hyperici libram semis; atque post digestionem, spiritus dimidia pars abstrahatur in Balneo, liquor residuus servetur.

Commendari meretur hæc Essentia, non solum ad externos usus in vulneribus, sed etiam interne in ulceribus pulmonum, renum & aliarum partium, alvi fluxione diuturna, gonorrhœa & fluore albo conducit.

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta & ultra.

ESSENTIA SCILLÆ.

REC. Salis Tartari unciam semis,

Aceti scillitici, per infusionem aceto destillato parati, & probe saturati uncias duodecim.

Misceantur, & evaporetur acetum leni igne ex vase figulino probe vitreato ad mellis spissitudinem. Massa salina residua dissolvatur in Spiritus Vini rectificatissimi unciis sex.

Stent in digestione per aliquot dies, postea clarum a spisso, per inclinationem vasis, separetur & servetur.

Censetur antasthmatica, resolvens & diuretica, atque hydropicis commendari meretur.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

ESSENTIA SCORDII.

Ad modum essentiae Millefolii paratur.

Egregium est alexipharmacum & diaphoreticum temperatum.

Dosis guttae sexaginta.

ESSENTIA DE SCORDIO COMPOSITA, *sive* DIASCORDIUM LIQUIDUM, JOH. MAUR. HOFFMANNI.

REC. Radicum Angelicae,
Vincetoxici,
Levistici,
Zedoariae,
Contrayervae,
Tormentillae,
Valerianae ana unciam semis,
Gentianae drachmas sex,
Herbae Scordii uncias duas,
Florum Sambuci drachmas duas,
Myrrhae electae drachmas sex,
Croci drachmas duas semis,
Corticum Citri unciam unam,
Succini,
Ligni Aloës ana drachmas tres,
Opii drachmam unam.

Misce, fiat omnium pulvis; superaffundantur
Spiritus Vini a baccis Juniperi abstracti librae tres.

Digerantur loco calido in vitro probe clauso; post sufficientem extractionem filtrentur, & serventur.

Virtutes sunt alexipharmacae, anodynae, stomachicae, feliciter in febribus epidemicis, dysenteria, & ubi tinctura bezoardica locum habet, adhibetur.

Uncia una Essentiae continet duo circiter grana Opii.

ESSENTIA SERPENTARIAE VIRGINIANAE.

REC. Radicum Serpentariae Virginianae, minutim incisarum, uncias duas semis, affunde
Spiritus Vini rectificati libram unam;

Post digestionem & sufficientem extractionem exprime, & essentiam, per chartam filtratam, serva.

Alexipharmaca, stomachica, sudorifera & diuretica est; in febribus tam malignis, quam intermittentibus atque catarrhalibus, feliciter adhibetur.

Dosis guttae triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA SPICAE INDICAE.

REC. Spicae Indicae unciam unam semis,
Spiritus Vini rectificati uncias sex vel septem.

Stent in digestione ad sufficientem extractionem, exprimatur & filtretur Essentia.

Alexiterica, carminativa, diuretica & uterina est.

Dosis guttae quadraginta & sexaginta.

ESSENTIA SPLENETICA STAHLII.

REC. Herbarum Verbenae,
Rutae hortensis,
murariae,
Salviae,
Plantaginis acutae ana unciam semis,
Florum Hyperici unciam unam.

Incisa infundantur in
Spiritus Vini libra una,

Post sufficientem extractionem exprimantur & filtrentur.

Vires ex nomine cognoscuntur; prodest hypochondriacis, resolvit, urinam movet.

Dosis guttae sexaginta ad octoginta.

ESSENTIA STOMACHICA POLYCHRESTA GUNDELSHEIMERI.

REC. Piperis longi,
nigri,
albi ana drachmas duas,
hispanici, sive Capsici unciam unam,
Cardamomi minoris drachmas decem,

Tritis affundantur
Liquoris terrae foliatae Tartari,
Spiritus Salis Armoniaci vinosi ana libra semis.

Digerantur, exprimantur & filtrentur.

Potenter resolvit, atque cachecticis, hydropicis & phleg-

phlegmaticis convenit; cholerici & sanguinei vero ab ejus usu caveant.

Dosis guttæ triginta ad quadraginta.

ESSENTIA SUCCINI ALCALISATA.

REC. Succini flavi, probe triti, uncias quatuor,
Salis, ex duplo Nitri & una parte Tartari crudi per detonationem parati, uncias sex;

Tere invicem, affunde
Spiritus Vini non rectificati uncias sedecim.

Stent in digestione per aliquot dies, postea e cucurbita vitrea destilla, & spiritus circiter uncias octo prolice; residuum lento igne ad siccitatem evapora, & spiritum per destillationem prolectum denuo affunde, post digestionem, clarum a spisso separatum filtra & serva.

Saturatior est succedenti, sed, propter sal alcali, in vulneribus minus convenit.

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA SUCCINI, G.

REC. Succini citrini optime triti uncias duas,
Spiritus vitrioli dulcis, sive Liquoris anodyni uncias septem.

Digerantur in vase optime clauso lenissimo calore, atque post sufficientem extractionem, clarum a spisso, per inclinationem vasis, separetur, & in vitro epistomio clauso servetur.

Optimam ac balsamicam partem succini hæc essentia continet, saporis est amaricantis, odoris grati, & paucæ guttæ, aliquot uncias aquæ, sapore & odore inficiunt.

Vires sunt nervinæ, anticatarrhales, uterinæ &c.

Dosis guttæ quindecim ad viginti, vel sacchari frustulo exceptæ, vel vehiculo aquoso.

ESSENTIA SUCCINI ORDINARIA.

REC. Succini flavi subtilissime triti unciam unam & semis,
Spiritus Vini rectificatissimi tartarisati uncias sex.

Leni calore in phiala optime clausa per aliquot dies digerantur, & aliquoties moveantur, tandem liquor tinctus filtretur.

Anticatarrhalem, balsamicum & nervinum edit effectum, ac in vulneribus etiam locum habet.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

ESSENTIA TERRÆ CATECHU.

REC. Terræ Catechu, sive Japonicæ unciam unam,
Spiritus Cydoniorum uncias quatuor.

Solutione per digestionem peracta filtretur.

In hæmoptysi atque nimiis hæmorrhagiis, diarrhæa, vel, ubi adstrictione opus est, utiliter adhibetur.

Dosis a guttis triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA THERIACALIS.

REC. Radicum Angelicæ,
Calami,
Serpentariæ Virg.
Spicæ Indicæ,
Herbarum Scordii,
Dictamni Cretici ana drachmas tres,
Cinnamomi acuti,
Cardamomi minoris,
Cubebarum,
Caryophyllorum ana drachmam unam semis,
Opii Thebaici,
Croci Orientalis ana drachmam unam,
Spiritus Vini rectificati libram unam.

Digerantur ad sufficientem extractionem, exprimantur, & Essentia per chartam bibulam filtrata, servetur.

Vires ex titulo patent, scil. theriacales, i. e. bezoardicæ, stomachales.

Uncia una hujus Essentiæ fere grana quinque opii habet.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta usque.

ESSENTIA TRAUMATICA.

REC. Radicum Tormentillæ,
Herbæ Saniculæ ana unciam semis,

Herbæ Rorellæ,
Florum Hyperici,
Rosarum rubrarum ana drachmas duas,
Sanguinis Draconis purissimi,
Mumiæ,
Terræ Catechu,
Myrrhæ electæ ana drachmas tres.
Sandali rubri drachmas duas,
Nucis Moschatæ drachmam unam.

In pulverem redacta misce, & affusis
Spiritus Vini unciis sedecim,
triduana leni digestione, vase optime clauso, elice essentiam, quam, post modicam expressionem, per chartam emporeticam filtra, ac serva.

Vulneraria habetur, in Hæmoptysi, Hæmorrhagia, uteri profluviis, & Diarrhœa adhibetur, quamvis revera minus congrua sit.

Dosis guttæ quinquaginta vel sexaginta.

ESSENTIA TRIFOLII FIBRINI.

Ad normam Essentiæ Absinthii, spiritu proprio abstractitio paratur.

Antiscorbutica, stomachica & antifebrilis est.

Dosis guttæ quinquaginta ad sexaginta.

ESSENTIA VALERIANÆ COMPOSITA.

REC. Rad. Valerianæ,
Serpentariæ Virginianæ ana unciam unam,
Camphoræ drachmam unam,

infundantur in Spiritus Vini rectificati unciis octo;
post sufficientem extractionem exprimatur & filtretur essentia.

Vires sunt alexitericæ, uterinæ &c. commendatur etiam ab Hermanno epilepticis.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

ESSENTIA VINCETOXICI.

Paratur, ut Essentia Angelicæ.

Viribus cum Essentia Pimpinellæ convenit, & in eadem dosi exhibetur.

EUPHORBII CORRECTIO.

REC. Euphorbii triti uncias quatuor,
affunde
Succi Citri depurati libram.

Digere, ut Euphorbium solvatur, cola per linteum, & ad extracti consistentiam evapora.

Acrimonia caustica est in Euphorbio, quam per acidum Citri infringere voluerunt auctores; violenter purgat alvum, & non nisi hydropicis præscribi debet. Veteres etiam philoniis ad correctionem Opii addebant.

Dosis grana octo ad quindecim.

EXTRACTUM ABSINTHII.

REC. Summitatum Absinthii, in umbra siccatarum, vel potius recentium, libram unam.

Concisæ macerentur in
Aquæ fontanæ libris sex, vel saltem quatuor,
per quatriduum, in loco calido, postea leniter ebulliant, exprimantur, liquor inde expressus & colatus coquatur igne lento ad justam extracti consistentiam.

Vires habet Absinthii stomachicas, tonicas, anthelminticas.

Pilulis hoc & alia extracta sunt destinata, quibus pro necessitate pulveres adduntur.

Dosis a scrupulo dimidio, ad unum.

Probe autem notandum est, quod ex vegetabilibus, quæ non gummosis solum sed & resinosis constant partibus, ut Absinthium, Centaurium minus, Carduus benedictus, Fumaria &c. extracta longe nobiliora obtineantur, si aquæ, in qua macerantur, portio quædam spiritus vini, e. g. libris singulis unciæ duæ addantur. Menstruum tale aquoso spirituosum ad paranda extracta gummoso resinosa præstat vino, cujus residuum post evaporationem extractum Herbæ desideratum contaminat.

Eadem methodo parari debent, si desiderantur

EXTRACTUM ARNICÆ,
ARTEMISIÆ,
CARDUI BENEDICTI,
CENTAURII MINORIS,

EXTRA-

EXTRACTUM CHAMOMILLÆ ROMANÆ,
FUMARIÆ,
HEDERÆ TERRESTRIS,
MILLEFOLII,
PLANTAGINIS,
RUTÆ,
SCORDII,
TANACETI,
TRIFOLII FIBRINI,
VERONICÆ,

omnia ex plantis florefcentibus, adhibita cum floribus herba.

EXTRACTUM PINI &
SABINÆ,

ex fummitatibus.

Vires habent fimplicium; ex quibus parata funt, & pro pilulis conficiendis inferviunt.

EXTRACTUM ACONITI.

REC. Herbæ recentis Aconiti quantum libet.

Exprimatur fuccus, & lento igne coquatur ad confiftentiam Extracti.

Recentiora Stœrckii experimenta docent, quod pulvis ex granis quatuor Extracti hujus cum Sacchari uncia femis mixtus falutarem quandoque effectum præftet in morbis arthriticis, ferum acre vitiofum per fudorem, urinam, vel alvum eliminando, tumores glandularum fcirrhofos, vires Cicutæ eludentes, quandoque refolvat, & ulcera refractaria confolidet.

Dofis pulveris faccharati eft a granis quatuor ad fcrupulum unum femel, bis, terve quotidie per aliquot dies, vel plures hebdomades continuandi.

EXTRACTUM AGARICI.

REC. Rafuræ Agarici albi & levis libram unam;

Affundatur fpiritus vini fufficiens quantitas, digerantur, in vafe vitreo arctiffime claufo, in loco calido per dies tres; poftea exprimantur, expreffum filtretur, & in Balneo Mariæ, lenta deftillatione, Vini fpiritus evocetur, ac refiduum extractum fervetur.

Libra una Agarici, ut plurimum uncias quatuor extracti refinofi largitur.

Agaricus, pectoris affectibus, tuffi & afthmati convenire cenfetur, ita etiam extractum ejus, pilulis laxantibus additur, ubi ejusmodi affectibus correptis fuccurrendum eft. Refinofum eft extractum, & vi purgante admodum debili præditum, hanc ob caufam nunquam folum, fed vel trochifcis Alhandal, vel alio acri purgante atque extracto quodam commixtum, in forma pilulari, vel amygdalis tritum, in pulvere dari folet.

Datur vero a fcrupulo dimidio, ad grana quindecim.

EXTRACTUM ALOES GUMMOSUM.

REC. Aloës Succotrinæ optimæ uncias fex.

Redige in pulverem, ac in cucurbita vitrea affunde

Aquæ fontanæ libras duas.

In vafe tecto, loco calido, duos vel tres dies digere, ut folvatur; folutionem a fecibus feparatam, leni igne, ad extracti confiftentiam evapora.

Alvum laxat, & pro bafi pilularum infervit purgantium.

Dofis fcrupulus femis.

EXTRACTUM ANGELICÆ.

REC. Radicum ficcarum Angelicæ libram unam;

Incifis fuperfundantur

Spiritus Vini rectificati libræ quinque vel fex.

Digerantur ad fufficientem extractionem, exprimantur, atque fpiritus tinctus, per filtrum colatus fervetur;

Radices vero

Aquæ fontanæ libris tribus denuo infundantur, digerantur, & poft unam aut alteram ebullitionem exprimantur.

Expreffum albumine ovi clarificetur, & cum fpirituofo commifceatur, lentoque igne, fpiritu per alembicum abftracto, ad confiftentiam extracti infpiffetur.

Carminativas, anodynas, alexipharmacas & pectorales habet virtutes; additur pilulis catarrhalibus, vel Laudano mixtum in colica exhibetur.

Dosis grana duodecim, ad viginti.

Præscripto modo etiam parantur:

EXTRACTUM ARISTOLOCHIÆ CLEMATITIDIS,
ARISTOLOCHIÆ LONGÆ,
ARISTOLOCHIÆ ROTUNDÆ,
ASARI,
CALAMI AROMATICI.
CORTICUM CHACARILLÆ,
CORTICUM CHINÆ CHINÆ,
ENULÆ,
HYPERICI ex FLORIBUS,
PIMPINELLÆ,
SASSAFRAS,
TURPETHI,
ZEDOARIÆ.

EXTRACTUM ANODYNUM.

REC. Extracti Angelicæ,
Calami aromatici ana unciam unam,
Cardui benedicti drachmas quinque,
Opii, aqua fontana parati, drachmas tres,
Olei Caryophyllorum guttas decem,
Misceantur & serventur.

Vires sunt anodynæ, sudoriferæ, leniter adstringentes. Quælibet drachma grana septem semis habet Opii.

A granis octo, quæ granum unum habent opii, ad grana duodecim, dari potest.

EXTRACTUM BELLADONNÆ.

Paratur ad instar Extracti Aconiti.

Potens remedium est, quod recentius in variis desperatis morbis, rabie canina, cancro, epilepsia tentatum & laudatum est. Incipiendum a parva dosi grani unius, quam postea nonnulli audacter auxerunt. Annotari meretur, quod oculos in nonnullis subjectis insigniter afficiat.

EXTRACTUM BEZOARDICUM CAMERARII.

REC. Extracti specierum Elixirii vitæ uncias quatuor,
Ligni Aloës,
Radicum Angelicæ ana unciam unam,
Melissæ,
Salviæ,
Tormentillæ,
Opii ana unciam semis,
Papaveris erratici,
Castorei ana drachmas duas,
Lapidum quinque pretiosorum præparatorum,
Succini albi præparati ana scrupulos quatuor,
Unicornu marini,
Bezoar Orientalis,
Occidentalis ana scrupulos duos,
Confectionis Alkermes completæ,
de Hyacintho ana drachmas duas.

Misceantur exactissime, quod fit, extracta omnia in aqua Menthæ solvendo, & denuo in debitam consistentiam reducendo.

Alexipharmacum & sudoriferum est, lene etiam præbet anodynum. Vix amplius in usum veniens merito exulat ex officinis.

Dosis per se grana octo, ad quindecim adultioribus.

Drachma continet circiter grana tria, & scrupulus granum unum extracti Opii.

EXTRACTUM BRYONIÆ.

REC. Radicum Bryoniæ incisarum libram unam,
infunde in
Aquæ fontanæ ferventis libris sex.
Macerentur per triduum, postea leniter ebulliant, exprimantur & colentur, expressum, leni igne, ad extracti consistentiam evaporetur.

Pari

Pari modo parantur; si unum alterumve desideretur

EXTRACTUM ESULÆ,
GENTIANÆ,
HELLEBORI NIGRI,
IRIDIS FLORENTINÆ,
IRIDIS NOSTRATIS,
PÆONIÆ,
RHABARBARI,
SARSAPARILLÆ,
TORMENTILLÆ,

Omnia ex radicibus.

Hæc, & alia ex simplicibus parata extracta, vim habent vegetabilium, e quibus parata sunt.

EXTRACTUM CORTICIS PERUVIANI GUMMOSUM *juxta methodum Garayanam.*

REC. Corticis Peruviani optime triti uncias quatuor.
Adfundantur
Aquæ fontanæ ferventis mensuræ quatuor.

Concutiatur vas sæpius de die. Horis quadraginta sic finitis coletur infusum per chartam bibulam, & evaporetur igne moderato ad libram unam usque, quæ postea quam refriguerit, iterum filtretur. Colatum nunc patinis vitreatis bene amplis infundatur, quæ fornaci superimponantur, ut exhalet usque ad pulveris siccitatem, qui sub forma squamularum nitentium in conspectum venit. Pulvis hic jam bene siccus cultroque abrasus conservetur in vitro optime clauso, ne aëris accessu humiditatem attrahat. Id est idem remedium, quod Comes *de la Garaye* sal essentiale corticis nuncupat, ejusque vires laudibus justo majoribus effert, nec non magis laboriosam id conficiendi methodum, quam necessum est, in peculiari libello tradidit. Pretiosum est medicamentum; adposuimus hanc compositionem, cum a nonnullis & medicis & ægrotis magna cum fiducia expetatur, ut pro desiderantibus quivis pharmacopœus sine ista machina Garayana parare sciat.

EXTRACTUM CASTOREI.

REC. Castorei libram semis;

Per repetitam Spiritus Vini affusionem extrahatur essentia; residuo addantur
Aquæ fontanæ libræ duæ,
& lento igne ad dimidias coquantur, decoctum exprimatur, coletur, ac clarificetur, atque cum superioribus per spiritum vini factis extractionibus commisceatur, & spiritu lento igne abstracto, in extracti consistentiam reducatur.

Specificum creditur esse Castoreum antihystericum & antispasmodicum, quas etiam vires habet ipsum extractum; admiscetur pilulis nervinis, antispasmodicis, narcoticis, atque anticolicis.

Dosis grana tria vel sex.

EXTRACTUM CATHARCTICUM, PHARMACOP. LONDINENSIS.

REC. Aloës Succotrinæ unciam unam semis,
Colocynthidis drachmas sex,
Scammonii electi,
Cardamomi minoris, ana unciam semis.

Infundantur in Spiritus Vini rectificati sufficiente quantitate, & repetitis vicibus liquor a fæcibus, mediante filtro, separetur, Spiritus leni igne abstrahendo in extracti formam redigatur.

Cum extracto catholico convenit. Vis drastica scammonii & colocynthidis per additionem Cardamomi corrigitur.

Dosis grana decem ad quindecim in forma pilulari.

EXTRACTUM CATHOLICUM.

REC. Extracti Aloës Succotrinæ, aqua fontana parati, unciam unam,
Ellebori nigri drachmas duas,
Colocynthidis scrupulos tres,
Resinæ Jalappæ,
Scammonii ana drachmam unam semis.

Misce.

Ex inscriptione patet, universale existimari alvum ducens, ex natura ingredientium, esse drasticum.

Dosis scrupulus semis, ad grana quindecim.

EXTRACTUM CICUTÆ.

REC. Herbæ recentis Cicutæ quantum vis;

exprimatur ſuccus, isque recens lentiſſimo igne, in vaſe terreo, ſæpius agitando, ne amburatur, coquatur ad ſpiſſi extracti conſiſtentiam. Hoc extractum ſufficiente quantitate pulveris herbæ Cicutæ in maſſam pilularem ſubigatur, ut fiant pilulæ granorum duorum.

Reſolvere, vel ad benignam ſuppurationem redigere indurata mala ſcirrhoſa, ſcrophuloſa, cancroſa; ſanare fiſtulas & alia ulcera, cataractas incipientes ſolvere, & pluribus aliis morbis conclamatis mederi obſervavit Stœrck.

A minima doſi incipiendum ſuadet, mane & veſperi pilulam unam, ſenſim aſcendendo; obſervato effectu, ad drachmam unam, quin ad unciam ſemis de die dedit, per plures menſes continuando. Superbibitur infuſum Theiforme. Vel extractum aqua ſtillatitia dilutum, forma mixturæ propinari poteſt.

EXTRACTUM COLOCYNTHIDIS.

Paratur, fructum Colocynthidis Spiritu Vini extrahendo poſtea aqua fontana coquendo, & ambas extractiones clarificatas, leni calore, in extracti conſiſtentiam evaporando.

Fortiter purgat, & ſtimuli loco aliis purgantibus additur; hydropicis præſertim conducit.

Doſis grana tria ad octo.

EXTRACTUM CROCI.

REC. Croci Orientalis optimi libram ſemis, vel quantum libet,
Aquæ fontanæ puræ libras duas.

Digere loco tepido, vaſe optime clauſo per biduum, liquorem tinctum decanta, aliam aquam affunde, digere, idque continua, donec omnis vis & tinctura extracta ſit; extractiones omnes commiſce, ac in balneo abſtrahe ad juſtam conſiſtentiam.

Easdem vires, quas crocus, poſſidet; anodynas, alexipharmacas, cordiales & antihyſtericas.

Doſis grana duo ad quatuor.

EXTRACTUM DIACARTHAMI, *ſive* CNICO-PHARMACUM.

REC. Seminis Carthami excorticati uncias quatuor,
Rhabarbari veri unciam unam,
Polypodii querni uncias duas,
Zingiberis albi drachmas duas,
Turbith albi reſinoſi,
Foliorum Sennæ electorum ana uncias duas ſemis,
Myrobalanorum chebulorum uncias tres,
Agarici albi drachmas ſex,
Scammonii Aleppenſis drachmas decem,
Mannæ electæ uncias duas ſemis.

Agaricus, Scammonium & Turbith infundantur in
Spiritus Vini libris duabus,
& repetita affuſione extrahantur; reliqua vero interim in
Aquæ ferventis libris tribus
macerentur, leni igne coquantur ad tertiæ partis conſumtionem, & in fine coctionis adjiciatur reſiduum prioris ſpirituoſæ extractionis; exprimantur & colentur, atque in colatura Manna diſſolvatur, ſolutio clarificetur, & cum ſuperiori ſpirituoſo extracto permiſceatur, lentoque igne ſpiritus evocetur; reſiduum vero ad extracti mollioris conſiſtentiam inſpiſſetur.

NB. Pro pilulis etiam absque Manna parari debet.

Ad vitioſos humores evacuandos accommodatiſſimum & multimoda experientia comprobatum celebratur. Cachecticis, ſcorbuticis & hydropicis convenit.

Doſis absque Manna, ſcrupulus unus, ad drachmam ſemis; cum Manna, ad drachmam integram, vel ſcrupulos quatuor exhiberi poteſt.

EXTRACTUM HYOSCYAMI.

Paratur ex ſucco expreſſo, ut Extractum Cicutæ.

In motibus convulſivis particularibus & quibusdam melancholicis, profuiſſe, notavit Stœrckius.

Doſis granum unum, ad ſummum tria quatuorve, bis terve de die.

EX-

EXTRACTUM JALAPPÆ.

Eodem modo, quo Agarici extractum, paratur, in fine resinam cum extracto diligenter miscendo, ut gummosæ partes resinosis interponantur.

Vires cum resina conveniunt, & vix majori dosi dandum est extractum hoc; sufficiunt grana sex, vel decem, extracto alii laxanti, Aloës scilicet, vel pilulis de Succino, pro una dosi, scopo laxandi, admixta.

EXTRACTUM LACTUCÆ SYLVESTRIS s. VIROSÆ.

REC. Herbæ recentis Lactucæ sylvestris s. virosæ quantum vis.

Exprimatur succus & per viginti quatuor horas in cella subterranea vel alio loco frigido, ne in fermentationem ruat, asservetur. Decantatus per aliquot momenta ebulliat, dein per manicam Hippocratis coletur. Colatus sufficiente quantitate albuminum ovorum, subsequente denuo brevi ebullitione & per pannum laneum trajectione, clarificetur, & dein leni igne ad medietatem evaporatus, ab igne semotus & refrigeratus, secunda vice albuminibus ovorum brevi coctione & per manicam Hippocratis trajectione clarificetur, & demum leni igne in extracti consistentiam reducatur. Sic optimum obtinetur extractum non raro spiculis salinis micans.

Ab H. I. *Collino* in observ. circa morbos acutos & chronicos aliisque medicis Viennensibus in hydrope impense laudatur.

EXTRACTUM LIGNI ALOES.

Paratur extrahendo lignum Aloës rectificatissimo Vini Spiritu, & spiritum rursus in balneo abstrahendo.

Additur pilulis & pulveribus cephalicis & analepticis.

Sufficit granum unum vel duo pro dosi.

EXTRACTUM LIGNI GUAJACI.

Lignum Guajacum in scobem tenuem redactum fortiter coquitur in sufficiente quantitate aquæ fontanæ; decoctum lento igne in extracti formam redigitur. Extractum exigua quantitate tali modo & ex libra una ligni vix drachmæ duæ obtinentur; Spiritu Vini vero rectificatissimo ex libra una ad minimum unciæ tres extracti resinosi extrahuntur.

Usus est in pilulis arthriticis, catarrhalibus, antivenereis, vel ubicunque sanguinem & lympham depurare volumus.

Dosis grana octo ad duodecim.

Naribus exceptum sternutationes insignes, citra capitis imbecillitatem efficit.

EXTRACTUM MAROCOSTINUM.

REC. Aloës Succotrinæ libram unam, dissolve in
Succorum depuratorum
Absinthii,
Apii,
Fœniculi ana unciis tribus,
Cichorei,
Fumariæ,
Pimpinellæ ana unciis octo,
Rosarum,
Citri ana unciis viginti.

Stent in digestione, ut clarum a spisso separetur, & fæces subsideant, solutionem claram separa, & lento igne evapora ad mellis consistentiam; adde
Extracti Rhabarbari drachmas sex,
Croci drachmam semis,
Myrrhæ unciam semis,
Gummi Ammoniaci, in aceti scillitici quatuor unciis soluti, unciam unam semis.

Redigantur in extractum, mollioris consistentiæ, cui adde
Mari veri optime triti unciam semis,
Costi corticosi drachmas sex.

Exacte mixta serventur.

Nunquam solum, vel sine additione activorum purgantium præscribitur. Inservit potius pro basi pilularum cephalicarum: Aloë enim, per solutionem in succis corrigitur, atque, additione Mari veri & Costi, aromatisatur, hinc pilulæ laxantes inde compositæ nunquam, vel rarissime, tormina excitant.

Dosis est grana duodecim ad viginti & ultra.

EXTRACTUM MARTIS POMATUM.

REC. Limaturæ Martis non rubiginosæ, sive ferri, purissimæ libram unam,

superfunde

Succi pomorum acidorum recens expressi & depurati libras quatuor.

Stent in digestione loco calido, in cacabo ferreo, per plures dies. Postea coquantur, spatula perpetuo agitata, lento igne, ad dimidiæ partis consumtionem; clarum a spisso colando separetur; & ad extracti consistentiam inspissatum reponatur.

Tonicum excellens est, atque hypochondriacis, cachecticis, ac ubi suspicio vermium est, convenit.

Datur in forma pilulari, cum aliis, a granis quindecim ad viginti.

EXTRACTUM MYRRHÆ AQUOSUM.

REC. Myrrhæ rubræ, electæ, pulverisatæ libram dimidiam.

Irrora

Liquoris nitri fixi uncia una,

& spatula lignea probe misce. Repone in cellam per dies quatuordecim. Tandem affunde aquam fervidam, agita massam; dein quieta relinquatur, donec crassius sedimentum deposuerit. Clarum decantetur. Residuo aquam fervidam denuo affunde, donec tingi desinat. Tandem aqua omnis myrrha impraegnata moderato calore ad debitam consistentiam evaporetur.

Extractum hoc resinoso - gummosum nobile est balsamicum, uterinum, pectorale, vulnerarium.

Dosis grana quinque, decem.

EXTRACTUM NICOTIANÆ.

Folia Nicotianæ integra exsiccata, per noctem, in aqua fontana (scilicet libra una Nicotianæ in sex libris aquæ) macerentur; mane infundantur cribro, ut aqua effluat; folia ita macerata atque aqua abluta in libris decem aquæ fontanæ, magna ebullitione, ad dimidiæ partis consumtionem, coquantur. Decoctum, albumine ovorum clarificatum, valido igne & celeri ebullitione, ad consistentiam extracti inspissetur.

Maceratio & ablutio Nicotianæ instituitur, ut particulæ salinæ acres maxime in hac prima maceratione extrahantur; Ebullitio fortis & coctio longa, cum copiosa aqua, eandem ob rationem præscribitur, ut volatiles & vomitum creantes particulæ cum vapore evolent.

Commendatur hoc extractum, secundum hanc formulam paratum, in tussi pectorali & phthisica diuturna mitiganda & cohibenda, quod etiam præstare solet, si ejus grana tria, vel quatuor, in aqua quadam vinosa soluta, mane in lecto propinentur; &, si forte nauseam vomibundam excitaret, mox, post vini calidi aromatisati, & parum saccharati, haustum, cessabit; in febribus etiam diuturnis, tertianis & quartanis, nec non ictero & hydrope magni effectus est.

Ad grana quinque vel sex exhibitum, per secessum & superiora nonnunquam purgat.

EXTRACTUM OPII.

REC. Opii Thebaici optimi uncias quatuor,

in frustula minutim scissum in cucurbita vitrea,

Aquæ communis, succi Citri libra semis acidulatæ, libris quatuor solve;

Solutum deple, & per emporeticam filtra, ac calore moderato balnei, ad extracti consistentiam inspissa.

Vires Opii depurati narcoticas aliasque notorias possidet.

In dosi, apud adultos, ultra duo, vel tria grana vix ascendere solemus.

EXTRACTUM OPII, seu OPIUM CYDONIATUM PER FERMENTATIONEM.

REC. Opii purissimi libram unam; successive solve in

Succi Cydoniorum &

Aquæ fontanæ frigidæ ana libris quinque.

Stent in loco temperato, ſemper impuritates liquori ſupernatantes auferendo, per aliquot dies; poſtea liquor per linteum coletur, ut a ſpiſſo & ſordibus reſinoſis liberetur. Colaturæ adde

Sacchari albi uncias quatuor;

Reponantur in vaſe ſatis capaci, leviter, ſaltem operculo tecto, ad fermentationem, in locum temperate calidum, per multos menſes; ſed cave, ne hoc fiat in conclavi clauſo. Durante fermentatione moveatur ſæpius liquor baculo ligneo, & denuo reponatur, usque dum ne minimum quid de fermentatione, aut motu inteſtino liquoris, percipiatur; deinde per pannum colatur liquor, ad extracti conſiſtentiam inſpiſſandus.

Opium fermentatione non ſolum corrigitur, ſed etiam in ſua virtute exaltatur; parciori igitur doſi præſcribendum eſt, licet ſaccharum & ſuccus Cydoniorum dimidiam fere partem extracti conſtituant, ultra granum non offerri adulto debet, in teneris ſubjectis decima vel duodecima, imo vigeſima pars grani ſufficit.

EXTRACTUM PANCHYMAGOGUM.

REC. Scammonii Aleppenſis unciam unam,
Rhabarbari veri,
Seminis Ebuli ana drachmas ſex,
Agarici albi drachmas ſeptem,
Turbith. reſinoſi,
Hermodactylorum ana drachmas quinque,
Hellebori nigri unciam ſemis,
Foliorum Sennæ electorum uncias duas,
Colocynthidis drachmas decem.

Rhabarbarum, Hermodactyli, Helleborus, & folia Sennæ minutim inciſa infundantur in

Aquæ fontanæ bullientis libris duabus,

Macerentur per viginti quatuor horas, atque, poſt unicam ebullitionem, exprimantur, in expreſſo diſſolvantur

Aloës Succotrinæ unciæ tres, atque ſeorſum ſerventur.

Reliqua vero, Scammonium, ſemen Ebuli, Agaricus, Turbith & Colocynthis per repetitam affuſionem ſpiritus Vini rectificati ſ. q. extrahantur, extractiones, per chartam emporeticam filtratæ, cum ſolutione Aloës colata miſceantur, atque ſpiritus in balneo abſtrahatur, reſiduum vero, leni igne, ad extracti conſiſtentiam redigatur.

Purgans creditur eſſe univerſale, quod quidem valde compoſitum eſt, ſed dudum frequenti uſu cognitum & ad omnes vitiatos humores e corpore educendos celebratur.

Doſis grana decem ad quindecim.

EXTRACTUM PHLEGMAGOGUM QUERCETANI.

REC. Agarici trochiſcati uncias quatuor,
Hermodactylorum,
Turbith,
Foliorum Sennæ,
Seminis Carthami ana uncias tres,
Radicis Eſulæ unciam unam,
Colocynthidis unciam ſemis,
Macis,
Salis gemmæ ana drachmam unam ſemis.

Præparetur ad normam *Extracti panchymagogi;* Hermodactylos, Folia Sennæ & Eſulam, aqua fontana, Sale gemmæ acuata, reliqua vero ſpiritu vini rectificato extrahendo, & in extracti conſiſtentiam, leni calore, redigendo.

Serum educit, & additis fortioribus purgantibus, præſcribitur hydropicis.

Doſis grana duodecim ad ſcrupulum unum.

EXTRACTUM RHABARBARI SIMPLEX.

Seligitur optimæ notæ Rhabarbarum, & aqua ſimplici, ad modum aliorum, fit extractum.

Pro baſi pilularum, ubi aloëtica locum non inveniunt, adhiberi ſolet.

Doſis ſcrupulus ſemis ad grana quindecim.

EXTRACTUM SATURNI.

Vide CERATUM SATURNI.

EXTRACTUM FOLIORUM SENNÆ.

REC. Foliorum Sennæ mundatorum libram femis;

Macera viginti quatuor horas in

Aquæ fontanæ libris tribus,

loco calido.

Extractum tinctum exprime, ac dein, leniffimo igne, & ebullitione vix confpicua, evapora; alias enim fere omnem perdit vim alvum laxandi.

Infervit pro bafi pilularum laxantium, ubi Aloë uti non licet.

Dofis grana duodecim ad fcrupulum.

EXTRACTUM STRAMONII.

Paratur ex fucco eodem modo, quo Cicutæ Extractum.

Tentavit vires medicamenti Stœrckius *in dementia, mania, morbis convulfivis, effectu nonnullo, attamen nondum fatis comprobato.*

Dofis a grano femis ad integrum bis terve de die.

FÆCULA ARI RADICUM.

REC. Radicum Ari fucculentarum, a fordibus & externa pellicula liberatarum, libras duas.

Minutim incifæ, & addita

Aquæ fontanæ libra una,

in mortario marmoreo probe contufæ, immittantur facco cannabino, & fub prelo fortiffime exprimantur. Succus expreffus in vafe vitreo, vel fictili vitreato, in loco frigido reponatur, ut pulvis albiffimus fubfideat, a quo liquor fupernatans per inclinationem feparetur, fæcula vero remanens in umbra exficcetur.

Ufus fæcularum obfoletus eft: Zwelferus putat, fæculas plane e foro medico effe excludendas, & fi quis præcife hujus generis medicamentum requirat, fimplicem radicum mitiorum pulverem efficaciorem effe; acriorum vero fæculas facile admitti poffe.

Modum præparandi adpofuimus, ut, fi forfan expetantur, etiam reliquæ fæculæ BRYONIÆ, PÆONIÆ, &c. fecundum hanc præfcriptionem, parari poffint.

FLORES BENZOES.

REC. Benzoës, quantum lubet; pulverifata immittatur cucurbitæ humili orificio ampliori; fuperimponatur, loco alembici, charta convoluta ad pyramidis vel coni, formam, in fuperiore parte perforata; adhibeatur ignis arenæ leniffimus, fic fublimabuntur flores albi niveí, penetrantiffimi faporis & odoris; fingulis horis vel dimidiis, alembicus, feu pyramis chartacea mutetur, & flores fublimati colligantur, atque vitro inclufi ferventur. Ex libra una Benzoës, non plus, quam uncia una & dimidia, vel duæ florum fublimantur. Signum fublimationis abfolutæ eft, fi chartaceus alembicus oleo imbutus apparet.

NB. Alia facilior magnamque florum fub vulgari præparatione contingentem jacturam magis evitans hæc eft.

REC. Benzoën pulverifatam libram unam, coque in fufficiente quantitate aquæ fontanæ unà cum cinerum Clavellatorum depuratorum libris tribus. Liquorem decanta & refiduum denuo aqua fine novo additamento alcalino excoque. Utrumque decoctum mifce & infpiffa ad remanentiam menfuræ unius, eique fic infpiffato inftilla bene dilutum fpiritum Vitrioli; præcipitabitur materies fubflava quafi cafeofa flores Benzoës continens, quæ poft plenariam factam præcipitationem una cum liquore fupernatante filtro papyraceo infunditur. Materies in filtro remanens aliquoties aqua abluitur. Vafi vitreo immittitur, adfunditur denuo aquæ fontanæ menfura, quæ ad ebullitionem perducitur, & tunc denuo adhuc fervens per filtrum laneum transmittitur. Nafcuntur poft refrigerium pulchri argentei flores. Singuli liquores poft transcolationem collecti ad lucrandos in iis reftantes flores porro infpiffantur, & fimilem in modum tractantur; acquiruntur fic ex libra una bonæ Benzoës plerumque fedecim drach-

mæ

mæ Salis benzoici cryſtalliſati, atque reſiduum maſſæ excoctæ adhucdum ad candelas fumales adhiberi poteſt.

Laudantur ad aſthma, & omnes pulmonum affectus; coagulum lymphæ mucido-ſeroſæ ſolvunt, & ſudores movent.

Dantur grana duo ad quatuor, ex ovo ſorbili.

FLORES SALIS ARMONIACI MARTIALES, ſive HÆMATISATI.

REC. Limaturæ Martis, vel Lapidis Hæmatitæ, ſubtiliſſime triti, uncias quatuor,
Salis Armoniaci puriſſimi libram ſemis.

In pulverem redacta & optime mixta, ac aliquandiu loco frigido repoſita, pellantur ex retorta vitrea, igne arenæ, gradatim aucto; primo deſtillabit liquor ſalinus penetrantiſſimus, tandem, ſatis intenſo, ſublimantur in collum retortæ flores, qui, præter alios uſus, ad eſſentiam martialem parandam adhibentur.

Reſiduum in fundo retortæ, per deliquium in cella ſolvitur in liquorem acerrimum, badium, qui *Olei Martis* nomine venit, eſtque uſu externo adſtringens inſigne, & iſchæmum.

Incidendi & diſſolvendi, tonicam ac anodynam habent virtutem. Laudantur ſpecifice ad Rhachitidem, in febribus, dolore capitis, ſuppreſſione menſium, lumbricis, & ad tonum ventriculi reſtituendum, nec non appetitum excitandum.

A nonnullis in medicamentorum inſidorum claſſem referuntur, quæ ſulphure vaporoſo cum ſale volatili ſubacri explicito ſpirituum animalium facultates & ſenſationes hebetant, & ſomnum inducunt, ſi largius ſumantur; caute igitur in præſcribendis illis, ob vim tam adſtringentem, quam ob narcoticam, verſandum eſſe cenſent.

In doſi, pro tenera ætate, haud ultra granum dimidium, aut integrum; in adultioribus ad grana quinque, octo, vel decem aſcendere omnino licet.

NB. Eſt hæc conſueta fere in omnibus pharmacopœis recepta Flores Salis Armoniaci præparandi methodus, verum methodo a Wieglebio propoſita flores copioſiores bene colorati acquiruntur, quam ideo adponimus.

REC. Lapidis hæmatitæ ſubtiliſſime triti uncias duas,
adfunde bene miſcendo
Spiritus Salis uncias duas,
Superadde & bene invicem miſce
Salis Armoniaci depurati & pulveriſati libram unam.

Fiat fortiore igne ſublimatio, quæ vel in retorta, vel & in cucurbita epiſtomio papyraceo munienda peragi poteſt.

Loco lapidis hæmatitæ poteſt quoque Crocus ex Vitriolo martis opere cinerum clavellatorum præcipitatus, bene edulcoratus & ſiccatus ſubſtitui, cujus uncia dimidia pro integra Salis Armoniaci libra ſufficit. Simpliciſſima methodus eſt, ſi uncia una Salis Armoniaci cum drachma dimidia limaturæ martis ſublimationi ſubjicitur, qua florum bonorum bene coloratum drachmæ ſeptem plerumque acquiruntur.

FLORES SALIS ARMONIACI SIMPLICES.

Vid. infr. Sal. Armon. Depuratum.

FLORES SULPHURIS.

REC. Sulphuris communis, in fruſta diffracti, quantum lubet.

Injice in cucurbitam terream, vitreatam, & impoſito alembico amplo, vitreo, ex arena ſublima igne non nimium intenſo, ne flores ſublimati fluant, qui, mutatis ſæpe alembicis ſunt colligendi, & denuo Sulphuris ſubinde aliquid cucurbitæ immittendum, quouſque ſufficiens florum quantitas collecta fuerit.

Ad pectoris morbos, ſcabiem retropulſam, ulcera fœtida, interne aſſumti valent.

Doſis a granis duodecim ad ſcrupulum unum.

FLORES SULPHURIS COMPOSITI.

REC. Florum Sulphuris ſimplicium uncias duas,

Aloës Succotrinæ,
Myrrhæ electæ ana unciam unam,
Croci fcrupulum unum.

Subtiliffime trita mifceantur.

Loco digeftivi purgantibus, præfertim falinis, præmitti poffunt; adfcribitur etiam vis alexipharmaca.

Dofis fcrupulus unus.

FLORES ZINCI.

REC. Zinci in fruftula redacti, quantum lubet.

Injice in crucibulum, quod oblique pofitum effe debet, operculo probe tegatur, & in furno fuforio tam diu carbonibus circumdetur, usque dum Zincum fufum fuerit. Si tunc operculum de crucibulo elevatur, acceffu aëris Zincum cum fumo inflammatur, qui fumus ad latera crucibuli adhæret inftar levium & alborum flocculorum: hi flocculi & cuticula in fuperficie fufi Zinci expanfa ope cochlearis ferrei recipiuntur, atque labor crucibulum operculo tegendi, & intra quinque vel fex minuta iterum elevandi, tam diu continuatur, usque dum flocculi non amplius apparent, & omne Zincum hac ratione calcinatum eft.

Curandum eft, ut particulæ Zinci integri i. e. non fub operatione calcinati floribus forfitan admixtæ follicite feparentur.

In inflammationibus oculorum, lippitudine, fi cum aqua rofarum pro collyrio adftringente mifcentur, item in intertrigine conducunt. Interne quoque recentius in variis morbis convulfivis, epilepfia, maxime infantum a faburra acida oriunda, a grano uno usque ad decem laudati, quin pro arcano, tefte Gaubio, venditi fuerunt. Zincum ex India orientali allatum merito nonnulli præferunt; albidiores faltim flores dat.

GELATINA CORNU CERVI CITRATA.

REC. Rafuræ cornu Cervi puriffimæ uncias fex.

Lavetur aqua tepida aliquoties, coquatur in
Aquæ fontanæ libris fex, ut reftet libra una, fæpius coletur, ut clarificetur gelatina, cui, adhuc calenti; adde
Syrupi ex toto Citro unciam unam.

Reponantur in locum frigidum.

Reftaurat & humectat, in febribus malignis, ut & colliquativis, tabe &c. præfcribitur.

GELATINA RIBIUM.

REC. Baccarum Ribium maturarum rubrarum libras quindecim,
Sacchari contufi libras duodecim.

Mixta coquantur in patina plana, leni igne, fæpius invicem agitando, donec quarta circiter humiditatis pars evaporetur, & fuccus in frigore confiftentiam gelatinæ acquirat; fervidus coletur per linteum, & refrigeratus fervetur vafe conveniente.

Gratum eft analepticum, temperans, fauces humectans; in febribus acutis, fiti & æftu conducens.

GILLA THEOPHRASTI, five SAL VOMITORIUM VITRIOLI.

REC. Vitrioli albi uncias fex,
folvantur in
Aquæ fontanæ calentis libra una femis.

Solutio per chartam bibulam filtretur, atque rurfus, leni igne, ad ficcitatem evaporetur & fervetur.

Utplurimum faltem vomitus excitat, rariffime per inferiora purgat. Ob magnam dofin naufeofum eft remedium; datur enim a fcrupulo dimidio ad drachmam in aqua calida. A nonnullis ufus hujus Gillæ fumme diffuadetur; funt vero etiam, qui in apoplexia ferofa, catarrho fuffocativo, febribus, in pefte, & ubi fufpicio philtri eft, magnopere commendant.

GLOBULI CARMINATIVI.

REC. Saponis Veneti uncias duas,
Fellis Tauri,
Seminis Cymini,
Sacchari albi ana unciam unam,
Nitri crudi unciam femis.

Fiant globuli diverfæ magnitudinis.

Ad alvum aperiendam & flatus educendos, tanquam fuppofitoria adhibentur.

GLOBULI BEZOARDICI.

REC. Extremitatum pedum Cancrorum marinorum uncias quatuor,
Lapidum Cancrorum fluviatilium,
Margaritarum Orientalium,
Coralliorum rubrorum ana unciam unam,
Succini albi præparati,
Radicum Contrayervæ,
Serpentariæ Virginianæ, ana drachmas sex,
Bezoar Orientalis drachmas tres,
Offium e cordibus cervorum fcrupulos quatuor,
Croci optimi fcrupulos duos,
Trochifcorum de viperis unciam unam.

Fiat pulvis, qui cum gelatina cornu cervi mifceatur; unde formentur globuli, drachmam unam vel duas pendentes, poft ficcationem deaurandi.

Vires cardiacæ, alexiteriæ, & fudoriferæ credebantur; commendabantur in variolis & morbillis, febribusque malignis omnibus fine ratione fufficiente, quæ certe varia ingredientia non pro efficacibus habere poteft.

Dofis a fcrupulo femis ad drachmam femis.

GLOBULI MARTIALES, (Gallis *BOULES D'ACIER* dicti.)

REC. Limaturæ Martis in alcohol tritæ libram femis,
Tartari albi pulverifati libram unam,

Mifce, inde cucurbitæ, vel alii vafi vitreo, affunde
Spiritus Vini libram femis vel uncias octo;

Maffam vel folis, vel fornacis, vel balnei calori expone, ut digeratur & leniter exficcetur. Cui deinde denuo tritæ
Spiritus Vini eandem quantitatem affunde;

Digere poftea & exficca, laborem toties repete, donec maffa quafi refinofa appareat. Ex qua globulos efforma, ad Ovi columbini magnitudinem.

Ufus horum globulorum inprimis eft externus ad vulnera, Hæmorrhagias, luxationes, fugillationes &c. Diffolvuntur in aqua & fpiritu Vini, usque dum liquor bene faturatus fit, quo tum imbuuntur linteamina & applicantur.

GLOBULI MOSCHATI ALBI.

REC. Sacchari Canarienfis uncias duodecim,
Amyli albi unciam femis,
Radicis Ireos Florentinæ drachmas duas,
Mofchi optimi grana quatuor;
Zibethi granum unum.

Cum Mucilagine gummi Tragacanthæ fiant globuli, diverfæ magnitudinis.

Nonnulli Maffam laccæ pictoriæ uncia dimidia tingere folent, atque

GLOBULOS MOSCHATOS RUBROS

exinde conficiunt.

Ufus in fuppofitoriis notiffimus, fed nunc fere obfoletus eft.

GUMMI GUTTÆ PRÆPARATIO.

REC. Gummi guttæ in pulverem triti uncias tres.

Solvantur in aceti vini albi unciis novem, poft fufficientem digeftionem, clarum a fpiffo, per inclinationem vafis, feparetur, atque leni calore in vafe vitreo, ad extracti confiftentiam, acetum evaporetur.

Per hanc præparationem acrimoniam & vim emeticam, Gummi guttæ perdere, atque in fecurum purgans abire perhibent.

Hydropicis ad fcrupulum dimidium exhibetur; ferum enim potenter educit.

GUTTÆ ANGLICANÆ CEPHALICÆ.

REC. Spiritus volatilis Serici crudi, ab oleo empyrevmatico liberati, uncias quatuor,
Olei deftillati Lavendulæ, in fpiritus Vini rectificati uncia una foluti, drachmam unam.

Mifceantur & digerantur, poftea ex retorta deftillentur.

Effectus e nomine patet; non folum vero funt cephalicæ, fed & uterinæ & nervinæ. Sine detrimento loco Spiritus volatilis Serici, qui in

officinis non prostare solet, Spiritus Salis Ammoniacus substitui potest, si forte hæ guttæ desiderentur.

Dosis guttæ triginta ad quadraginta.

HEPAR ANTIMONII, vid. CROCUS METALLORUM.

HEPAR CANIS RABIDI PRÆPARATUM.

Vino ablutum in clibano exsiccatur.

Ad Hydrophobiam a nonnullis olim commendari solebat, ab agyrtis forsitan hinc inde adhucdum fraudulenter divenditur, ut ideo medici in falso celebratum arcanum inquisitio legalis requiri possit. Absit ut nostris temporibus ab ullo medico usurpetur! Nullo alio scopo præscriptionem absurdi medicamenti reliquimus, nisi ut intelligatur, qua ratione olim tam hoc hepar, quam hepar Anguillæ in retentione secundinarum, & hepar Lupi in morbis hepatis, mirabile dictu, laudatum, fuerit præparatum; expunximus merito præparationem hepatis anguillæ & lupi, cum unicum specimen sufficiat.

Dosis drachma dimidia ad integram.

HEPAR SULPHURIS.

REC. Florum, vel Sulphuris purissimi flavi, uncias quatuor.

Fluant in vase figulino vitreato, & successive admisceantur

Salis Tartari siccissimi unciæ duæ,

optime spatula agita; & ab igne remota, serva.

Inservit tincturæ & syrupo, nec non lacti Sulphuris parandis.

HYDROMEL SIMPLEX.

REC. Mellis despumati uncias duas,

Aquæ fontanæ libras duas.

Coquantur & despumentur simul ad libræ unius semis remanentiam, colentur.

Ad diversas in Dispensatorio obvias compositiones requiritur.

INFUSUM LAXATIVUM MANNAGETTÆ.

REC. Foliorum Sennæ electorum drachmas tres,

Cremoris Tartari drachmam unam;

Passularum minorum drachmas tres,

Zinziberis albi scrupulum unum.

Infunde in

Aquæ Fontanæ ferventis unciis quatuor;

Post digestionem per viginti quatuor horas, exprime, in colatura dissolve

Mannæ Calabrinæ unciam unam,

albumine ovi clarifica.

Datur pro una dosi, eo effectu, quem inscriptio docet. Non præparatur, nisi quando desideratur.

INFUSUM LAXATIVUM VIENNENSE.

REC. Foliorum Sennæ electorum uncias tres,

Passularum minorum unciam unam semis,

Radicum Polypodii querni drachmas tres,

Seminis Coriandri drachmas duas,

Cremoris Tartari unciam semis.

Misceantur & infundantur in

Aquæ fontanæ bullientis libris duabus semis,

post digestionem per aliquot horas exprimantur, in expresso dissolvantur

Mannæ electæ unciæ octo,

clarificentur & serventur.

Alvum leniter laxat, & ab unciis duabus ad tres præscribitur.

Præstat vero recens paratum, quam asservatum diu, facile acescens.

JULAPIUM E CAMPHORA ACETOSUM.

REC. Camphoræ drachmam unam, additis aliquot guttis spiritus Vini probe tritam.

Misce exacte cum Gummi arabici drachmis duabus, antea cum aquæ drachmis duabus in mucilaginem soluti.

Sub perpetua agitatione adde successive aceti Vini, in quo sacchari finissimi uncia semis antea soluta est, uncias sedecim.

Quibus

Quibus volupe est, camphorâ in febribus malignis uti, habent hic methodum, illam cum menstruo temperante combinandi.

JULAPIUM ROSATUM
five
JULEPUS ROSARUM.

REC. Sacchari albissimi libras duas & semis;
solve in
Aquæ Rosarum unciis viginti.
Post unicam ebullitionem cola per pannum, & serva.

Utimur hoc & aliis julapiis ad edulcorandas emulsiones, & plerumque scrupuli duo vel tres adduntur unciæ aquæ, vel emulsionis.

JULAPIUM SAMBUCINUM.

Paratur eodem modo, quo julapium rosatum.

JULAPIUM VIOLARUM.

Ex aqua Violarum optima & Saccharo, uti præcedens, conficitur.

KERMES MINERALE, SULPHUR ANTIMONII RUBRUM, five PULVIS CARTHUSIANORUM.

REC. Nitri fixi libras duas semis,
solve in
Aquæ fontanæ libris quindecim,
solutionem filtra & seorsim serva.

REC. Antimonii crudi Hungarici, subtiliter pulverisati, libras tres.
Superaffunde
Liquoris alcalini, modo præscripti, libras septem.
Coque in figulino vase, igne per unam vel alteram horam leniter continuato, postea liquorem effunde & filtra;
Eidem Antimonio liquoris iterum affunde libras quinque, & ut antea coque; liquorem effunde & adhuc ferventem filtra.
Tandem reliquam liquoris portionem Antimonio affunde, coque & filtra, uti dictum.
Liquor, per filtrum ita colatus, requiescat per viginti quatuor vel plures horas, sic pulvis rubicundus fundum petet, qui postea, affusa aqua calida, sæpius edulcoretur, & usui asservetur. Nonnulli spiritum Vini rectificatum super incendunt, id quod certe nullius usus est.
Notandum autem est, quod Kermes minerale præscripto modo, quo Nitrum fixum in anatica fere portione cum Antimonio sumitur, præparatum, ob multas Reguli partes unitas, valde adhuc sit emeticum. Siquidem Antimonium cum magna salis alcalini quantitate, aqua soluti, coctum, quoad regulinam quoque partem ita resolvi potest, ut tandem fere totum per filtrum transeat. Ad obtinendum autem Kermes minerale mitius, præfertur merito a recentioribus illa methodus, qua Antimonii in tenuem pulverem comminuti libra una cum subquadrupla saltem portione salis alcalini fixi, in aquæ libris tribus soluti, per horam coquitur (eandem semper aquæ quantitatem servando). Postea Lixivium hoc Hepatis Antimonii fervidum filtratur, in locum frigidum ponitur, ut pulvis ruber sponte fundum petat, subdecuplam circiter Antimonii assumti pondus æquans, aqua edulcorandus. Liquor superstans Antimonio residuo reaffunditur, addita per evaporationem amissa aquæ portione, denuo coquitur, sicque labor aliquoties dicto modo iteratur, quo successive sponte subsidens Kermes sufficiente quantitate acquiritur, super filtrum, adfusa aqua pura abluendum, postea ab humiditate liberandum & siccandum. Ex liquore superstante potest ope acidi sulphur Antimonii præcipitari.

Convenit revera Kermes minerale cum Sulphure antimonii aurato & adhibetur quoque in iisdem morbis, sed dosi paullulum magis refracta.

LAC SULPHURIS.

REC. Sulphuris citrini purissimi pulverisati libram unam,
Lixivii caustici libras tres.

 Coque

Coque in lebete ferreo ſub perpetua agitatione donec ſolutio facta eſt, filtra per linteum, repone in quiete, a ſedimento liquorem decanta, ope acidi cujuscunque, (excepto acido vitrioli, quippe quod cum calce in lixivio cauſtico contenta ſelenitem non amplius ſolubilem, & cum ſulphure in filtro remanentem facit,) præcipita & omnem pulverem ſucceſſive præcipitatum ſuper filtrum expande, aqua calida aliquoties ablue, tandemque ſicca.

Acquiritur ſic ope lixivii cauſtici, quod cum calce viva paratur, omnino ſatis magna quantitas Lactis Sulphuris; poteſt autem hoc idem, ſi forſitan calx viva non ad manus ſit, parari, ſi ex duabus partibus Cinerum clavellatorum, & una parte Sulphuris hepar paratur, idque ſufficiente quantitate aquæ ferventis ſolvitur, & poſtea ope acidi cujuſcunque præcipitatur.

Vix a floribus ſulphuris quoad virtutem differt. Exhibetur in nonnullis morbis pectoris, in moleſtiis hæmorrhoidalibus, alvum leniter ſubducit, flatusque pellit.

LAC VIRGINIS.

REC. Lithargyrii ſubtiliſſime triti libram ſemis;
Coque in
Aceti Vini deſtillati libra una ſemis,
ad conſumtionem tertiæ aceti partis, tunc filtra. Colaturæ affunde
Aluminis crudi, in aquæ communis libris duabus ſoluti, uncias quatuor,
& albeſcet liquor, qui Lac Virginis vulgo dicitur.

Pro coſmetico habetur, quod tenerioribus, a ſolis calore quaſi ambuſtis, promte ſuccurrit, ſi faciem eo illinant. Etiam lentigines & ſerpigines delet. Quotidianum aut frequentem uſum autem minime ſuademus.

Lac Virginis vulgo quoque vocatur aqua quæcunque coſmetica, in cujus unciam unam inſtillantur guttæ circiter decem Tincturæ Benzoës.

LAPIS CALAMINARIS PRÆPARATUS.

REC. Lapidis Calaminaris libram unam,
Candefiat ter vel quater in crucibulo, atque toties in Aqua Plantaginis vel Roſarum extinguatur; poſtea ſiccatus in ſubtiliſſimum pollinem teratur, atque ſuper marmore lævigetur.

Uſus eſt externus in collyriis, unguentis & emplaſtris; ſiccat & adſtringit.

LAPIS CAUSTICUS CHIRURGORUM.

Vide CAUTERIUM POTENTIALE.

LAPIS DIVINUS, ſive OPHTHALMICUS.

REC. Vitrioli de Cypro,
Nitri puriſſimi,
Aluminis crudi ana uncias tres.
Optime contuſa & pulveriſata liquefiant in vitreo vaſe, calore arenæ, quibus liquefactis adde
Camphoræ tritæ drachmam unam ſemis.
Mixta & refrigerata maſſa ſervetur.

Adhibetur in collyriis, ad oculorum affectus.

LAPIS DE GOA.

REC. Coralliorum alborum,
rubrorum,
Bezoar Orientalis ana unciam unam,
Margaritarum Orientalium,
Lapidis Hyacinthi præparati,
Topaſii,
Sapphiri,
Rubini ana unciam ſemis,
Smaragdi,
Moſchi Orientalis,
Ambræ griſeæ ana drachmas duas,
Foliorum Auri Nro. quadraginta.
Fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus, qui mucilagine Tragacanthæ, vel gelatina cornu cervi in paſtam redigatur, ex qua formentur globuli ovali forma, qui, poſt ſiccationem in umbra, vel concha, vel dente lupino, ut eleganter niteant, poliantur.

Rari

Rari vel nullius usus est apud nos medicamentum hoc pretiosum; apponere tamen illud, curiositatis gratia, ex Pharmacopœa Batea ia voluimus; vocatur alias Pedra cordial & Bezoar de Goa, *unde apportatur, & a Patribus Soc. Jes. CASPARO ANTONIO & NICOLAO MOMITIO componebatur, atque pro arcano habebatur. Vires bezoardicæ, antispasmodicæ & antepilepticæ potius Moscho, Ambræ & Bezoar adscribendæ sunt, quam lapidibus pretiosis. Unde præferendi his globulis merito globuli illi bezoardici, quorum descriptionem suo loco exhibuimus.*

Dosis est a scrupulo semis, ad scrupulum unum vel drachmam semis.

LAPIS INFERNALIS.

REC. Argenti purissimi uncias duas; solvantur in

Spiritus Nitri, vel Aquæ fortis unciis sex.

Evaporetur solutio ad quartæ partis consumtionem, atque ad crystallisationem reponatur. Crystalli colligantur, liquor denuo evaporetur, & labor repetatur, donec omnis liquor in crystallos vel salem abierit. Has crystallos crucibulo satis magno immitte. Adhibe ignem primo lenem, tumebit materia, deinde subsidebit, tandem ignis gradu aucto olei instar fluet, quam effunde in modiolum, seu canalem ferreum cylindricum, prius calefactum & sevo illitum. Massa nigra & compacta esse debet, alias denuo in crucibulo liquanda & effundenda, si successerit, in vitro probe clauso servanda.

Inservit loco cauterii potentialis, ad absumendas carnosas excrescentias.

LAPIS MEDICAMENTOSUS.

REC. Vitrioli albi uncias quatuor,
Salis Armoniaci unciam semis,
Cerussæ,
Boli Armenæ ana unciam unam,
Aceti Vini libram unam.

Coquantur in vase figulino ad siccitatem.

Commendatur ad ulcera omnis generis inveterata, scabiem, tineam, gangrænam, fistulas. Desiccat, mundat, & partes relaxatas roborat. Modus utendi est, ut uncia una in aquæ pluviæ libra solvatur; solutione filtrata laventur partes, atque lintea illa imbuta imponantur, vel ipse liquor, syringæ ope, injiciatur.

LAPIS PRUNELLÆ,
sive
NITRUM TABULATUM.

REC. Nitri crudi libram unam semis;
fundatur in crucibulo, dum fluit, injiciatur sensim
Sulphuris citrini uncia semis.

Parum una vice inspergendo & expectando, donec deflagrarit; hoc facto in rotulas parvas effundatur.

Propter hanc cum sulphure deflagrationem, multum ad arcani duplicati naturam accedit, ingratius etiam & minus refrigerans, quam Nitrum crudum deprehenditur. Magis album evadit, si loco sulphuris sal Ammoniacum adhibetur.

Admiscetur pulveribus temperantibus, & gargarismatibus.

Dosis scrupulus semis ad drachmam semis.

LAUDANUM DIURETICUM,
sive
URINARIUM, MICHAELIS.

REC. Succi Liquiritiæ inspissati unciam unam semis,
Extracti Opii, aqua fontana parati, drachmas duas,
Trochiscorum Alkekengi,
Terebinthinæ Venetæ, ana unciam semis,
Camphoræ drachmam unam,
Croci scrupulos quatuor,
Tragacanthæ,
Mastichis ana drachmam semis.

Misce, fiat Massa.

Laudatur in stranguria, colica nephritica & difficultate urinæ. Grana XIII. granum unum opii continent.

Dosis grana decem ad scrupulum unum.

LAUDANUM HYSTERICUM.

REC. Extracti Opii unciam dimidiam,

Extracti Castorei drachmam,
Croci scrupulum,
Olei destillati Macis,
Menthæ,
Rutæ ana guttas sex.

Misce, fiat massa pilularis.

In colica hysterica, ubi opiata locum inveniunt, ad spasticos dolores mitigandos datur.

Dosis granum unum ad duo.

LAUDANUM LIQUIDUM SYDENHAMII.

REC. Opii optimi uncias duas,
Croci Austriaci unciam unam,
Cinnamomi acuti,
Caryophyllorum aromaticorum ana drachmam unam.

Omnia in pulverem trita infundantur in
Vini Hispanici libra una.

Digerantur per aliquot dies, colentur & serventur.

Præfert celeberrimus Auctor liquidum hoc Laudanum solido, ob formam commodiorem, & majorem dosis certitudinem, cum scilicet vino, aquæ destillatæ, aut alii liquori cuicunque instillari possit.

Viribus cum aliis tincturis & essentiis Opii sic dictis anodynis convenit, & a guttis sex, octo, ad quindecim dari potest.

Quælibet uncia habet Opii scrupulos quatuor, & drachma una, grana decem; Croci vero quælibet drachma continet grana quinque.

LAUDANUM OPIATUM.

REC. Extracti Opii, aqua fontana succo citri acidulata parati, uncias duas,
Croci,
Opobalsami veri ana drachmam semis.

Misce.

Easdem, quas Extractum Opii, vires habet, nisi, quod narcoticum Opii principium per Opobalsamum aliquantum correctum credatur.

Dosis a grano dimidio ad tria.

LAUDANUM OPIATUM CYDONIATUM.

Videatur EXTRACTUM OPII CYDONIATUM.

LIMATURA MARTIS NON RUBIGINOSA, sive CHALYBIS PRÆPARATIO.

Ferrum bonum integrum ope limæ in scobem tenuiorem redigitur, quæ in mortario ferreo in pollinem subtilissimum contunditur, per linteum tenue trajicitur, & in vitro angustioris colli & epistomio bene claudendi asservatur, sic majore quidem cum labore, sed certius limatura martis non rubiginosa pro usu interno acquiritur, quam si a variis fabris quævis scobs variis quisquiliis sæpius inquinata adhibetur, & tunc vel ope irrorationis cum aceto, (uti pharmacopœa Edinburgensis suadet) vel & cum aqua super porphyrite in pollinem teritur, quippe sub qua præparatione, præsertim per aliquot dies protracta, ferrum rubiginem contrahit, adeoque ab acido non amplius solvitur. Potest tamen rubiginosa limatura iterum emendari, si illi phlogiston denuo insinuatur, dum in crucibulo intra prunas ardentes posito, admixto phlogisto v. g. oleo olivarum, ad ignitionem bene deducitur, & post refrigerium in pollinem teritur, quippe qui pollen sic iterum a magnete trahetur & ab acido solvetur. Si quis Limaturam rubiginosam desideret, facile ex his ipsis præparationem intelliget vel & crocum martis eliget.

Acidum in primis viis debellat, adstringit, ad tonum viscerum roborandum facit, partem sanguinis rubram auget. Datur igitur ad ventriculi imbecillitatem, cachexiam & mensium vitia, non tamen sine circumspectione præscribenda est; præstat parvas doses, a granis quinque vel sex, præcipue si continuandus est usus, exhibere, quam largiores præbere. Signum felicis successus habetur, si feces alvi nigræ secedant.

LIMA-

LIMATURA MARTIS SULPHURATA, five CHALYBS SULPHURE PRÆPARATUS.

REC. Limaturæ Martis uncias quatuor,
Sulphuris Citrini uncias duodecim,

optime mifceantur atque in patina terreà fub perpetua agitatione leni igne calcinentur, usque dum chalybs per deflagrationem fulphuris in pulverem ferrugineum calcinatus fuerit.

Manifefto hac præparatione ferrum quoad maximam partem fuo phlogifto privatur, & in crocum mutatur, qui vires adftringentes, roborantes, habet.

Dofis grana quinque ad duodecim.

LINIMENTUM VOLATILE.

REC. Olei Olivarum unciam unam,
Spiritus Salis ammoniaci cum calce viva parati five cauftici drachmas duas,

vel quantum fufficit ad linimentum debitæ confiftentiæ.

Penetrans refolvens eft, quod præcipue ad tumores mammarum refolvendos, & ad alias diverfas inflammationes difcutiendas infervit. Addunt alii adhuc camphoræ fcrupulum unum.

Butyrum recens cum fale volatili Cornu Cervi mixtum eosdem profperos edit effectus, & in angina inflammatoria D. Pringle fimile linimentum tenuius, ex partibus anaticis olei Cornu Cervi & fpiritus C. C. externe impenfe laudavit.

LIQUOR ANODYNUS MINERALIS, ÆTHER, NAPHTHA VITRIOLI, OLEUM VITRIOLI DULCE.

REC. Olei Vitrioli, per rectificationem ab omni phlegmate liberati, libram unam,
Spiritus Vini rectificatiffimi, qui ne veftigium aquæ continet, libras fex.

Oleum Vitrioli inftillatur fucceffive, & per vices, fpiritui vini, quod cum ftrepitu, non fecus, ac fi ferrum candens in aquam frigidam injiceretur, fit, mixtura incalefcit, colorem acquirit rubrum, odorem gratum, ftent, vel digerantur, in vitro probe claufo, per aliquot dies; poftea inftituatur deftillatio igne arenæ leniffimo, e cucurbita fatis alta; primo prodit fpiritus vini vix mutatus, feparatim, remoto excipulo, fervandus, quem fequitur fragrantior, eo usque leniffimo igne deftillandus, donec phlegmaticus, fulphuris odorem eructans (cum tantilla quantitate olei) infequatur, cujus mixtio cum priori fragrante provide cavenda. Siftatur deftillatio, quando mixtura tandem in fundo cucurbitæ in offam nigram abire incipit, fi enim deftillatio phlegmatis fulphurei igne auctiori continuatur, facile fit, ut omnis maffa illa nigra fubito & ex improvifo alembicum tranfcendat.

Refiduo in cucurbita affundatur
Spiritus Vini rectificatiffimi nova libra una femis,

addito fimul fpiritu, qui primum prodiit vix mutatus, antea feparatim fervatus. Facta poft digeftionem deftillatione denuo fpiritus fragrans obtinetur cum priori mifcendus, & vitro probe obturato fervandus.

Quodfi fpiritum primum a fecundo feparare non placuerit, fed confufi invicem manferint, tum æque bonus obtinetur liquor, fi omne deftillatum fpirituofum refiduo oleo vitrioli reaffunditur, & leni igne cohobatur.

Liquor hic odore & fapore fuo grato, nec non virtute anodyna; antifpafmodica fe commendat; atque fudoriferum, alexipharmacum & diureticum fimul præbet medicamentum egregium.

Dofis guttæ triginta ad fexaginta. Diu vero, vel improvide affervatus, acidum vitriolicum fiftit evolutum, & quafi revivifcens.

Pro diverfa ratione Olei vitrioli & alcoholis diverfa obtinentur producta: fi enim olei vitrioli & alcoholis, præcipue tartarifati,

tarisati, partes æquales, singulorum unciæ sex, recipiuntur, de alcohole non mutato nihil, de secundo spiritu fragrante unciæ circiter duæ, & olei vitrioli dulcis largior quantitas obtinetur. Sunt, qui ad nobiliorem unionem spiritus vini cum oleo vitrioli, & majorem quantitatem olei vitrioli dulcis obtinendam, destillatum hoc reaffundunt, & iterum destillant, similemque laborem cum novo spiritu vini repetunt, optimo cum successu.

Si Alcoholis libris duabus Olei vitrioli fortissimi libra una admiscetur, spiritus, citra mutationem primum destillans, nonam in circa partem, liquor secundus ultra quintam, Oleum vitrioli dulce, fragrantissimum, pellucidum, secundo liquori supernatans, ab omni acido adhærente privatum, decimam octavam partem ponderis liquorum assumtorum æquare observatum est, remanente subtriplo olei vitrioli, quod erat receptum. Quoniam post suavissimum, secundum liquorem, igne continuato & auctiore liquor stillaret fortissimum sulphuris odorem eructans, spiritus vitrioli volatilis, ideo ille & ab hoc, & ab eo, qui primus destillavit, mutato subinde excipulo, provide separandus & asservandus est. Quamvis enim continuata destillatione cum spiritu vitrioli volatili, & phlegmate acido sulphureo oleum ulterius expelli possit, at gravius, magis tinctum, & fortissimo odore sulphureo inquinatum, hoc tamen (quemadmodum etiam liquor anodynus acido sulphureo inquinatus,) non nisi additione aquæ & salis alcali, & iterata destillatione depuratum pro oleo vitrioli dulci venditari potest.

Præstat obtento spiritu secundo ab ulteriori destillatione desistere, & sic facilem materiæ transcensum cavere.

Materies a destillatione reliqua, nigerrima, tenax, sulphurea, in usum convertitur, dum colligitur & ad similes repetendas destillationes adhibetur. Docuit enim experientia, quod massæ hujus residuæ libræ circiter quatuor cum Alcoholis mensuris duabus sub lenta destillatione liquorem bonum anodynum, quem naphtha subsequitur, præbeant, & quod eadem massa, (cui nonnulli novam aliquam portionem olei vitrioli addunt,) sæpius & diu ad eundem scopum inservire queat.

Patet ex indicatis fundamentum & encheiresis, acidum vitriolicum dulce sub varia forma & quantitate obtinendi.

Spiritus supra dictus secundus, ex anatica vel dupla portione Alcoholis, cum Oleo vitrioli mixti, obtentus, alcohole ipso levior, tardius cum aqua coiens, hinc super eam, si accendatur, ardens, vocari solet *Æther*. *Oleum* descriptum *Vitrioli dulce*, æthere adhuc levius, *Naphthæ* nomen accepit, cum aqua plane non miscetur, flammam, in vicinium vasis, quo continetur, collocatam, per vapores, quos emittit, arripit & quasi attrahit. Solutioni auri si admisceatur, concutiendo, ex aqua regis eripit metallum, quamvis in aggregato ponderosissimum, ut supernatet.

Æther, sive Naphtha, cum portione resinæ sub destillatione remanentis, elotæ, digestione coloratus, *Liquorem Manchini* constituit.

Vires Ætheris & Naphthæ sunt adhuc validiores quam Liquoris anodyni.

Frigoris sensum cuti, si instillentur, imprimunt. Summa volatilitate egregios, in moderando fluidi nervei motu, effectus præstant.

LIQUOR BELLOSTII,

vide AQUA GRISEA.

LIQUOR CORNU CERVI SUCCINATUS.

REC. Spiritus Cornu Cervi, aliquoties, ut ab oleo empyrevmatico liberetur, rectificati, uncias sex.
Salis volatilis Succini unciam unam semis, vel quantum sufficit ad saturationis punctum.

Misceantur

Miſceantur & digerantur, per aliquot dies, in vaſe probe clauſo, poſtea per chartam emporeticam filtrata, ſerventur.

Virtutes ejus ſunt diureticæ, diaphoreticæ, antiſpaſmodicæ; adverſus motus convulſivos epilepticos puerorum valet, & hyſtericis, hemicrania vexatis, convenit.

Doſis pro pueris guttæ tres, quinque, octo; adultis a guttis viginti ad quadraginta.

LIQUOR CORNU CERVI SUCCINATUS ALBUS.

REC. Salis volatilis Cornu Cervi & Succini, depuratorum, portionem anaticam, ſcil. ana unciam unam; vel quantum unius ad ſaturationem alterius ſufficit. Solve in Aquæ Ceraſorum nigrorum unciis octo; filtrata ſerva.

Colore albicat, odore eſt non adeo empyrevmatico, viribus iisdem.

LIQUOR AD GANGRÆNAM.

REC. Aceti optimi,
Vini generoſi ana libram unam,
Aquæ, libram unam ſemis,
Salis ammoniaci, uncias duas.

Miſceantur.

Liquor hic parti gangrænoſæ, inciſæ, calide ſæpius infuſus vires fœdæ putredini adverſantes egregie exſerit.

LIQUOR NITRI FIXI.

REC. Nitri depurati quantum libet.

In crucibulo bene ignito ad fluorem perducatur, & ſucceſſive particula carbonum injiciatur, usque dum flammam amplius non concipiat; tunc maſſa in mortarium calefactum effundatur, atque in cella per deliquium ſoluta ac filtrata, uſui ſervetur.

Viribus antacidis, diureticis, cum Oleo Tartari per deliquium *convenit.*

LIQUOR PROBATORIUS.

REC. Auripigmenti unciam unam,
Calcis vivæ recentis uncias duas.

Pulveriſata coquantur cum Aquæ quantitate ſufficiente, in vaſe figulino, dimidio quadrante horæ, ut unciæ duæ liquidi, filtrandi, poſſint decantari.

Uſus eſt ad detegendum mangonium vini lithargyrio, nefando & in mortalium perniciem cedente conſilio dulcificati. Quemadmodum enim in vino ſincero liquor iſte probatorius, guttatim admixtus, ſedimentum citrinum deponit, ita Lithargyrii, vel Sacchari Saturni admixtio proditur, ſi liquor iſte, recens paratus, quamprimum vino inſtillatur, nigreſcit, & nigrum ſedimentum ponit.

LIQUOR SALINUS LAXATIVUS.

REC. Salis cathartici amari uncias tres,
Tartari ſolubilis tartariſati unciam unam,
vitriolati unciam ſemis.

Miſce, ſolve in
Aquæ fontanæ unciis quindecim.

Filtra per chartam.

Aperit, urinam ciet, laxat alvum.

Doſis drachmæ duæ ad tres.

LIQUOR STYPTICUS WEBERI.

REC. Vitrioli Hungarici,
Aluminis crudi ana libram dimidiam,
Phlegmatis Vitrioli, vel, in ejus defectu, Aquæ Plantaginis libras quatuor.

Coquantur, donec vitriolum & alumen ſoluta ſunt. Reponantur in locum frigidum, liquor frigefactus & a cryſtallis, ſubinde enatis, ſeparatus filtretur, & ſingulæ libræ filtrati liquoris, addatur
Olei Vitrioli uncia una.

Miſceantur & ſerventur.

Externe ad vulnerum hæmorrhagiam compeſcendam adhibetur.

LIQUOR TARTARI, alias OLEUM TARTARI PER DELIQUIUM.

REC. Salis Tartari, quantum placet.

Immittatur manicæ Hippocratis, reponatur per aliquot dies in cellam humidam,

midam, ut ſal liquefcat; decantetur liquor, & ſi opus fuerit, filtretur.

Uſus internus rarus eſt, externe interdum ad coſmetica adhibetur; in chymicis frequentiſſime.

LIQUOR TARTARI SPLENETICUS.

REC. Tartari albi crudi puri,
Nitri cryſtallifati ana libram unam.

Detonentur, poſtquam exacte mixta fuerint, in crucibulo.

Maſſa ſalina in
Aquæ calidæ libris tribus
ſolvatur, coletur.

Lixivium hoc ſuperfundatur
Tartari albi crudi pulveriſati libræ uni.

Digerantur per octiduum, poſtea clarum a ſpiſſo per filtrum ſeparetur & ſervetur.

Liquor eſt ſalinus; & cum tartaro ſolubili convenit, nonnihil tamen de Oleo tartari empyrevmatico participat. Commendatur in morbis ex obſtructione viſcerum ortis.

Doſis drachma una ad duas usque.

LIQUOR TERRÆ FOLIATÆ TARTARI.

REC. Arcani, ſive terræ foliatæ Tartari ſicciſſimæ uncias duas;
ſuperaffunde
Spiritus Vini optimi & rectificatiſſimi uncias octo.

Digerantur per aliquot dies, ſpiritus lento igne aliquoties cohobetur, tandem liquor tinctus, per chartam filtratus, ſervetur.

Egregium eſt antihypochondriacum, antarthriticum, atque in febre quartana & omnibus morbis, ab obſtructionibus ortis, feliciter adhibetur.

Doſis guttæ triginta ad ſexaginta.

Si, loco Spiritus Vini, aquæ fontanæ adhibentur unciæ ſex, vel potius, ſi Terra foliata Tartari per ſe deliqueſcit, liquor inde emergens ſalinus, in iisdem affectibus a drachma una ad duas dari poteſt. Alvum promte laxat & urinam expedit.

LIQUOR VISCERALIS.

REC. Extracti Chamædryos,
Cichorii,
Trifolii fibrini,
Martis pomati ana drachmas tres,
Spiritus Nitri dulcificati,
Eſſentiæ corticum Aurantiorum ana uncias duas,
Aquæ corticum Citri uncias ſex.

Digerantur mixta, per aliquot dies, & filtrata ſerventur.

Commendatur in Cachexia, hypochondriaco malo & flatulentia.

Doſis drachma una ad drachmas duas, in vino.

LIQUOR VULNERARIUS MINERALIS, ſive BALSAMUM VULNERARIUM MINERALE DIPPELII.

REC. Lapidis Hæmatitæ, in pulverem triti, libram dimidiam,
Tartari crudi libram unam.

Mixtis affundantur
Aceti Vini deſtillati libræ tres;

Digerantur in loco calido, poſtea acetum per alembicum abſtrahatur, bis vel ter cohobetur, atque ultima deſtillatione ad ſiccitatem evocetur. Reſiduo ſuperaffundantur
Spiritus Vini rectificati unciæ viginti:

Digerantur per octiduum. Clarum a ſpiſſo ſeparetur & ſervetur.

Eſt Tinctura Martialis adſtringens, & tam interne, quam externe, in nimiis hæmorrhagiis & vulneribus, adhiberi poteſt.

Doſis interne guttæ quadraginta ad ſexaginta.

LIQUOR VULNERARIUS BILGUERI, ſeu potius THEDENII.

REC. Aceti boni,
Spiritus Vini ana libram unam ſemis,
Spiritus Vitrioli uncias quinque,
Sacchari albi libram ſemis.

Miſce, digere per octo dies, leni calore, tandem filtra.

Vires.

Vires. In vulneribus consolidandis, hæmorrhagiis eorum sistendis, contusionibus, ambustis, quam maxime commendatur ab experientissimo Chirurgo Bilguer sub titulo: Schußwasser.

LIQUOR VULNERARIUS VEGETABILIS,

sive

BALSAMUM VULNERARIUM DIPPELII.

REC. Herbarum Nummulariæ,
Betonicæ,
Chærefolii,
Plantaginis,
Aristolochiæ clematitidis ana uncias duas,
Saniculæ,
Verbasci,
Sedi majoris,
Crassulæ, sive Telephii minoris,
Vincæ-per-vincæ,
Pimpinellæ albæ ana uncias tres,
Foliorum Quercus,
Summitatum Millefolii ana uncias duas.

Contundantur & exprimantur fortiter; succum expressum cum
Aceti Vini æquali parte, &
Salis Gemmæ pulverisati unciis quatuor,
destilla, ex cucurbita vitrea, ad siccitatem, liquorem prolectum serva.

Ad vulnera recentia partium carnosarum, contusiones, sugillationes, externe adhibendus, commendatur. Neque frustraneus est ejus usus internus, ad guttas quadraginta vel plures iterato datus in hæmorrhagiis internis, & sudoribus nimiis hecticorum.

Qui, loco aceti, spiritum vini adhibent, eundem effectum etiam in vulneribus partium tendinosarum sibi promittere, & ad hæmorrhagias sistendas adhibere possunt.

LOCH AD ASTHMA, sive DE SCILLA.

REC. Scillæ præparatæ unciam semis,
Marrubii,
Hyssopi ana drachmam unam,
Iridis Florentinæ drachmas duas,
Myrrhæ,
Croci ana drachmam semis.

In pulverem trita excipiantur
Mellis despumati unciis sex.

Fiat Loch, sive Eclegma.

Pituitam viscosam resolvit, indeque natam tussim & respirationem difficilem levat.

Uncia una hujus eclegmatis continet Scillæ grana triginta sex.

Dosis drachma semis ad drachmam unam semis.

Majori quantitate sumtum vomitum excitat.

LOCH DE FARFARA.

REC. Radicum Farfaræ recentium, quantum lubet;

Coquantur ad mollitiem, contundantur in mortario lapideo, & per cribrum trajiciantur.

Hujus pulpæ libræ uni adde
Mellis despumati libras duas;

Coquantur ad humiditatis superfluæ consumtionem, postea serventur.

Acrimoniam humorum obtundit, simulque abstergit & mundificat, atque phthisicis & tussientibus confert.

Dosis uncia dimidia ad integram.

LOCH DE PULMONE VULPIS.

REC. Pulmonis vulpis præparati,
Succi Glycyrrhizæ,
Capillorum Veneris,
Seminis Anisi,
Fœniculi ana unciam unam,
Sacchari clarificati uncias quindecim.

Omnia tenuissime trita saccharo excipiantur; & ad debitam formam redigantur.

Pectori dicatum est, commendabatur phthisicis & tussientibus; licet certe a pulmonibus vulpis nullum levamen pro phthisicorum pulmonibus exspectare deceat.

Dosis drachmæ duæ ad tres.

LOCH SANUM ET EXPERTUM.

REC. Aquæ Loch fani deftillati libram unam,
Pinearum mundatarum,
Amygdalarum mundatarum,
Seminis Papaveris albi ana unciam femis.

Fiat emulfio; in qua diffolve
Sacchari albi uncias viginti,
infperge
Pulveris Liquiritiæ,
Tragacanthæ albæ,
Gummi Arabici,
Amyli ana drachmas tres,
Iridis Florentinæ drachmas duas.

Mifceantur, agitentur diu & celeriter, quo albefcant; poftea reponantur. Cave, ne rancidum fit.

Tuffi ficcæ, ab acri materia ortæ, fubvenit, expectorationem adjuvat.

Dofis eft drachmæ duæ ad unciam femis.

LOCH SAPONATUM PHARM. EDINB.

REC. Saponis medicati, vel Veneti drachmam unam,
Olei Amygdalarum unciam unam,
Syrupi capillorum Veneris vel Balfamici unciam unam femis.

Mifceantur exacte.

Refolvit, & non folum in afthmate, fed etiam in affectibus renum, calculo & nephritide cum fructu dari poteft.

Dofis drachmæ duæ ad unciam femis.

LUMBRICORUM TERRESTRIUM PRÆPARATIO.

Lumbrici terreftres vivi in fictili patina fatis magna reponantur, ut terram eructent; quo facto aqua pura abluantur, & iterum reponantur, donec omnes fordes depofuerint. Deinde Vinum fuperfundatur album, & Lumbrici, per quatuor horas macerati, in clibano, ne putrefcant, cito exficcentur.

Vires funt aperientes, diureticæ, diaphoreticæ & anodynæ; hinc in affectibus arthriticis, convulfivis & epilepticis, bono cum fucceffu adhibentur.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

MAGISTERIUM CORALLIORUM.

REC. Coralliorum in pulverem tritorum quantum vis;
his affundatur
Acetum deftillatum forte, ad fupereminentiam aliquot digitorum, & in locum calidum reponantur, ut folvantur. Solutio filtretur, & oleum Tartari per deliquium inftilletur, atque pulvis inde præcipitatus, aqua fontana probe edulcoratus, ficcetur.

Olim valde commendata fuerunt magifteria, & huic coralliorum roborantes, cordiales virtutes attributæ funt. Hodie a plurimis & experientiffimis Medicis fimpliciter præparata illis merito præferuntur.

Præfcripta methodo etiam reliqua
MAGISTERIA MARGARITARUM,
MATRIS PERLARUM,
&
OCULORUM CANCRORUM
præparari poffunt.

MAGISTERIUM GUMMI GUTTÆ.

videatur
GUMMI GUTTÆ PRÆPARATIO.

MAGISTERIUM MARCASITÆ.

REC. Aquæ fortis libram femis,
Bismuthi, vel Marcafitæ uncias tres.

Marcafitæ groffo modo contufæ affunde primo Aquæ fortis uncias duas; fi inde nata effervefcentia & folutio ceffaverit, alias Aquæ fortis uncias duas affunde, & hoc continua, donec omnem Aquam fortem affuderis, qua methodo Marcafita omnis folvitur; folutionem aqua fontana, magna copia affufa, & fale Tartari parum alcalifata, præcipita, præcipitatum edulcora & ferva.

Ufus eft cofmeticus, & admifcetur drachma una Aquæ liliorum alborum, vel Nympheæ unciis quatuor;

quatuor; vel si placet Unguentum sumitur rosatum, & unciæ uni drachma hujus magisterii additur.

Prostant exempla, quod nimis diuturno & frequenti usu faciem misere defœdarit.

MAGISTERIUM SATURNI.

REC. Aceti Lithargyrii quantum lubet, instilletur solutio Cinerum clavellatorum aqua fontana parata, præcipitabitur pulvis albus, qui, affusa aqua tepida copiosa, edulcorandus & servandus.

Usus est ad cosmetica & collyria.

MAGNES ARSENICALIS.

REC. Arsenici crystallini,
Antimonii crudi,
Sulphuris flavi ana uncias duas.

Fiat omnium pulvis subtilis, quem in vitrea retorta arenæ impone, ac in igne, sensim aucto, tam diu detine, a fumo exhalante sollicite tibi cavendo, donec omne liquescat, quod stilo ferreo mundo explorari potest; tum refrigescat retorta, qua fracta, materiam, lapidis instar induratam, fusci coloris, exime ac serva.

Est ingrediens emplastri magnetici, & ita vocatur, quia credebant, illud malignitatem bubonis extrahere, non secus, ac magnes ferrum trahit.

Sulphure Arsenicum ita mitigatum est, ut vis caustica ejus timenda non sit.

MAGNESIA ALBA.

REC. Residui lixivii, a crystallisatione Nitri, quod omnem crystallisationem respuit, & a nitrariis Mater Nitri vocatur, quantum libet.

Evaporetur in vase figulino, vel ferreo, calore successive ad ebullitionem usque aucto, donec, vaporibus acidis tam Nitri quam salis ex parte expulsis, in pultis formam inspissetur. Tunc crucibulo capaciori immittitur, igne majori adhibito insigniter spumat, multum adhuc spiritus acidi eructat; si subsederit massa, fervida injicitur aquæ; in ea aliqua tantum albi pulveris portio fundum sponte petit, seorsim servanda. Decantato liquori, in quo terra, cum acido Nitri firmiter adhuc ligata, tanquam sal in aqua solutum, continetur, additur lixivium salis tartari vel cinerum clavellatorum, usque dum ulterius nihil præcipitatur. Omnis qui secessit pulvis affusa aqua probe edulcoratur, & siccatus servari solet titulo Magnesiæ Nitri.

NB. Cum autem accurato examine appareat, quod prior, qui in aqua sponte subsedit, pulvis vitrioli acido solubilis non sit, concludendum est, quod a calce in lixivio Nitri contenta oriatur, & sic ab affuso acido vitriolico in seleniticam, gypseam naturam mutetur, hinc merito rejiciendus est; posterior autem pulvis, sale alcalino præcipitatus, tenerior quidem, levior, albidior est, attamen plerumque calcareæ naturæ, hinc hæc Magnesia Nitri merito ex officinis exulat, præsertim si ad calcinandum adhibetur.

Melior igitur & certior est modus præparandi Magnesiam ex *Sale Ebshamensi*, si solutio hujus diluta per lixivium cinerum clavellatorum dilutum præcipitatur, terra subsidens probe edulcoratur, & exsiccatur. Ita enim obtinetur terra, quæ alius indolis est, non calcareæ, per spiritum vitrioli solubilis, & cum illo non in selenitem, sed in sal laxans amarum denuo abiens. Bona Magnesia ex aliis quoque fontibus salinis præter Ebshamensem acquiritur. In ipsa nostra patria ex scaturigine salina Sulzensi & suis qualitatibus & suo pretio commendanda obtinetur.

Libra una salis Ebshamensis uncias ad minimum quatuor, & residuum inspissatum tartarum vitriolatum largitur.

Magnesia tanquam polychrestum & universale ad omnes morbos, sub specioso titulo Panaceæ quondam ad nos pervenit, & pro arcano habita est. Virtute gaudet absorbente, & minori dosi exhibita, nonnunquam diuretica & diaphoretica; si vero largiori dosi, ad drachmam unam vel duas datur,

datur, & humores acidos in primis viis invenit, alvum laxat & evacuat.

Modus exhibendi est, vel drachmas duas cum emulsione amygdalarum mane propinare, vel salis Anglici cathartici drachmis quatuor vel sex, in aqua solutis, unam drachmam Magnesiæ addere, & simul exhibere. Qua posteriori methodo effectum satis laudabilem purgantem, absque ulla molestia, edit, & præcipue illis convenit; qui ardore ventriculi, quem Sodam vocant, vexantur.

Prodest etiam teneris infantibus, ad lactis & pulmentorum acrimoniam, in ventriculo subortam, contemperandam. Datur his a granis quinque ad scrupulum semis & ultra, pro ratione ætatis.

MAGNESIA CALCINATA, sive USTA,

quæ, dum ordinaria bona, nequaquam calcarea, in crucibulo ita igne torquetur, ut suam humiditatem & aërem fixum dimittat, (sub qua operatione plerumque ponderis sui tres quartas partes amittit,) obtinetur, à multis recentius desideratur. Parca dosi multum acidum absorbet, alvum blande sine torminibus movet, & sic multis aliis absorbentibus in officinis prostantibus palmam præripit, neque sub hac operatione caustica fit, si vera magnesia adhibita fuit, attamen facile iterum humiditatem & aërem fixum attrahit, nisi sollicite asservetur.

MANDIBULÆ LUCII PISCIS PRÆPARATÆ.

A sordibus mundatæ, in subtilissimum pollinem tritæ, & per linteum trajectæ serventur.

Vulgo, sed absurde, specificum antipleuriticum habentur.

A drachma semis ad scrupulos dari possunt duos.

MARGARITÆ ORIENTALES ET OCCIDENTALES PRÆPARATÆ.

Antea in pollinem tritæ, super marmore, sicut corallia lævigantur.

Cordiales illis virtutes adscribebantur, nunc pro nimis pretioso & inutili medicamento merito habentur, quod sua præparatione nec juvat nec amplius ornat.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

MASSA LIQUIRITIÆ ALBA.

Vide PASTA ALTHEÆ.

MASSA LIQUIRITIÆ FUSCA
Pharmacop. Parisiens.

REC. Extracti vel succi Liquiritiæ Hispanici uncias octo,
Gummi Arabici libras duas,
Sacchari albi libram unam.

Solvantur in aquæ communis S. Q. coquantur leni igne ad extracti solidi consistentiam, massam calentem, supra tabulam marmoream oleo amygdalarum inunctam effunde, & in bacillos, leni calore siccandos, atque calido loco asservandos, redige.

Humores acres temperat; atque in tussi sicca & catarrhis commendatur.

MASSA PRO FORNACE ODORIFERA.

REC. Benzoës uncias sex,
Storacis calamitæ uncias quinque,
Ladani drachmas sex,
Terebinthinæ unciam semis.

Pulverisata immittantur sartagini, atque in vas aquæ bullientis demittantur, quo liquescant; liquatis adde
Olei destill. Ligni Rhodii,
Caryophyllorum,
Lavendulæ ana scrupulum unum,
Balsami Indici nigri drachmam unam semis,
Spodii nigri præparati drachmas duas.

Optime misceantur, & formentur ex massa cylindri, ceræ sic dictæ Hispanicæ instar.

Ad suffimenta inservit, & fornaci calidæ affricta, totum conclave grato odore replet.

MATERIA PERLATA, sive MAGISTERIUM ANTIMONII DIAPHORETICI.

REC. Antimonii diaphoretici, recens detonati nondum edulcorati, libram unam.

Co

Coquatur in vase figulino; additis
Aquæ fontanæ puriſſimæ libris octo,
ad quartæ partis conſumtionem.

Aqua, Nitro antimoniato imbuta, calide per filtrum trajiciatur, & aceto inſtillato præcipitetur; pulvis albus præcipitatus edulcoretur; reſiduum vero Antimonium diaphoreticum ulterius aqua tepida ablui & ſervari poteſt.

Eædem ſunt vires, quæ Antimonii diaphoretici. Commodiſſime additur emulſionibus, quibus ſe ob ſubtiliſſimas particulas intime commiſcet.

Doſis eſt a granis decem ad ſcrupulum unum.

MEL ANTHOSATUM.

REC. Florum Roriſmarini recentium, vel, ſi deficiant, herbæ uncias octo,
Aquæ fontanæ uncias quatuor,
Mellis deſpumati calentis libras duas.

Infundantur in vitro, & poſt digeſtionem per decem vel duodecim dies, in loco calido inſtitutam, in Mariæ balneo ebulliant, atque mel expreſſum & colatum ſervetur.

Cerebro & ventriculo roborando, flatibus discutiendis, colicis & uterinis doloribus leniendis medetur. Clyſmatibus etiam addi poteſt.

MEL DESPUMATUM SIMPLEX.

REC. Mellis libras quatuor,
Aquæ fontanæ uncias octo.

Ebulliant, deſpumentur & per pannum colatum mel ſervetur.

Inſervit ad incorporanda electuaria.

MEL MERCURIALE.

REC. Succi herbæ Mercurialis libras tres,
Mellis optimi libras duas.

Miſceantur, & leni igne ad juſtam conſiſtentiam coquantur, colentur & ſerventur.

Additur enematibus, ad alvum emolliendam & ſollicitandam, ab uncia una ad duas.

MEL ROSATUM SIMPLEX.

REC. Foliorum Roſarum recentium rubrarum libras ſex, affunde
Aquæ fontanæ ferventis libras totidem.

Macerentur per viginti horas in vaſe figulino, exprimantur & colentur. Colaturæ adde
Mellis optimi & puriſſimi tantundem.

Deſpumentur & coquantur ad conſiſtentiam melle paulo liquidiorem.

Uſus eſt ad oris ulcera, gargariſmata, collutiones, injectiones mundificantes & detergentes. Additur etiam digeſtivis, & quando ulcera, a veſicatoriorum applicatione inducta, purganda & detergenda ſunt.

MEL ROSATUM SOLUTIVUM.

REC. Succi Roſarum pallidarum libras tres,
Mellis optimi libras duas.

Mixta diſſolvantur, deſpumentur, & ad juſtam conſiſtentiam, lento igne, evaporentur.

Rarus ejus uſus eſt internus, plerumque additur clyſteribus, ab uncia una ſemis ad uncias duas.

MEL SAMBUCI.

REC. Florum Sambuci recentium decerptorum libram unam;

Macerentur in
Mellis deſpumati libris duabus,
in vaſe vitreo, additis
Aquæ florum Sambuci unciis ſex,
per aliquot dies.

Ebulliant poſtea lento igne, & exprimantur; expreſſum coletur, & ad juſtam conſiſtentiam evaporetur.

Uſus eſt ad gargariſmata reſolutiva, ubi emolliendo dolores, ex inflammatione ortos, mitigat.

MEL VIOLARUM.

Paratur, ſicut Mel Roſarum ſimplex, pro infuſione florum Roſarum, infuſionem violarum ſumendo.

Virtute & uſu cum antecedente Roſarum ſolutivo convenit.

Doſis eadem.

MERCURIUS ALCALISATUS.

REC. Mercurii vivi depurati drachmas tres,
Lapidum cancrorum præparatorum drachmas quinque.

Miſceantur diuturna trituratione in mortario lapideo, donec omnes globuli mercuriales evanuerunt.

Laudatur in malis venereis, obſtructione viſcerum, lentore humorum, ſalivationem excitat.

Doſis a ſcrupulo dimidio ad integram.

MERCURIUS DULCIS.

REC. Mercurii ſublimati corroſivi,
vivi, optime purgati, ana libram ſemis.

Terantur in mortario vitreo, & ſub tritura aqua fontana parum humectentur, atque ſolicite permiſceantur, donec Mercurii vivi nil quidquam appareat, tum rurſus exſiccata e cucurbita vitrea, igne convenienti arenæ, in cupella ferrea ſublima; fæces in fundo relictas, ut & materiam nigricantem, in collo altius ſublimatam, aufer. Mercurium ſic ſublimatum, in pulverem tritum, denuo ſublima, ſublimatumque ſerva, &, ut nil Mercurii ſublimati corroſivi immutati ineſſe certus eſſe poſſis, præſtabit, illum aqua fontana calida, in cujus qualibet libra ſalis armoniaci drachma ſoluta eſt, ſuperaffuſa edulcorare atque ſic ab omni corroſivo liberare, quam, ſæpius ſublimando, vi ſua laxativa privare.

ALIA METHODUS PER VIAM HUMIDAM Mercurium dulcem præparandi ab egregio chemico SCHEELE propoſita fuit, quæ cum vario reſpectu prærogativam habeat, adponi meretur:

REC. Mercurii depurati,
Aquæ fortis ana libram dimidiam.

Immittantur in cucurbitam colli longioris, quæ epiſtomio chartaceo tegatur & in balneum arenæ ponatur. Poſt aliquot horas augeatur ignis, ut ſolutio ad coctionem quam proxime accedat, & ſic ſub cucurbitæ ſubinde inſtituenda agitatione per tres quatuorve horas continuetur, donec Mercurius ſolutus ſit & tandem ſolutio ad ipſam ebullitionem, igne aucto, perducatur. Hæc fervens limpida ſolutio mercurialis in aliud vas, in quo muria pariter fervens, ex unciis quatuor & dimidia ſalis communis depurati & aquæ fontanæ libris octo conſicienda, parata habetur, ſub continua agitatione ſucceſſive infunditur. Præcipitabitur ſic pulvis albus, a quo poſt ſufficientem quietem liquor ſuperſtans limpidus decantetur. Pulveri præcipitato toties aqua pura fervida adſundatur, donec ea plane inſipida redeat, & & ſic pulvis pro edulcorato haberi queat, qui tunc ſuper charta bibula exſiccandus Mercurium dulcem, octo cum dimidia uncias ponderantem &, omni nota bonum exhibet, ut ad intimiorem acidi ſalis cum Mercurio combinationem ſublimatio, quam unica vice ſuperaddendam nuper GOETTLING ſuaſit, vix neceſſaria ſit, cum experimenta a SCHEELEO capta demonſtrent, Mercurium dulcem *via humida* ſollicite paratum omnes requiſitos bonitatis characteres habere.

NB. Poteſt ex liquore, qui, poſtquam Mercurius dulcis præcipitatus ſubſedit, ſuperſtat, *Mercurius albus* adhuc obtineri, ſi ſolutio ſalis ammoniaci ope aquæ facta admiſcetur & oleum tartari ſucceſſive inſtillatur.

Mercurius dulcis eſt egregium & ex optimis, quæ in Medicina habemus, remedium; accuratam vero & diligentem expoſcit tam præparationem, quam rationem adhibendi circumſpectam & providam.

Acidum Salis, in Mercurio corroſivo contentum, ut omni, quem recipere poteſt, Mercurio ſit ſaturatum, neceſſe eſt; & quanquam novem unciæ Mercurii vivi unciis duodecim Mercurii corroſivi ſaturandis plerumque ſufficiant, præſtat tamen, præſcriptam anaticam portionem ſumere, quia Mercurius ſuperfluus in ſublimatione ſub forma materiæ nigricantis, altius ſublimatæ, ſeparari poteſt.

Signum rite præparati Mercurii est, si insipidus & omnis metallici saporis expers est. Ex quo, si aqua fervida coquatur, nihil solvitur, quod Oleo Tartari per deliquium præcipitari potest. Si cum Alcali caustico vel aqua calcis tritus nigrum induit colorem.

Cautelæ e practicorum libris petendæ sunt; nimis longum enim foret, si omnes virtutes, adhibendi modos, & cautelas hic inserere deberemus.

Paucis dicimus: Mercurium dulcem non solum vires laxandi, vermes fugandi, sed sanguinem etiam depurandi, & minutissimos obstructos tubulos ac meatus reserandi possidere.

In morbis igitur, ab obstructione glandularum & viscidítate lymphæ ortis, venerea lue, scabie pertinaci ac ulceribus inveteratis remedium est, quod par sibi non habet.

Datur vero vel in pulvere, vel cum extracto quodam laxante, in forma pilulari, vel cum conserva rosarum, aut alia, in boli forma.

Dosis grana quinque, decem, ad duodecim.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS ALBUS sive COSMETICUS.

REC. Mercurii vivi uncias quatuor.

Dissolve in

Aquæ fortis quantitate sufficiente, unciis quatuor vel octo, prout magis vel minus concentrata fuerit, adhibito calore initio leni, tandem fervido. Postea Salis communis circiter unciæ quatuor solvantur in minima quantitate aquæ fontanæ. Solutioni huic saturatissimæ, frigidæ, infundatur solutio Mercurii fervida. Sic illico præcipitatur Mercurius in pulverem album, a quo, utprimum subsederit, liquor superstans decantetur, ne denuo partem Mercurii præcipitati solvat. Affunde præcipitato aquam frigidam, ut omnis salsedo & acrimonia eluatur. Decantanda autem est & hæc aqua sine mora, postquam a subsidente pulvere albo clara fuerit. Pulvis lenissimo calore, ne flavescat, in umbra exsiccetur. Decantatus primus liquor multum adhuc Mercurii retinuit, per alcali volatile, e. g. spiritum urinæ præcipitatio illius secundaria fieri potest, vel addito sale ammoniaco, ad unciam usque unam, & postea solutione salis tartari successive, quam diu pulvis albus præcipitatur, instillata. Ita obtinentur Mercurii præcipitati albi unciæ circiter sex.

Adhibetur a nonnullis interne ad salivationem excitandam; sed securius externe ad lichenes, scabiem & tophos venereos eo utimur.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS RUBER sive CALCINATUS.

REC. Mercurii vivi purificati libram semis.

Dissolve digerendo in Aquæ fortis ex optimo Nitro destillatæ sufficiente quantitate, quæ circiter libram unam & dimidiam æquabit, destilla ex retorta capaciore in arena ad siccitatem, igne fortissimo in fine administrato, sic ut retorta ubique carbonibus obruatur. Post refrigerationem in fundo hærebit pulvis ruber, qui, si non colore rubro pulchre splendet, leniter in patina ulterius calcinetur.

Usu interno, cum corrosivus sit, nunquam adhiberi debet. Externe ad auferendas excrescentias carnosas, carnem luxuriantem, & mundificanda ulcera maligna celebratur.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS VIRIDIS.

REC. Mercurii vivi purissimi uncias quatuor,
Cupri unciam semis.

Solvantur singula seorsim in sufficiente quantitate Aquæ fortis, misceantur soluta, & Aqua fortis in vase vitreo, igne arenæ, evaporetur ad siccitatem.

Massæ salinæ Aceti destillati libram unam affunde, digere & solve, atque acetum abstrahe, residuam massam viridem in pulverem tere atque serva.

Laudatur quidem specificum medicamentum in Gonorrhœa & aliis morbis venereis, interne exhibitum; nos vero ejus usum internum dissuademus, ob vim emeticam & drasticam. Externe ad ulcera mundanda locum habet.

MERCURIUS SUBLIMATUS CORROSIVUS.

REC. Mercurii vivi libras duas.

Solve in fufficiente quantitate
Aquæ fortis; folutionem ad ficcitatem evapora.

Maffæ albæ admifce
Vitrioli, ad albedinem calcinati, libras tres,
Salis marini decrepitati tantundem.

Imple ea cucurbitæ vitreæ tertiam partem, impone arenæ, ut cucurbita fundum cupellæ attingat. Orificium vafis fublimatorii apertum relinquitur, ufque dum omnis humiditas exhalaverit, tum obturatur charta convoluta, ignem primo adhibe lenem, quem per gradus auge, donec omnis Mercurius fublimatus fit, quod circiter poft fex vel feptem horas continget; refrigeratum fublimatorium frange, & Mercurium fublimatum exemptum ferva.

Alia eaque facilior methodus eft, *Mercurium fublimatum corrofivum* bonæ notæ præparandi, fi Mercurius cum Oleo Vitrioli in maffam albam falinam (ficut in præparatione Turpethi mineralis) redactus cum Salis communis æquali pondere fublimatur. Rarius in officinis pharmacevticis paratur.

Præparatum hoc mercuriale, acido falis concentrato dives, fortiffimum & terribile eft venenum corrofivum. Operationibus chymicis infervit. In Chirurgia ufus ejus falutaris notus eft in aquis phagedænicis. Ab ufu interno fere femper abftinuere Medici: Poftquam vero Bœrhaavius mifturæ ex Mercurii fublimati grano uno, aquæ uncia una foluto, drachmam, fyrupo violaceo mitificatam, bis terve in die potatam, mira præftare in multis morbis incurabilibus edixerat: (at prudenter a prudente Medico!) van Swieten grana fex in fpiritus frumenti unciis duodecim folvere, & de die unum, duo, tria etiam cochlearia dare docuit, fuperpotando Decoctum hordei, bardanæ &c. maxima copia; mire prodeffe ad curandam luem veneream, ulcera cacoëthea, corneæ opacitatem &c. plurimis hucufque obfervationibus feliciffimis comprobatum eft.

MERCURIUS VIVUS DEPURATUS.

REC. Mercurii vivi quantum placet.

Immittatur retortæ terreæ in balneo arenæ pofitæ, & apponatur excipulum aqua replendum. Igne fucceffive aucto Mercurius in excipulum tranfcendit, unde colligendus & pro ufu affervandus.

Mercurius hac ratione fufficienter depuratur, ut pretiofiore Mercurio e cinnabari fufcitato non opus fit. Ifta contra depuratio, qua trans corium tantummodo premitur, nequaquam fufficit, cum fraudulenta arte plumbum & bismuthum ita admifceri queant, ut fimul per corium transeant & fic Mercurium ufui interno deftinatum noxium reddant.

MERCURIUS VITÆ.

REC. Butyri Antimonii libram femis,
Aquæ fontanæ puriffimæ libras fex.

Mifceantur, albefcent & præcipitabitur pulvis fubtiliffimus albus ad fundum, qui fæpius, aqua tepida affufa, edulcorandus, & leni calore exficcandus eft.

Minime eft productum mercuriale, fed antimoniale.

Rarus eft ejus in medicina ufus. Vires funt vomitoriæ, ita, ut grana duo vehementes excitare foleant vomitus; nonnullis placuit, vini unciis duabus grana fex vel octo infundere, & vinum per filtrum trajectum offerre.

Cum triplo Nitri detonatum exhibet BEZOARDICUM MINERALE.

MILLEPEDUM PRÆPARATIO.

Ab omni immunditie feparati impraegnentur vino albo, & leni calore exficcati ferventur.

Egregie refolvunt & aperiunt. Ufus eorum eft in febre quartana, ictero, afthmate, hydrope, affectibus fpasmodicis, urina pellenda.

Dofis fcrupulus femis ad drachmam femis.

MIX-

MIXTURA SIMPLEX ALBA.

REC. Spiritus Tartari, e Tartaro purificato destillati, uncias duodecim,
Spiritus Vitrioli rectificati uncias tres.

Misce & destilla per retortam ad siccitatem; spiritus, qui prodiit volatilis, sulphureus & anodynus, commisceri debet cum spiritus theriacalis camphorati unciis viginti, ac in vitro probe clauso servari.

NB. Spiritum Tartari cum spiritu Vitrioli separatim destillandum suademus, ut empyrevmaticum spiritus Tartari principium ab acido vitriolico absorbeatur, & spiritus limpidior atque gratior, nec non principio vitriolico anodyno imbutus obtineatur.

Vires sunt alexipharmacæ, diaphoreticæ, carminativæ, anodynæ; datur in febribus continuis, rhevmaticis, variolis, ubi leniter transpirationem auget.

Dosis a guttis triginta ad quinquaginta, vel sexaginta, vel sola, vel in potionibus, cum pulveribus bezoardicis.

MIXTURA SIMPLEX LUDOVICI.

REC. Tincturæ Bezoardicæ L. uncias quinque,
Spiritus Tartari volat. rectificati uncias quatuor,
Vitrioli rectificati unciam unam,
Camphoræ scrupulos duos.

Misceantur & digerantur.

Intercedit differentia inter mixturam simplicem ordinariam & hanc Ludovici. Prior cum Spiritu theriacali, hæc vero cum Tinctura bezoardica paratur, cujus singula uncia granum opii continet.

Vires sunt eædem ac mixturæ simplicis ordinariæ; magis tamen hæc anodyna & sudorifera est, propter opium, quod Tincturæ bezoardicæ ingrediens est.

Dosis guttæ quadraginta ad quinquaginta.

MIXTURA SIMPLEX ORDINARIA.

REC. Spiritus theriacalis camphorati uncias quinque,
Spiritus Tartari rectificati uncias tres,
Vitrioli boni unciam unam.

Misceantur & digerantur aliquandiu in vitro bene clauso.

Viribus cum præcedente convenit, atque eadem dosi exhibetur.

MIXTURA TONICO - NERVINA STAHLII.

REC. Spiritus cornu cervi rectificati unciam unam,
Tincturæ Antimonii acris uncias duas.

Misceantur & serventur in vitro probe obturato.

Optimi usus esse hanc mixturam ad viscera roboranda, horumque tonum debilitatum restituendum, Clarissimus Auctor & alii perhibent; unde inprimis in morborum chronicorum declinatione, post graviores quascunque excretiones & viscerum opple-tiones, infarctum &c. ea utuntur.

Dosis, bis in die, ad guttas viginti usque quinquaginta.

MIXTURA TOPICA, sive SAPO CHYMICUS DIPPELII.

REC. Cinerum clavellatorum depuratorum libram unam,
Antimonii crudi libram semis,
Lamellarum Cupri concisarum uncias tres.

Mixta fundantur ad scorias, quas nondum refrigeratas, contusas, imbibe olei Juniperi vel Terebinthinæ unciis novem, vel quantum sufficit ad consistentiam pulmenti; tum affunde spiritum vini rectificatissimum ad eminentiam aliquot digitorum, digere per aliquot dies, spiritum tinctum decanta, repete bis terve infusionem cum novo spiritu, & digestionem, denique aliquam spiritus partem abstrahe, ut bene saturata & spissa tinctura obtineatur; cui etiam saponem venetum, & tantillum Balsami Peruviani quandoque addere solebat Autor.

Usus est externus, resolvens & anodynus, in arthritide, etiam nodosa, & tumoribus inflammatoriis, e. g. mammarum, præcipue quoque in pernionibus probatus.

MORSULI AD ARDOREM VENTRICULI, vel SODAM.

REC. Cretæ præparatæ,
Cornu Cervi usti præparati,
Oculorum cancrorum præparatorum ana drachmas tres,
Boli Armenæ præparatæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana drachmas duas,
Nucis moschatæ drachmam unam.

Pulverisata, fiant cum sacchari, in Aqua cerasorum soluti, & ad consistentiam tabulati cocti, unciis duodecim, morsuli.

Usus ex titulo cognoscitur; sumuntur quovis tempore ad unciam dimidiam, imo integram.

MORSULI IMPERATORIS.

REC. Cinnamomi acuti drachmas duas,
Specierum Imperatoris pro morsulis, grosso modo incisarum, drachmas sex,
Corticum Aurantiorum conditorum, Citri conditorum,
Carnis Citri conditæ ana unciam unam,
Amygdalarum dulcium unciam unam semis.

Condita & Amygdalæ mundatæ minutim incidantur, & postea cum
Sacchari, in Aqua rosarum soluti, & ad consistentiam tabulati cocti, unciis sedecim mixta,

Fiant morsuli.

Est medicamentum stomachicum ori gratum; datur inprimis aquas minerales bibentibus.

MORSULI PURGANTES.

REC. Magisterii, sive resinæ Jalappæ drachmam unam,

Optime teratur cum
Amygdalarum dulcium drachmis tribus,

His adde
Cardamomi minoris scrupulum unum,
Cinnamomi acuti scrupulos duos,
Sacchari, in Aqua rosarum soluti & ad consistentiam tabulati cocti, uncias septem semis.

Fiant morsuli.

Uncia morsulorum horum grana circiter octo continent magisterii.

Datur pueris, qui alia medicamenta respuunt.

Dosis, pro ratione ætatis, drachma una, duæ, ad sex.

MORSULI ANTIMONIALES KUNCKELII.

REC. Amygdalarum dulcium minutim incisarum unciam unam,
Cinnamomi acuti, minutim incisi, drachmas duas,
Cardamomi minoris drachmam semis,
Antimonii crudi purissimi, subtilissime pulverisati, unciam semis,
Sacchari albi, in Aqua rosarum soluti & ad consistentiam tabulati cocti, uncias septem.

Fiant morsuli.

Magnæ tribuuntur vires his morsulis ad scabiem ulcerosam, reliquias a variolis, gonorrhœam male tractatam, affectus convulsivo- & spastico-arthriticos & rhevmaticos rebelles.

Uncia una continet Antimonii drachmam semis.

Dantur a drachmis duabus, ad unciam dimidiam, singulis diebus mane & vesperi ante somnum.

MORSULI CONTRA VERMES.

REC. Seminis Cynæ,
Musci corallini ana unciam semis,
Æthiopis mineralis,
Jalappæ resinosæ ana drachmas tres,
Cinnamomi drachmas duas.

Omnia pulverisata commisceantur cum
Sacchari albi, in Aqua rosarum soluti & ad consistentiam tabulati cocti, unciis septem.

Fiant morsuli.

Dantur infantibus, medicamenta alia anthelmintica reformidantibus.

Quolibet uncia habet Æthiopis mineralis fcrupulum unum & totidem Jalappæ.

Dofis igitur infanti a drachma una ad duas.

MUCILAGO MERCURIALIS PLENKII.

REC. Mercurii vivi puriffimi drachmam unam,

Gummi arabici unciam dimidiam.

Mifce, tere in mortario lapideo, affunde parum aquæ deftillatæ, continua agitationem, donec globuli mercuriales omnes in mucilagine difparuerint. Hujus enim ope Mercurius fimplex cum Aquis deftillatis, Syrupis, Extractis & Unguentis commode mifceri poteft, & novam methodum conftituit, morbos venereos, aliosque, quibus mercurialia opponuntur, bono cum fucceffu, non tamen fine omni falivationis, quam laxantia plerumque avertunt, metu, tractandi.

Dofis Mercurii, grana tria, ad fex, bis de die. Ex. gr. Mixturæ ex drachma una Mercurii in mucilaginem redacti, cum aquæ deftillatæ unciis octo, & fyrupi unc. femis compofitæ, bis quotidie duo cochlearia fumere licet. Præparanda ejusmodi mixtura tunc demum eft quando defideratur; fub diuturna enim afservatione globuli mercuriales iterum confluunt.

Decocta fanguinem purificantia pro more conjunguntur.

MUCHARUM ROSARUM.

REC. Florum Rofarum Damafcenarum recentium libras octodecim.

Infundantur & macerentur, horis viginti quatuor, in

Aquæ claræ ferventiffimæ totidem libris;

Poftea exprimantur, & in vafis anguftioribus, oblongis collis præditis, fuperaffufo Olei olivarum modico, ferventur.

Infervit conficiendis, etiam extra florendi tempus, fyrupis & melli rofato.

NITRI NAPHTHA.

REC. Spiritus Vini rectificatiffimi, in majori vitro contenti, libram unam;

Affunde per vices

Spiritus Nitri concentrati libram femis;

Liquores tranquille coëunt. Elapfis aliquot horis drachmam incirca unam fpiritus nitri affunde denuo, idque poft fex vel octo horas fimiliter repete, usque dum in liquoribus mixtis inteftinum motum, qui tandem fatis vehemens fit, videas oriri. Poft quaslibet autem affufiones vitrum exactiffime debet claudi, & in loco frigido, vel aqua frigidiffima detineri. Sub motu ifto inteftino videbis oleum viridefcens fuperficiem liquoris petere, & fenfim fenfimque augeri. Separatur hoc Oleum, & liquori refiduo denuo aliquot drachmæ acidi affunduntur, & quod inde fecedit oleum, viridi colore confpicuum, feparatur. Continuatur ita commixtio acidi, usque dum nullum a fuperaddito acido ulterius oleum fecedit.

Oleum collectum affufa aqua & addito alcali urinofo, (quod purpureo hinc tingitur colore) ab acido adhærente edulcoratum iterumque feparatum, ufui fervatur in loco frigido, & vitro bene munito, fub titulo *Naphthæ nitri;* quæ ita rectificata pondus fubtriplum alcoholis ad laborem recepti folet æquare.

Refiduum Liquoris, ex quo Naphtha fuit ablata, infervire poteft præparationi Spiritus Nitri dulcis, infra defcripti.

Vires cum Naphtha Vitrioli conveniunt.

NITRUM ALKALISATUM vel FIXUM.

Videatur LIQUOR NITRI FIXI.

NITRUM ANTIMONIATUM.

Fit, aquam, qua edulcoratio Antimonii diaphoretici, poft detonationem, fuit peracta, evaporando ad ficcitatem, & fal ficcum affervando.

Ad naturam salium mediorum accedit, ex portione Nitri ad laborem adhibiti, & sale polychresto constans, simul autem & calcis antimonii, quæ alias materia perlata dicitur, particeps est. Datur ad humorum orgasmum contemperandum, & pulveribus absorbentibus additur.

Dosis ad drachmam semis & ultra.

NITRUM CRYSTALLISATUM ET DEPURATUM.

Solvatur Nitrum in aquæ fontanæ sufficiente quantitate, leni calore; liquor, per pannum colatus, ad crystallisationem reponatur. Crystalli longæ pyramidales colligantur & serventur.

Viribus præcellit hoc nitrum crystallisatum vulgare, & divinum est remedium in exæstuatione sanguinis, febribus ardentibus, fere omnis generis, in variolis etiam, purpura, ubi sedativa & antispasmodica virtute eminet.

Dosis a granis sex ad triginta, in vehiculo aquoso.

NITRUM PERLATUM.

REC. Nitri crystallisati puri uncias quatuor,
Matris Perlarum præparatæ unciam semis.

Misce.

Commendatur in febribus continuis & malignis, ac haud inferior est illo, quod cum Margaritis paratur.

Dosis a granis quinque ad scrupulum unum.

NITRUM ROSATUM.

REC. Infusionis Rosarum rubrarum saturatæ libram unam.

In hac dissolve
Nitri crudi crystallini libram semis;

Evaporet solutio lento igne, ad dimidias, postea ad crystallisandum repone, crystallos siccatas serva.

Additur gargarismatibus in faucium & tonsillarum inflammatione, cum absorbentibus in dysenteria etiam maligna secure adhibetur.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

NITRUM SATURNINUM.

REC. Nitri crudi crystallisati uncias tres,
Sacchari Saturni uncias duas.

Solvantur in aquæ Rosarum sufficiente quantitate, & in vase vitreo, ad pultis crassioris consistentiam evaporentur, postea leni calore penitus siccentur.

Usus est externus, & in magna faucium inflammatione ac uvulæ laxitate, gargarismatibus, & in oculorum inflammatione, collyriis additur. Illos autem, quibus usus internus, ad sanguinis mictum & gonorrhœam, a laxitate partium ortam, supprimendum arridet, ut a tali suspecto remedio abstineant, monemus.

NITRUM TABULATUM.

Videatur LAPIS PRUNELLÆ.

OCULI CANCRORUM CITRATI.

Parantur, ut conchæ citratæ, atque

Effectu diaphoretico, bezoardico & diuretico præcellunt præparatis.

OCULI CANCRORUM PRÆPARATI.

Lapilli Cancrorum crudi aliquoties aqua fontana abluuntur, & rursus siccati, in pollinem subtilem teruntur, atque per linteum trajecti, servantur.

Absorbentes sunt, diuretici, & in variis morbis locum habent.

Commendari a scrupulo uno ad scrupulos duos solent.

OLEUM ABSINTHII PER INFUSIONEM.

REC. Olei Olivarum libras tres,
Comarum Absinthii recentis contusarum uncias viginti tres,
Rosarum rubrarum unciam unam.

Macerentur per triduum, in loco calido, deinde leni igne coquantur, ad humiditatis consumtionem, exprimantur, & oleum colatum servetur.

In doloribus ventriculi, diarrhœa, & ad lumbricos necandos, abdomini illitum, prodest.

OLEUM AMYGDALARUM.

Amygdalæ non rancidæ, contusæ, & sacco inclusæ, prelo calido exprimuntur suc-

succeſſive, donec omne oleum fuerit expreſſum.

Datur interne in pleuritide, nephritide calculoſa, colica ſpasmodica, ad ſtricturas doloríficas relaxandas; conducit etiam recens natis, ad educendum meconium, cum manna; prodeſt in raucedine & tuſſi &c.

Doſis a drachma una ad unciam dimidiam; clyſteribus ad unciam unam ſemis, vel duas additur.

OLEUM ANAGALLIDIS.

REC. Herbæ recentis Anagallidis conquaſſatæ,
Olei Olivarum ana partes æquales

Coquantur lento igne, ad conſumtionem humiditatis, exprimantur & colentur.

Pro præſentaneo habetur remedio ad puerorum morbos, colicos inprimis dolores, a flatulentia ortos.

Exterius applicatur illinendo abdomen, vel in clyſteribus.

OLEUM ANETHI.

Eodem modo paratur, ut modo deſcriptum Oleum Anagallidis.

Vires ſunt carminativæ & anodynæ; ad clyſteres præſcribitur, nec non ad tormina infantum, cum unguentis & aliis carminativis.

OLEUM BEZOARDICUM WEDELII.

REC. Olei Amygdalarum dulcium uncias duas,
Camphoræ drachmas duas.

Solvatur camphora in oleo per digeſtionem, oleum tingatur radicibus Alkannæ, atque cum
Olei de Cedro drachma ſemis
permiſceatur.

Commendatur ab auctore in febribus malignis & inflammatoriis, & a nonnullis pro ſacra ancora habetur. Unde nomen: Dr. Wedels lezte Tropfen.

Doſis guttæ quinque ad decem.

OLEUM CAPPARUM.

REC. Corticis radicum Capparum unciam unam,
Tamariſci,
Cyperi ana drachmas duas,
Ceterach,
Rutæ ana drachmam unam.
Seminis Agni caſti drachmas duas.

Trita &
Vini libra ſemis infuſa, poſt biduum, cum
Olei Olivarum libra una
coquantur, ad humiditatis conſumtionem, colentur & exprimantur.

Vires ſunt attenuantes & reſolventes; in affectibus lienis potiſſimum commendatur.

OLEUM CARMINATIVUM.

REC. Herbarum recent. Anethi,
Menthæ,
Abſinthii,
Pulegii,
Florum Chamomillæ vulgaris ana uncias quatuor.

Inciſa & contuſa coquantur in
Olei Olivarum libris duabus,
ad humiditatis conſumtionem, exprimantur & colentur. Oleo adde
Olei laurini expreſſi uncias tres.

Serventur.

Virtutes nomen indicat, egregium enim eſt carminativum, quo puerorum tenellorum abdomen inungitur, tormina flatulenta mitigat.

OLEUM CASTOREI.

REC. Caſtorei drachmas duas,
Cyperi,
Pyrethri,
Sabinæ,
Schœnanthi ana drachmas duas ſemis,
Spicæ Indicæ,
Caſſiæ ligneæ veræ,
Coſti,
Cubebarum,
Croci ana drachmas duas,
Piperis longi,
nigri ana drachmas duas ſemis,
Vini albi generoſi libram ſemis,
Olei Olivarum puriſſimi libram unam ſemis.

Omnia in pulverem redacta & vino irrigata, oleo ſuperfuſo digerantur, in vaſe bene clauſo,

so, igne arenæ, per plures dies, ad omnis humiditatis consumtionem; exprimantur & reponantur.

Commendatur ad nervorum affectus, prodest membris paralyticis & tabidis, nec non ad uteri affectus.

OLEUM CHAMOMILLÆ.

Paratur ex floribus eodem modo, quo Oleum Anagallidis.

Carminativum est & anodynum, ventris torminibus succurrit, nec non in febribus intermittentibus spina dorsi illo inungitur; ad colicos dolores clysteribus additur.

OLEUM CHEIRI.

REC. Florum Cheiri,
Olei olivarum ana libram unam.

Coquantur, post macerationem aliquot dierum, ad consumtionem humiditatis; expressum & colatum oleum servetur.

Usus, uti reliquorum oleorum per infusionem paratorum, est externus; virtute gaudet anodyna & resolvente, præsertim ad uteri affectus, ubi ad menses & fœtum mortuum pellendum, ad lochia retenta & dolores post partum commendatur.

OLEUM COLOCYNTHIDIS.

REC. Olei Absinthii, per infusionem parati,
Rutæ,
Fellis bubuli ana libram semis,
Fructus Colocynthidis,
Radicis Hellebori nigri ana drachmam unam.

Colocynthis & Helleborus niger cum
Aquæ fontanæ unciis duabus in mortario ad pultis formam contundantur, atque, oleis & felli additis, ad consumtionem humiditatis, leni igne, coquantur, exprimantur, & oleum per linteum colatum servetur.

Anthelminticum est, & alvum solvit, abdomini illitum.

OLEUM COSTINUM.

REC. Costi amari, sive corticis Winteriani uncias duas,
Majoranæ florescentis uncias octo.

Contusis superfunde
Olei Olivarum clari, albi, recentis libram unam semis,
Vini albi uncias duas.

Digerantur in vase clauso, ad humiditatis consumtionem, exprimantur & percolentur.

Nervinum est, & ad paralyticam relaxationem emendandam commendatur.

OLEUM EUPHORBII.

REC. Euphorbii triti unciam semis,
Olei Cheiri uncias quinque.

Coque, additis
Vini unciis duabus,
ad humiditatis consumtionem.

Oleum coletur, ac servetur.

Commendatur ad affectus nervorum, sic dictos, frigidos; paralyticis & atrophicis membris conducit.

OLEUM FLORUM SLOTANI.

REC. Olei Olivarum libras sex,
Catulorum juniorum numero duos,
Ranarum viventium numero duodecim,
Lumbricorum terrestrium viventium uncias quatuor,
Aquæ fontanæ libras tres.

Coquantur lento igne, donec caro catulorum ab ossibus secedat, & fere omnis humiditas consumta sit. Coletur oleum, & addantur

Axungiæ Hominis,
Muris alpini,
Olei Amygdalarum dulcium,
Scorpionum ana unciæ sex,
Florum recent. Primulæ veris,
Tussilaginis,
Betonicæ,
Genistæ,
Chamomillæ romanæ,
Violarum,
Liliorum convallium,
Lavendulæ,
Sambuci,
Anethi,
Salviæ,
Cheiri,
Rutæ,
Serpilli,

Florum recent. Anthos,
Centaurii minoris,
Veronicæ,
Origani,
Tanaceti,
Liguftri,
Agrimoniæ,
Pulegii,
Meliloti,
Verbafci,
Abfinthii vulgaris,
Rofarum ana uncia femis,
Hyperici libræ quatuor.

Macerentur & digerantur calore balnei, poftea oleum exprimatur, coletur & fervetur.

Habetur pro anodyno, nervino, vulnerario, antifpasmodico & antinephritico.

Nota: Flores feligi, & a calicibus atque foliis, quantum licet, feparari debent; alias oleum, quod rubrum effe debet, virefcit.

OLEUM FORMICARUM.

REC. Formicarum uncias quatuor,
Olei libram unam.

Macerentur leni calore diebus viginti, poftea colatum oleum reponatur.

Laudatur ad partes genitales roborandas, & membra paralytica confortanda.

OLEUM EX FRUCTU CACAO, feu BUTYRUM CACAO.

REC. Fructuum Cacao libram unam.

Leviter in fartagine torrefactos & a cortice mundatos, vel fuper lapidem calefactum tere, vel in mortario calido contunde; contufos in
Aquæ communis libris octo,
bullire permitte, donec oleum fupernatet, quod concretum ex aqua refrigerata colliges.

Sebi jufto magis cocti colorem & confiftentiam habet, qui autem, ablutione fæpius repetita per aquam calidam, albicans redditur.

Habetur etiam alius parandi modus, per toftionem nucleorum lenem, & dehinc expreffionem; quale vero butyrum coloris eft magis fufci, fed virium æqualium, fi non fuperiorum.

Recens paratum præbet medicamentum pectorale, antipleuriticum, antinephriticum, & antifpasmodicum egregium, guftu gratisfimum, & oleo Amygdalarum fubftitui, quin præferri poteft.

A drachma una ad duas, vel tres, cum potu calido lactis, jufculi, Theæ vel Coffee, fumitur; externe ad fiffuras labiorum & mammarum, non fine fructu, abhibetur.

OLEUM HYOSCYAMI.

REC. Seminum Hyofcyami quantum vis.

Contundantur, torreantur & exprimantur.

Eft paregoricum, & affluxum nimium cohibet; ad Emplaftrum de Hyofcyamo requiritur.

OLEUM HYPERICI.

REC. Florum Hyperici, ad maturitatem feminis fere accedentium, contuforum libras tres,
Vini albi libram femis,
Croci fcrupulos quatuor,
Olei clari libras duas.

Poft factam trium dierum macerationem, bulliant ad humiditatis confumtionem, poftea exprimantur, & expreffum commifceatur cum
Terebinthinæ claræ libra una.

Vulnerarium & paregoricum præbet egregium, in affectibus nervorum, a convulfione & luxatione ortis, nulli cedit.

OLEUM LAURINUM.

Raro, vel nunquam apud nos paratur, fed ex Infulis Fortunatis nobis adfertur; cui vero volupe erit, oleum hoc parare,

REC. Baccarum Lauri maturarum recentium quantum voluerit;

Tritæ in aqua fontana coquantur, & fortiter exprimantur; refrigeratum oleum, pinguedinis inftar, aquæ fupernatans colligatur.

Est carminativum, nervinum, & ad affectus uteri, spasmos, colicam flatulentam, tormina & lumbricos infantum, nec non ad roborandos articulos valde proficuum. Laudatur etiam ad aurium dolores & auditus gravitatem, auribus instillatum; ubi tamen oleum amygdalarum amararum, vel aliud minus acre admisceri debet.

OLEUM LILIORUM ALBORUM.

REC. Florum Liliorum alborum, abjecto quod croceum est, libras duas,
Olei Olivarum recentis albi libras tres.

Macera & digere per dies octo, postea coque & exprime.

Virtute gaudet emolliente, anodyna & lubricante.

OLEUM LINI EXPRESSUM.

E Semine Lini contuso & parum tosto exprimitur, & per digestionem in sole depuratur.

Contra pleuriticos dolores specificum habetur, tam interne a dimidia ad integram unciam, cum jusculo exhibitum, quam externe, cum lana vel panno, calide regioni dolenti applicatum. Conducit etiam in aliis affectibus pectoris; externe ad ambusta & haemorrhoidum caecarum dolores commendatur.

OLEUM LUMBRICORUM TERRESTRIUM.

REC. Lumbricorum terrestrium libram unam.

Laventur in vino, deinde immittantur in
Olei libras duas;

Coquantur ad humidi aquosi consumtionem; oleum coletur.

Sunt, qui interne pro vulnerario praescribunt; externe est paregoricum nervinum & ad dolores spasticos atque contracturas utiliter adhibetur.

OLEUM MAJORANAE.

REC. Herbae Majoranae,
Olei Olivarum ana libram unam.

Coque, post macerationem per aliquot dies, lenissimo igne, & expressum serva.

Resolvit & roborat, & ad Emplastrum Meliloti requiritur.

OLEUM MASTICHINUM.

REC. Olei Rosati libram unam,
in quo, leniter coquendo, dissolve
Mastiches uncias tres.

Fiat colatura.

Vomitus & alvi fluxum sedat, partesque laxas roborat.

OLEUM MENTHAE.

Ex Mentha crispa & oleo olivarum, sicut Anethi oleum, paratur.

Vires sunt stomachicae & carminativae.

OLEUM MOMORDICAE.

REC. Fructuum Momordicae maturorum, contusorum libram unam,
Olei Lini libram unam semis.

In figulino vitreato vase ponantur supra cineres calidos, per viginti quatuor horas, dein leni calore per horam ad humiditatis consumtionem coquantur, colentur & exprimantur;
Oleum expressum,
cum
Fructuum Momordicae aequali quantitate,
secunda vice coquatur, praescripto modo, & servetur.

Ad fissuras mammillarum, haemorrhoidum dolores, ambustiones & vulnera commendatur.

OLEUM sive LIQUOR MYRRHAE PER DELIQUIUM.

Ova recentia, ad duritiem cocta, per medium dissecantur, vitellis exemtis, cavitas pulvere Myrrhae electae repletur, duo hemisphaeria ovi iterum conjunguntur, atque filo leviter ligata, super craticulam locantur, atque in cellam reponuntur. Sic dissolvetur Myrrha in liquorem rubrum.

Medicamentum est balsamicum, ad fissuras mammarum, ulcera oris aliaque summe commendabile.

OLEUM

OLEUM NICOTIANÆ.

REC. Foliorum recentium Nicotianæ, concisorum & contusorum, libram unam.

Coquantur lento igne, ad humiditatis consumtionem, in
Olei Olivarum unciis sedecim.

Oleum expressum serva.

Laudatur ad hypochondriorum inflammationes, membra paralytica fovenda, & tumores discutiendos; scabiosis & ambustis etiam convenit.

OLEUM NUCUM JUGLANDIUM.

Conficitur, ut Oleum Amygdalarum.

Easdem vires habet cum Oleo Amygdalarum, modo sit recens & non rancidum. Inveteratum vero a pictoribus expetitur.

OLEUM NUCIS MOSCHATÆ EXPRESSUM.

Nuces Moschatæ contusæ aquæ calidæ vapore irrigantur, & dum adhuc calent, oleum exprimitur.

Raro apud nos paratur, ex India enim Orientali copiose advehitur.

Vires sunt roborantes & anodynæ. Datur etiam interne tam pueris, torminibus alvi vexatis, quam adultis adversus vomitus & alvi fluxum; externe ad capitis dolores, somnum conciliandum, ventriculum roborandum, flatus discutiendos, &c. adhibetur. Inservit etiam pro Balsamorum corpore.

Dosis interne pueris teneris a grano uno ad duo, adultis ad scrupulum unum & dimidium.

OLEUM OVORUM EXPRESSUM.

REC. Ova recentia coque, ut indurentur, postea vitellos exime, contritos atque in sartagine, donec rufescant, & pinguedinem quandam emittant, leniter assatos adhuc ferventes, & forti sacco inclusos, exprime. Est oleum blandum, demulcens.

Laudatur ad hernias, fissuras papillarum & labiorum, ad ambusta, hæmorrhoidum dolores, implendas foveas post variolas, impetiginem, serpiginem, & alia cutis vitia.

Cavendum autem est, ne in usum vocetur, quod vetustate acrimoniam rancidam contraxit.

OLEUM PAPAVERIS EXPRESSUM.

Præparatur, ut Oleum seminis Hyoscyami.

Ad usus culinarios & mechanicos, præcipue a pictoribus, expetitur; in Medicina habetur anodynum, ad somnum invitandum & dolores leniendos.

OLEUM ROSATUM.

REC. Olei communis libras quinque,
Rosarum Damascenarum contusarum libras quatuor.

Macerata & insolata, per dies octo, ad humiditatis consumtionem coque, exprime & cola.

Refrigerat, demulcet & ambustis medetur.

OLEUM RUTÆ.

E foliis Rutæ recentibus & oleo Olivarum, sumendo amborum æquales partes, coctione & expressione paratur.

Anticolicum, anthelminticum & nervinum est; adhibetur externe, & clysmatibus additur.

OLEUM SCORPIONUM SIMPLEX.

REC. Scorpionum numero quinquaginta,
Olei Olivarum libram unam.

Macerentur in vase vitreo, dies viginti, in loco calido, postea ad usus reponatur oleum.

Ad urinam & calculum pellendos externe, regioni renum & pubis illinitur, & ad ictus venenatorum animalium commendatur.

OLEUM SCORPIONUM COMPOSITUM.

Paratur, si ingredientibus prioris compositionis adduntur:

Radicum Aristolochiæ rotundæ,
Gentianæ,
Cyperi,

 Corticum

Corticum radicum Capparum, ana drachmæ ſex.

Ad eosdem uſus olim commendabatur.

OLEUM SEPTEM FLORUM.

REC. Florum recent. Violarum,
Sambuci,
Roſarum,
Chamomillæ vulgaris,
Liliorum alborum,
Verbaſci,
Malvæ arboreæ ana libram ſemis.

Colligantur flores ſuo tempore, & in
Olei Olivarum libris ſex
macerentur, coquantur leni igne, ad humiditatis conſumtionem, & expreſſum oleum ſervetur.

Paregoricum eſt, nimias tenſiones relaxat, pleuriticis & tabidis inunctum convenit.

OLEUM SPERMATIS RANARUM.

REC. Spermatis Ranarum,
Olei communis ana partes æquales.

Coquantur ſimul igne lento, ad conſumtionem partis aquoſæ, deinde colentur & ſerventur.

Raro in uſum vocatur, ſed pro emplaſtri confectione paratur; anodynum eſt, refrigerat, & ad ambuſta inſervit.

OLEUM VERBASCI.

E floribus Verbaſci paratur, ſicut Oleum Liliorum alborum ſuperius deſcriptum.

Demulcet, dolores mitigat, ad hæmorrhoides & ambuſta laudatur.

OLEUM VIOLARUM.

REC. Florum Violarum, &
Olei Olivarum anaticas partes;
ad humiditatis conſumtionem coquantur & oleum expreſſum ſervetur.

Refrigerans & anodynum eſt, magnopere laudatur ad dolorem hæmorrhoidum, altius ſedentem, per ſyringam tepide injectum.

OLEUM VULPINUM.

REC. Vulpem integram vegetam, detracta pelle & exemtis interaneis,
Aquæ fontanæ libras ſex,
Olei veteris clari libras quatuor,
Salis uncias ſex.

Coquantur, & inter coquendum adjiciantur
Anethi,
Thymi ana libra una.

Coctionem continuando, donec ab oſſibus recedat caro, & aqua conſumatur; dein coletur oleum.

Ad affectus nervorum frigidos & articulos rigidos commendatur.

OLEUM ABSYNSHII DESTILLATUM.

REC. Summitatum Abſinthii, cum ſemine maturitati proximo, in umbra ſiccatarum, libras viginti quinque.

Inciſæ & conquaſſatæ macerentur per triduum, in
Aquæ fluviatilis libris ſeptuaginta quinque;
additis
Salis communis libris tribus;

Deſtillentur poſtea e veſica, ad tertiam partem repleta, & oleum aquæ innatans ſeparetur.

Eodem modo parantur olea deſtillata ſequentia.

OLEUM ARTEMISIÆ,
CHAMOMILLÆ,
CHÆREFOLII,
HYSOPPI,
LAVENDULÆ,
MAJORANÆ,
MELISSÆ,
MENTHÆ CRISPÆ,
PIPERITIDIS,
MILLEFOLII,
ORIGANI,
PULEGII,
RORISMARINI,
RUTÆ,
SABINÆ,
SALVIÆ,
SATUREJÆ,
SERPILLI,
TANACETI,
THYMI.

OLEUM ANETHI.

REC. Seminis Anethi contusi libras quatuor,

Infusum

Aquæ fluviatilis libris sedecim, ac per triduum, addita

Salis libra una,

maceratum, destilletur e vesica, & oleum, ut moris, ab aqua separetur.

Eadem encheiresi destillantur reliqua olea ex seminibus:

OLEUM ANGELICÆ,
ANISI,
CARVI,
CORIANDRI,
CUMINI,
FOENICULI,
JUNIPERI E BACCIS,
LAURI E BACCIS,

OLEUM CARYOPHYLLORUM AROMATICORUM.

REC. Caryophyllorum libras duas.

Tritis affunde

Aquæ pluviæ libras sedecim,

adde

Salis communis uncias quatuor;

Stent per quinque vel sex dies in loco calido, postea destilla e vesica, sic prodit una cum aqua oleum Caryophyllorum, omnis coloris expers, quod fundum petit.

Pari modo parantur

OLEUM CARDAMOMI,
CINNAMOMI,
MACIDIS,
PIPERIS.

OLEUM LIGNI SASSAFRAS.

REC. Rasuræ ligni Sassafras libras sex,
Aquæ fluviatilis libras triginta sex,
Salis culinaris libram unam.

Macerentur per quatuor vel quinque dies in conclavi calido, postea destillentur per vesicam, sic prodit oleum cum aqua, non more aliorum supernatans, sed fundum petens, in spiritu vini dissolubile.

Ex residuo parari potest extractum, maceratio vero absque salis additione instituenda est.

Eodem modo destillantur

OLEUM LIGNI RHODII,
SANTALI CITRINI,
CALAMI AROMATICI,
ZEDOARIÆ,
ZINZIBERIS.

Ut genuina habeantur olea hæc; pharmacopœi illa ipsi destillare debent; omnia enim, quæ ex Batavia, vel aliunde advehuntur, adulterata deprehenduntur. Caveant autem, ne, addita Terebinthina in destillatione, & ipsi olea, ad augendam eorum copiam, inficiant.

Præstat, ad largiorem olei separationem, aquam semel destillatam, oleo jam imprægnatam, partitæ vegetabilis, ex quo oleum desideratur, portioni reaffundere, quam novam adhibere.

Nimis longum esset, de singulorum viribus hic dicere; æstimandæ videntur e simplicibus, unde destillata sunt. Raro interne sumuntur: sanguinem enim, præsertim in hominibus, temperamento calido præditis, & ad ebullitionem sanguinis pronis, nimium commovent. Guttæ vero aliquot Sacchara instillatæ, & Elæosaccharum, quod pulveribus additur, vel ad gratum saporem conciliandum, vel ad vires augendas, nonnunquam præscribuntur. Externe adhibita sunt cephalica, nervina, antispasmodica, stomachica, carminativa, & virtute sua balsamica roborant.

OLEUM ANIMALE AD MODUM DIPPELII.

REC. Olei destillati fœtidi cornu Cervi, vel alius animalis, libras quatuor, vel quantum libet,

Affunde

Aquæ tepidæ libras sex.

Conquassa simul, tunc solvatur in hac aqua sal ille, qui oleo acrimoniam conciliavit, & quo separato, mitius evadit. Oleum ab aqua per separatorium liberetur. Immittatur deinde retortæ satis capaci,

capaci, ea obſervata encheireſi, ut roſtrum, immiſſo in bulbum oleo, accuratiſſime mundetur, & in excipulum magnum, calore moderato, deſtilletur, ſenſim augendo ignem, usque ad ſupremum gradum, cujus arena capax eſt, donec nihil amplius aſcendat. Rectificatione & deſtillatione ita, ſemper ex nova retorta, ſæpius, exempli gratia, vicies vel tricies repetita, acquiritur oleum, ſpiritus inſtar, tenue, una cum liquore pellucido, quod ſervetur.

Penetrantiſſimum eſt, ſi rite paratum ſit, odore & ſapore haud ingratum; anodynum, reſolvens, febrifugum, nervis amiciſſimum, antepilepticum.

Doſis guttæ ſex, quindecim, ad triginta, e vehiculo largiore.

Ipſe Dippelius e ſanguine cervino, exſiccato, per retortam deſtillavit, & oleum hinc eductum quadrageſies rectificavit. Breviori via idem Auctor oleum, additione calcis vivæ, deſtillare docuit.

Modus autem omnium optimus & minime diſpendioſus, oleum empyrevmaticum clarum & minus fœtidum reddendi, ſecundum *Model* in *Commercio Nor.* 1741. in eo conſiſtit, ut caute adminiſtrato igne deſtillans primum oleum limpidum ab inſequente magis jam flaveſcente, & ita ſecundum a tertio, mutato excipulo, ſeparetur. Hoc quippe modo portio olei minus tincta vel una rectificatione, poſteriores una alterave cohobatione, leniſſimo identidem igne, & mutato ſolicite excipulo, peracta, deſideratum largientur limpidum Oleum. Ne color limpidus brevi tempore iterum in flaveſcentem & ſucceſſive in nigrum mutetur, opus eſt, ut in vitris parvis, nonniſi drachmam unam capientibus, plenis, probe munitis, in loco frigido, oleum hoc aſſervetur. Si nihilominus ſucceſſu temporis deſideratum colorem amiſit, unica deſtillatione reſtitui poteſt.

OLEUM ASPHALTI.

REC. Aſphalti pulveriſati libram unam,
Arenæ lotæ libram unam & dimidiam.

Immittantur retortæ & fiat fortiore igne deſtillatio. Liquor aquoſus primo prodiens ſeparetur ab oleo ſubſequente nigro.

Ingratiſſimi ſaporis & odoris hoc oleum eſt; impenſe recentius a nonnullis laudatur in phthiſi, urgente quoque febre hectica & ipſa jam diarrhœa colliquativa affligente, & vel cum ſaccharo vel alio adæquato vehiculo ad guttas decem vel quindecim datur.

OLEUM BENZOES.

REC. Gummi Benzoës probe triti, quantum placet; e retorta vitrea, igne arenæ moderato, deſtilla in vas recipiens, cui aquæ fontanæ aliquot unciæ ſunt immiſſæ; finita deſtillatione, flores & oleum ab aqua ſepara, & ſeorſim ſerva.

Additur oleum unguentis & ſuffimentis, ut odorem illis conciliet.

OLEUM BUXI ET GUAJACI.

E ſcobe ligni per retortam deſtillantur; prodit primo phlegma, poſtea ſpiritus acidus, & tandem oleum nigrum craſſum, quod, ab acido ſpiritu ſeparatum & rectificatum, reponitur.

Olea empyrevmatica ſeptica ſunt, & non, niſi ad guttas quatuor vel quinque, interne ad gonorrhœam virulentam &c. adhiberi poſſunt; externe ad dentium cariem & inde ortos dolores commendantur.

OLEUM CAMPHORÆ LIQUIDUM ET BUTYRACEUM.

REC. Camphoræ libram ſemis,
Boli rubræ, vel terræ argillaceæ ſiccæ libras duas.

Optime permixta e retorta, leniſſimo igne deſtillentur, ſic prodit, cum phlegmate acidulo, Oleum Camphoræ liquidum, ſubtiliſſimum, & in fine, in collum retortæ ſublimatur oleum, butyri inſtar, quæ ſingula ſeorſim ſervanda.

Penetrantiſſimum hoc oleum, quod ſubtiliſſima pars camphoræ eſt, ad defluxiones catarrhales, & dolores dentium, a cauſa frigida ortos, commendatur, atque illos, externe

terne applicatum, quasi in momento sedat. Ad condienda insecta minora etiam adhibetur.

OLEUM CERÆ.

REC. Ceræ flavæ odoratissimæ libram unam.

Scindatur in fragmenta tam parva, ut retortæ orificio commode possint immitti, eaque repleri ad dimidium. Tum infundatur arenæ purissimæ tantum, quantum capit venter retortæ; calefiat tum lente retorta, donec cera liquescens arenam sibi permiscuerit, & imbiberit satis; imponatur furno arenæ, instituatur, applicato excipulo, destillatio: Adhibito primo leni ignis gradu prodire solet aqua acidula, fœtens, pauca, una cum spiritu; calore deinde aucto, ascendet sensim oleum tenue, dum destillat, in excipulo, instar butyri, concrescens; hoc, ubi ultra prodire negat, major adhibendus est ignis, & quidem fortis suppressionis, cujus ope ascendet mox tota massa ceræ in excipulum, sub forma butyri. Butyrum hoc ceræ, sine ulla additione, ex retorta, lenissimo ignis gradu, iterum destillari & rectificari debet, oleumque liquidum tenue & butyrosum seorsim excipi.

Sunt, qui hoc tenue ceræ oleum etiam interne adhibent; est enim diureticum, valde penetrans, ad guttas tres vel sex datum; propter nimiam vero acrimoniam, cautius eo utendum esse censemus. Externus vero ejus usus eo frequentior esse solet, & remedium præbet vix ulli alteri comparandum, ad mala papillarum nervosarum, quæ in cute extrema denudata sunt, ad fissuras labiorum & papillarum in lactantibus, digitorum & manuum rhagades, ad tumores atque perniones a frigore inductos, & tendines contractos, quin adstrictæ alvo lubricitatem conciliare, in infantum morbis, abdomini illitum, quidam volunt.

OLEUM CORNU CERVI.

REC. Cornuum Cervi frustillatim concisorum, quantum placet.

Immitte retortæ lutatæ, aut cucurbitæ ferreæ, alembico terreo vitriato munitæ, ac igne aperto, gradatim, ad ignitionem usque retortæ, aut cucurbitæ, administrato, omnes, cum phlegmate, sale volatili ac oleo, spiritus evoca, quæ omnia a se invicem separa, & seorsim serva.

Raro interne adhiberi solet, sed oleum animale Dippelii inde parari potest.

OLEUM CORTICUM AURANTIORUM.

REC. Corticum recentium Aurantiorum, quantum placet.

Incisi, cum sufficienti aqua fontana, absque maceratione, e vesica destillentur, ac oleum, ut in reliquis, aquæ innatans, lege artis separetur.

OLEUM CORTICUM CITRI.

Eadem methodo paratur, qua præcedens.

OLEUM GALBANI.

REC. Gummi Galbani electi libram unam, Arenæ lotæ libram unam semis.

Destillentur igne arenæ, per retortam vitream, liquor albus, qui cum oleo prodit, separetur, atque oleum rectificetur.

Laudatur præcipue in doloribus colicis, hystericis & spasmodicis, umbilico illitum.

Eodem modo parantur

OLEUM AMMONIACI,
MASTICHES,
MYRRHÆ,
TACAMAHACÆ.

NB. Myrrha etiam oleum suavissimum, sed exigua quantitate, destillatione cum aqua fontana instituta, reddit.

OLEUM CUM LATERIBUS DESTILLATUM, PHILOSOPHORUM DICTUM.

Lateres novi in grossum pulverem contundantur, atque bene calefacti oleo olivarum, quantum imbibere possunt, saturentur, retortæ vitreæ immittantur, & igne arenæ per gradus aucto, oleum

proliciatur, quod ſuper cineres rectificetur.

Præferenda eſt præparatio, ſi loco laterum calx in aëre dilapſa ſufficiente olei olivarum vel lini quantitate impraegnatur, inde oriens puls retortæ ferreæ immittitur, deſtillatur, & oleum ab aqua ſimul prodeunte ope vitri hypocleptici ſeparatur.

Reſolvens ac attenuans eſt medicamentum; ſepticam etiam habet virtutem, & ad mundificanda ulcera adhibetur.

OLEUM SAPONIS.

REC. Raſuræ ſaponis Veneti libram unam,
Arenæ mundæ libras tres.

Mixta e retorta, igne arenæ, deſtillentur, oleum ſuper cineribus rectificetur.

Sugillationes & tophos reſolvit, ſpasmis & dentium doloribus medetur, ſepticum præbet ad ulcera mundificanda, atque pannos in oculis brutorum extirpandos; interne, ob vim ſanguinem commovendi, raro, vel nunquam datur.

OLEUM SUCCINI.

REC. Succini contuſi libras tres.

Ex retorta capaci, igne arenæ gradatim adhibito, deſtilletur. Vas recipiens cum aqua calida, ut ſal volatile in eo ſolvatur; eluatur, quæ per chartam emporeticam, prius aqua madefactam, ab oleo ſeparetur, & poſt factam ejus exhalationem, ſal colligatur; oleum vero, cum duabus partibus cinerum mixtum, e retorta, lento igne, rectificetur, oleum limpidum primo exſtillans album; & alterum ſubſequens rubrum, ſingula ſeorſim ſerventur.

Oleum Succini multum convenit cum Oleo Petræ, & egregium reſolvens, diaphoreticum, diureticum & emmenagogum, calidum tamen & valde acre eſt; in parva igitur doſi exhibendum; ſufficiunt guttæ quinque vel decem. Externe ad cephalalgiam & membra paralytica, nec non ad rhevmaticos dolores adhibetur.

OLEUM SULPHURIS.

Eſt ſpiritus ſulphuris per campanam concentratus.

OLEUM TEREBINTHINÆ.

REC. Terebinthinæ pellucidæ, quantum vis,
Aquæ fontanæ ſextuplum.

Deſtillentur lento igne, ex veſica, ſicut alia olea deſtillata; poſt deſtillationem oleum ab aqua ſeparetur ac ſervetur.

Reſiduum in veſica præbet TEREBINTHINAM COCTAM, vel, ulteriore coctione absque aqua inſtituta, in COLOPHONIUM reducitur.

Laudatur ejus vis diuretica, & in gonorrhæa frequenter dari ſolet; calidum eſt, igitur circumſpecte adhibendum.

Doſis a guttis ſex, ad viginti. Uſus externus multiplex eſt, ad vulnera & puncturas membranarum, tendinum & nervorum, ſi calidum inſtilletur, præbet anodynum, antiſpaſticum & conſolidans. In hæmorrhagiis, ex arteriarum & venarum vulneribus promtiſſimum eſt ſtipticum, modo calidum applicetur, & ſpleniis appreſſis ad locum detineatur.

OLEUM VITRIOLI.

Per deſtillationem ſpiritus Vitrioli continuatam, ultima tandem ignis tortura elicitur oleum acerrimum concentratum ponderoſum, quod rectificari debet per retortam.

E centenario Vitrioli Goslarienſis decem libræ olei prodeunt, & circiter libræ viginti ſpiritus & phlegmatis.

Ad uſus chymicos & pharmaceuticos varios adhibetur.

OLEUM PETRÆ album, rubrum, nigrum, & TERRÆ.

Videantur in Materiæ Medicæ Regno minerali.

ORVIETANUM.

REC. Radicum Angelicæ,
Ariſtolochiæ utriusque,
Biſtortæ;
Carlinæ,
Contrayervæ,
Fraxinellæ,
Gentianæ,
Imperatoriæ,
Pentaphylli,
Serpentariæ Virgin.
Tormentillæ,
Valerianæ,
Zedoariæ,
Folior. Cardui benedicti,
Pulegii,
Rutæ hortenſis,
Sabinæ,
Scordii,
Succiſæ,
Florum Hyperici,
Corticum Aurantiorum,
Citri,
Cinnamomi,
Baccarum Juniperi,
Lauri, ana unciam unam,
Viperarum exſiccatarum uncias duas,
Fiat omnium pulvis, qui excipiatur
Roob Juniperi,
Mellis deſpumati ana libris tribus;
Optime mixtis addantur
Theriacæ Andromachi,
Mithridatii, ana unciæ duæ,
Olei Rutæ deſtillati,
Olei Succini albi,
Caryophyllorum,
Juniperi ana ſcrupulus unus.

Reponantur in vaſe figulino probe vitreato.

Variæ circumferuntur hujus antidoti deſcriptiones. Hanc Emanuel König nobis ſuppeditavit, quam, utpote compendioſiorem & optimam, paucis tamen immutatis, adponere voluimus.

Nomen Orvietanum, ab Inventore circumforaneo, ex urbe *Orvieto*, cui, tradente B. Schulzio, nomen fuit *Hieronymus Ferrantes*, & qui fiducia ejus primus auſus fuit, publico foro deglutire ignotum ſibi quodlibet toxicum.

Ex ſimplicibus, alexiteriis virtutibus præditis, paratum eſt, atque a multis, Theriacæ, ſi non præfertur, tamen æquiparatur. Viliori etiam pretio conſtat, & quia Opio caret, ſecure in morbis contagioſis, dyſenteria, febribus malignis &c. Pauperibus, nec non pecudibus, exhiberi poteſt, ſi tam multiplex farrago placet.

Doſis drachmæ duæ ad unciam ſemis.

OXYMEL COLCHICUM.

REC. Radicis Colchici recentis, in principio æſtatis collectæ, ſucculentæ, in tenues taleolas ſectæ, unciam unam.
Aceti vini libram unam.

Hæc lento igne in phiala vitrea invicem digere per quadraginta octo horas, ſæpius tamen phialam agitando; dein colaturam leviter exprime. Adde hujus
Aceti Colchici rite parati libræ uni,
Mellis puri libras duas.

Miſce, & ſupra leni igne, ſæpius agitando cochleari ligneo, coque ad mellis conſiſtentiam.

Oxymel hoc colchicum grate acidum, ſaporis leviter adſtringentis tuto interne exhiberi poſſe aſſerit Stœrckius, nec ullas excitare turbas, nec teneſmos. Efficaciam quandoque ſummam in morbis maxime deſperatis; ubi alia remedia fuerunt inertia, expertus eſt. Convenire ubique, ubi ſerum abundans debet per urinæ vias expelli, affirmat; hinc illud maximum diureticum, Hydropicis *præprimis proficuum perquam laudat. Idem remedium promovere ſputa, inde mitigari tuſſim, & fieri reſpirationem liberam, obſervavit.*

Datur in principio bis per diem drachma una hujus oxymellis homini adulto: Diluitur in vaſculo Decocti, vel infuſi cujusdam congrui. Augetur, dum ægri facile ferunt, & effectus inde debitus non habetur, ſecundo vel tertio die doſis, aſcendendo, ſi opus, ſenſim ad unciam unam, vel unciam unam ſemis per diem.

OXYMEL SCILLITICUM.

E mellis deſpumati libris quatuor, ac
Aceti ſcillitici libris duabus,

in vaſe figulino vitreato, ad juſtam conſiſtentiam coquitur.

Ad pulmonum & ventriculi affectus pituitoſos tollendos, nec non aſthmaticis commendatur. Humores craſſos, viſcidos, indeque ortas obſtructiones reſolvit.

Doſis drachmæ tres, ad drachmas ſex.

OXYMEL SIMPLEX.

REC. Mellis deſpumati libram unam,
Aceti Vini albi libram ſemis.

Coquantur in vaſe figulino probe vitreato, ad ſyrupi conſiſtentiam, ſerventur in vaſe vitreo.

Uſus eſt in gargariſmis aliiſque variis morbis.

PANACEA MERCURIALIS.

Eſt mercurius dulcis, ſepties vel decies ſublimatus atque optime tritus.

Repetita ſublimatione Mercurius dulcis omnem fere deponit vim laxantem. Datur hæc Panacea delicatioribus in morbis lymphæ, & a viſciditate humorum ortis.

Doſis grana octo, ad grana quindecim.

Si
Panacea mercurialis
cum
Sulphuris Antimonii aurati tertiæ præcipitationis, æquali portione
diuturno tritu in pulverem ſubtilem miſcetur, PULVIS ALTERANS PLUMERI, in *Actis Edinburgenſibus* adeo laudatus, obtinetur.

Præſtantiſſimum eſt medicamentum reſolvens, & impuritates lymphæ corrigens. Doſis ſeptem vel octo granorum mane & veſpera, vel continuato uſu raro ſalivationem excitat.

PANIS CYDONIORUM CUM AROMATIBUS.

REC. Pulpæ Cydoniorum coctorum, per cribrum trajectæ, libras octo,
Sacchari albi libras quatuor.

Evaporent ad juſtam conſiſtentiam, adde
Caryophyllorum aromaticorum drachmas duas,
Cinnamomi acuti, minutim inciſi,
Flavedinis corticum Citri recentium inciſorum, ana drachmas ſex.

Miſceatur & effundatur paſta in ſcatulas.

Leniter corroborat; hinc ad ventriculum & inteſtina relaxata, atque inde ortas diarrhœas delicatulis exhiberi poteſt.

Doſis uncia ſemis, ad integram.

Paratur etiam ſine aromatibus, & calidis bilioſisque ad eosdem uſus commendatur.

PASSULÆ ET PRUNA LAXATIVA.

REC. Foliorum Sennæ electorum uncias quatuor,
Zinziberis albi drachmam unam ſemis,
Cinnamomi drachmas duas.

Infundantur
Aquæ fontanæ ferventis unciis decem.

Digerantur in loco calido per biduum, poſtea exprimantur, expreſſo adde
Sacchari albi libram unam;

Solvatur Saccharum unica ebullitione, & per pannum colatus ſyrupus ſuperfundatur,
Paſſularum minorum, vel Prunorum Damaſcenorum enucleatorum, in aqua fontana ad mollitiem coctorum, & a ſuperflua humiditate, modica exſiccatione, liberatorum, libræ uni.

Alvum leniter ſubducunt, & pueris atque aliis medicamenta laxantia reformidantibus exhiberi ſolent.

Doſis uncia dimidia ad duas.

PASTA ALTHEÆ, (Gallis *PATE DE GUIMAUVE.*)

REC. Radicis Altheæ recentis, in taleolos diſſectæ, uncias quatuor.

Bulliant in
Aquæ fontanæ libris octo, ad dimidiæ partis conſumtionem; in colatura diſſolvantur
Gummi Arabici albiſſimi & puriſſimi libræ duæ ſemis,
Sacchari albiſſimi totidem.

Colentur, & igne lento, ad ſpiſſitudinem extracti, continuo ſpatula movendo, humor exhalet. Ab igne remota agitentur

tentur multum & celeriter, quo albescant, & ſubinde inſpergendo.

Albuminum, e ſex ovis recentibus, in ſpumam conquaſſatorum,
Aquæ Naphæ odoratiſſimæ unciam ſemis.

lento calore, ſub perpetua agitatione, inſpiſſetur, usque dum manibus non adhæreat.

Formentur paſtæ oblongæ quadratæ, quæ pulvere Sacchari vel Amyli, ne chartæ adhæreant, conſpergantur.

Pari modo etiam ex

Liquiritiæ Radicibus

paratur paſta, quæ a Gallis

PATE DE REGLISSE

vocatur.

Humores acres, faucibus inprimis & pectori noxios, demulcent; hinc in tuſſi ſicca, aſthmate, quin ipſa phthiſi commode adhiberi poſſunt.

PHILONIUM ROMANUM.

Videatur ELECTUARIUM.

PHOSPHORUS URINÆ.

REC. Salis nativi Urinæ, qui ex urina ad mellaginem inſpiſſata per cryſtalliſationem obtinetur, partes octo,
Pulveris carbonum, ſive Fuliginis tædæ partem unam.

Miſce optime, committe retortæ vitreæ loricatæ, cui limi vulgaris ope opponitur recipiens, ea aquæ quantitate repletus, ut inter hujus ſuperficiem & ſupercilium roſtri retortæ non majus intercedat intervallum, quam quod, ne aqua calore diſtenta in retortam penetret, caveat; igni nudo committitur retorta, augetur calor ad ſummum usque, & jucundiſſimo ſpectaculo coruſcantes ignes in aquam ejaculari videbuntur, tales ſi nulli ulterius diſtillant, a diſtillatione eſt deſiſtendum; globuli, qui ceræ ſimiles ſunt, immittuntur aquæ fervidæ, in modulo vitreo hærenti, & ebullientis aquæ ope in unam maſſam funduntur. Uncia una ſalis nativi ſecundum Marggrafii experimenta Phoſphori drachmam unam largitur. Recentiores chemici ex oſſibus phosphorum lucrari docuerunt, verum cum rarius in medicina adhibeatur, methodum apponere nimis longum eſſet, hinc ſciendi cupidos ad chemicorum ſcripta, maxime Crellii, ablegamus.

Non curioſis ſaltem inſervit phænomenis, ſed in uſum quoque medicum a quibusdam vocatur tanquam roborans & diapnoicum ſummum in febribus acutis, item in epilepſia, apoplexia, paralyſi, ſoporibus, melancholia, mania.

Doſis grani unius, duorum vel trium, ter quaterve in die, cum Conſerva quadam.

PILULAE ÆTHIOPICAE.

REC. Æthiopis mineralis unciam unam,
Reguli Antimonii medicinalis,
Gummi Guajaci ana unciam ſemis,
Extracti Sarſaparillæ unciam unam.

Fiat maſſa pilularum.

In ſcabie maligna, hydrope, febre quartana, ulceribus fœtidis &c. non ſine fructu commendari ſolent.

Doſis eſt a granis duodecim, ad grana viginti quatuor, ad drachmam ſemis usque. Tertiam partem Æthiops mineralis, & ſextam Regulus Antimonii conſtituit.

PILULÆ ALOEPHANGINÆ.

REC. Specierum aromaticarum caryophyllatarum unciam unam,
Myrrhæ electæ,
Maſtiches ana drachmas tres,
Croci drachmam unam ſemis,
Extracti Aloës uncias duas.

Miſce, fiat maſſa, ex qua formentur pilulæ.

Sunt aromaticæ, ventriculum roborantes, appetitum excitantes, atque concoctionem promoventes.

Doſis eſt ſcrupulus unus. Dimidia pars eſt Extractum Aloës, hinc, præter ſupra laudatas virtutes, etiam alvum ſtimulandi vim habent.

PILULÆ ALTERANTES PLUMERI.

REC. Pulveris alterantis, (ſub Panacea mer-

mercuriali præfcripti,) unciam femis,
Gummi Guajaci drachmas tres,
Refinæ Guajaci drachmam unam,
Balfami de Copaiva quantum fufficit;
ut fiat maffa pilularum, ex cujus fingulis drachmis formantur pilulæ duodecim.

Valent alterante & diaphoretica potius quam falivatoria intentione, in morbis venereis aliisque rebellibus, a pituita & lymphæ impuritatibus oriundis, per tempus mane & vefpera adfumtæ, tres numero, conjunctis Decoctis lignorum vel aliis congruis.

PILULÆ DE AMMONIACO.

REC. Extracti Aloës, aqua fontana præparati, uncias duas,
Gummi Ammoniaci puriffimi, aceto fcillitico foluti & ad confiftentiam extracti infpiffati, unciam unam femis,
Myrrhæ electæ,
Mafliches,
Benzoës electæ,
Rhabarbari ana drachmas duas,
Croci fcrupulos duos,
Salis Abfinthii drachmam unam.
Mifce, fiat maffa pilularis.

Incidunt lympham vifcidam, & educunt; profunt hypochondriacis, in affectibus uterinis, afthmate, tuffi, cachexia, febribus inveteratis, præcipue quartana.

Dofis grana duodecim ad fcrupulum unum.

Drachma una habet fere fcrupulum gummi Ammoniaci.

PILULÆ ANGELICÆ.

REC. Aloës Succotrinæ libram unam, quam diffolve in
Succorum depurator. Cichorii,
Endiviæ,
Fumariæ,
Rofarum Damafcenarum ana libra una.
Solutio clarificetur, poftea, lento igne, ad juftam confiftentiam percoquatur, & cum fequentium pulvere,
Rhabarbari electi uncia una,
Agarici trochifcati uncia femis,
Cinnamomi electi drachmis duabus.
Fiat maffa pilularis.

Leniter fubducunt alvum.

Dofis grana duodecim ad fcrupulum unum.

PILULÆ APERIENTES STAHLII.

REC. Aloës rofatæ unciam unam,
Extracti Panchymagogi unciam femis,
Limaturæ Martis, fubtiliffime pulverifatæ drachmas duas.
Fiant pilulæ.

Alvum liberam fervant, & parva dofi, ante fomnum, deglutitæ, obftructam aperiunt.

Dofis grana quinque ad decem.

PILULÆ AUREÆ.

REC. Aloës Succotrinæ.
Diacrydii fulphurati ana drachmas decem,
Florum Rofarum,
Seminum Apii,
Fœniculi,
Anifi ana drachmas tres,
Mafliches electæ,
Croci Orientalis,
Trochifcorum Alhandal ana drachmas duas.
Cum fufficiente quantitate fpiritus vini, fiat maffa.

Virtutes prædicantur cephalicæ, purgant, & humores a capite derivant; hinc etiam oculorum aciem juvare laudantur.

Dofis grana duodecim ad fcrupulum unum.

PILULÆ BALSAMICÆ MORTONIANÆ.

REC. Millepedum drachmas tres,
Gummi Ammoniaci electi drachmas duas femis,
Florum Benzoës drachmam unam,
Croci Orientalis,
Balfami Peruviani ana grana quindecim.
Mifce,

Misce, cum sufficiente quantitate Balsami Sulphuris anisati, fiat massa.

Ad tussim chronicam, scrophulosam & phthisicam, pulmonibus phlegmate viscoso infarctis, scirrhosis, atque cum tuberculorum generandorum suspicio est, commendantur.

Dosis scrupulus semis, bis vel ter in die, superbibendo haustum decocti appropriati.

PILULÆ CACHECTICÆ.

REC. Gummi Ammoniaci purissimi drachmas sex,
Extracti Aloës gummosi unciam semis,
Chalybis, in alcohol redacti, drachmas quinque,
Olei destill. Caryophyllorum,
Anisi ana scrupulum semis.

Misce cum sufficienti quantitate spiritus vini, fiat massa.

Obstructiones resolvunt, fibris laxatis tonum conciliant, habitum corporis emendant; cachecticis, ictericis, mensium vitio laborantibus atque hypochondriacis prosunt, alvum leniter stimulant.

Dosis grana quindecim ad drachmam semis.

PILULÆ CEPHALICÆ.

REC. Massæ pilularum de Succino,
Cochiarum ana unciam unam,
Specierum Diambræ drachmam unam.

Fiat Massa cum essentia Succini.

Sunt leniter purgantes, & conveniunt dolore dentium & aurium tinnitu laborantibus; prosunt etiam in faucium pituitosis tumoribus.

Dosis grana quindecim ad drachmam semis.

PILULÆ COCHIÆ RHASIS.

REC. Specierum Hieræ picræ Rhasis drachmas decem,
Trochiscorum Alhandal drachmas tres, scrupulum unum,
Diacrydii drachmas duas semis,
Stœchadis Arabicæ,
Turbith ana drachmas quinque,
Syrupi de Stœchade, quantum satis.

Fiat massa.

In affectibus capitis, ad pituitam evacuandam uti illis solent.

Dosis grana quindecim ad viginti. Scrupulus continet Diacrydii grana duo, de Trochiscis Alhandal grana tria.

PILULÆ DE CYNOGLOSSO.

REC. Radicum siccarum Cynoglossi,
Seminis Hyoscyami albi,
Extracti Opii ana unciam semis,
Myrrhæ drachmas sex,
Thuris drachmas quinque,
Styracis calamitæ,
Caryophyllorum,
Cinnamomi ana drachmas duas.

Succi de Cynoglosso & Syrupi Violarum ana quantum sufficit, fiat pilularum massa.

Catarrhos tenues sistunt, tussim mitigant, hæmoptoicis & stranguria laborantibus prosunt, dolores sedant.

Drachma una hujus massæ grana octo opii complectitur.

Dosis grana tria ad quinque.

PILULÆ DE CYNOGLOSSO CUM CASTOREO.

Adde speciebus modo dictis,
Croci,
Castorei ana drachmas duas.

Vires sunt, uti præcedentium, ac eadem vel paulo majori dosi possunt dari.

PILULÆ EMANUELIS.

REC. Aloës Succotrinæ unciam unam,
Myrrhæ electæ drachmas duas,
Croci Orientalis drachmam unam.

Cum Mithridatio Damocratis fiat massa.

Cum *Pilulis Ruffi* conveniunt.

Alvum solvunt, ventriculum & intestina a flatibus & vitiosis humoribus liberant.

Dosis scrupulus semis ad scrupulum unum.

PILULÆ FOETIDÆ MAJORES.

REC. Hermodactylorum,

Efulæ Aceto antea maceratæ, ana drachmas duas,
Turbith drachmas quatuor,
Zinziberis drachmam unam femis,
Spicæ Indicæ drachmam unam,
Epithymi,
Colocynthidis,
Seminis Rutæ hortenfis,
Sagapeni,
Ammoniaci,
Opopanacis,
Bdellii,
Aloës ana drachmas quinque,
Euphorbii fcrupulos duos.
Scammonii præparati drachmas tres,
Cinnamomi,
Croci,
Caftorei ana drachmam unam.
Succi Porri depurati quantum fatis.*

Fiat maffa; gummi in porri fucco folvantur, quibus deinde Euphorbium per fe tritum, una cum ceteris, addatur, pinfantur, ut in paftam abeant.

Ad uteri & menfium vitia, nec non arthriticos affectus & febrem quartanam laudantur; pituitam vifcidam refolvunt & educunt.

Dofis a fcrupulo femis ad integrum.

PILULÆ HIERÆ, CUM AGARICO.

REC. Specierum Hieræ picræ Galeni,
Agarici trochifcati ana unciam femis,
Aloës unciam unam,
Spiritus vini quantum fatis.

Fiat maffa.

Ad Afthma humorofum, anorexiam, aliosque thoracis & ventriculi affectus commendantur.

Dimidiam partem facit Aloë; dari igitur poteft a fcrupulo femis ad integrum.

PILULÆ HYDROPICÆ BONTII.

REC. Aloës optimæ drachmas duas femis,
Gummi Guttæ, fubtiliter triti & vino diffoluti, drachmam unam femis,
Diacrydii; eodem modo parati drachmam unam,
Gummi Ammoniaci drachmam unam femis,
Tartari vitriolati drachmam femis.

Fiat maffa.

Serum potenter educunt, & obftructiones refolvunt.

Dari hydropicis poffunt a fcrupulo uno ad drachmam femis.

PILULÆ HYSTERICÆ.*

REC. Radicum Angelicæ,
Ariftolochiæ rotundæ,
Calami aromatici,
Leviftici,
Oftrutii,
Valerianæ,
Zedoariæ ana unciam femis,
Herbarum Menthæ,
Pulegii,
Rutæ,
Florum Chamomillæ Rom.
Baccarum Lauri,
Corticum Aurantiorum ana drachmas fex.

Incifa & contufa infundantur in Spiritus vini libris quatuor. Stent in digeftione ad fufficientem extractionem, exprimantur; Expreffo per chartam filtrato adde aquæ fontanæ uncias octo, atque fpiritus calore balnei abftrahatur. Refiduo ad extracti mollioris confiftentiam evaporato addantur.
Myrrhæ electæ,
Succini præparati,
Caftorei Orientalis,
Croci ana drachmæ duæ,
Olei Rutæ,
Succini ana guttæ duodecim.

Fiat maffa, & pro lubitu pilulæ.

Vires ex titulo patent, nimirum uterinæ, anticolicæ & nervinæ. Maffa hæc pilularis, pro intentione Medici, vel Laudano opiato, vel limatura Martis, vel laxantibus commifceri, vel fola exhiberi poteft.

Dofis grana decem ad quindecim.

PILULÆ LUCIS MAJORES, five OPTICÆ.

REC. Valerianæ radicis,
Euphrafiæ ana drachmas duas,

Semi-

Seminum Fæniculi,
Sefeleos,
Ligni Aloës,
Sandali citrini.
Cubebarum,
Cardamomi,
Agarici,
Corticum ligni Saffafras ana drachmam unam,
Succini præparati drachmas tres,
Trochifcorum Alhandal drachmam unam,
Extracti Aloës uncias duas.

Mifce, fiat maffa.

Attribuuntur vires, excrementa pituitofa e cerebro & oculis evacuandi, vifum confervandi & obfirmandi.

Dofis fcrupulus femis ad fcrupulum unum, ante cubitum.

PILULÆ MAJORES HOFMANNI SIVE EX SUBLIMATO CORROSIVO.

REC. Mercurii fublimati corrofivi grana quindecim

Solve in Aquæ deftillatæ drachmis fex

Decantato liquori adde

Micæ panis albiffimæ drachmas duas & dimidiam.

Mifceantur bene fubigendo & fiant lege artis pilulæ æquales CXX poftea exficcandæ.

Propofuit C. L. Hofmann hanc methodum mercurium fublimatum corrofivum exhibendi atque ejusmodi pilulas fub præfixo titulo in officinas introduxit. In hac formula unaquæque pilula unam octavam partem mercurii fublimati corrofivi continet. Poffunt & pro iis, qui pilulas minus deglutire valent, in pulverem teri & fic commode exhiberi.

Dantur plerumque mane & vefperi duæ hujusmodi pilulæ pro quavis dofi fuperbibendo decoctum demulcens.

PILULÆ MASTICHINÆ.

REC. Maftiches electæ drachmas quatuor,
Agarici optimi drachmas tres,
Aloës electæ drachmas decem.

Fiat omnium fubtiliffimus pulvis, & ex hoc, fufficiente quantitate Aquæ Menthæ, maffa pilularis.

Ad ventriculi affectus præcipue commendantur, oculorum aciem, humores fubducendo, confortant.

Dofis grana decem ad viginti.

PILULÆ MERCURIALES.

REC. Extracti Panchymagogi,
Catholici,
Refinæ Jalappæ,
Mercurii dulcificati,
Diacrydii ana drachmam unam,
Effentiæ ligni Saffafras quantum fatis,

Fiat maffa.

Non folum in morbis venereis, fed etiam aliis a lymphæ vitiis ortis, & ad lumbricos expellendos dari poffunt.

Dofis grana duodecim vel quindecim.

PILULÆ POLYCHRESTÆ BALSAMICÆ.

REC. Extracti Aloës fucco citri parati unciam unam femis,
Abfinthii,
Centaurii minoris,
Cardui benedicti,
Cochleariæ,
Myrrhæ electæ ana drachmas tres,
Gummi Hederæ,
Refinæ Juniperi, five Gummi Sandaracæ,
Maftiches electæ,
Benzoës ana drachmam unam femis.

Mifce, fiat maffa, ex qua formentur pilulæ foliis lunæ obducendæ.

Pilulæ hæ, nifi easdem, tamen haud multo inferiores cum illis celeberrimi Stahlii, vires habent; funt autem multo magis aloeticæ. Alvum exftimulant, aperiunt, incidunt, & ventriculum, cum reliquis vifceribus, roborant.

Dofis fcrupulus femis ad grana viginti.

PILULÆ POLYCHRESTÆ STARCKEY.

REC. Extracti Opii Thebaici, aqua fontana parati,
Pulveris radicum Liquiritiæ,
Ellebori nigri,
Ellebori albi ana unciam unam,
Saponis tartarei, vel correctoris, uncias tres.

Misce, fiat massa, ex qua formentur pilulæ.

Prædicantur polychrestæ, diureticæ, diaphoreticæ, anodinæ, quæ felici cum successu in febribus, præcipue tertiana & quartana, catarrhis, doloribus, tussi, diarrhœis, ulceribus & apostematibus dari possint.

Dosis grana duo, tria, ad scrupulum semis.

PILULÆ SCILLITICÆ, PHARM. EDINBURG.

REC. Scillæ recentis,
Gummi ammoniaci electi,
Millepedum ana unciam semis,
Saponis purissimi unciam unam.
Balsami de Copaiva drachmam.

Fiat massa pilularis.

Resolvunt, atque ictericis, hydropicis, febre quartana &c. laborantibus conducunt.

Dosis grana decem ad scrupulum unum.

PILULÆ SOLARES WILDEGANSII.

REC. Opii Thebaici optimæ notæ, aqua simplici aut pluvia soluti, colati, ac ad justam consistentiam rursus inspissati & siccati, unciam unam,
Aloës Succotrinæ,
Myrrhæ rubræ,
Croci optimi,
Antimonii diaphoretici,
Salis cornu cervi volatilis,
Trochiscorum de viperis,
Auri fulminantis ana drachmam unam,
Olei Cariophyllorum guttas quinquaginta.

Misce, fiant pilulæ minores & foliis lunæ obducantur.

Sunt anodynæ & sudoriferæ. Ultra dimidiam partem Opium constituit. Tota compositio minus laudabilis est, egregieque ea caremus.

Dosis granum unum ad duo, vel tria.

PILULÆ SPLENETICÆ.

REC. Gummi Ammoniaci electi,
Extracti Aloës gummosi ana unciam unam semis,
Myrrhæ electæ,
Radicis Bryoniæ ana drachmas duas.

Misce, fiat massa pilularis.

In affectibus hypochondriacis, menstruis retentis, commendabiles sunt.

Dosis grana duodecim ad viginti duo.

PILULÆ DE STYRACE SINE AMBRA.

REC. Styracis calamitæ unciam semis,
Succi Liquiritiæ inspissati drachmas tres,
Olibani electi,
Benzoës,
Mastiches,
Extracti Opii ana drachmas duas,
Croci Orientalis drachmam unam,

Misce, fiat, addita Essentia Succini, massa,

Vires sunt anticatarrhales, tussim aliasque molestias, sicut Pilulæ de Cynoglosso, mitigantes.

Grana sedecim hujus massæ grana duo Opii continent; pro dosi itaque grana quatuor, sex, vel ad duodecim usque, dari possunt. Dantur autem ante somnum, & commode atque utiliter cum massæ pilularum de Succino anatica portione.

PILULÆ DE SUCCINO AUCTÆ.

REC. Massæ pilularum de Succino Cratonis drachmas novem,
Magisterii, vel resinæ Jalappæ drachmas tres.

Misceantur, & ex drachma una formentur pilulæ sexaginta.

A longo tempore, sub titulo: Verstärkte Agtstein-Pillen, *in officinis nostris in usu sunt. Eosdem habent effectus, quos sequentes, propter*

propter resinam vero Jalappæ magis sunt purgantes.

Jalappæ magisterium constituit quartam massæ partem.

Raro ultra quindecim grana exhibentur.

PILULÆ DE SUCCINO CRATONIS.

REC. Succini præparati unciam unam semis,
Mastiches unciam unam,
Agarici trochiscati drachmas sex,
Aristolochiæ rotundæ veræ drachmas duas,
Aloes Succotrinæ uncias duas semis.

Misce, & addita Essentia Succini, sufficiente quantitate, fiat massa.

Ad catarrhales affectus, oculorum, aurium & dentium dolores, pituitam a capite revellendam commendantur.

Dosis grana duodecim ad viginti.

PILULÆ TARTAREÆ BONTII.

REC. Aloës Succotrinæ electæ unciam unam semis,
Gummi Ammoniaci electi drachmas sex,
Tartari vitriolati drachmas quatuor,
Aceti scilliciti, quantum sufficit.

Viscidos humores resolvunt. Conveniunt hypochondriacis, viscerum obstructiones tollunt, alvum leniter subducunt.

Dosis a scrupulo semis, ad scrupulum unum.

PILULAE TARTAREAE SCHROEDERI.

REC. Aloës Succotrinæ, succo fragorum nutritæ, unciam unam,
Gummi Ammoniaci in granis drachmas tres,
Vitrioli Martis,
Extracti Croci ana drachmam unam,
Terræ foliatæ tartari drachmas duas,
Extracti Gentianæ drachmam unam semis,
Tincturæ tartari Q. S.

Est purgans, quod secure ad biliosos humores, & febrium intermittentium fomitem expurgandum exhiberi potest.

Dimidiam partem facit Aloë.

Dosis grana viginti ad drachmam semis.

PILULAE DE TEREBINTHINA.

REC. Terebinthinæ coctæ unciam unam semis,
Succini præparati,
Mastiches,
Olibani,
Succi Liquiritiæ,
Rhabarbari veri,
Ossis Sepiæ,
Boli Armenæ ana drachmas duas.

Fiat massa.

Virtutes sunt balsamicæ, consolidant, urinam cient, in gonorrhœa & fluore albo utiliter adhibentur.

PLUMBUM USTUM.

Liquetur plumbum in patina terrea plana, atque spatula ferrea agitetur, & sine alterius rei additione, in calcem griseam abibit, quæ pulverisata servanda est.

Siccat, & ad Emplastrum Saturninum requiritur.

PULMONES VULPIS PRÆPARATI.

Coquuntur parum in vino, cum Absinthii portione, postea exsiccantur.

Paratur ex his Looch, quod æque absurde habetur specificum antasthmaticum, qua in congrue in tussi & phthisi laudatur.

PULPA CASSIÆ.

REC. Fistularum Cassiæ ponderosarum, quantum libet.

Aperiantur, & pulpa seu medulla, cum seminibus, diligenter eximatur, in aquæ calidæ sufficiente quantitate dissolvatur, & per cribrum trajiciatur; lento igne ad mellis consistentiam redactæ libræ uni tantundem sacchari albi addatur, & ad justam consistentiam coquantur.

Bilem & pituitam blande educit, & calculosis convenit; pueris recens natis ad educendum

dum meconium datur a drachma semis, ad scrupulos duos, adultioribus autem ab uncia una, ad unciam unam semis.

PULPA TAMARINDORUM.

Eodem modo, quo Cassiæ pulpa, paratur.

Humectat, sanguinem depurat, bilem temperat, & blande educit.

Dosis drachmæ sex ad unciam unam.

Pari modo etiam e passulis & prunis, in aqua fontana ad mollitiem coctis, paratur:

PULPA PASSULARUM ET PRUNORUM.

PULVIS CONTRA ABORTUM CUM SACCHARO.

REC. Granorum Chermes unciam semis,
Ligni Sandali rubri,
Florum Rosarum rubrarum,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Rasuræ Eboris ana drachmas tres,
Mastiches,
Nucis Moschatæ ana drachmam unam,
Sacchari albissimi ad pondus omnium.

Gravidis abortum timentibus, inter trageas, vel solus commendabatur. Ad drachmam pro dosi. Quod per hunc pulverem abortus non præcaveatur, facile nobis non monentibus intelligitur, potest itaque facile hoc compositum ex pharmacopolio exulare, reliquimus ejus & similium descriptionem mere, ut sciatur, quid sub hoc illove nomine nonnulli interdum exhibuerint.

PULVIS ABSORBENS WEDELII.

REC. Vitrioli Martis drachmas sex,
Concharum præparatarum,
Lapidum Cancrorum præparatorum,
Coralliorum,
Antimonii diaphoretici,
Cinnabaris nativæ ana drachmas decem,
Laudani opiati drachmam unam,
Olei Caryophyllorum guttas sexaginta.

Misce, fiat pulvis.

Est absorbens, sudoriferus & anodynus; subvenit hypochondriacis & hystericis, palpitatione cordis & aliis molestis symptomatibus correptis. Drachma una hujus pulveris granum unum habet Laudani opiati, & grana sex Vitrioli martis.

Dosis a granis octo ad duodecim.

PULVIS ALEXIPHARMACUS RUBER.

REC. Nitri crudi crystallini unciam unam semis,
Oculorum Cancrorum, acido Citri saturatorum, unciam unam,
Boli Armenæ unciam semis,
Camphoræ drachmam unam.

Misce, fiat pulvis in vitro servandus.

Vires e titulo patent.

Dosis scrupulus unus ad scrupulos duos.

PULVIS ALEXIPHARMACUS CAMERARII.

REC. Boli Armenæ,
Terræ sigillatæ,
Radicum Dictamni albi,
Tormentillæ ana unciam semis,
Angelicæ,
Gentianæ,
Petasitidis,
Zedoariæ ana drachmas duas,
Cornu cervi usti præparati,
Rasuræ Eboris,
Coralliorum rubrorum,
Corticum citri ana scrupulos duos.

Misce, fiat pulvis.

Virtutes prædicantur, uti ex titulo cognoscitur, alexipharmacæ, & præsertim in dysenteria epidemica adhibetur.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS ALEXIPHARMACUS
sive
BEZOARDICUS ROLLIVAGII.

REC. Reguli Antimonii medicinalis,
Radicis Contrayervæ ana drachmas sex,
Boli Armenæ,
Terræ sigillatæ rubræ,
Cornu Alcis sine igne præparati ana unciam semis,

Cry-

Cryftalli montanæ præparatæ,
Coralliorum præparatorum,
Matris perlarum præparatæ,
Oculorum cancrorum ana drachmam unam,
Sacchari tabulati citrati unciam femis.

Mifce, fiat pulvis

Male laudatur hic pulvis, terreis abforbentibus abundans, in diverfi generis febribus continuis, morbillis, variolis & aliis exanthematibus.

Drachma una continet Reguli Antimonii medicinalis grana duodecim.

Dofis ad fcrupulum unum vel drachmam femis.

PULVIS ALTERANS PLUMERI.

Vid. fupra PANACEA MERCURIALIS.

PULVIS ANODINUS CAMERARII.

REC. Extracti Opii,
Sandali rubri ana fcrupulum unum,
Coralliorum rubrorum præparatorum fcrupulos quatuor.

Mifce, fiat pulvis.

Effectus e titulo cognofcitur. Sextam partem Opium conftituit.

Dofis grana fex ad decem.

PULVIS ANODINUS LUDOVICI.

REC. Extracti Opii, aqua fontana parati, drachmam unam,
Coralliorum rubrorum præparatorum drachmas duas.

Mifce.

Easdem vires, quas Laudanum opiatum, habet, & commode pulveribus aliis, ubi anodynum defideramus, additur.

Dofis grana tria ad fex. Tertiam partem facit opium.

PULVIS ANONYMUS.

REC. Seminum Papaveris albi, drachmas duas,
Portulacæ,
Cydoniorum,
Malvæ,
Bombacis ana drachmam unam femis,
Seminum Cicerum rubrorum drachmam femis,
Cinnamomi,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ,
Amyli ana drachmas duas,
Succi Hypociftidis,
Boli Armenæ,
Cornu cervi ufti,
Rafuræ eboris ana drachmam femis,
Sacchari penidii unciam unam femis,
albi candi uncias fex.

Mifce, fiat pulvis.

Tabidis & phthificis præfcribitur; tenues & falfos catarrhos fiftit, ac defluxiones acres, fauciumque afperitates & ardorem urinæ mitigat.

Sumitur a drachma una ad drachmas duas.

Ob femina oleofa facile rancefcit, ideo nunquam, nifi a Medico præfcribatur, parandus.

PULVIS ANTARTHRITICUS WEPFERI.

REC. Lumbricorum terreftrium exficcatorum unciam unam femis,
Cornu cervi philofophice præparati,
Rafuræ eboris,
Oculorum cancrorum,
Cinnabaris ana drachmas duas,
Antimonii diaphoretici fimplicis unciam femis,
Nitri cryftallifati drachmas fex,
Sacchari albi unciam unam femis,
Olei nuciftæ fcrupulum femis.

Mifce, fiat pulvis.

Ad arthriticorum dolores, fpafmos, quin motus convulfivos leniendos adhibetur.

Dofis fcrupulus unus ad fcrupulos duos, & drachmam unam.

PULVIS ANTILYSSUS LOND.

REC. Lichenis cinerei terreftris uncias duas,
Piperis nigri unciam unam.

Fiat pulvis.

Commendatur in Transactionibus philofophicis Anglicis ad canis rabiofi morfus, nunc de ejus efficacia multum dubitatur.

Dofis fcrupuli duo ad quatuor.

PULVIS ANTISPASMODICUS NITROSUS.

REC. Nitri puriſſimi cryſtallisati,
Tartari vitriolati ana unicas duas,
Cinnabaris puriſſimæ drachmas tres,
Miſce, fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus.

Commendatur ad motus ſpaſticos & convulſivos præcavendos & ſedandos, nec non æſtum nimium ſanguinis temperandum.

Doſis a ſcrupulo ſemis ad drachmam ſemis, vel ſcrupulos duos.

PULVIS CONTRA ACREDINEM.

REC. Antimonii diaphoretici ſimplicis uncias duas,
Lapidum cancrorum,
Concharum præparatarum ana unciam unam.
Miſce fiat pulvis.

Acidum abſorbet; commendatur ad ardorem ſtomachi, & acrimoniam in primis viis hærentem.

Doſis ſcrupulus unus, vel drachma ſemis.

PULVIS BEZOARDICUS ALBUS LUDOVICI.

REC. Cornu cervi, ſine igne præparati, uncias tres,
Terræ ſigillatæ albæ,
Unicornu foſſilis ana unciam unam ſemis.
Miſce, ſubtiliſſime trita.

Præfertur ab Auctore aliis pretioſis pulveribus in variolis, morbillis, convulſionibus ab acido, in primis viis infantum, in diarrhœa aliisque ejusmodi morbis, ſed ſimplex Magneſia adhuc magis præferenda.

Doſis a ſcrupulo ſemis ad ſcrupulum unum, vel drachmam ſemis.

PULVIS BEZOARDICUS ANGLICUS COMPLETUS ſive KENTIANUS.

REC. Apicum nigrorum chelarum cancrorum, ſubtiliſſime pulveriſatorum,
Radicis Contrayervæ ana uncias duas,
Margaritarum præparatarum,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
alborum,
Lapidum cancrorum,
Cornu cervi uſti ana unciam unam,
Bezoar Orientalis,
Terræ Lemniæ ana unciam ſemis,
Antimonii diaphoretici uncias duas.
Fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus.

NB. Cornu cervi uſtum & oculi cancrorum, corallia & margaritæ antea ſucco citri ſaturanda & exſiccanda ſunt.

PULVIS BEZOARDICUS ANGLICUS INCOMPLETUS.

REC. Apicum nigrorum chelarum cancrorum, ſubtiliſſime pulveriſatorum,
Radicis Contrayervæ ana uncias duas,
Matris Perlarum,
Coralliorum rubrorum,
alborum,
Lapidum cancrorum,
Cornu cervi uſti ana drachmas novem,
Terræ Lemniæ unciam ſemis,
Antimonii diaphoretici ſimplicis uncias duas,
Miſce, fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus.

NB. Mater Perlarum, corallia, lapides cancrorum, & cornu cervi uſtum, antea ſucco citri ſunt imbibenda & exſiccanda.

Commendatur uterque in febribus malignis, epidemicis, petechizantibus, variolis, morbillis ex iſto vulgari errore, quo olim abſorbentia immeritis laudibus extulerunt.

Doſis ſcrupulus unus ad drachmam dimidiam.

PULVIS BEZOARDICUS HALENSIS.

REC. Antimonii diaphoretici,
Nitri depurati,
Concharum præparatarum,
Tartari vitriolati, ana unciam unam,
Cinnabaris factitiæ præparatæ drachmam unam ſemis.
Miſce, fiat pulvis.

Compeſcendo ſanguinem rarefactum, ſolvendo humores lentos, vias excretorias ſtimulando, diapnoen movere valet.

Doſis ſcrupulus unus, vel drachma ſemis.

PUL-

PULVIS BEZOARDICUS SENNERTI.

REC. Cornu Cervi philosophice calcinati drachmas sex,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Lapidis Bezoar Orientalis,
Margaritarum præparatarum,
Oculorum cancrorum præparatorum,
Succini præparati,
Terræ sigillatæ albæ ana scrupulos quatuor,
Ossium de cordibus cervorum,
Hyacinthi præparati,
Sapphiri præparati,
Rubini præparati,
Smaragdi præparati ana scrupulos duos,
Foliorum auri numero duodecim

Misce, fiat omnium pulvis subtilissimus, qui etiam sine Bezoar præparandus, & sub titulo:

PULVERIS BEZOARDICI INCOMPLETI reponendus.

In febribus malignis epidemicis, variolis & morbillis olim dabatur. Nunc exulet!

Rationalis theoria tantum non omnes ejusmodi pulveres compositos, bezoardicorum & alexipharmacorum titulo superbientes, hodie ex praxi medica proscribit.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS CACHECTICUS QUERCETANI INCOMPLETUS.

REC. Limaturæ chalybis sulphure præparatæ unciam unam,
Radicum Ari præparatarum,
Coralliorum præparatorum,
Matris perlarum præparatæ ana drachmas duas,
Cornu cervi philosophice præparati,
Succini præparati,
Cinnamomi ana scrupulos quatuor,
Sacchari ad pondus omnium, sive uncias duas, drachmas duas.

Misce, fiat pulvis.

In Cachexia, levcophlegmatia, febre alba virginum, ictero & reliquis morbis, ex atonia viscerum ortis, dabatur.

Dosis scrupulus unus, vel scrupuli duo.

Grana triginta sex continent grana octo limaturæ chalybis.

Si COMPLETUS expetatur, addatur Ambræ griseæ drachma una semis, & loco Matris perlarum sumantur Margaritæ præparatæ.

PULVIS AD CALCULUM.

REC. Radicum Pareiræ bravæ unciam unam,
Altheæ,
Liquiritiæ,
Seminis Lycopodii,
Lapidum cancrorum, acido citri saturatorum,
Percarum,
Operculorum cochlearum,
Succini præparati,
Millepedum præparatorum ana drachmas duas,
Florum cardui stellati unciam unam.

Misce, fiat pulvis.

In calculo renum, nephritico dolore, tam curative quam præservative commendabatur.

Dosis in junioribus a scrupulo semis ad grana quindecim, adultioribus secure drachma semis, vel scrupuli duo propinari possunt.

PULVIS CONTRA CASUM.

REC. Terræ sigillatæ,
Sanguinis Draconis,
Mumiæ ana unciam unam,
Rhabarbari drachmas duas.

Misce, fiat pulvis.

Spermatis ceti uncia semis ordinario hanc compositionem quoque ingreditur; cum vero brevi rancescat, præstat, illud tum demum addere, cum actu pulvis in usum vocatur.

Commendabatur inepta hæc compositio lapsis, contusis & ubicunque sanguis resolvendus est. An merito? Revera absurdissime!

Dosis drachma dimidia ad scrupulos duos.

PULVIS CEPHALICUS ALBUS.

REC. Succini præparati,
Matris Perlarum præparatæ,
Smaragdi præparati ana unciam semis,

Ligni

Ligni Aloës,
Radicis Pæoniæ ana drachmas duas,
Unicornu marini,
Vifci querni ana drachmam unam femis,
Sacchari perlati uncias duas.

Mifce, fiat pulvis.

Commendabatur ad morbos capitis; fed nonnifi ab illis, qui eum nervos confortare, & epilepticis ac convulfivis motibus refiftere credunt.

Dofis drachma femis ad fcrupulos duos.

PULVIS CEPHALICUS CAMERARII, CUM SACCHARO.

REC. Cornu Alcis, fine igne præparati,
Cervi, fine igne præparati, ana drachmas tres,
Cranii humani præparati drachmas fex,
Cryftalli montanæ,
Succini præparati,
Ungulæ Alcis ana drachmam unam,
Cinnabaris nativæ drachmam femis,
Sacchari albi unciam unam femis.

Mifce, fiat pulvis.

Ad fpafmodicos dolores capitis, hemicraniam & epilepfiam, tam adultis, quam pueris, ab Autore dabatur hæc inconcinna farrago, quam nunc merito rejicimus.

Dofis fcrupulus femis ad fcrupulos tres.

PULVIS CEPHALICUS WINTERI.

REC. Radicis Pæoniæ drachmas fex,
Seminis ejusdem excorticati drachmam unam femis,
Vifci querni drachmas duas,
Ungulæ Alcis fcrupulos duos,
Cornu cervi philofophice præparati drachmam unam femis,
Unicornu foffilis,
Dentium Hippopotami ana drachmam femis,
Cranii humani drachmam unam,
Cinnabaris nativæ,
Succini albi ana drachmam femis,
Coralliorum rubrorum fcrupulos duos,
Chryfolithi,
Smaragdi,
Margaritarum præparatarum ana fcrupulos duos,
Foliorum auri numero duo.

Fiat pulvis.

Cum pulvere epileptico rubro convenit, & easdem habet virtutes, i. e. non magni faciendas. Omitteremus revera, fi modo ad utilitatem refpiceremus, hos & multos alios ejusmodi pulveres, aft apud auctores varios occurrunt, hinc pro iis, qui fcire & evolvere cupiunt, reliquimus, nequaquam approbamus.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

PULVIS CERVINUS CAMERARII.

REC. Offium cervi uncias quinque drachmas tres,
Cornu cervi, philofophice præparati uncias duas drachmam unam,
Cornu cervi ufti unciam unam drachmas duas femis.

Mifce, fiat omnium pulvis fubtiliffimus.

Vires Autori, id quod dolemus, videbantur bezoardicæ & cordiales, atque in febribus malignis & dyfenteria commendabatur.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam dimidiam.

PULVIS E CHELIS CANCRORUM COMPOSITUS MINUS PRETIOSUS.

REC. Matris Perlarum præparatæ,
Oculorum Cancrorum,
Coralliorum rubrorum,
Succini albiffimi,
Cornu cervi, philofophice præparati, ana unciam femis,
Chelarum cancrorum uncias duas femis.

Mifce, fiat pulvis.

Locum habet, ubi abforbentia conducunt.

Dofis drachma femis.

PULVIS E CHELIS CANCRORUM PRETIOSUS.

REC. Lapidis Bezoar Orientalis,
Margaritarum Orientalium,
Coralliorum rubrorum,
Succini albi,
Cornu cervi, fine igne præparati,
Lapidum cancrorum ana unciam femis
Chelarum cancrorum uncias tres.

Fi-

Fiat omnium pulvis subtilissimus.

Laudabatur absurde in morbis acutis, febribus malignis, variolis & morbillis, sed a priori parum differt.

Dosis scrupulus ad drachmam dimidiam.

PULVIS ANTI - COLICUS CAMERARII.

REC. Rasuræ eboris uncias duas,
Cornu cervi usti præparati drachmas sex,
Crystalli montanæ præparatæ unciam semis,
Salis Chamomillæ,
Absinthii ana drachmas tres.

Misce, fiat pulvis subtilissimus.

In colica, ab acrimonia biliosa, & acido in primis viis, orta, nec non ad infantum diarrhœam biliosam, commendabatur ab Autore.

Dosis in adultis a scrupulo uno ad duos; infantibus scrupulus semis.

PULVIS CONFORTANS CAMERARII.

REC. Boli Armenæ præparatæ drachmam unam,
Terræ sigillatæ Silesiacæ,
Turcicæ rubræ ana drachmam semis,
Lapidum Carneoli præparati,
Granati,
Hyacinthi,
Sapphiri,
Smaragdi ana scrupulos duos, grana quinque,
Succini præparati,
Coralliorum alborum,
rubrorum,
Margaritarum Orientalium,
Lapidis Bezoar Occidentalis,
Orientalis ana drachmam unam,
Cornu cervi philosophice calcinati drachmas quatuor semis,
Ungularum Alcis,
Dentium apri,
Cornu cervi aurati,
Pulveris Solaris ana drachmam semis,
Cinnabaris nativæ drachmam unam.

Misce, fiat omnium pulvis subtilissimus.

Vires præsumtivæ e titulo patent, ex natura ingredientium eas nequaquam colliges, quin totam compositionem jure rejicies.

Dosis scrupulus unus, vel drachma semis.

PULVIS CONTRAYERVÆ COMPOSITUS.

REC. Cornu cervi usti præparati;
Coralliorum rubrorum,
Margaritarum,
Lapidum cancrorum,
Succini albi ana drachmas duas,
Croci drachmam semis,
Cochinellæ drachmam unam,
Serpentariæ Virginianæ drachmam unam semis,
Chelarum cancrorum drachmas tres,
Radic. Contrayervæ unciam dimidiam.

Misce, fiat pulvis.

Viribus cum Pulvere bezoardico Anglico convenit, viliori tamen pretio constat.

Dosis scrupulus unus ad drachmam dimidiam.

PULVIS CORDIALIS CELLENSIS.

REC. Sacchari candi albi uncias duas.
Cinnabaris nativæ Hungaricæ drachmas sex,
Olei Cinnamomi scrupulos duos.

Fiat pulvis.

Possidet virtutes analepticas, cordiales & stomachicas.

Adhibetur cuspidatim.

PULVIS CORNACHINUS, *sive* COMITIS DE WARWICK.

REC. Diacrydii sulphurati uncias duas,
Antimonii diaphoretici unciam unam semis,
Cremoris Tartari crystallini unciam semis.

Fiat pulvis.

Est purgans, quod in febribus, aliisque morbis, ad primas vias a vitiosis humoribus purgandas, exhiberi potest.

Dosis a scrupulo uno ad scrupulos duos.

PULVIS COSMETICUS AD MANUS.

REC. Amygdalarum dulcium excorticatarum libras duas,
Oryzæ,
Iridis Florentinæ ana uncias quatuor,
Benzoës,
Salis Tartari,
Spermatis ceti ana unciam unam,
Olei deſtill. ligni Rhodii,
Lavendulæ,
Caryophyllorum ana guttas triginta.

Fiat omnium pulvis.

Uſus patet ex nomine.

PULVIS DENTIFRICIUS.

REC. Laccæ pictoriæ in globulis,
Oſſium Sepiæ,
Radicis Iridis Florentinæ ana unciam unam,
Cremoris Tartari drachmas ſex,
Caryophyllorum aromaticorum,
Myrrhæ,
Maſtiches ana drachmas duas.

Miſce, fiat pulvis.

Mundat & firmat dentes, quotidie fricandos.

PULVIS DIGESTIVUS.

REC. Concharum præparatarum unciam unam,
Tartari vitriolati uncias duas.

Miſce, fiat pulvis.

Corrigit cruditates acidas, & incidit viſcidas in primis viis. Commode laxantibus præmittitur.

Doſis ſcrupulus unus, ad duos.

PULVIS DOWERI.

REC. Tartari vitriolati uncias quatuor,
Opii depurati,
Radicis Ipecacuanhæ ana unciam dimidiam.

Miſceantur & curate terantur in pulverem.

Ab Anglis multum laudatur & ad diaphoreſin producendam commendatur, hinc & ſimpliciter ſudorificus *vocatur.*

Doſis ſcrupulus dimidius usque ad integrum.

PULVIS DYSENTERICUS.

REC. Radicum Contrayervæ unciam ſemis,
Tormentillæ,
Cornu cervi uſti præparati,
Terræ Lemniæ ana drachmas tres,
Gummi Arabici,
Maſtiches ana drachmas duas.

Miſce, fiat pulvis.

Adſtringens quidem eſt hic pulvis, in dyſenteria tamen epidemica circumſpectus ejus uſus non infelicem edere poteſt effectum. Dari etiam poteſt in diarrhœis, & ubi adſtrictione opus eſt.

Doſis drachma ſemis.

PULVIS AD DYSURIAM,
ſive
MITIGANS WEPFERI.

REC. Radicum Altheæ unciam unam,
Liquiritiæ unciam ſemis,
Seminum Bombacis,
Papaveris albi,
Portulacæ ana drachmas duas,
Hordei,
Boli Armenæ præparatæ ana unciam ſemis,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ albæ ana drachmam unam,
Sacchari albi unciam dimidiam.

Miſce, fiat pulvis.

Demulcet, & non ſolum dyſuria vexatis, ſed & tuſſi ſicca, a materia acri, laborantibus prodeſt.

Doſis drachma dimidia ad integram.

PULVIS EPILEPTICUS CELLARII CUM CASTOREO.

REC. Radicis Pæoniæ,
Seminis ejusdem ana unciam ſemis,
Unicornu marini,
Margaritarum ana drachmas duas,
Lapidum quinque pretioſorum ana grana quadraginta quinque,
Caſtorei,

Vifci querni,
Ungulæ Alcis,
Coralliorum rubrorum ana drachmas duas,
Cranii humani præparati drachmam unam femis,
Pulveris Viperarum drachmam unam.
Mifce, fiat pulvis.

Commendabatur inepta compofitio ad epilepfiam, aliosque motus convulfivos, præcipue hyftericos.

Datur a fcrupulo femis ad drachmam femis.

PULVIS EPILEPTICUS AD GUTTETAM RIVERII.

REC. Radicum Pæoniæ,
Dictamni albi,
Vifci querni ana unciam femis,
Seminum Atriplicis drachmas duas,
Pæoniæ,
Ungulæ alcis unciam femis,
Cranii humani præparati unciam unam,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Hyacinthi ana drachmam unam femis;
Omnibus optime tritis adde
Foliorum auri numero quinquaginta.

Ad convulfiones & epilepticos motus puerorum multum laudatur. Nos nequaquam in has laudes confentimus, palam potius profitemur hunc & alios pulveres epilepticos dictos multa inefficacia, incongrua quin abfurda continere. Cum auctores varii, quin & femellæ medicatrices ad hos pulveres, tanquam ad arcanum, provocent, retinuimus & in hac nova editione defcriptionem, ut medici, quorum forfitan intereft, compofitionem fciant, non ut utantur.

Dofis fcrupulus femis ad drachmam femis.

PULVIS EPILEPTICUS HOLSATICUS.

REC. Radicum Pæoniæ,
Gentianæ ana uncias duas,
Herbæ Betonicæ,
Chamædryos,
Pentaphylli,
Florum Pæoniæ,
Liliorum convallium,
Violarum,
Tiliæ, ana unciam unam,
Seminum Coriandri,
Pæoniæ excorticatorum,
Vifci querni ana unciam femis,
Rafuræ ungulæ Alcis uncias duas,
Afini drachmas quinque,
Cornu cervi,
Cornu cervi, fine igne præparati, ana unciam unam,
Cranii humani præparati drachmas fex,
Coralliorum rubror. præpar.
albor.
Margaritar. Oriental. præpar. ana unciam femis,
Foliorum auri Nro. viginti quatuor.
Mifce, fiat pulvis fubtiliffimus.

Cum antecedente convenit, & eandem cum præcedente & fubfequentibus cenfuram meretur.

Dofis fcrupulus femis ad drachmam dimidiam.

PULVIS EPILEPTICUS MARCHIONIS.

REC. Radicum Pæoniæ uncias tres,
Vifci querni,
Rafuræ eboris,
Ungulæ alcis,
Cornu cervi,
Spodii,
Coralliorum rubrorum,
alborum,
Margaritarum præparatarum ana drachmas fex,
Foliorum auri puri numero viginti.
Fiat pulvis fubtiliffimus.

Pulvis hic longo ufu receptus non folum pueris, ab epilepticis, convulfivis motibus & pavoribus divexatis, datur, fed etiam adultis porrigitur.

Dofis grana decem ad drachmam femis.

PULVIS EPILEPTICUS MIRABILIS MYNSICHTI.

REC. Cranii humani, fine igne præparati, unciam femis,
Vifci querni,
Cinnabaris factitiæ,
Ungulæ alcis ana drachmas duas.
Fiat pulvis.

Pulvis ob efficaciam, uti putabat, mirabilem antepilepticam ab Autore ita dicitur.

Pueris ſtatim poſt paroxysmum ſcrupulus ſemis, adultis ſcrupulus unus, ad drachmam ſemis exhibetur.

PULVIS EPILEPTICUS NIGER VIENNENSIS.

REC. Radicum Pæoniæ drachmas decem,
Dictamni albi,
Viſci querni ana drachmas quinque,
Ligni Aloës,
Seminis Pæoniæ ana drachmas tres,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Matris perlarum ana unciam ſemis,
Ungulæ alcis drachmas tres,
Succini albi præparati,
Unicornu marini ana drachmas duas,
Carbonum Tiliæ unciam unam ſemis.
Fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus; addantur
Foliorum auri numero viginti.

Virtutes ex nomine cognoſcuntur; adhiberi vero etiam ſolet ad tormina infantum convulſiva, in terrore repentino &c.

Doſis in tenellis grana quinque, ad ſcrupulum ſemis, in adultioribus drachma ſemis.

PULVIS EPILEPTICUS RUBER.

REC. Radicum Pæoniæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana uncias duas,
Unicornu marini,
Cinnabaris nativæ,
Succini præparati ana unciam unam.
Fiat pulvis ſubtiliſſimus.

Ad epilepſiam, motus convulſivos & ſpaſticos commendatur.

Drachma ſemis hujus pulveris fere grana quatuor Cinnabaris habet.

Doſis a ſcrupulo ſemis ad drachmam ſemis.

PULVIS ERYSIPELATODES MYNSICHTI.

REC. Farinæ volatilis e molendinis uncias ſex,
Plumbi uſti,
Boli rubræ ana uncias duas,
Maſtiches electæ,
Olibani,
Ceruſſæ ana unciam unam.
Miſce, fiat pulvis omnium ſubtiliſſimus.

Uſus eſt externus, inſpergitur, & cum charta cœrulea imponitur; quod tamen, propter adſtringentia & repellentia, cum cautione fieri debet.

PULVIS AD FLATUS.

REC. Seminum Coriandri,
Carvi,
Aniſi,
Fœniculi ana unciam unam,
Corticum aurantiorum,
Zinziberis ana drachmas ſex,
Lapidum cancrorum præparatorum unciam ſemis,
Macis drachmam unam,
Sacchari albi uncias ſex.
Miſce, fiat pulvis.

Vires ex nomine patent.

Doſis ſcrupulus unus ad drachmam usque.

PULVIS FUMALIS ODORATUS.

REC. Florum Lavendulæ,
Roſarum rubrarum ana drachmas duas,
Caryophyllorum aromaticorum unciam unam,
Benzoës uncias duas,
Styracis uncias quatuor,
Succini uncias ſex,
Olibani, ſive Thuris uncias octo,
Maſtiches uncias viginti.
Miſce, fiat pulvis groſſus.

Ad ſuffimenta inſervit, & odore ſuavi grato ſe commendat.

PULVIS FUMALIS HAUGII.

REC. Radicum Cyperi rotundi,
Iridis Florentinæ,
Herbæ Roriſmarini ana uncias quatuor,
Florum Roſarum rubrarum uncias ſex,
Lavendulæ uncias duas,
Seminis Coriandri drachmas ſex,
Baccarum Juniperi libras duas,
Ligni Aloës unciam unam ſemis,
Sandali citrini uncias quatuor,
Juniperi libras duas,
Corticis Thymiamatis uncias quatuor,

Nucis

Nucis Moschatæ,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cinnamomi ana unciam unam,
Benzoës,
Styracis ana uncias quatuor,
Olibani libram dimidiam,
Mastiches libram unam,
Rasuræ Succini libras duas,
Elemi,
Sandaracæ,
Ladani ana uncias tres.
Misce, & grosso modo incisa serventur.

A longo tempore usus est apud nos, & in affectibus catarrhalibus & rhevmaticis, humida tempestate contractis, hoc pulvere suffumigata lintea parti dolenti imponunt.

PULVIS GALACTOPOEUS.

REC. Seminum Anisi,
Fœniculi ana unciam unam,
Nigellæ,
Lactis Lunæ,
Oculorum cancrorum præparatorum,
Matris perlarum præparatæ ana drachmas tres,
Lumbricorum terrestrium præparatorum drachmas duas,
Sacchari albi uncias duas.
Misce, fiat pulvis.

Datur lactantibus, ad augendum lac, id quod certe non præstat, acidum absorbet in primis viis, ac discutit flatus.

Dosis ad drachmam unam, quotidie bis sumendus.

PULVIS HALY, CONTRA PHTHISIN.

REC. Seminum Papaveris albi drachmas duas,
Portulacæ,
Cydoniorum,
Malvæ,
Bombacis ana drachmam unam semis,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ,
Amyli ana drachmas duas,
Cornu cervi usti,
Rasuræ eboris,
Cicerum rubrorum ana drachmam semis,
Liquiritiæ drachmas duas,
Sacchari penidii uncias duas.
Misce, fiat pulvis.

Cum pulvere anonymo convenit, & eadem dosi exhibetur.

PULVIS HEPATICUS RUBER.

REC. Cremoris Tartari uncias quatuor,
Sandali rubri,
Rosarum rubrarum ana unciam semis,
Spiritus Vitrioli drachmas duas.
Flores rosarum, subtilissime triti, irrorantur spiritu vitrioli; probe mixtis additur Pulvis Sandali & Cremoris Tartari; pulvis ruber in vitro asservatur.

Fervorem nimium sanguinis temperat, & appetitum excitat.

Dosis scrupuli duo ad drachmam unam.

PULVIS HYSTERICUS.

REC. Radicum Fraxinellæ,
Pæoniæ ana unciam semis,
Radicum Zedoariæ,
Corticum citri,
Succini,
Matris perlarum ana drachmas duas,
Castorei drachmam unam,
Anthophyllorum,
Croci ana scrupulum unum semis.
Misce, fiat omnium pulvis.

Ad hystericam passionem, menses & secundinas pellendas, atque dolores demulcendos inservit.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS INCIDENS STAHLII.

REC. Lapidum cancrorum, acido citri saturatorum, uncias quatuor,
Radicum Ari præparatarum uncias duas.
Misce, fiat pulvis.

Resolvit pituitosos & mucosos humores, atque digestionem promovet; præmitti potest, loco digestivi, laxantibus.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS LENITIVUS TARTARISATUS.

REC. Cremoris Tartari,
Foliorum Sennæ electorum ana uncias duas,
Cinnamomi acuti,
Seminum Anisi,
Fœniculi ana drachmas quinque.

Misce, fiat pulvis, qui pro lubitu saccharo edulcorari potest.

Leniter alvum siccam & tardiorem solvit, flatus pellit; hypochondriacis & alvi obstructione laborantibus commendatur.

Ante prandium, vel cœnam, ad drachmam unam sumendus.

PULVIS MANTUANUS.

REC. Radicum Contrayervæ,
Scorzoneræ ana drachmas duas,
Terræ sigillatæ griseæ,
Boli Armenæ,
Lapidum quinque pretiosorum,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Margaritarum præparatarum,
Cornu Rhinocerotis ana drachmam unam,
Lapidis Bezoar Orientalis,
Occidentalis ana drachmas duas.

Misce, fiat pulvis.

Cum Pulvere bezoardico Sennerti multum convenit, & ejusdem est usus.

PULVIS MARTIALIS ANGLICUS.

REC. Limaturæ Martis in alcohol redactæ drachmas sex,
Cassiæ ligneæ,
Nucum moschatarum, ana unciam semis,
Caryophyllorum,
Macis ana drachmas duas,
Sacchari albi uncias duas.

Misce, fiat pulvis.

Cum Pulvere cachectico Quercetani multum convenit, atque in cachexia & febri alba, ex obstructione mensium, laudatur.

Dosis drachma una, quæ circiter sextam partem martis habet.

PULVIS AD MORSUM CANIS RABIDI.

REC. Foliorum Rutæ,
Verbenæ,
Salviæ,
Plantaginis,
Polypodii,
Absinthii vulgaris,
Menthæ,
Melissophylli,
Betonicæ,
Hyperici,
Centaurii minoris ana unciam semis.

Legantur singula eo tempore, quo viribus pollent maximis, papyro seorsim inclusa, in umbra siccentur, & in pulverem terantur.

Autor est Julius Palmarius, Medicus Parisiensis, atque de illo perhibet, quod insigni virtute, & nulli secunda, rabiem arceat, vulnera a cane rabioso inflicta sanet, & terrificum illud symptoma, quo miselli reformidant aquas, impediat.

Dosis drachma semis ad drachmas duas.

PULVIS NEPHRITICUS PRETIOSUS.

REC. Lapidum cancrorum, acido citri saturatorum,
Lapidis Judaici præparati ana unciam unam,
Lyncis præparati,
Margaritarum Orientalium præparatarum,
Operculorum cochlearum ana drachmam unam.

Misceantur, fiat pulvis subtilissimus.

Commendabatur nephritide & calculo vesicæ laborantibus, ast præter virtutem absorbentem nil ab eo expectes!

Dosis scrupulus unus.

PULVIS PANNONICUS, MINUS PRETIOSUS.

REC. Boli Armenæ præparatæ,
Terræ Lemniæ ana unciam unam,
Corallii utriusque,
Spodii,
Cornu cervi, philosophice præparati,

Rasuræ

Rafuræ eboris ana drachmas fex,
Matris perlarum, acido citri faturatæ, uncias duas,
Radicis Contrayervæ unciam unam,
Croci Orientalis drachmam unam.

Mifce, fiat pulvis.

Vires, quæ fequentis.

PULVIS PANNONICUS RUBER ORDINARIUS.

REC. Boli Armenæ præparatæ uncias tres,
Terræ Lemniæ uncias duas,
Coralliorum alborum præparatorum drachmas fex,
rubrorum præparatorum drachmas quatuor,
Margaritarum præparatarum drachmas quinque,
Lapidum Hyacinthi,
Smaragdi,
Rubini,
Sapphiri,
Cornu cervi, philofophice præparati, ana unciam femis,
Rafuræ eboris drachmas tres,
Spodii drachmas quinque,
Cinnamomi drachmas duas,
Caryophyllorum,
Croci ana drachmam unam,
Seminis Acetofæ,
Sandali rubri ana drachmas duas,
albi,
Corticum citri ana drachmam unam femis,
Folia auri numero viginti quatuor.

Mifce, fiat omnium pulvis fubtiliffimus.

A longo tempore pulveris hujus ufus receptus eft. Videtur autem Autor incognitus eum præcipue febribus caftrenfibus, quæ in Hungaria frequenter, cum dyfenteria, graffantur, accommodare voluiffe.

Sunt adhuc qui illum præfcribunt in variolis & morbillis, febribus continuis & dyfenteriis malignis. Pueris ac infantibus mulierculæ vulgo contra convulfiones & in febribus, e dentitione ortis, propinare folent, non diftinguentes vocabulum germanicum Gift *a* Gicht, *quo priori venenum, pofteriori autem convulfionem & epilepfiam fignificamus.*

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

Proftat in officinis noftris etiam INCOMPLETUS, demptis fcilicet *Margaritis, Lapidibus pretiofis* atque *Foliis auri nihilominus in utili abundantia laborans.*

PULVIS AD PARTUM.

REC. Boracis unciam femis,
Caftorei veri,
Croci ana drachmam unam femis,
Olei Cinnamomi guttas octo,
Succini guttas fex.

Mifce, fiat pulvis.

Ad partum facilitandum, fœtum vivum & mortuum expellendum, datur.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

PULVIS PECTORALIS BALSAMICUS WEDELII.

REC. Radicis Liquiritiæ unciam unam,
Iridis Florentinæ drachmas duas,
Florum Sulphuris unciam femis,
Benzoës fcrupulum unum,
Sacchari canti albi uncias duas,
Olei Anifi,
Fœniculi ana guttas decem.

Mifce, fiat pulvis.

Demulcet & refolvit.

Dofis fcrupulus unus ad duos.

PULVIS PECTORALIS RESOLVENS WEDELII.

REC. Radicis Ari,
Iridis Florentinæ,
Antimonii diaphoretici,
Florum fulphuris,
Cinnabaris nativæ,
Oculorum Cancrorum ana unciam femis.

Mifce, fiat pulvis.

Lentos, pulmonibus impactos, humores refolvit & excutit.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

PULVIS PLEVRITICUS.

REC. Mandibularum lucii pifcis,
Dentium apri, fine igne præparatorum,
Lapidum percarum,
Talorum leporum ana unciam femis,

Oculorum cancrorum præparatorum unciam unam,
Seminis Cardui benedicti drachmas duas.

Misce, fiat pulvis.

PULVIS PLEURITICUS ALIUS, SECUNDUM MYNSICHTUM.

REC. Florum Sulphuris unciam femis,
Dentium Apri,
Mandibularum Lucii pifcis ana unciam unam.
Florum papaveris unciam femis.

Mifce, fiat pulvis.

Pleuriticis offeruntur hi pleuritici dicti pulveres ex aqua Cardui benedicti vel alia diapnoica, & ad miraculum pofteriorem nonnunquam, brevi tempore, dolores mitigaffe, dicunt; vix & ne vix quidem a terreis talia miracula deducere licet.

Dofis utriusque fcrupulus unus vel drachma femis.

PULVIS PRÆCIPITANS STAHLII.

REC. Concharum marinarum præparatarum,
Matris perlarum præparatæ,
Cornu cervi ufti præparati,
Oculorum cancrorum præparatorum ana unciam femis,
Antimonii diaphoretici drachmam unam.
Cinnabaris nativæ præparatæ drachmam femis.

Mifce, fiat pulvis fubtiliffimus.

Eft abforbens, & conducit illis, quibus ventriculus acido oneratus eft; loco temperantis pulveris etiam præfcribitur illis, qui falia & nitrum ferre nequeunt.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

PULVIS PURPUREUS ANGLICUS.

REC. Cornu cervi fine igne præparati,
Succini albi,
Coralliorum rubrorum,
Matris perlarum ana unciam unam,
Oculorum cancrorum,
Chelarum cancrorum ana uncias duas,
Croci fcrupulum femis,
Coccionellæ fcrupulos duos.

Coccionella & crocus, aceto vel fucco citri trita, reliquis præparatis, vel in pulverem fubtiliffimum tritis, admifceantur.

Laudatur in variolis & morbillis.

Dofis fcrupulus unus vel drachma femis.

PULVIS RESOLVENS STAHLII.

REC. Concharum fine igne præparatarum,
Antimonii diaphoretici,
Nitri crudi puriffimi ana uncias duas.

Mifce, fiat pulvis.

Conducit ad humores lentefcentes refolvendos, in ipfis febribus, quin multis pulveribus fic dictis bezoardicis, inprimis ex lapidibus pretiofis compofitis, præftat.

PULVIS RESOLVENS COMPOSITUS.

REC. Pulveris præcedentis refolventis uncias tres,
Extracti Chacarillæ unciam unam.

Mifce.

In morbis pectoris, peripneumonia, pleuritide, egregias refolvendi vires poffidet; fic etiam in diarrhœis febrium acutarum, & dyfenteria omnibus aliis palmam præripit.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis & ultra.

PULVIS SCILLÆ COMPOSITVS STAHLII.

REC. Radicis Scillæ recentis libram unam,
Vincetoxici, five Hirundinariæ pulverifatæ uncias quatuor.

Scilla recens in mortario marmoreo, piftillo ligneo, in pultem contundenda, cui additur Vincetoxici radix ficcata &, recens pulverifata, impaftentur; poftea leni calore exficcata rurfus pulverifentur.

Eft hic pulvis refolvens præftantiffimum in afthmate humido, catarrho fuffocativo, œdematibus & cachexia.

Dantur pauca grana, tria, vel quatuor, ad fummum quinque. Poteft pilulis laxantibus

bus commode misceri, celeberrimum Stahlium clysteribus etiam indidisse, clarissimus Schulzius perhibet.

PULVIS STERNUTATORIUS.

REC. Radicis Liquiritiæ drachmas tres,
Ellebori albi drachmas duas,
Herbarum Majoranæ,
Basilici,
Foliorum Nicotianæ,
Florum Lavendulæ,
Liliorum convallium ana unciam semis,
Cinnamomi drachmas tres,
Styracis drachmas duas.
Fiat omnium pulvis subtilissimus, cui adde
Olei destill. Lavendulæ,
Ligni Rhodii ana guttas duodecim,
Caryophyllorum guttas octo,
Sacchari albi unciam unam,
Coloris cœrulei Indici drachmam semis,
Moschi, in aqua Rosarum soluti, grana quinque.

Usus omnibus notissimus.

PULVIS STERNUTATORIUS ALBUS,

sive

ELÆOSACCHARUM CEPHALICUM CAMERARII.

REC. Olei destill. Majoranæ,
Caryophyllorum,
Ligni Rhodii ana guttas tres,
Cinnamomi,
Citri,
Fœniculi,
Lavendulæ ana guttas duas,
Moschi grana tria,
Sacchari albissimi uncias tres semis.
Misceantur exactissime, & in vitro serventur.

Usus est sequentis.

PULVIS STERNUTATORIUS ALBUS,

vel

ELÆOSACCHARUM CEPHALICUM GMELINI.

REC. Sacchari albissimi uncias duodecim,
Ambræ griseæ,
Moschi ana scrupulum semis,
Olei destill. Cinnamomi,
Caryophyllorum ana guttas quindecim,
Anisi,
Anthos,
Lavendulæ,
Majoranæ ana drachmam semis,
Ligni Rhodii,
Succini ana scrupulum unum.
Ambra dissolvitur in oleis; Moschus vero in parva quantitate aquæ rosarum, quæ postea saccharo commiscentur.

Non solum naribus, loco pulveris sternutatorii, attrahi potest, sed etiam in affectibus spasmodicis ac paralyticis linguæ adhiberi.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS STERNUTATORIUS NOPSII.

REC. Radicum Caryophyllatæ,
Iridis Florentinæ ana scrupulos duos,
Ellebori nigri scrupulum unum,
Herbæ Basilici scrupulos octo,
Betonicæ,
Rorismarini ana drachmam unam,
Salviæ hortensis drachmas duas,
Florum Anthos,
Betonicæ,
Salviæ ana scrupulum unum,
Lavendulæ scrupulos quatuor,
Liliorum convallium drachmas tres,

Florum Rofarum rubrarum fcrupulos feptem,
Seminis Anifi,
Erucæ ana fcrupulos quinque,
Pæoniæ fcrupulos duos,
Caryophyllorum aromaticorum drachmas fex,
Cubebarum drachmas tres,
Cardamomi minoris drachmam unam.
Mifceantur, & fiat omnium pulvis tenerrimus, addantur
Succini albi præparati fcrupuli quatuor,
Olei deftill. Caryophyllorum,
Majoranæ,
Anifi ana guttæ decem,
Mofchi grana fedecim.

A longo tempore in officinis in ufu eft. Vires ex nomine patent.

PULVIS STERNUTATORIUS VARIEGATUS.

REC. Radicum Cyperi rotundi,
Iridis Florentinæ ana drachmas tres,
Foliorum Nicotianæ drachmas fex,
Herbæ Majoranæ,
Florum Calendulæ,
Cyani ana drachmas duas,
Liliorum convallium,
Rofarum rubrarum ana drachmas tres.
Minutiffime incifis adde
Olei Caryophyllorum,
Lavendulæ,
Ligni Rhodii ana guttas triginta.
Mifce, atque pro lubitu addantur
Mofchi in aqua rofarum foluti grana tria.

Tam oculis ob colorem varium, quam naribus ob odoris fuavitatem, gratus eft.

PULVIS STOMACHICUS BIRCKMANNI.

REC. Radicum Ari præparatarum uncias duas,
Acori vulgaris,
Pimpinellæ ana unciam unam,
Oculorum cancri unciam femis,
Cinnamomi drachmas tres,
Salis Abfinthii,
Juniperi ana drachmam unam,
Sacchari rofati ad pondus omnium.
Mifceantur, & in pulverem redigantur.

Magnis encomiis pulverem hunc laudat Quercetanus: Exhibetur, inquit, non tantum ad ventriculum roborandum, „ cui proprie convenit, fed etiam ad capitis affectus, ad hemicranias acutiffimas, vertiginem, melancholiam hypochondriacam, cachexiam & fimiles affectus; ad calculum etiam & febrem quartanam porrigitur, habet enim facultatem deoppilandi hepar, lienem & mefenterium, & diffolvendi & liquefaciendi tartarum glutinofum, qui plurimorum morborum caufa exiftit. „

Dofis drachma una ad drachmas duas, & ultra.

PULVIS AD STRUMAS.

REC. Spongiarum combuftarum uncias novem,
Arcani duplicati uncias duas,
Radicis Vincetoxici unciam unam,
Cinnamomi drachmas duas.
Pulverifata mifceantur.

Ad ftrumas & fcrophulas abigendas probatæ eft virtutis, et ob fecuritatem palmam præripit aliis ejusmodi pulveribus, quos aromata acriora ingredi folent.

Dofis fcrupulus unus vel duo. Pro lubitu mifceri poteft cum faccharo, vel cum fyrupo in Electuarium redigi.

Sumitur matutino tempore & ante fomnum, luna decrefcente.

PULVIS TEMPERANS.

REC. Lapidum cancrorum, fubtiliffime pulverifatorum,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana uncias duas,
Matris Perlarum præparatæ,
Tartari vitriolati ana uncias quatuor,
Nitri puriffimi cryftallifati uncias octo,

Cinna-

Cinnabaris factitiæ puriffimæ, in alcohol redactæ, unciam unam & drachmas duas.

Mifce, fiat pulvis.

Variæ circumferuntur defcriptiones hujus pulveris; omnes vero, vel plurimæ, cum hac noftra conveniunt, tam refpectu quantitatis nitri, quam abforbentium & cinnabaris. Nonnullæ tamen loco Tartari vitriolati, Arcanum duplicatum præfcribunt; atque coralliis & matri perlarum, antimonium diaphoreticum & conchas fubftituunt. Cinnabaris in his facit partem decimam quartam, in aliis decimam quintam.

Vix tamen notabilis intercedit, intuitu virium, differentia; igitur hanc, quam in priori editione hujus libri dedimus defcriptionem, utpote in plurimis noftris officinis jam ufitatam, fervare maluimus, quam præter neceffitatem immutare.

Ad fanguinis æftum temperandum & vitiofos humores, in primis viis, corrigendos, utiliter datur.

Dofis fcrupulus unus ad fcrupulos duos.

PULVIS AD TORMINA INFANTUM.

REC. Pulveris epileptici Marchionis,
Radicum Iridis Florentinæ,
Liquiritiæ ana drachmas fex,
Seminum Anifi,
Lycopodii,
Fœniculi ana drachmas duas,
Croci Auftriaci fcrupulum unum.

In pulverem trita ferventur.

Ad infantum morbos ab acido in primis viis, flatibus, torminibus, & urinæ retentione atque ardore commendatur.

Dofis fcrupulus femis ad fcrupulum unum.

PULVIS TUNCHINENSIS.

REC. Mofchi optimi grana fedecim,
Cinnabaris Antimonii nativæ,
præparatæ ana grana duodecim.

Mifce pro una dofi ordinaria.

Primaria ejus virtus laudatur adverfus effectus morfus rabidi canis, manias et melancholias, febres malignas & exanthematicas varias; fudorem copiofum excitando. vid. Prof. Gmelini Differt. Tubingæ A. 1750. *edita.*

Circa ufum autem hujus pulveris fcrupulum maxime movere poteft infida Mofchi pretiofi, mangonio obnoxii, qualitas.

PULVIS CONTRA VERMES.

REC. Radicum Filicis fœminæ ramofæ,
Rhabarbari veri,
Seminis cynæ,
Mufci corrallini ana unciam unam.

Mifce, fiat pulvis.

Lumbricos expellit.

Dofis eft fcrupulus unus ad drachmam femis; repetitis vicibus dari debet, & pro lubitu, atque neceffitate, vel Mercurio dulci, vel Æthiope minerali, nec non Diacrydio acui poteft.

PULVIS VIENNENSIS ALBUS VIRGINEUS, DIAPHORETICUS.

REC. Glaciei Mariæ libram unam,
Lapidis fpecularis libras duas.

A fordibus optime purgata in crucibulo calcinentur, poftea fuper porphyritem terantur, denique, affufa copiofa aqua, pars fubtilior, per inclinationem, feparetur, quæ ficcata ufui fervetur.

Pulvis hic falfo a nonnullis pro terra alcalina, acidum abforbente, habetur, cum potius fit gypfea. Sunt tamen qui utilem credunt effe in nimio æftu febrili, ad bilem infringendam, calorem minuendum, & fitim levandam.

Dofis fcrupulus unus.

PULVIS VITÆ IMPERATORIS.

REC. Radicum Zedoariæ,
Enulæ,
Calami aromatici,
Pimpinellæ,
Galangæ,

Caryophyllatæ,
Liquiritiæ ana drachmas duas,
Herbarum Scolopendrii,
Veronicæ,
Cardui benedicti,
Florum Centaurii minoris ana drachmam unam.
Foliorum Sennæ electorum unciam unam femis,
Seminum Anifi,
Fœniculi,
Carvi,
Petrofelini ana drachmam unam femis,
Baccarum Juniperi drachmas tres,
Cinnamomi ana drachmam unam,
Cubebarum,
Cardamomi ana fcrupulos quatuor,
Macis,
Cornu cervi ufti ana drachmas duas,
Rhapontici veri unciam femis,
Rhabarbari electi drachmam unam femis,
Cremoris Tartari drachmas tres,
Sacchari candi albi uncias quatuor femis.

Mifce, fiat pulvis.

Ad ventriculum roborandum, flatus pellendos, nec non ad tuffim fenum, ab indigeftione ortam, commode adhibetur.

Datur a drachma una ad drachmas duas.

RADICIS ARI PRÆPARATIO.

Colligenda eft radix primo vere, dum germinare incipit, mundata, & cultello eburneo in orbiculos diffecta, infundatur vino albo, & maceretur in loco frigido, per viginti quatuor horas; quibus elapfis, vinum per inclinationem feparetur, & radix, in furno vel clibano ficcata, in pulverem teratur, & ufui affervetur.

Incidit & refolvit; ad Pulverem ftomachicum Birckmanni *requiritur, & fæculis longe præferenda eft.*

Dofis grana decem ad fcrupulum unum.

REGULUS ANTIMONII MARTIALIS.

REC. Clavorum ferreorum purgatorum uncias octo,

Candefactis in crucibulo injice fucceffive
Antimonii Hungarici uncias fedecim,
optime fufis adde
Nitri uncias tres.

Hæc probe, per horæ quadrantem & ultra, igne fat forti, ad inftar aquæ, fufa, fluentia cono euforio, fevo illito, infundantur, conum in ipfa fufione continuo percutiendo, & promovendo reguli fubfidentiam & feparationem. Refrigeratis omnibus, eximatur tota maffa, cui in fundo adhærebit regulus, fuperiore fui parte jamdum ftellam obfcure ferens, qui, a fcoriis feparatus, denuo fecunda & tertia vice, additis femper
Nitri duabus, vel tribus unciis, fundi, & calici fuforio immitti poteft; poft fingulas adminiftrationes, fcorias feparando; fic mox, fecunda aut tertia fufione peracta, in parte fuperiore reguli, ftella accurate conformata, & quafi ad normam exacta, deprehendetur.

Ufibus chymicis potius, quam medicis, infervit, & ad fcyphos vomitorios, addito duplo ftanni pondere, in quibus vinum infufum emeticum evadit.

REGULUS ANTIMONII MEDICINALIS.

REC. Antimonii crudi optimi uncias quinque,
Salis communis uncias quatuor,
Tartari unciam unam.

Trita in pulverem tenuem exacte mifce, ac in crucibulo candenti inftitue fufionem, ut fluant per horæ quadrantem, inftar aquæ; exemtum poftea igne crucibulum quiefcat & refrigeretur. Fracto crucibulo ea portio, quæ fub hoc labore præ altera copiofiore fale referta eft, & fuperiora occupat, fcoriarum nomine feparetur; inferior portio picei coloris, fplendens, quæ (licet impropric) *Regulus* dicitur, fubtiliffime fupra Porphyritem teratur, atque pulvis, colorem puniceum jam referens, vafe optime claufo in loco ficco fervetur.

Laudatur ad febres intermittentes, & Febrifugum Cranii *vocatur. Ingreditur porro* Pulverem alexipharmacum Rollwagii *dictum. In lymphæ vitiis, fcabie, arthritide,*

tide, hydrope, præsertim anasarca, cum Mercurio dulci administratus, optime evenisse visus est.

Notandum autem venit, regulum hunc semper in loco calido sicco asservandum esse, alias facile vomitum in sensibilioribus, illius usu, excitari, deprehensum est.

Dosis grana decem, quindecim, ad grana viginti quinque.

REGULUS ANTIMONII SIMPLEX.

REC. Antimonii electi libras duas,
Tartari libram unam semis,
Nitri uncias sedecim.

Misceantur, & in crucibulo ignito detonentur, postea, igne vehementiore adhibito, fundantur, fusa in conum fusorium, calefactum & sebo illitum, effundantur, conum, ut in fundum abeat regulus, concutiendo; tandem scoriæ ab eo separentur, & regulus aqua abluatur.

E scoriis, aqua solutis, per præcipitationem, SULPHUR AURATUM parari potest.

Variis laboribus chemicis inservit hic regulus.

RESINA GIALAPPÆ.

REC. Radicum Gialappæ, quantum libet.

Crassiuscule contusis affundatur Spiritus vini optime rectificatus, ut tres vel quatuor digitos supereemineat. Stent infusæ in loco calido, per aliquot dies, postea colentur, cum forti expressione, extractionem hanc toties repetendo, quousque Spiritus vini non amplius tingatur; tandem conjunctis & filtratis extractionibus affundatur aqua fontana, qua ad fundum præcipitatur resina, *Magisterii* nomen inde nacta, & spiritus vini destillando separetur. Resinosa substantia Gialappæ, in fundo cucurbitæ hærens, aqua clara aliquoties lavetur, & in vase, in aquam ferventem immisso, ad piceam consistentiam redigatur, atque in cylindros contortos efformata, servetur.

Est purgans universale & præcipue pilulis laxantibus pro stimulo additur. Nunquam sola dari debet, intestinis enim adhæret, & non solum tormina & hypercatharses, verum etiam funestas inflammationes excitare potest. Optima methodus exhibendi est in pilulis, ubi extractis jungitur, & particulæ resinosæ disgregantur. Amygdalis vel Pineis trita, ab oleosa earum substantia quidem dissolvitur, verum ita vehiculo frigido assumi debet, ne resina rursus coaguletur. Pessimus modus est, illam exhibendi, si in spiritu soluta, absque syrupi additione, datur; mox enim, e spiritu præcipitata, pristinam piceam substantiam induit.

Dosis in pilulis grana quatuor, sex, vel septem; in forma pulveris, cum Amygdalis triti, usque ad scrupulum semis, in robustioribus, ad grana duodecim ascendere licet.

RESINA SCAMMONII.

Pari opera & methodo, qua Gialappæ resina sive magisterium, conficitur.

Easdem habet vires, & eadem exhibetur dosi & modo.

ROOB BERBERUM.

REC. Succi berberum depurati libras quatuor,
Sacchari albi libram unam.

Coquantur in vase figulino, ad mellis consistentiam.

Additur julapiis & electuariis. Refrigerat, sitim sedat, & bilem refrænat.

ROOB CERASORUM,
MORORUM,
RIBIUM,
RUBI IDÆI.

Pari modo parantur, atque easdem habent virtutes.

ROOB CYDONIORUM.

REC. Succi Cydoniorum depurati libras sex,
Sacchari albi libram unam.
Coque ad mellis ſpiſſitudinem.

Leniter adſtringit, ventriculum roborat, ſitim ſedat, atque præprimis bilioſis convenit.

Doſis uncia ſemis ad drachmas ſex.

ROOB CYNOSBATI.

REC. Pulpæ fructuum Cynosbati maturorum libras tres.
Sacchari albi libras duas.
Evaporentur, ad juſtam conſiſtentiam, igne lento.

Leniter adſtringit, & ad nephritidem calculoſam commendatur.

ROOB EBULI.

Fit, Succi granorum Ebuli depurati libram unam, cum
Sacchari unciis duabus,
ad mellis conſiſtentiam, igne moderato, inſpiſſando.

Eſt alexipharmacum atque diureticum; datur hydropicis, ubi per alvum & urinam vires exſerit.

Doſis uncia ſemis ad integram.

ROOB JUNIPERI.

REC. Baccarum Juniperi maturarum, recentium, conquaſſatarum, libras octo.
Coquantur in aqua communi, decoctum per ſetaceum coletur, & ad conſiſtentiam mellis, cum
Sacchari libra una,
lento igne redigatur.

In ventriculi morbis, flatibus pellendis, ad urinam & ſudorem movendum, commendatur; hydropicis etiam conducit, & a nonnullis ruſticorum panacea & theriaca vocatur.

ROOB NUCUM.

REC. Succi, e nucibus viridibus, circa feſtum Baptiſtæ extracti,
Mellis deſpumati ana libram unam.
Coquantur ad juſtam conſiſtentiam.

Commendatur ad ulcera oris & linguæ, item in angina & tonſillis tumefactis, gargariſmis additur.

ROOB SAMBUCI.

REC. Succi baccarum Sambuci maturarum partes ſex,
Sacchari albi partem unam.
Coque igne moderato, cavendo empyrevma, ad conſuetam conſiſtentiam.

Gratius eſt, virtute vero cum ebulino convenit.

ROTULÆ BERBERUM.

REC. Sacchari albiſſimi libram unam.
In pulverem redactum, leni admodum igne, incaleſcat, cui tum adde
Succi berberum, per ſubſidentiam optime depurati, uncias duas.
Sicque, absque omni coctione, in conſiſtentiam tabulati reduc, ac in rotulas, ut artis eſt, effunde.

Cum ſyrupo conveniunt, ad ſitim & ſiccitatem oris, in febribus imprimis, commendantur.

ROTULÆ DIAIREOS.

REC. Specierum Diaireos ſimplicium unciam unam,
Sacchari albiſſimi, in ſufficienti quantitate Aquæ Violarum ſoluti, & ad conſiſtentiam tabulati cocti, uncias duodecim.
Miſce, fiant lege artis rotulæ.

Sunt pectorales; materiam acrem tenuem incraſſant, & expectorationem adjuvant.

ROTULÆ MANUS CHRISTI,
ſive
SACCHARUM PERLATUM.

REC. Sacchari albiſſimi libram unam,

Aquæ rosarum, quantum satis, pro sacchari solutione.

Coquantur ad tabulati consistentiam, & addatur

Matris perlarum præparatæ uncia semis.

Effundatur in rotulas.

Pulveribus analepticis & emulsionibus addi solet.

ROTULÆ CONTRA VERMES.

REC. Seminis Cynæ,
Corallini musci,
Cinnamomi,
Æthiopis mineralis ana scrupulos duos,
Sacchari albi, in aqua rosarum soluti & ad consistentiam tabulati cocti, uncias quatuor.

Fiant lege artis rotulæ.

Uncia continet Æthiopis mineralis scrupulum semis.

Dari possunt a drachmis duabus ad drachmas sex.

SACCHARUM CLARIFICATUM.

Fit, libras duas sacchari albi in libra una aquæ puræ fontanæ solvendo, atque percolando.

Adhibetur electuariis, conditis, &c.

SACCHARUM LACTIS.

REC. Lactis recentis vaccini libras decem.

Reponantur per viginti quatuor horas, auferatur cremor, & residuum lac lento igni exponatur, ut caseosum præcipitetur. Serum, per colatorium separatum, & per chartam bibulam filtratum, in vase figulino vitreato, lento igne, ad sextæ partis remanentiam, evaporetur, atque ad crystallisationem reponatur. Crystalli collectæ aqua frigida abluantur, & in loco tepido, inter chartas, siccentur, atque loco sicco, temperato, in vitro asserventur.

Antispasmodicum, demulcens, anodynum & antarthriticum est; scorbuticis, hecticis & nephriticis convenit. Cavendum vero est, ne sit rancidum, sed recens paratum.

Dosis drachma una ad drachmas duas, & ultra.

SACCHARUM ROSATUM TABULATUM.

REC. Pulveris florum Rosarum rubrarum drachmas duas,
Sacchari albi, in aqua Rosarum dissoluti, & ad consistentiam tabulati cocti, uncias quatuor.

Fiat confectio in tabulis.

Pulveribus, saporis gratia, additur.

SACCHARUM SATURNI CRYSTALLISATUM.

REC. Minii, aut Lithargyrii, quantum vis.

Affunde, in vase vitreo, aceti destillati acerrimi, quantum sufficit, ad eminentiam quatuor ad minimum digitorum, digere in loco moderate calido, sæpius, ab initio præsertim, bacillo aut spatula lignea, ne nimium in fundo concrescat, per unum alterumve diem, agitando, donec acetum a Saturno saturatum, flavescat, & sapore dulcescat. Deinde solutionem decanta, ac novum acetum destillatum affunde, ut denuo aliquot digitos supereemineat, idque toties reitera, novum acetum destillatum affundendo, donec dulcescat. Extractiones omnes conjunge, atque in vase figulino, leni igne, evapora ad cuticulam, & ad crystallisandum repone. Crystallos leni calore exsicca.

Lithargyrium semper cupro inquinatum est; hinc præstat saccharum saturni, vel ex plumbo puro crudo, vel minio præparare; breviori etiam manu, ac citius, leni decoctione, quam digestione, sal extrahitur, & plumbum solvitur; decoctio vero, uti supra diximus, in vase figulino, vitreato, instituenda. Residuum, quod in crystallos abire recu-

recusat, leni igne evaporatur, atque siccatum, in pulverem tritum, servatur.

Externi tantum usus est; refrigerat, mundificat, adstringit & siccat; in collyriis, ad oculorum inflammationem, adhibetur. Sunt, qui interne, ad epilepsiam, gonorrhœam quoque veneream extinguendam, dant, id quod omnino periculosum & noxium.

SAL ABSINTHII, SAL HERBARUM.

REC. Absinthii sicci, vel Herbæ cujuslibet, quantum vis.

In sartagine ferrea super carbones justo calore calefacta, redigatur lente & successive, novam semper Herbæ portionem addendo, in carbonem. Violentia autem ignis & flamma arceantur, imposito sartagini operculo. In fine combustionis virga ferrea movendi sunt cineres, ut æqualiter calcinentur, atque omnes carbones in cineres albos abeant; qui aqua frigida elixiventur, novam adjiciendo aquam, usque dum ultima a cineribus redeat insipida. Lixivium leni calore evaporando, sal alcalinum fixum, ulteriori in aqua solutione, filtratione & evaporatione album, & methodo hac Tacheniana per lentam incinerationem non adeo acre remanet, fusione autem, qua quicquid carbonacei sali adhæsit comburitur, fortius reddendum.

Not. Caveant Pharmacopœi cineres, vel sal ipsum cum sulphure, pro more, calcinare, vel acidum quoddam addere, eo fine, ut sal in crystallos evaporando concrescat; siquidem tali modo non sal alcalinum incineratione Herbarum obtinent, sed neutrum, tartaro vitriolato simile. Hæc salia alcalina, cum non prius ex vegetabilibus obtineantur, quam ubi ignis omnem eorum resolvit mixtionem, specificas plantæ virtutes nequaquam retinent. Neque consultum esse censemus, variorum in posterum salium nomina, in pharmacopoliis venditari, & imposturæ fraudulentove pretii augmento locum relinqui. Ex quocunque fuerint vegetabili parata, inprimis si ab oleo empyrevmatico fuerint depurata, vix different inter se scopo medico, licet levissimæ quædam diversitates subesse possint. Omnia acidum infringunt, humores crassos resolvunt, attenuant, incidunt, urinam & alvum cient. Raro per se solum herbarum sal, sed plerumque cum aliis mixtum, præscribitur. Illustris Bœrhave ad drachmam unam & ultra, in copiosa aqua dissoluta, ad febres intermittentes pertinaces expugnandas, adhibere jussit.

Salva igitur conscientia exulare possent ex Taxa & syllabo Medicamentorum salia numerosa ex singulis vegetabilibus per incinerationem paranda; quibus omnibus vel sal Absinthii unicum, vel ex pluribus plantis, prout lubet, multo principio salino fœtis, mixtim sumtis, per incinerationem Sal Herbarum *vel & sic dicti cineres clavellati bene depurati viliori pretio sal genuinum alcalinum exhibentes substitui possunt.*

SAL ARMONIACUM DEPURATUM.

REC. Salis Armoniaci, quantum vis; solvatur in aqua calida, solutio filtretur; postea in locum frigidum reponatur, & sal in liquore subsidens exsiccetur; liquor vero remanens, pro ulteriori salis collectione, per exhalationem concentretur.

Depuratio quoque fieri potest per novam sublimationem, & tum FLORUM SALIS ARMONIACI nomine venit.

Dantur, scopo resolvendi, in viscerum obstructionibus, præcipue ad febres intermittentes, a scrupulo uno ad drachmam dimidiam, imo integram.

SAL ALCALI VOLATILE EX SALE ARMONIACO.

REC. Salis Armoniaci albissimi, optime exsiccati uncias quatuor,

Cretæ

Cretæ puriſſimæ, pulveriſatæ, leni calore pariter optime ſiccatæ uncias quinque.

Mixtis invicem & retortæ prius immiſſis, quam humidum ex aëre iterum attraxerint, adaptato recipiente, & juncturis clauſis, inſtituatur ex arena ſublimatio, igne ab initio lento; ſub finem fortiori. Ita ſublimatur in collum retortæ, (quod breve & amplum eſto) & vas recipiens ſal alcali album, purum; alias non niſi iterata ſublimatione obtinendum. Sal hoc urinoſum omnis olei empyrevmatici, quod alias ex deſtillatione, ſalibus urinoſis, Cornu Cervi, Lumbricorum &c. adhæret, & diverſitatem eorum aliqualem conſtituit, expers eſt, & tanquam puriſſimum reliquis, ob oleum empyrevmaticum magis calefacientibus præferendum, minori identidem pretio parandum.

SAL VOLATILE ANGLICUM SICCUM.

REC. Salis Tartari uncias duas,
Ammoniaci uncias ſex.

Terantur ſeorſim, atque immittantur cucurbitæ vitreæ, addantur
Olei deſtillati Lavendulæ drachmæ tres,
Spiritus vini rectificatiſſimi uncia una.

Superimponatur ſtatim alembicus, atque leniſſimo igne ſublimetur ſal, quod vitris parvis incluſum, atque operculis vitreis obturatis, ſervetur.

Ex tempore parari poteſt, ſi
Salis Ammoniaci partes duæ,
Tartari pars una, additis,
Olei Lavendulæ, vel alius odorati, guttis aliquot, miſceantur.

Ad olfaciendum offertur hyſtericis, & a cephalalgia vexatis.

SAL CORALLIORUM.

Solutio Coralliorum, aceto deſtillato facta, in vaſe figulino evaporatur, materiæ reſiduæ ſalinæ, ut odore aceti privetur, aquæ fontanæ portio ſuperfunditur, atque denuo, leni coctione, ad ſiccitatem perducitur.

Pari modo etiam parantur

SAL MARGARITARUM.
MATRIS PERLARUM,
OCULORUM CANCRORUM.

Salia hæc ſunt ſolutiones, & virtute omnia gaudent reſolvente, diuretica & ſudorifera.

Doſis ſcrupulus unus ad drachmam dimidiam.

SAL CORNU CERVI VOLATILE.

E cervi cornibus, in ſegmenta mediocria diſſectis, igne aperto, e retorta capaci, recipiente amplo adaptato, & juncturis optime clauſis, una cum ſpiritu & oleo, elicitur, atque agitatione a lateribus recipientis elotum, ab olei parte potiori ſegregatur, rectificatione poſtmodum, e cucurbita vitrea, arenæ igne admodum leni, a ſpiritu quoque ac phlegmate ſeparatur, & oſſium calcinatorum, vel cretæ albæ quadruplo mixtum, ſublimatur, itaque ad puritatem deſideratam & candorem gratum deducitur.

Verum cum hæc deſiderata puritas rarius & difficilius hac methodo obtineatur, aliam addere lubet.

REC. Salis Ammoniaci depurati ſicci uncias quatuor,
Cinerum clavellatorum exſiccatorum uncias octo,
Olei e Cornu Cervi vel aliis oſſibus parati drachma una.

Miſceantur et immittantur retortæ vitreæ in balneum arenæ reponendæ, ex qua in vas recipiens, juncturis bene clauſis, adaptandum, ſal volatile ſufficiente ignis gradu expellatur.

Salia volatilia animalia ſunt alcalinæ naturæ, inſigni gaudent penetrabilitate, reſolvunt, tonum excitant, ſicque ſecretiones omnis generis promovent, atque opem adferre poſſunt, ubi motus excitandi ſunt; e contra ab

ab usu eorum abstinendum, ubi jam per se nimis intensi.

Dantur a granis tribus ad grana duodecim; largiori vero dosi dari possunt, si ab oleo empyrevmatico liberata sunt; facilius etiam senes, quam juvenes, phlegmaticos, quam sanguineos & plethoricos perferre, expertum est.

SAL ESSENTIALE ACETOSÆ ET ACETOSELLÆ.

Herbarum Acetosæ, vel Acetosellæ copiam ingentem concisam, & in mortario lapideo contusam, inter lintea pura, prelo fortiter exprime. Succum expressum sæpius per manicam Hippocratis cola, donec limpidus, purus & tenuis transeat. Liquorem ita depuratum e vitreis vasis, vel figulinis probe vitreatis, leni ebullitione inspissa, ad consistentiam fere Cremoris lactis recentissimi; inspissatum hoc liquidum infunde vitro cylindrico, vel, quod præstat, urinali, ut usque intra collum plenum sit; superaffunde parum Olei olivarum, & in cellam, per septem, octo, vel plures menses repone. Ita sub oleo, quod fermentationem & mucilaginis generationem prohibet, concrescet sal, speciem Tartari referens, qui, per inclinationem, a liquore separatus, & subita aquæ frigidæ affusione, paulum ablutus quam ocyssime a fæce, leniterque exsiccatus, verum exhibet sal plantarum nativum.

Citius etiam hoc sal parari potest, succum acetosellæ, vel per subsidentiam, vel addito albumine ovi, per ebullitionem clarificando, in vitro vel olla vitreata; ad tertiæ vel quartæ partis remanentiam, lenissimo igne evaporando, atque in locum frigidum reponendo: sic plerumque spatio viginti quatuor horarum, sal concrescit, & ad fundum vasis descendit, quod vel siccari, vel in aqua fontana rursus dissolvi, coagulari, & tali modo depurari potest. Paratur in nostra patria larga quantitate Tuttlingæ, ubi acetosella abundantissime provenit.

Acidum gratum est; hinc julapiis refrigerantibus additur, maxime vero apud nos in usu ad maculas atramentosas linteorum delendas.

Adulteratur interdum per cremorem Tartari, cujus admixtio difficiliori in aqua solutione detegitur. Sunt etiam qui aciditatem spiritu Vitrioli vel Nitri augent.

SAL ESSENTIALE TARTARI sive ACIDUM TARTARI CRYSTALLISATUM.

REC. Cretæ puræ pulverisatæ libram unam.

Coquatur cum aquæ fontanæ libris octo in lebete stanneo per integram horam ut omne, quod fortisan inesse possit, salinum extrahatur. A subsidente pulvere cretaceo liquor supernatans decantetur atque denuo aquæ fontanæ libræ octo affundantur, quibus ad ebullitionem deductis successive crystalli tartari pulverisatæ, sub sæpius repetita totius massæ agitatione, eo usque injiciuntur, donec tartarus non amplius cum creta effervescit, neque amplius, facto tentamine, violarum syrupus exinde colorem mutat. Removeatur nunc lebes ab igne, & exspectetur pulveris subsidentia, liquorisque supernatantis limpiditas. Coit sic super abundans in Tartaro acidum cum creta, constituitque *seleniten tartari*. Liquor superstans, qui tartarum tartaritatum continet adeoque non huc pertinet, decantetur & selenites tartari in fundo vasis aliquoties aqua frigida abluatur, posteaque in vas vitreum immittatur, atque ei spiritus vitrioli, qui ex una parte olei vitrioli & aquæ octo partibus componitur, diluti libræ octo cum quadrante superaffundantur. Mixtura sæpius cochleari ligneo agitanda relinquatur super arenam calidam posita per nychthemerum, liquor superstans decantetur, residuum terreum filtro imponendum toties aqua abluatur, donec transiens liquor insipidus fit.

Hi

Hi liquores post adfusum spiritum vitrioli obtenti continent acidum tartari, & per filtrum trajecti inspissantur ad consistentiam Syrupi, sub qua inspissatione gypsea materies adparet, ut ideo inspissatus liquor denuo per filtrum trajiciendus & postea demum in loco frigido ad crystallisationem reponendus sit. Reliquus post crystallisationem liquor denuo similem in modum inspissatur, & sic successive crystalli salis essentialis tartari repetito labore acquiruntur quæ postea super chartam expansæ desiccandæ sunt et acidum vegetabile concentratum constituunt, quod cum sale essentiali acetosellæ quidem convenit sed multo meracius est.

NB. Ut certus esse queas, acidum vitriolicum non majori, quam par erat, quantitate adhibitum fuisse, hoc experimentum cum liquoris, qui acidum tartari continere dictus est, parca quantitate instituitur, ut huic aceti saturnini aliquot guttæ instillentur, unde mox pulvis albus præcipitatur, qui si spiritu nitri iterum solvitur, tunc acidum tartari non est acido vitrioli contaminatum. Si non solvitur, indicium est, continere acidum vitrioli admixtum, quod vitium corrigitur additione aliquot unciarum selenitæ tartari, ut acidum vitrioli sic adhæreat terræ calcareæ, gypsum constituat, et acidum tartari relinquat!

SAL DIGESTIVUM sive FEBRIFUGUM SYLVII.

REC. Residuum a destillatione spiritus salis Ammoniaci, qui cum sale alcalino præparatus est, solvitur in aquæ communis puræ ferventis sufficiente quantitate. Solutio filtratur per chartam, & evaporatur in olla terrea vitreata, ad siccitatem usque, agitando spatula, donec sal relictum fuerit siccum & albissimum.

Vires sunt attenuantes, incidentes & resolventes. Prodest in febribus quartanis, nec non tertianis, diaphoresin & urinam movet, refrigerat, & ad scrupulum unum dari potest.

SAL HERBARUM, vide SAL ABSINTHII.

SAL MIRABILE GLAUBERI,

Ipsa natura hoc sal in fontibus salinis producit, potest varia ratione v. g. sub præparatione salis Armoniaci ex acido vitriolico, sale communi et alcali volatili obtenti acquiri, sed in pharmacopoliis plerumque paratur ex isto residuo sale, quod post destillationem spiritus Salis Glauberiani, in fundo retortæ vel cucurbitæ reperitur, dum aqua fontana fervida dissolvitur, solutio filtratur atque evaporatur, donec pelliculam formare incipit. Tum quietum in loco frigido reponitur, ubi in massam glacialem coire solet. In fundo manebit liquor corrosivus, a crystallis separandus. Si vero sal ille, ex alcali Salis communis et acido Vitrioli constans, in aquæ fervidæ sextuplo solvitur, solutio parum inspissatur, & in vitro magno reponitur, tum concrescit in pulcherrimas crystallos, singularis formæ, satis magnas, in aëre non deliquescentes, & calore in pulverem album fatiscentes. Facta in aqua solutione salis, si purum fuerit, addito lixivio alcalino, nihil terræ alcalinæ præcipitatur; si impurum, ope lixivii alcalini depurari potest, denuo crystallisando.

Sal rite paratus & in pollinem redactus, triplo aceti, cerevisiæ, vini, vel aquæ mixtus & repositus, crystallisatione sua conglaciationem refert. Addito carbonum pulvere & in crucibulo fusus, sine sulphuris additione, massam exhibet, Hepar sulphuris dictam, ex qua verum sulphur minerale præcipitari potest. Interne leniter incidendo, detergendo, stimulando, urinam pellendo, alvum movendo, resolvendo, laudem meretur.

SAL LUMBRICORUM VOLATILE.

Ad normam Salis cornu cervi paratur.

Viribus etiam cum illo convenit.

Datur & eadem doſi.

Sunt, qui vim magis antiſpaſmodicam adſcribunt, quam cæteris ſalibus volatilibus.

SAL POLYCHRESTUM E NITRO ET SULPHURE.

REC. Nitri puri, ſiccillimi,
Sulphuris ana partes æquales.

Terantur invicem, mixtum per exiguas portiones ingeratur crucibulo candenti, ea lege, ut nova portio non ingeratur, antequam prior penitus ceſſaverit detonare. Omnis maſſa ſalina adhuc per dimidiam circiter horam detineatur in crucibulo candente, et crebro agitetur, ut, ſi quid ſulphuris ignis actionem non eſſet expertum, adhuc deflagretur. Poſt refrigerationem ſal aqua fervida ſolvitur, filtratur, et evaporatione debita in cryſtallos redigitur.

Ex alcali nitri & acido ſulphuris ſic formatur ſal medium, Arcano duplicato analogum, licet facilius in aqua ſolubile.

Earundem cum illo virium.

SAL POLYCHRESTUM DE SEIGNETTE.

REC. Sodæ Hiſpanicæ, quæ eſt ſal e planta Kali paratum, libram unam,

Diſſolvatur in
Aquæ fontanæ ferventis libris tribus.

Solutio per chartam filtretur, & in vaſe figulino ebulliat, inter bulliendum inſpergatur
Cryſtallorum Tartari, in pulverem tritarum, quantum lixivium Sodæ capere poteſt; ſufficiunt plerumque unciæ ſex, vel ſeptem.

Mox, poſt additionem cryſtallorum Tartari, oritur effervescentia, quæ per intervalla ceſſat & renaſcitur. Tandem præcipitatur pulvis levis, cineritii coloris. Liquor ſupernatans, per chartam filtratus, ad tertias lento igne evaporatur, atque ad cryſtalliſationem reponitur.

Vix determinari poteſt pondus certum cryſtallorum tartari. Soda enim non eadem ſemper eſt, & vel majorem, vel minorem quantitatem Salis Alkali continet. Cryſtallorum Tartari igitur tantum addere neceſſe eſt, uſque dum effervescentia omnis ceſſet, quod ſignum eſt ſaturationis.

Cum tartaro ſolubili, vel tartariſato convenit, & easdem vires habet. Loco Salis Anglici cathartici, a drachmis duabus ad ſex, in aqua ſolutus, dari poteſt. Urinam ciet, & alvum movet, absque ulla moleſtia.

SAL SEDATIVUM HOMBERGII.

REC. Boracis pulveriſatæ uncias quatuor;

Solve in ſufficiente aquæ fervidæ quantitate, affunde
Olei Vitrioli concentrati drachmas decem,
vel eam quantitatem, quæ ſufficit, ut mixtum ſyrupi violarum colorem cæruleum non mutet.

Leni igne, usque dum ſpicula ſalina conſpiciuntur, evaporatur liquor, qui refrigeratus largietur cryſtallos ſplendentes tenues, leves quas ſal ſedativum vocant. Remanens liquor denuo, ad abigendam humiditatem, igni admovetur, & frigori exponitur, donec omnes ejusmodi cryſtalli ſeceſſerint, quæ aqua abluendæ ſunt, ut perfecte ab adhærente ſale Glauberi depurentur. Subquadruplum ponderis Boracis ad laborem recepti æquare ſolet ſal deſideratum, *Cryſtalliſationis* ope hoc modo obtentum. Reliquus poſt excuſſum ſal ſedativum liquor continet ſal mirabile Glauberi facile ſub frigore in cryſtallos concreſcens.

Obtinetur quoque ſal ejusmodi ſedativum tenerrimum, minori autem quantitate, & majori pretio per *ſublimationem;* ſi mixtum ſupra dictum Retortæ ingeritur, & ex arena lento primum calore abſtrahitur, tum igne per gradus aucto ſal ſiccum evehitur.

Utra-

Utraque ratione paratum difficulter in aqua est solubile, alcohol subit, &, ut viridi flamma ardeat, efficit. Si cum sale Sodæ unitur, denuo borax surgit, quippe quæ ex alcali minerali & sale sedativo constat.

Sali sedativo, quod etiam SAL VITRIOLI NARCOTICUM dicitur, adscribuntur vires narcoticæ & temperantes, in febribus acutis, cephalalgia, spasmis dolorificis. An certo effectu? dubitatur merito.

Dosis grana tria, ad decem.

SAL SUCCINI VOLATILE.

REC. Rasuræ Succini quantum lubet;

Immittatur Retortæ, cui ea est amplitudo, ut ejus non nisi trientem succinum repleat, jungitur ipsi ope vesicæ bubulæ excipulum; instituitur destillatio ex balneo arenæ primolento & successive aucto ignis gradu. Primo prodit phlegma acidulum, quod sequitur oleum flavum, deinde rubrum, & cum illo & subsequente oleo nigro, sal volatile. Excipulum crebro evacuetur. Sal, quod cum oleo flavo sublimatur, & faciliori negotio colligi potest, a parietibus vitri auferatur; quod vero cum oleo rubro & nigro prodit, phlegmate prægresso solvatur, per chartam emporeticam antea madefactam ab oleo separetur, & leni evaporatione in crystallos cogatur, quæ ab adhærente oleo badio colore tinctæ esse solent. Salis sexagesima circiter pars ex succino obtinetur. Ob caritatem pretii quandoque vel sale ammoniaco, vel cremore tartari, vel aliis salibus mediis & oleo succini adulteratum deprehenditur. In priori casu terendo cum sapone madefacto aut alcali fixo, urinosum spirat; in posteriori super ignem detentum non totum volatile avolat. Depurari potest sal suspectum solutione in aqua calida, filtratione, evaporatione & tandem crystallisatione. Magis album evadit si addita una quarta argillæ parte per sublimationem depuratur.

Non solum ad Liquoris cornu cervi succinati præparationem inservit; sed & per se in affectibus hystericis, catarrhalibus & nervinis utiliter adhibetur; egregium etiam est diureticum, & penetrans aperitivum; ob oleum vero, quod illi adhæret, motus excitat.

Datur a granis tribus ad scrupulum semis, &, si probe ab oleo depuratum, ad scrupulum integrum ascendere licet.

SAL TARTARI FIXUM.

Tartarus in vase terreo non vitreato reverberatur, ad albedinem usque; tum, aqua communi solutus, filtratur, & in sal coagulatur, quod repetita solutione & coagulatione, purius redditur.

Est salium alcalinorum omnium optimum ac purissimum. In Medicina non minus quam ad chymicos labores inservit.

Purgantium debiliorum, utpote rhabarbari, & foliorum sennæ, vires excitat.

SAL TARTARI VOLATILE.

Fœces vini in umbra, super asseres effusæ, siccantur, ex retorta vitrea per gradus, sicut spiritus Tartari, destillantur; sic prodit, una cum oleo & spiritu, sal volatile, quod aqua fontana calida dissolvitur, atque ab oleo extrahitur & separatur, e cucurbita sublimatur & depuratur.

Est sal alcali cum oleo empyreumatico intime mixtum.

Vires diaphoreticæ & diureticæ partim oleo huic empyreumatico sunt adscribendæ; igitur cum eadem cautela adhibendum, qua salia volatilia animalium propinare jussimus.

SAL TARTARI VOLATILE TACKENII.

REC. Salis volatilis urinæ uncias duas,
Aceti destillati fortissimi uncias octo.

Digerantur leni calore, per aliquot dies; postea leni igne acetum, per destillationem, evocetur, atque

Aceti nova quantitas superfundatur, & post digestionem abstrahatur. Sali relicto

SAPO TARTAREUS, five CORRECTOR STARCKEY.

REC. Salis Tartari puriffimi, vel potius falis, ex lixivio Magiftra prioris proceffus per evaporationem obtinendi, libram femis.

Fluat in crucibulo, forti igne, per horam unam aut alteram, ficut pro paranda tinctura tartari fieri folet, ut igneus quafi ac acerrimus fiat. Hunc falem effunde in mortarium ferreum, probe calefactum, & piftillo pari modo calente in pulverem tenuem tere, quem, ab igne adhuc ferventem & tantum non candentem, immitte in purum, ficcum, calidiffimum vitrum, urinale vulgo dictum, in loco calido & ficco, die fereno; ipfo momento, quo fal fervidus in vitri fundo collectus hæret, inftillatur oleum Terebinthinæ deftillatum, puriffimum ac æthereum, nullo modo adulteratum, pariter calefactum, guttatim, ita, ut gutta guttam trudat, in mediam partem falis ferventis, tum, ingenti cum fumo & fibilo ftrepente, trahetur illapfum oleum illico in falem fiticulofum, ad intima ufque, & diffundet fe per totam maffam falinam. Inftillatio continuatur ocyffime, donec tantum olei in falem attractum fit, ut purum fupernatet, ficque omnem acceffum aëris a fuperficie falis arceat, impediatque. Reponitur vitrum in locum fubterraneum, charta tectum, brevi oleum difparebit, unitum fali alcalino; affunditur tum iterum aliquid olei calidi ejufdem, & baculo ligneo mifcetur priori maffæ. Reponitur, ut prius, ficque pergitur, donec triplum fere olei fali fic adunatum fit; eritque maffa faponacea, æquabilis, mire penetrabilis. Quæ, quo magis conteritur & movetur, eo citius & felicius perficietur.

Cognofcimus bene abfolutum effe opus, quando hic fapo aquæ mifcetur, fine olei nota.

Corrector vocatur, quod fi opio, vel alii vegetabili, ob vehementiam alias nocuo, exempli gratia Elleboro, additur, id corrigere credebatur.

Additur hic fapo pilulis polychreftis Starcheyanis, fuo loco defcriptis.

Abftergit, aperit, diureticus & balfamicus eft, atque in gonorrhœa & hydrope feliciter adhibetur.

Dofis grana octo, ad undecim, in vehiculo aquofo.

SCILLÆ PRÆPARATIO.

Scilla integra paftæ e farina & aqua, ex qua panis pinfi folet, involvitur, poftea in clibano cocta, eburneo vel ligneo cultello fquamæ a fe invicem feparantur, & filo trajectæ, in umbra ficcantur.

Attenuat, incidit, & refolvit potenter, in affectibus pectoris, a vifcida, craffa, materia ortis, hydrope & cachexia commendatur.

Dofis in infufo fcrupulus, vel drachma femis; in fubftantia vel pulvere grana tria, vel quinque.

SERICUM TOSTUM.

Eadem methodo, qua Spongiæ, torretur.

Species cordiales ingreditur, & pro antepileptico habetur.

Dofis fcrupulus unus.

SIEF ALBUM.

REC. Gummi Arabici,
Tragacanthæ,
Amyli ana unciam femis,
Ceruffæ drachmas fex,
Sarcocollæ drachmas tres.

Mifce, fiat pulvis, fervetur.

Additur collyriis, adverfus ophthalmiam, a fero acri ortam.

Si SIEF CUM OPIO expetitur, addatur fcrupulo granum dimidium Opii.

SOLUTIO CORALLIORUM.

Coralliorum rubrorum pulveri fubtiliffimo aceti deftillati quantitatem fufficientem affunde,

eoque

eoque soluto, acetum per chartam emporeticam colatum, leni igne, evapora, & siccatam solutionem serva.

Eodem recidit cum sale coralliorum prætensio.

SOLUTIO MATRIS PERLARUM, OCVLORVM CANCRORVM,

eodem parantur modo, quo Coralliorum.

Sunt quasi sal medius, ex alcali terreorum & acido aceti. Aperiunt, urinam movent, & cum aqua commode dilui possunt; in febribus, vulnerariis præsertim, feliciter adhibentur.

SPARA DRAP sive TELA GUALTH.

REC. Emplastri Diapalmæ,
Diachyl. s. ana libram unam,
Albi cocti libram dimidiam.
Liquatis admisce
Pulveris radic. Iridis Flor. unciam unam semis.
Immitte lintea, sive telas vetustate detritas. F. Sparadrap.

Commendatur ad ulcera inveterata, excoriationes a longo decubitu ortas, nec non ad fonticulos.

SPECIES DIAMBRÆ.

REC. Doronici,
Galangæ ana drachmas tres,
Zinziberis drachmam unam semis,
Spicæ Indicæ drachmam unam,
Ligni Aloës,
Sandali citrini,
Piperis longi ana drachmas duas,
Caryophyllorum,
Nucis Moschatæ,
Macis ana drachmas tres,
Cardamomi majoris,
minoris ana drachmam unam,
Cinnamomi drachmas tres.
Fiat pulvis, quem completum reddimus addendo
Ambræ drachmam unam,
Moschi drachmam semis.

Calefaciunt, caput & ventriculum roborant, concoctionem adjuvant, & in affectibus a causa frigida ortis inserviunt.

Dantur in trageis & morsulis.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

SPECIES DIANISI.

REC. Pyrethri drachmas duas,
Zinziberis,
Galangæ ana drachmas quinque,
Spicæ Indicæ drachmam unam semis,
Glycyrrhizæ rasæ unciam unam,
Calaminthæ drachmas duas,
Seminum Anisi uncias duas semis,
Carvi,
Fœniculi ana drachmas quinque,
Cardamomi minoris,
Caryophyllorum,
Cubebarum ana drachmam unam semis,
Piperum trium ana drachmas duas,
Cinnamomi drachmas quinque,
Cassiæ ligneæ veræ drachmas duas,
Macis drachmas quinque,
Croci drachmam unam semis,
Masticbes unciam unam.
Misce, fiat pulvis.

Roborant ventriculum, flatus dissipant, atque tussi stomachicæ subveniunt.

Dantur in trageis, a scrupulis duobus ad drachmam unam.

SPECIES DIANTHOS.

REC. Radicum Liquiritiæ drachmas sex,
Zinziberis,
Zedoariæ,
Galangæ,
Ligni Aloës,
Cinnamomi,
Caryophyllorum,
Cardamomi minoris,
Macis,
Nucis Moschatæ,
Spicæ Indicæ ana scrupulos quatuor,
Florum Rorismarini unciam unam,

Florum Rofarum,
Violarum ana drachmas fex,
Seminum Anethi,
Fæniculi ana fcrupulos quatuor.
Mifce, fiat pulvis.

Sunt cephalicæ, ftomachicæ, carminativæ; dantur melancholicis & animo languentibus.

Dofis drachma femis ad fcrupulos tres.

SPECIES CONTRA APOPLEXIAM.

REC. Succini præparati,
Cornu cervi fine igne præparati,
Ligni Aloës,
Radicis Pæoniæ ana unciam femis,
Corticum citri drachmam unam,
Sacchari perlati uncias tres,
Olei deftillati Cinnamomi guttas fedecim.
Redigantur in pulverem, in vitro affervandum.
Completus efficitur, fi
Ambræ fcrupulus femis,
Mofchi grana quinque adduntur.

Ad dolores capitis etiam chronicos laudantur; Vertigini, atque apoplecticis & epilepticis infultibus præcavendis deftinantur. Ita olim credebatur.

Dofis drachma dimidia ad fcrupulos duos.

SPECIES AROMATICÆ CARYOPHYLLATÆ.

REC. Glycyrrhizæ drachmas duas,
Zedoariæ,
Galangæ,
Ligni Aloës,
Sandali citrini,
Cinnamomi,
Macis,
Piperis longi,
Cardamomi ana drachmam unam,
Cubebarum fcrupulos duos,
Florum rofarum unciam femis,
Caryophyllorum aromaticorum unciam unam.
Fiat pulvis.
Completæ redduntur, fi unciæ harum fpecierum adduntur
Ambræ grifeæ grana octo,
Mofchi granum femis.

Vires funt ventriculum roborandi, flatus difcutiendi; phlegmaticis præcipue conveniunt, quibus etiam in cephalalgia & affectibus catarrhalibus, a copiofo fero, conducunt.

Dantur in trageis, a fcrupulo uno ad duos.

SPECIES AROMATICÆ ROSATÆ.

REC. Glycyrrhizæ drachmas feptem,
Galangæ drachmam unam,
Ligni Aloës,
Sandali citrini ana drachmas duas,
Cinnamomi acuti drachmas fex,
Caryophyllorum aromaticorum,
Macis ana drachmas duas femis,
Nucis mofchatæ,
Cardamomi minoris ana drachmam unam,
Florum Rofarum uncias duas.
Fiat pulvis.
Completæ redduntur, fi unciis duabus adduntur
Ambræ grifeæ grana octo,
Mofchi grana tria.

Sunt roborantes, leniter adftringentes, cephalicæ & carminativæ. In trageis vel confectionibus exhibentur.

Dofis fcrupulus unus ad duos.

SPECIES DIABORACIS.

REC. Boracis Venetæ unciam femis,
Caffiæ ligneæ,
Croci Orientalis ana drachmam unam,
Rafuræ ligni Sabinæ,
Succini albi præparati ana drachmam femis,
Offium de cordibus cervi,
Vifci querni,
Florum Cheiri ana fcrupulum unum.
Mifceantur, fiat pulvis.

Ab auctore Mynfichto ad partum difficilem, fœtum mortuum & fecundinas pellendas laudantur, fed laudes inanes funt.

Dofis fcrupulus unus, vel drachma femis.

SPECIES DIACINNAMOMI.

REC. Radicum Enulæ unciam femis,
Galangæ unciam unam,
Zinziberis,
Caryo-

Caryophyllorum,
Cardamomi utriusque,
Piperis longi,
Macis,
Nucis moſchatæ,
Ligni Aloës ana drachmas tres,
Croci drachmam unam,
Caſſiæ ligneæ unciam ſemis,
Cinnamomi acuti uncias duas.
Miſce, fiat pulvis.

Digeſtionem promovet, & cum Saccharo, inſtar trageæ, ſumitur ab iis, qui aromatibus delectantur.

Doſis drachma ſemis.

SPECIES CORDIALES TEMPERATÆ.

REC. Serici crudi toſti,
Spodii ex ebore,
Coralliorum alborum,
rubrorum ana unciam ſemis,
Margaritarum præparatarum unciam unam ſemis,
Radicum Doronici,
Radicum Been albi &
rubri ana drachmas tres,
Ligni Aloës unciam ſemis,
Cinnamomi,
Caryophyllorum,
Oſſium e cordibus cervi ana drachmas tres,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Sapphiri ana drachmam unam,
Croci ſcrupulos duos.
Fiat omnium pulvis tenerrimus, cui addantur
Foliorum Auri &
Argenti pro lubitu.

Dolemus ad febres malignas, ad palpitationem cordis, lipothymias, a terrore excitatas, has ſpecies abſurdiſſime compoſitas unquam commendatas eſſe.

Doſis a ſcrupulo ſemis ad drachmam ſemis.

SPECIES DIACRETÆ MYNSICHTI.

REC. Cretæ albæ, aqua Roſarum præparatæ, unciam unam ſemis,
Nucum moſchatarum drachmas ſex,
Glycyrrhizæ,
Seminis cydoniorum ana unciam ſemis,
Boli rubræ Orientalis præparatæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana drachmas duas,
Lapidum carpionum,
Macis,
Maſtiches electæ,
Croci Orientalis ana ſcrupulos quatuor,
Sacchari albiſſimi libram unam.
Miſce, fiat pulvis ſubtiliſſimus.

Acidum in primis viis abſorbent, ad ardorem ſtomachi, quem Sodam vocant, fluxiones & diarrhœam commendantur.

Doſis drachma una ad duas.

SPECIES DIACRETÆ CAMERARII.

REC. Cretæ præparatæ Anglicæ,
Nucum moſchatarum,
Lapidum cancrorum ana unciam unam ſemis,
Liquiritiæ,
Seminis cydoniorum ana unciam unam,
Boli Armenæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana unciam ſemis,
Lapidum carpionum,
Macis,
Maſtiches electæ ana ſcrupulos octo,
Sacchari albi uncias viginti quatuor.
Miſce, fiat pulvis.

Cum præcedentibus conveniunt.

SPECIES DE GEMMIS FRIGIDÆ.

REC. Eboris ſpagyrice præparati unciam unam,
Margaritarum Occidentalium præparatarum drachmas ſex,
Corallii utriusque ana unciam ſemis,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Sapphiri,
Sardæ,
Granati,
Sandali albi,
citrini,

Sandali rubri ana drachmas tres,
Florum Borraginis,
Buglossæ,
Nympheæ ana drachmas duas,
Rosarum drachmas tres.

Misce, fiat pulvis, addantur
Foliorum Auri nro. viginti.

Acerbam hæc compositio, uti aliæ multæ sic dictæ species, censuram meretur, nostris temporibus speramus, neminem fore qui a lapidibus pretiosis levamen exspectat, & lugemus olim fuisse, qui has species scopo analeptico tabe consumtis & sudoribus nocturnis vexatis dabant.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

SPECIES HIERÆ PICRÆ.

REC. Radicum Asari,
Spicæ Indicæ,
Cinnamomi,
Cubebarum,
Mastichis,
Croci ana drachmas sex,
Aloës Succotrinæ libram unam.

Fiat pulvis.

Sunt alvum laxantes, & ob addita aromata, ventriculum roborant.

Paratur ex his speciebus, addito mellis triplo, electuarium, quod clysteribus admiscetur. Raro interne in forma pulveris, sed in pilulari exhibentur.

Dosis grana quindecim ad scrupulum unum.

SPECIES DE HYACINTHO.

REC. Hyacinthi præparati,
Boli Armenæ,
Terræ Lemniæ veræ, aut Strigensis sigillatæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana drachmam unam semis,
Margaritarum occidentalium præparatarum,
Smaragdi præparati ana drachmam unam,
Cornu cervi præparati,
Eboris rasuræ præparatæ,
Ossium de cordibus cervorum præparatorum,
Radicum Dictamni albi,

Radicum Tormentillæ,
Sandalorum omnium,
Rosarum rubrarum,
Granorum Kermes.
Seminum Acetosæ,
Citri decorticati,
Portulacæ,
Croci optimi,
Myrrhæ electæ ana scrupulos quatuor,

Misce, fiat pulvis.

Leniter adstringunt, ad fluxiones & hæmorrhagias nimias moderandas, pulveribus temperantibus, nitrosis incongrue admiscebantur.

Ex illis, cum syrupo citri, paratur confectio.

Dosis a scrupulo semis ad unum.

SPECIES DIAJALAPPÆ MYNSICHTI.

REC. Radicis Jalappæ resinosæ uncias duas semis,
Cremoris Tartari scrupulos undecim,
Olei Cinnamomi scrupulum unum.

Misce.

Sine molestia per inferiora purgant.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam unam.

SPECIES IMPERATORIS.

REC. Cinnamomi optimi drachmas decem,
Zinziberis,
Caryophyllorum ana unciam semis,
Galangæ,
Macis,
Nucis moschatæ ana drachmas duas.

Misce.

Ventriculum roborant, & morsulis ac trageis stomachicis adduntur; pro morsulis conficiendis incidendæ, pro trageis pulverisandæ sunt.

SPECIES DIAIREOS SIMPLICES.

REC. Ireos Florentinæ,
Sacchari candi albi,
Specierum Diatragacanthæ frigidarum ana drachmas sex.

Misce

Misce, fiat pulvis.

Serum acre ad fauces destillans demulcent, atque in tussi sicca commendantur.

Dosis drachma semis ad scrupulos duos.

SPECIES LÆTIFICANTES RHASIS.

REC. Radicum Been albi,
rubri,
Zedoariæ,
Doronici,
Herbæ Melissæ,
Seminum Ocymi caryophyllati,
Pæoniæ,
Croci,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cardamomi minoris,
Cinnamomi,
Corticum citri,
Mastiches ana unciam semis.

Misce, fiat pulvis, qui completus redditur additione
Galliæ moschatæ unciæ semis,
Moschi scrupuli unius.

Attribuuntur vires cordiales, cephalicæ, stomachicæ & lætificantes.

Dantur incompletæ a drachma semis ad unam; completæ a scrupulo uno ad drachmam semis.

SPECIES DIAMARGARITÆ CALIDÆ.

REC. Zinziberis unciam semis,
Doronici,
Zedoariæ,
Been utriusque ana drachmas tres,
Pyrethri drachmam unam,
Seminis Apii,
Cardamomi utriusque,
Nucum moschatarum,
Macis,
Piperis longi,
nigri ana drachmas tres,
Cinnamomi drachmas quinque,
Mastiches,
Margaritarum Orientalium ana unciam semis.

Misce, fiat pulvis.

Ad ventriculi inflationes, morbos nervorum, a causa frigida ortos, in trageis hæc compositio præter necessitatem pretiosa dabatur.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

SPECIES DIAMARGARITÆ FRIGIDÆ.

REC. Margaritarum Orientalium drachmas sex,
Corallii albi,
rubri,
Florum Borraginis,
Nymphææ albæ,
Rosarum rubrarum,
Granorum Kermes,
Ligni Aloës,
Sandali albi,
citrini ana drachmas duas.

Misce, fiat pulvis.

Tanquam analepticæ, tabidis & a morbis malignis reconvalescentibus commendabantur.

Dosis scrupulus unus ad duos.

SPECIES DIARRHODON ABBATIS.

REC. Florum Rosarum rubrarum uncias duas,
Radicis Liquiritiæ drachmas duas,
Spicæ Indicæ,
Rhabarbari ana drachmam unam,
Sandali albi,
rubri ana unciam semis,
Seminum Anisi drachmas duas,
Basilici,
Cinnamomi,
Croci Austriaci,
Mastiches,
Matris Perlarum præparatæ,
Rasuræ eboris,
Cornu cervi philosophice præparati ana drachmam unam.

Misce, fiat pulvis.

Roborantes sunt, concoctionem & chylificationem adjuvant; in ictero, cardialgia, & cœliaca passione prosunt.

Dantur a drachma semis ad scrupulos duos.

SPECIES TABACI, PRO FUMO, CAMERARII.

REC. Styracis,
Mastiches,
Benzoës,

Succini ana unciam femis,
Olibani,
Seminis Fœniculi,
Anifi ana drachmas duas,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cubebarum ana drachmas tres,
Foliorum Tabaci uncias octo,
Majoranæ unciam unam,
Florum Calendulæ,
Cyani,
Rofarum rubrarum
Damafcenarum,
Lavendulæ ana unciam femis,
Liliorum convallium drachmas duas.

Incidantur groffo modo.

Commendantur ad dentium dolores & defluxiones rhevmaticas.

Hauritur fumus fiftula.

SPECIES TABACI, PRO FUMO, OFFICINALES.

REC. Foliorum Tabaci uncias fedecim,
Majoranæ,
Bafilici ana unciam femis,
Florum Rofarum,
Lavendulæ,
Liliorum convallium ana drachmas duas,
Seminis Anifi uncias quatuor,
Fœniculi unciam unam,
Styracis,
Afæ dulcis ana drachmas quinque,
Ligni Rhodii,
Sandali citrini,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cubebarum ana drachmas tres.

Incidantur & contundantur groffo modo.

Commendantur, cum præcedentibus, ad eosdem affectus.

SPECIES DIATRION SANDALON.

REC. Trium Sandalorum ana drachmas duas & fcrupulos duos,
Florum Rofarum uncias tres, drachmas tres,
Violarum unciam femis,
Rhabarbari,
Seminis Portulacæ,
Spodii ex ebore,
Succi Glycyrrhizæ ana drachmas duas,
Amyli,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ ana fcrupulos quatuor.

Mifce. Cui camphora arridet, illius fcrupulum unum admifcere poterit.

Veteres perfuafi, fandala calorem hepatis præternaturalem corrigere, exhibuerunt has fpecies, febribus lentis, ictero & hydrope laborantibus, a drachma dimidia ad integram.

SPECIES DIATRAGACANTHÆ FRIGIDÆ.

REC. Gummi Tragacanthæ albæ uncias duas,
Arabici drachmas decem,
Amyli unciam femis,
Glycyrrhizæ drachmas duas.

Mifce, fiat pulvis.

Serum acre demulcent; falutariter exhibentur tuffientibus, cum calore lento exficcativo, & in diarrhœa, a fero acri orta, bonum effectum præftant.

Dofis drachma femis & ultra.

NB. Semina frigida funt omiffa, quoniam brevi tempore rancore inficiunt fpecies. Hinc confultius eft, fi opus fit feminibus hifce, illa demum fub quolibet ufu addere.

SPECIES DIATURBITH, CUM RHABARBARO.

REC. Rhabarbari,
Turbith ana unciam unam,
Hermodactylorum unciam femis,
Diacrydii,
Cremoris Tartari,
Seminis Violarum ana drachmas duas
Olei Cinnamomi guttas quinque.

Mifce, fiat pulvis.

Serum & bilem educunt, arthriticis & hydropicis conveniunt, lumbricos expellunt.

Dofis fcrupulus unus ad fcrupulos duos.

SPECIES

SPECIES DECOCTI ANTI-NEPHRITICI,

five

NEPHROCATHARCTICUM FORESTI.

REC. Radicum Liquiritiæ unciam unam femis,
Petrofelini,
Fœniculi ana uncias duas,
Ireos Florentinæ unciam unam femis,
Florum Malvæ,
Altheæ ana drachmas fex,
Seminum Fœniculi,
Saxifragiæ ana drachmas fex,
Cicerum rubrorum confractorum uncias fex,
Jujubarum,
Caricarum ana numero triginta,
Hordei mundati & prius loti uncias tres.

Incifa & contufa craffiufcule ferventur ad ufum.

In nephritide, ad urinæ ardorem mitigandum & calculum pellendum, utiliter decoctum adhibetur.

Ad libram unam aquæ, fpecierum uncia una femis requiritur.

SPECIES DECOCTI ANTIPODAGRICI VIENNENSIS.

REC. Radicis Polypodii querni,
Chinæ ponderofæ,
Sarfaparillæ,
Hermodactylorum ana uncias quatuor,
Ligni Guajaci uncias fex.

Concifa coquantur cum aquæ libris triginta duabus & vini libris octo, lento igne, ad quartæ partis confumtionem. (Alii decoctum quoque fecundarium cum aqua & vino ex iisdem fpeciebus parant) Decocti hujus, quod ftatim ab initio infultus podagrici inchoandum eft, ufus tam larga quantitate commendatur, ut intra triduum libræ viginti quatuor confumantur, fingulis per diem horis octo circiter uncias bibendo. Diætam fimul ftrictam obfervando.

Serum vitiofum hoc modo per diaphorefin & diurefin evacuando dolores primo ftatim die mitigari, & curam triduo vel quatriduo abfolvi, experientia docuit; laffitudine tamen artuum infigni plerumque remanente. Confultum ducitur, laxante congruo curæ finem imponere.

Alii fcopo præfervativo verno æque ac autumnali tempore per quatuordecim dies Decoctum fuadent, dofi duarum quotidie triumve librarum, conjunctis lenibus laxantibus.

SPECIES PRO DECOCTO AVENÆ,

five

BROMIO.

REC. Avenæ albæ electæ, fæpius lotæ & iterum ficcatæ, uncias fex,
Ligni Sandali rubri unciam unam,
Radicum Cichorii fylveftris unciam femis.

Mifce.

Paratur ex his fpeciebus celeberrimum illud Decoctum Lowerianum: præfcriptam quantitatem in
Aquæ fontanæ libris duodecim,
ad tertiæ partis confumtionem coquendo, & poft repetitam colaturam,
Nitri antimoniati unciam dimidiam,
Sacchari uncias duas
addendo.

Commendatur ad defluxiones acres, falinas, fcorbutum, arthritidem, hypochondriacum malum, nephritidem, hecticam; humorum acrimoniam demulcet, humectat, & partes nimium conftrictas relaxat.

Dofis unciæ fex, vel octo, quotidie, frigide vel calide, mane & vefperi hauftæ, ufu per aliquot feptimanas continuato.

SPECIES DECOCTI CARMINATIVI.

REC. Seminum Anisi,
Dauci,
Cumini,
Carvi,
Fœniculi ana uncias duas,
Glycyrrhizæ,
Florum Chamæmeli vulgaris ana drachmas sex,
Passularum uncias sex.
Incisa misceantur.

Decocti usus est in clysteribus, tormina a flatibus orta mitigat, alvum aperit, & flatus educit; prodest etiam, cum decocto specierum emollientium, nephriticis.

Pro adulto specierum unciæ duæ, in aquæ unciis quindecim coquuntur, ad libræ remanentiam, pro clysmate.

SPECIES CEPHALICÆ, PRO CUCUPHIS.

REC. Radicum Cyperi rotundi,
Iridis Florentinæ ana unciam semis,
Florum Lavendulæ,
Rorismarini,
Rosarum ana drachmas sex,
Ligni Rhodii,
Sandali citrini,
Aloës ana unciam semis,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cinnamomi,
Nucis moschatæ,
Succini citrini,
Styracis ana drachmas tres.
Misce.

Incisa & contusa grosso modo serventur, quibus pro lubitu addi potest una aut altera gutta
Olei ligni Rhodii,
Lavendulæ,
Majoranæ.

Usum docet titulus. Vires sunt cephalicæ, nervinæ, roborantes.

SPECIES CEPHALICÆ, PRO EPITHEMATE.

REC. Herbar. & summitat. Betonicæ,
Hyssopi,
Lavendulæ,
Majoranæ,
Origani,
Rorismarini,
Rutæ,
Salviæ,
Serpilli,
Florum Chamomillæ,
Meliloti,
Rosarum,
Sambuci,
Foliorum Lauri ana unciam unam,
Salis Ammoniaci unciam semis.
Incisa reponuntur.

A Chirurgis pro fomentatione, in capitis & aliarum partium contusione, expetuntur.

Applicantur in sacculis vel epithematibus, cum vino calido.

SPECIES EMOLLIENTES.

REC. Radicum Altheæ uncias quatuor,
Herbarum quinque emollientium ana uncias duas,
Florum Chamomillæ vulgaris uncias tres.
Incisa & contusa misceantur.

Inserviunt pro clysteribus, emolliunt alvum, & leniunt dolores, a materia acri in intestinis hærente profectos.

Coquitur uncia una & dimidia in aquæ libra una semis, ut restet libra una, pro clysmate, adulto una vice injiciendo.

In pulverem tritæ, etiam cataplasmati conficiendo aptæ sunt.

SPECIES PRO EPITHEMATE CORDIS ET PULSUUM.

REC. Herbarum Rorismarini,
Majoranæ,
Melissæ,
Florum Cheiri,
Tunicæ ana unciam semis,
Lavendulæ,

Florum Rosarum ana drachmas sex,
Macis,
Nucis moschatæ,
Ligni Aloës,
Rhodii ana drachmas sex,
Cinnamomi drachmas sex,
Corticum Citri,
Aurantiorum ana drachmas tres.

Incisa & contusa grosso modo misce.

Usus ex nomine patet; applicantur in sacculis, aqua carbunculi vel aceto madefactæ.

SPECIES DECOCTI FLORUM ET FRUCTUUM.

REC. Radicum Liquiritiæ uncias duas,
Herbarum Capillorum Veneris,
Endiviæ ana drachmas duas,
Florum Borraginis,
Buglossi,
Violarum,
Rosarum ana drachmam unam,
Lupuli drachmas duas,
Jujubarum,
Siliquarum dulcium,
Prunorum Damascenorum ana uncias duas,
Tamarindorum unciam unam.

Incidantur grosso modo & misceantur.

Sunt pectorales, & pro decocto ordinario inservire possunt.

Sumitur specierum uncia una, pro decocti libra una. Pro decocto dilutiore vero requiruntur ad libras quatuor aquæ, specierum unciæ duæ, ad consumtionem quartæ partis.

SPECIES PRO DECOCTO AD GANGRÆNAM.

REC. Herbæ Millefolii,
Absinthii ana drachmas sex,
Scordii,
Salviæ,
Hyssopi,
Herbæ Rutæ,
Florum Sambuci,
Hyperici ana unciam semis,
Rosarum unciam unam,
Myrrhæ drachmas sex,
Aloës,
Asæ fœtidæ ana unciam semis,
Lithargyrii uncias sex.

Incisa & contusa serventur.

Non solum in gangræna & sphacelo nondum confirmato, sed etiam in inflammationibus, a contusionibus vel alia violenta caussa ortis, & gangrænam minantibus, bono cum successu adhibetur decoctum harum specierum, cum
Aquæ calcis vivæ libris quinque, &
Aceti vini libris duabus
paratum, atque linteis quadruplicatis, singulis duabus vel tribus horis, calide applicatum. Addi possunt, ante applicationem,
Spiritus vini camphorati unciæ quatuor, vel sex.

SPECIES DECOCTI PRO GARGARISMATE ADSTRINGENTE.

REC. Herbarum Plantaginis,
Prunellæ ana uncias quatuor,
Salviæ nobilis uncias duas,
Florum Rosarum rubrarum,
Ligustri,
Balaustiorum ana unciam unam.

Incisa misceantur.

Virtutes ex nomine patent.

SPECIES DECOCTI PRO GARGARISMATE EMOLLIENTE.

REC. Radicum Altheæ,
Herbæ Malvæ,
Florum Papaveris erratici,
Malvæ arboreæ,
Sambuci ana unciam unam semis,
Seminis Psyllii unciam semis,

Caricarum pinguium uncias duas.
Incifa & contufa groffo modo ferventur.

Ufum titulus docet.

SPECIES DECOCTI LIGNORUM.

REC. Ligni Guajaci libram unam femis,
Saffafras uncias fex,
Juniperini, uncias quatuor,
Radicum Sarfaparillæ,
Chinæ ana uncias duas,
Liquiritiæ unciam unam femis,
Seminum Anifi,
Fœniculi ana unciam femis.

Incifa & contufa ferventur.

Ad luem veneream, fcabiem, aliosque lymphæ morbos conducit.

Dofis eft diverfa, pro diverfitate morborum.

SPECIES DECOCTI NIGRI.

REC. Radicum Tormentillæ unciam unam femis,
Herbarum Sabinæ,
Rutæ hortenfis,
Scordii,
Salviæ,
Abfinthii,
Foliorum Quercus ana drachmas fex,
Corticum Granatorum,
Gallarum Turcicarum ana uncias duas femis,
Aluminis crudi uncias quatuor,
Vitrioli viridis uncias duas,
Viridis æris,
Tartari rubri crudi ana unciam unam.

Mifce, incifa & contufa ferventur.

Sumuntur harum fpecierum, ad libram unam aquæ fontanæ & libram vini, unciæ fex; decocto, pro intentione Chirurgi & circumftantia morbi, fpiritus vini additur.

Ufus externus ad ulcera deficcanda inveterata, utplurimum autem ad profundas inflammationes, & gangrænam.

SPECIES DECOCTI PECTORALIS.

REC. Paffularum minorum mundatarum unciam unam,
Siliquæ dulcis,
Jujubarum ana drachmas fex,
Dactylorum uncias duas,
Caricarum pinguium,
Hordei mundi ana unciam unam,
Glycyrrhizæ,
Capillorum Veneris ana unciam femis,
Hyffopi drachmas duas.

Incidantur & mifceantur.

Decoctum pectorale, lenta, molli, blandaque dulcedine dotatum, partim ferum incraffando, acre, corrigendo, partim phlegma pulmonibus impactum maturando, bronchia & tracheam demulcendo, humectando, & lubricando, egregie tuffientibus convenit; fic etiam in pleuritide, nephritide & variolis, cum fructu adhibetur.

Ad libras duas aquæ fontanæ, fpecierum uncia una femis additur, & ad quartæ partis confumtionem coquitur.

SPECIES DECOCTI PRO POTU INFANTUM.

REC. Rafuræ Cornu cervi libras duas,
Eboris,
Radicum Liquiritiæ,
Polypodii ana libram femis,
Caricarum pinguium,
Siliquæ dulcis ana libram unam,
Seminum Fœniculi,
Anifi ana libram femis,
Florum Tiliæ uncias quatuor,
Cornu cervi ufti libram unam.

Mifce, incidantur.

Ufus cognofcitur e titulo. Infervit fcilicet decoctum harum fpecierum pro potu ordinario infantum.

Sumitur uncia una ad libras quatuor vel quinque aquæ fontanæ, & poft unam aut alteram ebullitionem, colatur.

SPECIES

SPECIES PRO DECOCTO VULNERARIO.

REC. Radicum Enulæ,
Symphyti majoris,
Tormentillæ,
Hirundinariæ ana unciam semis,
Liquiritiæ drachmas sex,
Herbarum Alchimillæ,
Saniculæ,
Plantaginis,
Auriculæ muris,
Hyperici,
Agrimoniæ,
Pimpinellæ,
Bugulæ,
Virgæ aureæ,
Florum Bellidis ana unciam semis,
Seminis Fœniculi drachmas sex.
Incisa ferventur.

Sumuntur loco infusi Theæ, in vulneribus tam internis, quam externis.

SPECIES PRO DECOCTO VULNERARIO PARACELSI CORRECTÆ.

REC. Radicum Pimpinellæ albæ,
Ari, ana unciam unam,
Herbarum Saniculæ,
Pyrolæ,
Hederæ terrestris,
Veronicæ,
Semmitatum Centaurii minoris ana unciam semis.
Concisa misceantur.

Herbæ hæ vulnerariæ ulcera, secundum Paracelsum, ab intra purgant. Quarum effectum adhuc securiorem & notabiliorem experti sunt Medici practici additis radicibus dictis resolventibus, iisdem virtutem adstringentem corrigendo.

Drachmæ tres vel uncia semis Specierum leniter decoquuntur cum Aquæ libra una, pro usu interno.

SPECIFICUM ANTATROPHUM WEPFERI.

REC. Sacchari candi albi uncias quatuor,
Fuliginis e camino splendentis unciam unam,
Radicum Ireos Florentinæ unciam semis,
Ari præparatarum,
Diaphoretici Jovialis,
Martialis,
Lapidum cancrorum præparatorum ana drachmas duas.
Misce, fiat pulvis.

Commendatur ad atrophiam & rhachitidem, tam puerorum, quam adultorum; acidum inprimis absorbet, obstructiones referat, atque alvum apertam servat.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam unam.

SPECIFICUM ANTIFEBRILE CROLLII.

REC. Testarum concharum oblongarum acuminatarum, quæ in stagnis aut lacubus reperiuntur, quantum placet.
Macerentur in aceto forti, ut ab impuritatibus mundari queant, quas, aqua fontana lotas & rursus exsiccatas, in pulverem subtilissimum redige.
Crollius conchas calcinare & ita in veram calcem redigere jubet.

Acidum in primis viis potenter absorbet, sudorem & urinam movet; calcinatas vero conchas, in majori dosi exhibitas, cardialgiam nonnunquam excitasse compertum est.

Datur a scrupulo uno ad drachmam dimidiam, ante febrium intermittentium paroxysmum.

SPECIFICUM CEPHALICUM MICHAELIS.

REC. Cinnabaris nativæ sublimatæ uncias tres,
Radicis Pæoniæ unciam unam semis,
Cranii humani,
Ungularum Alcis,
Cornu Cervi sine igne præparati,
Smaragdi præparati,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana drachmas duas,
Margaritarum Occidentalium præparatarum,

Unicornu marini,
Succini præparati ana drachmam femis.
Mifce, fiat longa trituratione pulvis fubtiliffimus.

Eſt medicamentum longo uſu receptum, & quod mireris tanquam antiſpaſmodicum & antepilepticum, quamvis abſurda & in efficacia contineat laudatum. Commendatur in cephalalgia, hemicrania, epilepſia, aliisque nervorum affectibus.

Doſis a granis decem ad viginti quatuor. Dimidiam partem cinnabaris conſtituit.

SPECIFICUM FEBRIFUGUM CRAANII.

Videatur REGULUS ANTIMONII MEDICINALIS.

SPECIFICUM JALAPPINUM.

REC. Magifterii Jalappæ,
Scammonii ana drachmas tres,
Pulveris Jalappæ unciam unam femis,
Cremoris Tartari,
Tartari vitriolati ana unciam unam,
Olei Cinnamomi fcrupulum unum.
Magifteria optime cum
Amygdalarum dulcium drachmis duabus,
terantur, quibus additur pulvis Jalappæ, falia, & tandem oleum Cinnamomi.

Purgat ſatis commode.

Doſis a ſcrupulo ſemis ad ſcrupulum unum, uſque ad drachmam ſemis. Drachma una continet grana quinque Magiſterii Jalappæ & totidem Scammonii.

SPECIFICUM TARTARI PHARYNGICUM ZOBELII.

REC. Acidi five cryftallorum Tartari uncias quatuor,
Aluminis crudi,
Nitri cryftallifati ana uncias tres,
Aceti vini deftillati libras quatuor.
Solvantur & rurfus coagulentur.

Magnis laudibus ab Auctore pro more ſuo evehitur, præſertim vero ad affectus pharyngis, anginam, uvulæ & gingivarum laxitatem commendatur.

Præſcribit unciam ſemis, in Aquæ Plantaginis vel Prunellæ unciis octo ſolutam, pro gargarizatione, & collutione faucium & oris.

SPERNIOLA CROLLII.

REC. Myrrhæ electæ,
Olibani electi ana uncias duas,
Croci optimi unciam femis.
Mifceantur, fiat omnium pulvis fubtiliffimus, qui in patina vitrea aqua fpermatis ranarum vel & alia quacunque, per faccum deftillata, vicies & tricies irroretur & exficcetur, tandem addantur
Camphoræ drachmæ tres,
& exacte mixta afferventur.

Uſus eſt externus, ad hæmorrhagias & inflammationes compeſcendas.

Commendatur etiam ad vulnera a morſu canis rabidi.

SPIRITUS ÆRUGINIS five VIRIDIS ÆRIS ET VENERIS.

REC. Æruginis, five viridis æris libram unam.
In pulverem trita immittatur retortæ vitreæ, inftituatur deftillatio ex arena, per gradus, in fine ad incandefcentiam retortæ ufque ignem augendo. Prodit liquor acidus, haud ingrati faporis; rectificetur per retortam, & fervetur.

A venere nihil participat, ſed eſt acetum deſtillatum concentratum; interne ad excitandum appetitum & bilem frænandam, ſitimque mitigandam, a guttis octo ad quindecim, in vehiculo aquoſo datur.

Uſibus autem plurimum chemicis inſervit, & idoneum præbet menſtruum, ad ſolvenda corpora terrea, & extrahendas tincturas.

Nota: Majorem quantitatem purioris fpiritus, Ærugo in aceto deftillato foluta, & rurfus leni igne coagulata largitur.

SPIRI-

SPIRITUS ANGELICÆ.

REC. Radicum Angelicæ uncias quatuor,
Spiritus vini rectificati libras duas,
Aquæ fontanæ libram unam.
Destillentur.

Alexipharmacus est, & carminativus habetur, & ad drachmam unam, quin duas commendatur.

SPIRITUS ANISI.

REC. Seminis Anisi contusi libram semis,
Spiritus vini libras quatuor & semis.
Macerentur per octiduum, & lege artis spiritus eliciatur.

Est pectoralis & carminativus; aqua & saccharo temperatus bibitur.

SPIRITUS ANTHOS.

REC. Florum Rorismarini recens collectorum uncias sex.
Macerentur & destillentur cum Spiritus vini rectificati libris duabus.

Est cephalicus & nervinus; interne raro, externe sæpius ad odoratum exhibetur.

SPIRITUS ANTISCORBUTICUS DRAWIZII,

sive

MIXTURA SIMPLEX ANTISCORBUTICA.

REC. Vitrioli calcinati libras duas,
Tartari crudi libras tres,
Misceantur & immittantur retortæ terreæ & lege artis destillentur igne gradatim adhibito & sensim aucto usque dum nulli amplius vapores apparent. Deinde

REC. Hujus Spiritus libram unam,
Spiritus cochleariæ uncias quatuor.
Misceantur.

Eximii usus est in scorbuto, scabie, rheumatismo, arthritide, podagra, per urinam & sudores materiam expellendo. Laudatur quoque Werlhofio, qui paullulum diversam compositionem tradidit in affectibus apoplecticis & paralyticis.

Datur aliquoties per diem ad guttas triginta & ultra cum syrupo aliquo mixtus vel & in aqua simplici.

SPIRITUS APERITIVUS PENOTI.

REC. Vitrioli Hungarici, ad albedinem calcinati, libras quatuor,
Tartari albi, solutione & crystallisatione depurati, libram unam semis.
Pulverisata & mixta cellæ humidæ exponantur, ut paululum deliquescant, tum igne arenæ e retorta destillentur, & spiritus servetur.

Est Spiritus Tartari vitriolatus; laudatur ad obstructiones hepatis, lienis, & mesenterii reserendas. Sudoriferum & diureticum præbet.

Dosis est scrupulus unus ad drachmam semis, in vehiculo aquoso.

SPIRITUS BALSAMICUS
vel
BALSAMUM VITÆ ALBUM.

REC. Olibani,
Myrrhæ,
Galbani ana uncias tres,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum,
Cinnamomi,
Nucum moschatarum,
Galangæ,
Zedoariæ,
Zinziberis ana unciam unam,
Baccarum lauri uncias quatuor,
Terebinthinæ Venetæ uncias duodecim,
Spiritus vini rectificati libras duodecim.
M. destillentur post sufficientem digestionem ex Balneo.

Æquiparatur balsamo illi celebri Augustanorum. Vires sunt stomachicæ, diureticæ, carminativæ, nervinæ. Tam externe, quam interne adhibetur.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

SPIRITUS BALSAMI PERUVIANI.

REC. Balfami Peruviani nigri uncias tres,
Salis Tartari ficciffimi unciam unam.
Terantur fimul, & probe mixtis fuperaffundantur
Spiritus vini rectificatiffimi unciæ quindecim;
Poft digeftionem per triduum, deftillentur lento igne, e balneo, & fpiritus prolectus fragrantiffimus fervetur.

Virtute gaudet analeptica & roborante; fudorem & urinam movet.

Tranfit, cum Julepo rofato mixtus, in fyrupum balfamicum, fi nimirum fcrupulus unus fpiritus hujus addatur unciæ uni Julepi.

SPIRITUS BEZOARDICUS BUSSII.

REC. Spiritus cornu cervi volatilis, vel eboris uncias duas,
Salis Ammoniaci uncias quatuor,
Cinerum clavellatorum uncias duodecim,
Succini flavi pulverifati uncias fex,
Olei de Cedro drachmas duas.
Mifceatur Sal Ammoniacum cum fuccino & oleo, quibus adde Cineres clavellatos, in libra una aquæ fontanæ folutos;
Spiritus vini rectificati libras tres,
his adjunge Spiritum cornu cervi, & per ignem arenæ, e cucurbita luto probe munita, deftilla.

Potenter fudorem atque urinam movet, antifpafmodica virtute pollet, & ficut reliqua alcalina, acidum infringit.
Dofis guttæ triginta ad quinquaginta.

SPIRITUS CARMINATIVUS SYLVII.

REC. Radicum Angelicæ drachmam unam,
Imperatoriæ,
Galangæ ana drachmam unam femis,
Foliorum Rorismarini,
Majoranæ,
Rutæ hortenfis,
Bafilici,
Summitatum Centaurii minoris ana drachmas duas,
Baccarum Lauri drachmas tres,
Seminum Angelicæ,
Leviftici,
Anifi ana unciam femis,
Zinziberis,
Nucum mofchatarum,
Macis ana drachmam unam femis,
Cinnamomi drachmas fex,
Caryophyllorum,
Corticum Aurantiorum ana drachmam unam.
Concifis & contufis affunde
Vini albi generofi libras quatuor,
Spiritus vini rectificati libram unam.
Digerantur per biduum in Mariæ balneo, hinc deftillentur ad dimidias, & fpiritus egreffus fervetur.

Commendatur ab auctore ad naufeam, vomitus & ructationes, cum Aqua Menthæ, vel Fœniculi & Saccharo mixtus, cachecticis adhibetur.

SPIRITUS CARMINATIVUS DE TRIBUS.

REC. Nitri crudi cryftallini,
Tartari albi puri ana libras duas.
Mifce, & per retortam tabulatam in adaptatum magnum recipientem, cui fpiritus vini rectificati libræ duæ antea infufæ fuerunt, deftilla; hac tamen cautione: ut nunquam ultra drachmæ duæ, vel tres, una vice injiciantur per tubulum, hocque non nifi finita detonatione, repetatur. Peracta deftillatione, fpiritum in recipiente collectum, & ex cucurbita vitrea humili rectificatum, ferva.
Sunt, qui fpiritum refiduo in retorta affundere & rurfus abftrahere jubent; cum vero hoc modo nihil præter fpiritum vini, oleo tartari impraegnatum, producant, præftat fine ulla additione ex cucurbita humili rectificationem inftituere.

Vires titulus indicat. Sunt vero non folum carminativæ, fed & antifpasmodicæ, diaphoreticæ & diureticæ, atque hypochondriacis & hyftericis commendatur.
Dofis guttæ triginta ad fexaginta usque.

SPIRITUS CASTOREI COMPOSITUS LONDIN.

REC. Caftorei unciam unam,

Florum

Florum Lavendulæ drachmas ſex,
Salviæ,
Rorismarini ana drachmas tres,
Cinnamomi drachmas duas,
Macis,
Caryophyllorum ana drachmam unam,
Spiritus vini rectificati libram unam ſemis,
Aquæ Lavendulæ libram ſemis,
Salis Ammoniaci uncias duas,
Tartari, vel Cinerum clavellatorum uncias tres.

Miſce, & poſt digeſtionem per triduum, deſtillentur, & ſpiritus unciæ quindecim proliciantur, quibus adde
Camphoræ drachmas duas,
Olei deſtillati Rutæ,
Succini ana guttas viginti.

Uſus eſt tam internus, quam externus; naribus admovetur in affectibus hyſtericis.

Datur interne in motibus convulſivis, colica hyſterica & torminibus, a ſcrupulo uno ad drachmam ſemis, ex aqua Meliſſæ, vel alio vehiculo.

SPIRITUS CERASORUM NIGRORUM.

REC. Ceraſorum nigrorum, maturorum, quantum vis.

Contundantur una cum nucleis, & doliolo querno, ad id accommodato, ſatisque capaci, indita, loco tepido, pauxillo fæcum cerevifiæ addito, ſtent, donec fermentando acidiuſculum, aut vinoſum ſpirare cœperint odorem; tum é veſica deſtillentur, & ſpiritus inde natus rectificetur.

A nucleis vim quandam diureticam, de reliquo vix alias, quam ſpiritus vini, virtutes habet.

Simili modo parantur, etiam per fermentationem,

SPIRITUS CYDONIORUM,
EBULI,
SPIRITUS SAMBUCI,
& aliorum fructuum.

SPIRITUS COCHLEARIÆ.

REC. Herbæ Cochleariæ florentis libras ſex,

Contunde, ac veſicæ immiſſæ, affunde
Spiritus vini non rectificati libras quatuor,
Aquæ fontanæ libram unam.

Juncturis probe clauſis ac munitis, deſtilla igne moderato ſpiritum, quem, recenti herbæ rurſus affuſum, iterum deſtilla, rectifica, ac in vitro probe obturato ſerva.

Magnæ efficaciæ eſt adverſus ſcorbutum; pollet etiam virtute carminativa & diuretica, atque ad ulcera oris & gingivas exulceratas, melle roſato mixtus convenit.

Datur interne a drachma ſemis ad unam, aqua dilutus.

Per fermentationem quoque paratur, minoris vero efficaciæ ac gratiæ.

SPIRITUS CORNU CERVI.

Uno eodemque labore, quo Sal volatile cornu cervi, obtinetur, & ab oleo empyrevmatico ſeparari & rectificari debet.

Inter merces nundinales pharmacevticas genuinus vix haberi dicitur ſpiritus C. C. quum partim non ex C. C. ſed ex Oſſibus quibuscunque, huic ſcopo omnino ſatisfacientibus, vilioris pretii cauſa, deſtillatus ſit; partim rectificatione ſuper calcem vivam acrimoniam, quam præ ſe fert, acquiſiverit, ut majorem ſalis urinoſi quantitatem mentiatur.

Eſt antiſpaſmodicum longo uſu probatum, aperitivum, diaphoreticum ac diureticum.

Doſis a ſcrupulo uno ad drachmam ſemis uſque.

SPIRITUS CORNU CERVI AD USUS EXTERNOS.

REC. Olei cornu cervi fœtidi unciam unam,
Cinerum clavellatorum uncias duas.
Miſceantur & affundantur
Spiritus vini non rectificati libræ octo,
deſtilletur ſpiritus ex cucurbita vitrea ad dimidias, & ſervetur in vaſe probe clauſo.

Uſus, uti ex titulo patet, eſt externus ad membra paralytica. Interne ſumtus, ſudorem & urinam movet; verum, ob oleum empyrevmaticum ſanguinem excæſtuat: hinc parciori doſi, i. e. ad guttas viginti vel triginta, exhibendus.

Qui ex ſale volatili C. C. mediante ſpiritu vini rectificato, oleum extrahunt, ut ſalem puriorem habeant, eodem labore ſpiritum, oleo cornu cervi impprægnatum, nanciſcuntur, qui addita ſalis alcali portione rectificari poteſt.

SPIRITUS CORTICUM AURANTIORUM.

REC. Corticum Aurantiorum recentium libram unam ſemis,
Spiritus vini rectificati libras octo,
Aquæ fontanæ libras duas.
Deſtillentur e veſica, lento igne, & ſpiritus vini libræ octo proliciantur, qui, aqua fontana dilutus & ſaccharo edulcoratus, ſervetur.

Ad ventriculum confortandum, & flatus pellendos, ſumitur. Non dilutus nec edulcoratus inſervit pro menſtruo Tincturæ corticum aurantiorum.

SPIRITUS CORTICUM CITRI.

Ad normam ſpiritus corticum Aurantiorum, ſuperius modo deſcripti, conficitur.

Easdem virtutes habet, & menſtruum præbet, pro eſſentia carminativa.

SPIRITUS CROCI.

REC. Croci Orientalis uncias duas,
Spiritus vini rectificati libras duas,
Aquæ fontanæ libram ſemis.
Miſceantur & ſtent per aliquot dies in digeſtione, poſtea deſtillentur, leni igne, e cucurbita vitrea, atque ſpiritus unciæ viginti eliciantur. Ex reſiduo Extractum Croci parari poteſt.

Raro in uſum venit, niſi ad Elixir croci anticolicum parandum. Externe, cum aliis ſpirituoſis applicatus, virtute paregorica ſe commendat.

SPIRITUS FORMICARUM.

REC. Formicarum, menſibus Junio vel Julio captarum, libram unam,
Spiritus vini rectificati libras duas.
Miſce. Deſtillentur ex Mariæ balneo ad ſiccitatem.

Adſcribuntur virtutes aphrodiſiacæ, antapoplecticæ, analepticæ, & diureticæ. Interne ad drachmam unam, uſque ad duas exhibetur. Externe commendatur ad rhevmaticos & arthriticos dolores; paralyticis membris conducit.

Sunt, qui ex formicis, ſine additione ſpiritus vini, per retortam ſpiritum deſtillant volatilem, qui tamen, præ aliis ejusmodi ſpiritibus empyrevmaticis, ex animalibus deſtillatis, vix ullam prærogativam habet. Ad externos uſus ejusmodi ſpiritus cum ſpiritu vini maritantur, uti de ſpiritu C. C. ſuo loco diximus.

SPIRITUS FULIGINIS.

REC. Fuliginis nigerrimæ, compactæ & ſplendentis, quantum vis.
Deſtilletur e retorta, juncturis optime clauſis, igne arenæ, initio leni, poſtea gradatim aucto, ſpiritum prolectum ab oleo ſepara ac rectifica.

Egre-

Egregium eſt ſudoriferum & diureticum. Laudatur etiam ab Hartmanno ad epilepſiam, morbos ſoporoſos & hyſtericos.

Doſis guttæ triginta ad quinquaginta.

SPIRITUS JUNIPERI.

REC. Baccarum Juniperi conquaſſatarum libras quatuor,
Spiritus vini non dephlegmati libras octo.

Deſtillentur ad dimidias.

Remedium eſt carminativum, diureticum & ſudoriferum; uſus eſt tam internus, quam externus, in affectibus colicis & rhevmaticis.

SPIRITUS LAVENDULÆ.

REC. Florum Lavendulæ libram unam,
Spiritus vini non rectificati libras quatuor.

Digeſtione per triduum facta, deſtillentur ad dimidias.

Raro interne eo utimur; externe ad membra paralytica confortanda, ſugillationes reſolvendas, & ad odoratum adhibetur.

SPIRITUS LIGNI GUAJACI.

Impleatur retorta ſcobe ligni ſancti vel Guajaci, & igne arenæ deſtilletur, ſic prodit primo phlegma, quod ſequitur ſpiritus, & tandem oleum nigrum empyrevmaticum.

Viribus cum ſpiritu fuliginis convenit, & eadem doſi dari poſſet.

SPIRITUS LILIORUM CONVALLIUM.

REC. Florum Liliorum convallium libram unam,
affunde
Vini generoſi albi libras decem,
Spiritus vini rectificati libram unam ſemis.

Ad dimidias e cucurbita deſtilla, prolectam aquam ſpirituoſam novis affunde floribus, & deſtilla iterum ad dimidias atque ſpiritum ſerva.

Aquarum antapoplecticarum & epilepticarum ingrediens ſunt lilia convallium. Adſcribitur illis vis ſpecifica, cordialis & nervina, ac memoriam confortans. Raro tamen ſpiritus interne datur; externe ad convulſiones, luxationes & dolores rhevmaticos utiliter adhibetur; naribus attractus, adverſus odontalgiam laudatur.

SPIRITUS LUMBRICORUM VINOSUS.

REC. Lumbricorum terreſtrium vivorum libras duas;
Superfunde
Spiritus vini phlegmatici libras quinque ſemis.

Poſt digeſtionem per biduum, deſtillentur, leni igne, ad dimidias, e veſica.

Uſus eſt externus, & ad rhevmaticos & arthriticos dolores laudatur.

SPIRITUS LUMBRICORUM VOLATILIS.

REC. Lumbricorum terreſtrium exſiccatorum libras tres, vel quantum placet.

Committantur retortæ vitreæ, & ex arena, per ſucceſſivos ignis gradus, deſtillentur; ſic prodeunt ſpiritus, ſal volatile & oleum empyrevmaticum fœtidum, quæ refrigerata ſeparentur, & ſal, ut ab oleo fœtido liberetur, oſſium calcinatorum triplo vel quadruplo miſceatur, & ſublimetur; quæ ſublimatio bis vel ter repetenda, donec ſatis albus & ab oleo liberatus exiſtat; ſpiritus vero, ab oleo empyrevmatico, ope chartæ bibulæ madefactæ, ſeparatus, rectificetur.

Vires habet ſal volatilis & ſpiritus, cum ſpiritu & ſale volatili cornu cervi communes; a nonnullis magis diuretici & antarthritici deprædicantur. Spiritus adhiberi etiam ſolet externe in rhevmatiſmis, contuſionibus, luxationibus & paralyſi.

Rectificatus datur interne ad guttas triginta, & ſal volatile ad grana ſex vel octo.

SPIRITUS MASTICHINUS.

REC. Maſtiches uncias quatuor,
Cinnamomi unciam ſemis,
Caryophyllorum,
Nucis moſchatæ ana drachmas tres,

 Zinzi-

Zinziberis,
Galangæ,
Cardamomi minoris,
Corticis Winterani ana drachmas duas.

Pulverisata infundantur in
Spiritus Vini rectificati libris decem.

Stent per aliquot dies in digestione, postea, additis
Aquæ fontanæ libris duabus, e vesica destillentur.

Quod si
Spiritus hujus prolecti libris duabus,
Aquæ fontanæ, in qua Sacchari unciæ decem solutæ sunt, libra una

additur, nominatur

ELIXIR MASTICHINUM,

quod loco aquæ vitæ haurire solent.

In morbis ventriculi, a causa frigida ortis, colica flatulenta & ructibus, cum insigni fructu datur.

Dosis aqua diluti & edulcorati, est uncia semis ad integram.

SPIRITUS MATRICALIS.

REC. Mastiches,
Myrrhæ,
Thuris,
Succini ana unciam unam semis,
Spiritus vini rectificati libras quatuor.

Destillentur e balneo, ad siccitatem.

Ad luxationes, sugillationes, & ubi paregorica, spirituosa locum inveniunt, adhiberi potest.

SPIRITUS MELISSÆ.

Paratur, ut spiritus Lavendulæ.

Nervinus, carminativus, stomachicus & uterinus est, & pro menstruo, ad Tincturam Castorei extrahendam, inservit.

SPIRITUS MELLIS.

REC. Mellis puri libras duas,
Arenæ mundæ libras tres.

Misceantur, & e retorta, arenæ igne, per gradus fiat destillatio. Liquor prolectus ab oleo separetur, atque rectificetur, phlegmate prius prodeunte; & dein spiritu subsequente.

Est acidus, & empyrevma olet.

Specifica huic spiritui attribuitur vis diuretica; aperitivus, & diaphoreticus etiam est, quod oleo, quo imbutus, empyrevmatico tribuendum.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

SPIRITUS MENTHÆ.

Cum spiritu vini, ad normam Lavendulæ spiritus, conficitur.

Vires sunt stomachicæ, nervinæ & carminativæ.

SPIRITUS MINDERERI.

REC. Aceti destillati fortissimi, quantum lubet;
adde, per vices,
Salis alcali volatilis, ex sale ammoniaco parati, quamdiu effervescentia exinde oritur, ut tandem saturatio obtineatur.

Liquor est salinus, penetrantissimus, aperiens, attenuans, diaphoreticus. Extrinsecus fomenti instar appositus summum est discutiens & resolvens in morbis ocularis, ubi in cornea aut humore aqueo opaci quid hæret.

SPIRITUS NITRI ACIDUS.

REC. Nitri purissimi libram unam,
Terræ argillaceæ, vel Boli rubræ libras sex.

Pulverisata misceantur exacte, humectentur sufficiente quantitate aquæ fontanæ, atque e massa formentur globuli parvi, qui rursus exsiccati immittantur retortæ lapideæ, aut vitreæ, probe loricatæ, & igne gradatim administrato, in recep-

receptaculum valde capax, cui libra femis aquæ fimplicis antea immiffa fit, deftillentur, donec rubri vapores ceffent. Spiritus prolectus rectificetur, atque a phlegmate feparetur.

Spiritus Nitri plurimum expetitur ad chemicos ufus; externe ad verrucas aliasque excrefcentias præternaturales auferendas Chirurgi eo utuntur.

SPIRITUS NITRI ANTICOLICUS.

REC. Spiritus Nitri acidi ordinarii libram femis,
Carminativi Sylvii libram unam,
Effentiæ carminativæ Wedelii uncias duas.

Mifceantur, & poft digeftionem per triduum filtrentur.

In colica, a flatibus orta, bonam præftat opem; vim habet carminativam & diureticam.

Dofis fcrupulus unus vel drachma femis.

SPIRITUS NITRI CONCENTRATUS, five FUMANS.

REC. Nitri cryftallini ficciffimi, libras duas,
Olei Vitrioli libram unam.

Immittatur Nitrum pulverifatum, & optime exficcatum retortæ fatis capaci, ficcæ, antea calefactæ; fuperfunde Oleum vitrioli, & adaptato amplo recipiente ex arena deftillationem inftitue, vaforum juncturis probe claufis, leni igne: ita fpiritus fub fumorum rubicundorum forma prodit, qui in vitro, epiftomio vitreo claufo, fervandus. Si nitrum & oleum vitrioli in quantitate anatica fumuntur, fuperflua quantitas acidi vitriolici in retorta remanebit, vel adhibito igne fortiori fpiritus cum nitrofo fimul valde vitriolicus propelletur.

Obtinetur ita acidum concentratum puriffimum nitri, & ad fpiritus nitri dulcis præparationem infervit.

Curiofum eft experimentum, quod cum oleo caryophyllorum genuino, terebinthinæ, aliisve inftituitur: quando fcilicet fpiritui huic fumanti nitrofo inftillantur guttæ aliquot prædictorum oleorum, flamma erumpit, citra acceffum ignis elementaris, luculentiffima.

Si vafi recipienti ante deftillationem aqua fontana in ratione fubquadrupla refpectu ingredientium immittitur, fpiritus nitri pro fcopis docimafticis fatis adhuc generofus obtinetur. Exploratur finceritas fpiritus, addendo tantillum folutionis lunæ, utpote per quam acidum vitrioli vel falis communis, quod fpiritui nitri admixtum effet, cum luna ad fundum præcipitatur, ficque depuratur fpiritus Nitri.

SPIRITUS NITRI DULCIS.

REC. Spiritus Nitri fumantis unciam unam femis,
Vini rectificatiffimi libram unam.

Spiritus Nitri fucceffive inftilletur fpiritui vini, & poft digeftionem aliquot dierum, in loco frigido, lento igne e cucurbita vel retorta deftillentur.

Criterium dulcificationis eft, fi fpiritus cum inftillato oleo Tartari per deliquium nullam excitet effervefcentiam.

Cum vehiculo aquofo in colica flatulenta egregium effectum anodynum & carminativum exferit.

Scopo diuretico etiam a guttis quadraginta ad fexaginta, fufficienti aqua dilutus, dari poteft.

SPIRITUS PANIS.

REC. Panis triticei bis cocti, optime ficcati, quantum placet.

Immittatur in frufta confractus retortæ vitreæ, atque ex arena, leni igne per gradus aucto, deftilletur. Spiritus, poft deftillationem ab oleo feparatus, rectificetur.

Ad-

Adscribuntur vires stomachicæ, & appetitum confortantes.

Inprimis vero ad Coralliorum Tincturam extrahendam adhibetur.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

SPIRITUS ROSARUM.

Pari ratione, ut Spiritus Liliorum convallium, destillatio peragitur.

SPIRITUS ROSARUM, PER FERMENTATIONEM.

REC. Florum Rosarum, in mortario contusorum, libras duodecim,
Sacchari libras duas,
Fermenti panis libram semis,
Aquæ fontanæ tepidæ libras triginta.

Stent in vase ligneo, donec fermentata odorem vinosum spirent; destillentur postea e vesica, & spiritus rectificetur.

Laudantur eædem virtutes, quæ Spiritus Liliorum convallium.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI ANISATUS.

REC. Salis Ammoniaci in pulverem triti libram semis,
Cinerum clavellatorum libram unam.
Seminis Anisi uncias tres,
Spiritus vini non dephlegmati libras quatuor.

Misceantur & destillentur ex cucurbita vitrea, atque proliciantur liquoris oleosi volatilis libræ duæ semis.

Serventur in vitro probe clauso.

In Pectoris infarctu pituitoso resolvendo, tono pulmonum roborando, decubitu humorum prohibendo, & flatibus discutiendis, egregium est remedium.

Dosis guttæ decem ad quadraginta.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI AROMATICUS, PHARMACOP. EDINBURG.

REC. Radicum Angelicæ,
Galangæ,
Summitatum Majoranæ,
Rorismarini,
Corticum Aurantiorum,
Citri,
Cinnamomi ana drachmas sex,
Caryophyllorum,
Nucum moschatarum,
Macis ana drachmas tres;

Incisis & contusis affunde
Spiritus vini non dephlegmati libras tres.

Digerantur per triduum, postea addantur
cinerum clavellatorum,
Salis Ammoniaci ana unciæ quatuor.

Destillentur leni igne ex cucurbita vitrea ad dimidias.

Vires celebrantur cephalicæ, stomachicæ, carminativæ, nervinæ. Externe etiam odoratui inservit, & spiritibus nervinis, pro frictione membrorum paralyticorum, additur.

Dosis a guttis quindecim ad quadraginta in vehiculo aquoso.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI SIMPLEX.

REC. Salis ammoniaci partem unam,
Cinerum clavellatorum partes duas & dimidiam.

Immittantur cucurbitæ vitreæ, atque affundatur quintuplum ponderis aquæ fontanæ. Alembico superimposito, & juncturis probe lutatis, leni igne instituatur destillatio, ut proliciatur spiritus, quousque fortis & sale probe imprægnatus fuerit, qui seorsim servetur. Si mutato recipiente destillatio continuetur, quam diu aliquid salis volatilis odore sese manifestat, posterior hic spiritus debilior novis ejusmodi præparationibus reservari potest.

Vires sunt, sali volatili alcalino purissimo ab omni oleo empyreumatico depurato competentes.

SPIRITU

SPIRITUS SALIS AMMONIACI LACTEUS, VULGO EAU DE LUCE GALLORUM.

REC. Salis tartari drachmas tres,
Olei fuccini rectificati drachma una femis.

Terantur in mortario vitreo, guttatim fucceffive inftillando
Spiritus vini rectificati uncias quatuor.

Infundantur in lagenam vitream leviter obturatam. Digerantur per quadrantem horæ fuper cineribus calidis. Poftea liquor fupernatans provide decantetur & fervetur.

REC. Spiritus falis ammoniaci cum calce viva parati uncia una femis

Inftillentur
Liquoris antea parati guttæ fexaginta.

Eft remedium egregium penetrans, nervinum, quod & recentius in hydrophobia laudabatur.

Dofis guttæ quindecim & ultra intra aquam.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI VOLATILIS VINOSUS.

REC. Salis Ammoniaci in pulverem triti libram femis,
Cinerum clavellatorum libram unam & dimidiam.

Immittantur cucurbitæ vitreæ atque affundatur
Aquæ fontanæ libra femis,
Spiritus vini rectificati libra una.

Alembico fuperimpofito, & juncturis probe lutatis, deftillentur lento igne, ex arena, & fpiritus volatilis prodeuntis circiter unciæ decem vel undecim colligantur.

Eft fal volatile liquidum, urinofum, puriffimum, & in morbis partium folidarum, ab atonia ortis, fcopo tonico, bonam præftat opem, egregium eft diureticum & refolvens.

Datur interne a guttis viginti ad triginta; externe ad refolvendum, cum aliis nervinis fpiritibus mixtus, dolentibus partibus illinitur.

Additis oleis deftillatis, varia falia volatilia, fic dicta oleofa, ex tempore parari poffunt.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI VOLATILIS CAUSTICUS.

REC. Calcis vivæ recens calcinatæ uncias duodecim,
Salis ammoniaci uncias quatuor,
Aquæ fontanæ libras duas.

Calci vivæ & fali ammoniaco, fingulis feorfim in pulverem redactis, & cucurbitæ vitreæ immiffis, fuperfundatur aqua fontana, & juncturis, impofito alembico, probe lutatis, ftatim leni igne inftituatur deftillatio, & fpiritus unciæ octo proliciantur, qui in vafe optime claufo fervandus.

Debilior, qui in deftillatione fequitur, feorfim poteft fervari, & novæ deftillationi, loco aquæ, addi.

Penetrantior eft illo, cum cineribus clavellatis deftillato, & confervari vix poteft. Galli vocant l'alcali volatil fluor, *quia fal volatile nunquam forma folida five cryftallina fed tantummodo fluida ope calcis acquiritur, neque hic fpiritus cauflicus, uti fimplex, cum acidis effervefcit.*

Ufus utplurimum eft externus, ad excitandos fopore profundo fepultos; naribus epilepticorum etiam admovetur, fub ipfo paroxyfmo; additur fpiritibus nervinis, ad membra paralytica fricanda & oleis ad linimenta volatilia paranda.

SPIRITUS SALIS COAGULATUS.

REC. Salis Abfinthii uncias duas,
Spiritus Salis unciam unam, vel quantum ad faturationem fufficit.

Evaporentur mixta in vitro, ad ficcitatem.

Ad Salis febrifugi Sylvii naturam accedit, & virtutes habet diureticas, refolventes.

SPIRITUS SALIS COMMUNIS ACIDUS.

REC. Salis communis decrepitati libras duas,
Terræ figulinæ libras fex.

 Mifce-

Misceantur, addita aquæ sufficiente quantitate, ut globuli exinde formari possint, qui exsiccati retortæ loricatæ indantur, & igne gradatim adhibito in vas recipiens amplum destillatio instituatur, quousque nulli amplius spiritus, sub nebularum forma comparentes, egrediantur. Liquor destillatus rectificetur.

Quæ de concentrato mox dicentur, hic etiam locum habent.

SPIRITUS SALIS COMMUNIS CONCENTRATUS, sive GLAUBERIANUS.

REC. Salis communis libram unam; humectetur
Aquæ fontanæ unciis tribus vel sex.

Immittatur cucurbitæ vitreæ, atque successive superaffundantur
Olei vitrioli unciæ sex vel septem.

Superimposito alembico & juncturis optime clausis, leni igne arenæ instituatur destillatio. Spiritus prolectus fumans, volatilis, e cucurbita rectificari potest, & in vitro, epistomio vitreo clauso, asservari.

Genuinus hic spiritus salis est, & brevi compendio paratur, acidissimi saporis est, & subtilissimus, cum ex vitro aperto omnis exhalet, & conclave vapore albo repleat.

Virtute gaudet refrigerante & diuretica; additur julapiis, appetitum excitat, cruditates biliosas præcipitat, alvum & urinam movet. Pectori inimicus est, nec etiam, ubi suspicio ulceris renum adest, adhiberi debet.

Dari potest a guttis tribus ad octo, in vehiculo aquoso copioso.

Externe putredini, potenter resistit, in pustulis oris gangrænosis, aqua dilutus, specificus est, penicillo applicandus. Cum spiritu vini rectificatissimo mixtus in ulceribus cancrosis multum valet.

SPIRITUS SALIS DULCIS.

REC. Spiritus Salis concentrati unciam unam & semis,
Vini rectificatissimi uncias duodecim.

Digerantur, postquam spiritus salis vini spiritui successive instillatus est, per aliquot dies, in vase probe clauso, & postea destillentur e cucurbita, atque aliquoties cohobentur.

Alia Methodus recentius proposita hæc est.

REC. Magnesii vitriariorum (Braunstein) pulverisati uncias duas,
Salis culinaris depurati & exsiccati uncias quatuor.

Immittantur retortæ & superaffundatur mixtum caute faciendum ex
Olei Vitrioli unciis tribus, &
Alcoholis vini unciis duodecim.

Repone retortam in balneum arenæ, excipulum luto muniendum appone & leni igni prolice uncias quatuor, quæ denuo in retortam refunduntur & nova destillatione proliciuntur.

Aperitivus, stomachicus & diureticus est.

Datur a guttis triginta ad quadraginta.

SPIRITUS SAMBUCI FLORUM.

Ad normam Spiritus Lavendulæ destillatur.

Est bezoardicæ & anodynæ virtutis.

Datur a drachma una ad unciam semis.

SPIRITUS SERPILLI.

Paratur ad modum Spiritus Melissæ, Menthæ &c.

Si ter, quaterve super novas herbas cohobatur; virtute gaudet egregia roborante, discutiente, anodyna, & utplurimum externe in affectibus rhevmaticis & arthriticis, item in cephalalgia commendatur.

SPIRITUS SULPHURIS PER CAMPANAM.

Funditur ſulphur citrinum, vel, ſi haberi poteſt, griſeum in olla figulina, tres pollices alta & quatuor lata; vaſculum hoc, ſulphure fuſo, ponatur ſub camino, qui fumum perfecte ſurſum dirigit, emittit. Incendatur ſulphur, atque ſtatim ſuperponatur campana magna vitrea, quæ antea ſupra vaporem aquæ calidæ fuit detenta, ut ſuperficies ejus interna ſubhumida ſit; campana vitrea formam habeat alembici, ut per ejus roſtrum ſpiritus in vas recipiens adpoſitum deſtillare poſſit, ita etiam diſponatur, ut lateribus in triangulum poſitis innitatur, & aëris tantum admittat, ut flamma non extinguatur. Tali modo, multiplicatis campanis, & novi ſulphuris repetita accenſione, colligitur liquor acidus flaveſcens. Melius ſuccedit operatio noctu & diebus frigidis, pluvioſis, quam ſereno tempore.

Nulla quidem inter ſpiritum ſulphuris & ſpiritum vitrioli eſt differentia, & plerumque ſpiritus vitrioli a deſtillatoribus pro ſulphuris ſpiritu venditur; deſtillatio per campanam etiam non ſolum tædioſa, ſed & pretioſa eſt, & magno cum ſulphuris diſpendio fit, libra integra enim vix ultra drachmas duas acidi concentrati exhibet; attamen, quia nonnulli vim quandam ſpecificam in ſpiritu ſulphuris quærunt, in eorum gratiam celeberrimus Stahlius aliam methodum faciliorem, & quæ copioſiorem ſpiritus quantitatem elargitur, tradit: jubet, eum in finem, lintea ſolutione ſaturata ſalis alcali madefieri, atque ſulphure incenſo, in vaſe ad hunc laborem adaptato, perfumare; ſic alcali acidum ſulphuris avide attrahit, & cum illo in ſal abit neutrum. Cui, mediante aqua fontana, e linteis extracto, & ad ſiccitatem fere inſpiſſato, ſuperfunditur oleum vitrioli, & per retortam, leni igne, ſpiritus volatilis ſulphuris expellitur; e reſiduo vero Tartarus vitriolatus parari poteſt. Alii, ut ſpiritum ſpiritui ſulphuris per campanam perfecte ſimilem acquiramus ſuadent, ut unus alterve carbo ardens in ſpiritu vitrioli aqua bene diluto extinguatur. Revera pharmacopolia hoc præparato carere poſſunt.

Inſervit ſpiritus ſulphuris uſibus chemicis; additur julapiis & potionibus, ut acido imbuantur ſapore, ad ſitim & calorem nimium temperandum.

Doſis guttæ tres vel plures, pro aciditate ſpiritus.

SPIRITUS TARTARI SIMPLEX.

REC. Tartari depurati, quantum vis.

Imple illo duas tertias retortæ, ac ex arena in recipientem ſatis capacem, probe adaptatum ac lutatum, primo moderato, poſtea gradatim aucto igne, ſpiritus omnes, una cum oleo fœtido, deſtilla; ſpiritum ab oleo, mediante charta emporetica duplicata, humectata, ſepara, ac utrumque per ſe, e cucurbita, rectifica.

Sal Tartari in reſiduo calcinato quære, &, ut artis eſt, ſolvendo elue, coagula & depura.

Multi rectificationem ſpiritus Tartari diſſuadent; quod vi ſua ex parte privetur: ſi vero oleum charta emporetica ab illo ſeparatur, & ſpiritus e retorta ad ſiccitatem abſtrahitur; fœtorem non ſolum deponit, abſque ulla virium ſuarum jactura, ſed & penetrantior evadit.

Incidit, attenuat, reſolvit, ſudorem atque urinam movet, in colica, menſibus retentis, paralyſi, ictero, & hydrope conducit.

Doſis a ſcrupulo uno ad duos.

OLEUM TARTARI FOETIDUM, quod ſimul acquiritur, raro, ob fœtorem, in uſum vocatur; potens tamen eſt reſolvens, unguentis ad ſcabiem addi poteſt, mulieribus hyſtericis pro odoratu convenit.

SPIRITUS TARTARI VOLATILIS.

Videatur SAL VOLATILE TARTARI.

SPIRITUS TEREBINTHINÆ.

REC. Terebinthinæ claræ libras duodecim. Affuſis,

Affufis, in vefica cuprea,
Aquæ fontanæ libris quadraginta octo,
deftillentur; fic prodit, una cum aqua, oleum æthereum Terebinthinæ clarum, quod ab aqua feparandum, & propter fubtilitatem, Spiritus Terebinthinæ vocatur.

Refiduum in veficam exhibet
TEREBINTHINAM COCTAM:
Vel ulteriori coctione, absque aqua, lento igne inftituta, brunnum colorem induit, & tunc
COLOPHONIUM
nuncupari folet.

Interne in gonorrhœa & fcopo diuretico, ad paucas guttas, quinque vel duodecim, datur; externe ad puncturas nervorum, tendinum, vulnera, & hæmorrhagias fiftendas, calide applicatur.

SPIRITUS THERIACALIS.

REC. Radicum Angelicæ,
Imperatoriæ,
Serpentariæ Virginianæ,
Zedoariæ ana unciam unam,
Herbæ Scordii uncias duas,
Corticum Citri,
Baccarum Juniperi,
Myrrhæ rubræ ana unciam unam,
Croci Orientalis unciam femis,
Theriacæ Andromachi libram femis,
Spiritus vini fimplicis libras feptem.

Radices, herba & reliqua, pulverifata fpiritu vini infufa, digerantur Theriaca, & lento igne libræ quatuor fpiritus abftrahantur.

Cui, pro lubitu, ad unciam unam, camphoræ fcrupulus unus additur, & tunc vocatur

SPIRITUS THERIACALIS CAMPHORATUS.

Eft alexipharmacus, fudorifer & anodinus. Datur a guttis triginta ad feptuaginta quinque.

Ingreditur mixturam fimplicem. Externe, ob pretium, raro adhibetur, cum fpiritus vini camphoratus eadem præftet.

SPIRITUS TRIFOLII FIBRINI.

Eodem modo parari poteft, quo fpiritus cochleariæ evocatus fuit.

Eft antifcorbuticus, & pro conficienda effentia fervatur.

SPIRITUS VINI CAMPHORATUS.

REC. Spiritus vini optime rectificati libram unam,
Camphoræ drachmas fex.

Stent in digeftione, paucarum horarum fpatio, atque fic a foluta camphora fpiritum vini impraegnatum habebis.

Ufus eft externus, roborat, inflammationes, congeftiones dolorificas diffipat, & in affectibus fpafticis bonum edit effectum. Quibus cautionibus vero in ambuftione, eryfipelate & lymphæ congeftionibus adhiberi debeat, nimis longum foret, hic commemorare; igitur lectorem ad practicos ablegamus.

SPIRITUS VINI RECTIFICATUS.

E vefica cuprea, per alembicum ftanneum, deftillatur, & a phlegmate fœtido feparatur; & fi delicatior, atque ab omni fœtore liber expetitur, denuo bis vel ter, addita tertia parte aquæ fontanæ, deftillatio repetenda. Cui nihil phlegmatis aquofi adeft, *Spiritus rectificatiffimus, Alcohol Vini*, vocatur.

Spiritus vini rectificatus ad ambufta, fugillationes, luxationes, & ad hæmorrhagias externe adhibetur; inprimis infervit ad effentias & tincturas parandas.

SPIRITUS VINI TARTARISATUS.

REC. Spiritus vini optime rectificati libras duas,
Salis Tartari probe depurati & ficcati uncias quatuor.

Mifce,

Misce, & e cucurbita vitrea, juncturis exacte munitis, igne arenæ moderato destilla.

Inservit extrahendis resinosis, Succini & Ambræ essentiis, nec non aliis usibus chemicis & pharmaceuticis.

SPIRITUS VITRIOLI COAGULATUS.

Eadem methodo, qua spiritus salis coagulatus, paratur; loco spiritus salis, spiritum Vitrioli sumendo.

Cum tartaro vitriolato convenit, & virtutes habet aperientes, resolventes, incidentes atque diureticas.

SPIRITUS VITRIOLI DULCIS.

Videatur LIQUOR ANODYNUS.

SPIRITUS VITRIOLI PHILOSOPHICUS.

REC. Aquam a præcipitatione & edulcoratione Mercurii vitæ, bibula colatam; infunde retortæ vitreæ, ac calore lenissimo, primum phlegma omne superfluum evapora, donec gustu perceperis spiritum satis acrem, linguam tentantem; tunc admoto ac adaptato recipiente, & lutatis juncturis, igne pedetentim aucto, omnem spiritum, ad siccitatem usque, evoca.

Nihil minus, quam vitrioli spiritus est; potius spiritus salis communis vocandus esset: omnes enim ejus qualitates habet, & a sale communi, quod in Mercurii sublimati præparatione adhibitum fuit, ortum habet.

SPIRITUS VITRIOLI SIMPLEX.

Destillatur e vitriolo, ad albedinem calcinato, per retortam vitream loricatam, recipiente capacissimo munitam, cui aquæ quarta pars, respectu ponderis vitrioli, ad hoc opus assumti, insit, igne aperto primum leni, tum aucto gradatim ac successive igne ad candescentiam usque retortæ, donec omnes nebulæ simulque spiritus cessant. Tum recipientem caute separa, ocyssime obtura; spiritus prolectos, e retorta vitrea, arenæ igne rectifica.

Cum spiritu sulphuris convenit, & iisdem usibus destinatur.

SPIRITUS URINÆ.

Videatur SAL VOLATILE URINÆ, ubi simul modus, spiritum destillandi, docetur.

Usibus nonnullis chemicis inservit; in medicina easdem virtutes, quas Spiritus cornu cervi, habet.

Dosis guttæ viginti quinque ad quinquaginta.

SPONGIARUM TOSTIO.

Fragmenta spongiarum in figulino vase, operculo tecto, igne aperto torrentur, atque tosta in pulverem teruntur.

Expetuntur inprimis ad pulveres strumales, quorum præcipuum sunt ingrediens.

SUCCINUM PRÆPARATUM.

Succinum in subtilissimum teratur pulverem, atque, addita aqua fontana, super marmore, sicut reliqua præparata, lævigetur.

Leniter adstringit & calefacit; ad capitis & uteri affectus, catarrhos, & mensium vitia commendatur.

Dosis scrupulus unus ad duos.

SUCCUS ACETOSELLÆ,
BERBERUM,
CITRI,
CYDONIORUM,
MORORUM,
RUBI IDÆI, &

alii defæcati, in vitro, collo angustiori prædito, superaffuso oleo, in loco frigido asservantur.

Pro syrupis parandis asservari solent.

SULPHUR AURATUM ANTIMONII.

Scoriæ Reguli Antimonii ſimplicis, vel reſiduum a tinctura Antimonii, affuſa aquæ ſimplicis fontanæ aut pluviæ ea quantitate, quæ ſufficere videtur, ſolvantur, & ſolutio per chartam emporeticam percoletur. Filtratæ huic ſolutioni ſeu lixivio, ex quo, ſub refrigeratione & mora aliquot dierum, ſulphur majori portione reguli fœtum ſponte jam ſubſedit, poſt cautam decantationem in vitro, aut olla munda debite vitreata, inſpergatur acetum vini, unde præcipitabitur ingens ſulphuris quantitas, quæ, ope chartæ bibulæ, a lixivio ſeparetur. Huic liquori vel lixivio denuo acetum inſpergatur, & demittetur inde alius pulvis, aurantii coloris, quem, a lixivio ſeparatum, ſeorſim ſerva. Denique eidem lixivio iterum novum & multum acetum adde, & præcipitabitur pulvis leviſſimus, aurantio-pallidi coloris, qui edulcorandus, & ſub inſcriptione SULPHURIS ANTIMONII TERTIÆ PRÆCIPITATIONIS, ſervandus.

Primæ præcipitationis ſulphur vim plerumque habet emeticam, & hinc rarus ejus uſus eſt.

Secundæ præcipitationis autem adultioribus;

Tertiæ vero etiam teneræ ætati præberi poteſt.

Alia Methodus eaque melior ſulphur Antimonii auratum per excoctionem parandi hæc eſt:

Paretur aute omnia lixivium cauſticum ex
Calcis vivæ Unciis viginti,
Cinerum Clavellatorum unciis quindecim,
quibus ſucceſſive ſuperaffundatur ſufficiens quantitas aquæ i. e. menſuræ circiter ſex ſeptemve, poſtquam hoc mixtum per ſex decemve horas aſſervatum & ſæpius ſpatula lignea agitatum fuit, filtretur. Jam

REC. Antimonii crudi ſubtiliter pulveriſati partes duas,
Florum ſulphuris partes tres.
Coque in ſufficiente quantitate lixivii cauſtici intra vas terreum vel lebetem ferreum, donec lixivium colore ſaturate flavo appareat, tunc hoc lixivium adhuc calidum filtra, pulveri forte reſiduo denuo lixivium cauſticum adfunde & ſic excoquendo & filtrando perge, donec omnis, quantum fieri poteſt, pulvis ſolutus ſit ſive donec lixium non amplius flavum colorem induat. Ex his lixiviis per chartam bibulam trancolatis & inter ſe junctis ope vitriolici vel alius acidi aqua bene diluti omne ſulphur contentum præcipitatur, aquaque fontana calida aliquoties abluitur, atque ſiccatum loco alias uſitati ſulphuris aurati tertiæ præcipitationis inſervire poteſt.

Inſignes ſunt vires hujus ſulphuris aurati, bene præparati, ad contumaces & chronicas affectiones, præſertim quæ ex ſtagnatione & corruptione lymphæ proveniunt; ad pertinaces nimirum glandularum rebelles tumores, ulcera inveterata, alioſque cutaneos morbos, interpoſito decocto diluente & ſanguinem depurante; ad aſthma porro convulſivum, tuſſim ferinam infantum, peripneumoniam, affectus ſpaſmodicos, catarrhos ſuffocativos, hemicraniam, febres intermittentes pertinaces, ſcabiem malignam, quin & prava ex lue venerea incommoda hoc pharmaco profligata eſſe, celeberrimus Hoffmannus perhibet.

Augentur vires, ſi cum Mercurio dulci adminiſtratur; requiritur vero continuatus uſus, etiam ſi primis diebus nauſeam excitaſſe obſervatum ſit, tamen diebus ſubſequis nullam amplius ſtomacho moleſtiam faceſſit.

Doſis in tenera ætate, ſulphuris tertiæ præcipitationis, granum unum, duo, ad tria; in adultioribus ad grana ſex, vel ſcrupulum ſemis evehi poteſt.

SULPHUR AURATUM ANTIMONI LIQUIDUM.

REC. Solutionem ſcoriarum Reguli Antimonii;
Dimidiam ejus partem evaporationi ſubjice, donec ovum illi innatare poſſit; tur ver

vero ſtatim admiſce æqualem quantitatem

Olei expreſſi Papaveris vel Amygdalarum,

& leniter coque, donec oleum non amplius conſpiciatur, & maſſa digito facillime obediens prodeat; poſtea alteram lixivii ſulphurati partem ſucceſſive affunde, coctionem continua, uſque dum alcalini ſaporis nihil deprehendatur, nec oleum amplius ſibi relictum appareat. Puls hæc ſaponacea probe deſiccetur, & in mortario lapideo cum Tinctura Antimonii acri per abſtractionem ſpiritus ad dimidium redacta, ad eminentiam trium digitorum affuſa, per horas aliquot probe tere, poſtea cucurbitæ indita per viginti quatuor horas digere. Ita prodibit peramœna Tinctura, acredinis expers, quæ totum ſaponem una cum ſulphure Antimonii ſolutum ſiſtit, nullo in cucurbita reſiduo relicto.

Eſt hæc methodus, quam Jacobi propoſuit: En aliam paululum diverſam!

REC. Antimonii crudi pulveriſati uncias duas,
Florum ſulphuris unciam unam.

Miſceantur & coquantur ope ſufficientis quantitatis lixivii cauſtici, donec omnia ſoluta ſint. Filtrato huic decocto addantur

Olei Amygdalarum recentis Unciæ ſex.

Coquantur in vaſe figulino & evaporentur ad conſiſtentiam ſpiſſiorem, quod magna nunc ſapo antimonialis vocari poteſt & ope Unciarum triginta & duarum Tincturæ antimonii acris ſub leni calore extrahitur & ſub nomine ſulphuris antimonii liquidi aſſervatur; quod ut gratius ſit, nonnulli pro quavis uncia guttam unam olei ligni ſaſſafras addunt.

Virtus ejus reſolvens & ſanguinem purificans inſignis ex indole ſaponis medicati & ſulphuris Antimonii facile elucеſcit, eaque in forma ſoluta magis penetrans.

Doſis guttæ quadraginta cum Decocto conveniente.

SUPPOSITORIUM COMPOSITUM.

REC. Specierum Hieræ picræ unciam ſemis,
Salis Gemmæ ſcrupulum unum,
Mellis ad ſpiſſitudinem cocti uncias duas.

Miſce, & fiant ſuppoſitoria, variæ magnitudinis.

SYRUPUS DE ABSINTHIO COMPOSITUS.

REC. Abſinthii pontici ſicci libram ſemis,
Florum Roſarum rubrarum uncias duas,
Nardi Indicæ drachmas tres.

Infundantur inciſa in
Vini albi &
Succi cydoniorum ana unciis octo;

Digerantur in loco calido per biduum, poſtea exprimantur;
Colaturæ unciis decem adde
Sacchari albi uncias ſedecim.

Fiat ſyrupus, per pannum colandus.

Ventriculi & aliorum viſcerum, a cauſa frigida ortis vitiis auxiliatur; cachecticis prodeſt, appetitum reſtaurat, flatus diſcutit, ictericis convenit.

Datur in potionibus & electuariis.

SYRUPUS ACACIARUM FLORUM.

REC. Florum Acaciarum recentium libras duas.

Infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libris duabus;

Stent in digeſtione per noctem, in vaſe figulino vitreato, probe tecto, mane leviter exprimantur & colentur.

Colaturæ unciis novendecim adde
Sacchari albi uncias triginta duas.

Fiat unica ebullitione ſyrupus, qui per linteum colatus ſervetur.

Vires habent alvum laxandi; laudatur anthelminticus & antinephriticus; datur etiam in epilepsia & tussi.

Teneris a drachma una ad drachmas tres; adultioribus ad drachmas sex, vel unciam unam exhibetur.

SYRUPUS ACETOSELLÆ ET ACETOSÆ.

E ſucci depurati unciis decem, & ſacchari unciis ſedecim,
ſemel ebulliendo, fiat ſyrupus.

Commendatur biliosis, atque ad sitim caloremque restinguendos.

SYRUPUS ACETOSITATIS CITRI.

REC. Succi Citri uncias decem,
Sacchari albi uncias ſedecim.
Fiat unica ebullitione ſyrupus, in vaſe vitreo ſervandus.

Julapiis & potionibus additur, sitim & æstum mitigat.

SYRUPUS DE AGRESTA.

REC. Agreſtæ, ſive ſucci uvarum, paulo antequam maturuerint, expreſſi, libram unam ſemis,
Sacchari albi libras duas.
Coquantur, in vaſe figulino vitreato, ad juſtam ſyrupi conſiſtentiam.

Usus est in febribus malignis, & virtute cum syrupo citri convenit. Additur mixturis & julapiis.

SYRUPUS DE ALTHEA FERNELII.

REC. Radicum Altheæ,
Graminis,
Aſparagi,
Glycyrrhizæ,
Herbar. Altheæ,
Parietariæ,
Pimpinellæ,
Plantaginis,
Adianthi albi & nigri ana drachmas tres,
Uvarum paſſarum mundatarum ana unciam ſemis,
Cicerum rubrorum unciam unam.
Inciſa coquantur ex
Aquæ libris quatuor,
uſque dum unciæ viginti octo ſuperſint, deinde cum
Sacchari albi libris quatuor
fiat ex arte ſyrupus.

Commendatur ad urinæ ardorem in nephritide & tussi, a materia acri & salsa orta.

Additur vel decoctis, vel cochleatim sumitur, ad unciam unam & ultra.

SYRUPUS DE AMMONIACO.

REC. Gummi ammoniaci electi uncias duas;
Solve in
Vini albi unciis decem.
Solutioni admiſce
Sacchari albi, ad conſiſtentiam tabulati cocti, uncias ſedecim;
Agitentur, uſque dum refrigeſcant.
Syrupus aſſervetur.

Validissime incidit, detergit & purgat pulmones; eleganter confert inveteratis affectibus, a crassa & lenta pituita ortis; in asthmate specifice conferre perhibetur.

Dosis per se uncia semis, drachmæ sex, ad unciam unam.

SYRUPUS DE ARTEMISIA.

REC. Radicum Rubiæ tinctorum,
Ruſci ana uncias duas,
Herbarum Artemiſiæ unciam unam,
Pulegii,
Meliſſæ,
Dictamni Cretici,
Sabinæ ana drachmas tres,
Florum Hyperici drachmas duas,
Seminis Nigellæ unciam ſemis,
Caſſiæ ligneæ unciam unam.
Radices inciſas infunde in
Aquæ fontanæ libris tribus;
macerentur per noctem, mane leniter ebulliant, ad colaturæ remanentiam librarum duarum,

duarum, in qua infunde herbas & reliqua ingredientia, minutim incifa; facta digeftione per viginti quatuor horas, exprimantur; in

Colaturæ unciis novem

diffolve

Sacchari albi uncias fedecim,

& per pannum colatus

Syrupus fervetur.

Potionibus additur, ac in menfium fuppreffione, & lochiorum imminuto vel plane fuppreffo fluxu utimur.

Dofis drachmæ fex ad unciam unam.

SYRUPUS BALSAMICUS.

REC. Julapii rofati libram unam, vel uncias duodecim,

addantur

Effentiæ Balfami Peruviani drachmæ quatuor.

Mixta ferventur.

Eft ftomachicus & vere balfamicus; prodeft vulneratis, & ubicunque fufpicio ulceris interni eft, fine notabili tamen calore febrili; tuffientibus & afthmaticis conducit.

Dofis drachmæ tres.

SYRUPUS BELLIDIS E SUCCO.

REC. Succi e tota planta Bellidis minoris depurati, & ad dimidias evaporati, uncias novem,

Sacchari albi uncias fedecim.

Fiat, faccharum unica ebullitione folvendo, fyrupus, qui, per pannum colatus, fervetur.

Prodeft tuffientibus, vulneratis, ad fanguinem coagulatum refolvendum ab alto lapfis, &c.

SYRUPUS BERBERUM.

REC. Succi Berberum depurati uncias decem,

Sacchari albiffimi uncias fedecim.

Fiat fyrupus.

Refrigerans eft, fitim & æftum mitigat, & calidis in febribus inprimis convenit.

SYRUPUS BETONICÆ.

REC. Herbæ Betonicæ recens ficcatæ uncias quatuor.

Incifa macerentur in

Aquæ Betonicæ deftillatæ libra una;

Poft fufficientem extractionem exprimantur, & in expreffi unciis novem, diffolve unica ebullitione

Sacchari albi uncias fedecim.

Syrupus, colatus per pannum, fervetur.

Capiti dicata eft betonica, vulneraria eft & diuretica; leniter adftringit, in calculo renum & veficæ commendatur; ob vim adftrictoriam & vulnerariam, etiam in lochiorum nimio, poft partum, fluxu, adhibetur. Easdem virtutes etiam fyrupus habet, & commode potionibus medicis additur.

SYRUPUS BORRAGINIS.

REC. Florum Borraginis recentium libram femis.

Infunde in

Aquæ fontanæ ferventis libra una;

Digerantur per noctem, exprimantur, & infufi clarificati unciis novem, adde

Sacchari albi uncias fedecim.

Fiat fyrupus.

Adfcribuntur vires corroborantes, antimelancholicæ & antimaniacæ.

Pari modo paratur:

SYRUPUS BUGLOSSI.

Cui tribuuntur vires eædem.

SYRUPUS BRUNELLÆ.

REC. Succi herbæ Brunellæ depurati, & ad dimidias lento igne evaporati uncias novem,

Sacchari albi uncias fedecim.

Fiat fyrupus.

Commendatur ad oris & faucium ulcera & inflammationes, aphthis medetur.

Pari modo paratur:

SYRUPUS PLANTAGINIS MAJORIS.

SYRUPUS BRYONIÆ.

REC. Succi radicum Bryoniæ defæcati libram unam femis,
Sacchari uncias triginta duas.

Fiat, unica ebullitione, poft facchari defpumationem, fyrupus.

Serum expurgat, potenter refolvit; hinc hydropicis & afthmaticis commendandus; ob infignem amaritiem etiam vermibus & aliis injectis, atque beftiolis, in corpore humano natis, adverfatur, menftruum educit, & ad virginum morbos laudatur.

Dofis uncia femis ad unciam unam.

SYRUPUS CAPILLORUM VENERIS SIMPLEX, MONSPELIENSIS.

REC. Capillorum Veneris, parum inciforum, uncias tres.

Infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libris tribus femis;

Stent in digeftione per noctem, mane leniter coquantur ad feptimæ partis confumtionem, colatura albumine ovorum clarificetur, & cum
Sacchari albi libris tribus,
fiat fyrupus, cui pro lubitu addantur, vel
Aquæ Rofarum, vel
Naphæ uncia una aut duæ.

Humores incidit, attenuat & refolvit; loco facchari, pro edulcoratione infufi Theæ utuntur, ad tuffim & ad pectoris morbos, a materia vifcida ortos.

SYRUPUS CAPILLORUM VENERIS COMPOSITUS.

REC. Capillorum Veneris uncias quinque,
Linguæ Cervinæ unciam femis,
Malvæ drachmas duas,
Radicum Afparagi unciam unam,
Glycyrrhizæ uncias duas.

Macerentur in
Aquæ fontanæ fimplicis libris duabus,
& digerantur loco calido per noctem. Mane coquantur ad confumtionem circiter unciarum fex. Refiduo expreffo, & albumine ovi clarificato, adde
Sacchari albi uncias triginta duas.

Fiat, unica ebullitione, fyrupus.

Vires non differunt a præcedentis.

SYRUPUS CARDIACUS.

REC. Vini generofi uncias octo,
Aquæ Rofarum uncias duas femis,
Cinnamomi drachmas tres,
Caryophyllorum drachmam unam,
Zinziberis drachmam femis.

Infufa digerantur, ac fufficienti facta extractione exprimantur; in expreffo folvantur
Sacchari unciæ fex & decem.

Fiat fyrupus.

Eft gratus, aromaticus, ventriculum roborans; additur electuariis.

SYRUPUS CARDUI BENEDICTI.

REC. Succi defecati, & ad dimidias evaporati, Cardui Benedicti, uncias octodecim,
Sacchari albi uncias triginta duas.

Fiat fyrupus.

Tribuuntur illi vires ftomachicæ, alexipharmacæ, antifebriles; potionibus & electuariis additur.

SYRUPUS CENTAURII MINORIS.

REC. Florum Centaurii minoris recentium libram unam.

Incifi infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libra una;

Stent per noctem, mane exprimantur, & in expreffo
Florum recentium libra una infundatur; poft macerationem per noctem exprimantur,
Colaturæ, albumine ovi clarificatæ, unciis novem

adde

Sacchari

Sacchari albi uncias fedecim.
Fiat fyrupus.

Auctor, qui commendat, Quercetanus, ait: hoc fyrupo nunquam carere debent officinæ, ob fummam ejus neceffitatem ac utilitatem; febrium ex bile ortarum ferociam compefcit, biliofum illum fuccum benigne educit, ictericis conducit; proprium in fe continet Rhabarbarum Centaurium minus, fel terræ & febrifuga appellatur, electuariis additur.

SYRUPUS CERASORUM ACIDORUM.

REC. Succi Cerasorum acidorum, per fubfidentiam defecati, uncias viginti,
Sacchari albiffimi uncias triginta duas.
Fiat fyrupus.

Convenit cum reliquis fyrupis acidiufculis, inprimis berberum.

SYRUPUS CHAMOMILLÆ.

REC. Florum Chamomillæ vulgaris recentium libram unam,
infunde in
Aquæ fontanæ ferventis libra una.
Stent in vafe probe claufo, per duodecim horas, poftea exprimantur; infufio repetatur,
Chamæmeli novam fumendo libram, poft extractionem exprimatur & clarificetur infufum, atque ex
ejusdem unciis novem,
cum
Sacchari albi unciis fedecim
fiat fyrupus.

Multum valet hic fyrupus ad colicam, tam flatulentam, quam fpafmodicam, in febribus, quartana & tertiana, cum aliis permixtus, bonum edit effectum; adhibetur in potionibus, vel electuariis, additur etiam clyfteribus.

SYRUPUS CHENOPODII *five* ATRIPLICIS MEXICANÆ.

REC. Herbar. Chenopodii five Atriplicis fuaveolentis Mexicanæ, manipulos quatuor,
Eryfimi,
Urticæ ana manipulos duos,
Farfaræ manipulum.
Infundantur in aquæ fontanæ bullientis libra una, & fucci Raparum albarum libra femis, poft fufficientem extractionem exprimantur, expreffo addantur
Sacchari albi libræ duæ.
Fiat fyrupus.

Pectoralis & diureticus eft, atque in afthmate & nephritide laudatur.

Dofis uncia dimidia vel drachmæ fex.

SYRUPUS DE CICHORIO, CUM RHABARBARO.

REC. Radicum Cichorii uncias duas femis.
Coque in
Aquæ fontanæ libra una femis,
ad remanentiam libræ unius, huic adde
Rhabarbari minutim incifi unciam unam,
Salis Tartari grana viginti.
Ebulliant lento igne, exprimantur, in expreffo diffolve
Sacchari albi uncias fedecim;
clarificato & colato fyrupo adde
Aquæ Cinnamomi fpirituofæ unciam unam.
Servetur.

Bilem leniter fubducit; pueris recens natis & infantibus a drachma una, ad drachmam unam femis, ufque ad unciam femis, ad educendum meconium, & in torminibus, indeque ortis motibus convulfivis, commode datur.

SYRUPUS CINNAMOMI.

REC. Cinnamomi optimi, craffiufcule contufi, uncias quinque;
Reponantur in cucurbitam vitream, addan-

addanturque

Aquæ Cinnamomi optimæ, cum vino deſtillatæ, libræ duæ,

Aquæ roſarum odoratiſſimæ unciæ duæ.

Stent in loco calido, bene obturato vaſe, ne quid exſpiret, horis viginti quatuor, atque, cum

Sacchari albiſſimi clarificati, ad conſiſtentiam tabularum cocti, libris tribus, unciis quatuor.

Fiat ſyrupus.

Virtute gaudet analeptica, & ventriculum, nec non nervos roborante.

Datur vel per ſe, vel cum aquis cordialibus.

SYRUPUS CITRI E TOTO.

REC. Corticum Citri exteriorum recentium uncias duas ſemis,

incifos infunde in

Succi Citri recentis unciis viginti duabus.

Poſt digeſtionem exprimantur, in expreſſo diſſolve

Sacchari albi uncias triginta.

Servetur uſui ſyrupus.

In febribus malignis, exanthematicis, potionibus additur, malignitatem non ſolum arcere, ſed & vires reſtaurare compertus eſt.

SYRUPUS COCHLEARIÆ.

REC. Succi Cochleariæ recenter expreſſi libram unam ſemis.

Abſtrahantur lento igne, in cucurbita vitrea, unciæ ſex; reſiduum clarificetur & evaporetur ad remanentiam unciarum ſex, in quo diſſolve

Sacchari albi uncias octodecim,

atque per pannum colato ſyrupo adde

Aquam abſtractitiam,

& ſerva.

Cochlearia eſt antiſcorbutica planta; hinc ſyrupus inde confectus ſcorbuticis convenit.

SYRUPUS CONTRAYERVÆ.

REC. Radicum Contrayervæ minutim inciſarum uncias quatuor.

Infundantur per noctem in

Aquæ fontanæ ferventis libris duabus, mane leniter ebulliant, ad colaturæ, expreſſione forti factæ, remanentiam libræ unius, adde

Succi Citri uncias octo,

Sacchari albi uncias triginta duas.

Fiat, ſaccharum unica ebullitione ſolvendo, ſyrupus, in vitreo vaſe reponendus.

Laudatur in febribus malignis, variolis, morbillis & aliis exanthematicis, atque, ob vim blandam alexipharmacam, non adeo calidam, commendari meretur, potionibus & mixturis admiſcendus.

SYRUPUS CONTRAYERVA COMPOSITUS.

REC Pomorum Citri integrorum numero ſex, conciſis & cucurbitæ vitreæ injectis adde

Radicum Contrayerva unciam unam ſemis,

Serpentariæ Virginianæ unciam unam,

Seminum Cardui benedicti,

Mariæ ana unciam ſemis,

Granorum Chermes drachmas duas,

Succi Granatorum dulcium libras duas.

Digerantur per viginti quatuor horas, tum, facta expreſſione ac additis

Sacchari albi libris tribus,

fiat, in vaſe probe vitreato clauſo, ſyrupus, qui colatus ſervetur.

Eſt alexipharmacus, malignitati & putredini reſiſtit, virtute analeptica vires reſtaurat, diuretica & diaphoretica vi materiam noxiam, tam per ſudorem, quam urinam, expellit.

SYRUPUS CORALLIORUM.

REC. Coralliorum rubrorum pulveriſatorum uncias duas,

Succi Berberum, perfectæ maturitatis, depurati libram unam.

Digerantur, calore moderato, per triduum, vel

vel quousque corallia bullulas emittere cessant: dein succus affusus, per inclinationem, separetur.

REC. Succi hujus, coralliorum solutione impraegnati, uncias decem, &
Sacchari uncias sedecim,
lenta ebullitione, redigantur in formam syrupi.

Virtutes sunt refrigerantes, leniter adstringentes, in fluxionibus quibuscunque cohibendis, ad abortum & haemorrhagias uteri praecavendas mulierculae utuntur.

Potionibus & electuariis additur, vel solus, ab uncia semis ad integram, sumitur.

SYRUPUS CORTICUM AURANTIORUM.

REC. Corticum Aurantiorum recentium & extimorum uncias quatuor,
Vini albi generosi libram unam.
Macerentur per viginti quatuor horas, in loco calido, bene obturato vase; postea vinum decantetur, filtretur, & cum
Sacchari clarificati, atque ad consistentiam tabellarum cocti, unciis octodecim permiscendo.
Fiat syrupus.

Ventriculum roborat, flatus dissipat, & virtute gaudet analeptica & carminativa.

Exhibetur in potionibus.

SYRUPUS CORTICUM CITRI.

REC. Corticum Citri recentium & extimorum uncias quatuor,
Granorum Chermes drachmas duas,
Vini albi generosi libram unam.
Macerentur loco calido, vase bene tecto, per viginti quatuor horas; postea vinum decantetur, filtretur, atque, cum
Sacchari clarificati, & ultra consistentiam tabellarum cocti, unciis octodecim.
Fiat syrupus.

Est cordialis, alexipharmacus & carminativus, ad febres epidemicas catarrhales, malignas laudatur. Addi etiam potest potionibus.

SYRUPUS CROCI.

REC. Croci Orientalis drachmas sex, infunde in
Aquae ferventis fontanae unciis decem.
Stent, vase clauso, in digestione per triduum, postea exprimantur. In colatura dissolve
Sacchari albi uncias sedecim,
& post unicam ebullitionem, coletur syrupus per pannum.

Lene & securum praebet anodinum pueris; pectorale & alexipharmacum, in catarrhis utiliter adhibetur.

Uncia una hujus syrupi, Croci fere habet grana quindecim.

Pueris teneris, pro una dosi, ultra drachmam unam non dandus.

SYRUPUS DE CUCURBITA MESUES.

REC. Cucurbitam sativam magnam, pasta pro pane involutam, coque cum pane in clibano; e calente adhuc succum exprime, & ex unciis duodecim, ad novem usque, & sacchari evaporati & clarificati unciis sedecim syrupum confice.

Vires laudantur ad febres biliosas & ardentes, ardorem urinae, & sitim mitigandam; ad pectoris affectus, pleuritidem & faucium asperitatem.

SYRUPUS CYDONIORUM.

REC. Succi Cydoniorum, ad tertiae partis consumtionem evaporati, libram unam semis,
Sacchari albi libras duas semis.
Fiat dissolutione & despumatione, unica ebullitione facta, syrupus.

Gratus est stomacho, leniter adstringit, & in nausea, vomitu & fluxionibus alvi, & ad abortum praecavendum adhiberi potest. Electuariis & potionibus additur.

Dosis ad unciam unam & ultra.

SYRUPUS DIACODION, five DE CAPITIBUS PAPAVERIS, feu DIACODIUM LIQUIDUM MONTANI.

REC. Capitum Papaveris nondum plane maturorum, cum feminibus, uncias duas,
Siliquarum dulcium uncias duas femis;
incifis affunde
Aquæ fontanæ libram unam femis.
Coquantur lento igne, ad colaturæ remanentiam unciarum decem, in fine coctionis addendo
Liquiritiæ recentis minutim incifæ unciam unam femis;
in colatura diffolve
Sacchari candi rubri uncias fedecim.
Defpumatus & colatus fyrupus fervetur.

In tuffi acri, ad materiam incraffandam, a veteribus valde laudatur.

Dari poteft infantibus lingendus, ad drachmam unam; adultis, ad unciam unam.

SYRUPUS, DIACODIUM CROCATUM.

Fit, fyrupo antecedenti, five Diacodio fimplici addendo
Croci optimi drachmam unam.

Vires funt eædem, propter crocum tamen magis anodinæ & refolventes.

SYRUPUS DOMESTICUS, five DE SPINA CERVINA.

REC. Baccarum fruticis, quem Spinam cervinam vocant, circa finem Septembris, aut Octobris initio collectarum, quantitatem fufficientem;
Conquaffatæ & calefactæ exprimantur.
Succi hujus colati unciis viginti addantur
Sacchari albi unciæ triginta duæ, folvantur & colentur, addendo, in petia ligata,
Anifi,
Mafliches ana drachmas tres,
Zinziberis,
Cinnamomi,
Caryophyllorum ana drachmam unam femis.
Fiat fyrupus.

Commendatur ad hydropem, cachexiam, arthritidem, nec non luem veneream. Sunt, qui etiam recens natis, ad expurgandum meconium, dare folent.

Datur drachma una ad unciam & ultra.

SYRUPUS EMETICUS.

REC. Vitri Antimonii hyacinthini, fubtiliffime pulverifati, drachmas duas,
affunde
Vini albi Rhenani uncias duodecim.
Stent per triduum, leni calore in digeftione; poft per chartam bibulam filtratis, adde
Sacchari albi uncias triginta duas.
Sola diffolutione & unica ebullitione, fiat fyrupus, in vafe vitreo reponendus.

Delicatulis propinatur, ad vomitum ciendum.

Dofis eft a drachma una ad drachmas quinque vel fex.

In apoplexia & catarrho fuffocativo etiam clyfteribus, ab uncia una ad unciam unam femis addi poteft.

SYRUPUS EMETICUS ANGELI SALÆ.

REC. Vitri Antimonii, optime triti unciam unam,
Cinnamomi electi,
Zedoariæ,
Seminis Angelicæ ana drachmas duas,
Sandali rubri unciam femis,
Croci Orientalis drachmam femis.
Infundantur in
Aceti rofati unciis viginti;

Mace

Macerentur per viginti quatuor horas, colentur & filtrentur, in filtrato liquore dissolvantur

Sacchari albi unciæ viginti.

Fiat syrupus.

Vires sunt eædem, quæ præcedentis.

Dosis drachma una ad unciam dimidiam.

SYRUPUS ENULÆ.

REC. Succi radicis Enulæ defæcati libram unam semis,
Sacchari albi libras duas semis.

Solvantur & fiat syrupus, per pannum colandus.

Resolvit, & ad pectoris vitia adhibetur.

SYRUPUS DE ERYSIMO LOBELII.

REC. Erysimi totius recentis uncias tres,
Radicum Helenii,
Tussilaginis ana uncias duas,
Herbarum Borraginis,
Cichorii,
Capillorum Veneris ana unciam semis,
Florum quatuor cordialium,
Anthos,
Stœchadis Arabicæ ana drachmas duas,
Seminis Anisi drachmas sex,
Passularum mundatarum uncias duas.

Incisa & contusa coquantur in
Aquæ fontanæ libris duabus & semis,
Succi Erysimi unciis sex,
ad remanentiam unciarum octodecim, in expresso liquore dissolvantur
Sacchari albi unciæ triginta duæ.

Fiat syrupus.

Ad raucedinem præcipue commendatur, & multis jam amissam vocem restituisse, exempla prostant.

Datur ab uncia dimidia ad integram, ex infusis, decoctis, sero lactis, aliisque vehiculis.

SYRUPUS FARFARÆ E FLORIBUS.

REC. Florum Farfaræ, sive Tussilaginis recentium libram unam semis,
affunde
Aquæ fontanæ ferventis libras duas.
Macerentur per viginti quatuor horas, exprimantur, & in
Colaturæ unciis novem
dissolve
Sacchari albi uncias sedecim.

Fiat syrupus.

Ad pectoris vitia inservit, materiam acrem salsam incrassat, & expectorationem adjuvat.

Datur in decoctis pectoralibus.

SYRUPUS FRAGORUM.

REC. Succi Fragorum depurati uncias decem,
Sacchari uncias sedecim.

Fiat lege artis syrupus, ad normam syrupi Berberum.

Est analepticus & diureticus.

SYRUPUS DE FUMARIA.

Paratur e
Succi defæcati, & ad tertiæ partis consumtionem inspissati, unciis novem, &
Sacchari unciis sedecim.

Ad sanguinem & lympham corrigendam, scabiem & alia cutis vitia commendatur.

Addi potest electuariis & decoctis.

SYRUPUS GLYCYRRHIZÆ.

REC. Glycyrrhizæ uncias duas,
Capillorum Veneris unciam unam,
Hyssopi unciam semis,
Aquæ libras duas.

Species prædictæ in aqua, prius fervefacta, horis viginti quatuor macerentur, deinde decoquantur ad dimidias, colaturæ addendo
Mellis despumati uncias octo,
Sacchari albi uncias sedecim,
Aquæ rosarum uncias quatuor.

Fiat

Fiat syrupus, secundum artem.

Cum Syrupo Capillorum Veneris convenit; pectoralis est, & pro edulcoratione decoctorum pectoralium inservire potest.

SYRUPUS GRANATORUM.

REC. Succi Granatorum acido-dulcium depurati uncias decem,
Sacchari albissimi uncias sedecim.
Solvantur & colentur; syrupus in vase vitreo servetur.

Est analepticus & leniter adstringens; refrigerat, sitim sedat, bilem refrænat.

Datur in potionibus, mixturis & julapiis.

SYRUPUS GRANORUM KERMES.

REC. Coccinellæ unciam semis.
Optime trita in
Aquæ Rosarum &
Cinnamomi, sine vino, ana unciis duodecim,
Salis Tartari fixi granis duodecim.
Infundantur per noctem, addantur
Sacchari albi unciæ triginta duæ,
Succi granorum Kermes unciæ duodecim.
Unica ebullitione fiat syrupus liquidus, qui, per linteum colatus, reponatur.

Analepticus est, diureticus & alexipharmacus; datur in variolis & morbillis, necnon febribus catarrhalibus.
Cum Confectione Alkermes convenit.

SYRUPUS HEDERÆ TERRESTRIS.

Sicut Syrupus Betonicæ ex aqua destillata & herba sicca paratur.
Hedera terrestris vulneraria est, & nephritica; Syrupus ad abscessus, internos, sputum cruentum saniosum phthisicorum commendatur; consolidat & mundificat, urinam & menses promovet, ut & hydropicis utilis est.

In potionibus & electuariis propinari potest.

SYRUPUS HYPERICI.

REC. Florum Hyperici recentium libram unam semis,
Aquæ fontanæ ferventis libram unam.
Macerentur per diem integrum in loco calido; postea exprimantur, & ex
Infusi clarificati unciis novem; cum
Sacchari albi unciis sedecim.
Fiat syrupus.

Easdem vires, quas flores, habet, vulneratis, calculosis, ac renum doloribus vexatis auxiliatur.

Docente Quercetano, instar balsami omnibus resistit corruptionibus ventriculi; specificum est contra vermes.

SYRUPUS HYSSOPI.

REC. Hyssopi siccatæ uncias duas,
Capillorum Veneris unciam semis,
Radicum Helenii unciam unam,
Apii unciam semis.
Coque radices & Capillum Veneris in
Aquæ libris duabus semis,
ad colaturæ remanentiam unciarum sedecim, in qua infundatur Hyssopus, & post digestionem in loco calido, infuso expresso & clarificato adde
Sacchari albi libras duas, uncias octo.
Fiat syrupus.

Viscidos humores resolvit, pulmones roborat, tussientibus & asthmaticis commendatur, in potionibus & electuariis.

SYRUPUS DE JUJUBIS.

REC. Jujubarum recentium uncias tres,
Liquiritiæ drachmas sex,
Capillorum Veneris,
Florum Violarum ana drachmas quinque,
Seminum Malvæ,
Cydoniorum,
Papaveris albi ana drachmas tres,
Incisa coquantur, in
Aquæ fontanæ libris duabus semis, ad colaturæ remanentiam unciarum octodecim, in qua dissolve

Traga-

Tragacanthæ albæ electæ drachmam unam,
Sacchari albi uncias triginta duas.
Fiat fyrupus, qui, per colatorium trajectus, fervetur.

Commendatur ad tuffim ficcam, fputum tenue fuo lentore maturat, incraffat, glutinat & expectorationem adjuvat, idemque ad urinæ vitia confert.

Propter mucilaginofa femina & tragacantham, eft confiftentiæ fpiffioris, & potius linctus, quam Syrupus, vocari deberet; præftat etiam, illum per linctus, quam hauftus, affumi, aut aquis dilutum hauriri.

SYRUPUS KINÆ KINÆ.

REC. Corticum Kinæ Kinæ pulverifatorum uncias quatuor,
Cinnamomi electi unciam unam,
Vini rubri generofi libras duas.
Macerentur, in vitro probe claufo, fæpius vitrum movendo, per biduum; poftea exprimantur ac colentur, in colatura, unica ebullitione, diffolve
Sacchari albi uncias triginta duas.
Fiat fyrupus, qui per pannum colatus, fervetur.

Pueris medicamenta reformidantibus dari poteft; præter vim antifebrilem, etiam tonicam & ftomachicam habet.

Dofis uncia femis ad integram.

SYRUPUS CASCARILLÆ; E CORTICIBUS LIGNI SASSAFRAS,

eodem modo, quo præcedens, parari poffunt, fcilicet
Cafcarillæ, vel
Corticum ligni Saffafras uncias tres,
in
Vini albi unciis viginti duabus,
infundendo, & cum
Sacchari unciis triginta duabus,
in fyrupum redigendo.

Vires habent easdem, quas cortices, ex quibus parati funt.

SYRUPUS DE MANNA LAXATIVUS.

REC. Radicis Polypodii unciam unam femis,
Specierum decocti florum & fructuum,
Paffularum minorum ana uncias duas.
Macerentur, per noctem, in
Aquæ fontanæ ferventis libris duabus femis,
mane coquantur ad tertiæ partis confumtionem, colentur, in colatura infunde
Foliorum Sennæ electæ uncias quatuor,
Seminum Anifi,
Fœniculi,
Galangæ,
Macis,
Zinziberis ana drachmam unam.
Digerantur per viginti quatuor horas, in loco calido, exprimantur, expreffum albumine ovi clarificetur, atque cum clarificato diffolvantur
Mannæ Calabrinæ unciæ fex,
Sacchari albi unciæ viginti duæ.
Fiat fyrupus.

Datur pueris, fcopo laxativo, ad humores a pectore derivandos, & recens natis, ad meconium educendum.

Dofis fcrupuli duo ad unciam femis.

SYRUPUS MASTICHINUS.

REC. Maftiches electæ, parum contufæ, uncias duas,
infunde in
Aquæ Maftichinæ unciis duodecim.
Stent in vafe probe claufo, in digeftione, per triduum; poftea colentur; in colatura diffolve
Sacchari albi uncias fedecim.
Syrupus in vafe probe munito fervetur.

Ad ventriculi vitia, a caufa frigida orta, catarrhos, & ad cerebrum roborandum convenit.

Potionibus & electuariis additur; vel etiam, pro lubitu, ab uncia dimidia ad integram exhibetur.

SYRUPUS MENTHÆ.

REC. Herbæ Menthæ ficcæ uncias quatuor,
Aquæ Menthæ libram unam.

Digerantur in vafe claufo, per biduum, exprimantur, & in colatura, unica ebullitione, diffolvantur
Sacchari albi unciæ fedecim.

Ventriculum roborat, vomitus & naufeam tollit; carminativus & hyftericus eft.

SYRUPUS MELISSÆ.

Eodem modo paratur.

Adfcribuntur vires cordiales, nervinæ & uterinæ.

SYRUPUS MERCURIALIS, five PROPHYLACTICUS.

SYROP DE LONGUE VIE DICTUS.

REC. Succorum Mercurialis libras quatuor,
Borraginis,
Bugloffi ana libram unam,
Mellis optimi albi libras fex.

Coquantur & defpumentur; poftea

REC. Radicum Gentianæ uncias duas,
Iridis noftratis uncias tres,
Vini albi libram unam femis.

Radices incifæ macerentur in vino, per viginti quatuor horas; poftea exprimantur; cum fuccis & melle permifceantur, lenique igne ad fyrupi confiftentiam coquantur, atque per pannum colatus fyrupus fervetur.

Adfcribitur huic Syrupo virtus fingularis prophylactica, ad vitam prolongandam, podagræ, hydropis, calculi, aliorumque morbornm infultus arcendos & mitigandos.

Dofis, jejuno ftomacho, quotidie uncia dimidia, vel integra.

SYRUPUS MORORUM.

REC. Succi Mororum maturorum uncias viginti,
Sacchari albiffimi uncias triginta duas.

Fiat fyrupus.

Cum fyrupo cerasorum convenit; præcipue autem ad oris & linguæ afperitatem & inflammationem, aphthas & anginam laudatur.

SYRUPUS DE MUSCO QUERNO,

ad Tuffim convulfivam.

REC. Mufci querni barbati, Bryon dicti, uncias tres,
Herbæ Botryos, five Atriplicis Mexicanæ fuaveolentis,
Paffularum minorum ana unciam unam femis,
Radicum Symphyti majoris unciam unam,
Liquiritiæ unciam femis.

Infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libra una femis;

digerantur per noctem, coquantur lento igne, ad colaturæ remanentiam unciarum decem, in qua clarificata diffolve
Sacchari uncias fedecim.

Fiat fyrupus, cui refrigerato adde
Balfami Tolutani drachmam unam femis,
cum
Sacchari albi uncia una femis triti.

Mifce exacte, & ferva.

Celebris in Anglia & efficax eft contra tuffes clangofas & convulfivas puerorum, fi cochlear unum vel duo propinentur, fæpe, in die, ante & poft fingulos tuffiendi conatus.

Dari etiam poteft in aqua hyffopi, vel decocto pectorali, per aliquot dies.

SYRUPUS MYRTILLORUM.

E fucco, ficut Syrupus Mororum, paratur.

Refri-

Refrigerat & leniter adſtringit, in fluxionibus alvi & ſanguinis commendatur.

SYRUPUS DE NICOTIANA.

REC. Succi Nicotianæ libras duas,
Hydromellis ſimplicis libram unam ſemis,
Oxymellis ſimplicis uncias quatuor.
Digere in balneo, aut alio loco temperato, per duos vel tres dies, ut defæcetur; clarum, per declinationem vaſis, a fæcibus ſeparatum, denuo, per viginti quatuor, horas, digere, donec ab omni fæculentia ſuccus depuratus ſit, adde
Sacchari albi libras tres.
Permiſce, & in ſyrupi conſiſtentiam redige.

Nota: Ad vehementiam Nicotianæ corrigendam, opus eſt, ut digeratur & quaſi fermentetur ſuccus, quæ vehementia poſtea per longiorem coctionem magis diminuitur; ſecundum deſcriptionem igitur præparanda eſt.

Ad aſthmaticos affectus, ubi pulmones pituita craſſa ac viſcoſa infarcti, tuſſim humidam, ubi expectoratio difficulter ſuccedit, commendatur; cerebrum a catarrhis & fluxionibus ſeroſis & frigidis liberare, imo epilepſiam tollere perhibent; præter quod pectus mirifice per ſuperiora evacuet, per inferiora etiam potenter educit.

Pectorali ſcopo, modica quantitate, quæ vomitum excitare nequeat, ſed potius reſolvendo & anodyno effectu juvet, Syrupus hic exhiberi debet; quodſi vero vomitus vel nauſea excitetur, hauſto vino calido aromatiſato mox conquieſcet.

Doſis drachma una ad duas, tres, vel quatuor.

SYRUPUS NUCISTÆ.

REC. Nucis moſchatæ uncias duas;
Pulveriſatis affunde
Vini generoſi Burgundiaci libram unam.

Digerantur in vaſe clauſo, per tres dies; poſtea exprimantur, & in colatura diſſolvantur
Sacchari albi unciæ ſedecim.
Servetur ſyrupus.

Eſt carminativus & ſtomachicus, alvi fluxiones & vomitus ſedat.

Datur in mixturis & electuariis.

SYRUPUS PAPAVERIS ALBI.

REC. Capitum Papaveris albi, cum ſeminibus, uncias octo,
Aquæ libras quatuor.
Decoquantur ad dimidium, clarificato decocto addantur
Sacchari albi libræ tres.
Fiat ſyrupus.

Adhiberi ſolet in tuſſi acri, a materie tenui, humores inſpiſſat, demulcet, anodynus eſt, & ſomnum conciliat; datur etiam in ardore urinæ; exhibetur in emulſionibus, vel ſolus.

Doſis a drachmis duabus ad ſex.

SYRUPUS PAPAVERIS ERRATICI.

REC. Florum Papaveris erratici libras duas,
infundantur in
Aquæ ferventis puræ libris tribus.
Macerentur per viginti quatuor horas, exprimantur, & cum
Sacchari albiſſimi libris quinque, & unciis quatuor,
fiat ſyrupus.

Specificum habebatur olim in pleuritide: blandiſſimum eſt anodynum & demulcens; additur julepis & electuariis, nec non decoctis.

SYRUPUS FLORUM PARALYSEOS, ſive PRIMULÆ VERIS.

REC. Florum Paralyſeos mundatorum recentium libram unam,

affunde

affunde
Aquæ ferventis fontanæ uncias decem.
Poſt ſufficientem macerationem exprimantur, in colatura, unica ebullitione, diſſolve
Sacchari albi uncias ſedecim.
Servetur ſyrupus per pannum colatus.

Speciales floribus Paralyſeos adſcribuntur vires nervinæ; datur igitur etiam Syrupus convulſis, tremulis, & paralyticis; ulcera oris perſanare & tuſſientibus auxiliari creditur.

SYRUPUS PERSICORUM FLORUM.

REC. Florum Perſicorum recentium libram unam.
Macerentur horis duodecim in
Aquæ calentis libra una;
poſtea exprimantur, & in
Colaturæ depuratæ unciis novem, ſolvendo
Sacchari albi uncias ſedecim,
fiat ſyrupus.

Infantibus teneris vomitum movet; provectioris ætatis laxat alvum, bilem & lumbricos educit.

Datur a drachma una ad unciam dimidiam & integram.

SYRUPUS PÆONIÆ FLORUM.

REC. Florum Pæoniæ recentium libras tres ſemis,
Aquæ fontanæ ferventis libras quatuor.
Fiat infuſio per horas viginti quatuor, poſtea exprimantur.
REC. Expreſſi hujus uncias octodecim,
Sacchari albi uncias triginta duas.
Fiat ſyrupus.

Epilepticis dicatus eſt, & vi ſua anodyna motus reſtinguere valet.

Datur in mixturis infantibus ad drachmas duas vel tres.

SYRUPUS DE RHABARBARO DEODATI.

REC. Rhabarbari veri,
Foliorum Sennæ ana unciam unam ſemis,
Cinnamomi drachmam unam ſemis,
Salis Tartari ſcrupulos duos,
Zinziberis drachmam ſemis.
Infunde inciſa in
Aquæ Cichorii unciis decem,
Roſarum unciis quatuor;
ſtent in digeſtione, per triduum, in loco calido, donec, unica ebullitione facta, exprimantur; in
Colaturæ, albumine ovi clarificatæ, unciis novem
diſſolve
Sacchari albi uncias ſedecim.
Fiat ſyrupus.

Alvum leniter ſubducit, bilem evacuat, & præcipue recens natis, ad educendum meconium utiliter datur.

Doſis tenerrimis drachma ſemis, ſcrupuli duo ad drachmam unam; in adultioribus ad unciam unam aſcendere licet.

SYRUPUS RIBIUM.

REC. Succi Ribium depurati uncias decem,
Sacchari albiſſimi uncias ſedecim.

Acidus eſt, & mitior ſyrupo Berberum; ſitim & æſtum mitigat, & bilioſis convenit.

SYRUPUS RORELLÆ.

REC. Herbæ Rorellæ uncias duas,
Eryſimi drachmas ſex;
Pulmonariæ quercinæ unciam ſemis,
Florum Farfaræ,
Radicum Curcumæ ana drachmas duas,
Liquiritiæ unciam unam,
Paſſularum minorum uncias duas,
Croci Orientalis drachmam unam.
Inciſa perfundantur
Aquæ fontanæ bullientis libris tribus.

Coquantur

Coquantur parum, exprimantur; in expresso dissolvantur

Sacchari albi libræ duæ,

coquantur ad justam syrupi consistentiam.

Commendatur ad raucedinem inveteratam, asthmaticis, & tussim ferinam.

Dosis uncia semis ad integram.

SYRUPUS ROSATUS SOLUTIVUS.

REC. Florum Rosarum pallidarum libras quatuor.

Infundantur in

Aquæ fontanæ calidæ libris octo, stent per viginti quatuor horas in digestione, postea colentur & exprimantur. In colatura denuo

Rosarum eadem quantitas infundatur, idque tertium repetatur; tandem, in

Infusi unciis novem, solvendo

Sacchari albi uncias sedecim.

Fiat syrupus.

Alvum blande subducit, & neonatis atque tenerrimis ad drachmam unam datur; adultioribus ab uncia semis ad drachmas sex porrigi potest.

SYRUPUS E ROSIS SICCIS.

REC. Florum Rosarum rubrarum siccorum, finissimorum libram semis,

Aquæ fontanæ ferventis libram unam semis.

Macerentur per viginti quatuor horas, exprimantur, & in

Colaturæ unciis novem

dissolvantur

Sacchari albi unciæ sedecim,

fiatque syrupus.

Leniter adstringit, atque in alvi fluxionibus utiliter adhibetur.

SYRUPUS ROSATUS SIMPLEX.

REC. Muchari Rosarum libram unam semis,

Sacchari albi uncias triginta duas.

Solvantur unica ebullitione, & per pannum colatus syrupus servetur.

Alvum laxat leniter; Aphthis medetur, ac non sine fructu decoctis pectoralibus additur.

SYRUPUS RUBI IDÆI.

REC. Succi baccarum rubi idæi depurati uncias viginti,

Sacchari albi uncias triginta duas.

Fiat syrupus.

Sunt, qui baccis rubi idæi acetum vini ad eminentiam digiti latitudinis affundunt, post quietem quinque vel sex dierum succum ex conquassatis & fervefactis baccis exprimunt, & cum saccharo in syrupum redigunt.

Sapore & odore delectat, analepticus & refrigerans est; admiscetur julapiis & mixturis cordialibus, & in febribus tam intermittentibus, quam continuis malignis, non sine effectu exhibetur.

SYRUPUS SCELOTYRBICUS.

REC. Succi Nasturtii aquatici,

Beccabungæ ana libram semis,

Fumariæ,

Lupuli ana uncias tres.

Misceantur & coquantur cum

Sacchari albi unciis sedecim,

ad syrupi spissioris consistentiam, qui, per pannum colatus,

Aquæ Nasturtii,

vel

Cochleariæ uncia una, vel duabus

diluendus.

Commendatur scorbuticis; & præsertim ejus usus externus, ad oris & gingivarum exulcerationes.

SYRUPUS SCORDII.

REC. Herbæ Scordii, in umbra siccatæ, uncias quatuor,

infunde in

Aquæ fontanæ ferventis libra una.

Digerantur per noctem, postea exprimantur, & in

expressi clarificati unciis novem

dissolve

Sacchari albi uncias sedecim.

Fiat syrupus.

Alexipharmacus & anthelminticus est.

SYRUPUS DE SCILLA,
five
OXYSACCHARUM SCILLITICUM LONDINENS.

REC. Aceti fcillitici libram unam femis,
Cinnamomi acuti,
Zinziberis ana unciam unam.
Poft digeftionem per triduum colentur, addantur
Sacchari albi unciæ triginta,
& fiat unica ebullitione, in vafe figulino probe vitreato, fyrupus, qui colatus, in vitro, vel vafe porcellano, fervandus.

Prodeft afthmaticis, refolvit atque easdem, quas oxymel fcilliticum, vires habet; gratior tamen eft, & pro illis, qui mel tolerare nequeunt, parandus.

Dofis drachmæ duæ, uncia dimidia ad drachmas quinque.

SYRUPUS SEDI MAJORIS,
five
SEMPERVIVI.

REC. Succi Sempervivi majoris, ad dimidiæ partis confumtionem, in vafe terreo vitreato, evaporati, uncias decem,
Sacchari albi uncias fedecim.
Mifce, fiat folvendo, ebulliendo & colando fyrupus.

Febrium æftus extinguit, præcipue vero ad linguæ & faucium ariditatem, aphthas, & inflammationem valet.

Datur cum mucilagine cydoniorum.

SYRUPUS DE STOECHADE.

REC. Florum Stœchadis Arabicæ uncias duas,
Rorismarini drachmas duas,
Calaminthæ montanæ,
Origani,
Thymi ana drachmas tres,
Betonicæ,
Salviæ ana drachmas duas,
Seminum Anifi,
Pæoniæ ana drachmas duas femis,
Calami aromatici,
Cinnamomi,
Zinziberis ana drachmam unam.
Incifa infundantur in
Aquæ ferventis libra una;
Macerentur per biduum in loco calido, poftea exprimantur, & in
expreffi unciis novem,
diffolve, unica ebullitione,
Sacchari albi uncias fedecim.
Per pannum colatus fyrupus fervetur.

Cerebri atque nervorum morbis, a caufa frigida, medetur, ventriculum corroborat, & concoctionem adjuvat.

Additur electuariis & potionibus.

SYRUPUS SULPHURIS,
five
ARCANUM BECHICUM WILLISII.

REC. Epatis fulphuris unciam femis.
Solve in
Aquæ fontanæ &
Fœniculi ana unciis quatuor femis,
adde
Sacchari albi uncias fedecim.
Unica ebullitione coquantur in fyrupum, qui, per pannum colatus, fervetur.

Laudatur a celeberrimo Auctore ad afthma, tuffim, phthifin.

Dofis uncia femis ad integram.

SYRUPUS E SYMPHYTO FERNELII.

REC. Radicum & foliorum Symphyti majoris manipulos fex,
Rofarum rubrarum,
Betonicæ,
Plantaginis,
Pimpinellæ,
Polygoni,
Scabiofæ,

Tuffila-

Tuſſilaginis ana manipulos duos.
E contuſis omnibus recentibus exprimatur ſuccus, cujus, deſpumati vel defæcati, unciis novem adde
Sacchari uncias ſedecim.
Fiat ſyrupus.

Auctor de hoc ſyrupo promittit, quod tabidorum & ulceratorum pulmonum ſaniem & pus blande expurget, ſine metu hæmorrhagiæ; ſubadſtringens eſt, & non minus ad omnis generis fluxus, tam alvinos, quam ſanguineos, utiliter adhiberi poteſt. Additur electuariis, potionibus & decoctis.

SYRUPUS TUNICÆ FLORUM.

REC. Infuſi florum Tunicæ ſaturati uncias novem,
Sacchari uncias ſedecim.
Fiat, lege artis, ſyrupus.

Analepticus, ventriculo & nervis gratus eſt, leniterque adſtringit.

SYRUPUS VERONICÆ.

REC. Herbæ Veronicæ recentis ſiccatæ uncias ſex.
Macerentur in
Aquæ Veronicæ, cum vino deſtillatæ, libra una;
poſt ſufficientem extractionem, in loco calido, fortiter exprimantur, in expreſſo diſſolvantur
Sacchari albi unciæ ſedecim.
Fiat ſyrupus.

Abſtergit & conſolidat, pulmonibus & renibus præcipue convenit.

Datur cum decoctis & electuariis; in tuſſi pulmonali etiam ſolus, vel per ſe, ad unciam dimidiam, vel integram, ſumi poteſt.

SYRUPUS VIOLARUM.

REC. Florum Violarum recentium, mundatorum, libram unam.
Contundantur in mortario lapideo, & ſuperaffundantur, in vaſe figulino, optime vitreato,
Aquæ fontanæ ferventis puriſſimæ unciæ octodecim;
poſt digeſtionem, per aliquot horas, exprimantur & colentur.

REC. Infuſi hujus colati uncias viginti, adde
Sacchari albiſſimi Canarienſis uncias triginta duas.
Leni ac unica ebullitione, in ſtanneo vel figulino vaſe facta, fiat ſyrupus, qui, per pannum colatus, ſervetur.
Sunt, qui, ob meliorem conſervationem coloris,
Succi Citri unciam unam, quin &
Spiritus ſalis drachmam
addunt. Tum vero ſyrupus virtutem reagentem erga acidum & alcali minus exerit.

Teneræ ætati potiſſimum dicatus eſt, & ad aphthas, tuſſim, pectoris infarctus, ardorem urinæ, & calorem præter naturam temperandum, commendatur.

Cum aqua ceraſorum plerumque adhibetur, vel cum oleo amygdalarum dulcium lingendus propinatur.

SYRUPUS VIOLARUM SOLUTIVUS.

REC. Florum Violarum mundatorum uncias quatuor,
Foliorum Sennæ electæ uncias duas,
infunde in
Aquæ fontanæ ferventis libra una.
Digerantur per noctem, in loco calido, mane exprimantur; ad
expreſſi uncias novem,
adde
Sacchari albi uncias ſedecim.
Colata ſerventur.

Leniter alvum ſubducit, & pueris delicatioribus, qui alia medicamenta reformidant, datur.

Doſis a drachmis duabus ad ſex, vel unciam unam.

TARTARI OLEUM PER DELIQUIUM.

Fit, ſal Tartari, in manica, aëri humido in cella exponendo, ut ſenſim in vitrum ſuppoſitum deſtillet; liquor ſalinus, per chartam filtratus, ſervetur.

Citius autem parari poteſt:
Salis tartari libram unam in
Aquæ calidæ fontanæ unciis quatuor, vel quinque,
ſolvendo & filtrando.

Uſibus pharmaceuticis & chemicis inſervit.

TARTARI TERRA FOLIATA.

Videatur ARCANUM TARTARI.

TARTARUS CHALYBEATUS.

REC. Tartari albi crudi, pulveriſati, libram unam,
Limaturæ ferri uncias quatuor.
Coque cum
Aquæ fontanæ libris duodecim, ad remanentiam quartæ partis; liquorem colatum per chartam emporeticam filtra, atque ad cryſtalliſandum, in cellam vel locum frigidum repone.

Cryſtallos a liquore ſalino, rurſus evaporando, & ad cryſtalliſationem reponendo, ſepara ac ſicca.

Ictericis, cachecticis & hypochondriacis, febre quartana laborantibus convenit.

Doſis a granis decem ad quindecim.

In majori quantitate exhibitus, nauſeam & vomitus excitare ſolet.

TARTARUS EMETICUS.

REC. Croci metallorum,
Cryſtallorum tartari ana uncias ſex.
Affundantur
Aquæ fontanæ libræ duæ ſemis; ſtent per unum alterumque diem, pro lubitu.

Hinc leni igne, in vaſe figulino, probe vitreato, coquantur, ad ſufficientem ſolutionem & impraegnationem tartari. Liquor fervens filtretur, filtratus evaporetur leniſſimo igne, ſub perpetua agitatione, fere ad ſiccitatem; & poſtquam leni calore tartarus penitus exſiccatus fuerit, in pulverem teratur, non ita quidem albidum futurum, ac ille cryſtalliſatus, ſed efficaciorem.

Ob varias cauſſas alii alios modos tartarum emeticum, quippe cujus efficaciam ſæpius valde variabilem deprehenderunt, parandi propoſuerunt; methodus recentius ab Hœpfnero in ſingulari tractatu (über die Bereitung des Brechweinſteins 1782) propoſita eaque præferenda huc redit:

REC. Vitri Antimonii ſubtiliſſime pulveriſati unciam unam,
Cryſtallorum tartari uncias duas.

Miſceantur coquanturque intra figulinum vas in aquæ puriſſimæ fontanæ libris duabus ſub continua agitatione per decem horas, atque, ſi aqua ad dimidiam partem ſub hac coctione evaporata eſt, ſubinde iterum nova aqua reaffundatur. Poſtea per filtrum lixivium calens transcoletur & ad ſiccitatem pulveris, qui operatione caute ſuſcepta circiter uncias duas ſcrupulosque duos ponderabit, evaporetur.

Eſt emeticum univerſale, & datur tenerioribus a grano dimidio ad unum & ſemis; robuſtiores grana duo, tria, perferre poſſunt. Optimus modus, tartarum hunc exhibendi eſt, cum grana tria in unciis tribus vel quantitate, pro lubitu, majore aquæ ſolvuntur, hujusque ſolutionis hauriat æger dimidiam partem, vel duas tertias; ſi effectus voto non reſpondeat, reliqua portio ſucceſſive per cochleare dari poteſt. Ita hyperemeſis periculoſa evitatur.

TARTARUS TARTARISATUS, *SAL VEGETABILE* dictus.

REC. Salis Tartari libram unam, vel quantum lubet.
Diſſolvatur in
Aquæ fontanæ libris tribus, vel quatuor.

Ebul-

Ebullienti injiciantur per vices
Cryſtalli Tartari, in pulverem triti, quantum ad ſaturationem ſalis alcali ſufficit, & usque dum a novis cryſtallis adjectis nulla ulterius excitetur effervefcentia.

Liquor ſaturatus per chartam bibulam filtretur, atque ad ſiccitatem evaporetur. Experientia docuit, quod una circiter pars ſalis tartari pro ſaturandis tribus partibus cremoris tartari requiratur, hinc fere in momento, quin ſine adjumento ignis aquam ad ebullitionem perducentis tartarus tartariſatus in forma fluida acquiritur, ſi v. g. uncia una ſalis tartari cum tribus unciis cremoris tartari miſcetur & in aqua ſufficiente ſolvitur.

Ex hac combinatione acidi & alcalini tartari reſurgit novum ſalis medii genus, propter oleoſas, quas Tartarus continet partes, ſaponaceam indolem habens; Virtute gaudet leniter purgante, reſolvente & diuretica. Maniacis quoque larga doſi & continuato uſu datum, perquam utile obſervatum eſt.

Dari poteſt ſcopo laxandi, a drachmis duabus ad quatuor, in ſufficiente quantitate aquæ dilutus; ſcopo digeſtivo & diuretico ſufficit drachma dimidia vel integra. Externe ulceribus ſordeſcentibus mundificandis prodeſt.

TARTARUS VITRIOLATUS.

REC. Salis Tartari, per deliquium, vel in aqua fontana ſoluti & purificati, uncias quatuor.

Huic ſpiritus Vitrioli guttatim inſtilletur tantum, donec effervefcentia ceſſet, poſtea humiditate lento calore evocata, exſiccentur.

TARTARUS VITRIOLATUS TACKENII.

REC. Cinerum clavellatorum,
Vitrioli Hungarici ana libras duas.

Utrumque ſeparatim in aqua calida ſolvendum eſt; deinde ſolutiones ſucceſſive confundantur, & quidem tam diu, donec non amplius effervefcant, vel ſibilent. Præſtat autem, plus ſalis alcali, ut omne vitriolum ſaturetur, addere. Reponantur commixti liquores ad ſubſidentiam, a qua limpidus humor decantetur; maſſæ vero ſubſidenti ſuperfunditur denuo aqua calida, & ſpatula agitatur; poſt ſubſidentiam rurſus limpidior humor decantandus, atque hoc modo omnis ſalſedo extrahenda eſt.

Poſtea in vaſe vitreo humor, ad tertiam partem, evaporandus, & in locum frigidum ad cryſtalliſationem reponendus. Cryſtallis ſupernatans humor, decantatus, rurſus evaporetur, & ad cryſtalliſandum reponatur; cryſtalli collectæ probe exſiccandæ ſunt.

Eſt ſal medium, ex acido vitrioli & alcali enatum, & revera digeſtivum univerſale, ad ſolvendos & emendandos ſpiſſos lentosque humores. Conducit hypochondriacis, lienoſis, cachecticis, ictero & hydrope laborantibus; in febribus maximi eſt uſus.

Dari poteſt a ſcrupulo uno ad quatuor, imo, ſcopo laxativo & diuretico, ad drachmas duas, in aqua dilutus.

Præmiſſa tam de tartaro vitriolato e ſpiritu vitrioli, & e tartaro parato, quam de Tacheniano, intelligi volumus; qui poſterior, præter dictos effectus, etiam excellit in ulceribus repurgandis, atque in carne gingivarum luxuriante, & quæ in vulneribus capitis e meningibus pullulat, inſperſus, præſtantiſſimam fert opem.

TEREBINTHINA COCTA.

Coquitur Terebinthina Veneta, in ſufficienti quantitate aquæ fontanæ, ad ſpiſſitudinem, quæ cum refrigeſcit, duritiem acquirit.

Inſervit pro conficiendis pilulis de Terebinthina. Oleo æthereo ſuo ex parte orbata,

secure interne datur, in Gonorrhœa, ulceribus internis; &c.

Datur drachma semis ad scrupulos duos.

TERRA FOLIATA TARTARI.

vid. ARCANUM TARTARI.

TERRA VITRIOLI DULCIS.

vid. VITRIOLI TERRA.

TESTES EQUI PRÆPARATI.

E vivo equo exemti, vino albo abluendi, atque in clibano exsiccati, in pulverem terantur.

In epilepsia, calculo, colica, fœtu mortuo pellendo, partu difficili & lochiis suppressis prodesse nonnulli somniarunt.

Dosis a scrupulo uno ad duos.

THERIACA.

Videantur ELECTUARIA.

TINCTURA ALOES.

REC. Aloës Succotrinæ uncias duas,
Spiritus vini rectificati uncias decem,

Stent in leni digestione, ad sufficientem extractionem; postea filtrata tinctura servetur.

Excellens est vulnerarium & mundificans, ac a Chirurgis expetitur. Usus internus rarus.

TINCTURA AMARA LONDINENS.

REC. Radicum Gentianæ uncias duas,
Flavedinis Aurantiorum unciam unam,
Cardamomi minoris unciam dimidiam,
Spiritus Vini libram unam semis.

Digerantur, & post extractionem sufficientem exprimantur & filtrentur.

Stomachica & tonica est.

Dosis guttæ quinquaginta & ultra.

TINCTURA ANODYNA.

Videatur ESSENTIA ANODYNA.

TINCTURA ANTIMONII ACRIS HOFFMANNI.

REC. Reguli Antimonii martialis uncias quatuor,
Nitri purissimi uncias viginti, vel plures.

Pulverisata & mixta detonentur in crucibulo, & operculo tecta, fortiter per aliquot horas calcinentur, atque, dum adhuc calet materia, in mortario calefacto illico contundatur, vitroque digestorio, itidem calefacto, immittatur;
Spiritusque Vini rectificatissimi libra una semis
affundatur, atque, ope caloris, tinctura rubicunda extrahatur.

Est potentissimum resolvens, & in affectibus lymphæ rebellibus, tumoribus hydropicis, suppressione urinæ & venerea lue, non sine insigni fructu, datur.

Dosis, propter acrimoniam, non temere larga nimis sit; in vehiculo etiam aquoso exhibenda; sufficiunt guttæ triginta ad quadraginta quinque.

TINCTURA ANTIMONII TARTARISATA.

REC. Salis Tartari libram unam,
Antimonii electi libram semis.

Pulverisata & mixta fluant in crucibulo, valido igne, per horam; postea massa in mortarium calidum effunditur citissime, & ignita adhuc, in pulverem contunditur. Pulveri, in phiala,
Spiritus Vini rectificatissimi libra una
affunditur, & ad digestionem reponitur. Liquor, rubineo colore tinctus, a fæcibus separatur, atque residuo
Spiritus Vini rectificatissimi libra semis
denuo affunditur, qui tinctus, uti prior, decantetur.

E residuo sulphur Antimonii parari potest.

Resolvit, sanguinem purificat, attenuat, urinam movet, ictericis, hypochondriacis & lienosis dare solent.

Dosis guttæ quadraginta ad septuaginta.

TINCTURA ANTIPHTHISICA GARMANNI.

REC. Sacchari Saturni unciam semis,
Vitrioli Martis drachmas tres,
Aceti vini boni non destillati,
Spiritus vini rectificati ana uncias duas,
Aquæ Rosarum drachmas sex.

Solvatur Saccharum Saturni aceto, in vase ferreo, leni igne, admisceatur Vitriolum Martis tritum, invicem solutis addatur spiritus vini rectificatus, Aqua Rosarum permixtus; reponantur in locum temperatum.

Aqua Rosarum additur, ut phlegma spiritui vini, alias huc non rectificato expetito, restituatur, præcipitatio evitetur, tinctura saturatior atque ideo gratior obtineatur, simulque fœtor emphrevmaticus, qui spiritui vini non rectificato inhæret, evitetur.

Est mixtura saturnino-martialis, valde adstringens; hinc vix in phthisi, sudoribus scilicet & diarrhoeis colliquativis, suadenda est, quamvis recentius denuo a Vogelio hoc scopo laudata fuerit; laudatur etiam ad sistendam gonorrhœam, & pollutiones nocturnas; caute tamen ubique, vel nunquam, adhibendam esse, censemus.

Dosis guttæ viginti ad triginta.

TINCTURA AROMATICA LONDINENS.

REC. Cinnamomi acuti drachmas sex,
Cardamomi minoris drachmas tres,
Piperis longi,
Zinziberis ana drachmas duas,
Spiritus Vini libram unam.

Misceantur, atque post digestionem exprimantur & filtrentur.

Datur ad ventriculum roborandum, atque phlegmaticis convenit.

Dosis guttæ quinquaginta ad sexaginta usque.

TINCTURA BELLIDIS FLORUM.

REC. Florum Bellidis hortensis, colore rubro, a capitulis suis decerptorum & exsiccatorum, unciam semis,
Spiritus Vitrioli drachmam unam,
Aquæ florum Bellidis uncias quatuor.

Stent in digestione per diem & noctem; postea exprimantur & filtrentur.

Pari modo parantur:

TINCTURA FLORUM
AQUILEGIÆ,
PAPAVERIS,
ROSARUM.

Ad fervorem & æstum sanguinis temperandum commendatur.

Dosis a dimidia uncia ad integram. Julapiis & potionibus admisceri possunt.

TINCTURA BEZOARDICA LUDOVICI.

REC. Radicum Angelicæ,
Carlinæ,
Enulæ,
Fraxinellæ ana unciam unam,
Myrrhæ electæ drachmas sex,
Croci Orientalis drachmas duas,
Castorei drachmam unam semis,
Spiritus Vini rectificati uncias quadraginta.

Stent in digestione ad sufficientem extractionem, exprimantur, & in expresso dissolvatur
Opii thebaici drachma una semis.

Filtretur tinctura & servetur.

Vires sunt eædem, ac tincturæ bezoardicæ officinalis; magis tamen propter opium, cujus uncia una ultra duo grana continet; anodyna & sudorifera est.

Dosis guttæ quadraginta ad quinquaginta.

NB. Aliam etiam defcriptionem hujus tincturæ circumferunt, quæ largiorem opii dofin continet; cum vero hæc, quam dedimus, jam a longo tempore in officina noftra aulica in ufu eft, illam merito præferre voluimus.

TINCTURA BEZOARDICA MICHAELIS.

REC. Radicum Zedoariæ uncias duas,
Angelicæ,
Pimpinellæ,
Valerianæ veræ,
Vincetoxici,
Calami aromatici ana unciam unam,
Cofti electi,
Corticum Citri exteriorum recentium,
Baccarum Juniperi ana uncias duas,
Myrrhæ uncias tres,
Herbarum Scordii unciam unam femis,
Meliffæ,
Millefolii,
Rutæ ana unciam femis,
Camphoræ unciam unam,
Theriacæ optimæ libram unam,
Spiritus vini rectificati libras fex.
Poft octiduanam digeftionem adde
Aquæ fontanæ libras duas;
abftrahatur fpiritus, cujus
REC. libras duas,
Spiritus Tartari genuini libram femis,
Spiritus Vitrioli uncias tres.
Mifceantur & tingantur cum fructu Solani quadrifolii, quod vulgo Herba Paris dicitur, ac filtrentur.

Propter exteros libuit, tam Tincturam bezoardicam Michaëlis, quæ ob longum ufum in officinis plurimis proftat, & nil nifi Mixtura fimplex tincta eft, quam Wedelii apponere, quibus ambabus officinalem noftram virtute nullo modo cedere, fed palmam fimplicitate præripere, cenfemus.

TINCTURA BEZOARDICA OFFICINALIS ORDINARIA.

REC. Radicum Zedoariæ,
Serpentariæ Virginianæ,

Radicum Angelicæ,
Pimpinellæ,
Herbarum Scordii,
Dictamni Cretici,
Baccarum Juniperi,
Corticum citri,
Myrrhæ ana drachmas fex,
Sandali rubri unciam unam.
Incifis & contufis affunde
Spiritus florum Sambuci rectificati libram unam.
Poft fufficientem extractionem exprimantur; expreffo adde
Spiritus Tartari uncias fex,
Vitrioli uncias duas,
Camphoræ unciam femis.
Mifce, poft digeftionem filtrentur, & ad ufum reponantur.

Vires funt alexiteriæ, fudoriferæ; hinc in eryfipelate, febribus, quas vocant, malignis & continuis, bono cum effectu adhibetur: flatus etiam diffipat, & urinam movet.

Dofis a fcrupulo uno ad drachmam femis.

TINCTURA BEZOARDICA WEDELII.

REC. Radicum Zedoariæ,
Gentianæ veræ,
Angelicæ,
Anthoræ,
Contrayervæ,
Carlinæ,
Biftortæ,
Dictamni albi,
Tormentillæ,
Scorzoneræ Italicæ montanæ,
Vincetoxici,
Olsnitii ana unciam unam,
Florum Galegæ,
Ulmariæ,
Calendulæ,
Scabiofæ,
Rutæ ana unciam femis,
Seminum Fraxini,
Cardui benedicti,
Aquilegiæ,

Seminum

Seminum Rutæ ana drachmas duas,
Baccarum Paridis unciam unam semis,
Cubebarum,
Granorum Chermes,
Opobalsami ana unciam semis,
Corticum citri drachmas sex,
Camphoræ,
Myrrhæ electæ ana unciam unam,
Croci drachmam unam.

Concisis & contusis, grosso modo, affundantur

Spiritus sambuci citrati rectificati libræ tres;

Cum per aliquot dies steterint, in leni digestione, addantur

Spiritus salis volatilis unciæ duæ,
Sandali rubri uncia una semis.

Tinctura saturata exprimatur, & filtrata servetur.

Vires, quæ ordinariæ officinalis.

Dosis eadem.

TINCTURA CANTHARIDUM.

REC. Tincturæ Cantharidum drachmas duas,
Spiritus Vini libram dimidiam.
Digere per dies quatuor & per chartam bibulam cola.

Compositiones variæ tincturæ hujus in variis dispensatoriis habentur, tum quoad proportionem spiritus vini ad Cantharides, tum quoad alia ingredientia, v. g. Coccinellam, resinam Guajaci, Balsamum de Copaiva, Camphoram, oleum Juniperi, spiritum Nitri, spiritum salis, quippe quæ subinde recipiebantur; eleginus nos hanc simplicissimam formulam, quæ ad usus externos in membris v. g. paralysi & rheumatismo affectis accommodata & minus pretiosa est. Qui interno usui, qui & olim & recentius in variis morbis v. g. diabete, urinæ retentione, affectibus asthmaticis, hydrope à nonnullis proponebatur, destinare volunt. eam facile aqua diluere, cum aliis medicamentis miscere & sic pro diverso scopo alteratam exhibere possunt, si modo memores sint, quod a paucis guttis, sex octove initium faciendum sit, & quod facile partium genitalium inflammationes excitet, huic in gonorrhœa, in qua subinde extollitur, pro infido sæpe periculosissimo, medicamento omnino habemus.

TINCTURA CORALLIORUM.

REC. Coralliorum rubrorum, pulverisatorum, uncias duas,
affunde
Aceti destillati libram unam.

Stent in digestione, per triduum, ebulliant aliquoties, ad coralliorum sufficientem solutionem; refrigerata solutio per chartam bibulam filtretur, atque in vase figulino, vel vitreo, ad siccitatem evaporetur.

REC. Solutionis hujus siccæ unciam unam, solve in
Aquæ cinnamomi cydoniatæ unciis tribus,
solutioni adde
Spiritus vini rectificati unciam unam semis,
Tincturæ sacchari unciam semis.

Digerantur per aliquot dies; postea, per chartam bibulam filtrata tinctura servetur.

Leniter adstringit, roborat, sudorem & urinam movet.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

TINCTURA CROCI.

REC. Croci Austriaci drachmas decem.
In Spiritus vini rectificati libra semis macerentur, & post digestionem exprimantur, atque Tinctura, per chartam bibulam filtrata, servetur.

Anodynæ, cordialis & antispasmodicæ est virtutis; menstrua movet, atque ad icterum laudatur.

Dosis guttæ triginta ad quadraginta.

TINCTURA CROCI VINOSA.

REC. Croci Auſtriaci unciam unam,
Micæ panis ſimilaginei uncias duas.
Contundantur ſimul in mortario lapideo, ſenſim affundendo vini boni Canarienſis quantitatem ſufficientem, ut fiat puls mollis, omniaque ſtamina croci ſint comminuta. Pulti huic porro affunde vini ejusdem uncias ſex, & in vitro probe clauſo aliquandiu relinque ac digere. Tinctura ſanguinis inſtar rubicunda a fecibus ſeparetur, & loco frigido ſervetur.

Roborare, excretiones ſine violentia ſtimulare, animam exhilarare, lithiaſin cohibere, & ad vitam longam ac ſanam procurandam, utiliſſime adhiberi, B. Schulzius cenſet.

Doſis guttæ decem, viginti, triginta, uſque quinquaginta.

NB. Eſſentiæ & Tincturæ, menſtruo vinoſo paratæ, vel aceſcunt, vel mox ſitu corrumpuntur. Igitur vel parva in quantitate parandæ, vel parum ſpiritus vini rectificati addi debet.

TINCTURA GINGIVALIS BALSAMICA.

REC. Terræ Japonicæ,
Myrrhæ electæ ana unciam unam.
In pulverem trita irrorentur
Balſami Peruviani drachma una.
Superfundantur
Spiritus Cochleariæ,
Vini rectificati ana unciæ tres.
Digerantur, & per chartam filtrata tinctura ſervetur.

Commendatur ad ſtomacacem, ſeu ſcorbutum oris, laxitatem & purulentam affectionem gingivarum, atque, cum melle roſato mixta, applicari ſolet.

TINCTURA EUPHORBII.

REC. Gummi Euphorbii, unciam unam,
Spiritus Vini rectificati uncias ſedecim.
Digere per triduum & tincturam filtra. optime cariei oſſium limites ponit, ſi a prudenti chirurgo applicatur.

TINCTURA HELLEBORI COMPOSITA.

REC. Fibrarum Hellebori nigri unciam unam ſemis,
Squinanthi unciam unam,
Galangæ minoris unciam ſemis,
Cardamomi minoris drachmas tres,
Croci drachmam unam ſemis,
Vini Canarienſis,
Spiritus vini ana libram unam.
Stent in digeſtione, poſt ſufficientem extractionem, exprimantur atque filtrentur.

Commendatur in affectibus hypochondriacis, obſtructione menſium. Datur maniacis & melancholicis.

Doſis drachma una vel una ſemis.

TINCTURA LACCÆ.

REC. Gummi Laccæ, quod baculis adhæret, & cui tinctura nondum extracta, unciam unam,
Aluminis crudi drachmam unam ſemis,
Aquæ Salviæ,
Roſarum,
Cochleariæ ana unciam unam ſemis.
Lento igne, in vaſe fictili, ebulliant, & colata uſui aſſerventur.

Ad laxitatem & cruentationem, a ſcorbutica ulceratione gingivarum adhibetur; locum etiam invenit in tonſillarum & uvulæ relaxatione, quæ ſub ſalivatione, a mercurio excitata, exoriri ſolet.

TINCTURA MARTIS ADSTRINGENS.

REC. Limaturæ Martis puriſſimæ uncias quatuor,
Aceti vini albi uncias novem.
Stent in digeſtione, ad ſufficientem extractionem; poſtea in vaſe ferreo acetum, ad quartæ partis remanentiam, ſub continua agitatione, ſpatula ferrea, evaporetur, & reſiduo magmati, in vitro,

Spiritus

Spiritus cydoniorum unciæ quatuor affundantur, & per digeſtionem probe unitis, clarum a ſpiſſo, per chartam bibulam colando, ſeparetur.

Omnes quidem tincturæ martiales ſunt adſtringentes, pro ratione vero menſtrui, quo extractæ ſunt, plus aut minus. Hæc tinctura, aceto parata, magis adſtringit, reliquis, & in fluxionibus quibuscunque inhibendis, & ubi adſtrictione opus eſt, adhibetur.

TINCTURA MARTIS APERITIVA, five AROPH PARACELSI.

REC. Florum Salis Ammoniaci Martialium unciam unam,
Spiritus Vini rectificatiſſimi uncias quatuor.

Miſce exacte, & lentiſſimo igne tincturam, aurei coloris, extrahe, quæ filtrata reponatur.

Hæc tinctura præ aliis ſe commendat, quod, ſine alteratione pelluciditatis cum aliis eſſentiis ac tincturis ſpirituoſis commiſceri poſſit. Suavitate odoris, & virtute leniter adſtringente ac anodyna alias præcellit, in atonia viſcerum, & ex illa natis morbis, cachexia, hypochondriaco malo, ictero, & poſt febres intermittentes, ea, bono cum ſucceſſu, uti licet.

Doſis guttæ triginta quinque ad quadraginta.

TINCTURA MARTIS APERITIVA, TARTARISATA LUDOVICI.

REC. Vitrioli Martis unciam unam,
Cremoris Tartari uncias quatuor.

Coque, in vaſe ferreo, cum
Aquæ fontanæ libris ſex,
ſub continua agitatione, fere ad ſiccitatem, exponatur per aliquot dies aëri, ut humiditatem attrahat. Maſſæ griſeæ vel quaſi ochreæ
adde
Aquæ Cinnamomi, ſine vino, uncias quatuor, &
Spiritus Vini rectificati uncias octo.

In phiala alta ebulliant ſimul, ſpatio horæ unius; poſt refrigerationem liquorem tinctum decanta, & percolatum ſerva.

Reſiduum cum novo ſpiritu, aqua Cinnamomi diluto, tractari poteſt.

Tonica eſt, roborat, & appetitum excitandi gratia, poſt diuturnos morbos, in refracta doſi exhibetur.

Doſis guttæ quinquaginta ad octoginta.

TINCTURA MARTIS COERULEA ETTNERI.

REC. Limaturæ Martis puriſſimæ,
Salis Ammoniaci ana quantum vis.

Probe mixta deſtillentur, & ſi flores aſcendere incipiunt, deſiſtatur a deſtillatione. Maſſa vero relicta ſtet adhuc, per tempus, ſupra fornacem hypocauſti calidi, ut hoc fotu magis magisque aperiatur limatura Martis. Tunc adde
Salis Tartari,
vel
Cinerum clavellatorum ana,
&
Aquæ fontanæ tantundem,
inde deſtilletur ſpiritus.

E reſiduo vero ſal elixivietur, & ad ſiccitatem iterum evaporetur, cui ſali affundatur ſpiritus prolectus, qui, colore cæruleo inde tinctus, ſervetur.

Magis curioſa, quam utilis eſt hæc tinctura, & colorem a particulis venereis, marti adhærentibus, habet.

Commendatur ab auctore hypochondriacis & melancholicis; quæ virtus potius ſpiritui ſalis ammoniaci adſcribenda videtur.

Doſis guttæ viginti ad triginta.

TINCTURA MARTIS CYDONIATA.

REC. Limaturæ Martis puriſſimæ libram unam,
affunde
Succi cydoniorum, recens expreſſi, libras tres.

Stent per aliquot dies in digeſtione, poſtea lento igne, in cacabo ferreo, ad dimi-

dimidiæ partis confumtionem coquitur; ab igne remotis
adde
Aquæ cinnamomi fpirituofæ uncias tres.
Probe mixta filtrentur & ferventur.

NB. Aquam cinnamomi addimus, ut gratior ftomacho exiftat, & ne fitu corrumpatur tinctura.

Vires habet, cum aliis martialibus, adftringentes, tonum vifcerum roborat, atque in cachexia, hypochondriaco affectu, anomaliis menfium utiliter dari poteft.

Dofis eft fcrupulus unus ad fcrupulum unum femis, in convenienti vehiculo.

TINCTURA MARTIS ELLEBORATA.

REC. Tincturæ Martis Ludovici uncias quatuor,
Extracti Ellebori nigri drachmas duas.
Mixta digerantur & filtrentur.

Commendatur in affectibus hypochondriacis & melancholicis, & febre quartana inveterata, expugnandis.

Dofis guttæ quadraginta & fexaginta; majori alvum laxat.

TINCTURA MARTIS POMATA.

Eodem modo paratur, quo Tinctura Martis cydoniata, atque eafdem cum illa virtutes habet, eademque dofi exhibetur.

TINCTURA MARTIS, CUM VINO MALVATICO ET POMIS AURANTIIS.

REC. Limaturæ Martis puriffimæ uncias quatuor,
Pomorum Aurantiorum amarorum, fucculentorum, numero quatuor.
Excorticentur poma Aurantia, & a fungofa albedine & feminibus liberentur; poftea cortices & fucculenta caro, in mortario lapideo, cum limatura Martis impaftentur; pafta reponatur in vitro amplioris colli ad digerendum per biduum; donec affundantur
Vini Malvatici unciæ decem,
Spiritus corticum Aurantiorum unciæ duæ.
Digefta & expreffa filtrentur.

Cum reliquis tincturis martialibus, virtute leniter adftrictoria, tonica convenit; præter hanc etiam gaudet viribus balfamicis, ftomachicis & carminativis, atque hypochondriacis, flatibus & ructibus vexatis, & poft febres diuturnas, exhibetur.

Dofis drachma femis ad fcrupulos duos.

TINCTURA MARTIS, E VITRIOLO, ZWOELFFERI.

REC. Vitrioli Martis,
Arcani, five Terræ foliatæ Tartari ana unciam unam.
Vitriolum Martis pulverifatum immittatur patinæ terreæ, calefiat leniffimo igne, fpatula agitando, immifceatur Terra foliata Tartari, & ab igne remota repone in locum temperatum, usque dum florefcere cœperint; deinde diffolve in
Aquæ Cinnamomi, fine vino, unciis tribus,
Spiritus Vini rectificati unciis quinque.
Serva ad ufum in loco frigido.

Cum reliquis martialibus tincturis, ufu & viribus convenit, &, ob virtutem blandam refolventem conjunctam, prærogativam meretur.

Dofis guttæ triginta ad quinquaginta.

TINCTURA METALLORUM.

REC. Reguli Antimonii martialis uncias duas,
Cupri,
Stanni Anglici ana unciam unam;
fundantur violento igne, fufa effundantur
Reguli hujus, in pulverem redacti, recipe uncias duas,
Nitri optimi cryftallifati, ficciffimi, pulverifati, uncias duodecim.
Commifceantur exacte, & paulatim in crucibulum probe candens injiciantur; detonatione peracta, tegatur crucibulum tegula, ignisque adhi-

adhibeatur vehemens, in quo detineatur, donec massa in scorias cœruleas, viridescentes redacta sit. Tum in mortarium effundatur calefactum, pulverisetur statim, & vitro immissæ superaffundatur

Spiritus vini rectificatissimi libra una semis.

Digerantur, donec tinctura sit extracta pulcherrime rubens.

Cum Tinctura Antimonii acri convenit, & ad viscidos & lentos humores resolvendos utilis; adeoque in humorum impuritatibus, obstructionibus, & infarctibus viscerum & glandularum adhibetur.

Dosis, propter acrimoniam, parca sit, & in vehiculo adhibeatur aquoso; sufficiunt guttæ triginta ad quadraginta.

TINCTURA ODONTALGICA MAURIT. HOFFMANNI.

REC. Rasuræ ligni sancti uncias duas,
Corticum ligni Sassafras unciam semis,
Seminis Hyoscyami,
Radicis Pyrethri ana drachmas duas,
Caryophyllorum,
Piperis longi ana drachmam unam,
Camphoræ,
Opii ana drachmam semis,
Sandali rubri drachmas duas,
Spiritus vini rectificati uncias quindecim.

Digerantur, & post sufficientem extractionem filtrentur.

Efficax remedium contra dolores dentium, vel gossypio denti dolenti superimpositum, vel parum calefactum in ore detentum laudatur.

TINCTURA PROPRIETATIS MYNSICHTI.

REC. Spiritus Anisi uncias sedecim,
Elixirii proprietatis unciam unam,
Confectionis Alkermes unciam semis,
Florum Tunicæ rubrorum drachmam unam.

Stent in digestione, donec perfecte tingantur, postea spiritum tinctum & filtratum ad usum serva.

Auctor eam laudat, pro more suo, in melancholia, hemicrania, vertigine, paralysi, catarrho, asthmate, tussi, cardialgia & cæteris morbis.

Nobis est stomachicum, carminativum & pectorale remedium non contemnendum.

Dosis drachma una ad unam semis.

TINCTURA RHABARBARI, sive ANIMA RHABARBARI.

REC. Pulveris Rhabarbari optimi unciam unam,
Salis tartari drachmas duas,
Aquæ Cichorii,
Cinnamomi buglossatæ ana uncias sex.

Infusa stent loco calido, per horas viginti quatuor; postea per bibulam colentur.

NB. Situi valde obnoxia est hæc tinctura; parari igitur debet ex tempore, igne leni: si vero Rhabarbarum aqua fervida infunditur, sex vel octo dies conservari potest.

Hypochondriacis & ictericis conducit, resolvit, & majori dosi exhibita, alvum laxat, quo scopo ad unciam integram, imo duas, dari potest; scopo alterante sufficiunt drachmæ duæ.

TINCTURA RHABARBARI COMPOSITA.

REC. Rhabarbari unciam unam,
Gentianæ drachmam unam semis,
Serpentariæ Virginianæ drachmam unam,
Spiritus vini,
Vini generosi ana libram semis.

Misceantur, & extrahatur Tinctura.

Laudatur in affectibus biliosis, febribus, & ipsa dysenteria.

Dosis guttæ quinquaginta ad octoginta.

TINCTURA STOMACHICA AROMATICA.

REC. Cinnamomi acuti unciam unam,
Caryophyllorum aromaticorum,
Nucum moschatarum,
Croci Orientalis ana unciam semis,
Calami aromatici drachmas sex,

 Macis

Macis drachmas duas,
Corticum Citri recentium ex duobus pomis,
Aurantiorum recent. unius pomi.
Incisa & contusa infundantur
Spiritus vini rectificati libra una semis.
Post digestionem exprimantur, & per chartam filtrentur.

Ori & stomacho grata est, atque vel sola, vel cum aliis Essentiis amaris mixta, ad guttas quinquaginta vel octoginta exhiberi potest.

TINCTURA STOMACHICA MARTIALIS EDINBURGENS.

REC. Radicum Calami aromatici,
Galangæ,
Gentianæ,
Zedoariæ,
Corticum Aurantiorum,
Peruvianor. ana unciam semis,
Herbarum Absinthii,
Centaurii minoris,
Florum Chamomillæ Romanæ ana drachmas duas,
Limaturæ ferri unciam unam semis,
Vini albi generosi uncias sedecim,
Spiritus vini rectificati uncias duas.
Digerantur per plures dies, & post extractionem sufficientem exprimantur, atque filtrentur.

Ad tonum ventriculi & viscerum restaurandum post febres diuturnas, imo in febribus intermittentibus, cachexia, ictero, mensium vitiis, commendabilis est.

TINCTURA STOMACHICA LIPSIENSIS.

REC. Spiritus Salis armoniaci vinosi uncias duas,
Vini rectificatissimi unciam unam,
Olei destillati veri Absinthii drachmas tres,
Caryophyllorum aromaticorum drachmam semis.
Misceantur & digerantur, addatur
Tincturæ Sandali rubri uncia una.

In affectibus ventriculi sic dictis frigidis, tonum restaurat, digestionem promovet, flatus discutit, & anthelmintica censetur.

Dosis guttæ viginti ad triginta.

TINCTURA SULPHURIS.

REC. Sulphuris citrini unciam unam semis.
Fluat lento igne, in patina terrea, admisce successive
Salis Tartari,
vel
Cinerum clavellatorum siccorum uncias tres;
Auge ignem, ut materia fluat, cui, in mortarium calidum effusæ atque pulverisatæ, in vitro,
Spiritus Vini rectificatissimi uncias decem
affunde, & extrahe tincturam.

Ad pectoris affectus, scabiem, ulcera scorbutica, commendatur.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta, in vehiculo idoneo.

TINCTURA TARTARI ACRIS.

REC. Salis Tartari uncias sex,
Pulveris carbonum unciam unam semis.
Misceantur, & calcinentur fortissimo igne, per horam integram. Massæ salinæ superaffunde
Spiritus Vini rectificati libram unam.
Digerantur leni calore, & tinctura, per inclinationem vasis a fecibus separata, servetur.

Magis ignea est tinctura ordinaria tartari, atque cum Tinctura Antimonii acri convenit, & eadem dosi exhibetur.

TINCTURA TARTARI.

REC. Salis Tartari depurati libram semis.

Fundatur

Fundatur in valido crucibulo, igne intenso, atque in fluore tam diu conservetur, donec in colorem e rubro cœruleum transierit; effusum in mortarium calefactum cito pulverisetur, & calens, ne aërem attrahat, in phialam siccam, itidem prius calefactam, immittatur, superfundatur

Spiritus vini rectificatissimi libra una;

digerantur, per aliquot dies, in arena, interdum agitando, donec spiritus vini rubicundo colore tingatur, qui decantatus, pro tinctura Tartari, servetur.

Est tinctura alcalina, ideo, quæ de tinctura antimonii & metallorum diximus, huc referenda. Resolvens est & egregium diureticum, illis etiam utiliter adhibetur, in quibus acidum in primis viis peccat.

Dosis guttæ triginta ad septuaginta.

TRAGEA AROMATICA GABELKOVERI.

REC. Cinnamomi drachmam unam,
Zinziberis drachmam semis,
Caryophyllorum aromaticorum,
Galangæ minoris,
Granorum Paradisi,
Macis,
Nucis Moschatæ ana grana quindecim,
Sandali albi,
rubri ana drachmam semis,
Sacchari albi uncias octo.

Misce, fiat pulvis.

Concoctionem adjuvat, & tam ob gratum saporem, quam ob virtutem roborantem, stomachicam & carminativam ab iis, quibus aromata placent, eligitur.

Sumitur cum pane tosto & vino, vel per se, ad drachmas sex.

TRAGEA AROMATICA OFFICINALIS.

REC. Cinnamomi acuti unciam unam,
Caryophyllorum aromaticorum;

Nucis moschatæ ana drachmas tres,
Macis drachmas duas,
Zinziberis drachmas tres,
Sandali rubri unciam semis,
Sacchari albi uncias triginta duas.

Misce, fiat pulvis.

Vires sunt eædem, quæ præcedentis.

TRAGEA GRANORUM ACTES.

REC. Succi baccarum Sambuci, quantum placet,
Farinæ secalinæ, quantum sufficit.

Misceantur, fiat pasta, ex qua formentur panes parvi, in clibano ad duritiem coquendi. Cocti denuo in pulverem terantur, & succo sambuci impraegnati, rursus exsiccentur, laborque tertia vice repetatur.

Tandem

Massæ hujus, in pulverem tritæ, singulis unciis

addatur

Nucis moschatæ drachma una.

Egregium celebratur antidysentericum, & a drachma una ad drachmas duas exhibetur. Raro nunc expetitur.

TRAGEA OPHTHALMICA.

REC. Euphrasiæ drachmas decem,
Millepedum præparatorum unciam semis,
Macis,
Cubebarum ana drachmam unam,
Fœniculi drachmas tres;
Cinnamomi acuti drachmam unam semis,
Sacchari albi uncias tres.

Trita serventur.

Præter usum ad visus debilitatem, etiam confert ad capitis dolores, urinam movet, & chylificationem adjuvat, emendat.

Dosis a drachmis duabus ad unciam semis, bis de die sumenda.

TROCHISCI ALHANDAL.

Fructus Colocynthidis, a corticibus exterioribus & seminibus mundatus, cum mucilaginis Tragacanthæ & Gummi arabici

bici sufficiente quantitate, in mortario contunditur; postea massa, leni calore exsiccata, in pulverem teritur, & vel in forma pulveris servatur, vel in trochiscos, ope mucilaginis tragacanthæ, formatur, sic enim melius vires integræ conservari creduntur, quam, si aër omnes pulveris atomos subire & vires auferre, vel alterare potest.

Sunt vehementer purgantes, & pilulis, pro stimulo, adduntur.

Dosis grana duo ad quinque.

TROCHISCI ALIPTÆ MOSCHATÆ.

REC. Styracis calamitæ uncias quatuor,
Ladani,
Benzoës ana unciam unam,
Ligni Aloës, subtilissime pulverisati, drachmas sex,
Sacchari albissimi unciam unam semis,
Moschi Orientalis scrupulum unum,
Ambræ griseæ drachmam unam.

Omnibus subtilissime pulverisatis, fiat, sufficiente quantitate mucilaginis tragacanthæ, aqua rosarum paratæ, massa, ex qua formentur trochisci minores.

Trochiscorum horum usus plerumque est ad suffitus, vel suffimigia pretiosa, cucuphas, aliasque res odore imbuendas.

Interne commendatur pueris, asthmate & constrictione pectoris laborantibus, & lac revomentibus, quibus pauca grana, unum, duo vel tria sufficiunt.

TROCHISCI ALKEKENGI.

REC. Baccarum Alkekengi,
Seminum Papaveris albi ana unciam unam,
Apii,
Hyoscyami ana drachmas duas,
Gummi Arabici,
Amyli,
Tragacanthæ,
Radicis Altheæ,
Succi Liquiritiæ inspissati ana unciam unam semis,
Boli Armenæ,
Thuris,
Sanguinis draconis ana drachmas undecim,
Succini præparati,
Terræ sigillatæ ana drachmas duas.

Pulverisata aqua rosarum, vel alkekengi humectentur, & in massam cogantur, ex qua formentur trochisci.

Si præcedentibus opii drachmæ duæ adduntur, fiunt:

TROCHISCI ALKEKENGI, CUM OPIO.

Commendantur ad renum & vesicæ ulcera, ac natam inde dysuriam; acrimoniam urinæ temperant, & ardorem mitigant.

Quælibet drachma habet opii granum unum.

Dosis est a scrupulis duobus ad drachmam unam; sed, cum continuari debeant, præstat sine opio sumere.

Sumuntur autem in Syrupo dialtheæ, aqua alkekengi, vel alia diluto, quibus, pro lubitu, oleum amygdalarum dulcium addi potest.

TROCHISCI ALKERMES COMPLETI.

REC. Confectionis Alkermes completæ unciam unam semis,
Laccæ Florentinæ drachmas tres,
Ambræ,
Moschi ana scrupulum semis,
Sacchari albi uncias sedecim,
Mucilaginis Tragacanthæ, aqua rosarum factæ, quantum satis.

Fiant trochisci minores.

Ad bonum halitum conciliandum, & caput confortandum, sumuntur.

TROCHISCI DE AMBRA.

REC. Ambræ griseæ scrupulum semis,
Olei Cinnamomi destillati guttas sex,
Moschi grana quatuor,
Sacchari albissimi uncias sedecim,
Mucilaginis Tragacanthæ, quantum satis.

Fiant trochisci minores.

Sunt cephalici, & bonum halitum conciliant.

TRO-

TROCHISCI ANTHELMINTICI, sive HERMETICI SCRETÆ.

REC. Mercurii dulcis unciam femis,
Cornu cervi, philofophice præparati, fcrupulos duos,
Cinnamomi acuti fcrupulum unum,
Diacrydii fulphurati drachmam unam,
Sacchari albi unciam unam,
Confervæ Rofarum rubrarum drachmas duas.

Cum mucilagine Tragacanthæ, in aqua rofarum folutæ, fiant trochifci, numero fexaginta quatuor.

Adverfus vermes, & inde ortos morbos, utiliter adhibentur.

Pendet trochifcus grana quindecim, & continet mercurii dulcis grana quatuor, diacrydii granum unum.

Dofis, pro ratione ætatis, unus vel duo.

TROCHISCI ANTHELMINTICI MARTIALES.

REC. Seminis fantonici fesqui unciam,
Vitrioli Martis factitii unciam dimidiam,
Sacchari albi pulverifati uncias octo.
Mifce, fiat pulvis.

REC. Hujus pulveris unciam unam & drachmas duas,
& fiat cum
Mucilaginis Gummi Tragacanthæ quantitate fufficiente
Maffa, ex qua triginta Trochifci formentur.

Variæ in variis pharmacopoliis compofitiones trochifcorum anthelminticorum habentur & fubinde pro arcano venditantur.

Cum non Confilii fit quibusvis infantibus, quippe quibus plerumque deftinantur, mercurialia propinare, præter priorem formulam & hanc adponere placuit. Continet quilibet horum trochifcorum martialium falis five vitrioli Martis granum unum, unde dofis determinatur, quæ v. g. in infante bienni ad grana duo adfcendere poteft, ejusque effectus contra lumbricos & teretes & latos per fubjungenda laxantia adjuvatur.

TROCHISCI BECHICI ALBI.

REC. Sacchari albiffimi libram unam, uncias octo,
Radicum Ireos Florentinæ unciam unam femis,
Amyli uncias duas femis,
Mucilaginis Tragacanthæ albiffimæ, aqua rofarum factæ, quantum fatis.

Fiat maffa, ex qua formentur trochifci parvi.

TROCHISCI BECHICI CITRINI.

REC. Sacchari albi libram unam,
Radicis Ireos Florentinæ,
Liquiritiæ ana unciam unam,
Croci fcrupulos duos,
Mucilaginis Tragacanthæ, quantum fufficit.

Fiant maffa & trochifci.

TROCHISCI BECHICI NIGRI.

REC. Pulveris Radicum Ireos Florentinæ,
Liquiritiæ,
Seminum Anifi,
Fœniculi ana unciam unam,
Succi Liquiritiæ, in Aqua Hyffopi foluti, uncias quatuor,
Sacchari albi uncias fedecim,
Mucilaginis Tragacanthæ,
Aqua Rofarum folutæ, quantum fufficit.

Mifce, fiant ex arte trochifci.

TROCHISCI BECHICI RUBRI.

REC. Specierum Diatragacanthæ,
Boli Armenæ ana unciam unam,
Sacchari albi libram unam.

Fiat,

Fiat, cum mucilagine Tragacanthæ, maſſa, ex qua formentur trochiſci minores.

Trochiſci bechici tam albi, quam nigri & reliqui, ad tuſſim acrem, raucedinem & defluxiones acres, catarrhales inſerviunt, & tam reſolvendo, quam demulcendo opem ferunt.

TROCHISCI DE CARABE.

REC. Carabe, id eſt, Succini drachmas ſex,
Cornu cervi uſti,
Corallii rubri,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ,
Maſtiches,
Gummi Laccæ,
Succi Acaciæ,
Hypociſtidis,
Balauſtiorum,
Seminis Papaveris nigri ana drachmas duas,
Thuris,
Croci,
Opii ana drachmam unam, grana quindecim,
Mucilaginis Pſyllii quantum ſatis.
Formentur trochiſci.

Sunt adſtringentes & opiati. Commendantur ab auctore Meſua *ad hæmorrhagias, & in ſpecie ad ſputum cruentum & uteri fluxum; diarrhœas & hæmorrhoides nimium fluentes ſiſtunt.*

Drachma continet grana tria opii; hinc in doſi, niſi urgente neceſſitate, non ultra ſcrupulum excedendum.

TROCHISCI CATECHU, *ſive* MUSCERDÆ.

REC. Terræ Catechu unciam unam,
Sacchari candi albi uncias duas,
Ambræ gryſeæ,
Moſchi Orientalis ana ſcrupulum ſemis,
Mucilaginis Tragacanthæ quantum ſatis.
Fiant trochiſci, inſtar muſcerdarum.

Ad laxitatem gingivarum corrigendam, & bonum halitum conciliandum, in ore detinentur.

TROCHISCI DE TERRA CATECHU, AD SPUTUM CRUENTUM.

REC. Terræ Catechu pulveriſatæ unciam unam,
Succi Liquiritiæ uncias tres,
Specierum diatragacanthæ unciam ſemis.

Miſce, fiant trochiſci minores; qui, in ore liquefacti, acrimoniam ſalſam mitigant, & hæmoptoicis commendantur.

TROCHISCI DE CREMORE TARTARI.

REC. Cremoris Tartari unciam unam ſemis,
Sacchari albiſſimi uncias ſex,
Mucilaginis Tragacanthæ quantum ſatis.
Fiat maſſa, ex qua formentur trochiſci.

Ad æſtum febrilem temperandum, & ſitim mitigandam commendantur.

TROCHISCI ESCHAROTICI.

REC. Mercurii ſublimati corroſivi unciam ſemis,
Amyli albi,
Panis triticei ana unciam unam,
Minii rubri unciam ſemis,
Mucilaginis Tragacanthæ quantum ſufficit.
Fiant trochiſci.

Inſerviunt Chirurgis, ad mundificanda ulcera, & carnem luxuriantem extirpandam.

TROCHISCI GALLIÆ MOSCHATÆ.

REC. Ambræ gryſeæ drachmas tres,
Ligni Aloës drachmas quinque,
Moſchi drachmam unam,
Sacchari albi unciam unam,
Mucilaginis gummi tragacanthæ, quantum ſufficit.
Miſce, fiant trochiſci.

Adduntur ſpeciebus & pulveribus, atque aliis medicamentis, ut odorem gratum ipſis tribuant.

TROCHISCI DE MYRRHA.

REC. Myrrhæ electæ drachmas tres,
Asæ fœtidæ,
Sagapeni,
Opoponacis,
Rubiæ tinctorum,
Foliorum Rutæ,
Menthastri,
Seminis Cymini,
Lupinorum ana drachmas duas.

Myrrha, Asa fœtida, Sagapenum & Opoponax vino humectantur, quibus reliqua pulverisata adjiciuntur, ut fiat massa, ex qua formentur trochisci.

Menstrua suppressa, fœtum mortuum, & secundinas retentas promovere credebantur.

Dantur a drachma semis ad integram.

TROCHISCI TEMPERANTES.

REC. Salis Acetosellæ unciam unam,
Sacchari albi uncias octo,
Olei Citri guttas decem.

Misce, fiat pulvis & cum Mucilagine gummi Tragacanthæ fiat massa, ex qua trochisci formentur.

Conveniunt cum trochiscis de Cremore Tartari & gratiores sunt.

TROCHISCI DE SCILLA.

REC. Scillam albam ponderosam,

Cortice exteriori detracto, & parte inferiori duriore, cui fibrosæ radices adhærent, adjecta, massæ panis, e farina & aqua, involve, atque in clibano, donec massa panis in crustam abierit, coque, quam separabis, atque medullosam vel carnosam scillæ partem, in mortario marmoreo, pistillo ligneo, quam optime in pultem contunde; ad

Scillæ libram unam, vel uncias duodecim,

adde

Farinæ Orobi, vel lupinorum uncias octo,

atque contundendo in massam redige, ex qua formentur trochisci, pondere

drachmarum duarum, qui leni calore siccandi.

Sunt ingrediens Theriacæ; vim habent resolvendi, alexipharmacam, diureticam, & in majori dosi exhibiti, emeticam.

Dosis grana quinque ad octo.

TROCHISCI DE VIPERA.

REC. Viperas, detractis exuviis, capitibus & caudis, truncatas, atque exenteratas, quantum voles.

Coquantur in sufficiente quantitate aquæ fontanæ, sale & anetho conditæ, donec caro a spinis secedat.

Recipiantur Carnis hujus, aliquantum a nimia humiditate siccatæ, unciæ octo,
Panis triticei albissimi, bis cocti & in pollinem redacti, unciæ duæ,

contundantur in mortario marmoreo, in massam, ex qua trochisci formentur tenues, in umbra siccandi, & ne situm contrahant, sæpius vertendi, postea in vitro, in loco temperato sicco servandi.

Quamvis trochisci de viperis plerumque ex Italia petantur, tamen descriptionem præparationis apponere libuit; nam dubium non est, quin viperæ nostræ indigenæ eandem fere cum Italicis capite, venenum continente, truncatis virtutem habeant, & cum ad Theriacæ confectionem expetantur, præstaret, istos recentes confectos adhibere, quam inveteratos ex Italia conquirere. Raro præscribuntur, sed potius pulvere viperarum ex Italia allato, vel nostrarum viperarum utimur. Revera & pulvis viperarum & hi trochisci inefficax, sæpius corruptioni obnoxium, medicamentum constituunt. Viperas contra integras vivas decoctas aliquid boni in variis cutis morbis pertinacioribus præstare, & antiquiorum & recentiorum medicorum experientia docuit.

TURPETHUM MINERALE.

REC. Argenti vivi puri,
Olei Vitrioli rectificati ana uncias quatuor.

Abstrahatur a Mercurio ex retorta Oleum Vitrioli, quod sub forma spiritus sulphuris,

phuris tranftillat. Continuetur ignis, donec ad ficcitatem perveniat, & non amplius fumet materies, fed in maffam albam falinam abeat. Huic affundatur aqua fervida, & fecedet ad fundum pulvis citrinus, qui fatis edulcoratus, & exficcatus *Turpethi Mineralis* nomine fervetur.

Apud veteranos nonnullos Chirurgos in ufu eft, ad falivationem excitandam; exhibent grana tria ad quinque, pro dofi. Non raro furfum ac deorfum purgat; præftat igitur, ab ejus ufu abftinere, cum alia minus violenta & fecuriora mercurialia preftent. Noviter tanquam fpecificum contra Hydrophobiam, vel rabiem caninam, ab Anglis commendatur.

Dofis grana tria. Videant. Colleƈt. Lipfienf. Tom. IV.

Not. In aqua, cum qua edulcoratio inftituta fuit, quædam portio Mercurii, ope acidi, folvitur: qua evaporata, fal obtinetur, qui in cella repofitus deliquium patitur, & tum *Oleum Mercuriale* appellatur.

TUTIA PRÆPARATA.

Aliquoties, vel ad minimum ter, in crucibulo candefiat, fingulis vicibus in aqua extinguatur, tum demum trita in marmore lævigetur.

Ufus eft in collyriis, unguentis & emplaftris exficcantibus.

VENTRICULORUM GALLINARUM PRÆPARATIO.

Mundatæ pelliculæ vino laventur, & leni calore exficcatæ ferventur.

Commendabantur olim ob vim leniter adftringentem, ad ventriculum roborandum, alvi fluxum, & vomitus compefcendos.

Dantur in trageis a drachma dimidia ad integram.

VINUM ANTIMONII HUXHAMI.

REC. Vitri Antimonii in pulverem tenuem redaƈti unciam unam,

Vini Hifpanici libras duas.

Digerantur per dies duodecim interdum agitando, poft fubfidentiam pulveris vinum effundatur, coletur per chartam bibulam & in lagena vitrea bene obturata fervetur.

Pertinet ad fortiora emetica, fed, præter effeƈtum emeticum, in minore dofi egregiam alterantem & refolventem virtutem habet, ut in variis fanguinis impuritatibus, morbis exanthematicis chronicis, in vifcerum obftruƈtionibus, in fcabie, tinea, rachitide, atrophia laudem meruerit.

Dofis fcopo emetico in adultis a guttis quadraginta ad oƈtoginta, quin, cum vitrum & menftruum non eadem femper qualitate gaudeant, ad unciam dimidiam & ultra adfcendit.

VINUM CYDONIORUM. GRANATORUM. RUBI IDÆI.

Adæquata proportio eft, ut in libra una fucci diffolvantur unciæ tres facchari. Colentur, ferventur, fuperfufo oleo olivarum.

Julapiis & mixturis adduntur.

VITRIOLI GILLA THEOPHRASTI.

Videatur. GILLA.

VITRIOLI ROS, five PHLEGMA.

Eft phlegma acidulum, primo in deftillatione vitrioli deftillans.

Adfcribitur illi vis roborans ventriculum, & expellendi lumbricos.

Dofis guttæ viginti ad triginta.

VITRIOLI TERRA DULCIS.

Eft edulcoratum caput mortuum, ab ol vitrioli deftillatione, in retorta reliƈtun vel Colcothar edulcoratum.

Vires funt exficcantes, ufus in emplaftris.

VITR

VITRIOLUM MARTIS FACTITIUM
feu SAL MARTIS.

REC. Limaturæ Martis puriffimæ non rubiginofæ libram unam.
Superfundatur
Spiritus vitrioli, tripla aquæ fontanæ quantitate diluti, libra una; digerantur in loco calido, ufque dum effervefcere definant, liquor filtratus ultra dimidium, vel eo usque, dum in fummitate pelliculam contrahat, lento igne exhalet, fic in frigido concrefcent cryftalli viridiufculæ, quæ exficcentur, remanens vero liquor ulterius, pro vitriolo exin colligendo, debite exhalet.

Ad nonnullas præparationes pharmaceuticas requiritur; datur vero etiam in fubftantia, aliis pulveribus mixtum, uti in pulvere abforbente Wedelii. Adftringit, roborat, lumbricis, præfertim latis, adverfatur; utiliter datur cachecticis, & menfium vitiis laborantibus; fpecifice laudatur ad vias lymphaticas iterum confolidandas, in hæmorrhagiis nimiis, in hydropicis, poft aquarum evacuationem, ubi, pro fingulis diebus, granum unum vitrioli martis, in pauxillo faccharo, ex vino vel aqua, hora una ante prandium, præbere jubent, & per triginta vel quadraginta dies continuare fuadent.

Dofis fit parcior, fufficiunt grana duo, vel tria.

Not. Ut detegatur an ferrum a cupreis & Aurichalci partibus probe depuratum fit, folve hujus vitrioli drachmam unam in aquæ uncia una; fi huic folutioni cultrum politura fplendentem immittis, neque hic inde colorem rubicundum induit, ferrum ex quo vitriolum paratum fuit, purum fuiffe teftatur; fin culter rubicundam fuperficiem acquirit, tunc limaturam adhibitam cupri vel aurichalci partibus inquinatam fuiffe indicat.

VITRUM ANTIMONII CERATUM.

REC. Ceræ flavæ drachmam unam, cui in cochleari ferreo fufæ
Vitri Antimonii in pulverem tenuiffimum redacti uncia una additur, totum leni igne liquatur, & fpatula continuo actum, per femi horam, in pulverem, tabaco hifpanico æmulum, redigitur.

In dyfenteriis omnibus fpecificus, & omni ætati utilis venditatur a medicis Edimburg. In aliis quoque evacuationibus nimiis & hæmorrhagiis varii varie laudant. Ad fortiora & draftica vomitoria pertinet, cautum medicum & follicitum pharmacopæum præparantem requirit.

Dofis a granis duobus ad decem, duodecim.

VITRUM ANTIMONII HYACINTHINUM.

REC. Antimonii crudi pulverifati, quantum lubet.
Calcinetur in patina terrea non vitreata, rutabulo vitreo, vel fiftula tabaci Colonienfi, perpetuo, ne in grumos abeat, agitando, leniffimo igne, donec fumare ceffat; fi forfan in grumos concrefcat, denuo pulverifandum eft Antimonium, atque iterum, fub agitatione perpetua, in calcem gryfei coloris, quæ fulphur non redolet, redigendum.
Calx hæc Antimonii crucibulo inditur, atque igne forti, in furno anemio, liquatur, &c. ubi colorem pellucidum, hyacinthinum acquifiverit, pauxillum Antimonii crudi, vel Sulphuris, adjicitur, & in pelvim vel laminam cupream effunditur.

Ex vitro antimonii varia medicamenta parantur, quæ jam fub diverfis titulis nominavimus; per fe non dari folet.

UNGUENTUM ÆGYPTIACUM,
five OXYMEL ÆRUGINIS.

REC. Æruginis uncias tres,
Mellis puri uncias octo,
Aceti Vini acerrimi uncias quatuor.

 Ærugo

Ærugo in pulverem teritur, aceto diluitur, melliqve permixta, lento igne, ad mellis consistentiam reducitur.

Vim habet desiccandi & mundificandi, septicam; hinc in ulceribus malignis, sinuosis & Sphacelo utiliter Chirurgi adhibent; cum melle rosato mixtum gingivis putridis & ulcerosis conducit.

UNGUENTUM AGRIPPÆ.

REC. Radicum Bryoniæ libras duas,
Cucumeris asinini libram unam,
Ebuli,
Filicis,
Ireos nostratis ana uncias tres,
Scillæ libram semis.
Tribulorum aquaticorum uncias duas.

Radices omnes recentes, concisæ & contusæ, cum tribulis macerentur, per octiduum, in Olei olivarum libris sex, postea lento igne coctis & expressis, addatur Ceræ flavæ libra una.

Colliquata & mixta colentur; fiat unguentum.

Confert lienosis, alvi obstructione & duritie laborantibus, hydropicis & œdematosis, tumoribus duris, scirrhosis.

UNGUENTUM ALABASTRINUM.

REC. Flor. & Herbar. Chamæmeli,
Rutæ ana uncias tres,
Rosarum,
Sambuci,
Betonicæ ana unciam unam semis,
Radicis Altheæ uncias duas,
Olei rosati libram unam semis.

Contundantur, & ad humiditatis exhalationem coquantur, postea colentur, & exprimantur. E colatura, cum
Alabastri puri, optime lævigati, unciis tribus,
&
Ceræ albæ unciis quinque.

Fiat unguentum.

Temporibus, fronti, spinæ dorsi, & plantis pedum illinitur, & lintea, illo imbuta, imponuntur; refrigerat, dolores mitigat, & somnum conciliat.

UNGUENTUM ALBUM CAMPHORATUM.

REC. Axungiæ porcinæ libram unam,
Cerussæ Venetæ pulverisatæ uncias octo,
Camphoræ drachmas sex.

Misce.

Desiccat, refrigerat, & levioribus inflammationibus medetur. Cave vero, in erysipelate applices.

UNGUENTUM ALBUM SIMPLEX.

REC. Axungiæ porcinæ libram unam,
Cerussæ albæ, subtilissime pulverisatæ, uncias octo.

Misceantur exacte, & agitentur pistillo ligneo.

Desiccat atque refrigerat; ad scabiem & reliqua cutis vitia, a sero acri enata, ut & ambusta conducit.

UNGUENTUM ALTHEÆ.

REC. Mucilaginis Radicum Altheæ libram unam,
Fœni græci,
Lini ana libram semis,
Butyri libras quatuor,
Ceræ libram unam,
Terebinthinæ uncias duas,
Resinæ uncias sex.

Mucilagines coquantur cum butyro, & cum aquosum consumtum fuerit, addatur
Pulveris radicum Curcumæ uncia una;
denique cera & resina.

His liquatis & colatis, terebinthina admisceatur, unguentum servetur.

Usitatissimum ac celeberrimum hoc unguentum emollit, calefacit, & resolvit; commendatur in pleuritide, nephritide, retentione urinæ, ad mammarum tumores resolvendos, & membra rigida.

UNGUEN-

UNGUENTUM AD AMBUSTA.

REC. Corticum mediorum ſucculentorum
Sambuci,
Tiliæ ana unciam unam
ſemis,
Succi Plantaginis recens expreſſi
uncias duas,
Sempervivi majoris unciam
unam,
Olei lini expreſſi uncias ſex,
Sevi cervini unciam unam.

Bulliant leni igne, ad conſumtionem humiditatis, oleo colato immiſceantur exacte, in mortario plumbeo,
Ceruſſæ Venetæ, minutiſſime tritæ, ac Aqua Roſarum lotæ, uncia una,
Sacchari drachmæ duæ,
Olei ovorum recens parati uncia ſemis.

Fiat, ſecundum artem, unguentum.

Ad ambuſta, uti titulus docet, adhibetur; paregoricum & refrigerans eſt.

UNGUENTUM ANODYNUM.

REC. Florum recent. Chamomillæ libras duas,
Malvæ,
Meliloti,
Verbaſci,
Anethi,
Folior. recent. Hyoſcyami ana unciam unam,
Radicum recent. Altheæ uncias duas,
Seminis Fœni græci,
Lini ana drachmas tres.

Flores, herbæ & radices recentes, cum ſeminibus probe contuſis, macerentur in
Olei Olivarum libris duabus,
per diem & noctem, poſtea leni igne coquantur, ad humiditatis omnis conſumtionem, in colatura colliqua
Ceræ flavæ recentis uncias quatuor.

Fiat ſic, lege artis, unguentum.

Dolores a rigida fibrarum tenſione mitigat, convenit in cephalalgia, & lumborum doloribus ex nephritide & febre.

UNGUENTUM APOSTOLORUM.

REC. Terebinthinæ,
Reſinæ,
Ceræ citrinæ ana uncias duas,
Ariſtolochiæ longæ,
Thuris,
Bdellii,
Myrrhæ,
Galbani ana unciam ſemis,
Opopanacis præparati,
Æruginis ana drachmas duas,
Lithargyrii unciam unam,
Olei communis libras tres.

Oleum cum Lithargyrio coquatur, lento igne, inter coctionem
Aceti vini albi uncias duas addendo;

Poſtea immiſceatur cera, cum reſina, liquefacta & colata, atque his, ab igne remotis, & nonnihil refrigeratis, terebinthina ac reliqua in pulverem contrita addantur.

Fiat unguentum.

Mundificat, detergit, maturat & conſolidat; utplurimum ad ulcerum curam adhibetur.

UNGUENTUM DE ARTHANITA.

REC. Succi radicum Cyclaminis, vel, in ejus defectu, Bryoniæ libras tres,
Cucumeris agreſtis,
Butyri recentis ana libram unam,
Olei Olivarum libras duas,
Polypodii querni uncias ſex,
Pulpæ Colocynthidis uncias quatuor.

Polypodium & Colocynthis, minutim inciſa, contundantur cum ſucco; & macerentur per viginti quatuor horas; poſtea, additis oleo & butyro, coquantur, ad humiditatis conſumtionem, exprimantur & colentur, in colatura diſſolvantur
Ceræ flavæ unciæ quinque, refrigeſcant, & ſub continua agitatione, pulverem e ſequentibus inſperge:
Pulveris Aloës epaticæ,
Baccarum Mezerei,
Colocynthidis, vel trochiſcorum Alhandal,
Scammonei,
Turbethi ana unciam unam,
Euphorbii drachmas ſeptem,
Salis gemmæ,

Pulveris Florum Chamomillæ,
Myrrhæ,
Piperis longi,
Zinziberis ana unciam femis;
tandem adde
Fellis tauri, ad mellis confiftentiam infpiffati,
Sagapeni in aceto foluti ana unciam unam.
Exactiffime uniantur, reponatur unguentum.

Ob multa, quæ ad hoc unguentum concinnandum accedunt, purgantia fortiffima, abdomini illitum, alvum claufam referandi virtutem accipit, tumores ædematofos difcutit, aquas hydropicorum expellit, menfes retentos & fuppreffos provocat, vermes, abdomini applicitum, expellit; fed cave, ne pueris delicatioribus, fub emplaftri fpecie, imponas, euphorbium enim rubefaciendi vim habet, & excoriationem excitat.

Sufficit, inunxiffe abdomini unguentum femel in die.

UNGUENTUM AUREUM.

REC. Olei communis libras duas femis,
Ceræ citrinæ libram femis,
Terebinthinæ uncias duas,
Colophonii,
Refinæ pini ana unciam femis.
Lento igne colliquatis, colatis, & nonnihil refrigeratis, infpergantur
Pulveris Mafticheſ,
Thuris ana uncia una,
Croci drachma una.
Mifce, fiat unguentum.

Vulnerarium eft, & per excellentiam vocatur aureum, conducit in vulneribus, ubi nulla adeft inflammatio, & præfertim membranofarum & nervearum partium vulneribus fanandis infervit.

UNGUENTUM BASILICUM.

REC. Ceræ flavæ,
Sevi arietini,
Refinæ pini,
Picis navalis,
Terebinthinæ ana uncias tres,
Olei communis olivarum libram unam.

Fundantur, lento igne, cera, fevum, refina & pix cum oleo, quibus liquatis additur terebinthina, & per ftupam colatis, adde
Pulveris Olibani unciam unam femis,
Mifce.

Digerit, maturat, fuppurationem promovet.

UNGUENTUM CALENDULÆ FLORUM.

REC. Florum Calendulæ recentium, excerptorum, uncias quatuor,
Butyri recentis, non faliti, libram unam.
Incifi flores coquantur cum butyro, ad humiditatis confumtionem, expreffum, & colatum unguentum reponatur.

Emolliente & difcutiente vi pollet, tumores mammarum lactantium refolvit, & a muliercculis ad ambufta, aliasve leves inflammationes adhibetur.

UNGUENTUM CARMINATIVUM.

REC. Florum recent. Chamomillæ uncias tres,
Meliloti,
Herbarum rec. Abrotani,
Hederæ terreftris,
Rutæ,
Menthæ crifpæ,
Tanaceti ana unciam unam.
Contufis & conquaffatis addatur
Olei Olivarum,
Adipis porcini recentis ana libra una;
Macerentur per dies aliquot, dein leniter ebulliant, ad humiditatis confumtionem, exprimantur & colentur, adde
Ceræ citrinæ uncias duas,
Olei deftillati Anifi,
Carvi,
Menthæ ana drachmam unam,
Lauri

Lauri expreffi uncias duas.
Mifce pro unguento.

In colica, torminibus infantum & flatulentia, diftenfione abdominis, utiliter abdomini illinitur.

UNGUENTUM CLYSMATICUM.

REC. Radicum Altheæ recentium,
Liliorum alborum ana uncias duas,
Herbarum Parietariæ,
Malvæ,
Mercurialis ana unciam unam femis,
Altheæ,
Violariæ,
Florum Chamæmeli,
Meliloti, omnium recentium, ana unciam unam.
Coquantur in
Butyri recentis, non faliti, libris duabus,
ad humiditatis confumtionem,
exprimantur & colentur.

Abdomini illitum alvum emollit; & clyfteribus, eodem fcopo, additur ad unciam femis, ufque ad uncias tres.

UNGUENTUM COMITISSÆ.

REC. Corticum mediorum Glandium,
Caftanearum,
Quercus arboris junioris,
Baccarum Myrti,
Gallarum,
Acinorum uvarum,
Calicum glandium,
Sorborum immaturorum ficcorum,
Mefpilorum acerborum ficcatorum,
Foliorum Plantaginis,
Quercus,
Equifeti,
Pruni filveftris,
Radicis Tormentillæ ana unciam unam femis.
Contundantur aliquantulum, coquantur in
Aquæ fontanæ &
Vini rubri ana libra una, donec media pars confumta fuerit.
Colatura ulterius coquatur, cum
Olei Myrtillorum libra una femis,
ad humiditatis aquofæ confumtionem; poftea in ea diffolvantur
Ceræ novæ unciæ octo femis,
ab igne repofitis addatur
Olei maftichini libra una femis,
atque infpergatur fequentium tenuiffimus pulvis:

REC. Corticum Quercus arboris unciam unam,
Sanguinis Draconis,
Nucis Mofchatæ,
Gallarum,
Succi hypociftidis,
Baccarum myrti,
Acinorum uvarum,
Sorborum immaturorum ana unciam femis,
Trochifcorum de carabe uncias duas.
Mifce, fiat unguentum.

Unguentum hoc e meris adftringentibus & ficcantibus paratum, laudatur ad abortum prohibendum, uteri, alvi & renum laxitatem, ad hernias, ani & uteri procidentias.

Applicatur lumbis, abdomini & femoribus, vel illinendo, vel linteis illitum imponendo.

UNGUENTUM DIGESTIVUM.

REC. Terebinthinæ Venetæ libram femis,
folve ac mifce cum
Vitellis ovorum, numero quatuor,
adde
Olei Hyperici unciam unam femis
Pulveris Olibani,
Myrrhæ ana drachmas tres.
Mifce.

Digerit & fuppurationem promovet, in vulneribus ac abfceffibus.

UNGUENTUM DIGITALIS.

REC. Florum Digitalis purpureæ vulgaris uncias quatuor,

Adipis

Adipis Suillæ libram unam.
Macerentur per aliquot dies, poftea coquantur lento igne ad humiditatis confumtionem, coletur & fervetur in vafe vitreo unguentum.

Commendatur ad ulcera fcrophulofa humida, pure manantia. De digitali Itali dicere folent: Aralda tutte le piaghe falda. *h. e. Digitalis fanat omnia vulnera.*

UNGUENTUM ENULATUM.

REC. Radicum Enulæ recentium libram unam,
Pinguedinis porcinæ libram femis,
Olei Olivarum puriffimi uncias quatuor.
Pinfantur in mortario lapideo, coquantur leni igne, ad humiditatis confumtionem, exprimantur & colentur; colaturæ adde
Ceræ flavæ,
Terebinthinæ puræ ana unciam unam.
Optime commixta fiant unguentum.

Laudatur ad fcabiem & tineam, & bono cum effectu adhibetur, ubi mercurio & metallicis præparatis mixta unguenta locum non habent.

UNGUENTUM FUSCUM.

REC. Olei communis libram unam femis, in quo diffolve
Ceræ flavæ recentis uncias quatuor,
Colophonii,
Picis navalis ana uncias duas,
Maftiches electæ,
Terebinthinæ ana unciam unam.
Colentur, atque colaturæ refrigeratæ admifce
Gummi Galbani,
Sagapeni,
Thuris electi ana unciam unam,
Ariftolochiæ rotundæ unciam femis.
Mifce, fiat unguentum.

Eft vulnerarium, emolliens, & mundificans; digerit & carnem generat.

UNGUENTUM DE HYOSCYAMO.

REC. Foliorum Hyofcyami recentium libram unam.
Contundantur cum
Axungiæ porcinæ unciis decem;
coquantur ad humiditatis confumtionem, exprimantur & expreffo addantur
Olei Hyofcyami, e femine expreffi, unciæ duæ.
Mixta ferventur.

Anodynum eft, & egregium emolliens; cum unguento linariæ, hæmorrhoidum dolores fedat.

UNGUENTUM INFRIGIDANS GALENI.

REC. Olei rofati libram unam,
Ceræ albæ uncias tres.
Cera liquetur, & oleo permifceatur, ut fiat unguentum.

Nephriticis & hecticis, dorfo & renum regioni inunctum commendatur.

UNGUENTUM DE LINARIA.

REC. Herbæ Linariæ, cum floribus,
Pinguedinis porcinæ ana libram unam.
Contundantur, coquantur ad humiditatis confumtionem, & exprimantur.

Specificum creditur effe ad hæmorrhoides dolentes, quibus plumaceolo, vitello ovi mixtum, applicatur.

UNGUENTUM DE LIQUIRITIA.

REC. Radicum Liquiritiæ recentis & fucculentæ, incifarum,
Butyri recentis ana libram unam.
Pinfantur fimul in mortario, poftea frixentur in fartagine, ad humiditatis confumtionem, & prelo exprimantur, expreffo adde
Pompholygos drachmas fex,
Ceruffæ fubtiliffime tritæ uncias tres,
Camphoræ fcrupulos duos.
Fiat unguentum.

Inflammationes partium leviores, vel potius excoriationes, a fero falfo productas, ut & fiffuras papillarum in mammis lactantium, fanat.

UNGUENTUM DE LITHARGYRIO.

REC. Lithargyrii libram femis,
Ceruffæ unciam unam femis,
Aceti libram femis,
Olei rofati libram unam.

Fiat in mortario plumbeo, optime agitando, unguentum.

Epuloticum & farcoticum eft, adverfus fcabiem, pruritum & alia cutis vitia, utiliter adhibetur.

UNGUENTUM MALVÆ.

REC. Herbæ Malvæ recentis libram unam femis,
Butyri recentis libras duas.

Contundantur infimul, & coquantur leni igne, ad humiditatis confumtionem, colentur cum expreffione, & unguentum ad ufum reponatur.

Cum unguento Clyfmatico convenit, & eisdem ufibus infervit.

UNGUENTUM MAJORANÆ.

REC. Herbæ recentis Majoranæ,
Butyri recentis ana libram unam.

Contufa & probe mixta coquantur leniffimo igne, ad humiditatis exhalationem, exprimantur & colentur, colaturæ adde
Olei deftillati Majoranæ guttas triginta.

In narium infantum obftructione, a muco vifcido, expeditur; loco unguenti carminativi etiam abdomini illini poteft.

UNGUENTUM MARTIATUM.

REC. Foliorum Lauri recentium libram unam,
Rutæ hortenfis uncias decem,
Majoranæ uncias octo,
Rorismarini uncias fex,
Myrti veræ,
Ebuli,
Menthæ,
Bafilici ana uncias duas,

Herbæ & folia recentia, minutim incifa, macerentur in
Vini albi libra dimidia, &
Olei Olivarum libris duabus, per aliquot dies digeftis, adde
Butyri recentis,
Axungiæ Urfi,
Gallinæ,
Medullæ Cervi ana unciam unam femis.

Coquantur leniffimo igne, ad humiditatis confumtionem, colentur & exprimantur; in expreffo diffolvantur
Ceræ flavæ unciæ quindecim,
refrigerato unguento admifceantur
Styracis drachmæ decem,
Mafticheš uncia una,
Thuris drachmæ quinque,
omnia in fubtilem pulverem trita.

Cum unguento nervino convenit; & ad nervorum refolutionem, tumores a caufa frigida ortos, infantum tormina & hydropem commendari folet.

UNGUENTUM DE MINIO CAMPHORATUM.

REC. Olei rofati libram unam femis,
Lithargyrii uncias duas,
Minii uncias tres,
Ceruffæ unciam unam femis,
Tutiæ præparatæ,
Camphoræ ana drachmas tres,
Ceræ albæ uncias duas.

Liquatam lento igne ceram, oleum, & reliqua tenuiffime trita, additis
Aceti deftillati unciis tribus,
commifce, fub finem addendo camphoram fpiritu vini folutam.

Refrigerantis & exficcantis virtutis eft, & ad ulcera, quæ ob humorum acrimoniam ferpunt, conducit, & ambuftis medetur.

UNGUENTUM MUNDIFICANS STAHLII.

REC. Mercurii vivi,
Saturni ana unciam unam.

Fluat plumbum in tigillo, cui adde mercurium, & fpatula agita, quo uniantur, & fiat amalgama, quod, cum

Terræ Tripolitanæ uncia una,
ſubtiliſſime teratur. Qui pulvis
Unguenti albi camphorati unciis
octo
optime permiſceatur.

Ad efflorefcentias cutis ſcabioſas, præſertim ſiccas & pruriginoſas, præmiſſis præmittendis, utile eſt, ſi vel immediate loco affecto inducatur, vel articulationibus manuum & brachiorum ſubinde affricetur.

UNGUENTUM NEAPOLITANUM.

REC. Mercurii crudi uncias quatuor,
Terebinthinæ claræ unciam unam ſemis.

Probe miſceantur, ut Mercurius extinguatur, adde
Axungiæ porcinæ lotæ uncias decem,
Olei Spicæ drachmam unam.

Uſus eſt in lue venerea, ad ſalivationem excitandam; modus applicandi e practicorum libris petendus.

UNGUENTUM NERVINUM.

REC. Herbarum Salviæ,
Chamæpytis,
Majoranæ,
Rorismarini,
Menthæ,
Rutæ,
Lavendulæ,
Hyperici,
Paralyſeos, cum flore,
Florum Chamæmeli,
Meliloti,
Hyperici,
Summitatum Anethi,
Baccarum Lauri,
Juniperi viridium ana drachmas ſex.

Inciſa & contuſa macerentur in
Olei Olivarum libra una,
per aliquot dies; poſtea lento igne, ad humiditatis conſumtionem, coquantur, exprimantur & colentur. Colaturæ adde
Terebinthinæ Venetæ uncias duas,
Ceræ citrinæ uncias quatuor & ſemis,
Olei Terebinthinæ unciam unam,
Lumbricorum cocti,
Laurini ana uncias duas,
Benzoës, in unciis tribus ſpiritus vini rectificatiſſimi ſoluti, unciam unam.

Fiat unguentum.

Ad frigidos nervorum affectus, paralyſin & ſimiles commendatur.

UNGUENTUM DE NICOTIANA.

REC. Foliorum Nicotianæ libras duas,
Succi Nicotianæ libram ſemis,
Axungiæ vel pinguedinis porci libram unam.

Herba inciſa & contuſa, cum ſucco & adipe ſuillo, per noctem maceretur; mane lento igne, ad humiditatis conſumtionem, coquantur, exprimantur, & colentur, addantur
Reſinæ unciæ duæ,
Ceræ uncia una,
Ariſtolochiæ rotundæ, ſubtiliſſime tritæ, unciæ duæ.

Fiat unguentum.

Auctor Laurentius Joubertus miram huic unguento, in ſcrophulis diſſipandis, vim adſcribit; laudatur etiam ad ulcera, ad morphæam & tineam capitis; cutim a ſcabie ſanat.

UNGUENTUM NIGRUM.

REC. Olei olivarum libram unam,
Butyri recentis,
Sevi vervecini,
Axungiæ porci,
Ceræ citrinæ,
Lithargyrii ana uncias quatuor.

Oleo & reliquis lento igne liquatis lithargyrium tenuiſſime tritum addatur, omnia deinde ſub perpetua agitatione ad nigredinem conſiſtentiam & unguenti coquantur.

Tanquam digerens, maturans & ſuppurationem promovens in Pharmacopœa Pariſienſi

risiensi *describitur*, *in nosodochiis usitatum*, *titulo*: *UNGUENTI DE LA MERE.*

UNGUENTUM NIHILI AD OCULOS.

REC. Tutiæ præparatæ,
Nihili albi ana unciam unam,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Matris perlarum ana unciam semis,
Camphoræ drachmam unam,
Pinguedinis porcinæ mundatæ libram unam.

Fiat miscendo unguentum.

Ad ophthalmiam, *a sero acri salso*, *& dolores inde natos*, *conducit.*

UNGUENTUM NUTRITUM.

REC. Aceti Lithargyrii libram unam, adde, sub perpetua agitatione,
Olei rosati libram dimidiam, quantum sufficit ad formam linimenti vel unguenti.

Vires. Præstans est ad inflammationes, *& convenit cum* Unguento de Lithargyrio, & de Minio.

UNGUENTUM OPHTHALMICUM St. YVEANUM.

Vid. sup. p. 28. BALSAMUM OPHTHALMICUM.

UNGUENTUM PECTORALE.

REC. Olei Amygdalarum dulcium uncias quatuor,
Chamæmelini,
Violati ana uncias tres,
Butyri recentis uncias sex,
Pinguedinis Gallinæ,
Anatis ana uncias duas,
Ireos Florentinæ drachmas duas,
Croci drachmam semis,
Ceræ albæ uncias tres.

Cera & pinguedine in oleis liquatis, postea addito ireos & croci pulvere, fiat unguentum.

Commendatur in pleuritide, *ad tussim & difficilem respirationem infantum.*

UNGUENTUM PEDICULORUM.

REC. Seminis Staphidis agriæ uncias duas,
Hellebori albi unciam unam,
Argenti vivi uncias duas,
Pinguedinis porcinæ libras tres,
Olei laurini uncias sex;
Saponis Veneti uncias tres.

Sapo in lixivio solutus, cum pinguedine coquatur, ad humiditatis aquosæ consumtionem, postea oleum Laurinum & pulveres, tandem Mercurius cum
Terebinthinæ Venetæ uncia una, extinctus
addatur.

Fiat unguentum.

Usum titulus indicat.

UNGUENTUM sive POMATUM FLORUM NAPHÆ, PHARM. PARIS.

REC. Adipis suilli, puri, libras quinque,
Florum Aurantiorum recentium & integrorum, libras sex.

Indantur fictili vasi, probe vitreato, atque Balneo Mariæ per unam aut alteram horam, ad digestionem, committantur. Exprimantur, &, ut cito citius refrigescant, & adeps concrescat, in cellam reponantur.

Repetatur processus tertia vice, adipi recentes flores addendo; ultima tamen unciæ quatuor florum sufficiunt. Tandem fæces ab unguento, vel pomato separentur, & aquæ florum Naphæ fragrantissimæ unciæ octo addantur, liquatum cum aqua unguentum supernatans, caute separetur, atque ab omni humiditate liberum, reponatur.

Pari methodo ex aliis floribus odoratis, Jasmino, Lavendula, Rosis &c. unguenta fragrantia parari possunt.

Usus omnibus est notus, *cosmeticus*, *& ad capillamenta & capillos inungendos.*

UNGUENTUM DIAPOMPHOLYGOS.

REC. Olei Rosarum uncias sex,
Ceræ albæ,
Succi baccarum Solani ana uncias quatuor,
Ceruffæ optime tritæ uncias duas,
Plumbi usti,
Pompholygos, sive Nihili albi,
Thuris electi ana unciam unam.

Oleum rosarum, cum succo baccarum solani, ad humiditatis consumtionem, coquitur, & in colatura cera dissolvitur, quibus refrigeratis, reliqua, in subtilissimum pollinem trita, admiscentur.

Commendatur ad ulcera exsiccanda atque consolidanda. A nonnullis etiam ad ophthalmiam adhiberi solet.

UNGUENTUM POPULEUM.

REC. Oculorum, sive gemmarum, Populi arboris recentium libram unam semis,
Pinguedinis porcinæ depuratæ libras quatuor.

Oculi contundantur & macerentur in pinguedine, donec sequentes herbæ per æstatem colligi queant, scilicet
Cymarum rubi tenerrimarum,
Foliorum Papaveris albi,
Hyoscyami,
Bardanæ, cum radicibus,
Solani,
Lactucæ,
Herbarum Violariæ ana uncias tres,
Sempervivi majoris uncias quatuor,
Sempervivi minoris uncias tres.

Herbæ contundantur, & misceantur cum Oculis Populi & pinguedine, deinde coquantur lento igne, ad humiditatis aquæ consumtionem, colentur & exprimantur.

Est paregoricum, refrigerans & emolliens; commendatur ad hæmorrhoidum dolores, ambusta, lac in mammis coagulatum dissolvendum, linteis impositum; & in febribus, si temporibus, plantis pedum & pulsibus manuum applicetur, somnum conciliare perhibent.

UNGUENTUM PURPUREUM WURZII.

REC. Terræ Vitrioli dulcis uncias duas,
Viridis Æris drachmas decem,
Aceti vini,
in quo
Radices Scrophulariæ,
Folia Plantaginis, &
Chelidonii majoris, recentia, singulorum drachmæ tres,
per aliquot dies macerata, ac postea expressa fuerint, uncias quinque,
Mellis despumati uncias octo.

Inspissentur leni igne, continuo agitando, ad mellis consistentiam.

Convenit cum Ægyptiaco unguento; commendatur ad gangrænam & sphacelum, ulcera putrida sinuosa, & carnem luxuriantem auferendam.

UNGUENTUM RESOLVENS MAMMARUM TUMORES.

Vid. LINIMENTUM VOLATILE.

UNGUENTUM RESUMTIVUM.

REC. Seminum Lini,
Altheæ,
Fœni græci,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ ana drachmas duas.

Macerentur & bulliant in
Aquæ simplicis libra semis,
eliciatur mucilago, quæ cum
Butyri recentis libra dimidia,
Pinguedinis Suillæ,
Gallinæ,
Anseris,
Anatis ana unciis duabus,
coquantur, ad humiditatis aquosæ consumtionem, postea addantur
Sevi hircini uncia semis,

Olei

Olei Violarum,
Chamæmeli,
Amygdalarum dulcium ana unciæ duæ,
Medullæ vituli libra femis.
Fiat fecundum artem unguentum.

Hecticis, pleuriticis & tabidis, e longo morbo refurgentibus, membris a luxatione, vulneratione & fractura rigidis conducit.

UNGUENTUM ROSATUM.

REC. Axungiæ porcinæ albiffimæ libram unam.
Lavetur aliquoties Aqua rofarum fragrantiffima, adde
Florum rofarum albarum, contufarum, uncias quindecim;
coque lento igne, ad humiditatis confumtionem, colentur & addantur.
Olei rofarum veri deftillati grana tria.
Mifce.

Ad hæmorrhoidum dolores, & unguento infrigidanti & anodyno fubftitui poteft.

UNGUENTUM ROSATUM SIMPLEX.

REC. Axungiæ porci albiffimæ libram unam.
Lavetur fæpius aqua rofarum odoratiffima, donec albiffimum & odoratum fuerit unguentum; adde
Olei ligni Rhodii guttas duodecim.

Ufus eft ad capillos & capillamenta inungenda, quo pulvis ex amylo facilius adhæreat.

UNGENTUM RUBRUM, AD LABIA ORIS.

REC. Radicum Alkannæ unciam unam femis,
Ceræ albæ drachmas fex,
Olei amygdalarum dulcium recens expreffi, uncias duas,
Vini rubri uncias tres.
Radices minutim incifæ in vino rubro macerentur, his adde oleum amygdalarum, & leniffimo igne, ad humiditatis confumtionem, in vafe terreo vitreato coquantur; addatur fub finem cera alba, exprimantur, & in aquam rofarum effundantur. Refrigerata denuo, leniffimo igne liquentur,
Olei cinnamomi guttæ decem
addantur, & in capfulas papyraceas, ficut ceratum citrinum, effufa, in vitro probe claufo ferventur.

Ad fiffuras labiorum a calore nimio interno, vel a frigore ortas, mulierculæ utuntur, & nocte, ante cubitum, labia oris eo illinunt.

UNGUENTUM RUBRUM POTABILE.

REC. Radicum Alkannæ libram unam,
Vini rubri odorati libram femis.
Macerentur per dies aliquot, loco frigido, cum
Butyri majalis recentis, non faliti, libris fex.
Coquantur leni igne, ad confumtionem humiditatis, colentur & exprimantur.

Commendatur iis, qui ex alto ceciderunt, fanguinem fpuentibus, & tuffi ferinæ vexatis, atque ad fanguinem intus coagulatum, a contufione, refolvendum.

Datur ad unciam unam, cum jufculo & cerevifia, calidis.

UNGUENTUM SANDALINUM.

REC. Sandali albi,
citrini ana drachmas fex,
rubri drachmas decem,
Florum Papaveris erratici recentium unciam unam femis,
Rofarum rubrarum recentium uncias duas femis.
Macerentur in
Olei rofacei libra una,
Vini albi unciis quatuor, per biduum; poftea, ad confumtionem humiditatis, leni igne coquantur, exprimantur & colentur. Expreffis adde

Boli Armenæ, in pulverem subtilissimum tritæ,
Ceræ albæ uncias tres,
Camphoræ drachmas duas.

Fiat unguentum.

Virtute gaudet refrigerante & roborante; hepati & lieni a veteribus dicatum est.

UNGUENTUM SAPONACEUM.

REC. Saponis Veneti uncias duas,
Olei Laurini,
Lumbricorum terrestrium ana unciam unam.

Igne leni liquefcant mixta, remotis ab igne, & refrigeratis, admisce
Spiritus volatilis salis ammoniaci drachmas duas.

Egregium & securum est resolvens in tumoribus tam inflammatoriis, quam frigidis, arthriticis, quin & in pleuritide, super linteo cerato vel tenui corio extensum, singulis duodecim horis imponendum.

UNGUENTUM AD SCABIEM.

REC. Terebinthinæ, in Aqua rosarum lotæ, uncias duas semis;

Solvantur
Vitellis ovorum numero tribus,

adde
Butyri recentis uncias sex,
Olei laurini unciam unam,
Styracis liquidæ unciam semis,
Mercurii præcipitati albi drachmas duas,
Ceruffæ Venetæ optime pulverisatæ, unciam unam.

Misce exacte, ut fiat unguentum.

Usum titulus indicat. Inungantur hoc unguento vel articulationes in brachiis, manibus & pedibus, vel pustulæ scabiosæ ipsæ; sufficit pro una vice drachmam omnibus inungere.

UNGUENTUM AD SCABIEM ZELLERI.

REC. Unguenti rosati uncias tres semis,
Mercurii præcipitati albi unciam semis.

Misce.

Proxime antecedentis usum & vires æquat, odore vero gratius est.

UNGUENTUM SOMNIFERUM.

REC. Unguenti alabastrini,
rosati ana unciam semis,
populei uncias duas,
Olei Hyoscyami unciam semis,
Nucistæ expressi drachmam unam semis,
Opii Thebaici, in Aqua rosarum soluti, drachmam unam,
Croci Orientalis drachmam semis,
Ceræ albæ unciam semis.

Fiat unguentum.

Vires hujus unguenti titulus docet; temporibus & carpis, non sine fructu, linteis applicatur.

UNGUENTUM SPLENETICUM.

REC. Radicum Filicis,
Ari, cum herba, ana uncias duas,
Foliorum Asari,
Hyoscyami,
Cicutæ,
Nasturtii aquatici ana unciam unam semis,
Nicotianæ drachmas tres,
Florum Chamomillæ,
Hyperici,
Genistæ,
Sambuci ana unciam unam.

Omnia contusa macerentur cum
Axungiæ suillæ libra una semis,
postea coquantur lento igne, ad humiditatis consumtionem; expresso colato adde
Ceræ citrinæ unciam unam semis,
refrigeratis adjunge
Gummi Ammoniaci,
Galbani subtilissime pulverisati ana drachmas sex,
Olei destillati Cymini,
Anethi,
Ceræ ana drachmam unam.

Repo-

Reponantur ad usum.

Adhibetur ad inflationes abdominis, duritiem & infarctum lienis & epatis, prodest hypochondriacis, ictericis, & flatibus vexatis; Hypochondria, lumbi & totum abdomen, hoc unguento inungi debent.

UNGUENTUM STOMACHALE.

REC. Herbæ Absinthii,
Menthæ,
Salviæ ana uncias duas.
Florum rosarum unciam unam,
Olei olivarum uncias decem.

Herbæ & flores, recenter conquassati, coquantur lento igne, ad humidi exhalationem, exprimantur, in expresso dissolvantur
Ceræ citrinæ unciæ duæ.

Misceantur exacte; refrigeratis adde
Styracis liquidæ unciam unam,
Olei destill. Menthæ,
Caryophyllorum,
Absinthii ana scrupulum unum.

Serventur.

Illinitur externe ventriculo & abdomini, ad vomitus & diarhœas compescendos, ubi insimul effectum carminativum præstat.

UNGUENTUM DE STYRACE.

REC. Styracis liquidæ,
Gummi Elemi,
Ceræ citrinæ, ana uncias septem & semis,
Colophonii uncias duas,
Olei Nucum libras duas & semis.

Misce, fiat secundum artem unguentum.

Virtute balsamica conducit in partibus ligamentosis & membranosis.

Convenit cum Unguento aureo.

UNGUENTUM AD TABIDA MEMBRA.

REC. Olei Laurini uncias tres,
Juniperi,
Laterini, sive Philosophorum,
Castorei,
Spicæ,
Petræ rubri ana unciam semis,
Axungiæ Caponis,
Cati silvestris,
Anatis,
Anseris ana unciam unam,
Hominis unciam unam semis,
Pulveris Euphorbii unciam semis,
Aluminis plumosi,
Herbæ sabinæ ana drachmas duas,
Saponis Veneti,
Spiritus Vini rectificati ana uncias tres.

Fiat, saponem in spiritu vini solvendo, & cum reliquis commiscendo, unguentum.

Ad ariduram partium, e causa frigida, commendatur; prodest paralyticis.

UNGUENTUM CONTRA VERMES.

REC. Radicum Filicis,
Bryoniæ,
Allii ana unciam unam semis,
Herbarum Abrotani,
Absinthii,
Tanaceti ana drachmas duas,
Butyri recentis libram unam.

Contusa coquantur lento igne, sub perpetua agitatione, ad humiditatis consumtionem. Exprimantur, in expresso dissolve
Ceræ flavæ unciam unam semis,
refrigescant; refrigeratis insperge
Pulveris Aloës epaticæ unciam unam;
trochiscorum alhandal unciam semis;
probe subactis adde
Fellis tauri, ad mellis consistentiam inspissati, uncias duas.

Serventur.

Abdomini inunctum, vel linteis applicitum, vermes enecat, expellit, & alvum laxat.

UNGUENTUM VIRIDE POTABILE.

REC. Herbarum recent. Abrotani,
Artemisiæ,
Bellidis,
Betonicæ,
Fœniculi,
Hyssopi,
Menthæ,
Matrisilvæ,
Millefolii,
Majoranæ,
Plantaginis,
Veronicæ,
Verbenæ,
Salviæ,
Rutæ ana unciam unam.
Baccarum juniperi viridium uncias tres.
Butyri recentis, non saliti, libras tres.

Incisa & contusa misceantur & coquantur cum butyro, leni igne, ad humiditatis evaporationem, exprimantur & colentur.

Tam externus quam internus ejus est usus; datur ex alto lapsis, parturientibus & vulneratis, cochlear unum aut alterum, cum jusculo; externe ad sugillationes, & leniendos partium dolores, adhibetur.

UNGUENTUM DE UVIS.

REC. Succi uvarum nigrarum minorum,
Aquæ rosarum fragrantis,
Butyri recentis ana uncias sedecim,
Ceræ flavæ odoratæ uncias quatuor.

Coquantur lento igne, in vase figulino, spumam sub coctura, cochleari ligneo, semper auferendo, donec spumare desierit; effundantur refrigerata. Unguentum, ab adhærentibus fecibus mundatum, denuo lenissimo igne liquetur, atque in patinas, vel vasa porcellana, antea aqua rosarum humectata, effundatur. Refrigeratum inter chartas in scatula, loco frigido, servetur.

Refrigerat & leniter adstringit; ad fissuras labiorum oris, mammarum papillas, hæmorrhoides & intertrigines adhibetur.

UNGULA ALCIS PRÆPARATA.

Lima in scobem, & post in alcohol redigitur.

Pro specifico antepileptico habetur, & fere omnibus pulveribus antepilepticis ex præjudicata opinione & inani singularis efficaciæ spe admiscetur.

Dosis grana quindecim ad viginti quinque.

UNICORNU MARINUM PRÆPARATUM.

Lima in scobem redactum in pulverem subtilissimum teritur.

Cordiale, antispasmodicum, nervinum præter rationem prædicatur.

Dosis scrupulus semis ad drachmam semis.





I.
INDEX
SIMPLICIUM ET COMPOSITORUM
QUÆ
TAM IN PRIORI
QUAM
IN POSTERIORI PARTE
PHARMACOPOEÆ WIRTENBERGICÆ
CONTINENTUR.

NB. *Lit. b. partem posteriorem denotat.*

INDEX I.

Aqua

Caro-

Eſſen-

Her-

Herba

Magne-

Oleum

Sapo

Species

Syrupus

Vitrioli



II.
TABLE DES NOMS FRANCOIS.

Cra-

Gomme

Semence



III. Teut=

III.

Teutsches Register.

Block-

Elsenich-

Keusch-

Singrün

